

ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Բելառուսի Հանրապետությունը, Ղազախստանի Հանրապետությունը և Ռուսաստանի Դաշնությունը, այսուհետ՝ Կողմեր,

հիմնվելով «Եվրասիական տնտեսական ինտեգրման մասին» 2011 թվականի նոյեմբերի 18-ի հռչակագրի վրա,

առաջնորդվելով պետությունների ինքնիշխան հավասարության սկզբունքով, մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների և ազատությունների գերակայության սկզբունքն անվերապահորեն պահպանելու անհրաժեշտությամբ,

ցանկանալով ամրապնդել համերաշխությունը և խորացնել համագործակցությունն իրենց ազգերի միջև՝ պահպանելով հարգանքը նրանց պատմության, մշակույթի և ավանդույթների նկատմամբ,

համոզմունք հայտնելով, որ Եվրասիական տնտեսական ինտեգրման հետագա զարգացումը համահունչ է Կողմերի ազգային շահերին,

ձգտելով ամրապնդել Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների տնտեսությունները և ապահովել դրանց ներդաշնակ զարգացումն ու մոտարկումը, ինչպես նաև՝ երաշխավորել գործարար ակտիվության կայուն աճը, հավասարակշռված առևտուրը և բարեխիղճ մրցակցությունը,

ապահովելով տնտեսական առաջընթաց՝ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների առջև դրված այն խնդիրների լուծմանն ուղղված համատեղ գործողությունների միջոցով, որոնք առնչվում են համաշխարհային տնտեսության շրջանակներում կայուն տնտեսական զարգացմանը, բազմակողմանի արդիականացմանը և ազգային տնտեսությունների մրցունակության ուժեղացմանը,

հաստատելով այլ երկրների, ինչպես նաև՝ միջազգային ինտեգրացիոն միավորումների և միջազգային կազմակերպությունների հետ տնտեսական փոխշահավետ և իրավահավասար համագործակցությունը հետագայում ամրապնդելու ձգտումը,

հաշվի առնելով Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության նորմերը, կանոններն ու սկզբունքները,

հաստատելով իրենց հավատարմությունը Միավորված ազգերի կազմակերպության կանոնադրության նպատակներին ու սկզբունքներին, նաև՝ միջազգային իրավունքի՝ համընդհանուր ճանաչում ունեցող այլ սկզբունքներին և նորմերին,

համաձայնեցին ներքոհիշյալի մասին.

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ
ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՄԸ

Բաժին I
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1
Եվրասիական տնտեսական միության հիմնադրումը
Իրավասություններ

1. Սույն Պայմանագրով Կողմերը հիմնադրում են Եվրասիական տնտեսական միությունը (այսուհետ՝ Միություն, ԵՏՄ), որի շրջանակներում ապահովվում են ապրանքների, ծառայությունների, կապիտալի և աշխատուժի շարժի ազատությունը, համակարգված, համաձայնեցված կամ միասնական քաղաքականության իրականացումը տնտեսության այն ճյուղերում, որոնք սահմանված են սույն Պայմանագրով և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով:

2. Միությունը տարածաշրջանային տնտեսական ինտեգրման միջազգային կազմակերպություն է, որն ունի միջազգային իրավասություններ:

Հոդված 2
Սահմանումները

Սույն Պայմանագրի նպատակներով օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները, որոնք ունեն հետևյալ իմաստը.

«օրենսդրության ներդաշնակեցում»՝ անդամ պետությունների օրենսդրության մոտարկում, որն ուղղված է առանձին ոլորտներում նման (համադրելի) նորմատիվ իրավական կարգավորում սահմանելուն.

«անդամ պետություններ»՝ Միության անդամներ և սույն Պայմանագրի Կողմեր հանդիսացող պետություններ.

«պաշտոնատար անձինք»՝ անդամ պետությունների այն քաղաքացիները, որոնք նշանակված են Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի դեպարտամենտների տնօրենների և Հանձնաժողովի դեպարտամենտների տնօրենների տեղակալների, ինչպես նաև՝ Միության դատարանի քարտուղարության ղեկավարի, Միության դատարանի քարտուղարության ղեկավարի տեղակալների և Միության դատարանի դատավորների խորհրդականների պաշտոններում.

«միասնական տնտեսական տարածք»՝ անդամ պետությունների տարածքներից բաղկացած տարածք, որտեղ շուկայական սկզբունքների և ներդաշնակեցված կամ միասնականացված իրավական նորմերի կիրառման հիման վրա գործում են տնտեսության կարգավորման նման (համադրելի) և միատեսակ մեխանիզմներ և որտեղ գոյություն ունի միասնական ենթակառուցվածք.

«միասնական քաղաքականություն»՝ անդամ պետությունների սահմանած՝ սույն Պայմանագրով նախատեսված ոլորտներում իրենց կողմից իրականացվող քաղաքականություն, որը ենթադրում է անդամ պետությունների կողմից միասնականացված իրավական կարգավորում, այդ թվում՝ Միության մարմինների՝ իրենց լիազորությունների շրջանակներում կայացված որոշումների հիման վրա.

«Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրեր»՝ Միության գործունեությանը և զարգացմանն առնչվող հարցերով անդամ պետությունների միջև կնքվող միջազգային պայմանագրեր.

«երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրեր»՝ երրորդ պետությունների, նրանց ինտեգրացիոն միավորումների և միջազգային կազմակերպությունների հետ կնքվող միջազգային պայմանագրերը.

«ընդհանուր (միասնական) շուկա»՝ Միության շրջանակներում տնտեսական այն հարաբերությունների ամբողջությունը, որոնց դեպքում ապահովվում է ապրանքների, ծառայությունների, կապիտալի և աշխատուժի տեղաշարժի ազատությունը.

«կարգադրություն»՝ Միության մարմինների կողմից ընդունվող կազմակերպակարգադրական ակտ.

«որոշում»՝ Միության մարմինների կողմից ընդունվող, նորմատիվ իրավական դրույթներ պարունակող ակտ.

«համակարգված քաղաքականություն»՝ քաղաքականություն, որը ենթադրում է անդամ պետությունների համագործակցության իրականացում Միության մարմինների շրջանակներում հավանության արժանացած ընդհանուր մոտեցումների հիման վրա, որոնք անհրաժեշտ են Միության՝ սույն Պայմանագրով նախատեսված նպատակների իրագործման համար.

«համաձայնեցված քաղաքականություն»՝ տարբեր ոլորտներում անդամ պետությունների կողմից իրականացվող քաղաքականություն, որը ենթադրում է իրավական կարգավորման ներդաշնակեցում, այդ թվում՝ Միության մարմինների որոշումների հիման վրա, այն չափով, որն անհրաժեշտ է Միության՝ սույն Պայմանագրով նախատեսված նպատակների իրագործման համար.

«աշխատակիցներ»՝ անդամ պետությունների քաղաքացիներ, որոնք Միության մարմիններում աշխատում են իրենց հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրերի հիման վրա, և որոնք պաշտոնատար անձինք չեն.

«Մաքսային միություն»՝ անդամ պետությունների առևտրատնտեսական ինտեգրման ձև, որով նախատեսվում է միասնական մաքսային տարածք, որի սահմաններում փոխադարձ առևտրի մեջ չեն կիրառվում մաքսատուրքեր (համարժեք գործողություն ունեցող այլ տուրքեր, հարկեր և գանձումներ), ոչ սակագնային կարգավորման միջոցներ, հատուկ պաշտպանական, հակագնացման և փոխհատուցման միջոցներ, և որտեղ գործում են Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագինը և երրորդ կողմի հետ ապրանքների արտաքին առևտրի կարգավորման միասնական միջոցները.

«երրորդ կողմ»՝ Միության անդամ չհանդիսացող պետություն, միջազգային կազմակերպություն կամ միջազգային ինտեգրացիոն միավորում.

«օրենսդրության միասնականացում»՝ անդամ պետությունների օրենսդրության մոտարկում, որն ուղղված է սույն Պայմանագրով սահմանված առանձին ոլորտներում իրավական կարգավորման նույնական մեխանիզմներ սահմանելուն:

Սույն Պայմանագրում գործածվող այլ հասկացություններն ընկալվում են այն իմաստներով, որոնք ներկայացված են սույն Պայմանագրի և դրա հավելվածների համապատասխան բաժիններում:

Բաժին II

ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ, ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

Հոդված 3

Միության գործունեության հիմնական սկզբունքները

Միությունն իր գործունեությունն իրականացնում է անդամ պետությունների կողմից սույն Պայմանագրի համաձայն իրեն տրվող իրավասության շրջանակներում՝ հետևյալ սկզբունքների հիման վրա.

միջազգային իրավունքի՝ համընդհանուր ճանաչում ունեցող սկզբունքների՝ ներառյալ անդամ պետությունների ինքնիշխան հավասարության և նրանց տարածքային ամբողջականության սկզբունքների նկատմամբ հարգանքը,

անդամ պետությունների քաղաքական կարգի առանձնահատկությունների նկատմամբ հարգանքը,

Կողմերի փոխշահավետ համագործակցությունը, իրավահավասարությունն ապահովելը և ազգային շահերը հաշվի առնելը,

շուկայական տնտեսության և բարեխիղճ մրցակցության սկզբունքների պահպանումը,

անցումային ժամանակահատվածների ավարտից հետո Մաքսային միության գործունեությունը՝ առանց բացառումների և սահմանափակումների:

Անդամ պետությունները բարենպաստ պայմաններ են ստեղծում Միության կողմից իր գործառույթներն իրականացնելու համար և ձեռնպահ են մնում այնպիսի միջոցներից, որոնք կարող են վտանգել Միության նպատակների իրագործումը:

Հոդված 4

Միության հիմնական նպատակները

Միության հիմնական նպատակներն են՝

անդամ պետությունների տնտեսությունների կայուն զարգացման համար պայմանների ստեղծումը՝ ելնելով դրանց բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման շահերից,

Միության շրջանակներում ապրանքների, ծառայությունների, կապիտալի և աշխատուժի միասնական շուկա ձևավորելու ձգտումը,

համաշխարհային տնտեսության պայմաններում բազմակողմանի արդիականացումը, համագործակցությունը և ազգային տնտեսությունների մրցունակության բարձրացումը:

Հոդված 5 Իրավասությունը

1. Միությունն օժտվում է իրավասությամբ սույն Պայմանագրով և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով նախատեսված սահմաններում և չափով:

2. Անդամ պետություններն իրականացնում են համակարգված կամ համաձայնեցված քաղաքականություն՝ սույն Պայմանագրով և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով նախատեսված սահմաններում և ծավալներով:

3. Տնտեսության այլ ոլորտներում անդամ պետությունները ձգտում են իրականացնել համակարգված կամ համաձայնեցված քաղաքականություն՝ Միության հիմնական սկզբունքների և նպատակների համաձայն:

Այդ նպատակով Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի որոշմամբ կարող են ստեղծվել համապատասխան հարցերով օժանդակ մարմիններ (Կողմերի պետական մարմինների ղեկավարների խորհուրդներ, աշխատանքային խմբեր, հատուկ հանձնաժողովներ), և (կամ) տրվել Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի հանձնարարականներ՝ համապատասխան ոլորտներում Կողմերի փոխգործակցությունը համակարգելու ուղղությամբ:

Հոդված 6 Միության իրավունքը

1. Միության իրավունքը կազմում են.

սույն Պայմանագիրը,

Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերը,

երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրերը,

Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի, Եվրասիական միջկառավարական խորհրդի և Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի որոշումները և կարգադրությունները, որոնք ընդունվել են սույն Պայմանագրով և

Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով նախատեսված իրենց լիազորությունների շրջանակներում:

Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի և Եվրասիական միջկառավարական խորհրդի որոշումները ենթակա են անդամ պետությունների կողմից՝ նրանց ազգային օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով կատարմանը:

2. Երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրերը չպետք է հակասեն Միության գործունեության հիմնական նպատակներին, սկզբունքներին և կանոններին:

3. Սույն Պայմանագրի և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի միջև հակասություններ առաջանալու դեպքում գերակա է համարվում սույն Պայմանագիրը:

Միության մարմինների որոշումները և կարգադրությունները չպետք է հակասեն սույն Պայմանագրին և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերին:

4. Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի, Եվրասիական միջկառավարական խորհրդի և Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի որոշումների միջև հակասություններ առաջանալու դեպքում՝

Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի որոշումները գերակայություն ունեն Եվրասիական միջկառավարական խորհրդի և Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի որոշումների նկատմամբ,

Եվրասիական միջկառավարական խորհրդի որոշումները գերակայություն ունեն Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի որոշումների նկատմամբ:

Հոդված 7

Միության միջազգային գործունեությունը

1. Միությունն իրավունք ունի իր իրավասության շրջանակներում իրականացնելու Միության առջև դրված խնդիրների լուծմանն ուղղված միջազգային գործունեություն: Այսպիսի գործունեության շրջանակներում Միությունն իրավունք ունի իրականացնելու միջազգային համագործակցություն պետությունների, միջազգային կազմակերպությունների և միջազգային ինտեգրացիոն միավորումների հետ և ինքնուրույն կամ անդամ պետությունների հետ համատեղ նրանց հետ կնքելու իր իրավասությանը վերապահված հարցերին առնչվող միջազգային պայմանագրեր:

Միության կողմից միջազգային համագործակցություն իրականացնելու կարգը սահմանվում է Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի որոշմամբ: Երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրեր կնքելու հարցերը սահմանվում են Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրով:

2. Միության՝ երրորդ կողմի հետ միջազգային պայմանագրերի նախագծերին առնչվող բանակցությունների վարումը, ինչպես նաև՝ դրանց ստորագրումն

իրականացվում են Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի որոշման հիման վրա՝ անդամ պետությունների կողմից համապատասխան ներպետական ընթացակարգերը կատարելուց հետո:

Երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրի՝ Միության համար պարտադիր լինելու վերաբերյալ նրա համաձայնությունն արտահայտելու մասին, միջազգային պայմանագիրը դադարեցնելու, կասեցնելու կամ դրանից դուրս գալու մասին որոշումը Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհուրդն ընդունում է բոլոր անդամ պետությունների կողմից անհրաժեշտ ներպետական ընթացակարգերը կատարելուց հետո:

Բաժին III ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

Հոդված 8 Միության մարմինները

1. Միության մարմիններն են՝
Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհուրդը (այսուհետ՝
Բարձրագույն խորհուրդ),
Եվրասիական միջկառավարական խորհուրդը (այսուհետ՝
Միջկառավարական խորհուրդ),
Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովը (այսուհետ՝ Հանձնաժողով,
ԵՏՀ),
Եվրասիական տնտեսական միության դատարանը (այսուհետ՝ Միության
դատարան):
2. Միության մարմինները գործում են այն լիազորությունների շրջանակներում,
որոնք նրանց վերապահվել են սույն Պայմանագրով և Միության շրջանակներում
միջազգային պայմանագրերով:
3. Միության մարմինները գործում են սույն Պայմանագրի 3-րդ հոդվածում
նշված սկզբունքների հիման վրա:
4. Բարձրագույն խորհրդում, Միջկառավարական խորհրդում և
Հանձնաժողովի խորհրդում նախագահությունն իրականացվում է ռոտացիոն
սկզբունքով՝ ռուսերեն այբբենական կարգով, մեկ անդամ պետության կողմից,
օրացուցային մեկ տարվա ընթացքում առանց երկարաձգման իրավունքի:
5. Անդամ պետությունների տարածքներում Միության մարմինների գտնվելու
պայմանները սահմանվում են Միության և գտնվելու վայրի պետությունների միջև
կնքված առանձին միջազգային պայմանագրերով:

Հոդված 9

Միության՝ մշտապես գործող մարմինների կառուցվածքային ստորաբաժանումներում պաշտոններ զբաղեցնելը

1. Միության՝ մշտապես գործող մարմինների կառուցվածքային ստորաբաժանումներում պաշտոններ զբաղեցնելու իրավունք ունեն անդամ պետությունների այն քաղաքացիները, որոնք ունեն համապատասխան մասնագիտական կրթություն և աշխատանքային փորձ:

2. Հանձնաժողովի դեպարտամենտի պաշտոնատար անձինք չեն կարող լինել միևնույն պետության քաղաքացիներ: Նշված պաշտոններն զբաղեցնելու համար թեկնածուների ընտրությունն իրականացվում է ԵՏՀ-ի մրցութային հանձնաժողովի կողմից՝ հաշվի առնելով Կողմերի հավասար ներկայացվածության սկզբունքը: Նշված պաշտոններն զբաղեցնելու մրցույթին մասնակցելու համար թեկնածուները ներկայացնում է Հանձնաժողովի խորհրդի անդամը՝ համապատասխան Կողմից:

3. Հանձնաժողովի դեպարտամենտներում այլ պաշտոններ զբաղեցնելու համար թեկնածուների ընտրությունն իրականացվում է ԵՏՀ-ի կողմից՝ մրցութային հիմունքով՝ հաշվի առնելով Հանձնաժողովի ֆինանսավորման մեջ Կողմերի բաժնեմասային մասնակցությունը:

4. Սույն հոդվածի 2-րդ կետում նշված պաշտոններն զբաղեցնելու համար թեկնածուների ընտրության հարցերով ԵՏՀ մրցութային հանձնաժողովի կազմի մեջ մտնում են Հանձնաժողովի կոլեգիայի բոլոր անդամները՝ բացառությամբ Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի:

ԵՏՀ-ի մրցութային հանձնաժողովն իր որոշումները կայացնում է ձայների մեծամասնությամբ՝ առաջարկությունների տեսքով, և դրանք ներկայացնում Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի հաստատմանը: Եթե Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահը կոնկրետ թեկնածուի վերաբերյալ ընդունում է այնպիսի որոշում, որը հակասում է ԵՏՀ մրցութային հանձնաժողովի առաջարկությանը, ապա հարցը Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի կողմից առաջադրվում է Հանձնաժողովի խորհրդի քննարկմանը՝ վերջնական որոշում կայացնելու համար:

«ԵՏՀ մրցութային հանձնաժողովի մասին» կանոնակարգը՝ (ներառյալ մրցույթի անցկացման կանոնները), դրա կազմը, ինչպես նաև՝ Հանձնաժողովի դեպարտամենտների տնօրենների և տնօրենների տեղակալների պաշտոններն զբաղեցնելու համար թեկնածուներին ներկայացվող որակավորման պահանջները հաստատվում են Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից:

5. Թեկնածուների ընտրության կարգը և Միության դատարանի աշխատակազմում պաշտոնի նշանակումն իրականացվում են Միության դատարանի գործունեությունը կարգավորող փաստաթղթերի համաձայն:

Հոդված 10
Բարձրագույն խորհուրդը

1. Բարձրագույն խորհուրդը Միության բարձրագույն մարմինն է:
2. Բարձրագույն խորհրդի կազմի մեջ մտնում են անդամ պետությունների ղեկավարները:

Հոդված 11
Բարձրագույն խորհրդի աշխատակարգը

1. Բարձրագույն խորհրդի նիստերն անցկացվում են տարին առնվազն մեկ անգամ:

Միության գործունեությանն առնչվող անհետաձգելի հարցերի կարգավորման համար կարող են գումարվել Բարձրագույն խորհրդի արտահերթ նիստեր՝ ցանկացած անդամ պետության կամ Բարձրագույն խորհրդի նախագահի նախաձեռնությամբ:

2. Բարձրագույն խորհրդի նիստերն անցկացվում են Բարձրագույն խորհրդի նախագահի ղեկավարությամբ:

Բարձրագույն խորհրդի նախագահը՝ վարում է Բարձրագույն խորհրդի նիստերը, կազմակերպում է Բարձրագույն խորհրդի աշխատանքը, իրականացնում է Բարձրագույն խորհրդի քննարկմանը ներկայացվող հարցերի նախապատրաստական գործընթացների ընդհանուր ղեկավարումը:

Բարձրագույն խորհրդի նախագահի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում Բարձրագույն խորհրդի՝ նախագահող անդամ պետությունը ներկայացնող նոր անդամն իրականացնում է Բարձրագույն խորհրդի նախագահի լիազորությունները մնացած ժամկետի ընթացքում:

3. Բարձրագույն խորհրդի նախագահի հրավերով՝ Բարձրագույն խորհրդի նիստերին կարող են մասնակցել Հանձնաժողովի խորհրդի անդամները, Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահը և հրավիրված այլ անձինք:

Բարձրագույն խորհրդի մասնակիցների ցուցակը և նիստերի ձևաչափը սահմանվում են Բարձրագույն խորհրդի նախագահի կողմից՝ Բարձրագույն խորհրդի անդամների հետ համաձայնեցմամբ:

Բարձրագույն խորհրդի նիստերի օրակարգը ձևավորվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ անդամ պետությունների առաջարկությունների հիման վրա:

Բարձրագույն խորհրդի նիստերին զանգվածային լրատվամիջոցների հավատարմագրված ներկայացուցիչների ներկայության հարցը կարգավորվում է Բարձրագույն խորհրդի նախագահի կողմից:

4. Բարձրագույն խորհրդի նիստերի անցկացումը կազմակերպելու կարգը հաստատվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

5. Բարձրագույն խորհրդի նիստերի նախապատրաստման ու անցկացման կազմակերպչական, տեղեկատվական և նյութատեխնիկական ապահովումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ ընդունող անդամ պետության աջակցությամբ: Բարձրագույն խորհրդի նիստերի անցկացման ֆինանսական ապահովումն իրականացվում է Միության բյուջեի միջոցների հաշվին:

Հոդված 12

Բարձրագույն խորհրդի լիազորությունները

1. Բարձրագույն խորհուրդը քննարկում է Միության գործունեությանն առնչվող սկզբունքային հարցերը, սահմանում ինտեգրացիայի զարգացման ռազմավարությունը, ուղղություններն ու հեռանկարները և ընդունում Միության նպատակների իրագործմանն ուղղված որոշումներ:

2. Բարձրագույն խորհուրդն իրականացնում է հետևյալ հիմնական լիազորությունները.

1) սահմանում է Միության ձևավորման և զարգացման ռազմավարությունը, ուղղություններն ու հեռանկարները և ընդունում Միության նպատակների իրագործմանն ուղղված որոշումներ,

2) հաստատում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի կազմը, բաշխում է պարտականությունները Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների միջև և դադարեցնում է նրանց լիազորությունները,

3) նշանակում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահին և ընդունում նրա լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցնելու մասին որոշում,

4) անդամ պետությունների ներկայացմամբ՝ նշանակում է Միության դատարանի դատավորներին,

5) հաստատում է Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի աշխատանքային կանոնակարգը,

6) հաստատում է Միության բյուջեն, «Եվրասիական տնտեսական միության բյուջեի մասին» կանոնակարգը և Միության բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունը,

7) սահմանում է անդամ պետությունների՝ Միության բյուջե կատարած բաժնեմասային ներդրումների չափը (սանդղակը),

8) անդամ պետության առաջարկով քննարկում է այն հարցերը, որոնք վերաբերում են Միջկառավարական խորհրդի կամ Հանձնաժողովի ընդունած որոշումները չեղարկելուն կամ փոփոխելուն՝ հաշվի առնելով 16-րդ հոդվածի 7-րդ կետի դրույթները,

9) Միջկառավարական խորհրդի կամ Հանձնաժողովի առաջարկությամբ քննարկում է այն հարցերը, որոնց շուրջ որոշում ընդունելիս կոնսենսուս ձեռք չի բերվել,

10) հարցումներով դիմում է Միության դատարան,

11) հաստատում է Միության դատարանի դատավորների, Միության դատարանի աշխատակազմի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների, ինչպես նաև նրանց ընտանիքի անդամների եկամուտների, գույքի և գույքային բնույթի պարտավորությունների մասին տվյալների հավաստիությունն ու ամբողջականությունը ստուգելու կարգը,

12) սահմանում է Միություն նոր անդամներ ընդունելու և Միության անդամակցությունը դադարեցնելու կարգը,

13) ընդունում է դիտորդի կարգավիճակ կամ Միությանը միանալու համար թեկնածու պետության կարգավիճակ շնորհելու կամ այն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին որոշում,

14) հաստատում է Եվրասիական տնտեսական միության կողմից միջազգային համագործակցություն իրականացնելու կարգը,

15) ընդունում է Միության անունից երրորդ կողմի հետ բանակցելու, այդ թվում՝ նրա հետ Միության միջազգային պայմանագրեր կնքելու և բանակցություններ վարելու իրավունք վերապահելու, ինչպես նաև՝ երրորդ կողմի հետ կնքած միջազգային պայմանագրի՝ Միության համար պարտադիր լինելուն նրա համաձայնությունն արտահայտելու, միջազգային պայմանագիրը դադարեցնելու, կասեցնելու կամ դրանից դուրս գալու մասին որոշումներ,

16) հաստատում է Միության մարմինների ընդհանուր հաստիքային թվակազմը, Միության մարմիններում անդամ պետությունների քաղաքացիների թվից պաշտոնատար անձանց ներկայացվածության չափանիշները, որոնք մրցութային հիմունքով ուղարկվում են անդամ պետությունների ներկայացմամբ,

17) հաստատում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների, Միության դատարանի դատավորների, Միության մարմինների պաշտոնատար անձանց և աշխատողների աշխատանքի դիմաց վարձատրության կարգը,

18) հաստատում է «Եվրասիական տնտեսական միության մարմիններում արտաքին աուդիտի (վերահսկողության) մասին» կանոնակարգը,

19) քննարկում է Միության մարմիններում անցկացված արտաքին աուդիտի (վերահսկողության) արդյունքները,

20) հաստատում է Միության խորհրդանշանները,

21) հանձնարարություններ է տալիս Միջկառավարական խորհրդին և Հանձնաժողովին,

22) ընդունում է համապատասխան հարցերով օժանդակ մարմիններ ստեղծելու մասին որոշումներ,

23) իրականացնում է սույն Պայմանագրով և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով նախատեսված այլ լիազորություններ:

Հոդված 13

Բարձրագույն խորհրդի որոշումներն ու կարգադրությունները

1. Բարձրագույն խորհուրդն ընդունում է որոշումներ ու կարգադրություններ:
2. Բարձրագույն խորհրդի որոշումներն ու կարգադրություններն ընդունվում են կոնսենսուսով:

Բարձրագույն խորհրդի՝ Միությունում անդամ պետության անդամակցության դադարեցման հետ կապված որոշումներն ընդունվում են հետևյալ սկզբունքով. «կոնսենսուս՝ հանած այն անդամ պետության ձայնը, որը ծանուցել է Միությունում իր անդամակցությունը դադարեցնելու մտադրության մասին»:

Հոդված 14

Միջկառավարական խորհուրդը

Միջկառավարական խորհուրդն անդամ պետությունների կառավարությունների ղեկավարներից բաղկացած՝ Միության մարմին է:

Հոդված 15

Միջկառավարական խորհրդի աշխատակարգը

1. Միջկառավարական խորհրդի նիստերն անցկացվում են ըստ անհրաժեշտության, սակայն տարին առնվազն երկու անգամ:

Միության գործունեությանն առնչվող անհետաձգելի հարցերի լուծման համար կարող են գումարվել Միջկառավարական խորհրդի արտահերթ նիստեր՝ ցանկացած անդամ պետության կամ Միջկառավարական խորհրդի նախագահի նախաձեռնությամբ:

2. Միջկառավարական խորհրդի նիստերն անցկացվում են Միջկառավարական խորհրդի նախագահի ղեկավարությամբ:

Միջկառավարական խորհրդի նախագահը՝ վարում է Միջկառավարական խորհրդի նիստերը, կազմակերպում է Միջկառավարական խորհրդի աշխատանքը, իրականացնում է Միջկառավարական խորհրդի քննարկմանը ներկայացվող հարցերի նախապատրաստական գործընթացների ընդհանուր ղեկավարումը:

Միջկառավարական խորհրդի նախագահի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում Միջկառավարական խորհրդի՝ նախագահող անդամ պետությունը ներկայացնող նոր անդամն իրականացնում է Միջկառավարական խորհրդի նախագահի լիազորությունները մնացած ժամկետի ընթացքում:

3. Միջկառավարական խորհրդի նախագահի հրավերով՝ Միջկառավարական խորհրդի նիստերին կարող են մասնակցել Հանձնաժողովի խորհրդի անդամները, Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահը և այլ հրավիրված անձինք:

Միջկառավարական խորհրդի մասնակիցների ցուցակը և նիստերի ձևաչափը սահմանվում են Միջկառավարական խորհրդի նախագահի կողմից՝ Միջկառավարական խորհրդի անդամների հետ համաձայնեցմամբ:

Միջկառավարական խորհրդի նիստերի օրակարգը ձևավորվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ անդամ պետությունների առաջարկությունների հիման վրա:

Միջկառավարական խորհրդի նիստերին զանգվածային լրատվամիջոցների հավատարմագրված ներկայացուցիչների ներկայության հարցը կարգավորվում է Միջկառավարական խորհրդի նախագահի կողմից:

4. Միջկառավարական խորհրդի նիստերի անցկացման կարգը հաստատվում է Միջկառավարական խորհրդի կողմից:

5. Միջկառավարական խորհրդի նիստերի նախապատրաստման ու անցկացման կազմակերպչական, տեղեկատվական և նյութատեխնիկական ապահովումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ ընդունող անդամ պետության աջակցությամբ: Միջկառավարական խորհրդի նիստերի անցկացման ֆինանսավորումն իրականացվում է Միության բյուջեի միջոցների հաշվին:

Հոդված 16

Միջկառավարական խորհրդի լիազորությունները

Միջկառավարական խորհուրդն իրականացնում է հետևյալ հիմնական լիազորությունները.

1) ապահովում է սույն Պայմանագրի, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի և Բարձրագույն խորհրդի որոշումների իրականացումն ու կատարման նկատմամբ հսկողությունը,

2) Հանձնաժողովի խորհրդի առաջարկությամբ՝ քննարկում է այն հարցերը, որոնց շուրջ Հանձնաժողովի խորհրդում որոշումներ ընդունելիս կոնսենսուս ձեռք չի բերվել,

3) հանձնարարություններ է տալիս Հանձնաժողովին,

4) Բարձրագույն խորհրդին ներկայացնում է խորհրդի անդամների և Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների թեկնածությունները,

5) հավանություն է տալիս Միության բյուջեի, «Եվրասիական տնտեսական միության բյուջեի մասին» կանոնակարգի և Միության բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվության նախագծերին,

6) հաստատում է «Եվրասիական տնտեսական միության մարմինների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերստուգման մասին» կանոնակարգը, Միության մարմինների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերստուգման ստանդարտներն ու մեթոդաբանությունը, ընդունում է որոշումներ Միության մարմինների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերստուգում անցկացնելու վերաբերյալ և սահմանում դրանց անցկացման ժամկետները,

7) անդամ պետության առաջարկությամբ՝ քննարկում է Հանձնաժողովի ընդունած որոշումների չեղարկմանը կամ փոփոխմանն առնչվող հարցերը կամ, համաձայնություն ձեռք չբերելու դեպքում, դրանք ներկայացնում է Բարձրագույն խորհրդի քննարկմանը,

8) ընդունում է որոշում Խորհրդի կամ Հանձնաժողովի կոլեգիայի որոշումների գործողության կասեցման վերաբերյալ,

9) հաստատում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների, Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատողների, ինչպես նաև նրանց ընտանիքի անդամների եկամուտների, գույքի և գույքային բնույթի պարտավորությունների մասին տվյալների հավաստիությունն ու ամբողջականությունը ստուգելու կարգը,

10) իրականացնում է սույն Պայմանագրով և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով նախատեսված այլ լիազորություններ:

Հոդված 17

Միջկառավարական խորհրդի որոշումներն ու կարգադրությունները

1. Միջկառավարական խորհուրդն ընդունում է որոշումներ ու կարգադրություններ:

2. Միջկառավարական խորհրդի որոշումներն ու կարգադրություններն ընդունվում են կոնսենսուսով:

Հոդված 18

Հանձնաժողովը

1. Հանձնաժողովը Միության մշտապես գործող կարգավորող մարմին է: Հանձնաժողովը բաղկացած է Խորհրդից ու Կոլեգիայից:

2. Հանձնաժողովն ընդունում է որոշումներ, կարգադրություններ ու առաջարկություններ:

Հանձնաժողովի խորհրդի որոշումները, կարգադրություններն ու առաջարկություններն ընդունվում են կոնսենսուսով:

Հանձնաժողովի Կոլեգիայի որոշումները, կարգադրություններն ու առաջարկություններն ընդունվում են որակյալ մեծամասնությամբ կամ կոնսենսուսով:

Բարձրագույն խորհուրդը սահմանում է «զգայուն» հարցերի ցանկը, որոնց վերաբերյալ Հանձնաժողովի կոլեգիայի որոշումներն ընդունվում են կոնսենսուսով:

Ընդ որում, մեծամասնությունը կազմում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների ընդհանուր թվի ձայների երկու երրորդը:

3. Հանձնաժողովի կարգավիճակը, խնդիրները, կազմը, գործառույթները, լիազորությունները և աշխատակարգը սահմանվում են սույն Պայմանագրի թիվ 1 հավելվածի համաձայն:

4. Հանձնաժողովի գտնվելու վայրն է՝ Ռուսաստանի Դաշնություն, քաղաք Մոսկվա:

Հոդված 19 **Միության դատարանը**

1. Միության դատարանը մշտապես գործող դատական մարմին է:
2. Միության դատարանի կարգավիճակը, կազմը, իրավասությունը, գործունեության իրականացման և ձևավորման կարգը սահմանվում են «Եվրասիական տնտեսական միության դատարան» ստատուտով՝ սույն Պայմանագրի թիվ 2 հավելվածի համաձայն:
3. Միության դատարանի գտնվելու վայրն է՝ Բելառուսի Հանրապետություն, քաղաք Մինսկ:

Բաժին IV **ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԲՅՈՒՋԵՆ**

Հոդված 20 **Միության բյուջեն**

1. Միության մարմինների գործունեության ֆինանսավորումն իրականացվում է Միության բյուջեի միջոցների հաշվին, որը ձևավորվում է «Եվրասիական տնտեսական միության բյուջեի մասին» կանոնակարգով սահմանված կարգով:

Հերթական ֆինանսական տարվա համար Միության բյուջեն ձևավորվում է ռուսական ռուբլով՝ անդամ պետությունների բաժնեմասային ներդրումների հաշվին: Միության բյուջե անդամ պետությունների բաժնեմասային ներդրումների չափը (սանդղակը) սահմանվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

Միության բյուջեն պետք է հավասարակշռված լինի եկամուտների ու ծախսերի մասով: Ֆինանսական տարին սկսվում է հունվարի 1-ից և ավարտվում դեկտեմբերի 31-ին:

2. Միության բյուջեն և «Եվրասիական տնտեսական միության բյուջեի մասին» կանոնակարգը հաստատվում են Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

Միության բյուջեում և «Եվրասիական տնտեսական միության բյուջեի մասին» կանոնակարգում փոփոխությունների կատարումն իրականացվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

Հոդված 21

Միության մարմինների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերստուգումը

Միության բյուջեի կատարման նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու նպատակով՝ երկու տարվա ընթացքում առնվազն մեկ անգամ անցկացվում է Միության մարմինների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերստուգում:

Ցանկացած անդամ պետության նախաձեռնությամբ կարող են ստուգումներ անցկացվել Միության մարմինների ֆինանսատնտեսական գործունեության հետ կապված առանձին հարցերի մասով:

Միության մարմինների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերստուգումներն իրականացվում են անդամ պետությունների պետական ֆինանսական հսկողության մարմինների ներկայացուցիչներից բաղկացած վերստուգողների խմբի կողմից:

Միության մարմինների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերստուգումների արդյունքները սահմանված կարգով ներկայացվում են Միջկառավարական խորհրդի քննարկմանը:

Հոդված 22

Արտաքին աուդիտ (վերահսկողություն)

Միության բյուջեի միջոցների ձևավորման, կառավարման և տնօրինման արդյունավետության, Միության գույքի և այլ ակտիվների օգտագործման արդյունավետության որոշման նպատակով՝ անցկացվում է արտաքին աուդիտ (վերահսկողություն): Արտաքին աուդիտը (վերահսկողությունը) իրականացվում է անդամ պետությունների պետական ֆինանսական հսկողության մարմինների ներկայացուցիչներից բաղկացած ստուգողների խմբի կողմից: Արտաքին աուդիտի (վերահսկողության) ստանդարտներն ու մեթոդաբանությունը սահմանվում են անդամ պետությունների պետական ֆինանսական հսկողության մարմինների կողմից:

Միության մարմիններում անցկացված արտաքին աուդիտի (վերահսկողության) արդյունքները սահմանված կարգով ներկայացվում են Բարձրագույն խորհրդի քննարկմանը:

ՄԱՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

Բաժին V

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՓՈԽԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 23

Տեղեկատվական փոխգործակցությունը Միության շրջանակներում

1. Միության գործունեությանն առնչվող բոլոր ոլորտներում ինտեգրացիոն գործընթացների տեղեկատվական ապահովման նպատակով մշակվում ու իրականացվում են միջոցառումներ՝ ուղղված Միության շրջանակներում տեղեկատվահաղորդակցական տեխնոլոգիաների օգտագործմամբ տեղեկատվական փոխգործակցության և վստահության անդրսահմանային տարածության ապահովմանը:

2. Միության շրջանակներում ընդհանուր գործընթացների իրականացման դեպքում տեղեկատվական փոխգործակցությունն իրականացվում է Միության ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգի օգտագործմամբ, որով ապահովվում է ըստ տարածքների տեղաբաշխված պետական տեղեկատվական ռեսուրսների և լիազոր մարմինների տեղեկատվական համակարգերի, ինչպես նաև Հանձնաժողովի տեղեկատվական ռեսուրսների և տեղեկատվական համակարգերի ինտեգրացումը:

3. Պետական տեղեկատվական ռեսուրսների և տեղեկատվական համակարգերի արդյունավետ փոխգործակցությունն ու համակարգումն ապահովելու նպատակով տեղեկատվայնացման ու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում անդամ պետություններն իրականացնում են համաձայնեցված քաղաքականություն:

4. Ծրագրատեխնիկական միջոցներ ու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ օգտագործելիս անդամ պետությունների կողմից ապահովվում է փոխգործակցության գործընթացում օգտագործվող կամ ձեռք բերվող մտավոր սեփականության պաշտպանությունը:

5. Միության շրջանակներում տեղեկատվական փոխգործակցության և դրա իրականացումը համակարգելու հիմնարար սկզբունքները, ինչպես նաև ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգի ստեղծման ու զարգացման կարգը սահմանվում են սույն Պայմանագրի թիվ 3 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 24

Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկատվությունը

1. Միության գործունեության ու զարգացման արդյունավետության նպատակով ձևավորվում է Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկատվությունը:

2. Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկատվության ձևավորումն իրականացվում է համաձայն հետևյալ սկզբունքների.

- 1) մասնագիտական անկախություն,
- 2) գիտական հիմնավորում և համադրելիություն,
- 3) ամբողջականություն և արժանահավատություն,

- 4) արդիականություն ու յուրաժանություն,
- 5) հրապարակայնություն ու համընդհանուր հասանելիություն,
- 6) ծախսերի արդյունավետություն,
- 7) վիճակագրական գաղտնիություն:

3. Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկատվության ձևավորման և տարածման կարգը սահմանվում է սույն Պայմանագրի թիվ 4 հավելվածի համաձայն:

Բաժին VI **ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Հոդված 25 **Մաքսային միության գործունեության սկզբունքները**

1. Անդամ պետությունների Մաքսային միության շրջանակներում.
 - 1) գործում է ապրանքների ներքին շուկա,
 - 2) կիրառվում են Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագինը և երրորդ կողմերի հետ ապրանքների արտաքին առևտրի կարգավորման այլ միասնական միջոցներ,
 - 3) գործում է ապրանքների առևտրի միասնական ռեժիմ երրորդ կողմերի հետ հարաբերություններում,
 - 4) իրականացվում է միասնական մաքսային կարգավորում,
 - 5) իրականացվում է ապրանքների ազատ տեղափոխում անդամ պետությունների տարածքներով՝ առանց մաքսային հայտարարագրման և պետական հսկողության (տրանսպորտային, սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական, կարանտինային բուսասանիտարական) կիրառման՝ բացառությամբ սույն Պայմանագրով նախատեսված դեպքերի:
2. Սույն Պայմանագրի նպատակներով՝ օգտագործվում են հասկացություններ, որոնք ունեն հետևյալ իմաստը.
 - «ներմուծման մաքսատուրք»՝ պարտադիր վճար, որը գանձվում է անդամ պետությունների մաքսային մարմինների կողմից Միության մաքսային տարածք ապրանքներ ներմուծելու պարագայում,
 - «Եվրասիական տնտեսական միության արտաքին տնտեսական գործունեության միասնական ապրանքային անվանացանկ» (ԵՏՄ ԱՏԳ ՄԱԱ)՝ արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկ՝ հիմնված Համաշխարհային մաքսային կազմակերպության՝ ապրանքների նկարագրման և ծածկագրման ներդաշնակեցված համակարգի և Անկախ պետությունների համագործակցության արտաքին տնտեսական գործունեության միասնական ապրանքային անվանացանկի վրա,

«Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագին» (ԵՏՄ ՄՄՍ)՝ երրորդ երկրներից Միության մաքսային տարածք ներմուծվող (ներմուծված) ապրանքների նկատմամբ կիրառվող մաքսատուրքերի դրույքաչափերի ամբողջություն, որը համակարգված է՝ Եվրասիական տնտեսական միության արտաքին տնտեսական գործունեության միասնական ապրանքային անվանացանկին համապատասխան,

«սակագնային առանձնաշնորհում (պրեֆերենցիա)»՝ ներմուծման մաքսատուրքերի վճարումից ազատում կամ Միության հետ միասին ազատ առևտրի գոտի ձևավորող երկրների ծագման ապրանքների համար ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափերի նվազեցում կամ Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ զարգացող երկրների և (կամ) Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ առավել քիչ զարգացած երկրների ծագման ապրանքների համար ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափերի նվազեցում:

Հոդված 26

Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի և գանձումների) հաշվեգրումն ու բաշխումը

Վճարված (գանձված) ներմուծման մաքսատուրքերը ենթակա են հաշվեգրման և բաշխման անդամ պետությունների բյուջեների միջև:

Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվեգրումն ու բաշխումը, անդամ պետությունների բյուջեների եկամուտների կազմ դրանք փոխանցելն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 5 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 27

Ազատ (հատուկ, առանձնահատուկ) տնտեսական գոտիների ու ազատ պահեստների ստեղծումն ու գործունեությունը

Անդամ պետությունների սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը նպաստելու, ներդրումներ ներգրավելու, նոր տեխնոլոգիաների վրա հիմնված արտադրություններ ստեղծելու և զարգացնելու, տրանսպորտային ենթակառուցվածքի, զբոսաշրջության ու առողջարանային-հանգստավայրային ոլորտը զարգացնելու նպատակով, ինչպես նաև այլ նպատակներով անդամ պետությունների տարածքներում ստեղծվում և գործում են ազատ (հատուկ, առանձնահատուկ) տնտեսական գոտիներ ու ազատ պահեստներ:

Ազատ (հատուկ, առանձնահատուկ) տնտեսական գոտիների ու ազատ պահեստների ստեղծման և գործունեության պայմանները սահմանվում են Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով:

Հոդված 28 **Ներքին շուկան**

1. Միությունը ձեռնարկում է միջոցներ՝ ուղղված ներքին շուկայի՝ սույն Պայմանագրի դրույթներին համապատասխան գործունեության ապահովմանը:

2. Ներքին շուկան ընդգրկում է տնտեսական տարածք, որում, սույն Պայմանագրի դրույթների համաձայն, ապահովվում է ապրանքների, անձանց, ծառայությունների և կապիտալի ազատ տեղաշարժը:

3. Ներքին շուկայի գործունեության շրջանակներում ապրանքների փոխադարձ առևտրում անդամ պետությունները չեն կիրառում ներմուծման և արտահանման մաքսատուրքեր (համարժեք ազդեցություն ունեցող այլ տուրքեր, հարկեր և գանձումներ), ոչ սակագնային կարգավորման միջոցներ, հատուկ պաշտպանական, հակագնացման և փոխհատուցման միջոցներ՝ բացառությամբ սույն Պայմանագրով նախատեսված դեպքերի:

Հոդված 29

Ապրանքների ներքին շուկայի գործունեության կարգից բացառությունները

1. Ապրանքների փոխադարձ առևտրում անդամ պետություններն իրավունք ունեն կիրառելու սահմանափակումներ (պայմանով, որ այդ միջոցները անհիմն խտրականության միջոց կամ առևտրի քողարկված սահմանափակում չլինեն), եթե այդ սահմանափակումներն անհրաժեշտ են.

- 1) մարդու կյանքի և առողջության պահպանման,
- 2) հասարակական բարոյականության և իրավակարգի պահպանման,
- 3) շրջակա միջավայրի պահպանման,
- 4) կենդանիների և բույսերի, մշակութային արժեքների պահպանման,
- 5) միջազգային պարտավորությունների կատարման,
- 6) երկրի պաշտպանության և անդամ պետության անվտանգության

ապահովման համար:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված հիմքերով՝ ներքին շուկայում կարող են սահմանվել նաև սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ՝ սույն Պայմանագրի XI բաժնով սահմանվող կարգով:

3. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված հիմքերով՝ առանձին կատեգորիայի ապրանքների շրջանառությունը կարող է սահմանափակվել:

Միության մաքսային տարածքում նման ապրանքների տեղափոխման կամ շրջանառության կարգը սահմանվում է սույն Պայմանագրի, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի համաձայն:

Բաժին VII
ԴԵՂԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՈՒ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՐՋԱԴՐԱՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 30
Դեղամիջոցների ընդհանուր շուկայի ձևավորումը

1. Միության շրջանակներում անդամ պետություններն ստեղծում են պատշաճ դեղագործական գործելակերպի չափանիշներին համապատասխանող դեղամիջոցների ընդհանուր շուկա՝ հիմնված հետևյալ սկզբունքների վրա.

1) անդամ պետությունների՝ դեղամիջոցների շրջանառության ոլորտում օրենսդրության պահանջների ներդաշնակեցում և միասնականացում,

2) Միության տարածքում շրջանառության մեջ գտնվող դեղամիջոցների որակին, արդյունավետությանը և անվտանգությանն առնչվող պարտադիր պահանջների միասնականության ապահովում,

3) դեղամիջոցների շրջանառության ոլորտում միասնական կանոնների ընդունում,

4) դեղամիջոցների որակի, արդյունավետության ու անվտանգության գնահատման համար հետազոտության և հսկողության միատեսակ կամ համադրելի մեթոդների մշակում ու կիրառում,

5) անդամ պետությունների՝ դեղամիջոցների շրջանառության նկատմամբ հսկողության (վերահսկողության) ոլորտում օրենսդրության ներդաշնակեցում,

6) դեղամիջոցների շրջանառության ոլորտում անդամ պետությունների համապատասխան լիազոր մարմինների կողմից թույլատրական և հսկողական ու վերահսկողական գործառույթների իրականացում:

2. Միության շրջանակներում դեղամիջոցների ընդհանուր շուկայի գործունեությունն իրականացվում է Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերին համապատասխան՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 100-րդ հոդվածի դրույթները:

Հոդված 31
Բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության
արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) ընդհանուր շուկայի
ձևավորումը

1. Միության շրջանակներում անդամ պետություններն ստեղծում են բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) ընդհանուր շուկա՝ հիմնված հետևյալ սկզբունքների վրա.

1) անդամ պետությունների՝ բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) շրջանառության ոլորտում օրենսդրության պահանջների ներդաշնակեցում,

2) Միության տարածքում շրջանառության մեջ գտնվող բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) արդյունավետությանը և անվտանգությանը ներկայացվող պարտադիր պահանջների միասնականության ապահովում,

3) բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) շրջանառության ոլորտում միասնական կանոնների ընդունում,

4) բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) որակի ապահովման համակարգի ստեղծման համար միասնական մոտեցումների սահմանում,

5) անդամ պետությունների՝ բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) շրջանառության նկատմամբ հսկողության (վերահսկողության) ոլորտում օրենսդրության ներդաշնակեցում:

2. Միության շրջանակներում բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) ընդհանուր շուկայի գործունեությունն իրականացվում է Միության շրջանակներում առկա միջազգային պայմանագրերին համապատասխան՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 100-րդ հոդվածի դրույթները:

Բաժին VIII

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 32

Մաքսային կարգավորումը Միությունում

Միությունում իրականացվում է միասնական մաքսային կարգավորում՝ Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքին և Միության իրավունքը կազմող՝ մաքսային իրավահարաբերությունները կարգավորող միջազգային պայմանագրերին ու ակտերին համապատասխան, ինչպես նաև սույն Պայմանագրի դրույթներին համապատասխան:

Բաժին IX

ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. **Ընդհանուր դրույթներ արտաքին առևտրային քաղաքականության մասին**

Հոդված 33

Միության արտաքին առևտրային քաղաքականության նպատակները և սկզբունքները

1. Միության արտաքին առևտրային քաղաքականությունն ուղղված է անդամ պետությունների կայուն տնտեսական զարգացման խթանմանը, տնտեսության դիվերսիֆիկացմանը, նորարարության զարգացմանը, առևտրի և ներդրումների ծավալների մեծացմանը և կառուցվածքի բարելավմանը, ինտեգրացիոն գործընթացների արագացմանը, ինչպես նաև համաշխարհային տնտեսության շրջանակներում Միության՝ որպես արդյունավետ և մրցունակ կազմակերպության հետագա զարգացման ապահովմանը:

2. Միության արտաքին առևտրային քաղաքականության իրականացման հիմնական սկզբունքներն են՝

Միության արտաքին առևտրային քաղաքականության իրականացման այնպիսի միջոցների և մեխանիզմների կիրառումը, որոնք անդամ պետությունների արտաքին առևտրային քաղաքականության մասնակիցների համար ծանրաբեռնող են ոչ ավելի, քան անհրաժեշտ է Միության նպատակների արդյունավետ իրագործման համար.

Միության արտաքին առևտրային քաղաքականության իրականացման միջոցները և մեխանիզմները մշակելու, ընդունելու ու կիրառելու գործընթացի հրապարակայնությունը.

Միության արտաքին առևտրային քաղաքականության իրականացման միջոցները և մեխանիզմները կիրառելու հիմնավորվածությունն ու օբյեկտիվությունը.

անդամ պետությունների արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների իրավունքների և օրինական շահերի, ինչպես նաև ապրանքներն արտադրողների ու ծառայությունները մատուցողների ու դրանց սպառողների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը.

արտաքին առևտրային քաղաքականության մասնակիցների իրավունքների պաշտպանությունը:

3. Արտաքին առևտրային քաղաքականությունն իրականացվում է Միության կողմից ինքնուրույն կամ անդամ պետությունների հետ համատեղ այն ոլորտներում, որտեղ Միության մարմիններն ընդունում են անդամ պետությունների կողմից պարտադիր կատարման ենթակա որոշումներ, երրորդ կողմի հետ միջազգային պայմանագրեր կնքելու, միջազգային կազմակերպություններում մասնակցելու կամ արտաքին առևտրային քաղաքականության միջոցներ և մեխանիզմներ ավտոնոմ կերպով կիրառելու միջոցով:

Միությունը պատասխանատվություն է կրում կնքվող միջազգային պայմանագրերով սահմանված պարտավորությունների կատարման համար և իրականացնում է այդ պայմանագրերով սահմանված իր իրավունքները:

Հոդված 34

Առավել բարենպաստության ռեժիմը

Ապրանքների արտաքին առևտրի նկատմամբ կիրառվում է առավել բարենպաստության ռեժիմը, Սակագների և առևտրի գլխավոր համաձայնագրի իմաստով (ՍԱԳՀ, 1994թ.), այն դեպքերում և պայմաններով, երբ առավել բարենպաստության ռեժիմի կիրառումը նախատեսված է երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրերով, ինչպես նաև երրորդ կողմի հետ անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերով:

Հոդված 35

Ազատ առևտրի ռեժիմը

ՍԱԳՀ-ի (1994թ.) իմաստով ապրանքների ազատ առևտրի ռեժիմը սահմանվում է երրորդ կողմի հետ առևտրի նկատմամբ՝ նման երրորդ կողմի հետ Միության կնքած միջազգային պայմանագրի հիման վրա՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 102-րդ հոդվածի դրույթները:

Երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագիրը, որով սահմանվում է ազատ առևտրի ռեժիմը, կարող է ներառել արտաքին առևտրային գործունեության հետ կապված այլ դրույթներ:

Հոդված 36

Զարգացող և (կամ) առավել թույլ զարգացած երկրների ծագման ապրանքների նկատմամբ կիրառվող սակագնային առանձնաշնորհումները

1. Զարգացող և (կամ) առավել թույլ զարգացած երկրների տնտեսական զարգացմանը նպաստելու նպատակով Միությունը, սույն Պայմանագրին համապատասխան, կարող է տրամադրել սակագնային առանձնաշնորհումներ՝ Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ զարգացող երկրների և (կամ) Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ առավել թույլ զարգացած երկրների ծագման ապրանքների նկատմամբ:

2. Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ զարգացող երկրների ծագման ապրանքների նկատմամբ, որոնք Միության մաքսային տարածք ներմուծվում են առանձնաշնորհումների տրամադրմամբ, կիրառվում են ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափեր՝ Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափերի 75 տոկոսի չափով:

3. Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ առավել թույլ զարգացած երկրների ծագման ապրանքների նկատմամբ, որոնք Միության մաքսային տարածք ներմուծվում են առանձնաշնորհումների տրամադրմամբ, կիրառվում են Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի ներմուծման մաքսատուրքերի զրոյական դրույքաչափեր:

Հոդված 37

Ապրանքների ծագումը որոշելու կանոնները

1. Միության մաքսային տարածքում կիրառվում են Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների ծագումը որոշելու միասնական կանոններ:

2. Մաքսասակագնային կարգավորման միջոցների կիրառելու (բացառությամբ սակագնային առանձնաշնորհումների տրամադրման), ոչ սակագնային կարգավորման և շուկայի պաշտպանության միջոցներ կիրառելու, ապրանքների ծագումը մակնշելուն ներկայացվող պահանջներ սահմանելու, պետական (մունիցիպալ) գնումներ իրականացնելու, ապրանքների արտաքին առևտրի վիճակագրությունը վարելու նպատակներով կիրառվում են Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների ծագումը որոշելու կանոններ (ապրանքների ծագումը որոշելու ոչ առանձնաշնորհային (ոչ պրեֆերենցիալ) պայմաններ), որոնք սահմանվում են Հանձնաժողովի կողմից:

3. Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ զարգացող կամ առավել թույլ զարգացած երկրներից Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների նկատմամբ սակագնային առանձնաշնորհումներ տրամադրելու նպատակով կիրառվում են զարգացող և առավել թույլ զարգացած երկրներից ներմուծվող ապրանքների ծագումը որոշելու կանոններ, որոնք հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

4. Միության տարածք այնպիսի պետություններից ներմուծվող ապրանքների նկատմամբ սակագնային առանձնաշնորհումներ տրամադրելու նպատակով, որոնց հետ առևտրատնտեսական հարաբերություններում Միության կողմից կիրառվում է ազատ առևտրի ռեժիմը, կիրառվում են ապրանքների ծագումը որոշելու այն կանոնները, որոնք հաստատվում են երրորդ կողմի հետ Միության՝ ազատ առևտրի ռեժիմի կիրառումը նախատեսող համապատասխան միջազգային պայմանագրով:

5. Այն դեպքում, երբ երրորդ կողմի հետ Միության՝ ազատ առևտրի ռեժիմի կիրառումը նախատեսող միջազգային պայմանագրով սահմանված չեն ապրանքի ծագումը որոշելու կանոններ, կամ դրանք ընդունված չեն նման պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու դրությամբ, ապա Միության տարածք ներմուծվող՝ այդ երկրի ծագման ապրանքների նկատմամբ մինչև ապրանքների ծագումը որոշելու համապատասխան կանոնների ընդունումը կիրառվում են ապրանքների ծագումը որոշելու՝ հոդվածի 2-րդ կետով նախատեսված կանոնները:

6. Ապրանքների ծագումը որոշելու (հաստատելու) ոլորտում երրորդ կողմի բազմակի խախտումների վերաբերյալ փաստերի առկայության դեպքում Հանձնաժողովը կարող է ընդունել որոշում անդամ պետությունների մաքսային ծառայությունների կողմից տվյալ պետությունից ներմուծվող ապրանքների ծագումը որոշելու (հաստատելու) ճշտության նկատմամբ մոնիթորինգ անցկացնելու վերաբերյալ: Ապրանքների ծագումը որոշելու (հաստատելու) ոլորտում երրորդ կողմի համակարգային խախտումներ բացահայտելու դեպքում Հանձնաժողովը կարող է ընդունել որոշում անդամ պետությունների մաքսային ծառայությունների կողմից ապրանքների ծագումը հաստատող փաստաթղթերի ընդունումը կասեցնելու մասին: Սույն կետի դրույթները չեն սահմանափակում անդամ պետությունների՝ ներմուծվող ապրանքների ծագման նկատմամբ հսկողության և դրա արդյունքների հիման վրա միջոցներ ձեռնարկելու լիազորությունները:

Հոդված 38

Ծառայությունների արտաքին առևտուրը

Անդամ պետություններն իրականացնում են համակարգում երրորդ կողմերի հետ ծառայությունների առևտրի ոլորտում:

Համակարգման իրականացումը չի նշանակում այդ ոլորտում Միության վերազգային իրավասություն:

Հոդված 39

Երրորդ կողմերի հետ առևտրում սահմանափակող միջոցների վերացումը

Հանձնաժողովն աջակցում է երրորդ կողմերի շուկաներ մուտք գործելուն, իրականացնում է անդամ պետությունների նկատմամբ երրորդ կողմի սահմանափակող միջոցների մոնիթորինգ, իսկ այն դեպքում, երբ երրորդ կողմը Միության նկատմամբ որևէ միջոց է կիրառում, կամ Միության ու երրորդ կողմի միջև առևտրային վեճ է առաջանում, անդամ պետությունների մասնակցությամբ անցկացնում է խորհրդակցություններ համապատասխան երրորդ կողմի հետ:

Հոդված 40

Երրորդ կողմի նկատմամբ պատասխան միջոցների կիրառումը

1. Այն դեպքում, երբ երրորդ կողմի հետ Միության և (կամ) երրորդ կողմերի հետ անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրով նախատեսվում է պատասխան միջոցներ կիրառելու հնարավորություն, Միության տարածքում պատասխան միջոցներ սահմանելու մասին որոշումն ընդունվում է Հանձնաժողովի կողմից, այդ թվում՝ ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափերը բարձրացնելու,

քանակական սահմանափակումներ սահմանելու, առանձնաշնորհումների տրամադրումը ժամանակավորապես կասեցնելու կամ Հանձնաժողովի իրավասությունների շրջանակներում այլ միջոցներ ընդունելու միջոցով, որոնք ազդեցություն ունեն համապատասխան պետության հետ արտաքին առևտրի վրա:

2. Երրորդ կողմերի հետ մինչև 2015 թվականի հունվարի 1-ն անդամ պետությունների կնքած միջազգային պայմանագրերով նախատեսված դեպքերում անդամ պետություններն իրավունք ունեն միակողմանիորեն՝ որպես պատասխան միջոցներ կիրառելու ներմուծման մաքսատուրքերի ավելի բարձր դրույքաչափեր՝ Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի հետ համեմատ, ինչպես նաև միակողմանիորեն կասեցնելու սակագնային առանձնաշնորհումների տրամադրումը՝ պայմանով, որ նման պատասխան միջոցների վարչարարության մեխանիզմները չեն խախտում սույն Պայմանագրի դրույթները:

Հոդված 41

Արտահանման զարգացմանն ուղղված միջոցները

Միությունը, Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության միջազգային պայմանագրերին, նորմերին ու կանոններին համապատասխան, կարող է համատեղ միջոցներ կիրառել՝ ուղղված երրորդ կողմերի շուկաներ անդամ պետությունների ապրանքների արտահանումը զարգացնելուն:

Համատեղ միջոցները ներառում են, մասնավորապես, արտահանման ապահովագրումը և վարկավորումը, միջազգային լիզինգը, «Եվրասիական տնտեսական միության ապրանք» հասկացության խթանումը և Միության ապրանքների միասնական մակնշման սահմանումը, ցուցահանդեսատոնավաճառային և էքսպոզիցիոն գործունեությունը, գովազդային և իմիջի բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումն արտասահմանում:

2. Մաքսասակագնային կարգավորումը և ոչ սակագնային կարգավորումը

Հոդված 42

Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագինը

1. Միության մաքսային տարածքում կիրառվում են Եվրասիական տնտեսական միության արտաքին տնտեսական գործունեության միասնական ապրանքային անվանացանկը և Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագինը, որոնք հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից և համարվում են Միության առևտրային քաղաքականության գործիքները:

2. Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագինը կիրառելու հիմնական նպատակներն են՝

1) համաշխարհային տնտեսությանը Միության արդյունավետ ինտեգրման համար պայմանների ապահովումը.

2) Միության մաքսային տարածք ապրանքների ներմուծման ապրանքային կառուցվածքի ռացիոնալացումը.

3) Միության մաքսային տարածքում ապրանքների արտահանման և ներմուծման ռացիոնալ հարաբերակցության պահպանումը.

4) Միությունում ապրանքների արտադրության և սպառման կառուցվածքում առաջընթացի ապահովմանն ուղղված փոփոխությունների համար պայմանների ստեղծումը.

5) Միության տնտեսության ճյուղերին աջակցության տրամադրումը:

3. Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի շրջանակներում կիրառվում են ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափերի հետևյալ տեսակները՝

1) ադվալորային, որոնք սահմանվում են տոկոսներով՝ հարկման ենթակա ապրանքների մաքսային արժեքի նկատմամբ.

2) յուրահատուկ, որոնք սահմանվում են ըստ ֆիզիկական հատկանիշների՝ հարկման ենթակա ապրանքների բնահիրային արտահայտությամբ (քանակ, զանգված, ծավալ կամ այլ հատկանիշներ).

3) խառը, որոնցում զուգակցվում են սույն կետի 1-ին և 2-րդ ենթակետերում նշված երկու մեթոդները:

4. Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափերը միասնական են և ենթակա չեն փոփոխման՝ կախված Միության մաքսային սահմանով ապրանք տեղափոխող անձանցից, գործարքների տեսակներից և այլ հանգամանքներից՝ բացառությամբ սույն Պայմանագրի 35-րդ, 36-րդ և 43-րդ հոդվածներով սահմանված դեպքերի:

5. Միության մաքսային տարածք ապրանքների ներմուծման օպերատիվ կարգավորման նպատակով, անհրաժեշտության դեպքում, կարող են սահմանվել սեզոնային մաքսատուրքեր, որոնց գործողության ժամկետը չի կարող գերազանցել տարեկան 6 ամիսը, և որոնք կիրառվում են Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնով նախատեսված ներմուծման մաքսատուրքերի փոխարեն:

6. Միությանը միացած պետությունն իրավունք ունի կիրառելու Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնից տարբերվող ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափեր, ապրանքների անվանացանկին և դրույքաչափերին համապատասխան, որը հաստատվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ Միությանն այդ անդամ պետությանը միանալու մասին միջազգային պայմանագրի հիման վրա:

Միությանը միացած պետությունը պարտավոր է ապահովել միայն իր տարածքի սահմաններում այն ապրանքների օգտագործումը, որոնց նկատմամբ

կիրառվել են Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի համեմատ ավելի ցածր ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափեր, և ձեռնարկի միջոցներ՝ թույլ չտալու համար այլ անդամ պետություններ նման ապրանքների արտահանումը՝ առանց վճարելու Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի դրույքաչափերով հաշվարկված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների և ապրանքները ներմուծելիս վճարված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների տարբերության չափով ներմուծման մաքսատուրքերը:

Հոդված 43

Սակագնային արտոնությունները

1. Միության մաքսային տարածք ներմուծվող (ներմուծված) ապրանքների նկատմամբ կարող են կիրառվել սակագնային արտոնություններ՝ ներմուծման մաքսատուրքի վճարումից ազատելու կամ ներմուծման մաքսատուրքի դրույքաչափը նվազեցնելու ձևով:

2. Սակագնային արտոնությունները չեն կարող անհատական բնույթ կրել և կիրառվում են անկախ ապրանքների ծագման երկրից:

3. Սակագնային արտոնությունների տրամադրումն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 6 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 44

Սակագնային քվոտաները

1. Միության մաքսային տարածք ներմուծվող՝ երրորդ երկրների ծագման գյուղատնտեսական ապրանքների առանձին տեսակների նկատմամբ թույլատրվում է սակագնային քվոտաների սահմանումը, եթե նույնանման ապրանքներ արտադրվում (արդյունահանվում, աճեցվում) են Միության մաքսային տարածքում:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված ապրանքների նկատմամբ, որոնք Միության մաքսային տարածք են ներմուծվում սահմանված սակագնային քվոտայի ծավալի սահմաններում, կիրառվում են Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի ներմուծման մաքսատուրքերի համապատասխան դրույքաչափերը:

3. Միության մաքսային տարածք ներմուծվող՝ երրորդ երկրների ծագման գյուղատնտեսական ապրանքների առանձին տեսակների նկատմամբ սակագնային քվոտաների սահմանումը և սակագնային քվոտաների ծավալների բաշխումն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 6 հավելվածով նախատեսված կարգով:

Հոդված 45

Մաքսասակագնային կարգավորման հարցերով Հանձնաժողովի լիազորությունները

1. Հանձնաժողովը՝

իրականացնում է Եվրասիական տնտեսական միության արտաքին տնտեսական գործունեության միասնական ապրանքային անվանացանկի և Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագնի վարումը.

սահմանում է ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափերը, այդ թվում՝ սեզոնայինները.

սահմանում է սակագնային արտոնությունների տրամադրման դեպքերը և պայմանները.

սահմանում է սակագնային արտոնություններ կիրառելու կարգը.

սահմանում է Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգը կիրառելու պայմանները և կարգը, այդ թվում հաստատում է՝

Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ զարգացող երկրների ցանկը.

Միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգից օգտվող՝ առավել թույլ զարգացած երկրների ցանկը.

զարգացող երկրների և առավել թույլ զարգացած երկրների ծագման ապրանքների ցանկը, որոնց նկատմամբ Միության մաքսային տարածք ներմուծելիս տրամադրվում են միասնական սակագնային առանձնաշնորհումներ.

սահմանում է սակագնային քվոտաները, բաշխում է սակագնային քվոտայի ծավալն անդամ պետությունների միջև, սահմանում է արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների միջև սակագնային քվոտայի ծավալը բաշխելու մեթոդն ու կարգը, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ բաշխում է սակագնային քվոտայի ծավալը երրորդ երկրների միջև կամ ընդունում է ակտ, որի համաձայն անդամ պետությունները սահմանում են արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների միջև սակագնային քվոտայի ծավալը բաշխելու մեթոդը և կարգը, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ բաշխում են սակագնային քվոտայի ծավալը երրորդ երկրների միջև:

2. «Զգայուն» ապրանքների ցանկը, որոնց համար ներմուծման մաքսատուրքի դրույքաչափի փոփոխության մասին որոշումն ընդունվում է Հանձնաժողովի Խորհրդի կողմից, հաստատվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

Հոդված 46

Ոչ սակագնային կարգավորման միջոցները

1. Երրորդ երկրների հետ առևտրում Միության կողմից ընդունվում են ոչ սակագնային կարգավորման հետևյալ միջոցները՝

1) ապրանքների ներմուծման և (կամ) արտահանման արգելք.

2) ապրանքների ներմուծման և (կամ) արտահանման քանակական սահմանափակումներ.

3) ապրանքների ներմուծման և (կամ) արտահանման բացառիկ իրավունք.

4) ապրանքների ներմուծման և (կամ) արտահանման ավտոմատ լիցենզավորում (հսկում).

5) ապրանքների ներմուծման և (կամ) արտահանման թույլատրական կարգ:

2. Ոչ սակագնային կարգավորման միջոցները սահմանվում և կիրառվում են հրապարակայնության և խտրականության բացառման սկզբունքների հիման վրա՝ սույն Պայմանագրի թիվ 7 հավելվածով սահմանված կարգով:

Հոդված 47

Ոչ սակագնային կարգավորման միջոցների միակողմանի սահմանումը

Անդամ պետությունները երրորդ երկրների հետ առևտրում կարող են միակողմանիորեն սահմանել և կիրառել ոչ սակագնային կարգավորման միջոցներ՝ սույն Պայմանագրի թիվ 7 հավելվածով սահմանված կարգով:

3. Ներքին շուկայի պաշտպանության միջոցները

Հոդված 48

Ընդհանուր դրույթներ ներքին շուկայի պաշտպանության միջոցներ սահմանելու մասին

1. Ապրանքներ արտադրողների տնտեսական շահերի պաշտպանության նպատակով՝ Միության մաքսային տարածք ներմուծվող և երրորդ երկրների ծագում ունեցող ապրանքների նկատմամբ Միությունում կարող են սահմանվել ներքին շուկայի պաշտպանության միջոցներ՝ հատուկ պաշտպանական, հակագնագցման և փոխհատուցման միջոցների ձևով, ինչպես նաև այլ միջոցների ձևով՝ սույն Պայմանագրի 50-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերում:

2. Հատուկ պաշտպանական, հակագնագցման կամ փոխհատուցման միջոց կիրառելու կամ հատուկ պաշտպանական, հակագնագցման կամ փոխհատուցման միջոցը փոփոխելու կամ չեղարկելու կամ միջոցը չկիրառելու մասին որոշումն ընդունվում է Հանձնաժողովի կողմից:

3. Հատուկ պաշտպանական, հակագնագցման կամ փոխհատուցման միջոցների կիրառումն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 8 հավելվածով սահմանված պայմաններով և կարգով:

4. Ապրանքը ներմուծելիս հատուկ պաշտպանական, հակագնագցման կամ փոխհատուցման միջոցի կիրառմանը նախորդում է քննություն, որն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 8 հավելվածի համաձայն՝ Հանձնաժողովի կողմից որպես

քննությունների իրականացման համար պատասխանատու մարմին նշանակված մարմնի կողմից (այսուհետ՝ քննություն իրականացնող մարմին):

5. Հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման տուրքերի հաշվեգրումը և բաշխումն իրականացվում են սույն Պայմանագրի թիվ 8 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 49

Հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման միջոցները կիրառելու սկզբունքները

1. Հատուկ պաշտպանական միջոցը կարող է ապրանքի նկատմամբ կիրառվել այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմնի քննության արդյունքներով հաստատվել է, որ Միության մաքսային տարածք տվյալ ապրանքի ներմուծումն իրականացվում է այնպիսի ավելացված քանակներով (բացարձակ կամ հարաբերական ցուցանիշներով՝ անդամ պետություններում նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի արտադրության ընդհանուր ծավալի հետ համեմատած) և այնպիսի պայմաններով, որոնք լուրջ վնաս են հասցնում անդամ պետության տնտեսության ճյուղին կամ նման վնաս հասցնելու վտանգ են ստեղծում:

2. Հակազնազցման միջոցը կարող է կիրառվել գնազցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի նկատմամբ այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմնի քննության արդյունքներով հաստատվել է, որ Միության մաքսային տարածք տվյալ ապրանքի ներմուծումը նյութական վնաս է հասցնում անդամ պետության տնտեսության ճյուղին, ստեղծում է նման վնաս հասցնելու սպառնալիք կամ էականորեն դանդաղեցնում է անդամ պետության տնտեսության ճյուղի ստեղծումը:

3. Փոխհատուցման միջոցը կարող է կիրառվել ներմուծվող այն ապրանքի նկատմամբ, որի արտադրության, արտահանման կամ փոխադրման ժամանակ կիրառվել է արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիա, եթե քննություն իրականացնող մարմնի քննության արդյունքներով հաստատվել է, որ նման ապրանքի ներմուծումը Միության մաքսային տարածք նյութական վնաս է հասցնում անդամ պետության տնտեսության ճյուղին, ստեղծում է նման վնաս հասցնելու սպառնալիք կամ էականորեն դանդաղեցնում է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծումը:

4. Ներքին շուկայի պաշտպանության միջոցներ կիրառելու նպատակով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղ ստեղծվել են թաղանթներ են նույնանման ապրանքի (հակազնազցման և փոխհատուցման քննությունների նպատակով) կամ նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական քննության նպատակով) բոլոր արտադրողները, կամ այդ արտադրողներից նրանք, որոնց մասնաբաժինն անդամ պետության համապատասխանաբար նույնանման ապրանքի կամ նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի

արտադրության ընդհանուր ծավալի մեջ կազմում է զգալի մասը, բայց ոչ պակաս, քան 25 տոկոսը:

Հոդված 50

Ներքին շուկայի պաշտպանության այլ միջոցներ

Անդամ պետությունների արտադրողների վրա երրորդ կողմից ներմուծման բացասական ազդեցությունը վերացնելու նպատակով ազատ առևտրի ռեժիմ սահմանելու մասին այդ երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրով կարող է նախատեսվել ներքին շուկայի պաշտպանության՝ հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման և փոխհատուցման միջոցներից տարբերվող միջոցներ կիրառելու իրավունք երկկողմանի հիմունքներով, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական ապրանքների ներմուծման մասով:

Այդպիսի միջոցներ կիրառելու մասին որոշումն ընդունվում է Հանձնաժողովի կողմից:

ԲԱԺԻՆ X

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Հոդված 51

Տեխնիկական կարգավորման ընդհանուր սկզբունքները

1. Միության շրջանակներում տեխնիկական կարգավորումն իրականացվում է հետևյալ սկզբունքների համաձայն՝

1) արտադրանքին կամ արտադրանքին և արտադրանքին ներկայացվող պահանջների հետ կապված՝ նախագծման (ներառյալ՝ հետազննման), արտադրության, շինարարության, մոնտաժի, կարգաբերման, շահագործման, պահման, փոխադրման, իրացման և ուտիլիզացման գործընթացներին ներկայացվող պարտադիր պահանջների սահմանում.

2) Միության տեխնիկական կանոնակարգերում միասնական պարտադիր պահանջների կամ անդամ պետությունների օրենսդրություններում ազգային պարտադիր պահանջների սահմանում ապրանքների միասնական ցանկում ընդգրկված արտադրանքի նկատմամբ, որի համար Միության շրջանակներում սահմանվում են պարտադիր պահանջներ (այսուհետ՝ միասնական ցանկ).

3) Միության տեխնիկական կանոնակարգերի կիրառում և կատարում առանց բացառումների.

4) Միության շրջանակներում տեխնիկական կարգավորման համապատասխանություն անդամ պետությունների տնտեսական զարգացման և գիտատեխնիկական զարգացման մակարդակի հետ.

5) անդամ պետությունների հավատարմագրման, անդամ պետությունների համապատասխանության հաստատման և անդամ պետությունների վերահսկիչ (հսկիչ) մարմինների անկախություն արտադրողներից, վաճառողներից, կատարողներից և ձեռքբերողներից, այդ թվում՝ սպառողներից.

6) համապատասխանության գնահատման պարտադիր ընթացակարգերի անցկացման ժամանակ հետազոտությունների (փորձարկումների) և չափումների միասնական մեթոդների կիրառում.

7) Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կիրառման միասնականություն՝ անկախ գործարքների տեսակներից և (կամ) առանձնահատկություններից.

8) համապատասխանության գնահատում իրականացնելու դեպքում մրցակցության սահմանափակման անթույլատրելիություն.

9) Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողության (վերահսկողության) իրականացում՝ անդամ պետությունների օրենսդրությունների ներդաշնակեցման հիման վրա.

10) ստանդարտների կիրառման կամավորություն.

11) միջպետական ստանդարտների մշակում և կիրառում.

12) միջպետական ստանդարտների ներդաշնակեցում միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտների հետ.

13) համապատասխանության պարտադիր գնահատում անցկացնելու կանոնների և ընթացակարգերի միասնականություն.

14) անդամ պետությունների օրենսդրությունների ներդաշնակեցման ապահովում՝ արտադրանքին ներկայացվող պարտադիր պահանջների, համապատասխանության պարտադիր գնահատման կանոնների և ընթացակարգերի խախտման համար պատասխանատվության սահմանման մասով.

15) Միության շրջանակներում չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացում.

16) ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացման համար ավելորդ խոչընդոտների սահմանման անթույլատրելիություն.

17) նոր պահանջներին և փաստաթղթերին փուլ առ փուլ անցնելու նպատակներով անցումային դրույթների սահմանում:

2. Սույն բաժնի դրույթները չեն տարածվում սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների սահմանման և կիրառման վրա:

3. Միության շրջանակներում տեխնիկական կարգավորման կարգը, կանոններն ու ընթացակարգերը սահմանվում են սույն Պայմանագրի թիվ 9 հավելվածի համաձայն:

4. Միության շրջանակներում չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականությունն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 10 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 52

Միության տեխնիկական կանոնակարգերն ու ստանդարտները

1. Մարդու կյանքի և (կամ) առողջության, գույքի, շրջակա միջավայրի, կենդանիների ու բույսերի կյանքի և (կամ) առողջության պաշտպանության, սպառողներին մոլորության մեջ գցող գործողությունների կանխման, ինչպես նաև էներգետիկ արդյունավետության և ռեսուրսախնայողության ապահովման նպատակով Միության շրջանակներում ընդունվում են Միության տեխնիկական կանոնակարգերը:

Այլ նպատակներով Միության տեխնիկական կանոնակարգերի ընդունում չի թույլատրվում:

Միության տեխնիկական կանոնակարգերի մշակելու և ընդունելու կարգը, ինչպես նաև դրանց մեջ փոփոխություններ կատարելու և դրանք չեղարկելու կարգը սահմանում է Հանձնաժողովը:

Միության տեխնիկական կանոնակարգերը կամ պարտադիր ազգային պահանջները գործում են միայն այն ապրանքների նկատմամբ, որոնք ընդգրկված են Հանձնաժողովի կողմից հաստատված միասնական ցանկում:

Միասնական ցանկի ստեղծման և վարման կարգը հաստատվում է Հանձնաժողովի կողմից:

Անդամ պետությունները թույլ չեն տալիս իրենց օրենսդրություններում սահմանել միասնական ցանկում չընդգրկված արտադրանքին առնչվող պարտադիր պահանջներ:

2. Միության տեխնիկական կանոնակարգերը Միության տարածքում գործում են անմիջականորեն:

Միության կողմից ընդունված տեխնիկական կանոնակարգը գործողության մեջ դնելու կարգը և անցումային դրույթները սահմանվում են Միության տեխնիկական կանոնակարգով և (կամ) Հանձնաժողովի ակտով:

3. Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կատարման և Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների հետ համապատասխանության գնահատման համար կամավոր հիմունքներով կարող են կիրառվել միջազգային, տարածաշրջանային (միջպետական) ստանդարտները, իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ (մինչև տարածաշրջանային (միջպետական) ստանդարտների ընդունումը) անդամ պետությունների ազգային (պետական) ստանդարտները:

Հոդված 53

Արտադրանքի շրջանառությունն ու Միության տեխնիկական կանոնակարգերի գործողությունը

1. Միության տարածքում շրջանառության մեջ դրվող արտադրանքը պետք է լինի անվտանգ:

Այն արտադրանքի անվտանգության ապահովման և շրջանառության կանոնները և կարգը, որին ներկայացվող պահանջները սահմանված չեն Միության տեխնիկական կանոնակարգերով, որոշվում են Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրով:

2. Այն արտադրանքը, որի համար ուժի մեջ է մտել Միության տեխնիկական կանոնակարգ (Միության տեխնիկական կանոնակարգեր), Միության տարածքում շրջանառության մեջ է դրվում պայմանով՝ որ այն անցել է Միության տեխնիկական կանոնակարգով (Միության տեխնիկական կանոնակարգերով) սահմանված համապատասխանության գնահատման անհրաժեշտ ընթացակարգերը:

Անդամ պետություններն իրենց տարածքում ապահովում են Միության տեխնիկական կանոնակարգի (Միության տեխնիկական կանոնակարգերի) պահանջներին համապատասխանող արտադրանքի շրջանառությունը՝ առանց ներկայացնելու Միության տեխնիկական կանոնակարգում պարունակվող՝ այդ արտադրանքին ներկայացվող պահանջներից բացի լրացուցիչ պահանջներ և առանց անցկացնելու համապատասխանության գնահատման լրացուցիչ ընթացակարգեր:

Սույն կետի երկրորդ պարբերության դրույթները չեն տարածվում սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման վրա:

3. Միության տեխնիկական կանոնակարգն ուժի մեջ մտնելու օրվանից անդամ պետությունների տարածքներում արտադրանքին կամ արտադրանքին և արտադրանքին ներկայացվող պահանջների հետ կապված՝ նախագծման (ներառյալ հետազննման), արտադրության, շինարարության, մոնտաժի, կարգաբերման, շահագործման, պահման, փոխադրման, իրացման և ուտիլիզացման գործընթացներին ներկայացվող համապատասխան պարտադիր պահանջները, որոնք սահմանված են անդամ պետությունների օրենսդրությամբ կամ Հանձնաժողովի ակտերով, գործում են միայն անցումային դրույթներով սահմանված մասով, և Միության տեխնիկական կանոնակարգով և (կամ) Հանձնաժողովի ակտով սահմանված անցումային դրույթների գործողության ավարտի ամսաթվից չեն կիրառվում արտադրանքը շրջանառության մեջ դնելու, տեխնիկական կարգավորման օբյեկտների համապատասխանությունը գնահատելու, Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողության (վերահսկողության) համար:

Սույն կետի առաջին պարբերության դրույթները չեն տարածվում սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման վրա:

Արտադրանքին կամ արտադրանքին և արտադրանքին ներկայացվող պահանջների հետ կապված՝ նախագծման (ներառյալ հետազննման), արտադրության, շինարարության, մոնտաժի, կարգաբերման, շահագործման, պահման, փոխադրման, իրացման և ուտիլիզացման գործընթացներին ներկայացվող պարտադիր պահանջները, որոնք սահմանված են Հանձնաժողովի ակտերով մինչ Միության տեխնիկական կանոնակարգի ուժի մեջ մտնելը, ընդգրկվում են Միության տեխնիկական կանոնակարգերում:

4. Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողությունն (վերահսկողությունն) իրականացվում է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահպանման նկատմամբ պետական հսկողության (վերահսկողության) ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցման սկզբունքներն ու կարգը սահմանվում են Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրով:

5. Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջները չպահպանելու համար, ինչպես նաև Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների հետ արտադրանքի համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի խախտման համար պատասխանատվությունը սահմանվում է անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան:

Հոդված 54 **Հավատարմագրում**

1. Միության շրջանակներում հավատարմագրումն իրականացվում է հետևյալ սկզբունքների համաձայն՝

1) հավատարմագրման ոլորտում առկա կանոնների և մոտեցումների ներդաշնակեցում միջազգային ստանդարտների հետ.

2) հավատարմագրման կամավորության, հավատարմագրման ընթացակարգերի, կանոնների և արդյունքների մասին տեղեկատվության հրապարակայնության և հասանելիության ապահովում.

3) անդամ պետությունների հավատարմագրման մարմինների օբյեկտիվության, անաչառության և կոմպետենտության ապահովում.

4) հավատարմագրման համար դիմողների համար հավասար պայմանների ապահովում՝ հավատարմագրման և հավատարմագրման ընթացքում ստացված տեղեկատվության գաղտնիության ապահովման առումով.

5) անդամ պետության մի մարմնի կողմից՝ հավատարմագրման լիազորությունները պետական հսկողության (վերահսկողության) լիազորությունների

հետ համատեղելու անթույլատրելիություն, բացառությամբ անդամ պետությունների՝ համապատասխանության գնահատման հավատարմագրված մարմինների (այդ թվում՝ սերտիֆիկացման մարմինների, փորձարկման լաբորատորիաների (կենտրոնների)) գործունեության նկատմամբ հսկողության իրականացման.

6) անդամ պետության մեկ մարմնի կողմից՝ հավատարմագրման և համապատասխանության գնահատման լիազորությունները համատեղելու անթույլատրելիություն:

2. Համապատասխանության գնահատման մարմինների հավատարմագրումն իրականացնում են անդամ պետությունների հավատարմագրման մարմինները, որոնք՝ անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն, լիազորված են իրականացնելու այդ գործունեությունը:

3. Մեկ անդամ պետության հավատարմագրման մարմինը չպետք է մրցակցի այլ անդամ պետությունների հավատարմագրման մարմինների հետ:

Անդամ պետությունների հավատարմագրման մարմինների մրցակցություն թույլ չտալու համար մեկ անդամ պետության համապատասխանության գնահատման մարմինը հավատարմագրման նպատակով դիմում է այն անդամ պետության հավատարմագրման մարմնին, որի տարածքում այն գրանցված է որպես իրավաբանական անձ:

Այն դեպքում, եթե մեկ անդամ պետության հավատարմագրման մարմին հավատարմագրման նպատակով դիմում է այլ անդամ պետության տարածքում որպես իրավաբանական անձ գրանցված համապատասխանության գնահատման մարմինը, ապա այդ հավատարմագրման մարմինն այդ մասին տեղեկացնում է այն անդամ պետության հավատարմագրման մարմնին, որի տարածքում գրանցված է համապատասխանության գնահատման մարմինը: Նշված դեպքում թույլատրվում է հավատարմագրում անցկացնել անդամ պետությունների հավատարմագրման մարմինների կողմից, եթե այն անդամ պետության հավատարմագրման մարմինը, որի տարածքում գրանցված է համապատասխանության գնահատման տվյալ մարմինը, հավատարմագրում չի իրականացնում պահանջվող ոլորտում: Ընդ որում, այն անդամ պետության հավատարմագրման մարմինը, որի տարածքում գրանցված է համապատասխանության գնահատման մարմինը, իրավունք ունի հանդես գալ որպես դիտորդ:

4. Անդամ պետությունների հավատարմագրման մարմիններն իրականացնում են փոխադարձ համեմատական գնահատումներ՝ կիրառվող ընթացակարգերի համազորության հասնելու նպատակով:

Անդամ պետությունների համապատասխանության գնահատման մարմինների հավատարմագրման աշխատանքների արդյունքների ճանաչումն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 11 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 55

Երրորդ պետությունների հետ փոխադարձ առևտրի տեխնիկական խոչընդոտների վերացում

Երրորդ պետությունների հետ փոխադարձ առևտրի տեխնիկական խոչընդոտների վերացման կարգն ու պայմանները սահմանվում են Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրով:

Բաժին XI

ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ, ԱՆԱՍՆԱՔՐՈՒԺԱՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ԿԱՐԱՆՏԻՆԱՅԻՆ ԲՈՒՍԱՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Հոդված 56

Սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման ընդհանուր սկզբունքները

1. Սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցները կիրառվում են գիտական հիմնավորում ունեցող սկզբունքների հիման վրա, և միայն այնքանով, որքանով դա անհրաժեշտ է մարդկանց, կենդանիների և բույսերի կյանքի և առողջության պաշտպանության համար:

Սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցները, որոնք կիրառվում են Միության շրջանակներում, հիմնվում են միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտների, հրահանգների և (կամ) հանձնարարականների վրա՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան գիտական հիմնավորմամբ կիրառության մեջ են դրվում սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ, որոնցով ապահովվում է սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական պաշտպանության ավելի բարձր մակարդակ, քան միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտների, հրահանգների և (կամ) հանձնարարականների վրա հիմնված միջոցներով:

2. Բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցությունը, ինչպես նաև անասնաբուժասանիտարական, կարանտինային բուսասանիտարական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով, Միության շրջանակներում համաձայնեցված քաղաքականություն է իրականացվում սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման ոլորտում:

3. Համաձայնեցված քաղաքականությունն իրականացվում է սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային

բուսասանիտարական միջոցների կիրառման ոլորտում միջազգային պայմանագրերի ու Հանձնաժողովի ակտերի՝ անդամ պետությունների կողմից համատեղ մշակման, ընդունման և իրականացման միջոցով:

4. Անդամ պետություններից յուրաքանչյուրը իրավունք ունի մշակել և կիրառության մջ դնել ժամանակավոր սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական ու կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ:

Ժամանակավոր սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ կիրառության մեջ դնելիս անդամ պետությունների լիազորված մարմինների համագործակցության կարգը հաստատվում է Հանձնաժողովի կողմից:

5. Կենդանիների և կենդանական ծագման մթերքի նույնականացման, գրանցման և հետազոտության իրականացման ժամանակ համաձայնեցված մոտեցումները կիրառվում են համաձայն Հանձնաժողովի ակտերի:

6. Սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառումը և անդամ պետությունների Սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների ոլորտում լիազորված մարմինների համագործակցությունն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 12 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 57

Սանիտարական միջոցների կիրառումը

1. Սանիտարական միջոցները կիրառվում են անձանց, տրանսպորտային միջոցների, ինչպես նաև սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողության (հսկողության) ենթակա՝ Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն արտադրանքի (ապրանքների) միասնական ցանկում ընդգրկված և սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողության (հսկողության) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) նկատմամբ:

2. Պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողության (հսկողության) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) նկատմամբ սահմանվում են միասնական սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենիկ պահանջներ և ընթացակարգեր:

Այն արտադրանքին (ապրանքներին) ներկայացվող միասնական սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենիկ պահանջները, որոնց վերաբերյալ Միության տեխնիկական կանոնակարգեր են մշակվում, ընդգրկվում են Միության տեխնիկական կանոնակարգերում՝ Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն:

3. Միասնական սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենիկ պահանջների և ընթացակարգերի մշակման, հաստատման, փոփոխության և կիրառման կարգը հաստատվում է Հանձնաժողովի կողմից:

4. Բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցությունն ապահովելու նպատակով, բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության ոլորտում լիազորված մարմինների կողմից իրականացվում է պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողություն (հսկողություն)՝ ըստ անդամ պետությունների օրենսդրության և Հանձնաժողովի ակտերի:

Բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության ոլորտում լիազորված մարմինները կարող են պետական վերահսկողություն՝ (հսկողություն) իրականացնել Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների պահպանման նկատմամբ, պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողության (հսկողության) շրջանակներում՝ անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն:

Հոդված 58

Անասնաբուժասանիտարական միջոցների կիրառումը

1. Անասնաբուժասանիտարական միջոցները կիրառվում են Միության մաքսային տարածք ներմուծվող և Միության մաքսային տարածքով տեղափոխվող ապրանքների (այդ թվում՝ անձնական օգտագործման ապրանքների) նկատմամբ, որոնք ներառված են անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքների՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող միասնական ցանկում, ինչպես նաև անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա օբյեկտների նկատմամբ:

2. Անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքների և օբյեկտների նկատմամբ կիրառվում են Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող միասնական անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) պահանջներ:

3. Կենդանիների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների և միասնական անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) պահանջներին չհամապատասխանող ապրանքների ներմուծման և տարածման կանխարգելման նպատակով անասնաբուժական հսկողություն (վերահսկողություն) է իրականացվում անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքների, այդ թվում՝ անձնական օգտագործման ապրանքների, ինչպես նաև Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա օբյեկտների նկատմամբ:

Անդամ պետությունների համագործակցությունն՝ ուղղված կենդանիների հատկապես վտանգավոր, կարանտինային և զոոնոզ հիվանդությունների կանխարգելմանը, ախտորոշմանը, օջախների տեղայնացմանը և վերացմանը, իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

4. Միության մաքսային տարածքով անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքների տեղափոխման ժամանակ անասնաբուժության ոլորտում լիազորված մարմիններն անասնաբուժական հսկողություն (վերահսկողություն) են իրականացնում անդամ պետությունների պետական սահմաններով անցման կետերում կամ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված այլ վայրերում, որոնք անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան՝ սարքավորվում և ապահովվում են անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) միջոցներով:

5. Անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքների յուրաքանչյուր խմբաքանակ Միության մաքսային տարածք է ներմուծվում Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող միասնական անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) պահանջների համաձայն, և պայմանով՝ որ առկա լինի անասնաբուժության ոլորտում այն անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից տրված թույլտվությունը, որի տարածք են ներմուծվում նշված ապրանքները, և (կամ) անասնաբուժական սերտիֆիկատը, որը տրամադրվում է նշված ապրանքը ուղարկող պետության իրավասու մարմնի կողմից:

6. Անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքները մեկ անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք են փոխադրվում միասնական անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) պահանջների համաձայն: Նշված ապրանքներն ուղեկցվում են անասնաբուժական սերտիֆիկատով, եթե այլ բան սահմանված չէ Հանձնաժողովի կողմից:

Անդամ պետությունները փոխադարձաբար ճանաչում են անասնաբուժության ոլորտում լիազոր մարմինների կողմից տրամադրվող՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող միասնական ձևանմուշով անասնաբուժական սերտիֆիկատները:

7. Անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքների արտադրության, վերամշակման, տրանսպորտային փոխադրման և (կամ) երրորդ երկրներում պահպանության ժամանակ դրանց անվտանգության ապահովման հիմնական սկզբունքը վերահսկման արտասահմանյան պաշտոնական համակարգի աուդիտի անցկացումն է:

Անասնաբուժության ոլորտում լիազորված մարմիններն անցկացնում են անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա օբյեկտների վերահսկման արտասահմանյան պաշտոնական համակարգերի աուդիտներ և ստուգումներ (տեսչական ստուգումներ), համաձայն Հանձնաժողովի ակտերի:

8. Անդամ պետություններն իրավունք ունեն մշակել և կիրառության մեջ դնել ժամանակավոր անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) պահանջներ և միջոցներ՝ երրորդ երկրների կամ անդամ պետությունների տարածքներում կենդանահամաճարակային իրավիճակի վատթարացման մասին համապատասխան միջազգային կազմակերպություններից, անդամ պետություններից, ինչպես նաև երրորդ երկրներից պաշտոնական տեղեկատվություն ստանալու դեպքում:

Նշված տեղեկատվության առկայության դեպքում, սակայն բավականաչափ գիտական հիմնավորվածության բացակայության կամ անհրաժեշտ ժամկետներում այն ներկայացնելու անհնարինության դեպքում. անդամ պետությունները կարող են ձեռնարկել անհետաձգելի անասնաբուժասանիտարական միջոցներ:

Հոդված 59

Կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ

1. Կարանտինային բուսասանիտարական միջոցները կիրառվում են ենթակարանտինային արտադրանքի (ենթակարանտինային բեռների, ենթակարանտինային նյութերի, ենթակարանտինային ապրանքների) ցանկում ընդգրկված արտադրանքի նկատմամբ, որը Միության մաքսային սահմանի վրա և Միության մաքսային տարածքում ենթակա է կարանտինային բուսասանիտարական հսկողության (վերահսկողության) (այսուհետ՝ ենթակարանտինային արտադրանքի ցանկ), Միության կարանտինային օբյեկտների միասնական ցանկում ընդգրկված կարանտինային օբյեկտների, ինչպես նաև ենթակարանտինային օբյեկտների նկատմամբ:

2. Միության մաքսային տարածքում և Միության մաքսային սահմանի վրա կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությունը (վերահսկողությունը) իրականացվում է ենթակարանտինային արտադրանքի ցանկում ընդգրկված արտադրանքի, Միության կարանտինային օբյեկտների միասնական ցանկում ընդգրկված կարանտինային օբյեկտների, ինչպես նաև ենթակարանտինային օբյեկտների նկատմամբ:

3. Ենթակարանտինային արտադրանքի ցանկը, Միության կարանտինային օբյեկտների միասնական ցանկը և միասնական կարանտինային բուսասանիտարական պահանջները հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

ԲԱԺԻՆ XII

ՍՊԱՌՈՂՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հոդված 60

Սպառողների իրավունքների պաշտպանության երաշխիքները

1. Սպառողների իրավունքները և դրանց պաշտպանությունը երաշխավորվում են սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին՝ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ, ինչպես նաև սույն Պայմանագրով:

2. Անդամ պետության քաղաքացիները, ինչպես նաև դրա տարածքում բնակվող այլ անձինք, այլ անդամ պետությունների տարածքում սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում օգտվում են նույն իրավական

պաշտպանությունից, որից որ օգտվում են այդ մյուս անդամ պետությունների քաղաքացիները, և իրավունք ունեն դիմելու սպառողների իրավունքների հարցերով պետական և հասարակական կազմակերպություններ, այլ կազմակերպություններ, ինչպես նաև դատարաններ և (կամ) իրականացնել այլ ընթացակարգային գործողություններ՝ մյուս անդամ պետությունների քաղաքացիներին տրամադրվող նույն պայմաններով:

Հոդված 61

Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրականացվող քաղաքականությունը

1. Անդամ պետությունները սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրականացնում են համաձայնեցված քաղաքականություն, որն ուղղված է անդամ պետության քաղաքացիների շահերը տնտեսավարող սուբյեկտների անբարեխիղճ գործունեությունից պաշտպանելու համար հավասար պայմաններ ստեղծելուն:

2. Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացումը ապահովվում է սույն Պայմանագրին և սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան՝ սույն Պայմանագրի 13-րդ հավելվածի սկզբունքների համաձայն:

ՄԱՍ ԵՐՐՈՐԴ

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔ

Բաժին XIII

ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հոդված 62

Համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականության հիմնական ուղղությունները

1. Միության շրջանակներում իրականացվում է համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականություն, որով նախատեսվում է անդամ պետությունների համատեղ գործողությունների մշակում և իրականացում՝ անդամ պետությունների տնտեսության հավասարակշռված զարգացմանը հասնելու նպատակով:

2. Անդամ պետությունների կողմից համաձայնեցված քաղաքականության իրականացման համակարգումը կատարվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ սույն Պայմանագրի թիվ 14 հավելվածի համաձայն:

3. Անդամ պետությունների կողմից իրականացվող համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականության հիմնական ուղղությունները ներառում են՝

1) անդամ պետությունների տնտեսության կայուն զարգացման ապահովումը՝ Միության ինտեգրացիոն ներուժը և յուրաքանչյուր անդամ պետության մրցակցային առավելությունները օգտագործելու միջոցով:

2) անդամ պետությունների տնտեսության գործունեության միասնական սկզբունքների ձևավորումը և դրանց արդյունավետ փոխգործակցության ապահովումը.

3) անդամ պետությունների տնտեսության ներքին կայունության, մակրոտնտեսական կայունության ապահովումը ներառյալ, ինչպես նաև արտաքին ազդեցության նկատմամբ կայունության բարձրացման համար բարենպաստ պայմանների ստեղծումը.

4) անդամ պետությունների սոցիալ-տնտեսական զարգացումը կանխատեսելու համար ընդհանուր սկզբունքների և կողմնորոշիչների մշակումը:

4. Համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականության հիմնական ուղղությունների իրագործումն իրականացվում է սույն Պայմանագրի 14-րդ հավելվածի համաձայն:

Հոդված 63

Տնտեսական զարգացման կայունությունը որոշող հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշները

Անդամ պետությունները տնտեսական քաղաքականությունը ձևավորում են տնտեսական զարգացման կայունությունը որոշող հետևյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշների քանակական արժեքների շրջանակներում՝

պետական կառավարման հատվածի համախմբված բյուջեի տարեկան դեֆիցիտը չի գերազանցում համախառն ներքին արդյունքի 3 տոկոսը.

պետական կառավարման հատվածի պարտքը չի գերազանցում համախառն ներքին արդյունքի 50 տոկոսը.

սղաճի մակարդակը (սպառողական գների ինդեքսը) տարեկան կտրվածքով (նախորդ տարվա դեկտեմբերից հաջորդ տարվա դեկտեմբեր, տոկոսներով) չի գերազանցում ավելի քան 5 տոկոսային կետով սղաճի մակարդակը այն անդամ պետությունում, որտեղ այդ ցուցանիշը ունի ամենափոքր արժեքը:

Բաժին XIV
ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հոդված 64

Համաձայնեցված արժույթային քաղաքականության նպատակները և սկզբունքները

1. Անդամ պետությունները, տնտեսական ինտեգրումը խորացնելու, արժույթային-ֆինանսական ոլորտում համագործակցությունը զարգացնելու, անդամ պետությունների տարածքներում ապրանքների, ծառայությունների և կապիտալի ազատ տեղաշարժն ապահովելու, արտաքին առևտրային և ներդրումային գործառնություններում՝ անդամ պետությունների ազգային արժույթների դերը բարձրացնելու, ինչպես նաև նշված արժույթների փոխադարձ փոխարկելիությունը ապահովելու նպատակով, մշակում և իրականացնում են համաձայնեցված արժույթային քաղաքականություն հետևյալ սկզբունքների հիման վրա՝

1) արժույթային քաղաքականության ձևավորման և իրականացման նկատմամբ մոտեցումների փոլ առ փոլ ներդաշնակեցում և մոտարկում այն ծավալով, որքանով դա համապատասխանում է ինտեգրացիոն համագործակցության ձևավորված մակրոտնտեսական պահանջներին,

2) ազգային և միջպետական մակարդակներում անհրաժեշտ կազմակերպահրավական պայմանների ստեղծում՝ արժույթային ոլորտում ինտեգրացիոն գործընթացների զարգացման, արժույթային քաղաքականության համակարգման և համաձայնեցման նպատակով,

3) արժույթային ոլորտում այնպիսի գործողությունների չձեռնարկում, որոնք կարող են բացասական կերպով ազդել ինտեգրացիոն գործընթացների զարգացման վրա, իսկ դրանք ստիպված ձեռնարկելու դեպքում՝ այդպիսի գործողությունների հետևանքների նվազեցում,

4) անդամ պետությունների ազգային արժույթների նկատմամբ վստահությունը բարձրացնելուն ուղղված տնտեսական քաղաքականության իրականացում՝ ինչպես յուրաքանչյուր անդամ պետության ներքին արժույթային շուկայում, այնպես էլ միջազգային արժույթային շուկաներում:

2. Անդամ պետությունները, համաձայնեցված արժույթային քաղաքականություն իրականացնելու նպատակով, միջոցներ են ձեռնարկում՝ սույն Պայմանագրի 15-րդ հոդվածի համաձայն:

3. Փոխարժեքային քաղաքականության համակարգումն իրականացվում է առանձին մարմնի կողմից, որի կազմի մեջ են մտնում անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերի ղեկավարները և որի գործունեության կարգը սահմանվում է Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրով:

4. Արժույթային իրավահարաբերությունները համակարգելու և ազատականացման միջոցներ ձեռնարկելու՝ անդամ պետությունների

համաձայնեցված մոտեցումները սահմանվում են Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրով:

Բաժին XV

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԵՎՏՈՒՐ, ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՄ, ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

Հոդված 65

Նպատակները և կարգավորման առարկան, կիրառության ոլորտը

1. Սույն բաժնի նպատակը ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման ազատության ապահովումն է Միության շրջանակներում՝ սույն բաժնի պայմաններին և սույն Պայմանագրի թիվ 16 հավելվածին համապատասխան:

Անդամ պետություններում ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման կարգավորման իրավական հիմքերը սահմանվում են սույն Պայմանագրի թիվ 16 հավելվածով:

2. Սույն բաժնի դրույթները կիրառվում են անդամ պետությունների կողմից իրականացվող այն միջոցների նկատմամբ, որոնք առնչվում են ծառայությունների մատակարարմանը և ստացմանը, հիմնադրմանը, գործունեությանը և ներդրումների իրականացմանը:

Սույն բաժնի դրույթները չեն կիրառվում՝

սույն Պայմանագրի XXII բաժնով կարգավորվող պետական (մունիցիպալ) գնումների նկատմամբ,

պետական իշխանության գործառույթների կատարման նպատակով մատակարարվող ծառայությունների և իրականացվող գործունեության նկատմամբ:

3. Սույն Պայմանագրի XVI, XIX, XX և XXI բաժիններում ընդգրկվող ծառայությունները համապատասխանաբար կարգավորվում են այդ բաժինների դրույթներով: Սույն բաժնի դրույթները գործում են նշված բաժիններին չհակասող մասով:

4. Էլեկտրակապի ծառայությունների առևտրի առնչությամբ առաջացող իրավահարաբերությունների առանձնահատկությունները սահմանվում են «Էլեկտրակապի ծառայությունների առևտրի» կարգի համաձայն (սույն Պայմանագրի թիվ 16 հավելվածի 1–ին հավելված):

5. Ֆիզիկական անձանց մուտքի, ելքի, ժամանման և աշխատանքային գործունեության առանձնահատկությունները կարգավորվում են սույն Պայմանագրի XXVI բաժնով՝ սույն բաժնին չհակասող մասով:

6. Սույն բաժնում ոչինչ չպետք է մեկնաբանվի որպես՝

1) ցանկացած անդամ պետությանն ուղղված՝ այնպիսի տեղեկություններ տրամադրելու պահանջ, որոնց բացահայտումն այն դիտարկում է որպես իր անվտանգության կարևորագույն շահերին հակասող,

2) խոչընդոտ ցանկացած անդամ պետության համար՝ ցանկացած գործողություններ ձեռնարկելու հարցում, որոնք այն անհրաժեշտ է համարում իր անվտանգության կարևորագույն շահերը պաշտպանելու համար օրենսդրական ակտի ընդունման միջոցով, այդ թվում՝

ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն ռազմական հաստատության մատակարարման նպատակով իրականացվող ծառայությունների տրամադրմանն առնչվող,

տրոհվող կամ ջերմամիջուկային նյութերին կամ այն նյութերին առնչվող, որոնցից դրանք ստացվել են,

պատերազմի ժամանակ կամ միջազգային հարաբերություններում այլ արտակարգ իրավիճակներում ընդունված,

3) խոչընդոտ յուրաքանչյուր անդամ պետության համար՝ միջազգային անվտանգության և խաղաղության պահպանման նպատակով՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության կանոնադրության համաձայն իր պարտավորությունները կատարելու համար ցանկացած գործողություն ձեռնարկելու հարցում:

7. Սույն բաժնի դրույթները չեն խոչընդոտում անդամ պետությանը՝ այնպիսի միջոցներ ձեռնարկելու կամ կիրառելու, որոնք.

1) անհրաժեշտ են հասարակության բարոյականության կամ հասարակական կարգի պահպանության համար: Հասարակական կարգի նկատառումներով բացառությունները կարող են կիրառվել միայն այն դեպքերում, երբ իրական և բավականին լուրջ վտանգ է ի հայտ գալիս հասարակության արմատական շահերի համար,

2) անհրաժեշտ են մարդկանց, կենդանիների կամ բույսերի կյանքի կամ առողջության պաշտպանության համար,

3) անհրաժեշտ են անդամ պետությունների՝ սույն բաժնի դրույթներին չհակասող օրենսդրության պահպանման համար, ներառյալ այն միջոցները, որոնք վերաբերում են՝

մոլորության մեջ գցող և անբարեխիղճ գործելակերպի կամ քաղաքացիաիրավական պայմանագրերը չկատարելու հետևանքների կանխարգելմանը,

անձնական բնույթի տեղեկություններ մշակելիս և տարածելիս՝ առանձին անձանց մասնավոր կյանքին միջամտելու դեմ պաշտպանությանը և անձնական կյանքի ու հաշիվների մասին տեղեկությունների գաղտնիության պաշտպանությանը, անվտանգությանը,

4) անհամատեղելի են սույն Պայմանագրի թիվ 16 հավելվածի 21-րդ և 24-րդ կետերի հետ, պայմանով՝ որ փաստացի տրամադրվող ռեժիմի տարբերությունը պայմանավորված է ուղղակի հարկերով արդար կամ արդյունավետ հարկումը և

ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության առնչությամբ այլ անդամ պետության կամ երրորդ երկրների անձանցից դրանց գանձումն ապահովելու ձգտումով, և այդպիսի միջոցները չպետք է հակասեն անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերի դրույթներին,

5) անհամատեղելի են սույն Պայմանագրի թիվ 16 հավելվածի 27-րդ և 29-րդ կետերի հետ, պայմանով՝ որ ռեժիմի մասով տարբերությունը հարկման հարցերին, այդ թվում՝ կրկնակի հարկումից խուսափելու հարցերին առնչվող այն համաձայնագրի արդյունքն է, որի մասնակիցն է համապատասխան անդամ պետությունը:

8. Սույն հոդվածի 7-րդ կետով նախատեսված միջոցների ձեռնարկումը չպետք է հանգեցնի անդամ պետությունների միջև կամայական կամ անհարկի խտրականության կամ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման գործում քողարկված սահմանափակումների:

9. Եթե անդամ պետությունը երրորդ երկրի նկատմամբ պահպանում է սահմանափակումներ կամ արգելքներ՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման առնչությամբ, ապա սույն բաժնում ոչինչ չպետք է մեկնաբանվի որպես այդ անդամ պետությանը պարտավորեցնող՝ այլ անդամ պետության անձանց վրա սույն բաժնի դրույթները տարածելու համար, եթե նման անձը պատկանում կամ վերահսկվում է նշված երրորդ պետության անձի կողմից, իսկ սույն բաժնի դրույթների տարածումը կհանգեցնի նշված արգելքների և սահմանափակումների շրջանցմանը կամ խախտմանը:

10 Անդամ պետությունը կարող է սույն բաժնի համաձայն ստանձնած իր պարտավորությունները չտարածել այլ անդամ պետության անձի վրա՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման առնչությամբ այն դեպքում, երբ ապացուցվի, որ մյուս անդամ պետության այդպիսի անձը էական գործնական գործառնություններ չի իրականացնում այդ մյուս անդամ պետության տարածքում և պատկանում կամ վերահսկվում է առաջին անդամ պետության անձի կամ երրորդ պետության անձի կողմից:

Հոդված 66

Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման ազատականացումը

1. Անդամ պետությունները մյուս անդամ պետությունների անձանց ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման և գործունեության առնչությամբ չեն սահմանի նոր խտրական միջոցներ՝ սույն Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի դրությամբ գործող ռեժիմի համեմատ:

2. Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման ազատությունն ապահովելու նպատակով անդամ

պետություններն իրականացնում են փոխադարձ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման պայմանների փուլ առ փուլ ազատականացում:

3. Անդամ պետությունները ձգտում են սույն Պայմանագրի թիվ 16 հավելվածի 38–43–րդ կետերով նախատեսված ծառայությունների միասնական շուկայի ձևավորմանը և գործունեության ապահովմանը հնարավորինս մեծ թվով ծառայությունների հատվածներում:

Հոդված 67

Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման ազատականացման սկզբունքները

1. Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման ազատականացումն իրականացվում է հաշվի առնելով միջազգային սկզբունքները և ստանդարտները՝ անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցման և անդամ պետությունների իրավասու մարմինների փոխադարձ վարչական համագործակցության կազմակերպման միջոցով:

2. Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման ազատականացման գործընթացում անդամ պետությունները ղեկավարվում են հետևյալ սկզբունքներով՝

1) ներքին կարգավորման օպտիմալացում՝ հավելյալ ներքին կարգավորման, այդ թվում՝ ծառայությունների մատակարարների, ստացողների, հիմնադրում կամ գործունեություն իրականացնող անձանց և ներդրողների համար թույլատրական պահանջների և ընթացակարգերի, փուլ առ փուլ պարզեցում և (կամ) վերացում՝ հաշվի առնելով ծառայությունների կոնկրետ ոլորտների կարգավորման լավագույն միջազգային փորձը, իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ անդամ պետությունների առավել առաջադիմական մոդելները ընտրելու և կիրառելու միջոցով,

2) համաչափություն՝ անդամ պետությունների օրենսդրությունների ներդաշնակեցման և փոխադարձ վարչական համագործակցության մակարդակների անհրաժեշտություն և բավարարություն՝ ծառայությունների, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման շուկայի արդյունավետ գործունեության համար,

3) փոխշահավետություն՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման ազատականացում՝ օգուտները և պարտականությունները արդար կերպով բաշխելու հիման վրա՝ յուրաքանչյուր անդամ պետության համար հաշվի առնելով ծառայությունների ոլորտների և գործունեության տեսակների «զգայունությունը»,

4) հետևողականություն՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման առնչությամբ ցանկացած

միջոցների ձեռնարկում, այդ թվում՝ անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցում և վարչական համագործակցություն՝ ելնելով հետևյալից՝

Ճառայությունների ոլորտներից և գործունեության տեսակներից ոչ մեկում թույլատրելի չէ փոխադարձ հասանելիության պայմանների վատթարացում՝ սույն Պայմանագրի ստորագրման ամսաթվի դրությամբ գործող պայմանների և սույն Պայմանագրում ամրագրված պայմանների համեմատ,

Բարձրագույն խորհրդի կողմից հաստատվող, սույն Պայմանագրի թիվ 16 հավելվածի 2-րդ կետի 4-րդ պարբերությունում և 15-17-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 28-րդ, 31-րդ, 33-րդ և 35-րդ կետերում նշված՝ սահմանափակումների, բացառումների, հավելյալ պահանջների և պայմանների՝ առանձին ազգային ցանկերով նախատեսված սահմանափակումների, բացառումների, հավելյալ պահանջների և պայմանների փուլ առ փուլ կրճատում,

5) տնտեսական նպատակահարմարություն՝ սույն Պայմանագրի թիվ 16 հավելվածի 38-43-րդ կետերով նախատեսված՝ ճառայությունների միասնական շուկայի ձևավորման շրջանակներում՝ ճառայությունների առևտրի ազատականացման իրականացում առաջնահերթության կարգով ճառայությունների այն ոլորտների նկատմամբ, որոնք ամենաշատն են ազդում Միության ներքին շուկայում արտադրվող և իրացվող ապրանքների ինքնարժեքի, մրցունակության և (կամ) ծավալների վրա:

Հոդված 68

Վարչական համագործակցությունը

1. Անդամ պետությունները սույն բաժնով կարգավորող հարցերի վերաբերյալ իրավասու մարմինների միջև արդյունավետ համագործակցություն ապահովելու համար միմյանց աջակցություն են ցուցաբերում:

Համագործակցության արդյունավետությունը, այդ թվում՝ տեղեկատվության փոխանակումը ապահովելու նպատակով անդամ պետությունների իրավասու մարմինները կնքում են համաձայնագրեր:

2. Վարչական համագործակցությունը ներառում է՝

1) անդամ պետությունների իրավասու մարմինների միջև օպերատիվ տեղեկատվական փոխանակումն ինչպես ըստ ճառայությունների ոլորտների՝ ընդհանուր առմամբ, այնպես էլ՝ ըստ շուկայի կոնկրետ մասնակիցների,

2) ճառայությունների մատակարարների կողմից սպառողների, շուկայի բարեխիղճ սուբյեկտների իրավունքների և օրինական շահերի, ինչպես նաև հասարակական (պետական) շահերի խախտումները կանխարգելող մեխանիզմի ստեղծումը:

3. Անդամ պետությունների իրավասու մարմինները կնքված համաձայնագրերի շրջանակներում կարող են այլ անդամ պետությունների

իրավասու մարմիններից պահանջել վերջիններիս իրավասության ոլորտին առնչվող և սույն բաժնով նախատեսված պահանջների արդյունավետ իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, այդ թվում՝

1) այդ այլ անդամ պետությունների այն անձանց մասին, որոնք առաջին անդամ պետության տարածքում իրականացնում են հիմնադրում կամ մատուցում են ծառայություններ, և, մասնավորապես, այն տեղեկությունների մասին, որոնցով հաստատվում են, որ այդպիսի անձինք իսկապես հիմնադրված են իրենց տարածքներում և որ, ըստ իրավասու մարմինների տեղեկությունների՝ տվյալ անձինք իրականացնում են ձեռնարկատիրական գործունեություն,

2) իրավասու մարմինների կողմից տրված թույլտվությունների և գործունեության այն տեսակների մասին, որոնց իրականացման համար տրվել են թույլտվությունները,

3) վարչական միջոցների, քրեաիրավական պատժամիջոցների կամ անձին անվճարունակ (սնանկ) ճանաչելու մասին որոշումների, որոնք ընդունվել են իրավասու մարմինների կողմից այդ անձի վերաբերյալ և անմիջականորեն առնչվում են նրա իրավասությանը կամ գործարար համբավին: Մեկ անդամ պետության իրավասու մարմինները պետք է տրամադրեն մյուս անդամ պետության իրավասու մարմնի պահանջած համապատասխան տեղեկատվությունը, այդ թվում՝ առաջին անդամ պետության տարածքում հիմնադրում իրականացրած կամ ծառայություններ մատուցող անձանց պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերի մասին տեղեկատվությունը:

4. Անդամ պետությունների իրավասու (այդ թվում՝ գործունեության նկատմամբ հսկողություն և վերահսկողություն իրականացնող) մարմինների վարչական համագործակցությունն իրականացվում է հետևյալ նպատակով՝

1) մեկ անդամ պետության ծառայություններն ստացողների իրավունքների պաշտպանության արդյունավետ համակարգի ստեղծում մյուս անդամ պետության մատակարարի կողմից այդ ծառայությունները մատակարարելու դեպքում,

2) ծառայությունների մատակարարների և ստացողների կողմից հարկային և այլ պարտավորությունների կատարում,

3) անբարեխիղճ գործարար պրակտիկայի կասեցում,

4) անդամ պետությունների ծառայությունների ծավալների մասին վիճակագրական տվյալների հավաստիության ապահովում:

5. Այն դեպքում, եթե անդամ պետությանը հայտնի է դարձել ցանկացած ծառայությունների մատակարարների, հիմնադրում կամ գործունեություն իրականացնող անձանց կամ այն ներդրողների գործողությունների մասին, որոնք կարող են վնաս հասցնել մարդկանց, կենդանիների, բույսերի առողջությանը կամ անվտանգությանը կամ շրջակա միջավայրին այդ անդամ պետության տարածքում կամ այլ անդամ պետությունների տարածքներում, ապա առաջին անդամ պետությունը կարճ ժամկետներում տեղեկացնում է դրա մասին բոլոր անդամ պետություններին և Հանձնաժողովին:

6. Հանձնաժողովն աջակցում է Միության՝ սույն բաժնով կարգավորվող հարցերի գծով տեղեկատվական համակարգերի ստեղծմանը և մասնակցում է դրանց գործունեության ընթացքին:

7. Անդամ պետությունները Հանձնաժողովին կարող են տեղեկացնել այլ անդամ պետությունների կողմից սույն հոդվածով նախատեսված պարտավորությունները չկատարելու դեպքերի մասին:

Հոդված 69 **Թափանցիկությունը**

1. Անդամ պետություններից յուրաքանչյուրն ապահովում է իր օրենսդրության հրապարակայնությունն ու հասանելիությունը սույն բաժնով կարգավորվող հարցերի առնչությամբ:

Այդ նպատակով անդամ պետության բոլոր նորմատիվ իրավական ակտերը, որոնք առնչվում են կամ կարող են առնչվել սույն բաժնով կարգավորվող հարցերին, պետք է հրապարակվեն պաշտոնական աղբյուրում, իսկ հնարավորության դեպքում՝ նաև «Համացանց» տեղեկատվական-հեռահաղորդակության ցանցում՝ համապատասխան կայքէջում (այսուհետ՝ համացանց) այնպես, որ ցանկացած անձ, որի իրավունքներին և (կամ) պարտավորություններին այդպիսի նորմատիվ իրավական ակտերը կարող են առնչվել, ունենա դրանց ծանոթանալու հնարավորություն:

2. Անդամ պետությունների՝ սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված նորմատիվ իրավական ակտերը պետք է հրապարակվեն իրավական որոշակիությունը և այն անձանց հիմնավորված ակնկալիքներն ապահովող ժամկետում, որոնց իրավունքներին և (կամ) պարտավորություններին այդ նորմատիվ իրավական ակտերը կարող են առնչվել, բայց, համենայնդեպս, մինչև դրանք ուժի մեջ մտնելու (գործողության մեջ դնելու) ամսաթիվը:

3. Անդամ պետություններն ապահովում են սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի նախնական հրապարակումը:

Անդամ պետությունները նորմատիվ իրավական ակտի նախագծի մշակման համար պատասխանատու պետական մարմինների համացանցի պաշտոնական կայքէջերում կամ հատուկ ստեղծված կայքէջերում տեղադրում են նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը, անձանց կողմից դրանց վերաբերյալ դիտողություններ և առաջարկություններ ներկայացնելու կարգը, ինչպես նաև հնարավորության դեպքում՝ նորմատիվ իրավական ակտի նախագծի հանրային քննարկում անցկացնելու ժամկետի մասին տեղեկությունները՝ բոլոր շահագրգիռ անձանց իրենց դիտողությունները և առաջարկությունները ներկայացնելու հնարավորություն ընձեռելու նպատակով:

Նշված նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը հրապարակվում են, որպես կանոն, դրանք ընդունելու օրվանից 30 օրացույցային օր առաջ: Այդպիսի

նախնական հրապարակում չի պահանջվում օպերատիվ արձագանք պահանջող բացառիկ դեպքերում, ինչպես նաև այն դեպքերում, երբ նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի նախնական հրապարակումը կարող է խանգարել դրանց կատարմանը կամ այլ կերպ հակասում է հանրության շահերին:

Հանրային քննարկման շրջանակներում անդամ պետությունների իրավասու մարմինների կողմից ստացված դիտողությունները և (կամ) առաջարկությունները հնարավորության դեպքում հաշվի են առնվում նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի լրամշակման ժամանակ:

4. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված նորմատիվ իրավական ակտերի (դրանց նախագծերի) հրապարակումը պետք է ուղեկցվի դրանց ընդունման և կիրառման նպատակների պարզաբանմամբ:

5. Անդամ պետություններն ստեղծում են մեխանիզմ, որն ապահովում է սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված գործող և (կամ) ընդունելու համար նախատեսվող նորմատիվ իրավական ակտերի մասին ցանկացած անձի գրավոր կամ էլեկտրոնային հարցումների պատասխանների տրամադրումը:

6. Անդամ պետություններն ապահովում են այլ անդամ պետությունների անձանց՝ սույն բաժնով կարգավորվող հարցերի վերաբերյալ դիմումների ուսումնասիրումը՝ իրենց օրենսդրությանը համապատասխան իրենց անձանց համար սահմանված կարգով:

Բաժին XVI

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 70

Ֆինանսական շուկաների կարգավորման նպատակները և սկզբունքները

1. Միության շրջանակներում անդամ պետություններն իրականացնում են ֆինանսական շուկաների համաձայնեցված կարգավորում հետևյալ նպատակներին և սկզբունքներին համապատասխան՝

1) Միության շրջանակներում ընդհանուր ֆինանսական շուկա ստեղծելու և անդամ պետությունների ֆինանսական շուկաների ոչ խտրական հասանելիություն ապահովելու նպատակով անդամ պետությունների տնտեսական ինտեգրման խորացում,

2) ֆինանսական ծառայությունների սպառողների իրավունքների և օրինական շահերի երաշխավորված և արդյունավետ պաշտպանության ապահովում,

3) բանկային և ապահովագրական ոլորտներում, ինչպես նաև մեկ անդամ պետության լիազոր մարմինների կողմից տրված արժեթղթերի շուկայում ծառայությունների ոլորտում լիցենզիաների փոխադարձ ճանաչման համար պայմանների ստեղծում այլ անդամ պետությունների տարածքներում,

4) անդամ պետությունների ֆինանսական շուկաներում ռիսկերի կարգավորման համար մոտեցումների սահմանում միջազգային չափանիշներին համապատասխան,

5) բանկային գործունեությանը, ապահովագրական գործունեությանը և արժեթղթերի շուկայում գործունեությանը (պրուդենցիալ պահանջներ) ներկայացվող պահանջների սահմանում,

6) ֆինանսական շուկայի մասնակիցների գործունեության նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու կարգի սահմանում,

7) ֆինանսական շուկայի մասնակիցների գործունեության թափանցիկության ապահովում:

2. Ֆինանսական շուկայում կապիտալի ազատ տեղաշարժն ապահովող պայմաններ ստեղծելու նպատակով անդամ պետությունների կողմից կիրառվում են համագործակցության հետևյալ հիմնական ձևերը, այդ թվում՝

1) անդամ պետությունների լիազոր մարմինների միջև բանկային գործունեության, ապահովագրական գործունեության և արժեթղթերի շուկայում գործունեության կարգավորման և զարգացման, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերին համապատասխան հսկողության ու վերահսկողության հարցերով տեղեկատվության, այդ թվում՝ գաղտնի տեղեկատվության փոխանակում,

2) ֆինանսական շուկաներում ծագող ընթացիկ և հնարավոր խնդիրների քննարկման և դրանց լուծման համար առաջարկների մշակման վերաբերյալ համաձայնեցված միջոցառումների անցկացում,

3) անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից բանկային գործունեության, ապահովագրական գործունեության և արժեթղթերի շուկայում գործունեության կարգավորման հարցերով փոխադարձ խորհրդատվությունների անցկացում:

3. Սույն հոդվածի 1-ին կետում շարադրված նպատակներն ապահովելու համար անդամ պետությունները, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերին համապատասխան և հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի թիվ 17 հավելվածը և սույն Պայմանագրի 103-րդ հոդվածը, իրականացնում են ֆինանսական շուկայի ոլորտում իրենց օրենսդրության ներդաշնակեցում:

Բաժին XVII ՀԱՐԿԵՐԸ ԵՎ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Հոդված 71

Հարկման ոլորտում անդամ պետությունների փոխգործակցության սկզբունքները

1. Մեկ անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք ներմուծվող ապրանքները հարկվում են անուղղակի հարկերով:

2. Անդամ պետությունները փոխադարձ առևտրի մեջ գանձում են հարկերը, այլ հավաքագրումները և վճարները այնպես, որ հարկումը այն անդամ պետությունում, որի տարածքում իրականացվում է այլ անդամ պետությունների ապրանքների իրացումը, լինի ոչ պակաս բարենպաստ, քան այն հարկումը, որը կիրառվում է այդ անդամ պետության կողմից նույն հանգամանքներում իր տարածքի ծագում ունեցող համանման ապրանքների նկատմամբ:

3. Անդամ պետությունները սահմանում են փոխադարձ առևտրի վրա ազդեցություն ունեցող հարկերին առնչվող օրենսդրության ներդաշնակեցումն իրականացնելու ուղղությունները, ինչպես նաև՝ ձևերը և կարգը, որպեսզի չխախտվեն մրցակցության պայմանները, և չխոչընդոտվի ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների ազատ տեղաշարժն ազգային մակարդակով կամ Միության մակարդակով, ներառյալ՝

1) առավել զգայուն ենթակցիզային ապրանքների ակցիզների դրույքաչափերի ներդաշնակեցումը (մոտարկումը),

2) փոխադարձ առևտրում ավելացված արժեքի հարկի գանձման համակարգի հետագա կատարելագործումը (այդ թվում՝ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ կիրառելով):

Հոդված 72

Անդամ պետություններում անուղղակի հարկերի գանձման սկզբունքները

1. Ապրանքների փոխադարձ առևտրում անուղղակի հարկերի գանձումն իրականացվում է ապրանքի նշանակման երկրի սկզբունքով, որով նախատեսվում է ավելացված արժեքի հարկի զրոյական դրույքաչափի կիրառում և (կամ) ակցիզների վճարումից ազատում ապրանքների արտահանման ժամանակ, ինչպես նաև՝ ներմուծման ժամանակ դրանց հարկումն անուղղակի հարկերով:

Ապրանքների արտահանման ու ներմուծման ժամանակ անուղղակի հարկերի գանձումը և դրանց վճարման նկատմամբ վերահսկողության մեխանիզմն իրականացվում են սույն Պայմանագրի թիվ 18 հավելվածի կարգին համաձայն:

2. Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման ժամանակ անուղղակի հարկերի գանձումն իրականացվում է այն անդամ պետությունում, որի տարածքը ճանաչվում է աշխատանքների իրականացման, ծառայությունների մատուցման վայր:

Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման ժամանակ անուղղակի հարկերի գանձումն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 18 հավելվածով նախատեսված կարգով:

3. Անուղղակի հարկերի վճարման ամբողջականությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվության փոխանակումն անդամ պետությունների հարկային

մարմինների միջև իրականացվում է առանձին միջազգային միջգերատեսչական պայմանագրի համաձայն, որով նաև սահմանվում են տեղեկատվության փոխանակման կարգը, ապրանքների ներսերման և անուղղակի հարկերի վճարման դիմումի ձևը, դա լրացնելու կանոնները և փոխանակման ձևաչափի վերաբերյալ պահանջները:

4. Մեկ անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք ապրանքներ ներմուծելու դեպքում անուղղակի հարկերը գանձվում են այն անդամ պետության հարկային մարմինների կողմից, որի տարածք ներմուծվում են ապրանքները, եթե ակցիզային դրոշմանիշերով (հսկիչ դրոշմապիտակներով, նշաններով) մակնշման ենթակա ապրանքների առնչությամբ այդ անդամ պետության օրենսդրությամբ այլ բան սահմանված չէ:

5. Փոխադարձ առևտրում անդամ պետության տարածք ապրանքներ ներմուծելու ժամանակ անուղղակի հարկերի դրույքաչափերը չպետք է գերազանցեն անուղղակի հարկերի այն դրույքաչափերը, որոնցով հարկվում են համանման ապրանքները այդ անդամ պետության տարածքում դրանց իրացման ժամանակ:

6. Անուղղակի հարկեր չեն գանձվում, երբ անդամ պետության տարածք են ներմուծվում՝

1) ապրանքներ, որոնք այդ անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան դրա տարածք ներմուծելու դեպքում ենթակա չեն հարկման (ազատվում են հարկումից),

2) ապրանքներ, որոնք ֆիզիկական անձանց կողմից ներմուծվում են անդամ պետության տարածք ոչ ձեռնարկատիրական գործունեության նպատակով,

3) ապրանքներ, որոնց ներմուծումը մեկ անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք իրականացվում է մեկ իրավաբանական անձի շրջանակներում դրանց փոխանցման հետ կապված (անդամ պետության օրենսդրությամբ կարող է սահմանվել այդպիսի ապրանքների ներմուծման (արտահանման) մասին հարկային մարմիններին ծանուցելու պարտավորություն):

Հոդված 73

Ֆիզիկական անձանց եկամուտների հարկումը

Այն դեպքում, եթե մեկ անդամ պետություն իր օրենսդրությանը և միջազգային պայմանագրերի դրույթներին համապատասխան իրավունք ունի հարկելու մյուս անդամ պետության հարկային ռեզիդենտի (կացության մշտական վայր ունեցող անձի) կողմից՝ նշված առաջին անդամ պետությունում իրականացվող վարձու աշխատանքի հետ կապված եկամուտը, ապա այդպիսի եկամուտը առաջին անդամ պետությունում վարձու աշխատանքի առաջին օրվանից հարկվում է այդ առաջին անդամ պետության ֆիզիկական անձանց՝ հարկային ռեզիդենտների (կացության մշտական վայր ունեցող անձանց) այդպիսի եկամուտների համար նախատեսված հարկային դրույքաչափերով:

Սույն հոդվածի դրույթները կիրառվում են անդամ պետությունների քաղաքացիների կողմից վարձու աշխատանքի հետ կապված եկամուտների հարկման նկատմամբ:

Բաժին XVIII

ՄՐՑԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

Հոդված 74

Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն բաժնի առարկան անդամ պետությունների տարածքներում հակամրցակցային գործողությունների, ինչպես նաև երկու և ավելի անդամ պետությունների տարածքներում անդրսահմանային շուկաներում մրցակցության վրա բացասաբար անդրադարձող գործողությունների բացահայտումն ու կանխումն ապահովող մրցակցության ընդհանուր սկզբունքներ և կանոններ սահմանելն է:

2. Սույն բաժնի դրույթները տարածվում են անդամ պետությունների տարածքներում մրցակցային (հակամենաշնորհային) քաղաքականության իրականացման հետ կապված հարաբերությունների և այն անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) մասնակցությամբ հարաբերությունների վրա, որոնք ունեն կամ կարող են ունենալ բացասական ազդեցություն երկու և ավելի անդամ պետությունների տարածքներում անդրսահմանային շուկաներում մրցակցության վրա: Հանձնաժողովի իրավասությունը որոշելու նպատակով շուկան անդրսահմանային համարելու չափորոշիչները սահմանվում են Բարձրագույն խորհրդի որոշմամբ:

3. Անդամ պետություններն իրենց օրենսդրության մեջ իրավունք ունեն սահմանելու լրացուցիչ արգելքներ, ինչպես նաև լրացուցիչ պահանջներ և սահմանափակումներ՝ սույն Պայմանագրի 75-րդ և 76-րդ հոդվածներով նախատեսված արգելքների նկատմամբ:

4. Անդամ պետությունները երրորդ երկրների տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) գործողությունների նկատմամբ իրականացնում են համաձայնեցված մրցակցային (հակամենաշնորհային) քաղաքականություն, եթե այդպիսի գործողությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ անդամ պետությունների ապրանքային շուկաներում մրցակցության վիճակի վրա:

5. Սույն բաժնում ոչինչ չի կարող մեկնաբանվել որպես ցանկացած անդամ պետության համար խոչընդոտ՝ ցանկացած այնպիսի միջոց ձեռնարկելու համար, որն այն անհրաժեշտ է համարում երկրի պաշտպանության կամ պետության անվտանգության կարևորագույն շահերը պաշտպանելու համար:

6. Սույն բաժնի դրույթները կիրառվում են բնական մենաշնորհի սուբյեկտների նկատմամբ՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրով նախատեսված առանձնահատկությունները:

7. Սույն բաժնի դրույթների կատարումն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 19 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 75

Մրցակցության ընդհանուր սկզբունքները

1. Անդամ պետությունների կողմից իրենց մրցակցային (հակամենաշնորհային) օրենսդրության նորմերի կիրառումը անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) նկատմամբ իրականացվում է հավասար պայմաններով նույն կերպ և հավասար չափով՝ անկախ այդպիսի տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) կազմակերպատիրավական ձևից և գրանցման վայրից:

2. Անդամ պետություններն իրենց օրենսդրության մեջ սահմանում են արգելքներ նաև՝

1) պետական իշխանության մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, նրանց գործառույթներն իրականացնող այլ մարմինների կամ կազմակերպությունների կամ նրանց և տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) միջև համաձայնությունների առնչությամբ, եթե այդպիսի համաձայնությունները հանգեցնում են կամ կարող են հանգեցնել մրցակցությունը չթույլատրելուն, սահմանափակելուն կամ վերացնելուն՝ բացառությամբ սույն Պայմանագրով և (կամ) անդամ պետությունների այլ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված դեպքերի.

2) պետական կամ մունիցիպալ առանձնաշնորհումների տրամադրման առնչությամբ՝ բացառությամբ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի և հաշվի առնելով սույն Պայմանագրով և (կամ) անդամ պետությունների այլ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված առանձնահատկությունները:

3. Անդամ պետությունները ձեռնարկում են արդյունավետ միջոցներ սույն հոդվածի 2-րդ կետի առաջին ենթակետով նախատեսված գործողությունների (անգործության) կանխարգելման, հայտնաբերման և կանխման ուղղությամբ:

4. Անդամ պետություններն իրենց օրենսդրությանը համապատասխան ապահովում են տնտեսական համակենտրոնացման նկատմամբ արդյունավետ հսկողություն այն չափով, որ չափով որ դա անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր անդամ պետության տարածքում մրցակցության պաշտպանության և զարգացման համար:

5. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն ապահովում է պետական իշխանության այնպիսի մարմնի առկայությունը, որի իրավասության մեջ մտնում է մրցակցային (հակամենաշնորհային) քաղաքականության իրականացումը և (կամ) անցկացումը, ինչն, ի թիվս այլ բաների, ենթադրում է այդպիսի մարմնին՝ հակամրցակցային գործողությունների և անբարեխիղճ մրցակցության նկատմամբ արգելքը պահպանելու համար, տնտեսական համակենտրոնացման նկատմամբ

վերահսկողական լիազորություններ վերապահելը, ինչպես նաև մրցակցային (հակամենաշնորհային) օրենսդրության խախտումները կանխարգելելու և հայտնաբերելու, նշված խախտումները դադարեցնելու ուղղությամբ միջոցներ ձեռնարկելու և այդպիսի խախտումների համար պատասխանատվության ենթարկելու լիազորություններ վերապահելը (այսուհետ՝ անդամ պետության լիազոր մարմին):

6. Անդամ պետություններն իրենց օրենսդրության մեջ սահմանում են տուգանային պատժամիջոցներ՝ տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) և իշխանության մարմինների պաշտոնատար անձանց նկատմամբ հակամրցակցային գործողություններ կատարելու համար՝ ելնելով արդյունավետության, համաչափության, ապահովվածության, անխուսափելիության և որոշակիության սկզբունքներից, և ապահովում են դրանց կիրառման նկատմամբ հսկողությունը: Ընդ որում, անդամ պետություններն ընդունում են, որ տուգանային պատժամիջոցներ կիրառելու դեպքում առավել բարձր տուգանային պատժամիջոցները պետք է սահմանվեն մրցակցության համար ամենամեծ սպառնալիք ներկայացնող խախտումների համար (մրցակցությունը սահմանափակող համաձայնություններ, անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) կողմից իրենց գերիշխող դիրքի չարաշահում), ընդ որում, նախապատվությունը տրվում է տուգանային այն պատժամիջոցներին, որոնք հաշվարկվում են՝ ելնելով իրավախախտի կողմից այն ապրանքի իրացումից ստացված հասույթի գումարից կամ իրավախախտի կողմից այն ապրանքը ձեռք բերելու համար ծախսերի գումարից, որի շուկայում կատարվել է իրավախախտումը:

7. Անդամ պետություններն իրենց օրենսդրությանը համապատասխան ապահովում են իրենց կողմից իրականացվող մրցակցային (հակամենաշնորհային) քաղաքականության տեղեկատվական թափանցիկությունը, այդ թվում՝ անդամ պետությունների լիազոր մարմինների գործունեության մասին տեղեկությունները զանգվածային լրատվամիջոցներում և համացանցում տեղադրելու միջոցով:

8. Անդամ պետությունների լիազոր մարմինները, իրենց պետության օրենսդրությանը և սույն Պայմանագրին համապատասխան, իրականացնում են փոխգործակցություն՝ միմյանց ծանուցումներ, տեղեկությունների տրամադրման վերաբերյալ հարցումներ ուղարկելու, խորհրդատվություններ անցկացնելու, մյուս անդամ պետության շահերին առնչվող քննություններ (գործերի ուսումնասիրության) մասին տեղեկացնելու, անդամ պետություններից մեկի լիազոր մարմնի պահանջի հիման վրա քննություններ (գործերի ուսումնասիրություն) անցկացնելու և դրա արդյունքների մասին տեղեկացնելու միջոցով:

Հոդված 76

Մրցակցության ընդհանուր կանոնները

1. Արգելվում են գերիշխող դիրք ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտի (շուկայի սուբյեկտի) կողմից այնպիսի գործողությունները (անգործությունը), որոնք հանգեցնում են կամ կարող են հանգեցնել մրցակցությունը չթույլատրելուն, սահմանափակելուն, վերացնելուն և (կամ) այլ անձանց շահերը ոտնահարելուն, այդ թվում՝ հետևյալ գործողությունները (անգործությունը)՝

1) ապրանքի բարձր կամ ցածր մենաշնորհային գին սահմանելը, պահպանելը.

2) ապրանքը շրջանառությունից հանելը, եթե դրա արդյունքում ապրանքի գինը բարձրացել է.

3) կոնտրագենտին պայմանագրի՝ իր համար ոչ շահավետ կամ պայմանագրի առարկային չվերաբերող, տնտեսապես կամ տեխնոլոգիապես չհիմնավորված պայմաններ պարտադրելը.

4) ապրանքի արտադրությունը տնտեսապես կամ տեխնոլոգիապես չհիմնավորված ձևով կրճատելը կամ դադարեցնելը, եթե այդ ապրանքն ունի պահանջարկ կամ դրա մատակարարման համար կատարվել են պատվերներ՝ դրա շահութաբեր արտադրության հնարավորության առկայության դեպքում, ինչպես նաև՝ եթե ապրանքի արտադրության այդպիսի կրճատումը կամ դադարեցումն ուղղակիորեն նախատեսված չէ սույն Պայմանագրով և (կամ) անդամ պետությունների այլ միջազգային պայմանագրերով.

5) առանձին գնորդների (պատվիրատուների) հետ պայմանագիր կնքելուց տնտեսապես կամ տեխնոլոգիապես չհիմնավորված ձևով հրաժարվելը կամ խուսափելը համապատասխան ապրանքի արտադրության կամ մատակարարման հնարավորության առկայության դեպքում՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրով և (կամ) անդամ պետությունների այլ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված առանձնահատկությունները.

6) միևնույն ապրանքի համար տնտեսապես, տեխնոլոգիապես կամ այլ կերպ չհիմնավորված տարբեր գներ (սակագներ) սահմանելը, խտրական պայմաններ ստեղծելը՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրով և (կամ) անդամ պետությունների այլ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված առանձնահատկությունները.

7) այլ տնտեսավարող սուբյեկտների համար ապրանքային շուկա մուտք գործելու կամ ապրանքային շուկայից դուրս գալու խոչընդոտներ ստեղծելը:

2. Անբարեխիղճ մրցակցություն չի թույլատրվում, այդ թվում՝

1) կեղծ, ոչ ճշգրիտ կամ խեղաթյուրված տեղեկություններ տարածելը, որոնց պատճառով տնտեսավարող սուբյեկտը (շուկայի սուբյեկտը) կարող է կրել կորուստներ կամ որոնք կարող են վնաս հասցնել նրա գործարար համբավին.

2) ապրանքի արտադրության բնույթի, եղանակի և վայրի, դրա սպառողական հատկանիշների, որակի և քանակի կամ դրա արտադրողների առնչությամբ մոլորության մեջ գցելը.

3) տնտեսավարող սուբյեկտի (շուկայի սուբյեկտի) կողմից անտեղի համեմատություն կատարելն իր կողմից արտադրվող կամ իրացվող ապրանքների և այլ տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) կողմից արտադրվող կամ իրացվող ապրանքների միջև:

3. Մեկ ապրանքային շուկայում գործող, մրցակից հանդիսացող անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) միջև արգելվում են այնպիսի համաձայնագրերը, որոնք հանգեցնում են կամ կարող են հանգեցնել՝

1) գների (սակագների), գեղչերի, հավելումների (հավելավճարների), հավելագների սահմանմանը կամ պահպանմանը,

2) աճուրդի ժամանակ գների բարձրացմանը, իջեցմանը կամ պահպանմանը,

3) ապրանքային շուկայի բաժանմանը՝ ըստ տարածքային սկզբունքի, ապրանքների վաճառքի կամ գնման ծավալի, իրացվող ապրանքների տեսականու կամ վաճառողների կամ գնորդների (պատվիրատուների) կազմի,

4) ապրանքների արտադրության կրճատմանը կամ դադարեցմանը,

5) որոշակի վաճառողների կամ գնորդների (պատվիրատուների) հետ պայմանագրեր կնքելուց հրաժարվելուն:

4. Արգելվում են տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) միջև «ուղղահայաց» համաձայնությունները՝ բացառությամբ սույն Պայմանագրի թիվ 19 հավելվածով սահմանված թույլատրելիության չափանիշների համաձայն թույլատրելի համարվող «ուղղահայաց» համաձայնությունների), եթե՝

1) այդպիսի համաձայնությունները հանգեցնում են կամ կարող են հանգեցնել ապրանքի վերավաճառքի գնի սահմանմանը՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ վաճառողը գնորդի համար սահմանում է ապրանքի վերավաճառքի առավելագույն գինը.

2) այդպիսի համաձայնությամբ նախատեսվում է գնորդի պարտավորությունը՝ չվաճառելու այն տնտեսավարող սուբյեկտի (շուկայի սուբյեկտի) ապրանքը, որը վաճառողի մրցակիցն է: Այդպիսի արգելքը չի տարածվում գնորդի կողմից՝ ապրանքային նշան կամ վաճառողի կամ արտադրողի անհատականացման այլ միջոց կրող ապրանքի վաճառքը կազմակերպելու վերաբերյալ համաձայնության վրա:

5. Տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների) միջև արգելվում են այլ համաձայնություններ՝ բացառությամբ սույն Պայմանագրի թիվ 19 հավելվածով սահմանված թույլատրելիության չափանիշների համաձայն թույլատրելի համարվող «ուղղահայաց» համաձայնությունների), այն դեպքում, եթե սահմանված է, որ այդպիսի համաձայնությունները հանգեցնում են կամ կարող են հանգեցնել մրցակցության սահմանափակմանը:

6. Ֆիզիկական անձանց, առևտրային կազմակերպություններին և ոչ առևտրային կազմակերպություններին արգելվում է իրականացնել անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների)

տնտեսական գործունեության համակարգում, եթե այդպիսի համակարգումը հանգեցնում կամ կարող է հանգեցնել սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ կետերում նշված այն հետևանքներից ցանկացածին, որոնք չեն կարող համարվել թույլատրելի՝ սույն Պայմանագրի թիվ 19 հավելվածով սահմանված թույլատրելիության չափանիշների համաձայն: Անդամ պետություններն իրավունք ունեն իրենց օրենսդրությունում սահմանելու տնտեսական գործունեության համակարգման նկատմամբ արգելք, եթե այդպիսի համակարգումը հանգեցնում կամ կարող է հանգեցնել նաև սույն հոդվածի 5-րդ կետում նշված հետևանքներին, որոնք չեն կարող համարվել թույլատրելի՝ սույն Պայմանագրի թիվ 19 հավելվածով սահմանված թույլատրելիության չափանիշների համաձայն:

7. Անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների (շուկայի սուբյեկտների), ինչպես նաև անդամ պետությունների՝ ձեռնարկատիրական գործունեություն չիրականացնող ֆիզիկական անձանց և ոչ առևտրային կազմակերպությունների կողմից սույն բաժնով սահմանված մրցակցության ընդհանուր կանոնների խախտումների կանխումն այն դեպքում, երբ այդպիսի խախտումներն ունեն կամ կարող են ունենալ բացասական ազդեցություն մրցակցության վրա երկու կամ ավելի անդամ պետությունների տարածքներում անդրսահմանային շուկաներում՝ բացառությամբ ֆինանսական շուկաների, իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից սույն Պայմանագրի թիվ 19 հավելվածով նախատեսված կարգով:

Հոդված 77

Գների պետական կարգավորումը

Գների պետական կարգավորում սահմանելու, ինչպես նաև այն սահմանելու մասին անդամ պետությունների որոշումները վիճարկելու կարգը սահմանվում է սույն պայմանագրի թիվ 19 հավելվածով:

Բաժին XIX

ԲՆԱԿԱՆ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԸ

Հոդված 78

Բնական մենաշնորհի ոլորտները և սուբյեկտները

1. Անդամ պետությունները բնական մենաշնորհի սուբյեկտների գործունեությունը կարգավորելիս առաջնորդվում են սույն Պայմանագրի թիվ 20 հավելվածով նախատեսված նորմերով և դրույթներով:

2. Սույն բաժնի դրույթները տարածվում են անդամ պետությունների միջև առևտրի վրա ազդող և սույն Պայմանագրի թիվ 20 հավելվածի 1-ին հավելվածում

նշված բնական մենաշնորհի ոլորտում անդամ պետությունների բնական մենաշնորհի սուբյեկտների, սպառողների, գործադիր իշխանության մարմինների և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հարաբերությունների վրա:

3. Բնական մենաշնորհի կոնկրետ ոլորտներում իրավահարաբերությունները սահմանվում են սույն բաժնով՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի XX և XXI բաժիններով նախատեսված առանձնահատկությունները:

4. Անդամ պետություններում բնական մենաշնորհի ոլորտներից են նաև սույն Պայմանագրի թիվ 20 հավելվածի 2-րդ հավելվածում նշված բնական մենաշնորհի ոլորտները:

Սույն Պայմանագրի թիվ 20 հավելվածի 2-րդ հավելվածում նշված բնական մենաշնորհի ոլորտների առնչությամբ կիրառվում են անդամ պետությունների օրենսդրության պահանջները:

5. Բնական մենաշնորհի ոլորտներին դասվող բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների ցանկը սահմանվում է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

6. Անդամ պետությունները ձգտում են սույն Պայմանագրի թիվ 20 հավելվածի 1-ին և 2-րդ հավելվածներում նշված բնական մենաշնորհի ոլորտների ներդաշնակեցմանը՝ դրանք կրճատելու միջոցով և սույն Պայմանագրի XX և XXI բաժիններում անցումային շրջանի հնարավոր սահմանմամբ:

7. Անդամ պետություններում բնական մենաշնորհի ոլորտների ընդլայնումն իրականացվում է՝

անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն, այն դեպքում, երբ անդամ պետությունը մտադիր է բնական մենաշնորհի ոլորտին դասել այն ոլորտը, որն այլ անդամ պետությունում բնական մենաշնորհի ոլորտ է և նշված է սույն Պայմանագրի թիվ 20 հավելվածի 1-ին կամ 2-րդ հավելվածում.

Հանձնաժողովի որոշմամբ այն դեպքում, երբ անդամ պետությունը Հանձնաժողովին համապատասխան կերպով դիմելուց հետո մտադիր է բնական մենաշնորհի ոլորտին դասել բնական մենաշնորհի այլ ոլորտ, որը նշված չէ սույն Պայմանագրի թիվ 20 հավելվածի 1-ին կամ 2-րդ հավելվածում:

8. Սույն բաժինը չի տարածվում անդամ պետությունների միջև գործող երկկողմ միջազգային պայմանագրերով կարգավորվող հարաբերությունների վրա: Անդամ պետությունների միջև նոր կնքվող երկկողմ միջազգային պայմանագրերը չեն կարող հակասել սույն բաժնին:

9. Սույն Պայմանագրի XVIII բաժնի դրույթները կիրառվում են բնական մենաշնորհի սուբյեկտների նկատմամբ՝ հաշվի առնելով սույն բաժնով նախատեսված առանձնահատկությունները:

Բաժին XX
ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՆ

Հոդված 79

Անդամ պետությունների փոխգործակցությունն էներգետիկայի ոլորտում

1. Անդամ պետությունների վառելիքաէներգետիկ համալիրների ներուժն արդյունավետ օգտագործելու, ինչպես նաև ազգային տնտեսություններն էներգետիկ պաշարների հիմնական տեսակներով (էլեկտրաէներգիա, գազ, նավթ և նավթամթերք) ապահովելու նպատակով անդամ պետությունները մշակում են էներգետիկայի ոլորտում երկարաժամկետ փոխշահավետ համագործակցություն, վարում են համակարգված էներգետիկ քաղաքականություն, իրականացնում են էներգետիկ պաշարների ընդհանուր շուկաների փուլ առ փուլ ձևավորում՝ սույն Պայմանագրի 81-րդ, 83-րդ և 84-րդ հոդվածներով նախատեսված միջազգային պայմանագրերի համաձայն՝ հաշվի առնելով էներգետիկ անվտանգության ապահովումն՝ ըստ հետևյալ սկզբունքների՝

- 1) էներգետիկ պաշարների համար շուկայական գնագոյացման ապահովում,
- 2) էներգետիկ պաշարների ընդհանուր շուկաներում մրցակցության զարգացման ապահովում,
- 3) էներգետիկ պաշարների, համապատասխան սարքավորումների, տեխնոլոգիաների և դրանց առնչվող այլ ծառայությունների առևտրի գործընթացում տեխնիկական, վարչական և այլ խոչընդոտների բացակայություն,
- 4) էներգետիկ պաշարների ընդհանուր շուկաների տրանսպորտային ենթակառուցվածքի զարգացման ապահովում,
- 5) էներգետիկ պաշարների ընդհանուր շուկաներում անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների համար ոչ խտրական պայմանների ապահովում,
- 6) անդամ պետությունների էներգետիկ համալիրում ներդրումներ ներգրավելու համար բարենպաստ պայմանների ստեղծում,
- 7) էներգետիկ պաշարների ընդհանուր շուկաների տեխնոլոգիական և առևտրային ենթակառուցվածքի գործունեության ազգային նորմերի և կանոնների ներդաշնակեցում:

2. Էլեկտրաէներգետիկայի, գազի, նավթի և նավթամթերքի ոլորտներում իրենց գործունեությունն իրականացնող անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների՝ սույն բաժնով չկարգավորվող հարաբերությունների առնչությամբ կիրառվում է անդամ պետությունների օրենսդրությունը:

3. Սույն Պայմանագրի XVIII բաժնի դրույթները էլեկտրաէներգետիկայի, գազի, նավթի և նավթամթերքի ոլորտներում անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության նկատմամբ կիրառվում են՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի սույն բաժնով և XIX բաժնով նախատեսված առանձնահատկությունները:

Հոդված 80

Գազի, նավթի և նավթամթերքի ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռները

1. Էներգետիկ ամբողջական ներուժի արդյունավետ օգտագործման և էներգետիկ պաշարների միջպետական մատակարարումների օպտիմալացման նպատակով անդամ պետությունների լիազոր մարմինները մշակում և համաձայնեցնում են՝

Միության գազի ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռը,

Միության նավթի ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռը,

Միության նավթամթերքի ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռները:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված հաշվեկշիռների մշակումն իրականացվում է Հանձնաժողովի մասնակցությամբ և սույն Պայմանագրի 104-րդ հոդվածի 1-ին կետով նախատեսված ժամկետում մշակվող և անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից համաձայնեցվող՝ գազի, նավթի և նավթամթերքի ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռների ձևավորման մեթոդաբանության համաձայն:

Հոդված 81

Միության ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ձևավորումը

1. Անդամ պետություններն իրականացնում են Միության ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկական շուկայի փուլ առ փուլ ձևավորումը՝ զուգահեռաբար աշխատող էլեկտրաէներգետիկական համակարգերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 104-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ կետերով նախատեսված անցումային դրույթները:

2. Անդամ պետությունները մշակում են Միության ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ձևավորման հայեցակարգն ու ծրագիրը, որոնք հաստատվում են Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

3. Անդամ պետությունները Միության շրջանակներում կնքում են ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ձևավորման մասին միջազգային պայմանագիր, որի հիմքում ընկած են Միության ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ձևավորման հաստատված հայեցակարգի և ծրագրի դրույթները:

Հոդված 82

Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների հասանելիության ապահովումը

1. Առկա տեխնիկական հնարավորության շրջանակներում անդամ պետություններն ապահովում են էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների անարգել հասանելիությունը անդամ

պետությունների՝ էլեկտրական էներգիայի (հզորության) ներքին պահանջներն ապահովելու համար նշված ծառայություններն առաջնահերթորեն օգտագործելու պայմանով՝ սույն Պայմանագրի թիվ 21 հավելվածի համաձայն միասնական սկզբունքներին և կանոններին համապատասխան:

2. Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների հասանելիության սկզբունքները և կանոնները՝ ներառյալ սույն Պայմանագրի թիվ 21 հավելվածում շարադրված գնագոյացման և սակագնային քաղաքականության հիմունքները, գործում են Բելառուսի Հանրապետության, Ղազախստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության առնչությամբ: Նոր անդամների՝ Միությանը միանալու դեպքում նշված հավելվածում կատարվում են համապատասխան փոփոխություններ:

Հոդված 83

Միության՝ գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորումը և գազի փոխադրման ոլորտում բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների հասանելիության ապահովումը

1. Անդամ պետություններն իրականացնում են Միության՝ գազի ընդհանուր շուկայի փուլ առ փուլ ձևավորումը համաձայն թիվ 22 հավելվածի՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 104-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված անցումային դրույթները:

2. Անդամ պետությունները մշակում են Միության՝ գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման հայեցակարգն ու ծրագիրը, որոնք հաստատվում են Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

3. Անդամ պետությունները Միության շրջանակներում կնքում են գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման մասին միջազգային պայմանագիր, որի հիմքում ընկած են Միության՝ գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման հաստատված հայեցակարգի և ծրագրի դրույթները:

4. Անդամ պետություններն առկա տեխնիկական հնարավորությունների, գազափոխադրման համակարգերի ազատ հզորությունների շրջանակներում, հաշվի առնելով Միության գազի համաձայնեցված ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռը և հիմնվելով տնտեսավարող սուբյեկտների քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի վրա, ապահովում են այլ անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների համար սույն Պայմանագրի թիվ 22 հավելվածով նախատեսված միասնական սկզբունքների, պայմանների և կանոնների հիման վրա գազի փոխադրման համար անդամ պետությունների տարածքներում տեղակայված գազափոխադրման համակարգերի անարգել հասանելիությունը:

Հոդված 84

Միության՝ նավթի և նավթամթերքի ընդհանուր շուկաների ձևավորումն ու նավթի և նավթամթերքի փոխադրման ոլորտում բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների հասանելիության ապահովումը

1. Անդամ պետություններն իրականացնում են Միության՝ նավթի և նավթամթերքի ընդհանուր շուկաների փուլ առ փուլ ձևավորումը՝ համաձայն սույն Պայմանագրի թիվ 23 հավելվածի՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 104-րդ հոդվածի 6-րդ և 7-րդ կետերով նախատեսված անցումային դրույթները:

2. Անդամ պետությունները մշակում են Միության՝ նավթի և նավթամթերքի ընդհանուր շուկաների ձևավորման հայեցակարգն ու ծրագիրը, որոնք հաստատվում են Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

3. Անդամ պետությունները Միության շրջանակներում կնքում են նավթի և նավթամթերքի ընդհանուր շուկաների ձևավորման մասին միջազգային պայմանագիր, որի հիմքում ընկած են Միության՝ նավթի և նավթամթերքի ընդհանուր շուկաների ձևավորման հաստատված հայեցակարգի և ծրագրի դրույթները:

4. Անդամ պետություններն առկա տեխնիկական հնարավորությունների շրջանակներում, հաշվի առնելով Միության նավթի համաձայնեցված ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռը, Միության նավթամթերքի համաձայնեցված ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռը և հիմնվելով տնտեսավարող սուբյեկտների քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի վրա, այլ անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների համար սույն Պայմանագրի թիվ 23 հավելվածով նախատեսված միասնական սկզբունքների, պայմանների և կանոնների հիման վրա ապահովում են անդամ պետությունների տարածքներում տեղակայված նավթի և նավթամթերքի փոխադրման համակարգերի անարգել հասանելիությունը:

Հոդված 85

Էներգետիկայի ոլորտում Հանձնաժողովի լիազորությունները

Էներգետիկայի ոլորտում Հանձնաժողովն իրականացնում է սույն բաժնի կիրարկման մոնիթորինգ:

Բաժին XXI ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԸ

Հոդված 86

Համակարգված (համաձայնեցված) տրանսպորտային քաղաքականությունը

1. Միությունում իրականացվում է համակարգված (համաձայնեցված) տրանսպորտային քաղաքականություն՝ ուղղված տնտեսական ինտեգրման ապահովմանը, միասնական տրանսպորտային տարածքի հաջորդական և փուլ առ փուլ ձևավորմանը՝ հիմնված մրցակցության, թափանցիկության, անվտանգության, հուսալիության, հասանելիության և էկոլոգիականության սկզբունքների:

2. Համակարգված (համաձայնեցված) տրանսպորտային քաղաքականության խնդիրներն են՝

- 1) տրանսպորտային ծառայությունների ընդհանուր շուկայի ստեղծումը,
- 2) տրանսպորտի և լավագույն փորձի կիրառման ոլորտում ընդհանուր առավելությունների ապահովմանն ուղղված համաձայնեցված միջոցների ընդունումը,
- 3) անդամ պետությունների տրանսպորտային համակարգերի ինտեգրումը համաշխարհային տրանսպորտային համակարգին,
- 4) անդամ պետությունների տարանցման ներուժի արդյունավետ օգտագործումը,
- 5) տրանսպորտային ծառայությունների որակի բարձրացումը,
- 6) տրանսպորտում անվտանգության ապահովումը,
- 7) շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա տրանսպորտի վնասակար ազդեցության նվազեցումը,
- 8) բարենպաստ ներդրումային միջավայրի ձևավորումը:

3. Համակարգված (համաձայնեցված) տրանսպորտային քաղաքականության հիմնական գերակայություններն են՝

- 1) միասնական տրանսպորտային տարածքի ձևավորումը,
- 2) եվրասիական տրանսպորտային միջանցքների ստեղծումն ու զարգացումը,
- 3) Միության շրջանակներում տարանցման ներուժի օգտագործումը և զարգացումը,
- 4) տրանսպորտային ենթակառուցվածքի զարգացման համակարգումը,
- 5) փոխադրման գործընթացների օպտիմալացումն ապահովող լոգիստիկ կենտրոնների և տրանսպորտային կազմակերպությունների ստեղծումը,
- 6) անդամ պետությունների կադրային ներուժի ներգրավումը և օգտագործումը,
- 7) տրանսպորտի ոլորտում գիտության և նորարարությունների զարգացումը:

4. Համակարգված (համաձայնեցված) տրանսպորտային քաղաքականությունը ձևավորվում է անդամ պետությունների կողմից:

5. Համակարգված (համաձայնեցված) տրանսպորտային քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և իրականացման փուլերը սահմանվում են Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

6. Անդամ պետությունների կողմից համակարգված (համաձայնեցված) տրանսպորտային քաղաքականության իրագործման մոնիթորինգն իրականացնում է Հանձնաժողովը:

Հոդված 87
Կիրառման ոլորտը

1. Սույն բաժնի դրույթները կիրառվում են ավտոմոբիլային, օդային, ջրային և երկաթուղային տրանսպորտի նկատմամբ՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի XVIII և XIX բաժինների դրույթները և սույն Պայմանագրի թիվ 24 հավելվածով նախատեսված առանձնահատկությունները:

2. Անդամ պետությունները ձգտում են անդամ պետությունների միջև տրանսպորտային ծառայությունների փոզ առ փոզ ազատականացմանը:

Ազատականացման կարգը, պայմանները և փուլայնությունը սահմանվում են Միություն շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի թիվ 24 հավելվածով նախատեսված առանձնահատկությունները:

3. Տրանսպորտում անվտանգության (տրանսպորտային անվտանգության և տրանսպորտի շահագործման անվտանգության) պահանջները սահմանվում են անդամ պետությունների օրենսդրությամբ և միջազգային պայմանագրերով:

ԲԱԺԻՆ XXII
ՊԵՏԱԿԱՆ (ՄՈՒՆԻՑԻՊԱԼ) ԳՆՈՒՄՆԵՐ

Հոդված 88
Կարգավորման նպատակները և սկզբունքները պետական (մունիցիպալ) գնումների ոլորտում

1. Անդամ պետությունները պետական (մունիցիպալ) գնումների ոլորտում (այսուհետ՝ գնումներ) սահմանում են կարգավորման հետևյալ նպատակները և սկզբունքները՝

գնումների ոլորտում հարաբերությունների կարգավորում անդամ պետության՝ գնումների մասին օրենսդրությամբ և անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերով.

անդամ պետություններում գնումների նպատակով օգտագործվող միջոցների օպտիմալ և արդյունավետ ծախսման ապահովում.

անդամ պետություններին գնումների ոլորտում ազգային ռեժիմի տրամադրում.

գնումների ոլորտում երրորդ երկրներին անդամ պետություններին տրամադրվող ռեժիմից ավելի բարենպաստ ռեժիմի տրամադրման անթույլատրելիություն.

գնումների մասին բաց և թափանցիկ տեղեկությունների ապահովում.

էլեկտրոնային ձևաչափով իրականացվող գնումներին հնարավոր մատակարարների և անդամ պետությունների մատակարարների մասնակցության

անխոչընդոտ հասանելիության ապահովում՝ մեկ անդամ պետության կողմից մեկ այլ անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան պատրաստված էլեկտրոնային թվային ստորագրությունը փոխադարձ ճանաչման միջոցով:

գնումների ոլորտում անդամ պետության իշխանության՝ կարգավորող և վերահսկող լիազոր մարմինների առկայության ապահովում (թույլատրվում է այդ ֆունկցիաների իրականացումը մեկ մարմնի կողմից):

անդամ պետությունների՝ գնումների մասին օրենսդրությունը խախտելու համար պատասխանատվության սահմանում:

գնումների ոլորտում մրցակցության խթանում, ինչպես նաև կոռուպցիայի և այլ չարաշահումների կանխարգելում:

2. Սույն Պայմանագրի գործողությունը չի տարածվում այն գնումների վրա, որոնց մասին տեղեկությունները անդամ պետությունների օրենսդրությամբ համարվում են պետական գաղտնիք , (պետական գաղտնիքներ):

3. Գնումներն անդամ պետություններում իրականացվում են սույն Պայմանագրի թիվ 25 հավելվածի համաձայն:

4. Սույն բաժնի գործողությունը չի տարածվում անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերի կողմից իրականացվող գնումների վրա՝ հաշվի առնելով սույն կետի երկրորդից չորրորդ պարբերությունների դրույթները:

Անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերը գնումներ են իրականացնում վարչատնտեսական կարիքներն ապահովելու, շինարարական աշխատանքներ և կապիտալ վերանորոգում կատարելու համար՝ գնումներ իրականացնելու իրենց ներքին կանոններին (այսուհետ՝ գնումների մասին կանոնակարգ) համապատասխան: Գնումների մասին կանոնակարգը չպետք է հակասի սույն հոդվածում շարադրված նպատակներին և սկզբունքներին, այդ թվում՝ պետք է հավասար հասանելիություն ապահովի անդամ պետությունների հավանական մատակարարների համար: Բացառիկ դեպքերում ազգային (կենտրոնական) բանկի բարձրագույն մարմնի որոշմամբ կարող են բացառումներ սահմանվել նշված սկզբունքներից:

Գնումների մասին կանոնակարգը պետք է պարունակեն գնումների նկատմամբ պահանջներ, այդ թվում՝ գնումների ընթացակարգերը պատրաստելու և իրականացնելու կարգը (ներառյալ գնման եղանակները) և դրանք կիրառելու պայմանները, պայմանագրեր կնքելու կարգը:

Ընդ որում, գնումների մասին կանոնակարգը և անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերի կողմից պլանավորվող և իրականացված գնումների մասին տեղեկությունները հրապարակվում են անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերի համացանցային պաշտոնական կայքերում, գնումների մասին կանոնակարգով սահմանված կարգով:

Բաժին XXIII
ՄՏԱՎՈՐ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հոդված 89
Ընդհանուր դրույթներ

1. Անդամ պետությունները համագործակցում են մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների պահպանության և պաշտպանության ոլորտում և իրենց տարածքում ապահովում են դրանց նկատմամբ իրավունքների պահպանությունն ու պաշտպանությունը՝ Միության իրավունքը կազմող միջազգային իրավունքի նորմերին, միջազգային պայմանագրերին ու ակտերին և անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան:

Անդամ պետությունների համագործակցությունն իրականացվում է հետևյալ հիմնական խնդիրները լուծելու համար՝

անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցում մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների պահպանության և պաշտպանության ոլորտում.

անդամ պետությունների՝ մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունք ունեցող անձանց շահերի պաշտպանություն:

2. Անդամ պետությունների համագործակցությունն իրականացվում է հետևյալ հիմնական ուղղություններով՝

1) աջակցություն գիտական և նորարարական զարգացմանը.

2) առևտրայնացման և մտավոր սեփականության օբյեկտների օգտագործման մեխանիզմների կատարելագործում.

3) բարենպաստ պայմանների տրամադրում անդամ պետությունների՝ հեղինակային իրավունք կամ հարակից իրավունքներ կրող անձանց համար.

4) Եվրասիական տնտեսական միության ապրանքային նշանների և սպասարկման նշանների ու Եվրասիական տնտեսական միության ապրանքների ծագման վայրի անվանումների գրանցման համակարգի ներդրում.

5) մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության ապահովում, այդ թվում՝ համացանցում.

6) մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների արդյունավետ մաքսային պաշտպանության ապահովում, այդ թվում՝ անդամ պետությունների մտավոր սեփականության օբյեկտների միասնական մաքսային ռեեստր վարելու միջոցով.

7) կեղծված արտադրանքի շրջանառությունը կանխելուն և կանխարգելելուն ուղղված համակարգված միջոցների իրականացում:

3. Մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների արդյունավետ պահպանություն և պաշտպանություն ապահովելու նպատակներով

իրականացվում է անդամ պետությունների՝ Հանձնաժողովի կողմից կազմակերպված խորհրդատվություն:

Խորհրդատվության արդյունքների հիման վրա մշակվում են առաջարկություններ՝ ուղղված անդամ պետությունների համագործակցության ընթացքում հայտնաբերված խնդրահարույց հարցերի լուծմանը:

Հոդված 90

Մտավոր սեփականության օբյեկտների իրավական ռեժիմը

1. Մեկ անդամ պետության անձանց մեկ այլ անդամ պետության տարածքում տրամադրվում է ազգային ռեժիմ այն մասով, որը վերաբերում է մտավոր սեփականության օբյեկտների իրավական ռեժիմին: Դատական և վարչական ընթացակարգերի առումով անդամ պետության օրենսդրությամբ կարող են նախատեսվել ազգային ռեժիմից բացառություններ՝ ներառյալ նամակագրական կապի համար հասցեի նշումը և ներկայացուցչի նշանակումը:

2. Անդամ պետությունները կարող են իրենց օրենսդրությամբ նախատեսել այնպիսի նորմեր, որոնք ապահովում են մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների պահպանության և պաշտպանության ավելի բարձր մակարդակ, քան նախատեսված է անդամ պետությունների նկատմամբ կիրառելի միջազգային իրավական ակտերով, ինչպես նաև Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերով և ակտերով:

3. Մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների պահպանության և պաշտպանության ոլորտում անդամ պետությունները իրականացնում են գործունեություն՝ հետևյալ հիմնարար միջազգային պայմանագրերին համապատասխան՝

Գրական և գեղարվեստական ստեղծագործությունների պահպանության մասին 1886 թվականի սեպտեմբերի 9-ի Բեռնի կոնվենցիա (1971 թվականի խմբագրությամբ),

Արտոնագրային գործընթացի նպատակով միկրոօրգանիզմների ավանդադրման միջազգային ճանաչման մասին 1977 թվականի ապրիլի 28-ի Բուդապեշտի պայմանագիր,

Հեղինակային իրավունքի մասին Մտավոր սեփականության համաշխարհային կազմակերպության 1996 թվականի դեկտեմբերի 20-ի պայմանագիր,

Կատարումների և հնչյունագրերի մասին Մտավոր սեփականության համաշխարհային կազմակերպության 1996 թվականի դեկտեմբերի 20-ի պայմանագիր,

Արտոնագրային իրավունքի մասին 2000 թվականի հունիսի 1-ի պայմանագիր,

Արտոնագրային համագործակցության մասին 1970 թվականի հունիսի 19-ի պայմանագիր,

Հնչյունագրեր արտադրողների շահերն իրենց հնչյունագրերն անօրինական վերարտադրությունից պահպանելու մասին 1971 թվականի հոկտեմբերի 29-ի կոնվենցիա,

Նշանների միջազգային գրանցման մասին 1891 թվականի ապրիլի 14-ի Մադրիդի համաձայնագիր և Նշանների միջազգային գրանցման մասին 1891 թվականի ապրիլի 14-ի Մադրիդի համաձայնագրի 1989 թվականի հունիսի 28-ի արձանագրություն,

Կատարողների, հնչյունագրեր արտադրողների և հեռարձակող կազմակերպությունների իրավունքների պաշտպանության մասին 1961 թվականի հոկտեմբերի 26-ի միջազգային կոնվենցիա,

Արդյունաբերական սեփականության պահպանության մասին 1883 թվականի մարտի 20-ի Փարիզի կոնվենցիա,

Ապրանքային նշանների վերաբերյալ օրենքների մասին 2006 թվականի մարտի 27-ի Սինգապուրի պայմանագիր:

Նշված միջազգային պայմանագրերի մասնակից չհանդիսացող անդամ պետությունները ստանձնում են դրանց միանալու պարտավորություն:

4. Մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների պահպանության և պաշտպանության ոլորտում հարաբերությունների կարգավորումը՝ ներառյալ մտավոր սեփականության օբյեկտների առանձին տեսակների նկատմամբ կիրառելի իրավական ռեժիմի առանձնահատկությունների սահմանումը, իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 26 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 91 **Իրավակիրառությունը**

1. Անդամ պետություններն իրականացնում են իրավակիրառ միջոցներ՝ ուղղված մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների արդյունավետ պաշտպանություն ապահովելուն:

2. Անդամ պետություններն իրականացնում են մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների պաշտպանությանն ուղղված գործողություններ, այդ թվում՝ Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքին, ինչպես նաև Միության իրավունքը կազմող այն միջազգային պայմանագրերին և ակտերին համապատասխան, որոնցով կարգավորվում են մաքսային իրավահարաբերությունները:

3. Անդամ պետությունների՝ մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազորություններով օժտված լիազոր մարմինները համագործակցում և փոխգործակցում են՝ անդամ

պետությունների տարածքներում մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքների խախտումները կանխելուն, հայտնաբերելուն և կանխարգելելուն ուղղված գործողությունները համակարգելու նպատակով:

Բաժին XXIV
ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հոդված 92

Արդյունաբերական քաղաքականությունը և համագործակցությունը

1. Անդամ պետություններն ինքնուրույն մշակում, ձևավորում և իրականացնում են ազգային արդյունաբերական քաղաքականությունը, այդ թվում՝ ձեռնարկում են արդյունաբերության զարգացման ազգային ծրագրեր և արդյունաբերական քաղաքականության այլ միջոցներ, ինչպես նաև սահմանում են արդյունաբերական սուբսիդիաների տրամադրման այնպիսի եղանակներ, ձևեր և ուղղություններ, որոնք չեն հակասում սույն Պայմանագրի 93-րդ հոդվածին:

Միության շրջանակներում անդամ պետությունները ձևավորվում են արդյունաբերական քաղաքականությունն ըստ արդյունաբերական համագործակցության՝ Միջկառավարական խորհրդի կողմից հաստատվող հիմնական ուղղությունների, և իրականացնում են այն Հանձնաժողովի կողմից տրամադրվող խորհրդատվական աջակցության և իրականացվող համակարգման միջոցով:

2. Միության շրջանակներում անդամ պետություններն իրականացնում են արդյունաբերական քաղաքականությունը հետևյալ սկզբունքների հիման վրա՝

1) իրավահավասարություն և անդամ պետությունների ազգային շահերի հաշվի առնում,

2) փոխշահավետություն,

3) բարեխիղճ մրցակցություն,

4) անխտրականություն,

5) թափանցիկություն:

3. Միության շրջանակներում արդյունաբերական քաղաքականություն իրականացնելու նպատակներն են արդյունաբերական զարգացման արագացումը և կայունության բարձրացումը, անդամ պետությունների արդյունաբերական համալիրների մրցունակության բարձրացումը, նորարարական ակտիվության բարձրացմանն ուղղված արդյունավետ համագործակցության իրականացումը, արդյունաբերական ոլորտում, այդ թվում՝ անդամ պետությունների արդյունաբերական ապրանքների շարժման ճանապարհին խոչընդոտների վերացումը:

4. Միության շրջանակներում արդյունաբերական քաղաքականություն իրականացնելու նպատակներին հասնելու համար անդամ պետությունները կարող են՝

1) իրականացնել արդյունաբերության զարգացման պլանների վերաբերյալ փոխտեղեկատվություն.

2) կազմակերպել անդամ պետությունների՝ ազգային արդյունաբերական քաղաքականության մշակման և իրականացման համար պատասխանատու լիազոր մարմինների ներկայացուցիչների կանոնավոր հանդիպումներ (խորհրդատվություններ), այդ թվում՝ Հանձնաժողովի հարթակում.

3) մշակել և իրականացնել տնտեսական գործունեության՝ արդյունաբերական համագործակցության համար առաջնահերթություն հանդիսացող տեսակների զարգացման համատեղ ծրագրեր.

4) մշակել և համաձայնեցնել զգայուն ապրանքների ցանկը.

5) իրականացնել համատեղ նախագծեր, այդ թվում՝ ենթակառուցվածքի զարգացման ուղղությամբ, որն անհրաժեշտ է անդամ պետությունների արդյունաբերական համագործակցության արդյունավետությունը բարձրացնելու և արդյունաբերական կոոպերացիան խորացնելու համար.

6) զարգացնել տեխնոլոգիական և տեղեկատվական ռեսուրսներն արդյունաբերական համագործակցության նպատակներով.

7) իրականացնել գիտահետազոտական և փորձակոնստրուկտորային համատեղ աշխատանքներ բարձր տեխնոլոգիական արտադրությունները խթանելու նպատակով.

8) իրականացնել խոչընդոտների վերացմանը և փոխշահավետ համագործակցության զարգացմանն ուղղված այլ միջոցներ:

5. Անհրաժեշտության դեպքում մշակվում են սույն հոդվածի 4-րդ կետում նշված միջոցների իրականացման համապատասխան կարգեր՝ համաձայն Միջկառավարական խորհրդի որոշման:

6. Անդամ պետությունները մշակում են Միության շրջանակներում արդյունաբերական համագործակցության Հիմնական ուղղությունները (այսուհետ՝ Հիմնական ուղղություններ), որոնք հաստատվում են Միջկառավարական խորհրդի կողմից, և որոնցում, ի թիվս այլոց, ներառված են տնտեսական գործունեության՝ արդյունաբերական համագործակցության համար առաջնահերթություն հանդիսացող տեսակները և զգայուն ապրանքները:

Հանձնաժողովը կատարում է Հիմնական ուղղությունների իրականացման տարեկան դիտանցում և վերլուծություն և, անհրաժեշտության դեպքում, անդամ պետությունների հետ համաձայնեցնելով, պատրաստում է առաջարկություններ Հիմնական ուղղությունները ճշգրտելու վերաբերյալ:

7. Առևտրային, մաքսասակագնային, մրցակցային, պետական գնումների, տեխնիկական կանոնակարգման, ձեռնարկատիրական գործունեության, տրանսպորտի ու ենթակառուցվածքի և այլ ոլորտներում քաղաքականություն

մշակելիս և իրականացնելիս հաշվի են առնվում անդամ պետությունների արդյունաբերության զարգացման շահերը:

8. Զգայուն ապրանքների առումով՝ նախքան արդյունաբերական քաղաքականության միջոցներ ձեռնարկելն անդամ պետությունները խորհրդատվություն են իրականացնում միմյանց շահերը փոխադարձաբար հաշվի առնելու համար:

Անդամ պետություններն ապահովում են ազգային արդյունաբերական քաղաքականության իրականացման պլանավորված ուղղությունների մասին նախնական փոխտեղեկատվությունը զգայուն ապրանքների հաստատված ցանկի մասով:

Անդամ պետությունները Հանձնաժողովի հետ համատեղ մշակում են նշված խորհրդատվությունների և (կամ) փոխադարձ տեղեկատվության իրականացման կարգը, որը հաստատվում է Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից:

9. Միության շրջանակներում արդյունաբերական համագործակցություն իրականացնելու համար անդամ պետությունները Հանձնաժողովի կողմից տրամադրվող խորհրդատվական աջակցության և իրականացվող համակարգման միջոցով կարող են մշակել և կիրառել հետևյալ գործիքները՝

1) փոխշահավետ արդյունաբերական կոոպերացիայի խթանում բարձր տեխնոլոգիական, նորարարական և մրցունակ արտադրանք ստեղծելու նպատակով.

2) համատեղ ծրագրեր և նախագծեր անդամ պետությունների՝ փոխշահավետ հիմունքներով մասնակցությամբ.

3) համատեղ տեխնոլոգիական հարթակներ և արդյունաբերական խմբավորումներ.

4) այլ գործիքներ, որոնք նպաստում են արդյունաբերական համագործակցության զարգացմանը:

10. Սույն հոդվածը կատարելու համար անդամ պետությունները Հանձնաժողովի մասնակցությամբ կարող են մշակել լրացուցիչ փաստաթղթեր և մեխանիզմներ:

11. Հանձնաժողովն իրականացնում է արդյունաբերական համագործակցության հիմնական ուղղություններով անդամ պետությունների գործունեության խորհրդատվական աջակցություն և համակարգում սույն Պայմանագրով սահմանված լիազորությունների շրջանակներում՝ համաձայն սույն Պայմանագրի թիվ 27 հավելվածի:

Սույն հոդվածի նպատակներով կիրառվում են հասկացություններ՝ սույն Պայմանագրի թիվ 27 հավելվածին համապատասխան:

Հոդված 93

Արդյունաբերական սուբսիդիաներ

1. Անդամ պետությունների տնտեսությունների կայուն և արդյունավետ զարգացման համար պայմաններ, ինչպես նաև անդամ պետությունների միջև փոխադարձ առևտրի զարգացմանը և բարեխիղճ մրցակցությանը նպաստող պայմաններ ապահովելու նպատակով անդամ պետությունների տարածքներում միասնական կանոններ են գործում արդյունաբերական ապրանքների հետ կապված սուբսիդիաների տրամադրման համար, այդ թվում՝ սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի համաձայն՝ արդյունաբերական ապրանքների արտադրության, իրացման և սպառման հետ անմիջականորեն կապված ծառայությունների մատուցման կամ ստացման դեպքում:

2. Սույն հոդվածից և սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածից բխող՝ անդամ պետությունների պարտավորությունները չեն տարածվում անդամ պետությունների՝ երրորդ երկրների հետ իրավահարաբերությունների վրա:

3. Սույն հոդվածի նպատակներով՝ սուբսիդիա ասելով պետք է հասկանալ՝

ա) անդամ պետության սուբսիդավորող մարմնի (կամ անդամ պետության կողմից լիազորված կառույցի) կողմից տրամադրվող ֆինանսական աջակցություն, որի արդյունքում ստեղծվում (ապահովվում) են առավելություններ և որն իրականացվում է՝

դրամական միջոցների ուղղակի փոխանցման (օրինակ՝ անվերադարձ տրամադրվող փոխատվությունների, վարկերի) կամ կանոնադրական կապիտալում մասնաբաժին ձեռք բերելու կամ այն մեծացնելու կամ այդպիսի միջոցներ փոխանցելու պարտավորության (օրինակ՝ վարկային երաշխիքների) միջոցով.

այն վճարների գանձումից ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն հրաժարվելու միջոցով, որոնք պետք է մուտքագրվեին անդամ պետության եկամուտների կազմի մեջ (օրինակ՝ հարկային արտոնություններ, պարտքի դուրսգրում): Ընդ որում, արտահանվող արդյունաբերական ապրանքն այն տուրքերից և հարկերից ազատելը, որոնք գանձվում են ներքին սպառման համար նախատեսված նույնանման ապրանքի համար, կամ այդպիսի տուրքերը և հարկերը նվազեցնելը, կամ այդպիսի տուրքերը և հարկերը վերադարձնելը՝ փաստացի հաշվեգրված գումարը չգերազանցող չափով, չի դիտարկվում որպես սուբսիդիա.

ապրանքների կամ ծառայությունների տրամադրման միջոցով (բացառությամբ ընդհանուր ենթակառուցվածքի պահպանման և զարգացման համար նախատեսված ապրանքների կամ ծառայությունների).

արդյունաբերական ապրանքներ ձեռք բերելու միջոցով.

բ) եկամուտների կամ գների պահպանման ցանկացած այլ ձև, որն (ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն) ազդում է ցանկացած անդամ պետության տարածքից արդյունաբերական ապրանքի ներմուծման ծավալների կրճատման կամ ցանկացած անդամ պետության տարածք արդյունաբերական ապրանքի

արտահանման ծավալների մեծացման վրա, որի արդյունքում առավելություն է տրամադրվում:

Սուբսիդիաների տեսակները նախատեսվում են սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածով:

4. Սուբսիդավորող մարմինը ցանկացած այլ կազմակերպության կարող է հանձնարարել կամ պատվիրակել իրեն վերապահված մեկ կամ մի քանի՝ սուբսիդիաների տրամադրման հետ կապված գործառույթների իրականացումը: Նման կազմակերպության գործողությունները դիտարկվում են որպես սուբսիդավորող մարմնի գործողություններ:

Անդամ պետության ղեկավարի՝ սուբսիդիաների տրամադրմանն ուղղված ակտերը դիտարկվում են որպես սուբսիդավորող մարմնի գործողություններ:

5. Անդամ պետության տարածքում տրամադրվող սուբսիդիաների՝ սույն հոդվածի և սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի դրույթների հետ համապատասխանության վերլուծության նպատակով քննությունն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածով նախատեսված կարգով:

6. Հանձնաժողովն ապահովում է սույն հոդվածի և սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի դրույթների իրականացման նկատմամբ հսկողությունը և օժտվում է հետևյալ լիազորություններով՝

1) անդամ պետությունների օրենսդրության՝ սուբսիդիաների տրամադրման առնչությամբ սույն Պայմանագրի դրույթների հետ համապատասխանության մասով մոնիթորինգի իրականացում և համեմատական-իրավական վերլուծության անցկացում, ինչպես նաև տարեկան հաշվետվությունների կազմում անդամ պետությունների կողմից սույն հոդվածի և սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի դրույթների կատարման վերաբերյալ:

2) աջակցության տրամադրում սուբսիդիաների տրամադրման բնագավառում անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցման և միասնականացման հարցերի շուրջ անդամ պետությունների խորհրդակցությունների կազմակերպման գործընթացում:

3) անդամ պետությունների կողմից պարտադիր կատարման ենթակա՝ սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածով նախատեսված որոշումների ընդունում՝ ըստ տրամադրման համար նախատեսվող և տրամադրված սուբսիդիաների կամավոր համաձայնեցման գործընթացի արդյունքների, այդ թվում՝

հատուկ սուբսիդիաների թույլատրելիության կամ անթույլատրելիության վերաբերյալ որոշման ընդունում՝ սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի 6-րդ կետի համաձայն և սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածով նախատեսված՝ Միության շրջանակներում առկա միջազգային պայմանագրով սահմանված չափորոշիչների հիման վրա,

քննության անցկացում հատուկ սուբսիդիաների տրամադրման փաստերով և դրանց վերաբերյալ պարտադիր որոշումների ընդունում՝ սույն Պայմանագրի թիվ 28

հավելվածի 7-րդ կետով նախատեսված՝ Միության շրջանակներում առկա միջազգային պայմանագրով սահմանված դեպքերում,

սույն հոդվածի և սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի դրույթների կատարման հետ կապված հարցերի շուրջ տարաձայնությունների լուծում և դրանց կիրառման վերաբերյալ պարզաբանումների տրամադրում,

4) սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի 7-րդ կետով նախատեսված՝ Միության շրջանակներում առկա միջազգային պայմանագրով սահմանվող կարգով ու պայմաններով տրամադրվող սուբսիդիաների վերաբերյալ հարցումների ուղարկում և տեղեկությունների ստացում:

Սույն կետի 3-րդ և 4-րդ ենթակետերի կիրառումն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 105-րդ հոդվածի 1-ին կետով նախատեսված անցումային դրույթները:

7. Սույն հոդվածի և սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի դրույթների հետ կապված վեճերն առաջին հերթին լուծվում են բանակցությունների և խորհրդակցությունների անցկացման միջոցով: Եթե վեճը բանակցությունների և խորհրդակցությունների միջոցով չի լուծվում վեճը հարուցած անդամ պետության կողմից պատասխանող պետությանն ուղարկված՝ դրանց անցկացման վերաբերյալ պաշտոնական գրավոր դիմում-խնդրանքի ամսաթվից հետո 60 օրացուցային օրվա ընթացքում, ապա հայցվոր պետությունն իրավունք ունի դիմել Միության դատարան:

Եթե Միության դատարանի որոշումները չեն կատարվում սահմանված ժամկետում, կամ եթե Միության դատարանը որոշում է, որ այն միջոցները, որոնց մասին տեղեկացրել է պատասխանող պետությունը, չեն համապատասխանում սույն հոդվածի և սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի դրույթներին, ապա հայցվոր պետությունն իրավունք ունի համաչափ պատասխան միջոցներ ձեռնարկել:

8. Այն ժամկետը, որի ընթացքում անդամ պետությունները կարող են վիճարկել սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելվածի խախտմամբ տրամադրված հատուկ սուբսիդիան, կազմում է 5 տարի՝ սկսած հատուկ սուբսիդիայի տրամադրման ամսաթվից:

Բաժին XXV

ԱԳՐՈԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ

Հոդված 94

Համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության նպատակները և խնդիրները

1. Յուրաքանչյուր անդամ պետության և ընդհանուր առմամբ Միության բնակչության շահերից ելնելով՝ ագրոարդյունաբերական համալիրի և գյուղական տարածքների զարգացման, ինչպես նաև Միության շրջանակներում տնտեսական ինտեգրման նպատակներով իրականացվում է համաձայնեցված (համակարգված)

ագրոարդյունաբերական քաղաքականություն, ինչը ենթադրում է նաև սույն Պայմանագրով և ագրոարդյունաբերական համալիրի ոլորտում Միության շրջանակներում միջազգային այլ պայմանագրերով նախատեսված կարգավորման մեխանիզմների կիրառում, անդամ պետությունների կողմից փոխադարձաբար միմյանց և Հանձնաժողովին՝ արտադրության զարգացման նախագծերի (ծրագրերի) տրամադրում՝ «զգայուն» գյուղատնտեսական ապրանքներից յուրաքանչյուրի համար, որոնց ցանկը կազմվում է անդամ պետությունների առաջարկների հիման վրա և հաստատվում Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից:

2. Համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության հիմնական նպատակն է մրցունակ գյուղատնտեսական արտադրանքի և պարենի արտադրության ծավալների օպտիմալացման համար անդամ պետությունների ռեսուրսային ներուժի արդյունավետ իրացումը, ընդհանուր ագրարային շուկայի կարիքների բավարարումը, ինչպես նաև գյուղատնտեսական արտադրանքի ու պարենի արտահանման ավելացումը:

3. Համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության իրականացմամբ ապահովվում է հետևյալ խնդիրների իրագործումը՝

1) գյուղատնտեսական ապրանքների և պարենի արտադրության և շուկաների հավասարակշռված զարգացում,

2) անդամ պետությունների սուբյեկտների միջև արդար մրցակցության, ինչպես նաև ագրարային շուկա մուտքի հավասար պայմանների ապահովում,

3) գյուղատնտեսական ապրանքների և պարենի շրջանառության հետ կապված պահանջների միասնականացում,

4) ներքին և արտաքին շուկաներում անդամ պետությունների արտադրողների շահերի պաշտպանություն:

Հոդված 95

Համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության միջոցները

1. Համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության խնդիրների իրագործումը ենթադրում է միջպետական համագործակցության մեխանիզմների կիրառում հետևյալ հիմնական ուղղություններով՝

1) կանխատեսում ագրոարդյունաբերական համալիրում,

2) գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցություն,

3) ընդհանուր ագրարային շուկայի կարգավորում,

4) ընդհանուր պահանջներ արտադրանքի արտադրության և շրջանառության ոլորտում,

5) գյուղատնտեսական արտադրանքի և պարենի արտահանման զարգացում,
6) ագրոարդյունաբերական համալիրի գիտական և նորարարական զարգացում,

7) ագրոարդյունաբերական համալիրի ինտեգրացված տեղեկատվական ապահովում:

2. Համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության միջոցների իրականացման համար անդամ պետությունների ներկայացուցիչների հետ անցկացվում են Հանձնաժողովի կողմից տարին մեկ անգամից ոչ պակաս կազմակերպվող կանոնավոր խորհրդակցություններ, այդ թվում՝ «զգայուն» գյուղատնտեսական ապրանքների առնչությամբ: Խորհրդակցությունների արդյունքում սույն հոդվածի 1 կետում սահմանված հիմնական ուղղությունների շրջանակներում մշակվում են համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության իրականացման հետ կապված առաջարկություններ:

3. Համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականությունն իրականացնելիս անդամ պետությունները հաշվի են առնում գյուղատնտեսության ոլորտում գործունեության առանձնահատուկ բնույթը, որը պայմանավորված է ոչ միայն ճյուղի արդյունաբերական, տնտեսական, այլև սոցիալական նշանակությամբ, անդամ պետությունների շրջանների և տարածքների միջև կառուցվածքային ու բնակլիմայական տարբերություններով:

4. Ինտեգրացիոն փոխգործակցության այլ ոլորտներում, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական արտադրանքի և պարենի նկատմամբ սանիտարական, բուսասանիտարական և անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) միջոցների ապահովման ոլորտում քաղաքականությունն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության նպատակները, խնդիրները և ուղղությունները:

5. Միության շրջանակներում գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցությունն իրականացվում է սույն Պայմանագրի թիվ 29 հավելվածի մոտեցումներին համապատասխան:

6. Սույն հոդվածի և սույն Պայմանագրի թիվ 29 հավելվածի հետ կապված վեճերը նախ և առաջ լուծվում են Հանձնաժողովի մասնակցությամբ բանակցությունների ու խորհրդակցությունների անցկացման միջոցով: Եթե վեճը բանակցությունների և խորհրդակցությունների միջոցով չի կարգավորվում դրանց անցկացման վերաբերյալ վեճը հարուցած անդամ պետության կողմից որպես պատասխանող հանդես եկող անդամ պետությանն ուղարկված պաշտոնական գրավոր դիմում-խնդրանքի ամսաթվից 60 օրացուցային օրվա ընթացքում, ապա հայցվոր հանդիսացող անդամ պետությունը իրավունք ունի դիմելու Միության դատարան:

Բանակցություններ և խորհրդակցություններ անցկացնելու վերաբերյալ պաշտոնական գրավոր դիմում-խնդրանք ուղարկելու դեպքում հայցվոր հանդիսացող

անդամ պետությունը նման դիմում-խնդրանքն ուղարկելու օրվանից 10 օրացուցային օրվա ընթացքում այդ մասին տեղեկացնում Հանձնաժողովին:

7. Համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության իրագործման համար Հանձնաժողովն իրականացնում է հետևյալը՝

1) համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության հիմնական ուղղությունների՝ անդամ պետությունների հետ համատեղ մշակում, համակարգում և իրագործում վերապահված լիազորությունների շրջանակներում.

2) ագրոարդյունաբերական համալիրի զարգացման, գյուղատնտեսական արտադրանքի և պարենի պահանջարկի և առաջարկի վերաբերյալ համատեղ կանխատեսումներն անդամ պետությունների կողմից նախապատրաստելու ժամանակ գործունեության համակարգումը.

3) անդամ պետությունների կողմից ագրոարդյունաբերական համալիրի և դրա առանձին ճյուղերի զարգացման ծրագրերի փոխադարձ տրամադրման համակարգում.

4) անդամ պետությունների ագրոարդյունաբերական համալիրների զարգացման, անդամ պետությունների կողմից ագրոարդյունաբերական համալիրների պետական կարգավորման միջոցների, այդ թվում՝ գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության միջոցների կիրառման մոնիթորինգ.

5) արտադրվող արտադրանքի գնային մոնիթորինգ և մրցունակության վերլուծություն՝ ըստ անդամ պետությունների կողմից համաձայնեցված անվանացանկի.

6) աջակցություն ագրոարդյունաբերական համալիրի ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրության, այդ թվում՝ գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության ոլորտում օրենսդրության ներդաշնակեցման, ինչպես նաև գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության ոլորտում պարտականությունների կատարման հետ կապված վեճերի լուծման հարցերով խորհրդակցությունների և բանակցությունների կազմակերպման գործում.

7) գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրության մոնիթորինգ և համեմատական-իրավական վերլուծության իրականացում՝ Միության շրջանակներում պարտավորություններին դրա համապատասխանության առումով.

8) ագրոարդյունաբերության համալիրի և անդամ պետություններում գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության ոլորտում պետական քաղաքականության վերաբերյալ համառոտ ակնարկների, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական աջակցության արդյունավետության բարձրացման վերաբերյալ առաջարկությունների պատրաստում և տրամադրում անդամ պետություններին.

9) անդամ պետություններին գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության ծավալների հաշվարկման հետ կապված հարցերում օժանդակության ցուցաբերում:

10) անդամ պետությունների հետ համատեղ ագրոարդյունաբերական համալիրի ոլորտում արտահանման ներուժի զարգացմանն ուղղված համաձայնեցված գործողությունների իրականացման վերաբերյալ առաջարկությունների պատրաստում:

11) ագրոարդյունաբերական համալիրի ոլորտում անդամ պետությունների կողմից համատեղ գիտանորարարական գործունեություն իրականացնելիս, այդ թվում՝ անդամ պետությունների կողմից միջպետական ծրագրերի իրագործման շրջանակներում գործողությունների համակարգում:

12) տոհմային կենդանիներից ստացվող արտադրանքի ներմուծման, արտահանման և Միության մաքսային տարածքով տեղափոխման պայմանների, տոհմային կենդանիների տոհմային արժեքի սահմանման մեթոդների, ինչպես նաև տոհմային վկայականների (սերտիֆիկատների, անձնագրերի) ձևանմուշների հետ կապված միասնականացված պահանջների մշակման և կատարման համակարգում անդամ պետությունների կողմից:

13) գյուղատնտեսական բույսերի սորտափորձարկման և սերմնաբուծության, ինչպես նաև անդամ պետությունների կողմից՝ սերմերի սորտային և ցանքային որակը հաստատող փաստաթղթերի փոխադարձ ճանաչման ոլորտում միասնականացված պահանջների մշակման և կատարման համակարգում:

14) համաձայնեցված (համակարգված) ագրոարդյունաբերական քաղաքականության հիմնական ուղղությունների շրջանակներում հավասար մրցակցային պայմանների ապահովման հարցում օժանդակության ցուցաբերում:

Բաժին XXVI

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՄԻԳՐԱՑԻԱ

Հոդված 96

Աշխատանքային միգրացիայի ոլորտում անդամ պետությունների համագործակցությունը

1. Անդամ պետությունները համագործակցում են Միության շրջանակներում աշխատանքային միգրացիայի կարգավորման ոլորտում քաղաքականության համաձայնեցման, ինչպես նաև անդամ պետություններում աշխատանքային գործունեություն իրականացնելու նպատակով անդամ պետությունների աշխատավորների կազմակերպված հավաքագրման և ներգրավման հարցում աջակցություն ցուցաբերելու առումով:

2. Աշխատանքային միգրացիայի ոլորտում անդամ պետությունների համագործակցությունն իրականացվում է անդամ պետությունների պետական

մարմինների փոխգործակցության միջոցով, որոնց իրավասությանն են վերապահվում համապատասխան հարցերը:

3. Միության շրջանակներում աշխատանքային միգրացիայի ոլորտում անդամ պետությունների համագործակցությունն իրականացվում է հետևյալ ձևով.

1) աշխատանքային միգրացիայի ոլորտում ընդհանուր մոտեցումների և սկզբունքների համաձայնեցում,

2) նորմատիվ իրավական ակտերի փոխանակում,

3) տեղեկությունների փոխանակում,

4) ոչ հավաստի տեղեկությունների տարածման կանխարգելմանն ուղղված միջոցների իրականացում,

5) փորձի փոխանակում, ստաժավորումների, սեմինարների և կրթական դասընթացների իրականացում,

6) խորհրդատվական մարմինների շրջանակներում համագործակցություն:

4. Անդամ պետությունների համաձայնեցմամբ միգրացիայի ոլորտում կարող են սահմանվել համագործակցության այլ ձևեր:

5. Սույն բաժնում գործածվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստները՝ «մուտքի պետություն»՝ անդամ պետություն, որի տարածք մեկնում է այլ անդամ պետության քաղաքացի.

«մշտական բնակության պետություն»՝ անդամ պետություն, որի քաղաքացի է համարվում անդամ պետության աշխատավորը.

«աշխատանքի տեղավորման պետություն»՝ անդամ պետություն, որի տարածքում իրականացվում է աշխատանքային գործունեությունը.

«կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր»՝ կրթության վերաբերյալ պետական նմուշի փաստաթղթեր, ինչպես նաև կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր, որոնք ճանաչվում են կրթության վերաբերյալ պետական փաստաթղթերի մակարդակով.

«աշխատանքի (ծառայությունների) պատվիրատու»՝ իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ, որն անդամ պետության աշխատավորին տրամադրում է աշխատանք աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով և պայմաններով նրա հետ կնքված քաղաքացիաիրավական պայմանագրի հիման վրա կնքվել է .

«միգրացիոն քարտ (թերթիկ)»՝ փաստաթուղթ, որը տեղեկություններ է պարունակում այլ անդամ պետության տարածք մուտք գործող անդամ պետության քաղաքացու մասին, և օգտագործվում է հաշվառման և մուտքի պետության տարածքում նրա ժամանակավոր գտնվելու նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու համար.

«գործատու»՝ իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ, որն անդամ պետության աշխատավորին տրամադրում է աշխատանք աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով և պայմաններով նրա հետ կնքված քաղաքացիաիրավական պայմանագրի հիման վրա..

«սոցիալական ապահովություն (սոցիալական ապահովագրություն)»՝ ժամանակավոր անաշխատունակության և մայրանալու հետ կապված դեպքերի պարտադիր ապահովագրություն, արտադրական դժբախտ պատահարների և մասնագիտական հիվանդությունների դեպքերի պարտադիր ապահովագրություն և պարտադիր բժշկական ապահովագրություն.

«աշխատանքային գործունեություն»՝ աշխատանքային պայմանագրի վրա հիմնված գործունեություն կամ քաղաքացիաիրավական պայմանագրի վրա հիմնված աշխատանքների կատարման (ծառայությունների մատուցման) հետ կապված գործունեություն, որորն իրականացվում է աշխատանքի տեղավորման պետության տարածքում՝ տվյալ պետության օրենսդրությանը համապատասխան.

«անդամ պետության աշխատավոր»՝ անդամ պետության քաղաքացի հանդիսացող անձ, որն օրինական հիմքով գտնվում է և օրինական հիմքով աշխատանքային գործունեություն է իրականացնում աշխատանքի տեղավորման պետության տարածքում, սակայն այդ պետության քաղաքացի չէ և այդ պետությունում մշտական բնակություն չի հաստատել.

«ընտանիքի անդամ»՝ անձ, ով ամուսնացած է անդամ պետության աշխատավորի հետ, ինչպես նաև նրա խնամքի տակ գտնվող երեխաները և այլ անձինք, ովքեր համարվում են ընտանիքի անդամներ աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրության համաձայն:

Հոդված 97

Անդամ պետությունների աշխատավորների աշխատանքային գործունեությունը

1. Անդամ պետության գործատուները և (կամ) աշխատանքների (ծառայությունների) պատվիրատուներն իրավունք ունեն անդամ պետությունների աշխատավորներին ներգրավել աշխատանքային գործունեության իրականացման մեջ՝ առանց հաշվի առնելու աշխատանքի ազգային շուկայի պաշտպանության առումով սահմանափակումները: Ընդ որում, անդամ պետությունների աշխատավորներից չի պահանջվում ստանալ աշխատանքային գործունեություն իրականացնելու թույլտվություն աշխատանքի տեղավորման պետությունում:

2. Անդամ պետությունները չեն սահմանում և չեն կիրառում աշխատանքի ազգային շուկայի պաշտպանության նպատակով իրենց օրենսդրությամբ սահմանված սահմանափակումները՝ բացառությամբ սույն Պայմանագրով և անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված սահմանափակումների, որոնց նպատակն է ապահովել ազգային անվտանգությունը (այդ թվում՝ ռազմավարական նշանակություն ունեցող տնտեսության ճյուղերում) և հասարակական կարգը՝ անդամ պետության աշխատավորների կողմից իրականացվող աշխատանքային գործունեության, գործունեության տեսակի և գտնվելու տարածքի առումով:

3. Աշխատանքի տեղավորման պետությունում անդամ պետությունների աշխատավորների կողմից աշխատանքային գործունեություն իրականացնելու

նպատակով ճանաչվում են կրթության վերաբերյալ այն փաստաթղթերը, որոնք տրված են անդամ պետությունների կրթական կազմակերպությունների (կրթական հաստատությունների, կրթության ոլորտում գործող կազմակերպությունների) կողմից՝ առանց աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ սահմանված կրթության վերաբերյալ փաստաթղթերի ճանաչման ընթացակարգերի անցկացման:

Մեկ անդամ պետության այն աշխատավորների նկատմամբ որոնք այլ անդամ պետությունում հավակնում են զբաղվել մանկավարժական, իրավաբանական, բժշկական կամ դեղագործական գործունեությամբ, կիրառվում է աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ սահմանված կրթության վերաբերյալ փաստաթղթերի ճանաչման ընթացակարգը, և նրանց կարող է թույլատրվել զբաղվել համապատասխանաբար մանկավարժական, իրավաբանական, բժշկական կամ դեղագործական գործունեությամբ՝ աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից տրված գիտական աստիճանների և գիտական կոչումների վերաբերյալ փաստաթղթերը ճանաչվում են աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Գործատուները (աշխատանքների (ծառայությունների) պատվիրատուները) իրավունք ունեն պահանջել կրթության վերաբերյալ փաստաթղթի՝ աշխատանքի տեղավորման պետության լեզվով նոտարական թարգմանությունը, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում անդամ պետության աշխատավորի կրթության վերաբերյալ փաստաթղթերի ստուգման նպատակներով հարցումներ ուղարկել, այդ թվում՝ տվյալների տեղեկատվական բազաներ, կրթության վերաբերյալ փաստաթուղթ տրամադրած կրթական կազմակերպություններ (կրթական հաստատություններ, կրթության ոլորտում գործող կազմակերպություններ) դիմելու միջոցով, և ստանալ համապատասխան պատասխանները:

4. Անդամ պետության աշխատավորի աշխատանքային գործունեությունը կարգավորվում է աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի դրույթները:

5. Աշխատանքի տեղավորման պետության տարածքում անդամ պետության աշխատավորի և ընտանիքի անդամների ժամանակավոր գտնվելու (բնակության) ժամկետը որոշվում է աշխատանքային կամ քաղաքացիաիրավական պայմանագրի գործողության ժամկետով, որն անդամ պետության աշխատավորը կնքել է գործատուի կամ աշխատանքների (ծառայությունների) պատվիրատուի հետ:

6. Աշխատանքային գործունեություն իրականացնելու կամ աշխատանքի տեղավորվելու նպատակներով այլ անդամ պետության տարածք ժամանած անդամ պետության քաղաքացիները և նրանց ընտանիքների անդամները մուտք գործելու ամսաթվից սկսած 30 օրվա ընթացքում ազատվում են գրանցման (հաշվառման կանգնելու) պարտավորությունից:

Եթե անդամ պետության քաղաքացիները մեկ այլ անդամ պետության տարածքում գտնվում են մուտք գործելու ամսաթվից սկսած 30 օրից ավելի ժամկետով, ապա այդ քաղաքացիները պետք է գրանցվեն (հաշվառման կանգնեն) մուտքի պետության օրենսդրության համաձայն, եթե նման պարտավորությունը սահմանվում է մուտքի պետության օրենսդրությամբ:

7. Անդամ պետության քաղաքացիները մուտքի պետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում մեկ այլ անդամ պետության տարածք մուտք գործելիս օգտագործում են միգրացիոն քարտեր (թերթիկներ), եթե այլ բան նախատեսված չէ անդամ պետությունների առանձին միջազգային պայմանագրերով:

8. Եթե անդամ պետության քաղաքացիները մուտք են գործում մեկ այլ անդամ պետության տարածք սահմանային մարմնի կողմից պետական սահմանը հատելու վերաբերյալ նշում կատարելը թույլատրող գործող փաստաթղթերից որևէ մեկով ապա նրանք ազատվում են միգրացիոն քարտ (թերթիկ) օգտագործելուց, եթե նման պարտավորություն սահմանված է մուտքի պետության օրենսդրությամբ՝ պայմանով, որ նրանց գտնվելու ժամկետը չի գերազանցում մուտք գործելու ամսաթվից սկսած 30-օրյա ժամկետը:

9. Աշխատանքի տեղավորման պետության տարածք մուտք գործելու ամսաթվից սկսած 90-օրյա ժամկետը լրանալուց հետո աշխատանքային կամ քաղաքացիաիրավական պայմանագրի վաղաժամկետ լուծման դեպքում անդամ պետության աշխատողը իրավունք ունի 15 օրվա ընթացքում կնքել նոր աշխատանքային կամ քաղաքացիաիրավական պայմանագիր՝ առանց աշխատանքի տեղավորման պետության տարածքից դուրս գալու:

Հոդված 98

Անդամ պետության աշխատավորի իրավունքները և պարտականությունները

1. Անդամ պետության աշխատավորն իրավունք ունի զբաղվել մասնագիտական գործունեությամբ սույն Պայմանագրի և աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրության համաձայն ճանաչված՝ կրթության մասին փաստաթղթերում, գիտական աստիճան տալու և (կամ) գիտական կոչում շնորհելու մասին փաստաթղթերում նշված մասնագիտության և որակավորման համաձայն:

2. Անդամ պետության աշխատավորը և նրա ընտանիքի անդամները, աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, իրականացնում են հետևյալ իրավունքները՝

1) իրեն պատկանող գույքի տիրապետման, օգտագործման և տնօրինման իրավունք.

2) սեփականության պաշտպանության իրավունք.

3) դրամական միջոցները անխոչընդոտ փոխանցելու իրավունք:

3. Անդամ պետությունների աշխատավորների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովությունը (սոցիալական ապահովագրությունը) (բացի կենսաթոշակայինից) իրականացվում է աշխատանքի տեղավորման պետության քաղաքացիների նկատմամբ կիրառվող նույն պայմաններով և նույն կարգով:

Անդամ պետությունների աշխատավորների աշխատանքային (ապահովագրական) ստաժը գումարվում է ընդհանուր աշխատանքային (ապահովագրական) ստաժին՝ սոցիալական ապահովության (սոցիալական ապահովագրության) նպատակներով (բացի կենսաթոշակայինից)՝ աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրության համաձայն:

Անդամ պետությունների աշխատավորների և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակային ապահովությունը կարգավորվում է մշտական բնակության պետության օրենսդրությամբ, ինչպես նաև անդամ պետությունների միջև առանձին միջազգային պայմանագրին համապատասխան:

4. Անդամ պետությունների աշխատավորների և նրանց ընտանիքների անդամների՝ շտապ բժշկական օգնություն (արտակարգ և անհետաձգելի վիճակներում) և այլ բժշկական օգնություն ստանալու իրավունքը կարգավորվում է թիվ 30 հավելվածով, ինչպես նաև աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ և միջազգային պայմանագրերով սահմանված կարգով, որոնց մասնակիցն է այդ պետությունը:

5. Անդամ պետությունների աշխատավորն իրավունք ունի անդամագրվել արհեստակցական միություններին՝ աշխատանքի տեղավորման պետության քաղաքացիներին հավասար հիմունքներով:

6. Անդամ պետության աշխատավորն իրավունք ունի աշխատանքի տեղավորման պետության պետական մարմինների (որոնց իրավասության շրջանակում են համապատասխան խնդիրները) և գործատուի (աշխատանքների (ծառայությունների) պատվիրատուի) կողմից ստանալ տեղեկություններ, որոնք վերաբերում են իր կացության կարգին, աշխատանքային գործունեության իրականացման պայմաններին, ինչպես նաև աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ նախատեսված իրավունքներին և պարտականություններին:

7. Անդամ պետության աշխատավորի (այդ թվում՝ նախկին աշխատավորի) պահանջով գործատուն (աշխատանքների (ծառայությունների) պատվիրատուն) պարտավոր է անհատույց նրան տրամադրել տեղեկանք (տեղեկանքներ) և (կամ) տեղեկանքի (տեղեկանքների) հաստատված պատճենը՝ նշելով մասնագիտության (մասնագիտացման, որակավորման և պաշտոնի), աշխատանքի ժամանակահատվածի և աշխատավարձի չափի մասին՝ աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում:

8. Անդամ պետության աշխատավորի երեխաները, որոնք նրա հետ համատեղ բնակվում են աշխատանքի տեղավորման պետության տարածքում, իրավունք ունեն

հաճախելու նախադպրոցական հաստատություններ, ստանալու կրթություն՝ աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությանը համապատասխան:

9. Անդամ պետության աշխատավորները և նրանց ընտանիքների անդամները պարտավոր են պահպանել աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրության պահանջները, հարգել աշխատանքի տեղավորման պետության ազգերի մշակույթն ու ավանդույթները, պատասխանատվություն կրել իրավախախտումներ կատարելու համար՝ աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրությանը համապատասխան:

10. Անդամ պետության աշխատավորի եկամուտները, որոնք նա ստացել է աշխատանքի տեղավորման պետության տարածքում աշխատանքային գործունեություն իրականացնելու համար, ենթակա են հարկման միջազգային պայմանագրերի և աշխատանքի տեղավորման պետության օրենսդրության համաձայն՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի դրույթները:

ՄԱՍ ՉՈՐՐՈՐԴ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԵՎ ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԲԱԺԻՆ XXVII ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 99 Ընդհանուր անցումային դրույթներ

1. Անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերը, որոնք կնքվել են Մաքսային միության և Միասնական տնտեսական տարածքի իրավապայմանագրային բազայի ձևավորման շրջանակներում և գործում են սույն Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի դրությամբ, Միության իրավունքի մաս են կազմում որպես Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրեր և կիրառվում են այնքանով, որքանով չեն հակասում սույն Պայմանագրին:

2. Պետությունների ղեկավարների մակարդակով Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի ընդունած որոշումները, կառավարությունների ղեկավարների մակարդակով Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի և Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի ընդունած որոշումները, որոնք գործում են սույն Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի դրությամբ, պահպանում են իրենց իրավաբանական ուժը և կիրառվում են այնքանով, որքանով չեն հակասում սույն Պայմանագրին:

3. Սույն Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից՝ պետությունների ղեկավարների մակարդակով Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի և կառավարությունների ղեկավարների մակարդակով

Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի գործառույթներն ու լիազորությունները, որոնք գործել են՝ «Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի մասին» 2011 թվականի նոյեմբերի 18-ի պայմանագրին համապատասխան, իրականացվում են սույն Պայմանագրին համապատասխան գործող Բարձրագույն խորհրդի և Միջկառավարական խորհրդի կողմից՝ համապատասխանաբար:

«Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի մասին» 2011 թվականի նոյեմբերի 18-ի պայմանագրին համապատասխան ստեղծված Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովն իրականացնում է իր գործունեությունը՝ սույն Պայմանագրին համապատասխան:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամները, որոնք նշանակվել են սույն պայմանագրին ուժի մեջ մտնելուց առաջ, շարունակում են իրականացնել իրենց գործառույթները մինչև իրենց լիազորությունների ժամկետի ավարտը, որի համար նրանք նշանակվել են:

դեպարտամենտների տնօրենները և տնօրենների տեղակալները, որոնց հետ աշխատանքային պայմանագրերը կնքվել են մինչև սույն Պայմանագրին ուժի մեջ մտնելը, շարունակում են կատարել իրենց վերապահված պարտականությունները մինչև աշխատանքային պայմանագրերով նախատեսված ժամկետի ավարտը:

Հանձնաժողովի կառուցվածքային ստորաբաժանումներում թափուր հաստիքների համալրումն իրականացվում է սույն Պայմանագրով նախատեսված կարգով:

4. Միության շրջանակներում գործում են նաև սույն Պայմանագրի թիվ 31 հավելվածում նշված միջազգային պայմանագրերը:

Հոդված 100

VII բաժնին առնչվող անցումային դրույթները

1. Միության շրջանակներում դեղամիջոցների ընդհանուր շուկան սկսում է գործել 2016 թվականի հունվարի 1-ից Միության շրջանակներում՝ դեղամիջոցների շրջանառության ընդհանուր սկզբունքներ և կանոններ սահմանող միջազգային պայմանագրին համապատասխան, որը պետք է կնքվի անդամ պետությունների կողմից 2015 թվականի հունվարի 1-ից ոչ ուշ:

2. Միության շրջանակներում բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) ընդհանուր շուկան սկսում է գործել 2016 թվականի հունվարի 1-ից Միության շրջանակներում՝ բժշկական արտադրատեսակների (բժշկական նշանակության արտադրատեսակների և բժշկական տեխնիկայի) շրջանառության ընդհանուր սկզբունքներ և կանոններ սահմանող միջազգային պայմանագրին համապատասխան, որը պետք է կնքվի անդամ պետությունների կողմից 2015 թվականի հունվարի 1-ից ոչ ուշ:

Հոդված 101

VIII բաժնին առնչվող անցումային դրույթները

1. Մինչև Եվրասիական տնտեսական միության մաքսային օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելը Միության սահմաններում մաքսային կարգավորումն իրականացվում է՝ «Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի մասին» 2009 թվականի նոյեմբերի 27-ի պայմանագրին և անդամ պետությունների այլ միջազգային պայմանագրերին համապատասխան, որոնցով կարգավորվում են Մաքսային միության և Միասնական տնտեսական տարածքի իրավապայմանագրային բազայի ձևավորման շրջանակներում կնքված մաքսային իրավահարաբերությունները, և որոնք, սույն Պայմանագրի 99-րդ հոդվածի համաձայն, Միության իրավունքի մաս են կազմում՝ հաշվի առնելով սույն հոդվածի դրույթները:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված միջազգային պայմանագրերի կիրառման նպատակներով՝ դրանցում կիրառված հասկացությունները ունեն հետևյալ իմաստը՝

«Մաքսային միության անդամ պետություններ»՝ անդամ պետություններ՝ սույն Պայմանագրով սահմանված իմաստով.

«Մաքսային միության միասնական մաքսային տարածք (Մաքսային միության մաքսային տարածք)՝ Միության մաքսային տարածք.

«Մաքսային միության արտաքին տնտեսական գործունեության միասնական ապրանքային անվանացանկ (Արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկ)՝ Եվրասիական տնտեսական միության արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկ.

«Մաքսային միության միասնական մաքսային սակագին»՝ Եվրասիական տնտեսական միության միասնական մաքսային սակագին.

«Մաքսային միության հանձնաժողով»՝ Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողով.

«Մաքսային միության անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրեր»՝ Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրեր, այդ թվում՝ անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրեր, որոնք, սույն Պայմանագրի 99-րդ հոդվածի համաձայն, Միության իրավունքի մաս են կազմում.

«Մաքսային միության մաքսային սահման (մաքսային սահման)»՝ Եվրասիական տնտեսական միության մաքսային սահման.

«Մաքսային միության ապրանք»՝ Եվրասիական տնտեսական միության ապրանք:

3. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված միջազգային պայմանագրերի կիրառման նպատակով՝ արգելքներ և սահմանափակումներ են համարվում Միության մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների դեպքում կիրառվող ոչ սակագնային կարգավորման միջոցները (այդ թվում՝ ընդհանուր բացառությունների, արտաքին ֆինանսական վիճակի պաշտպանության և վճարային հաշվեկշռի

հավասարակշռության միակողմանի ապահովման նկատառումներով ներմուծվող միջոցները), տեխնիկական կարգավորման միջոցները, արտահանման վերահսկողության միջոցները և ռազմական նշանակության արտադրանքի դեպքում կիրառվող միջոցները, ինչպես նաև սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցները և ճառագայթաբանական պահանջները:

Ընդ որում, ոչ սակագնային կարգավորման միջոցների, այդ թվում՝ ընդհանուր բացառությունների, արտաքին ֆինանսական վիճակի պաշտպանության և վճարային հաշվեկշռի հավասարակշռության միակողմանի ապահովման նկատառումներով ներմուծվող միջոցների թվին են պատկանում սույն Պայմանագրի 46-րդ և 47-րդ հոդվածներով սահմանված միջոցները:

Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված միջազգային պայմանագրերի դրույթները՝ բացառությամբ Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ կետերի, որոնք վերաբերում են արգելքներ և սահմանափակումներ սահմանելուն և կիրառելուն (չկիրառելուն), չեն կիրառվում:

Միության մաքսային սահմանով ապրանքների, այդ թվում՝ անձնական օգտագործման ապրանքների տեղափոխման դեպքում, և (կամ) ապրանքները մաքսային ընթացակարգով ձևակերպելիս, արգելքների և սահմանափակումների պահպանումը հաստատվում է Հանձնաժողովի կողմից կամ անդամ պետությունների նորմատիվ իրավական ակտերով՝ սույն Պայմանագրին համապատասխան, կամ անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան սահմանված դեպքերում և կարգով արգելքների և սահմանափակումների պահանումը հաստատող փաստաթղթեր և (կամ) տեղեկություններ ներկայացնելու միջոցով:

Միության մաքսային սահմանով ապրանքներ տեղափոխելիս՝ անասնաբուժասանիտարական, կարանտինային բուսասանիտարական, սանիտարահամաճարակաբանական, ճառագայթաբանական և պետական հսկողության (վերահսկողության) մյուս ձևերն իրականացվում և ձևակերպվում են՝ սույն Պայմանագրին կամ Պայմանագրի համաձայն ընդունված՝ Հանձնաժողովի ակտերին կամ անդամ պետությունների նորմատիվ իրավական ակտերին կամ անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան:

4. Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 51-րդ հոդվածը Մաքսային միության արտաքին տնտեսական գործունեության միասնական ապրանքային անվանացանկը վարելու մասով կիրառվում է՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 45-րդ հոդվածի դրույթները:

5. Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 7-րդ գլուխը կիրառվում է՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 37-րդ հոդվածի դրույթները:

6. Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 70-րդ հոդվածի 2-րդ կետը չի կիրառվում:

Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերը սահմանվում են սույն Պայմանագրի դրույթներին համապատասխան և գանձվում են Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքով նախատեսված կարգով ներմուծման մաքսատուրք գանձելու նպատակով՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 48-րդ և 49-րդ հոդվածների դրույթները, ինչպես նաև հաշվի առնելով հետևյալը:

Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերը ենթակա են վճարման ապրանքները մաքսային ընթացակարգերով ձևակերպելիս, որոնց պայմաններով, սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված միջազգային պայմանագրերի համաձայն, նախատեսվում են սահմանափակումներ՝ հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման, փոխհատուցման միջոցներ կիրառելիս:

Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի հաշվարկը, այդ տուրքերի վճարման պարտավորությունների ծագումը և մարումը, դրանց վճարման կարգի և ժամկետների սահմանումն իրականացվում է Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքով՝ ներմուծման մաքսատուրքերի համար նախատեսված կարգով՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրով սահմանված առանձնահատկությունները:

«Երրորդ երկրների նկատմամբ հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման և փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասին» արձանագրության 104-րդ և 169-րդ կետերի համաձայն (սույն Պայմանագրի թիվ 8 հավելված) հակազնազցման կամ փոխհատուցման տուրքեր կիրառելիս՝ հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերն ենթակա են վճարման «Հակազնազցման կամ փոխհատուցման տուրքերի կիրառման մասին» Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից 30 աշխատանքային օրերից ոչ ուշ, ինչպես նաև հաշվեգրման և բաշխման՝ նշված Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով :

Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի վճարման ժամկետների փոփոխություն ժամկետի երկարաձգման կամ տարաժամկետ վճարման ձևով չի թույլատրվում:

Սահմանված ժամկետում հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերը չվճարելու կամ ոչ ամբողջությամբ վճարելու դեպքում դրանց գանձումն իրականացվում է այն անդամ պետության՝ ներմուծման մաքսատուրքերի համար նախատեսված օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, որի մաքսային մարմինն իրականացնում է մաքսատուրքերի, հարկերի գանձում՝ տույժերի հավելագրմամբ: Ընդ որում, տուժանքների հաշվարկման, վճարման, գանձման և վերադարձման կարգը նույնանման է այն կարգին, որը սահմանված է ներմուծման մաքսատուրքերը չվճարելու կամ ոչ ամբողջությամբ վճարելու հետ կապված վճարվող, գանձվող տուժանքների համար:

Սույն կետի դրույթները տարածվում են ժամանակավոր հատուկ, ժամանակավոր հակազնազցման, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերի հաշվարկման, վճարման և գանձման վրա:

7. Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 74-րդ հոդվածը սակագնային արտոնությունների մասով կիրառվում է՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանագրի 43-րդ հոդվածի դրույթները:

8. Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 77-րդ հոդվածի 2-րդ կետի երկրորդ մասը չի կիրառվում:

Արտահանման մաքսատուրքերի հաշվարկման նպատակով կիրառվում են այն անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված դրույքաչափերը, որի տարածքում ապրանքները ձևակերպվում են մաքսային ընթացակարգով, կամ որի տարածքում հայտնաբերվել է Միության մաքսային սահմանով ապրանքների անօրինական տեղափոխման փաստ, եթե այլ բան սահմանված չէ Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով և (կամ) անդամ պետությունների միջև երկկողմ միջազգային պայմանագրերով:

Հոդված 102

IX բաժինն առնչվող անցումային դրույթներ

1. Անկախ սույն Պայմանագրի 35-րդ հոդվածի դրույթներից՝ անդամ պետություններն իրավունք ունեն երրորդ կողմի հետ առևտրում միակողմանի առանձնաշնորհումներ տրամադրելու՝ այդ անդամ պետության կողմից այդպիսի երրորդ կողմի հետ մինչև 2015 թվականի հունվարի 1-ը կնքված միջազգային պայմանագրի կամ այն միջազգային պայմանագրի հիման վրա, որի մասնակիցներ են բոլոր անդամ պետությունները:

Անդամ պետություններն իրականացնում են այն պայմանագրերի միասնականացումը, որոնց հիման վրա տրամադրվում են առանձնաշնորհումները:

2. Անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան գործող հատուկ, պաշտպանական, հակագնագցման և փոխհատուցման միջոցների վերանայման միջոցով՝ Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների նկատմամբ սահմանված հատուկ, պաշտպանական, հակագնագցման և փոխհատուցման միջոցները կիրառվում են նախքան նշված միջոցների գործողության ժամկետի ավարտը, որը սահմանվել է Հանձնաժողովի որոշման համաձայն, և կարող են վերանայման ենթարկվել սույն Պայմանագրի IX բաժնի դրույթներին և դրան կից թիվ 8 հավելվածին համապատասխան:

3. Սույն Պայմանագրի 36-րդ հոդվածի դրույթները կատարելու նպատակով՝ նախքան զարգացող երկրներից և (կամ) առավել թույլ զարգացած երկրներից ծագող ապրանքների նկատմամբ սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգերի կիրառման պայմաններն ու կարգը սահմանող՝ Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելը կիրառվում է 2008 թվականի դեկտեմբերի 12-ի «Մաքսային միության սակագնային առանձնաշնորհումների միասնական համակարգի մասին» արձանագրությունը:

4. Նախքան սույն Պայմանագրի 37-րդ հոդվածի 2-րդ կետով նախատեսված ապրանքների ծագումը որոշող կանոններ սահմանող՝ Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելը կիրառվում է «Ապրանքների ծագման երկիրը որոշելու միասնական կանոնների մասին» 2008 թվականի հունվարի 25-ի Համաձայնագիրը:

5. Նախքան սույն Պայմանագրի 37-րդ հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսված ապրանքների ծագումը որոշող կանոններ սահմանող՝ Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելը կիրառվում է «Զարգացող կամ առավել թույլ զարգացած երկրներից ծագող ապրանքների երկրի որոշման միասնական կանոնների մասին» 2008 թվականի դեկտեմբերի 12-ի Համաձայնագիրը:

Հոդված 103

XVI բաժնին առնչվող անցումային դրույթները

1. Սույն Պայմանագրի 70-րդ հոդվածի 1-ին կետում շարադրված նպատակներին հասնելու համար անդամ պետությունները մինչև 2025 թվականը կիրականացնեն ֆինանսական շուկայի ոլորտում իրենց օրենսդրությունների ներդաշնակեցում՝ Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերին և «Ֆինանսական ծառայությունների վերաբերյալ» արձանագրությանը համապատասխան (սույն Պայմանագրի թիվ 17 հավելված):

2. Ֆինանսական շուկաների ոլորտում օրենսդրության ներդաշնակեցումն ավարտելուց հետո անդամ պետություններն որոշում կընդունեն ֆինանսական շուկայի կարգավորման գծով վերազգային մարմնի լիազորությունների և գործառույթների վերաբերյալ, 2025 թվականին կստեղծեն այն և դրա գտնվելու վայրը կլինի Ալմաթի քաղաքը:

Հոդված 104

XX բաժնին առնչվող անցումային դրույթները

1. Էներգետիկ ամբողջական ներուժի օգտագործմանը և ջերմաէներգետիկական ռեսուրսների միջպետական մատակարարումների օպտիմալացմանը նպաստող՝ Միության գազի, նավթի և նավթամթերքների ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռների մշակումը ապահովելու համար անդամ պետությունների լիազոր մարմինները մինչև 2015 թվականի հուլիսի 1-ը մշակում և հաստատում են գազի, նավթի և նավթամթերքների ինդիկատիվ (կանխատեսվող) հաշվեկշիռների կազմման մեթոդաբանությունը:

2. Միության՝ ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկ շուկայի ձևավորման նպատակով Բարձրագույն խորհուրդը մինչև 2015 թվականի հուլիսի 1-ը հաստատում է հայեցակարգ, իսկ մինչև 2016 թվականի հուլիսի 1-ը՝ Միության ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկ շուկայի ձևավորման ծրագիր՝ այդ ծրագրով կատարվող

միջոցառումները կատարման համար ժամկետը սահմանելով մինչև 2018 թվականի հուլիսի 1-ը:

3. Միության՝ ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկ շուկայի ձևավորման միջոցառումների կատարումն ավարտվելուն պես անդամ պետությունները Միության շրջանակներում կկնքեն «Միության ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկ շուկայի ձևավորման մասին» միջազգային պայմանագիր, որը, մասնավորապես, կպարունակի էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների հասանելիությունն ապահովող կանոններ, և կապահովեն դրա ուժի մեջ մտնելը 2019 թվականի հուլիսի 1-ից ոչ ուշ:

4. Միության՝ գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման նպատակով Բարձրագույն խորհուրդը մինչև 2016 թվականի հունվարի 1-ը կհաստատի հայեցակարգը, իսկ մինչև 2018 թվականի հունվարի 1-ը Միության՝ գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման ծրագիրը՝ ծրագրի միջոցառումների կատարման ժամկետը նախատեսելով մինչև 2024 թվականի հունվարի 1-ը:

5. Միության՝ գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման միջոցառումների կատարումն ավարտելուն պես անդամ պետությունները Միության շրջանակներում կկնքեն «Միության՝ գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման մասին» միջազգային պայմանագիր, որը, մասնավորապես, կպարունակի անդամ պետությունների տարածքներում տեղակայված գազափոխադրման համակարգերի հասանելիությունն ապահովող կանոններ, և կապահովեն դրա ուժի մեջ մտնելը 2025 թվականի հունվարի 1-ից ոչ ուշ:

6. Նավթի և նավթամթերքների ընդհանուր շուկաների ձևավորման նպատակով Բարձրագույն խորհուրդը մինչև 2016 թվականի հունվարի 1-ը կհաստատի հայեցակարգը, իսկ մինչև 2018 թվականի հունվարի 1-ը Միության՝ նավթի և նավթամթերքների ընդհանուր շուկայի ձևավորման ծրագիրը՝ ծրագրի միջոցառումների կատարման ժամկետը սահմանելով մինչև 2024 թվականի հունվարի 1-ը:

7. Միության՝ նավթի և նավթամթերքների ընդհանուր շուկաների ձևավորման ծրագրի միջոցառումները կատարելուն պես անդամ պետությունները կկնքեն «Միության՝ նավթի և նավթամթերքների ընդհանուր շուկայի ձևավորման մասին» միջազգային պայմանագիր, որը, մասնավորապես, կպարունակի անդամ պետությունների տարածքներում տեղակայված նավթի և նավթամթերքների փոխադրման համակարգերի հասանելիությունն ապահովող միասնական կանոններ, և կապահովեն դրա ուժի մեջ մտնելը 2025 թվականի հունվարի 1-ից ոչ ուշ:

8. «Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների հասանելիությունն ապահովելու՝ ներառյալ գնագոյացման և սակագնային քաղաքականության հիմունքների մասին» արձանագրությունը (սույն Պայմանագրի թիվ 21 հավելված) գործում է մինչև սույն հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսված միջազգային պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելը:

9. «Գազափոխադրման համակարգերով գազի փոխադրման ոլորտում բնական մենաշնորհի սուբյեկտների ծառայությունների հասանելիության՝ ներառյալ գնագոյացման և սակագնային քաղաքականության հիմունքների վերաբերյալ կանոնների մասին» արձանագրությունը (սույն Պայմանագրի թիվ 22 հավելված), գործում է մինչև սույն հոդվածի 5-րդ կետով նախատեսված միջազգային պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելը:

10. «Նավթի և նավթամթերքների ընդհանուր շուկաների կազմակերպման, կառավարման, գործունեության և զարգացման կարգի մասին» արձանագրությունը (սույն Պայմանագրի թիվ 23 հավելված) գործում է մինչև սույն հոդվածի 7-րդ կետով նախատեսված միջազգային պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելը:

Հոդված 105

XXIV բաժնին առնչվող անցումային դրույթները

1. Անդամ պետությունները կապահովեն Միության շրջանակներում մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը «Արդյունաբերական սուբսիդիաներ տրամադրելու միասնական կանոնների մասին» արձանագրության (սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելված) 7-րդ կետով նախատեսված միջազգային պայմանագրի ուժի մեջ մտնելը:

Նշված միջազգային պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից ուժի մեջ են մտնում սույն Պայմանագրի 93-րդ հոդվածի 6-րդ կետի 3-րդ և 4-րդ ենթակետերի, «Արդյունաբերական սուբսիդիաներ տրամադրելու միասնական կանոնների մասին» արձանագրության (սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելված) 6-րդ, 15-րդ, 20-րդ, 87-րդ և 97-րդ կետերի դրույթները:

2. Սույն Պայմանագրի 93-րդ հոդվածի և «Արդյունաբերական սուբսիդիաներ տրամադրելու միասնական կանոնների մասին» արձանագրության (սույն Պայմանագրի թիվ 28 հավելված) դրույթները չեն տարածվում անդամ պետությունների տարածքներում մինչև 2012 թվականի հունվարի 1-ը տրամադրված սուբսիդիաների վրա:

Հոդված 106

XXV բաժնին առնչվող անցումային դրույթները

1. «Գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության միջոցների մասին» արձանագրության (սույն Պայմանագրի թիվ 29 հավելված) 8-րդ կետի առաջին պարբերության դրույթների առնչությամբ Բելառուսի Հանրապետության համար մինչև 2016 թվականը սահմանվում է անցումային ժամանակաշրջան, որի ընթացքում Բելառուսի Հանրապետությունը պարտավորվում է նվազեցնել գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության թույլատրելի ծավալը հետևյալ կերպ՝

2015 թվականին՝ 12 տոկոսով,

2016 թվականին՝ 10 տոկոսով:

2. Առևտրի վրա խաթարող ազդեցություն ունեցող միջոցների թույլատրված մակարդակի հաշվարկի մեթոդաբանությունը, որը նախատեսված է «Գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության միջոցների մասին» արձանագրության (սույն Պայմանագրի թիվ 29 հավելված) 8-րդ կետի երկրորդ պարբերությամբ, մշակվում և հաստատվում է մինչև 2016 թվականի հունվարի 1-ը:

3. «Գյուղատնտեսությանը տրամադրվող պետական աջակցության միջոցների մասին» արձանագրության (սույն Պայմանագրի թիվ 29 հավելված) 8-րդ կետի երրորդ պարբերությամբ նախատեսված պարտավորությունները Բելառուսի Հանրապետության համար ուժի մեջ են մտնում 2025 թվականի հունվարի 1-ից ոչ ուշ:

XXVIII բաժին ԵՂՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 107

Սոցիալական երաշխիքները, արտոնություններն ու անձեռնմխելիությունները

Անդամ պետություններից յուրաքանչյուրի տարածքում Միությունը, Հանձնաժողովի խորհրդի և կոլեգիայի անդամները, Միության դատարանի դատավորները, Հանձնաժողովի և Միության դատարանի պաշտոնատար անձինք և աշխատակիցներն օգտվում են իրենց վերապահված լիազորություններն ու պաշտոնական (ծառայողական) պարտավորությունները կատարելու համար անհրաժեշտ սոցիալական երաշխիքներից, արտոնություններից և անձեռնմխելիություններից: Նշված սոցիալական երաշխիքների, արտոնությունների և անձեռնմխելիությունների ծավալը որոշվում է սույն Պայմանագրի թիվ 32 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 108

Միություն մտնելը

1 Միություն կարող է մտնել Միության նպատակները և սկզբունքները կիսող ցանկացած պետություն՝ անդամ պետությունների կողմից համաձայնեցված պայմաններով:

2. Միություն մտնելու համար թեկնածու պետության կարգավիճակ ստանալու համար շահագրգիռ պետությունը Բարձրագույն խորհրդի նախագահի անունով համապատասխան դիմում է ուղարկում:

3. Միություն մտնելու համար պետությանը թեկնածու պետության կարգավիճակ տրամադրելու մասին որոշումն ընդունվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից՝ կոնսենսուսով:

4. Բարձրագույն խորհրդի որոշման հիման վրա ձևավորվում է թեկնածու պետության, անդամ պետությունների և Միության մարմինների ներկայացուցիչներից կազմված աշխատանքային խումբ (այսուհետ՝ աշխատանքային խումբ)՝ Միության իրավունքից բխող պարտավորությունները ստանձնելու նպատակով թեկնածու պետության պատրաստվածության աստիճանն ուսումնասիրելու, թեկնածու պետության՝ Եվրասիական տնտեսական միություն մտնելուն ուղղված գործողությունների ծրագրի նախագիծը, ինչպես նաև՝ համապատասխան պետության՝ Միություն մտնելու մասին միջազգային պայմանագրի նախագիծը մշակելու համար, որով սահմանվում են թեկնածու պետության իրավունքների և պարտականությունների ծավալը, նաև՝ Միության մարմինների աշխատանքում դրա մասնակցության ձևաչափը:

5. Թեկնածու պետության՝ Եվրասիական տնտեսական միություն մտնելուն ուղղված գործողությունների ծրագիրը հաստատվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

6. Աշխատանքային խումբը կանոնավոր կերպով Բարձրագույն խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում զեկույց՝ թեկնածու պետության՝ Եվրասիական տնտեսական միություն մտնելուն ուղղված գործողությունների ծրագրի՝ թեկնածու պետության կողմից իրականացման ընթացքի մասին: Աշխատանքային խմբի այն եզրակացության հիման վրա, համաձայն որի թեկնածու պետությունն ամբողջությամբ կատարել է Միության իրավունքից բխող պարտավորությունները, Բարձրագույն խորհուրդն ընդունում է թեկնածու պետության հետ Միություն մտնելու մասին միջազգային պայմանագիր կնքելու վերաբերյալ որոշում: Նշված միջազգային պայմանագիրը ենթակա է վավերացման:

Հոդված 109

Դիտորդ պետությունները

1. Ցանկացած պետություն իրավասու է դիմել Բարձրագույն խորհրդի նախագահին՝ իրեն՝ Միությանն առընթեր դիտորդ պետության կարգավիճակ շնորհելու դիմում-խնդրանքով:

2. Միությանն առընթեր դիտորդ պետության կարգավիճակ շնորհելու կամ նման կարգավիճակի շնորհումը մերժելու մասին որոշումն ընդունվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից՝ հաշվի առնելով ինտեգրացիայի զարգացման շահերը և սույն Պայմանագրի նպատակների ապահովումը:

3. Միությանն առընթեր դիտորդ պետության լիազորված ներկայացուցիչները հրավերով կարող են ներկա գտնվել Միության մարմինների նիստերին, ստանալ Միության մարմինների կողմից ընդունվող՝ գաղտնի չհամարվող փաստաթղթերը:

4. Միությանն առընթեր դիտորդ պետության կարգավիճակը չի տալիս Միության մարմիններում որոշումներ կայացնելու գործընթացին մասնակցելու իրավունք:

5. Միությանն առընթեր դիտորդ պետության կարգավիճակ ստացող պետությունը պարտավոր է ձեռնպահ մնալ ցանկացած այնպիսի գործողությունից, որը կարող է վնաս հասցնել Միության և անդամ պետությունների շահերին, սույն Պայմանագրի առարկային և նպատակներին:

Հոդված 110

Միության մարմինների աշխատանքային լեզուն: Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի և Հանձնաժողովի որոշումների լեզուն

1. Միության մարմինների աշխատանքային լեզուն ռուսերենն է:
2. Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերը և Հանձնաժողովի որոշումները, որոնք պարտադիր են անդամ պետությունների համար, ընդունվում են ռուսերեն՝ հետագայում թարգմանվելով անդամ պետությունների պետական լեզուներով, եթե դա նախատեսված է իրենց օրենսդրությամբ՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանվող կարգով:
Անդամ պետությունների պետական լեզուներով թարգմանությունն իրականացվում է Միության բյուջեում այդ նպատակի համար նախատեսված միջոցների հաշվին:
3. Այն դեպքում, եթե սույն հոդվածի 2-րդ կետում նշված միջազգային պայմանագրերը և որոշումները մեկնաբանելու առումով տարածայնություններ են առաջացել, ապա կիրառվում է ռուսերեն տեքստը:

Հոդված 111

Հասանելիությունը և հրապարակումը

1. Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերը, երրորդ կողմի հետ միջազգային պայմանագրերը և Միության մարմինների որոշումները ենթակա են համացանցում՝ պաշտոնական կայքէջում պաշտոնական հրապարակման՝ Միջկառավարական խորհրդի կողմից սահմանված կարգով:
Համացանցում Միության պաշտոնական կայքէջում Միության մարմնի որոշումը հրապարակելու ամսաթիվը համարվում է տվյալ որոշման պաշտոնական հրապարակման ամսաթիվը:
2. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված ոչ մի որոշում չի կարող ուժի մեջ մտնել նախքան դրա պաշտոնական հրապարակումը:
3. Միության մարմինների որոշումներն ուղարկվում են անդամ պետություններին որոշում կայացնելու օրվանից սկսած օրացուցային 3 օրերից ոչ ուշ:
4. Միության մարմինները համացանցում՝ Միության պաշտոնական կայքէջում, ապահովում են որոշումների նախագծերի նախնական հրապարակումն այն ամսաթվից առնվազն 30 օրացուցային օր առաջ, երբ նախատեսվում է ընդունել

տվյալ որոշումը: Միության մարմինների՝ բացառիկ դեպքերում ընդունվող, օպերատիվ կարգավորում պահանջող որոշումների նախագծերը կարող են հրապարակվել այլ ժամկետներում:

Շահագրգիռ անձինք կարող են տվյալ մարմին ներկայացնել իրենց մեկնաբանությունները և առաջարկությունները:

Նման մեկնաբանությունները և առաջարկությունները հավաքելու, վերլուծելու և հաշվառելու կարգը սահմանվում է Միության համապատասխան մարմնի աշխատանքային կանոնակարգով:

5. Պաշտոնական հրապարակման ենթակա չեն Միության մարմինների այն որոշումները, որոնք պարունակում են տարածման սահմանափակում ունեցող տեղեկություններ, և նման որոշումների նախագծերը:

6. Սույն հոդվածի դրույթները չեն կիրառվում Միության դատարանի այն որոշումների համար, որոնց ուժի մեջ մտնելու և հրապարակելու կարգը սահմանվում է Եվրասիական տնտեսական միության դատարանի կանոնադրությամբ (սույն Պայմանագրի 2-րդ հավելված):

7. Սույն հոդվածի 4-րդ կետի դրույթները չեն կիրառվում Միության մարմինների որոշումների համար այն դեպքերում, երբ նման որոշումների նախագծերի նախնական հրապարակումը կարող է խանգարել դրանց կատարմանը կամ այլ կերպ հակասել հանրային շահերին:

Հոդված 112 Վեճերի կարգավորումը

Սույն Պայմանագրի դրույթների մեկնաբանման և (կամ) կիրառման հետ կապված վեճերը կարգավորվում են բանակցությունների և խորհրդակցությունների միջոցով:

Համաձայնության չգալու դեպքում խորհրդակցություններ ու բանակցություններ անցկացնելու վերաբերյալ պաշտոնական գրավոր դիմում-խնդրանքը վեճի մի Կողմից վեճի մյուս Կողմին ուղարկելու օրվանից հետո 3 ամսվա ընթացքում, եթե Եվրասիական տնտեսական միության դատարանի կանոնադրությամբ (սույն Պայմանագրի թիվ 2 հավելված) այլ ժամկետ նախատեսված չէ, վեճի ցանկացած Կողմ վեճը կարող է փոխանցել Միության դատարանի քննությանը, եթե վեճի Կողմերը պայմանավորվածություն ձեռք չեն բերել դրա լուծման այլ մեխանիզմներ կիրառելու շուրջ:

Հոդված 113 Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելը

Սույն Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում այն օրվանից, երբ ավանդապահն ստանում է այն ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ ներպետական

ընթացակարգերն անդամ պետությունների կողմից կատարելու մասին վերջին գրավոր ծանուցումը:

Սույն Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու պարագայում դադարեցվում է Մաքսային միության և Միասնական տնտեսական տարածքի ձևավորման շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի գործողությունը՝ սույն Պայմանագրի թիվ 33 հավելվածի համաձայն:

Հոդված 114

Սույն Պայմանագրի փոխադարձ կապը՝ միջազգային այլ պայմանագրերի հետ

1. Սույն Պայմանագիրը չի խոչընդոտում անդամ պետությունների կողմից միջազգային այնպիսի պայմանագրեր կնքելը, որոնք չեն հակասում սույն Պայմանագրի նպատակներին և սկզբունքներին:

2. Անդամ պետությունների միջև երկկողմանի միջազգային պայմանագրերը, որոնցով նախատեսվում է ինտեգրման առավել խորը մակարդակ՝ սույն Պայմանագրի կամ Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի դրույթների համեմատությամբ, կամ որոնցով հոգուտ ֆիզիկական և (կամ) իրավաբանական անձանց ապահովվում են լրացուցիչ առավելություններ, կիրառվում են դրանք կնքած պետությունների միջև հարաբերություններում և կարող են կնքվել՝ պայմանով, որ դրանցով չի շոշափվում այդ և այլ անդամ պետությունների կողմից սույն Պայմանագրով և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով նախատեսված իրենց իրավունքների և պարտավորությունների կատարումը:

Հոդված 115

Պայմանագրում փոփոխություններ կատարելը

Սույն Պայմանագրում կարող են կատարվել փոփոխություններ և լրացումներ, որոնք ձևակերպվում են առանձին արձանագրություններով և կազմում են սույն Պայմանագրի անբաժանելի մասը:

Հոդված 116

Պայմանագրի գրանցումը Միավորված ազգերի կազմակերպության քարտուղարությունում

Միավորված ազգերի կազմակերպության կանոնադրության 102-րդ հոդվածի համաձայն՝ սույն Պայմանագիրը ենթակա է գրանցման Միավորված ազգերի կազմակերպության քարտուղարությունում:

Հոդված 117 Վերապահումները

Սույն Պայմանագրի նկատմամբ որևէ վերապահում կատարել չի թույլատրվում:

Հոդված 118 Պայմանագրից դուրս գալը

1. Ցանկացած անդամ պետություն իրավունք ունի դուրս գալու սույն Պայմանագրից՝ դիվանագիտական ուղիներով սույն Պայմանագրի ավանդապահին ուղարկելով գրավոր ծանուցում սույն Պայմանագրից դուրս գալու իր մտադրության մասին: Սույն Պայմանագրի գործողությունը այդ պետության նկատմամբ դադարեցվում է սույն Պայմանագրի ավանդապահի կողմից նման ծանուցումն ստանալու օրվանից սկսած 12 ամիսը լրանալուն պես:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետի համաձայն սույն Պայմանագրից դուրս գալու իր մտադրության մասին ծանուցումն ուղարկած անդամ պետությունը պարտավոր է կարգավորել սույն Պայմանագրին իր մասնակցության առնչությամբ ծագած ֆինանսական պարտավորությունները: Տվյալ պարտավորությունն ուժի մեջ է մնում ընդհուպ մինչև այն ամբողջովին կատարելը՝ անկախ սույն Պայմանագրից պետության դուրս գալու հանգամանքից:

3. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված ծանուցման հիման վրա Բարձրագույն խորհուրդն ընդունում է որոշում սույն Պայմանագրին անդամ պետության մասնակցության առնչությամբ ծագած ֆինանսական պարտավորությունները կարգավորելու գործընթացը սկսելու մասին:

4. Սույն Պայմանագրից դուրս գալն ինքնաբերաբար հանգեցնում է Միությունում անդամակցությունը դադարեցնելուն և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերից դուրս գալուն:

Կատարված է Աստանա քաղաքում 2014 թվականի մայիսի 29-ին, մեկ օրինակից՝ բելառուսերեն, ղազախերեն և ռուսերեն, ընդ որում, բոլոր տեքստերն էլ հավասարազոր են:

Այն դեպքում, եթե սույն Պայմանագիրը մեկնաբանելու առումով տարածայնություններ են առաջացել, ապա կիրառվում է ռուսերեն տեքստը:

Սույն Պայմանագրի բնօրինակը պահվում է Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովում, որը, որպես սույն Պայմանագրի ավանդապահ, յուրաքանչյուր Կողմին կուղարկի դրա հաստատված պատճենը:

**Բելառուսի
Հանրապետության
կողմից**

(ստորագրություն)

**Ղազախստանի
Հանրապետության
կողմից**

(ստորագրություն)

**Ռուսաստանի
Դաշնության կողմից**

(ստորագրություն)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

«Եվրասիական
տնտեսական միության
մասին» պայմանագրի

ԴՐՈՒՅԹ

Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի մասին

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագիր) 18-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ Հանձնաժողովը Միության մշտապես գործող միասնական կարգավորող մարմինն է:

Հանձնաժողովի հիմնական խնդիրը Միության գործունեության և զարգացման պայմանների ապահովումն է, ինչպես նաև Միության շրջանակներում տնտեսական ինտեգրման ոլորտում առաջարկների մշակումը:

2. Հանձնաժողովն իրականացնում է իր գործունեությունը՝ հիմնվելով հետևյալ սկզբունքների վրա.

1) անդամ պետությունների փոխշահավետության, իրավահավասարության և ազգային շահերի հաշվառման ապահովում,

2) ընդունվող որոշումների տնտեսական հիմնավորվածություն,

3) հրապարակայնություն, թափանցիկություն և օբյեկտիվություն:

3. Հանձնաժողովն իր գործունեությունն իրականացնում է Միության շրջանակներում Պայմանագրով և միջազգային պայմանագրերով նախատեսված լիազորությունների սահմաններում, հետևյալ ոլորտներում.

1) մաքսասակագնային և ոչ սակագնային կարգավորում,

- 2) մաքսային կարգավորում,
- 3) տեխնիկական կարգավորում,
- 4) սանիտարական, անասնաբուժական–սանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցառումներ,
- 5) ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվեգրում ու բաշխում,
- 6) երրորդ երկրների նկատմամբ առևտրային ռեժիմի սահմանում,
- 7) արտաքին ու փոխադարձ առևտրի վիճակագրություն,
- 8) մակրոտնտեսական քաղաքականություն,
- 9) մրցակցային քաղաքականություն,
- 10) արդյունաբերական և գյուղատնտեսական լրավճարներ,
- 11) էներգետիկ քաղաքականություն,
- 12) բնական մենաշնորհներ,
- 13) պետական և (կամ) համայնքային գնումներ,
- 14) ծառայությունների և ներդրումների փոխադարձ առևտուր,
- 15) տրանսպորտ և փոխադրումներ,
- 16) արժույթային քաղաքականություն,
- 17) մտավոր սեփականություն,
- 18) աշխատանքային միգրացիա,
- 19) ֆինանսական շուկաներ (բանկային ոլորտ, ապահովագրության ոլորտ, արժույթային շուկա, արժեթղթերի շուկա),
- 20) Միության շրջանակներում Պայմանագրով և միջազգային պայմանագրերով որոշված այլ ոլորտներում:
 4. Հանձնաժողովը, իր լիազորությունների շրջանակներում, ապահովում է Միության իրավունքի մեջ մտնող միջազգային պայմանագրերի կիրարկումը:
 5. Հանձնաժողովն իրականացնում է Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի, Բարձրագույն խորհրդի և Միջկառավարական խորհրդի որոշումների ավանդապահի գործառույթները:

6. Բարձրագույն խորհուրդը կարող է Հանձնաժողովին իրավունք վերապահել ստորագրելու վերջինիս իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերին առնչվող միջազգային պայմանագրեր:

7. Միության արդյունավետ գործունեության ապահովման նպատակով Հանձնաժողովն իրավունք ունի ստեղծելու խորհրդատվական մարմիններ՝ այն առանձին հարցերի շուրջ, որոնց վերաբերյալ որոշումներ ընդունելը Հանձնաժողովի իրավասության սահմաններում է:

8. Հանձնաժողովն իրավունք ունի անդամ պետություններից պահանջելու Հանձնաժողովի կողմից քննարկվող հարցերի վերաբերյալ իրենց դիրքորոշումը: Դիրքորոշումը ներկայացնելու վերաբերյալ հարցումն ուղարկվում է անդամ պետությունների կառավարություններ: Հանձնաժողովը նաև իրավունք ունի անդամ պետությունների գործադիր իշխանության մարմիններից, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից պահանջելու իր լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն: Հանձնաժողովի իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ հարցումների պատճենները, բացառությամբ գաղտնի տեղեկություններ պարունակող հարցումների, միաժամանակ ուղարկվում են անդամ պետության գործադիր իշխանության մարմին: Դիրքորոշումը ներկայացնելու կամ տեղեկատվություն տրամադրելու մասին հարցումը Հանձնաժողովի անունից ուղարկվում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի կամ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի կողմից, եթե Պայմանագրով այլ բան սահմանված չէ:

Անդամ պետությունների գործադիր իշխանության մարմիններն ապահովում են պահանջվող տեղեկատվության տրամադրումը՝ Հանձնաժողովի աշխատանքի Կանոնակարգով սահմանված ժամկետներում, այն պայմանով, որ այդ տեղեկատվությունը, անդամ պետությունների օրենսդրությանը համաձայն, չի պարունակում պետական գաղտնիք (պետական գաղտնիքներ) համարվող տեղեկություններ կամ սահմանափակ հասանելիություն ունեցող տեղեկություններ:

Անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն՝ պետական գաղտնիք (պետական գաղտնիքներ) համարվող տեղեկություններ կամ սահմանափակ հասանելիություն ունեցող տեղեկություններ պարունակող տեղեկատվություն փոխանակելու կարգը սահմանվում է Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով:

9. Հանձնաժողովը պատասխանատու է Միության բյուջեն կազմելու և դրա կատարողականի մասին հաշվետվություն պատրաստելու համար, այն Հանձնաժողովի բյուջետային նախահաշվի միջոցների կարգադրիչն է:

10. Հանձնաժողովն օգտվում է իրավաբանական անձի իրավունքներից:

11. Հանձնաժողովը բաղկացած է Հանձնաժողովի խորհրդից ու Հանձնաժողովի կոլեգիայից: Հանձնաժողովի խորհրդի և Հանձնաժողովի կոլեգիայի գործունեության կարգը կարգավորվում է «Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի աշխատանքի մասին» կանոնակարգով, որը հաստատվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից (այսուհետ՝ Կանոնակարգ):

12 Հանձնաժողովն իրավունք ունի ստեղծելու կառուցվածքային ստորաբաժանումներ (այսուհետ՝ Հանձնաժողովի ստորաբաժանումներ):

13. Հանձնաժողովը, իր լիազորությունների շրջանակներում, ընդունում է նորմատիվ-իրավական բնույթի և անդամ պետությունների համար պարտադիր որոշումներ, կազմակերպչական և կարգադրիչային բնույթ ունեցող հանձնարարականներ և ոչ պարտադիր առաջարկություններ:

Հանձնաժողովի որոշումներն ընդգրկվում են Միության իրավունքի մեջ և անմիջականորեն կիրառվում են անդամ պետությունների տարածքներում:

14. Հանձնաժողովի որոշումները, հանձնարարականները և առաջարկություններն ընդունվում են Հանձնաժողովի խորհրդի և Հանձնաժողովի կոլեգիայի կողմից՝ Պայմանագրով ու Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով սահմանված լիազորությունների սահմաններում և Պայմանագրով ու Կանոնակարգով նախատեսված կարգով:

Հանձնաժողովի խորհրդի և Հանձնաժողովի կոլեգիայի լիազորությունների ու գործառույթների սահմանագծումը սահմանվում է Կանոնակարգով:

15. Հանձնաժողովի այն որոշումները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացման պայմանների վրա, ընդունվում են՝ հաշվի առնելով նույնանման որոշումների նախագծերը կարգավորող ազդեցության գնահատումն անցկացնելու արդյունքները:

Հանձնաժողովի նշված որոշումների նախագծերի կարգավորող ազդեցության գնահատումն անցկացնելու կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

16. Հանձնաժողովի որոշումներն ուժի մեջ են մտնում դրանց պաշտոնական հրապարակման օրվանից առնվազն 30 օրացուցային օրեր հետո, եթե այլ բան նախատեսված չէ Պայմանագրով և Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով:

Հանձնաժողովի՝ սույն Դրույթի 18-րդ կետում նշված որոշումներով, ինչպես նաև Հանձնաժողովի կողմից բացառիկ դեպքերում ընդունվող և արագ արձագանք պահանջող որոշումներով կարող է նախատեսվել ուժի մեջ մտնելու այլ ժամկետ, որը, սակայն, դրանց պաշտոնական հրապարակումից հետո 10 օրացուցային օրվանից պակաս չէ:

Սույն կետի երկրորդ պարբերության մեջ նշված Հանձնաժողովի որոշումների ընդունման և դրանց ուժի մեջ մտնելու կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

Հանձնաժողովի՝ սահմանափակ հասանելիություն ունեցող տեղեկություններ պարունակող որոշումներն ուժի մեջ են մտնում դրանց համար սահմանված ժամկետում:

Հանձնաժողովի հանձնարարականներն ուժի մեջ են մտնում դրանց համար սահմանված ժամկետում:

17. Հանձնաժողովի այն որոշումները, որոնցով վատթարացվում է ֆիզիկական և (կամ) իրավաբանական անձանց կարգավիճակը, հետադարձ ուժ չունեն:

18. Հանձնաժողովի այն որոշումները, որոնցով բարելավվում է ֆիզիկական և (կամ) իրավաբանական անձանց կարգավիճակը, կարող են հետադարձ ուժ ունենալ, եթե դա ուղղակիորեն նախատեսված է այդ որոշումներով:

19. Հանձնաժողովի որոշումների հրապարակումը և դրանց մատչելիության ապահովումը իրականացվում է Պայմանագրի 111-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

20. Հանձնաժողովի որոշումներն ընդունվում են սույն Պայմանագրի 18-րդ հոդվածի և սույն Դրույթի համաձայն՝ Հանձնաժողովի խորհրդի անդամների կամ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների քվեարկության միջոցով:

21. Հանձնաժողովի ձայները բաշխվում են հետևյալ կերպ.

1) Հանձնաժողովի խորհրդի դեպքում՝ Հանձնաժողովի խորհրդի անդամի մեկ ձայնը համարվում է մեկ ձայն,

2) Հանձնաժողովի կոլեգիայի դեպքում՝ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի մեկ ձայնը համարվում է մեկ ձայն:

II. Հանձնաժողովի խորհուրդը

22. Հանձնաժողովի խորհուրդն իրականացնում է Միությունում ինտեգրացիոն գործընթացների ընդհանուր կարգավորումը, ինչպես նաև Հանձնաժողովի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը:

23. Հանձնաժողովի խորհրդի կազմում ընդգրկվում է յուրաքանչյուր անդամ պետության կառավարության ղեկավարի տեղակալ հանդիսացող մեկական ներկայացուցիչ, որը, իր պետության օրենսդրության համաձայն, օժտված է անհրաժեշտ լիազորություններով:

Անդամ պետությունները, Կանոնակարգով սահմանված կարգով, տեղեկացնում են միմյանց և Հանձնաժողովի կոլեգիային Հանձնաժողովի խորհրդի կազմում ընդգրկված ներկայացուցչի մասին:

24. Հանձնաժողովի խորհուրդն իրականացնում է հետևյալ գործառույթներն ու լիազորությունները.

1) կազմակերպում է Միության գործունեության իրավական կարգավորման բարելավմանն ուղղված աշխատանքներ,

2) Բարձրագույն խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Միության շրջանակներում ինտեգրման հիմնական ուղղությունները,

3) քննարկում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի կողմից ընդունված Հանձնաժողովի որոշումները սույն Պայմանագրի 30-րդ կետով նախատեսված կարգով չեղյալ հայտարարելու կամ դրանցում փոփոխություններ կատարելու հարցը:

4) քննարկում է Միության իրավունքի մեջ մտնող միջազգային պայմանագրերի կիրարկման մոնիթորինգի և վերահսկողության արդյունքները,

5) Միջկառավարական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում կարգավորող ազդեցության գնահատման անցկացման մոնիթորինգի մասին տարեկան հաշվետվություն,

6) հաստատում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի կողմից ներկայացվող՝ Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների ցանկը, դրանց կառուցվածքը և հաստիքների թիվը, ինչպես նաև դրանց բաշխումը Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների միջև,

7) հաստատում է Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցներին ներկայացվող որակավորման պահանջները,

8) ընդունում է Հանձնաժողովի աշխատակիցներին արտոնություններից և անձեռնմխելիությունից զրկելու մասին որոշում՝ Եվրասիական տնտեսական միությունում սոցիալական երաշխիքների, արտոնությունների ու անձեռնմխելիության մասին Դրույթով նախատեսված հիմքերով (Պայմանագրի 32-րդ հավելված),

9) հաստատում է Հանձնաժողովի բյուջեի նախագիծը,

10) հաստատում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների, պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների վարձատրության կարգը,

11) հաստատում է Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների հաստիքների առավելագույն ընդհանուր թիվը,

12) հաստատում է Միության ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգի ստեղծման և զարգացման ծրագիրը,

13) անդամ պետությունների քաղաքացիների՝ Հանձնաժողովի ստորաբաժանումներում աշխատանքի տեղավորվելու՝ Պայմանագրով նախատեսված իրավունքի պահպանումն ապահովելու նպատակով՝ Հանձնաժողովի խորհրդին կից ստեղծում է էթիկայի հանձնաժողով և հաստատում է դրա վերաբերյալ դրույթը,

14) հանձնարարություններ է տալիս Հանձնաժողովի կոլեգիային,

15) իրականացնում է այլ գործառույթներ և լիազորություններ՝ Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերի և Կանոնակարգի համաձայն:

25. Հանձնաժողովի խորհուրդն իրավունք ունի սահմանելու այն հարցերը, որոնց շուրջ Հանձնաժողովի կոլեգիան պարտավոր է խորհրդատվություններ անցկացնել սույն Դրույթի 44-րդ կետի համաձայն ստեղծված խորհրդատվական մարմնի շրջանակներում՝ Հանձնաժողովի խորհրդի կամ Հանձնաժողովի կոլեգիայի որոշումն ընդունելուց առաջ:

26. Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերն անցկացվում են Կանոնակարգին համապատասխան: Հանձնաժողովի խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ կարող է Հանձնաժողովի խորհրդի նիստ նախաձեռնել, ինչպես նաև Հանձնաժողովի խորհրդի նիստի օրակարգին առնչվող առաջարկներ անել:

Հանձնաժողովի խորհրդի նիստը համարվում է իրավազոր, եթե դրանում ներկա են Հանձնաժողովի խորհրդի բոլոր անդամները:

27. Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերին մասնակցում են Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահը, իսկ Հանձնաժողովի խորհրդի հրավերով՝ նաև Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամները: Հանձնաժողովի խորհրդի անդամները Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերին կարող են հրավիրել անդամ պետությունների և այլ անձանց ներկայացուցիչներին:

Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերին կարող են մասնակցել երրորդ երկրների ներկայացուցիչներ՝ Պայմանագրով սահմանված կարգով և պայմաններով:

28. Հանձնաժողովի խորհրդում նախագահությունն իրականացվում է Պայմանագրի 8-րդ հոդվածի 4-րդ կետի համաձայն:

Հանձնաժողովի խորհրդի նախագահի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում նախագահող անդամ պետությունը ներկայացնող՝ Հանձնաժողովի խորհրդի նոր անդամը մնացած ժամանակահատվածում իրականացնում է Հանձնաժողովի խորհրդի նախագահի լիազորությունները:

Հանձնաժողովի խորհրդի նախագահը.

իրականացնում է Հանձնաժողովի խորհրդի հերթական նիստում քննարկման ներկայացվող հարցերի նախապատրաստական գործընթացների ընդհանուր ղեկավարումը,

սահմանում է օրակարգը,

բացում, անցկացնում և փակում է Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերը:

29. Հանձնաժողովի խորհուրդը, իր լիազորությունների շրջանակներում, ընդունում է որոշումներ, հանձնարարականներ և առաջարկություններ:

Հանձնաժողովի խորհուրդն որոշումներ, հանձնարարականներ և առաջարկություններ ընդունում է փոխհամաձայնությամբ:

Փոխհամաձայնության չհասնելու դեպքում՝ Հանձնաժողովի խորհրդի ցանկացած անդամի առաջարկով՝ հարցը քննարկման է ներկայացվում Բարձրագույն խորհուրդ կամ Միջկառավարական խորհուրդ:

30. Հանձնաժողովի կոլեգիայի որոշումը հրապարակելու օրվանից 15 օրացուցային օրերի ընթացքում անդամ պետությունը կամ Հանձնաժողովի խորհրդի ցանկացած անդամ իրավունք ունի այն չեղյալ հայտարարելու կամ դրանում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ առաջարկ ներկայացնելու Հանձնաժողովի կոլեգիա:

Հանձնաժողովի նախագահը նշված առաջարկությունն ստանալու օրն ուղարկում է Հանձնաժողովի խորհրդի անդամներին համապատասխան որոշմանն առնչվող նյութեր:

Այդ նյութերն ստանալուց հետո Հանձնաժողովի խորհուրդը քննարկում է դրանք և 10 օրացուցային օրերի ընթացքում որոշում կայացնում:

Անդամ պետությունը, Հանձնաժողովի կոլեգիայի որոշումը չեղյալ հայտարարելու կամ դրանում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ հարցի քննարկման արդյունքներով Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից կայացված որոշման հետ չհամաձայնվելու դեպքում, կամ սույն կետի երրորդ պարբերությամբ նախատեսված ժամկետն ավարտվելու դեպքում՝ ոչ ուշ, քան Հանձնաժողովի խորհրդի որոշման պաշտոնական հրապարակման ամսաթվից 30 օրացուցային օրերից ոչ պակաս ժամկետում՝ կարող է կառավարության ղեկավարի ստորագրությամբ նամակ ուղարկել Հանձնաժողով՝ համապատասխան հարցը Միջկառավարական խորհրդի և (կամ) Բարձրագույն խորհրդի քննարկմանը ներկայացնելու առաջարկով:

Անդամ պետության կառավարության ղեկավարն իրավունք ունի դիմելու Հանձնաժողովին՝ սույն Դրույթի 16-րդ կետի երկրորդ պարբերության մեջ նշված՝ Հանձնաժողովի որոշումների վերաբերյալ հարցը Միջկառավարական խորհրդի և (կամ) Բարձրագույն խորհրդի քննարկմանը ներկայացնելու առաջարկով՝ ցանկացած փուլում՝ մինչև դրանք ուժի մեջ մտնելը:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի այն որոշումը, որը չեղյալ հայտարարելու կամ դրանում փոփոխություններ կատարելու մասին առաջարկություն է ներկայացվել՝ սույն կետի համաձայն, ուժի մեջ չի մտնում և կասեցվում է՝ Միջկառավարական խորհրդի և (կամ) Բարձրագույն խորհրդի կողմից այդ որոշման վերաբերյալ հարցի քննարկման և այդ քննարկման արդյունքներով համապատասխան որոշման կայացման համար անհրաժեշտ ժամկետով:

III. Հանձնաժողովի Կոլեգիան

31. Հանձնաժողովի կոլեգիան Հանձնաժողովի գործադիր մարմինն է:

Հանձնաժողովի կոլեգիան բաղկացած է Կոլեգիայի անդամներից, որոնցից մեկը Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահն է:

Հանձնաժողովի կոլեգիան կազմվում է անդամ պետությունների ներկայացուցիչներից՝ անդամ պետությունների հավասար ներկայացուցչության սկզբունքից ելնելով:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի քանակական կազմը և Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների միջև պարտականությունների բաշխումը սահմանում է Բարձրագույն խորհուրդը:

Հանձնաժողովի կոլեգիան իրականացնում է Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների ղեկավարում:

32. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամը պետք է լինի իր կողմից ներկայացվող անդամ պետության քաղաքացի:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամները պետք է բավարարեն հետևյալ պահանջները. ունենան պաշտոնեական պարտականություններին համապատասխանող մասնագիտական պատրաստվածություն (որակավորում), ինչպես նաև պաշտոնեական պարտականությունների գծով 7 տարվա աշխատանքային փորձ, այդ թվում՝ առնվազն 1 տարի ղեկավարող պաշտոն զբաղեցնեն անդամ պետությունների պետական մարմիններում:

33. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամներին նշանակում է բարձրագույն խորհուրդը՝ 4 տարի ժամկետով, սակայն լիազորությունների ժամկետը կարող է երկարաձգվել:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահին նշանակում է բարձրագույն խորհուրդը՝ 4 տարի ժամկետով՝ ռոտացիայի հիման վրա, առանց երկարաձգման իրավունքի: Ռոտացիան իրականացվում է հերթով՝ ռուսերեն այբբենական կարգով՝ ըստ անդամ պետության անվանման:

34. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամները Հանձնաժողովում աշխատում են մշտական հիմունքներով: Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամները, իրենց պարտականությունները իրականացնելիս, անկախ են անդամ պետությունների պետական մարմիններից ու պաշտոնատար անձանցից և չեն կարող պահանջել կամ ստանալ ցուցումներ անդամ պետությունների իշխանության մարմիններից կամ պաշտոնատար անձանցից:

Միջազգային գործունեության հարցերով անդամ պետությունների հետ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների փոխգործակցության մեխանիզմը սահմանվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից հաստատվող՝ Եվրասիական տնտեսական միության կողմից միջազգային համագործակցություն իրականացնելու Կարգով:

35. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամները, իրենց լիազորությունների ամբողջ ժամկետի ընթացքում, իրավունք չունեն Հանձնաժողովի կոլեգիայում աշխատանքը համատեղելու այլ աշխատանքի հետ կամ զբաղվել մեկ այլ վարձատրվող գործունեությամբ՝ դասավանդման, գիտական կամ ստեղծագործական այլ գործունեությունից բացի:

36. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամներն իրավունք չունեն.

1) ներգրավվելու առևտրային կազմակերպության կառավարման մարմնի վճարովի գործունեության մեջ,

2) իրականացնելու ձեռնարկատիրական գործունեություն,

3) լիազորությունների իրականացման հետ կապված՝ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանցից ստանալու փոխհատուցումներ (նվերներ, դրամական վարձատրություն, փոխատվություններ, ծառայություններ, ժամանցի, հանգստի, տրանսպորտի հետ կապված ծախսերի կատարում և այլ փոխհատուցումներ), Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամին արարողակարգային միջոցառումների, գործողումների և այլ պաշտոնական միջոցառումների առթիվ տրված նվերները (խորհրդանշական նվերներից բացի) համարվում են Հանձնաժողովի սեփականությունը և ակտի հիման վրա փոխանցվում են Հանձնաժողովին,

Հանձնաժողովի կոլեգիայի այն անդամը, որն այդպիսի նվեր է փոխանցել, կարող է այն հետ գնել՝ Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից հաստատված կարգով,

4) ուղևորություններ կատարելու ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց հաշվին՝ պաշտոնական պարտականությունների կատարման նպատակով,

5) նյութատեխնիկական և այլ ապահովման միջոցները, Հանձնաժողովի այլ գույք օգտագործելու լիազորությունների իրականացման հետ չկապված նպատակներով, ինչպես նաև դրանք փոխանցելու այլ անձանց,

6) հրապարակելու կամ օգտագործելու գաղտնի բնույթ ունեցող տեղեկություններ կամ լիազորությունների իրականացման ընթացքում իրեն հայտնի դարձած ծառայողական տեղեկություններ՝ լիազորությունների իրականացման հետ չկապված նպատակներով,

7) Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի լիազորություններն օգտագործել քաղաքական կուսակցությունների, հասարակական միավորումների, կրոնական միավորումների և այլ կազմակերպությունների շահերի համար, ինչպես նաև որպես Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամ հրապարակավ արտահայտելու իր վերաբերմունքը նշված միավորումների ու կազմակերպությունների նկատմամբ (եթե դա իր լիազորությունների մեջ չի մտնում),

8) Հանձնաժողովի կազմում ստեղծելու քաղաքական կուսակցությունների, հասարակական այլ միավորումների (բացառությամբ արհմիությունների, վետերանների և հասարակական ինքնագործունեության այլ մարմինների), ու կրոնական միավորումների կառուցվածքներ կամ նպաստելու նշված կառուցվածքների ստեղծմանը:

37. Եթե Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի տնօրինության տակ գտնվում են եկամուտ բերող արժեթղթեր և (կամ) բաժնետոմսեր (կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում մասնակցության բաժնեմասեր), ապա նա պարտավոր է ողջամիտ ժամկետներում իրեն պատկանող արժեթղթերը և (կամ) բաժնետոմսերը (կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում մասնակցության բաժնեմասերը) փոխանցել հավատարմագրային կառավարման:

38. Սույն Դրույթի 35–37–րդ կետերով սահմանված սահմանափակումները կիրառվում են նաև Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների նկատմամբ:

39. Սույն Դրույթի 35–37 –րդ կետերով սահմանված սահմանափակումների ցանկացած խախտում Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման, Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձի, աշխատակցի հետ աշխատանքային պայմանագիրը խզելու հիմք է:

40. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն Բարձրագույն խորհուրդ է ներկայացնում Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի պաշտոնի թեկնածուների ցանկը:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի անձնակազմը, այդ թվում՝ Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի թեկնածությունը, հաստատվում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից՝ անդամ պետությունների ներկայացմամբ:

Եթե Բարձրագույն խորհուրդը չի հաստատում Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի թեկնածությունը, ապա անդամ պետությունը 30 օրացուցային օրերի ընթացքում առաջադրում է նոր թեկնածություն:

41. Անդամ պետությունները Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամին չեղարկելու իրավունք չունեն՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վերջինս անբարեխղճորեն է կատարում իր պաշտոնական պարտականությունները կամ սույն Դրույթի 35 – 37-րդ կետերում նշված դեպքերի:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը (բացառությամբ հրաժարականի) իրականացվում է Բարձրագույն խորհրդի որոշման հիման վրա՝ անդամ պետության ներկայացմամբ:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախկին անդամի լիազորությունների մնացած ժամանակահատվածի համար Հանձնաժողովի կոլեգիայի նոր անդամը նշանակվում է այն նույն անդամ պետության ներկայացմամբ, որի կողմից ներկայացվել էր լիազորությունները դադարեցրած Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամը:

42. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների միջև պարտականությունների բաշխումը, ինչպես նաև Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների հաստիքների առավելագույն ընդհանուր թիվն ու Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների, պաշտոնատար անձանց և Հանձնաժողովի աշխատակիցների վարձատրության կարգը, (այդ թվում՝ դրանց դրամական պարունակությունը) հաստատում է Բարձրագույն խորհուրդը:

43. Հանձնաժողովի կոլեգիան ապահովում է հետևյալ գործառույթների ու լիազորությունների իրականացումը.

1) իրականացնում է առաջարկությունների և անդամ պետությունների կողմից ներկայացված առաջարկությունների ցանկի մշակում՝ Միության շրջանակներում ինտեգրման ոլորտում (ինտեգրման հիմնական ուղղությունների մշակումն ու իրականացումը ներառյալ),

2) ընդունում է որոշումներ, կարգադրություններ և առաջարկություններ,

3) կատարում է Բարձրագույն խորհրդի և Միջկառավարական խորհրդի կողմից ընդունված որոշումներն ու կարգադրությունները և Հանձնաժողովի կողմից ընդունված որոշումները,

4) իրականացնում է Միության իրավունքի մեջ մտնող միջազգային պայմանագրերի և Հանձնաժողովի որոշումների կիրարկման մոնիթորինգ և վերահսկողություն, ինչպես նաև տեղեկացնում է անդամ պետություններին դրանց կիրարկման անհրաժեշտության մասին,

5) յուրաքանչյուր տարի կատարված աշխատանքի մասին հաշվետվություն է ներկայացնում՝ Հանձնաժողովի խորհրդի քննարկման համար,

6) մշակում է առաջարկություններ Միության ձևավորմանը, գործունեությանը և զարգացմանն առնչվող հարցերի վերաբերյալ,

7) պատրաստում է փորձագիտական (գրավոր) եզրակացություններ անդամ պետությունների կողմից Հանձնաժողով ներկայացված առաջարկների վերաբերյալ,

8) անդամ պետություններին աջակցում է Միության շրջանակներում վեճերի կարգավորման հարցում՝ մինչև Միության դատարան դիմելը,

9) ապահովում է Հանձնաժողովի շահերը ներկայացնելը դատական ատյաններում, այդ թվում՝ Միության դատարանում,

10) իր լիազորությունների շրջանակներում իրականացնում է համագործակցություն անդամ պետությունների պետական իշխանության մարմինների հետ,

11) ուսումնասիրում է Հանձնաժողով ներկայացվող հարցումները,

12) Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի ներկայացմամբ՝ հաստատում է Կոլեգիայի անդամների, Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների արտասահմանյան գործողումների հերթական տարվա ծրագիրը,

13) Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի ներկայացմամբ՝ հաստատում է հերթական տարվա գիտահետազոտական աշխատանքների ծրագիրը՝ խորհրդատվական կոմիտեներում այն քննարկելուց հետո, տեղեկացնում է Հանձնաժողովի խորհրդին նշված ծրագրի մասին,

14) իրականացնում է Միության բյուջեի նախագծի մշակումը և դրա կատարողականի մասին հաշվետվության նախագծերի պատրաստումը, ապահովում է Հանձնաժողովի բյուջետային նախահաշվի կատարումը,

15) մշակում է միջազգային պայմանագրերի և Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից ընդունվող Հանձնաժողովի որոշումների նախագծերը, ինչպես նաև Հանձնաժողովի լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ այլ փաստաթղթեր,

16) սահմանված կարգով անցկացնում է կարգավորող ազդեցության գնահատում և ապահովում է այդ ընթացակարգի անցկացման մոնիթորինգի մասին տարեկան հաշվետվության պատրաստումը,

17) ապահովում է Հանձնաժողովի խորհրդի, Միջկառավարական խորհրդի և Բարձրագույն խորհրդի, ինչպես նաև Պայմանագրի 5-րդ հոդվածի 3-րդ կետին համաձայն ստեղծված օժանդակ մարմինների նիստերի անցկացումը,

18) Հանձնաժողովի պաշտոնյաներին և աշխատակիցներին արտոնություններից ու անձեռնմխելիությունից զրկելու վերաբերյալ առաջարկություններ է ներկայացնում Հանձնաժողովի խորհրդի քննարկմանը,

19) տեղաբաշխում է պատվերներ և կնքում պայմանագրեր Հանձնաժողովի կարիքներից բխող ապրանքների մատակարարման, աշխատանքների իրականացման և ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ՝ Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով,

20) ապահովում է սահմանափակ հասանելիություն ունեցող (գաղտնի և ծառայողական օգտագործման) փաստաթղթերի հետ աշխատելու կարգը, որը հաստատվում է Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից:

44. Հանձնաժողովի կոլեգիան իրավունք ունի Հանձնաժողովի կոլեգիայի կազմում ստեղծելու խորհրդատվական մարմիններ, որոնց գործունեությունն ու աշխատանքի կարգը սահմանվում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի կողմից հաստատվող համապատասխան դրույթներով: Ընդ որում, Հանձնաժողովի կոլեգիայի կողմից սահմանված հարցերի քննարկման համար Հանձնաժողովի կոլեգիան պարտադիր ստեղծում է համապատասխան խորհրդատվական մարմին:

45. Հանձնաժողովի կոլեգիայի կազմում ստեղծված խորհրդատվական մարմինների կազմում ընդգրկված են անդամ պետությունների պետական իշխանության լիազոր մարմինները:

Անդամ պետությունների առաջարկով Հանձնաժողովի կոլեգիային կից խորհրդատվական մարմինների կազմում ընդգրկվում են բիզնես-համայնքների և հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, այլ անկախ փորձագետներ:

46. Հանձնաժողովի կոլեգիային կից խորհրդատվական մարմինները, իրենց լիազորությունների սահմաններում, իրականացնում են Հանձնաժողովի իրավասությանը վերաբերող հարցերի համար առաջարկությունների պատրաստումը: Խորհրդատվական մարմինների նիստերին ներկայացված խորհրդատվական մարմինների անդամների առաջարկությունները չեն կարող դիտարկվել որպես անդամ պետությունների վերջնական դիրքորոշում:

47. Հանձնաժողովի կոլեգիայի ներքո ստեղծված խորհրդատվական մարմինների գործունեության կազմակերպչական և տեխնիկական ապահովումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի ներքո ստեղծված խորհրդատվական մարմինների աշխատանքին անդամ պետությունների գործադիր իշխանության մարմինների լիազոր ներկայացուցիչների մասնակցության հետ կապված ծախսերը հոգում են ուղարկող անդամ պետությունները: Հանձնաժողովի կոլեգիային կից խորհրդատվական մարմինների աշխատանքում բիզնես-համայնքների, գիտական և հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների, այլ անկախ փորձագետների մասնակցության հետ կապված ծախսերն ինքնուրույն հոգում են նշված անձինք:

48. Հանձնաժողովի կոլեգիան, իր լիազորությունների շրջանակներում, ընդունում է որոշումներ, կարգադրություններ և առաջարկություններ:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի կողմից ընդունված՝ Հանձնաժողովի որոշումները, կարգադրությունները և առաջարկությունները ստորագրում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահը:

49. Հանձնաժողովի կոլեգիայի նիստերը, որպես կանոն, անցկացվում են առնվազն շաբաթը մեկ անգամ:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամները Հանձնաժողովի կոլեգիայի նիստին մասնակցում են անձամբ՝ առանց փոխարինման իրավունքի:

Եթե Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի մասնակցությունը Հանձնաժողովի կոլեգիայի նիստին օբյեկտիվորեն անհնար է, ապա նա, Կանոնակարգով սահմանված կարգով, իրավունք ունի գրավոր ներկայացնելու իր դիրքորոշումը կամ Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի լիազորագրով կամ համաձայնությամբ իր դիրքորոշումը տրամադրել Հանձնաժողովի այն ստորաբաժանման տնօրենին, որի իրավասության սահմաններում է գտնվում քննարկվող հարցը: Ընդ որում, Հանձնաժողովի ստորաբաժանման տնօրենը քվեարկելիս ձայնի իրավունք չունի:

Կոլեգիայի նիստերին կարող են մասնակցել անդամ պետություններից մեկական ներկայացուցիչ:

Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամներից գոնե մեկի խնդրանքով Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի որոշման հիման վրա կարող են անցկացվել արտահերթ նիստեր: Հանձնաժողովի կոլեգիայի նիստերի անցկացման կարգը և քվեարկության ընթացակարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

50. Հանձնաժողովի կոլեգիայի նիստերի օրակարգում ընդգրկված նախագծի հետ կապված հարցերից յուրաքանչյուրին առնչվող փաստաթղթերի և նյութերի

փաթեթը պարտադիր ուղարկվում է անդամ պետություններ՝ Կանոնակարգի համաձայն, բայց ոչ ուշ, քան Հանձնաժողովի կոլեգիայի նիստի ամսաթվից 30 օրացուցային օրեր առաջ:

51. Հանձնաժողովի խորհրդի նախագահը.

1) կազմակերպում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի գործունեությունը և պատասխանատվություն է կրում վերջինիս վրա դրված գործառույթների իրականացման համար,

2) սահմանված կարգով կազմում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի և Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերի ծրագրերի նախագծերը հերթական ժամանակահատվածի համար և Հանձնաժողովի կոլեգիայի, Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերի օրակարգերի նախագծերը, ինչպես նաև Բարձրագույն խորհրդի և Միջկառավարական խորհրդի նիստերի օրակարգի նախագծերը, որոնք ենթակա են հաստատման Հանձնաժողովի խորհրդի նիստի ընթացքում և ուղարկվում են անդամ պետությունների կողմից համապատասխան նիստի անցկացման օրվանից ոչ ուշ, քան 20 օրացուցային օրեր առաջ՝ անհրաժեշտ նյութերի կցմամբ,

3) Հանձնաժողովի խորհրդին, Միջկառավարական խորհրդին և Բարձրագույն խորհրդին զեկուցում է այն հարցերի մասին, որոնց վերաբերյալ որոշումները պետք է ընդունվեն, և այլ փաստաթղթերի մասին՝ ներկայացնելով համապատասխան առաջարկներ՝ ըստ Հանձնաժողովի կոլեգիայի նիստում դրանց քննարկման արդյունքների,

4) սահմանում է Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների աշխատանքի կարգը, ինչպես նաև Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների կառավարմանն առնչվող հարցերը,

5) կազմակերպում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի, Հանձնաժողովի խորհրդի, Միջկառավարական խորհրդի և Բարձրագույն խորհրդի նիստերի նախապատրաստման աշխատանքը,

6) վարում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի նիստերը,

7) մասնակցում է Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերին,

8) Հանձնաժողովի խորհրդում ներկայացնում է Հանձնաժողովի կոլեգիան,

9) Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների հետ համաձայնեցմամբ՝ Հանձնաժողովի խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում առաջարկներ՝ Հանձնաժողովի ստորաբաժանումները Հանձնաժողովի անդամների վերահսկողությանը հանձնելու վերաբերյալ,

10) սահմանում է զանգվածային լրատվամիջոցների հետ համագործակցության կարգը, Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների հրապարակային ելույթների ու ծառայողական տեղեկությունների տրամադրման կանոնները,

11) Հանձնաժողովի անունից ներկայանում է որպես Միության բյուջեի կառավարիչ, Հանձնաժողովի բյուջետային նախահաշվի կարգադրիչ է, տնօրինում է Հանձնաժողովի նյութական միջոցները, կնքում քաղաքացիական իրավական պայմանագրեր և հանդես է գալիս դատարանում,

12) ըստ մրցույթի արդյունքների՝ նշանակում է Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների տնօրեններին և նրանց տեղակալներին ու նրանց հետ պայմանագրեր կնքում,

13) Հանձնաժողովի անունից, ըստ մրցույթի արդյունքների, աշխատանքային պայմանագրեր է կնքում Հանձնաժողովի աշխատակիցների հետ,

14) հաստատում է Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների վերաբերյալ դրույթները,

15) նշանակում Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի ժամանակավոր պաշտոնակատար՝ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների թվից,

16) Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների նկատմամբ իրականացնում է վարձակալի ներկայացուցչի լիազորությունները, հաստատում է պաշտոնների կանոնակարգերը (հրահանգները), արձակուրդների ցուցակը, տրամադրում է արձակուրդներ և որոշումներ ընդունում գործողումների վերաբերյալ,

17) ապահովում է այն փաստերի ստուգումը, որոնք Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից հաստատված կարգով նշված են սույն Դրույթի 35–37–րդ կետերում նշված հիմքերով Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամին չեղարկելու մասին անդամ պետության դիմումի մեջ,

18) իրականացնում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի և Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների՝ Կանոնակարգին համապատասխան գործունեության ապահովման համար անհրաժեշտ այլ գործառույթներ:

52. Ըստ պարտականությունների բաշխման՝ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամը.

1) իրականացնում է իր իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերի վերաբերյալ առաջարկությունների պատրաստում,

2) Հանձնաժողովի կոլեգիայի և Հանձնաժողովի խորհրդի նիստերին ներկայացնում է զեկույցներ իր իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերի վերաբերյալ,

3) համակարգում և հսկում է Հանձնաժողովի վերահսկվող ստորաբաժանումների գործունեությունը,

4) պատրաստում է Հանձնաժողովի կոլեգիայի որոշումների, հանձնարարականների և առաջարկությունների նախագծերն այն հարցերի վերաբերյալ, որոնք գտնվում են իր իրավասության սահմաններում,

5) իրականացնում է անդամ պետությունների կողմից Միության իրավունքի մեջ մտնող միջազգային պայմանագրերի կատարման մոնիթորինգ՝ իր իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերի վերաբերյալ,

6) իրականացնում է մոնիթորինգ անդամ պետությունների կողմից Հանձնաժողովի՝ իր իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերի վերաբերյալ որոշումների կիրառման վերաբերյալ,

7) պատրաստում է փորձագիտական (գրավոր) եզրակացություններ անդամ պետությունների կողմից Հանձնաժողով ներկայացված՝ իր իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերին առնչվող առաջարկների վերաբերյալ,

8) Հանձնաժողովի կոլեգիայի լիազորությունների շրջանակներում իրականացնում է համագործակցություն անդամ պետությունների պետական իշխանության մարմինների հետ իր իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերի մասով (այդ թվում նաև անդամ պետությունների պետական իշխանության մարմիններից, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից պահանջում է իր լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկություններ),

9) ապահովում է միջազգային պայմանագրերի և Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից ընդունված՝ Հանձնաժողովի որոշումների, հանձնարարականների և առաջարկությունների նախագծերի, ինչպես նաև Հանձնաժողովի՝ իր իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերին առնչվող լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ այլ փաստաթղթերի մշակումը,

10) ապահովում է Հանձնաժողովի՝ սահմանված կարգով վերահսկվող ստորաբաժանումների մասնակցությունը կարգավորող ազդեցության գնահատումն անցկացնելուն,

11) Հանձնաժողովի կոլեգիայի քննարկմանն է ներկայացնում Հանձնաժողովի կոլեգիայի կից՝ վերջինիս իրավասության սահմաններում գտնվող հարցերի գծով խորհրդատվական մարմիններ ստեղծելու վերաբերյալ առաջարկներ:

53. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամներին արտոնություններ ու անձեռնմխելիություն, սոցիալական երաշխիքներ տրամադրելու հետ կապված հարցերը, ինչպես նաև աշխատանքային հարաբերությունների և պարտադիր պետական սոցիալական ու կենսաթոշակային ապահովման հետ կապված հարցերը կարգավորվում են Եվրասիական տնտեսական միությունում սոցիալական երաշխիքների, արտոնությունների և անձեռնմխելիության մասին դրույթի համաձայն (Պայմանագրի 32-րդ հավելված):

IV. Հանձնաժողովի ստորաբաժանումները

54. Հանձնաժողովի խորհրդի և Հանձնաժողովի կոլեգիայի գործունեության ապահովումն իրականացնում են Հանձնաժողովի ստորաբաժանումները:

Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների կազմի մեջ են մտնում պաշտոնատար անձինք և աշխատակիցները:

Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների աշխատանքի ընդունումն իրականացվում է Պայմանագրի 9-րդ հոդվածի համաձայն:

Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների տնօրենները և նրանց տեղակալները նշանակվում են Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի կողմից 4 տարի ժամկետով՝ մրցույթային հանձնաժողովի առաջարկի հիման վրա:

Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների տնօրենները և նրանց տեղակալները պետք է բավարարեն հետևյալ պահանջները.

ունենան անդամ պետություններից մեկի քաղաքացիությունը,

ունենան պաշտոնական մասնագիտական պատրաստվածություն (որակավորում), ինչպես նաև պաշտոնական պարտականությունների գծով առնվազն 5 տարվա աշխատանքային փորձ:

Հանձնաժողովի ստորաբաժանումները մրցույթային հիմունքներով համալրվում են անդամ պետությունների՝ զբաղեցնող հաստիքի համար սահմանված որակավորման պահանջներին համապատասխանող քաղաքացիների թվից, որոնք հաստատվում են Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից:

Հանձնաժողովի աշխատակիցներն աշխատանքի ընդունվում են Հանձնաժողովի կոլեգիայի նախագահի հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրերի հիման վրա:

Աշխատանքային պայմանագիր կնքելու կարգը, դրա գործողության երկարաձգումը և լուծարման համար հիմքերը հաստատվում են Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից:

Թեկնածուներին կարող են ներկայացվել հավելյալ պահանջներ, որոնք նշվում են մրցույթի անցկացման կարգում:

Հանձնաժողովի աշխատակիցներն անցնում են ատեստավորում՝ Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով:

55. Հանձնաժողովի ստորաբաժանումներն իրականացնում են հետևյալ գործառույթները.

1) իրականացնում են Միության գործունեության հարցերով նյութերի, որոշումների, կարգադրությունների և առաջարկությունների նախագծերի պատրաստում (այդ թվում՝ միջազգային պայմանագրեր կնքելու և դրանցում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ առաջարկություններ)՝ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների քննարկմանը ներկայացնելու նպատակով:

2) իրականացնում են անդամ պետությունների կողմից Միության իրավունքի մեջ մտնող միջազգային պայմանագրերի, Հանձնաժողովի կոլեգիայի, Հանձնաժողովի խորհրդի, Միջկառավարական խորհրդի և Բարձրագույն խորհրդի որոշումների և կարգադրությունների կատարման մոնիթորինգ՝ արդյունքները Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների քննարկմանը ներկայացնելու նպատակով,

3) իրականացնում են Միության իրավունքով կարգավորվող ոլորտներում անդամ պետությունների օրենսդրությունների մոնիթորինգի և վերլուծության արդյունքներով առաջարկությունների պատրաստում՝ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների քննարկմանը ներկայացնելու համար,

4) իրականացնում են Միության գործունեության համար անհրաժեշտ միջազգային պայմանագրերի և այլ փաստաթղթերի նախագծերի պատրաստումը,

5) համագործակցում են անդամ պետությունների պետական իշխանության մարմինների հետ,

6) իրականացնում են Միության բյուջեի նախագծերի և դրա կատարողականի հաշվետվության պատրաստում, մշակում են Հանձնաժողովի բյուջեի նախահաշվի նախագիծը և ապահովում դրա կատարումը,

7) ապահովում են Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերի ավանդապահի գործառույթների իրականացումը Հանձնաժողովի կողմից,

8) սահմանված կարգով մասնակցում են կարգավորող ազդեցության գնահատումն անցկացնելուն և իրականացնում այդ ընթացակարգի անցկացման մոնիթորինգ.

9) իրականացնում են Միության իրավունքի մեջ մտնող միջազգային պայմանագրերով, Բարձրագույն խորհրդի, Միջկառավարական խորհրդի և Հանձնաժողովի որոշումներով սահմանված այլ գործառույթներ (այդ թվում՝ Միության մարմինների աշխատանքի կազմակերպմանը և Հանձնաժողովի գործունեության տեղեկատվական-տեխնիկական ապահովմանն ուղղված գործառույթներ):

56. Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձինք և աշխատակիցները միջազգային ծառայողներ են:

Պաշտոնատար անձինք և աշխատակիցները, իրենց ծառայողական պարտականությունները կատարելիս, անկախ են անդամ պետությունների պետական մարմիններից ու պաշտոնատար անձանցից և չեն կարող պահանջել կամ ստանալ ցուցումներ անդամ պետությունների իշխանության մարմիններից կամ պաշտոնատար անձանցից:

Յուրաքանչյուր անդամ պետություն պարտավոր է հարգել Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների կարգավիճակն ու նրանց վրա ազդեցություն չգործել՝ ծառայողական պարտականությունները կատարելիս:

Հանձնաժողովի կազմում աշխատելու ժամանակահատվածում Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձինք և աշխատակիցները, իրենց պաշտոնատար և ծառայողական պարտականությունների գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում, իրավունք չունեն աշխատանքը Հանձնաժողովում համատեղելու այլ աշխատանքի հետ կամ զբաղվել մեկ այլ վարձատրվող գործունեությամբ՝ դասավանդման, գիտական կամ ստեղծագործական այլ գործունեությունից բացի:

57. Հանձնաժողովի կոլեգայի անդամները, Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձինք և աշխատակիցներն ամեն տարի, Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում, Հանձնաժողով են ներկայացնում իրենց եկամուտների, գույքի և գույքային բնույթի պարտավորությունների, ինչպես նաև իրենց ընտանիքի անդամների եկամուտների, գույքի և գույքային բնույթի պարտավորությունների մասին տեղեկություններ (ամուսնու (կնոջ) և անչափահաս երեխաների):

58. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամների, ինչպես նաև Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցների կողմից եկամուտների, գույքի և գույքային բնույթի պարտավորությունների մասին սույն Դրույթի համաձայն տրամադրվող տեղեկությունները համարվում են գաղտնի:

59. Սույն Դրույթի 57-րդ և 58-րդ կետերում նշված տեղեկությունների հրապարակման մեջ մեղավոր անձինք պատասխանատվություն են կրում՝ անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն:

60. Սույն Դրույթի 57 և 58-րդ կետերում նշված տեղեկությունների հավաստիության ու ամբողջականության ստուգումն իրականացվում է Միջկառավարական խորհրդի կողմից հաստատված կարգով:

61. Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամները, Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձինք և աշխատակիցները շահերի բախման հետ կապված վեճը կարգավորելու կամ կանխելու նպատակով պարտավոր են միջոցներ ձեռնարկել, որը կարող է առաջանալ Հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամի և Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձի կամ աշխատակցի անձնական շահի առկայության դեպքում:

62. Հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց և աշխատակիցներին արտոնություններ ու անձեռնմխելիություն, սոցիալական երաշխիքներ տրամադրելու հետ կապված հարցերը, ինչպես նաև աշխատանքային հարաբերությունների և պարտադիր պետական սոցիալական ու կենսաթոշակային ապահովման հետ կապված հարցերը կարգավորվում են Եվրասիական տնտեսական միությունում սոցիալական երաշխիքների, արտոնությունների և անձեռնմխելիության մասին դրույթի համաձայն (Պայմանագրի 32-րդ հավելված):

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2
«Եվրասիական
տնտեսական միության
մասին» Պայմանագրի

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ **Եվրասիական տնտեսական միության դատարանի**

ԳԼՈՒԽ I. Ընդհանուր դրույթներ.

Դատարանի իրավական կարգավիճակը

1. Եվրասիական տնտեսական միության Դատարանը (այսուհետ՝ Դատարան) Եվրասիական տնտեսական միության (այսուհետ՝ Միություն) դատական մարմինն է, որը կազմավորվում և գործում է մշտական հիմունքներով՝ Եվրասիական տնտեսական միության մասին Պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագիր) և սույն Կանոնադրությանը համապատասխան:

2. Դատարանի գործունեության նպատակը սույն Կանոնադրության դրույթների համաձայն՝ Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերի, երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրերի և Միության մարմինների որոշումները միանման կիրառելու ապահովումն է՝ անդամ պետությունների և Միության մարմինների կողմից:

Սույն Կանոնադրության նպատակների համար Միության մարմիններն ասելով ենթադրվում են Միության մարմինները՝ բացի Դատարանից:

3. Դատարանն ունի իրավաբանական անձի իրավունքներ:

4. Դատարանն ունի իր փաստաթղթերը, սեփական կնիքն ու բլանկը՝ իր անվամբ, ստեղծում է պաշտոնական համացանցային կայք ու պաշտոնական տեղեկագիր:

5. Դատարանը մշակում է Դատարանի գործունեության ֆինանսավորման առաջարկներ և տնօրինում է այն միջոցները, որոնք Միության բյուջեի մասին Դրույթի համաձայն՝ նախատեսվում են Դատարանի գործունեության ապահովման համար:

6. Դատավորների, պաշտոնատար անձանց և Դատարանի աշխատակիցների աշխատանքային վճարների պայմանները սահմանվում են Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

ՉԼՈՒՆ II Դատարանի կազմը

7. Դատարանի կազմում ընդգրկվում է երկու դատավոր՝ յուրաքանչյուր անդամ պետությունից:

8. Դատավորի լիազորությունների ժամկետը ինը տարի է:

9. Դատավորները պետք է ունենան բարձր բարոյական հատկանիշներ, լինեն բարձր որակավորում ունեցող մասնագետներ՝ միջազգային և ներպետական իրավունքի ոլորտում, ինչպես նաև, որպես կանոն, պետք է համապատասխանեն անդամ պետությունների բարձրագույն դատական մարմիններին առաջադրվող պահանջներին:

10. Դատավորները նշանակվում են Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից՝ անդամ պետությունների ներկայացմամբ: Դատավորը պաշտոնի անցնելուց առաջ երդում է տալիս:

11. Դատավորները պաշտոնից ազատվում են Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

12. Դատավորի լիազորությունները կարող են դադարեցվել հետևյալ հիմունքներով՝

1) Դատարանի գործունեության դադարեցում,

2) դատավորի լիազորությունների ժամկետի ավարտ,

3) դատավորի գրավոր դիմում՝ իր լիազորություններից հրաժարվելու մասին՝ այլ աշխատանքի անցնելու կամ այլ պատճառներով,

4) առողջական կամ այլ հարգելի պատճառներով դատավորի լիազորությունների կատարման անընդունակություն,

5) դատավորի պաշտոնի հետ անհամատեղելի գործունեությամբ զբաղվելը,

6) այն պետության անդամակցության դադարեցում Միությունում, որի կողմից ներկայացված է դատավորը,

7) դատավորի կողմից այն անդամ պետության քաղաքացիության կորուստ, որի կողմից նա ներկայացված է,

8) դատավորի կողմից լուրջ զանցանք կատարելը, որն անհամատեղելի է դատավորի բարձր կարգավիճակի հետ,

9) դատավորի հանդեպ դատարանի մեղադրական վճիռն ուժի մեջ մտնելը կամ դատավորի հանդեպ բժշկական բնույթի հարկադիր միջոցներ կիրառելու մասին դատարանի որոշումը,

10) դատավորի գործունակության սահմանափակումը կամ նրան անգործունակ ճանաչելու մասին դատարանի որոշումն օրինական ուժի մեջ մտնելը,

11) դատավորի մահը կամ նրան մահացած կամ անհայտ կորած հայտարարելու մասին դատարանի որոշումն օրինական ուժի մեջ մտնելը:

13. Սույն Կանոնադրության 12-րդ կետում նշված հիմունքներով՝ դատավորի լիազորությունների դադարեցման նախաձեռնությամբ կարող են հանդես գալ դատավորին ներկայացրած անդամ պետությունը, Դատարանը կամ դատավորը:

Դատավորի լիազորությունների դադարեցման մասին նախաձեռնությամբ հանդես գալու հարցերը սահմանվում են Եվրասիական տնտեսական միության Դատարանի կանոնակարգով, որը հաստատվում է Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից (այսուհետ՝ Կանոնակարգ):

14. Դատարանի գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Դատարանի նախագահը: Դատարանի նախագահն ունի տեղակալ:

Դատարանի գործունեության մեջ Դատարանի նախագահի մասնակցության ժամանակավոր անհնարինության դեպքում, այդ պարտականությունները կատարում է Դատարանի նախագահի տեղակալը:

15. Դատարանի նախագահը և իր տեղակալն ընտրվում են Դատարանի կազմից՝ կանոնակարգի համաձայն և հաստատվում են Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

Դատարանի նախագահը և իր տեղակալը չեն կարող լինել նույն անդամ պետության քաղաքացի:

Լիազորությունների դադարեցման դեպքում՝ Դատարանի նախագահը և իր տեղակալն ընտրվում են այլ անդամ երկրների կողմից ներկայացված դատավորներից, բացի նախորդ նախագահի և իր տեղակալի երկրներից համապատասխանաբար:

16. Դատարանի նախագահը և իր տեղակալն իրականացնում են իրենց լիազորությունները երեք տարվա ընթացքում:

17. Դատարանի նախագահը՝

1) հաստատում է Դատարանի և դատավորների կազմակերպման ու գործունեության կարգը.

2) կազմակերպում է Դատարանի գործունեությունը.

3) լիազորությունների սահմաններում ապահովում է Դատարանի համագործակցությունն անդամ պետությունների լիազորված մարմինների, արտասահմանյան և միջազգային դատական մարմինների հետ:

4) նշանակում է պաշտոնի և ազատում է պաշտոնից Դատարանի աշխատակիցներին ու պաշտոնատար անձանց սույն Կանոնակարգով սահմանված կարգով:

5) կազմակերպում է Դատարանի գործունեության մասին զանգվածային լրատվական միջոցներին տեղեկատվության տրամադրումը:

6) իրականացնում է այլ լիազորություններ՝ սույն Կանոնադրության սահմաններում:

18. Դատավորները չեն կարող ներկայացնել պետական կամ միջպետական մարմինների կամ կազմակերպությունների, առևտրական կառույցների, քաղաքական կուսակցությունների և շարժումների, ինչպես նաև տարածքների, ազգերի, ժողովուրդների, սոցիալական կամ կրոնական խմբերի ու առանձին անհատների շահեր:

Դատավորներն իրավունք չունեն զբաղվելու որևէ գործունեությամբ, որը կապված է շահույթի հետ՝ բացի գիտական, ստեղծագործական և մանկավարժական գործունեությունից:

19. Դատավորը չի կարող մասնակցել որևէ գործի լուծման, որում նա ավելի շուտ մասնակցություն է ունեցել որպես վեճի որևէ կողմի ներկայացուցիչ, հավատարմատար կամ փաստաբան, ազգային կամ միջազգային դատարանի, քննչական հանձնաժողովի անդամ, կամ որևէ այլ կարգավիճակով:

20. Դատավորները արդարադատություն գործելիս հավասար են և ունեն նույն կարգավիճակը: Դատարանի նախագահը և իր տեղակալն իրավունք չունեն այլ դատավորների համեմատ ոչ իրավաչափ առավելություն ստանալուն ուղղված որևէ գործունեություն ծավալել:

21. Դատավորը, ինչպես իր լիազորությունները կատարելիս, այնպես էլ արտածառայողական հարաբերություններում պետք է խուսափի շահերի բախումից, ինչպես նաև այն ամենից, ինչ կարող է նսեմացնել դատական իշխանության հեղինակությունը, դատավորի արժանապատվությունը կամ կասկածի ենթարկել իր անկողմնակալությունը, արդարությունն ու անաչառությունը:

ԳԼՈՒԽ III. Դատարանի աշխատակազմ.

Աշխատակիցների և պաշտոնատար անձանց կարգավիճակը

22. Դատարանի գործունեությունն ապահովում է Դատարանի աշխատակազմը:

23. Դատարանի աշխատակազմի կառուցվածքում ընդգրկվում են դատավորների քարտուղարությունները և Դատարանի քարտուղարությունը:

24. Դատավորի քարտուղարությունը կազմված է դատավորի խորհրդականից և դատավորի օգնականից:

25. Իրավական, կազմակերպչական, նյութատեխնիկական և Դատարանի գործունեության այլ ապահովում իրականացվում է Դատարանի քարտուղարության կողմից:

26. Դատարանի Քարտուղարության կառուցվածքն ու թիվը հաստատվում են Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

27. Դատարանի քարտուղարությունը գլխավորում է Դատարանի քարտուղարության ղեկավարը: Դատարանի քարտուղարության ղեկավարն ունի երկու տեղակալ: Դատարանի քարտուղարության ղեկավարն ու նրա օգնականները համարվում են Դատարանի պաշտոնատար անձինք, որոնք նշանակվում և ազատվում են պաշտոնից սույն Կանոնադրությանը և Պայմանագրին համապատասխան: Դատարանի քարտուղարության ղեկավարն ու նրա օգնականները չեն կարող լինել նույն անդամ պետության քաղաքացիներ:

28. Աշխատանքային իրավահարաբերությունները կարգավորվում են Պայմանագրով, կիրառվող Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով և Դատարանի տեղակայման պետության օրենսդրությամբ:

29. Դատավորի խորհրդականը համարվում է Դատարանի պաշտոնակատար անձ, որը նշանակվում և ազատվում է պաշտոնից Դատարանի նախագահի կողմից, համապատասխան դատավորի առաջարկով:

30. Դատավորի խորհրդականն իրականացնում է դատավորի գործունեության տեղեկատվական և վերլուծական ապահովումը:

31. Դատավորի խորհրդականը պետք է ունենա բարձր բարոյական հատկանիշներ միջազգային իրավագիտության և արտաքին տնտեսական գործունեության ոլորտներում, լինի փորձառու մասնագետ:

32. Դատավորի խորհրդականը Դատարանի աշխատակիցն է, որը նշանակվում և ազատվում է պաշտոնից Դատարանի նախագահի կողմից՝ համապատասխան դատավորի առաջարկով:

33. Դատավորի օգնականը զբաղվում է դատավորի գործունեության կազմակերպչական հարցերով:

34. Դատարանի քարտուղարության ղեկավարի և նրա տեղակալների պաշտոնը զբաղեցնելու համար թեկնածուների ընտրությունն անցկացվում է մրցակցային հիմունքներով՝ Դատարանի մրցակցային հանձնաժողովի կողմից, հաշվի առնելով անդամ պետությունների հավասար ներկայացվածության սկզբունքը:

Նշված պաշտոնները զբաղեցնելու մրցույթի համար նախատեսված թեկնածությունները ներկայացվում են անդամ պետությունների կողմից:

35. Դատարանի քարտուղարությունը կազմվում է մրցակցային հիմունքով, հաշվի առնելով անդամ պետությունների բաժնեմասը Միության բյուջեում՝ անդամ պետության քաղաքացիների թվից:

Դատարանի քարտուղարության աշխատողներն աշխատանքի են ընդունվում իրենց հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրի հիման վրա:

36. Դատարանի քարտուղարությունում պաշտոն զբաղեցնելու համար թեկնածուների ընտրության Դատարանի մրցակցային հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվում են Դատարանի բոլոր դատավորները, բացի Դատարանի նախագահից:

Մրցակցային հանձնաժողովի անդամներն ընտրում են մրցակցային հանձնաժողովի նախագահին:

Մրցակցային հանձնաժողովն ընդունում է իր որոշումները ձայների մեծամասնության հանձնարարականներով և ներկայացնում է դրանք Դատարանի նախագահին՝ նշանակման համար:

37. Դատարանի քարտուղարությունում թափուր պաշտոնների զբաղեցման համար մրցույթի անցկացման կարգը սահմանվում է Դատարանի կողմից և հաստատվում է Դատարանի նախագահի կողմից՝ Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից սահմանվող մրցույթի անցկացման հիմնական կանոնների համաձայն:

38. Դատարանի քարտուղարության տեխնիկական անձնակազմն աշխատանքի է ընդունվում Դատարանի քարտուղարության ղեկավարի կողմից իրենց հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրերի հիման վրա:

ԳԼՈՒԽ IV Դատարանի իրավասությունը

39. Դատարանը քննարկում է այն վեճերը, որոնք ծագում են Պայմանագրի իրականացման հարցերի, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի և (կամ) Միության մարմինների որոշումների վերաբերյալ.

1) անդամ պետության դիմումի համաձայն՝

Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրի կամ դրա առանձին դրույթների և Պայմանագրի համապատասխանության մասին,

այլ անդամ պետության (այլ անդամ պետությունների) Պայմանագրի, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերի, և (կամ) Միության մարմինների որոշումների, ինչպես նաև նշված միջազգային պայմանագրերի առանձին դրույթների և (կամ) որոշումների պահպանման մասին.

Հանձնաժողովի որոշումների կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին և Միության մարմինների որոշումներին համապատասխանության մասին.

Հանձնաժողովի գործունեության (անգործության) վիճարկման մասին.

2) տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի համաձայն՝

Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների համապատասխանության մասին, անմիջապես տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներին և օրինական շահերին առնչվող՝ ձեռնարկատիրական կամ այլ տնտեսական գործունեության ոլորտում, Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին, եթե այդ որոշումը կամ դրա առանձին հիմունքներ Պայմանագրով և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքների և օրինական շահերի խախտում են առաջացրել:

Հանձնաժողովի գործունեության (անգործության) վիճարկման մասին, անմիջապես տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներին և օրինական շահերին առնչվող ձեռնարկատիրական կամ այլ տնտեսական գործունեության ոլորտում, Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին, եթե այդ գործունեությունը (անգործությունը) Պայմանագրով և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքների և օրինական շահերի խախտում է առաջացրել:

Սույն Կանոնադրության նպատակների համար, տնտեսավարող սուբյեկտ ասելով, ենթադրվում է իրավաբանական անձ, գրանցված անդամ պետության կամ երրորդ պետության օրենսդրության համաձայն, կամ ֆիզիկական անձ, գրանցված որպես անհատ ձեռնարկատեր՝ անդամ պետության կամ երրորդ պետության օրենսդրության համաձայն:

40. Անդամ պետությունները կարող են Դատարանի իրավասության շրջանակներում ներառել այլ վեճեր, որոնց լուծումը Դատարանով անմիջականորեն նախատեսված է Պայմանագրով, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով, Միության միջազգային պայմանագրերով երրորդ կողմի հետ կամ այլ միջազգային պայմանագրերով անդամ պետությունների միջև:

41. Խնդրի լուծման Դատարանի իրավասության մասին հարցը որոշվում է Դատարանի կողմից: Դատարանը՝ իր իրավասությունները վեճի լուծման մեջ սահմանելիս, առաջնորդվում է Պայմանագրով, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով և (կամ) երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրերով:

42. Դատարանի իրավասության մեջ չի մտնում Միության մարմիններին Պայմանագրով կամ Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով նախատեսված իրավասություններից բացի, այլ իրավասությունների տրամադրումը:

43. Վեճը չի ընդունվում դատաքննության առանց անդամ պետությանը կամ Հանձնաժողովին հայտատուի դիմումի՝ նախադատական կարգով հարցի կարգավորման համար, Պայմանագրով և Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով նախատեսված խորհրդատվություններով,

բանակցություններով կամ այլ միջոցներով՝ բացառությամբ Պայմանագրով սահմանված դեպքերի:

44. Եթե անդամ պետությունը կամ Հանձնաժողովը հայտատուի դիմումն ընդունելու պահից 3 ամսվա ընթացքում չեն ձեռնարկել համապատասխան քայլեր խնդրի նախադատական կարգավորման համար, ապա վեճը քննելու վերաբերյալ դիմումը կարող է ուղարկվել Դատարան:

45. Վեճի կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ վեճը կարող է փոխանցվել Դատարան՝ մինչ սույն Կանոնադրության 44 կետում նշված ժամկետի ավարտը:

46. Դատարանը՝ անդամ պետության կամ Միության մարմնի դիմումի համաձայն, իրականացնում է Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերի և Միության մարմինների որոշումների պարզաբանում, ինչպես նաև աշխատանքային իրավահարաբերությունների հետ կապված՝ Միության մարմինների, Դատարանի աշխատողների և պաշտոնատար անձանց դիմումի համաձայն՝ Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերի և Միության մարմինների որոշումների պարզաբանում (այսուհետ՝ պարզաբանում):

47. Դատարանի կողմից պարզաբանման իրականացումը ենթադրում է խորհրդատվական եզրակացության ներկայացում և անդամ պետություններին միջազգային պայմանագրերի միասնական մեկնաբանման իրավունքից չի զրկում:

48. Դատարանն իրականացնում է երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրերի դրույթների պարզաբանում, եթե դա նախատեսված է այդպիսի միջազգային պայմանագրերով:

49. Անդամ պետության անունից, վեճի քննության կամ պարզաբանման մասին դիմումով Դատարան դիմելն, իրականացվում է անդամ պետության լիազորված մարմինների և կազմակերպությունների կողմից, որոնց ցանկը սահմանվում է յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից և դիվանագիտական ուղիներով ուղարկվում է դատարան:

50. Դատարանը, արդարադատություն իրականացնելիս, կիրառում է՝

1) միջազգային իրավունքի՝ համընդհանուր ճանաչում ունեցող սկզբունքներ և նորմեր,

2) Պայմանագիրը, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերը և այլ միջազգային պայմանագրեր, որոնց մասնակիցներն են վեճի կողմ հանդիսացող պետությունները,

3) Միության մարմինների որոշումներն ու կարգադրությունները,

4) Միջազգային սովորույթը՝ որպես համընդհանուր փորձի ապացույց, ընդունված որպես իրավական նորմ:

51. Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերի և երրորդ կողմի հետ Միության միջազգային պայմանագրերի դրույթները՝ կապված վեճերի լուծման, պարզաբանման և մեկնաբանման հետ, կիրառվում են սույն Կանոնադրությանը չհակասող մասում:

ԳԼՈՒԽ V. Դատավարություն

Բաժին 1

Վեճերի լուծման գործերով դատավարություն

52. Դատարանում վեճերի լուծման հարցերը քննարկելու կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

53. Դատարանն իրականացնում է դատավարություն՝ հիմնվելով հետևյալ սկզբունքների վրա՝

դատավորների անկախություն,
քննության հրապարակայնություն,
հասարակայնություն,
վեճի կողմերի հավասարություն,
մրցողականություն,
կոլեգիալություն:

Դատավարության սկզբունքների իրականացման կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

54. Միության շրջանակներում կնքված որևէ միջազգային պայմանագրի և (կամ) Հանձնաժողովի որոշման մասին դիմումի ընդունումը Դատարանի կողմից, հիմք չէ այդ միջազգային պայմանագրի և (կամ) որոշման կամ դրա դրույթների դադարեցման համար՝ բացառությամբ այն դեպքերի, որոնք անմիջականորեն նախատեսված են Պայմանագրով:

55. Դատարանը կարող է Դատարան դիմում ներկայացրած տնտեսավարող սուբյեկտներից, անդամ պետությունների լիազորված մարմիններից կամ կազմակերպություններից, ինչպես նաև Միության մարմիններից պահանջել գործի քննության համար անհրաժեշտ նյութերը:

56. Սահմանափակ տարածման տեղեկատվությունը կարող է ընդունվել Դատարանի կողմից կամ ներկայացվել գործում մասնակից անձի կողմից՝ Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերի, Կանոնադրության և անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն: Դատարանը ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ՝ այդպիսի տեղեկատվության պաշտպանության համար:

57. Դատարանում դատավարությունն իրականացվում է վեճի կողմերի, նրանց ներկայացուցիչների, փորձագետների, այդ թվում՝ մասնագիտական խմբերի փորձագետներին, մասնագետներին, վկաների և թարգմանիչների մասնակցությամբ:

58. Գործում մասնակից անձինք օգտվում են դատավարական իրավունքից և կրում են դատավարական պարտականություններ՝ Կանոնակարգի համաձայն:

59. Մասնագիտացված խմբերի փորձագետներին տրամադրվում է անձեռնմխելիություն վարչական, քաղաքացիական և քրեական

իրավագործությունից, ասվածի և գրածի նկատմամբ, Դատարանի կողմից դատավարության անցկացմանը նրանց մասնակցության հետ կապված: Այս անձինք կորցնում են անձեռնմխելիությունը՝ Կանոնակարգով սահմանված սահմանափակ տարածման տեղեկատվության օգտագործման և պաշտպանության կարգի խախտման դեպքում:

60. Եթե անդամ պետությունը կամ Հանձնաժողովը կարծում են, որ վեճի լուծումը կարող է վնասել իրենց շահերին, ապա այդ անդամ պետությունը կամ Հանձնաժողովը կարող է ներկայացնել միջնորդություն՝ որպես վեճի շահագրգիռ մասնակից գործում հանդես գալու մասին:

61. Դատարանը թողնում է առանց քննության վնասների փոխհատուցման կամ այլ գույքային բնույթի պահանջներ:

62. Տնտեսավարող սուբյեկտից գանձվում է տուրք՝ Դատարան հայցադիմումը ներկայացնելու համար:

63. Տուրքը վճարվում է տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից՝ մինչ Դատարան հայց ներկայացնելը:

64. Դատարանի կողմից տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի մեջ ներկայացված պահանջների բավարարման դեպքում, իրականացվում է տուրքի վերադարձ:

65. Տուրքի չափը, վճարի արժույթը, հաշվեգրման, օգտագործման և վերադարձի կարգը սահմանվում են Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

66. Գործի քննության ընթացքում յուրաքանչյուր կողմ իր դատական ծախսերն ինքնուրույն է հոգում:

67. Գործի քննության ցանկացած փուլում կողմերը կարող են կարգավորել վեճը հաշտագրի կնքմամբ՝ հայտատուի՝ իր պահանջներից հրաժարվելով կամ հայցը չեղյալ հայտարարելով:

Բաժին 2

Պարզաբանման գործերով դատավարություն

68. Պարզաբանման գործերով քննության կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

69. Դատարանն իրականացնում է պարզաբանման գործերով դատավարություն՝ դատավորների անկախության և կոլեգիալության սկզբունքների հիման վրա:

Բաժին 3

Դատարանի կազմերը

70. Դատարանը քննում է գործը Դատարանի Մեծ կոլեգիայի, Դատարանի Կոլեգիայի և Դատարանի Բողոքարկման պալատի կազմով:

71. Դատարանը քննում է վեճերի լուծման գործերը Դատարանի Մեծ կոլեգիայի նիստերին՝ սույն Կանոնակարգի 39-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված դեպքերում:

72. Մեծ կոլեգիան քննում է Կանոնակարգով նախատեսված ընթացակարգային հարցեր:

73. Դատարանը քննում է պարզաբանման մասին գործեր Դատարանի Մեծ կոլեգիայի նիստերին:

74. Դատարանի Մեծ կոլեգիայի կազմում ընդգրկվում են Դատարանի բոլոր դատավորները:

75. Դատարանի Մեծ կոլեգիայի դատական նիստը համարվում է իրավագոր այն դեպքում, երբ նիստին ներկա են Դատարանի բոլոր դատավորները:

76. Դատարանը նիստ է գումարում Դատարանի Կոլեգիայի կազմով, սույն Կանոնադրության 39-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված դեպքերում:

77. Դատարանի Կոլեգիայի կազմում ընդգրկվում են յուրաքանչյուր անդամ պետությունից մեկ դատավոր, հերթականությամբ, ըստ դատավորի ազգանվան, ռուսական այբուբենի առաջին տառից սկսած:

78. Դատարանի Կոլեգիայի դատական նիստը իրավագոր է համարվում այն դեպքում, երբ նիստին ներկա է մեկ դատավոր յուրաքանչյուր անդամ պետությունից:

79. Դատարանը նիստ է գումարում Բողոքարկման պալատի կազմով Դատարանի Կոլեգիայի որոշումների բողոքարկման մասին դիմումներ քննելիս:

80. Դատարանի Բողոքարկման պալատի կազմում ընդգրկվում են անդամ պետությունների կողմից ներկայացված դատավորները, որոնք մասնակցություն չեն ունեցել Դատարանի Կոլեգիայի այն հարցի քննմանը, որը բողոքարկվում է:

81. Դատարանի Բողոքարկման պալատի դատական նիստը համարվում է իրավագոր, եթե դրան յուրաքանչյուր անդամ պետությունից մասնակցում է մեկ դատավոր:

ԳԼՈՒԽ VI. Մասնագիտացված խմբեր

82. Կոնկրետ վեճի քննման դեպքում, որի առարկան արդյունաբերական լրավճարների, գյուղատնտեսության պետական աջակցության միջոցների, հատուկ պաշտպանողական, հակազնագցման և փոխհատուցման միջոցների տրամադրումն է, ստեղծվում է մասնագիտացված խումբ:

83. Մասնագիտացված խումբը կազմված է երեք փորձագետից՝ մեկ փորձագետ յուրաքանչյուր ցուցակից, ներկայացված յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից՝ վեճի տեսակին համապատասխան:

84. Մասնագիտացված խմբի կազմը հաստատվում է Դատարանի կողմից:

85. Գործի քննության ավարտից հետո մասնագիտացված խումբը կազմալուծվում է:

86. Անդամ պետությունները, Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո 60 օրացուցային օրերից ոչ ուշ Դատարան են ուղարկում նվազագույնը երեք փորձագետի անուն պարունակող ցանկ՝ ըստ վեճերի տեսակների, նշված սույն Կանոնադրության 82-րդ կետում, որոնք պատրաստ են և կարող են հանդես գալ որպես մասնագիտացված խմբերի անդամներ:

Անդամ պետությունները կանոնավոր հիմքով, սակայն տարին մեկ անգամից ոչ պակաս, թարմացնում են փորձագետների կազմը:

87. Որպես փորձագետներ հանդես են գալիս ֆիզիկական անձինք, որոնք բարձր որակավորման մասնագետներ են և ունեն հատուկ գիտելիքներ ու փորձ սույն Կանոնադրության 82-րդ կետում նշված՝ վեճերի առարկան կազմող հարցերում:

88. Փորձագետները հանդես են գալիս որպես անհատներ, գործում են անկախ, ինչպես նաև կապված չեն վեճի որևէ կողմի հետ և նրանցից որևէ հրահանգ չեն կարող ստանալ:

89. Փորձագետը չի կարող հանդես գալ մասնագիտացված խմբի կազմում՝ շահերի բախման առկայության դեպքում:

90. Մասնագիտացված խումբը պատրաստում է եզրակացություն, որը պարունակում է գործի փաստացի հանգամանքների անկողմնակալ գնահատականը, և ներկայացնում է այն Դատարան՝ Կանոնակարգով սահմանված ժամկետի համաձայն:

91. Մասնագիտացված խմբի եզրակացությունը կրում է հանձնարարական բնույթ՝ բացառությամբ սույն Կանոնադրության 92-րդ կետի երրորդ պարբերությամբ նախատեսված դեպքերի, և գնահատվում է Դատարանի կողմից սույն Կանոնադրության 104–110 կետերով նախատեսված որոշումներն ընդունելիս:

92. Վեճի մասին պատրաստած մասնագիտացված խմբի եզրակացությունը, որի առարկան արդյունաբերական լրավճարների, գյուղատնտեսության պետական աջակցության միջոցների տրամադրումն է, պետք է եզրակացություն պարունակի խախտումների առկայության կամ բացակայության մասին, ինչպես նաև խախտումների առկայության դեպքում՝ համապատասխան փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասին եզրահանգում:

Մասնագիտացված խմբի եզրակացությունը խախտումների առկայության կամ բացակայության մասին՝ կրում է հանձնարարական բնույթ և գնահատվում է Դատարանի կողմից սույն Կանոնադրության 104–110 կետերով նախատեսված որոշումներն ընդունելիս:

Դատարանի համար մասնագիտացված խմբի եզրակացության մասը՝ համապատասխան փոխհատուցման միջոցների մասին, որոշումն ընդունելու համար պարտադիր է:

93. Մասնագիտացված խմբերի կազմավորման և գործունեության կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

94. Մասնագիտացված խմբերի փորձագետների ծառայությունների վճարման կարգը սահմանվում է Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

ԳԼՈՒԽ VII. Դատարանի ակտեր

95. Կանոնակարգով սահմանված ժամանակահատվածում Դատարանն ընդունում է որոշումներ՝ Դատարանի գործունեության ընթացակարգային հարցերով՝ ներառյալ հետևյալ որոշումները՝

- 1) դատավարության դիմումն ընդունելու կամ ընդունելը մերժելու մասին.
- 2) գործի դատավարությունը դադարեցնելու կամ վերականգնելու մասին.
- 3) գործի դատավարությունը դադարեցնելու մասին:

96. Դիմումը ներկայացվելու օրվանից 90 օրից ոչ ավելի ժամանակահատվածում Դատարանը որոշում է ընդունում վեճի քննության արդյունքներով, իսկ պարզաբանման մասին դիմումի դեպքում՝ ներկայացնում է խորհրդատվական եզրակացություն:

97. Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում որոշման ընդունման ժամանակահատվածը կարող է երկարաձգվել:

98. Պարզաբանման մասին դիմումի խորհրդատվական եզրակացությունը կրում է հանձնարարական բնույթ:

99. Սույն Կանոնադրության 39-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված վեճերի քննության արդյունքներով Դատարանն ընդունում է որոշում, որը պարտադիր պետք է կատարվի վեճի մասնակիցների կողմից:

100. Սույն Կանոնադրության 39-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված վեճերի քննության արդյունքում Դատարանն ընդունում է որոշում, որը պարտադիր պետք է կատարվի Հանձնաժողովի կողմից:

101. Դատարանի որոշումը չի կարող դուրս գալ դիմումի մեջ նշված հարցերի շրջանակներից:

102. Դատարանի որոշումը չի փոփոխում և (կամ) չի կասեցնում Միության գործող իրավական նորմերը, անդամ պետությունների օրենսդրությունները և չի ստեղծում նորը:

103. Առանց սույն Կանոնադրության 111-113 կետերի դրույթները վնասելու՝ վեճի կողմերը կարող են ինքնուրույն սահմանել Դատարանի որոշման կատարման ձևն ու միջոցը:

104. Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրի կամ դրա առանձին դրույթների համապատասխանության վերաբերյալ անդամ պետության դիմումով գործի քննման արդյունքում, Դատարանի Մեծ կոլեգիան ընդունում է հետևյալ որոշումներից որևէ մեկը՝

- 1) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրի կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին ոչ համապատասխան լինելու մասին.
- 2) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրի կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին համապատասխան լինելու մասին.

105. Պայմանագրին, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին և (կամ) Միության մարմինների որոշումներին, ինչպես նաև նշված միջազգային պայմանագրերի կամ որոշումների առանձին դրույթներին, այլ անդամ պետության (այլ անդամ պետությունների) կողմից հետևելու մասին, անդամ պետության դիմումով գործի քննարկման արդյունքում Դատարանի Մեծ կոլեգիան ընդունում է հետևյալ որոշումներից որևէ մեկը՝

1) Պայմանագրին, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերին և (կամ) Միության մարմինների որոշումներին, ինչպես նաև նշված միջազգային պայմանագրերի կամ որոշումների առանձին դրույթներին անդամ պետության (անդամ պետությունների) կողմից հետևելու փաստի մասին.

2) Պայմանագրին, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերին և (կամ) Միության մարմինների որոշումներին, ինչպես նաև նշված միջազգային պայմանագրերի կամ որոշումների առանձին դրույթներին անդամ պետության (անդամ պետությունների) կողմից չհետևելու փաստի մասին.

106. Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին կամ Միության մարմինների որոշումներին համապատասխան լինելու մասին անդամ պետության դիմումի քննման արդյունքում, Դատարանի Մեծ կոլեգիան ընդունում է հետևյալ որոշումներից որևէ մեկը՝

1) Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին կամ Միության մարմինների որոշումներին անհամապատասխան լինելու մասին.

2) Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին կամ Միության մարմինների որոշումներին համապատասխան լինելու մասին.

107. Հանձնաժողովի գործունեության (անգործության) բողոքարկման մասին անդամ պետության դիմումի քննման արդյունքում, Դատարանի Մեծ կոլեգիան ընդունում է հետևյալ որոշումներից որևէ մեկը՝

1) բողոքարկվող գործունեությունը (անգործությունը)՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին անհամապատասխան ճանաչելու մասին.

2) բողոքարկվող գործունեությունը (անգործությունը)՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին համապատասխան ճանաչելու մասին.

108. Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին համապատասխանության, ձեռնարկատիրական ոլորտում կամ այլ տնտեսական գործունեությունում անմիջականորեն տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներին ու օրինական շահերին դիպչելու մասին տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի գործի քննման արդյունքում, Դատարանի Կոլեգիան ընդունում է հետևյալ որոշումներից

որևէ մեկը՝ եթե տվյալ որոշումը կամ դրա առանձին դրույթներ խախտում են Պայմանագրով և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով նախատեսված՝ տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներն ու օրինական շահերը՝

1) Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին համապատասխան ճանաչելու մասին.

2) Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին անհամապատասխան ճանաչելու մասին:

109. Հանձնաժողովի գործունեության (անգործության) բողոքարկման մասին տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի քննման արդյունքում, Դատարանի Մեծ կոլեգիան ընդունում է հետևյալ որոշումներից որևէ մեկը՝

1) բողոքարկվող գործունեությունը (անգործությունը)՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին անհամապատասխան լինելու, ձեռնարկատիրական ոլորտում կամ այլ տնտեսական գործունեությունում տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներն ու օրինական շահերը խախտելու մասին.

2) բողոքարկվող գործունեությունը (անգործությունը)՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին համապատասխան լինելու, ձեռնարկատիրական ոլորտում կամ այլ տնտեսական գործունեությունում տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներն ու օրինական շահերը չխախտելու մասին.

110. Դատարանի Կոլեգիայի գործի քննության արդյունքներով՝ որոշման բողոքարկման մասին տնտեսավարող սուբյեկտի հայտարարությամբ, Բողոքարկման պալատը կարող է ընդունել հետևյալ որոշումներից որևէ մեկը՝

1) Դատարանի Կոլեգիայի որոշումն անփոփոխ թողնել, իսկ առանց բավարարման՝ բողոքարկման մասին դիմումը.

2) Դատարանի Կոլեգիայի որոշումն ամբողջական կամ մասնակի կասեցնելու, կամ դրա փոփոխության մասին՝ սույն Կանոնադրության 108-րդ և 109-րդ կետերին համապատասխան նոր որոշում կայացնել:

111. Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների գործողությունը, որը Դատարանի կողմից ճանաչվել է անհամապատասխան Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին, շարունակվում է Դատարանի համապատասխան որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մինչ Հանձնաժողովի կողմից տվյալ որոշումը կատարելը:

Հանձնաժողովի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները, որոնք Դատարանի կողմից ճանաչվել են որպես անհամապատասխան՝ Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին, Դատարանի որոշման օրվանից խելամիտ, սակայն 60 օրացուցային օրը չգերազանցող

ժամանակահատվածում ներկայացվում են Հանձնաժողովի կողմից՝ Պայմանագրի և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին համապատասխան, եթե այլ ժամանակահատված չի սահմանվում Դատարանի որոշմամբ:

Դատարանն իր որոշման մեջ, հաշվի առնելով Պայմանագրի դրույթները և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերը, կարող է սահմանել Հանձնաժողովի որոշման այլ ժամանակահատված՝ Պայմանագրի և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին համապատասխան:

112. Վեճի կողմերից մեկի հիմնավորված միջնորդության առկայության դեպքում՝ Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների, Դատարանի կողմից Պայմանագրին և Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին ոչ համապատասխան գործողությունը կարող է դադարեցվել Դատարանի որոշմամբ՝ այդ որոշումն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

113. Հանձնաժողովը պարտավոր է Դատարանի որոշումն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից խելամիտ, սակայն 60 օրացուցային օրերից ոչ ավելի ժամանակահատվածում կատարել օրինական ուժի մեջ մտած Դատարանի որոշումը, որում Դատարանը սահմանել է, որ Հանձնաժողովի բողոքարկվող գործողությունը (անգործությունը) չի համապատասխանում Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին, և որ Հանձնաժողովի այդպիսի գործողությամբ (անգործությամբ) խախտվում են տնտեսավարող սուբյեկտների իրավունքներն ու օրինական շահերը, որոնք նախատեսված են Պայմանագրով և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերով:

114. Դատարանի որոշումը չկատարելու դեպքում անդամ պետությունն իրավունք ունի դիմելու Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհուրդ՝ դրանց կատարման համար միջոցներ ձեռնարկելու նպատակով:

115. Հանձնաժողովի կողմից Դատարանի որոշումը չկատարելու դեպքում, տնտեսավարող սուբյեկտն իրավունք ունի դիմելու Դատարան՝ դրանց կատարման համար միջոցներ ձեռնարկելու միջնորդությամբ:

Դատարանը՝ տնտեսավարող սուբյեկտի միջնորդությամբ, դրանք ներկայացնելու օրվանից 15 օրացուցային օրերի ընթացքում դիմում է Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհուրդ՝ տվյալ հարցով որոշում ընդունելու համար:

116. Դատարանի ակտերը ենթակա են տպագրման Դատարանի պաշտոնական տեղեկագրում և Դատարանի պաշտոնական համացանցային կայքում:

117. Դատարանի որոշումը կարող է պարզաբանվել առանց դրա էության և բովանդակության փոփոխման՝ միայն Դատարանի կողմից՝ գործի կողմերի հիմնավորված միջնորդության դիմումի դեպքում:

ԳԼՈՒԽ VIII. Եզրափակիչ դրույթներ

118. Դատավորները, պաշտոնատար անձինք, Դատարանի աշխատակիցները, գործին մասնակից անձինք, մասնագիտացված խմբերի փորձագետները, չեն տարածում և չեն փոխանցում երրորդ կողմին գործի քննության ընթացքում ստացված տեղեկատվությունը, առանց տվյալ տեղեկատվությունը տրամադրող անձի գրավոր համաձայնության:

119. Սահմանափակ տարածման տեղեկատվության օգտագործման ու պաշտպանության կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

120. Դատարանն իր գործունեության մասին յուրաքանչյուր տարի հաշվետվություն է ներկայացնում Եվրասիական տնտեսական Բարձրագույն խորհուրդ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3
«Եվրասիական
տնտեսական միության
մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եվրասիական տնտեսական միության շրջանակներում տեղեկատվահաղորդակցական տեխնոլոգիաների և տեղեկատվական փոխգործակցության մասին

1. Սույն Արձանագրությունը մշակվել է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագիր) 23-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեղեկատվական փոխգործակցության հիմնարար սկզբունքները սահմանելու և Միության շրջանակներում դրա իրագործումը համակարգելու, ինչպես նաև ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգը ստեղծելու և զարգացման կարգը սահմանելու նպատակով:

2. Սույն Արձանագրության մեջ գործածվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«Էլեկտրոնային փաստաթղթի թղթային պատճեն»՝ թղթային կրիչով էլեկտրոնային փաստաթղթի պատճենը, որը վավերացվել է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված կարգով.

«վստահված երրորդ կողմ»՝ կազմակերպություն, որին, անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան, վերապահված է էլեկտրոնային փաստաթուղթը ստորագրած անձի առնչությամբ ժամանակի ֆիքսված պահին էլեկտրոնային փաստաթղթերում էլեկտրոնային թվային ստորագրությունը (էլեկտրոնային ստորագրությունը) ստուգելու առնչությամբ գործունեություն իրականացնելու իրավունք.

«անդամ պետության ազգային հատվածի պատվիրատու»՝ անդամ պետության պետական մարմին, որն իրականացնում է անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան սահմանվող անդամ պետության ազգային հատվածի ձևավորման, զարգացման և շահագործման աշխատանքների պատվիրատուի ու կազմակերպչի գործառույթներ.

«տեղեկությունների պաշտպանություն»՝ տեղեկությունների և դրանց մշակման միջոցների գաղտնիությունը, ամբողջականությունն ու հասանելիությունը սահմանելու, դրանց հասնելու և պահպանելու վերաբերյալ իրավական, կազմակերպական և տեխնիկական միջոցառումների ամբողջության ընդունում և իրագործում.

«Միության ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգ»՝ անդամ պետությունների ազգային հատվածներով և Հանձնաժողովի ինտեգրացիոն հատվածով միավորված, ըստ տարածքների տեղաբաշխված պետական տեղեկատվական ռեսուրսների և լիազոր մարմինների տեղեկատվական համակարգերի, Հանձնաժողովի տեղեկատվական ռեսուրսների և տեղեկատվական համակարգերի կազմակերպական ամբողջություն.

«տեղեկատվական համակարգ»՝ տեղեկատվական ռեսուրսների մշակումն ապահովող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և տեղեկատվական միջոցների ամբողջություն.

«տեղեկատվահաղորդակցական տեխնոլոգիաներ»՝ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և հեռահաղորդակցության գործընթացների իրագործման մեթոդների ու միջոցների ամբողջություն.

«տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ»՝ տեղեկություններ փնտրելու, հավաքագրելու, կուտակելու, համակարգելու, պահպանելու, հստակեցնելու, մշակելու, տրամադրելու, տարածելու և վերացնելու (ոչնչացնելու) գործընթացները, մեթոդները, ինչպես նաև այդպիսի գործընթացներն ու մեթոդներն իրականացնելու եղանակները.

«տեղեկատվական ռեսուրս»՝ տեղեկատվական համակարգերում ընդգրկված փաստաթղթավորված տեղեկությունների (տվյալների բազա, տեղեկությունների այլ աղբյուրներ) աստիճանակարգված ամբողջություն.

«դասակարգիչ»՝ դասակարգման օբյեկտների համակարգված, կառուցվածքավորված և կոդիֆիկացված ցանկ.

«անդամ պետության ազգային հատված, Հանձնաժողովի ինտեգրացիոն հատված»՝ տեղեկատվական համակարգեր, որոնցով ապահովվում է լիազոր մարմինների տեղեկատվական համակարգերի և Հանձնաժողովի տեղեկատվական համակարգերի միջև տեղեկատվական փոխգործակցությունը Միության ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգի շրջանակներում.

«նորմատիվային-տեղեկատվական տվյալներ»՝ լիազոր մարմինների միջև տեղեկությունների փոխանակումն իրականացնելու ժամանակ օգտագործվող տեղեկագրքերի և դասակարգիչների ամբողջություն.

«տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածք»՝ Միության շրջանակներում օգտագործվող էլեկտրոնային փաստաթղթերին իրավաբանական ուժ տալու նպատակով իրականացվող տեղեկատվական-տեխնոլոգիական և կազմակերպահրավական միջոցառումների, կանոնների ու որոշումների ամբողջություն.

«ընդհանուր տեղեկատվական ռեսուրս»՝ Հանձնաժողովի տեղեկատվական ռեսուրս, որը ձևավորվում է կենտրոնացված վարման միջոցով կամ անդամ պետությունների տեղեկատվական փոխգործակցության հիման վրա.

«Միության շրջանակներում ընդհանուր գործընթաց»՝ անդամ պետություններից մեկի տարածքում սկսվող, իսկ մեկ այլ անդամ պետության տարածքում ավարտվող (փոփոխվող) ձևակերպումներ և ընթացակարգեր, որոնք կանոնակարգված (սահմանված) են Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերով և ակտերով ու անդամ պետությունների օրենսդրությամբ.

«տեղեկագիրք»՝ համակարգված, կառուցվածքավորված և կոդիֆիկացված ցանկ, որն իր բովանդակությամբ կամ տեղեկությունների բնույթով միատարր է.

«էլեկտրոնային փոխգործակցության սուբյեկտներ»՝ պետական մարմիններ, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձինք, որոնք փոխգործակցում են էլեկտրոնային փաստաթղթեր, ինչպես նաև էլեկտրոնային տարբերակով տեղեկություններ կազմելիս, ուղարկելիս, փոխանցելիս, ստանալիս, պահպանելիս և օգտագործելիս ծագող հարաբերությունների շրջանակներում.

«վստահության անդրսահմանային տարածք»՝ անդամ պետությունների կողմից՝ լիազոր մարմինների միջև տվյալների և էլեկտրոնային փաստաթղթերի միջպետական փոխանակման ժամանակ վստահության ապահովման նպատակով համաձայնեցված իրավական, կազմակերպական և տեխնոլոգիական պայմանների ամբողջություն.

«տեղեկությունների դասակարգման և ծածկագրման միասնականացված համակարգ»՝ նորմատիվային-տեղեկատվական տվյալների տեղեկագրքերի, դասակարգիչների, ինչպես նաև դրանց մշակման, վարման և կիրառման կարգի ու մեթոդաբանության ամբողջություն.

«լիազոր մարմին»՝ անդամ պետության պետական մարմին կամ իր կողմից սահմանված կազմակերպություն, որն օժտված է առանձին ոլորտներում պետական քաղաքականություն իրականացնելու լիազորություններով.

«հաշվառման համակարգ»՝ տեղեկատվական համակարգ, որը տեղեկություններ է պարունակում էլեկտրոնային փոխգործակցության սուբյեկտների իրավահաստատող փաստաթղթերից, և որի օգտագործման միջոցով կազմվում կամ տրվում են իրավաբանական նշանակությամբ էլեկտրոնային փաստաթղթեր.

«փոխգործակցության էլեկտրոնային ձև»՝ տեղեկատվական փոխգործակցության եղանակ, որը հիմնված է տեղեկատվահաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառման վրա.

«փաստաթղթի էլեկտրոնային տարբերակ»՝ տեղեկություններ, տեղեկատվություն, տվյալներ, որոնք ներկայացված են էլեկտրոնային հաշվիչ մեքենաների օգտագործմամբ մարդու կողմից ընկալելի, ինչպես նաև տեղեկատվահաղորդակցական տեխնոլոգիաների օգտագործմամբ դրանց փոխանցման և մշակման համար պիտանի տարբերակով՝ կատարելով ձևաչափի և կառուցվածքի սահմանված պահանջները:

«էլեկտրոնային փաստաթուղթ»՝ էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթուղթ, որը վավերացված է էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ (էլեկտրոնային ստորագրությամբ), և որը համապատասխանում է տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի պահանջներին:

3. Արտաքին և փոխադարձ առևտրի՝ ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգի ֆունկցիոնալ հնարավորությունների ընդլայնման հիման վրա աշխատանքներ են իրականացվում Միության ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգ (այսուհետ՝ ինտեգրացված համակարգ) ստեղծելու, դրա գործունեությունն ու զարգացումն ապահովելու նպատակով, որը տեղեկատվական աջակցություն է ապահովում հետևյալ հարցերով՝

- 1) մաքսասակագնային և ոչ սակագնային կարգավորում,
- 2) մաքսային կարգավորում,
- 3) սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների տեխնիկական կարգավորում, կիրառում,
- 4) ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվեգրում ու բաշխում,
- 5) հակագնագցման և փոխհատուցման տուրքերի հաշվեգրում ու բաշխում,
- 6) վիճակագրություն,
- 7) մրցակցային քաղաքականություն,
- 8) էներգետիկ քաղաքականություն,
- 9) արժույթային քաղաքականություն,
- 10) մտավոր սեփականություն,
- 11) ֆինանսական շուկաներ (բանկային ոլորտ, ապահովագրական ոլորտ, արժույթային շուկա, արժեթղթերի շուկա),
- 12) Միության մարմինների գործունեության ապահովում,
- 13) մակրոտնտեսական քաղաքականություն,
- 14) արդյունաբերական և ագրոարդյունաբերական քաղաքականություն,
- 15) դեղամիջոցների և բժշկական արտադրատեսակների շրջանառություն,
- 16) Միության լիազորությունների սահմաններում այլ հարցեր (ինտեգրացված համակարգի ընդգրկման շրջանակում ներառված՝ ըստ դրա զարգացվածության):

4. Ինտեգրացված համակարգի ձևավորման հիմնական խնդիրներն են՝

- 1) Միության նորմատիվային-տեղեկատվական տվյալների միասնական համակարգ ստեղծելն ու վարելը դասակարգման և ծածկագրման միասնականացված համակարգի հիման վրա,

2) Միության շրջանակներում տվյալների և էլեկտրոնային փաստաթղթերի միջպետական փոխանակման ինտեգրացված տեղեկատվական կառուցվածք ստեղծելը,

3) անդամ պետությունների համար ընդհանուր տեղեկատվական ռեսուրսներ ստեղծելը,

4) Միության շրջանակներում ընդհանուր տեղեկատվական ռեսուրսների ձևավորումն ապահովելու, պետական հսկողություն իրականացնող լիազոր մարմինների տեղեկատվությունն ապահովելու, ինչպես նաև ընդհանուր գործընթացներն իրականացնելու համար Պայմանագրի դրույթների հիման վրա տեղեկատվական փոխգործակցություն ապահովելը,

5) Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերի և ակտերի ու Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերի և ակտերի նախագծերի տեքստերին, ինչպես նաև ընդհանուր տեղեկատվական ռեսուրսներին ու անդամ պետությունների տեղեկատվական ռեսուրսներին հասանելիություն ապահովելը,

6) տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածք ստեղծելը և դրա գործունեությունն ապահովելը:

5. Ինտեգրացված համակարգի շրջանակներում ձևավորվում են ընդհանուր տեղեկատվական ռեսուրսներ, որոնք պարունակում են՝

1) անդամ պետությունների օրենսդրական և այլ նորմատիվ իրավական ակտեր, Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրեր և ակտեր,

2) նորմատիվային-տեղեկատվական տվյալներ, որոնք կազմվում են տվյալների բազայի կենտրոնացված վարման միջոցով կամ անդամ պետությունների տեղեկատվական փոխգործակցության հիման վրա,

3) անդամ պետությունների և Հանձնաժողովի տեղեկատվական փոխգործակցության հիման վրա ձևավորվող ռեսուրսներ,

4) պաշտոնական վիճակագրական տեղեկություններ,

5) անդամ պետությունների՝ տեղեկատվական-մեթոդական, գիտական, տեխնիկական և այլ տեղեկատվական-վերլուծական նյութեր,

6) ընդհանուր տեղեկատվական ռեսուրսների կազմում ներառված այլ տեղեկություններ՝ ըստ ինտեգրացված համակարգի զարգացվածության:

6. Անդամ պետության ինտեգրացված համակարգ ձևավորելիս հիմնվում են հետևյալ սկզբունքների վրա՝

1) շահերի ընդհանրություն և փոխշահավետություն,

2) ինտեգրացված համակարգի համար տեղեկությունների նախապատրաստման վերաբերյալ միասնական մեթոդաբանական մոտեցումների կիրառում տվյալների ընդհանուր մոդելների հիման վրա,

3) տեղեկությունների հասանելիություն, հավաստիություն և ամբողջականություն,

4) տեղեկությունները ժամանակին ներկայացնելը,

5) ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մակարդակին համապատասխանություն,

6) անդամ պետությունների տեղեկատվական համակարգերին ինտեգրում,

7) ինտեգրացված համակարգում առկա տեղեկատվական ռեսուրսներին անդամ պետությունների հավասար հասանելիության ապահովում,

8) ներկայացված տեղեկությունները միայն հայտարարված նպատակներով օգտագործելն առանց այն տրամադրած անդամ պետությանը վնաս հասցնելու,

9) ինտեգրացված համակարգի հրապարակայնություն բոլոր կատեգորիաներից օգտվողների համար՝ հաշվի առնելով տեղեկությունների օգտագործմանը ներկայացվող պահանջի պահպանումը՝ հայտարարված նպատակներին համապատասխան,

10) լիազոր մարմինների, լիազոր մարմինների և Հանձնաժողովի միջև ինտեգրացված համակարգի օգտագործմամբ տեղեկությունների փոխանակման իրականացում անհատույց հիմունքներով:

7. Նորմատիվային-տեղեկատվական տվյալների կազմի մեջ մտնող տեղեկագրքերի և դասակարգիչների կազմն ու բովանդակությունը, Պայմանագրին և Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերին համապատասխան, սահմանվում են Հանձնաժողովի կողմից լիազոր մարմինների հետ համաձայնեցմամբ:

8. Անդամ պետության ինտեգրացված համակարգ ձևավորելիս առաջնորդվում են միջազգային ստանդարտներով և առաջարկություններով:

9. Միության շրջանակներում ընդհանուր տեղեկատվական ռեսուրսներ ձևավորելու, ընդհանուր գործընթացների իրականացումը ապահովելու և ինտեգրացված համակարգի միջոցների օգտագործմամբ պետական հսկողության տարբեր տեսակներն արդյունավետ իրականացնելու նպատակով ապահովվում է լիազոր մարմինների, լիազոր մարմինների և Հանձնաժողովի, ինչպես նաև Հանձնաժողովի ու ինտեգրացիոն միությունների, միջազգային կազմակերպությունների միջև փոխգործակցության էլեկտրոնային ձև: Միության շրջանակներում ընդհանուր գործընթացների ցանկը, Միության շրջանակներում ընդհանուր գործընթացներն իրականացնելու տեխնոլոգիան, փոխգործակցության ընթացքում հաղորդագրություններ (հարցումներ) ուղարկելու և ստանալու կարգն ու կանոնակարգը, փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակին (էլեկտրոնային փաստաթուղթ) ներկայացվող պահանջները սահմանվում են Հանձնաժողովի կողմից՝ Պայմանագրով սահմանված կարգով:

10. Էլեկտրոնային ձևով փոխգործակցության ընթացքում ներկայացվող տեղեկությունների ցանկը սահմանվում է Պայմանագրով կամ Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով:

11. Լիազոր մարմնի կողմից տեղեկություններ ներկայացնելու առնչությամբ տնտեսավարող սուբյեկտների և ֆիզիկական անձանց համար հավասար պայմաններ ստեղծելու, լիազոր մարմինների, տնտեսավարող սուբյեկտների և

Ֆիզիկական անձանց միջև փոխգործակցության էլեկտրոնային ձևերը համաձայնեցված եղանակով զարգացնելու նպատակով Հանձնաժողովն իրավունք ունի փոխգործակցության նշված տեսակների համար Միության շրջանակներում փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակի (էլեկտրոնային փաստաթղթերի), փոխգործակցության ընթացքում հաղորդագրություններ (հարցումներ) ուղարկելու և ստանալու կարգի նկատմամբ սահմանելու միասնական, միասնականացված պահանջներ կամ երաշխավորելու դրանց կիրառումը:

12. էլեկտրոնային փաստաթղթերի օգտագործմամբ փոխգործակցության էլեկտրոնային ձևի դեպքում, ինչպես նաև տեղեկատվական համակարգերում դրանց մշակման դեպքում պահպանվում են հետևյալ սկզբունքները՝

1) եթե անդամ պետության օրենսդրությամբ պահանջվում է փաստաթուղթը ձևակերպել թղթային կրիչով, ապա Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից հաստատվող՝ փաստաթղթավորման կանոնների և պահանջների համաձայն ձևակերպված էլեկտրոնային փաստաթուղթը համարվում է այդ կանոններին և պահանջներին համապատասխանող.

2) Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից հաստատվող՝ փաստաթղթավորման կանոնների և պահանջների համաձայն ձևակերպված էլեկտրոնային փաստաթուղթը իրավաբանական ուժով հավասարազոր է ճանաչվում ստորագրությամբ կամ ստորագրությամբ և կնիքով վավերացված թղթային կրիչով համանման փաստաթղթին.

3) փաստաթուղթը չի կարող զրկվել իրավաբանական ուժից միայն այն հիմքով, որ այն կազմված է էլեկտրոնային փաստաթղթի ձևով.

4) էլեկտրոնային փաստաթղթերից տեղեկություններ վերցնելու դեպքում, այդ թվում՝ ձևաչափերը և կառուցվածքները վերափոխելու դեպքում դրանց մշակման նպատակով տեղեկատվական համակարգերում ապահովվում է դրանց նույնականությունը էլեկտրոնային փաստաթղթերում նշված համանման տեղեկություններին.

5) Միության իրավունքը կազմող միջազգային փաստաթղթերով և ակտերով կամ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում հաշվառման համակարգի օգտագործմամբ հնարավոր է ապահովել էլեկտրոնային փաստաթղթերի թղթային օրինակների ձևակերպումը:

13. Վստահության անդրսահմանային տարածքի զարգացումն իրականացվում է Հանձնաժողովի և անդամ պետությունների կողմից՝ իրավաբանական ուժ ունեցող էլեկտրոնային փաստաթղթերի և ծառայությունների միջպետական տեղեկատվական փոխգործակցության ժամանակ օգտագործվող ռազմավարությանն ու հայեցակարգին համապատասխան:

14. Տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքը բաղկացած է պետական բաղադրիչներից և ինտեգրացիոն բաղադրիչից:

15. Տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի ինտեգրացիոն բաղադրիչի օպերատորը Հանձնաժողովն է:

16. Տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի պետական բաղադրիչների օպերատորները լիազոր մարմինները կամ անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կազմակերպություններն են:

17. Տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի ինտեգրացիոն բաղադրիչը ենթադրում է վստահության անդրսահմանային տարածքի տարրերի ամբողջություն, որոնք ապահովում են անդրսահմանային էլեկտրոնային փաստաթղթերի մշակման իրականացում համաձայնեցված ստանդարտների և ենթակառուցվածքային որոշումների հիման վրա:

18. Վստահության անդրսահմանային տարածքի ստեղծմանը, զարգացմանը և գործունեությանն ուղղված պահանջները մշակվում են Հանձնաժողովի կողմից՝ լիազոր մարմինների հետ փոխգործակցության արդյունքում և հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից: Տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի բաղադրիչների ստուգումը նշված պահանջներին համապատասխանության վերաբերյալ իրականացվում է անդամ պետությունների և Հանձնաժողովի ներկայացուցիչներից կազմված հանձնաժողովի կողմից: Հանձնաժողովի մասին դրույթը, որը ներառում է դրա ձևավորման և գործունեության իրականացման կարգը, սահմանվում է Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից:

19. Էլեկտրոնային փաստաթղթերի պաշտպանության տարբեր մեխանիզմներ օգտագործող էլեկտրոնային փոխգործակցության սուբյեկտների միջև էլեկտրոնային փաստաթղթերով տեղեկությունների փոխանակումն ապահովվում է տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի օպերատորների կողմից տրամադրվող ծառայությունների, այդ թվում՝ վստահված երրորդ կողմի ծառայությունների օգտագործմամբ:

20. Վստահված երրորդ կողմի ծառայությունները տրամադրվում են անդամ պետությունների և Հանձնաժողովի կողմից: Անդամ պետությունների վստահված երրորդ կողմի ծառայությունների օպերատորները լիազոր մարմինները կամ դրանց կողմից սահմանված (հավաստագրված) կազմակերպություններն են: Հանձնաժողովի վստահված երրորդ կողմի ծառայությունների օպերատորը Հանձնաժողովն է: Անդամ պետություններն ապահովում են վստահված երրորդ կողմերի ծառայություններից օգտվելու՝ էլեկտրոնային փոխգործակցության սուբյեկտների իրավունքը:

21. Վստահված երրորդ կողմի հիմնական խնդիրներն են՝

1) էլեկտրոնային փոխգործակցության սուբյեկտների էլեկտրոնային փաստաթղթերի և էլեկտրոնային թվային ստորագրությունների (էլեկտրոնային

ստորագրությունների) օրինականացման իրականացում (իսկության հաստատում)՝ ժամանակի ֆիքսված պահին,

2) էլեկտրոնային փաստաթղթերի միջազգային (անդրսահմանային) փոխանակման ժամանակ վստահության երաշխիքների ապահովում,

3) ելից և (կամ) մտից էլեկտրոնային փաստաթղթերում ու հաղորդագրություններում էլեկտրոնային թվային ստորագրությունների (էլեկտրոնային ստորագրությունների) կիրառման իրավաչափության ապահովում՝ անդամ պետությունների օրենսդրությանը և Հանձնաժողովի ակտերին համապատասխան:

22. Հաշվառման համակարգի շրջանակներում տեղեկատվական ռեսուրսների վարման և օգտագործման կարգը սահմանվում է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

23. էլեկտրոնային փաստաթղթերի օգտագործմամբ փոխգործակցության էլեկտրոնային ձևի ապահովման առնչությամբ Հանձնաժողովի հիմնական խնդիրներն են՝

1) Հանձնաժողովի ինտեգրացիոն հատվածում տեղեկությունների պաշտպանության՝ անդամ պետությունների համար փոխընդունելի մակարդակի ապահովում,

2) հաշվառման համակարգերում տեղեկությունների և տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի, այդ թվում՝ տեղեկատվական փոխգործակցության սուբյեկտների հասանելիության միջոցի պաշտպանության ապահովման նպատակով որոշումների մշակում,

3) տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի բաղադրիչների կազմի սահմանում անդամ պետությունների միջպետական ստանդարտների, միջազգային ստանդարտների և առաջարկությունների հիման վրա,

4) տիպային տեղեկատվական-տեխնոլոգիական որոշումների և ծրագրա-ապարատային համալիրների մշակման ու ապրոբացիայի կորոդինացում՝ տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի շրջանակներում,

5) տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու կանոնների, տեղեկություններն էլեկտրոնային տարբերակով փաստաթղթավորելու ընդհանուր ենթակառուցվածքի առանձին բաղադրիչների և ծառայությունների աշխատանքի կանոնակարգերի, ինչպես նաև էլեկտրոնային փոխգործակցության սուբյեկտների համար դրանց կիրառման վերաբերյալ առաջարկությունների մշակման կորոդինացում,

6) Միության շրջանակներում տեղեկատվական փոխգործակցության ընթացքում էլեկտրոնային փաստաթղթերի օգտագործման դեպքում անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցման, ինչպես նաև տեղեկատվական

փոխգործակցության միջերեսների միասնականացման համար առաջարկությունների նախապատրաստում,

7) վստահության անդրսահմանային տարածքի ձևավորման առանձին հարցերով անդամ պետությունների՝ երրորդ երկրների հետ փոխգործակցության կորորդինացում:

24. Անդամ պետություններն ապահովում են լիազոր մարմինների տեղեկատվական ռեսուրսներում, տեղեկատվական համակարգերում և տեղեկատվահեռահաղորդակցական ցանցերում առկա տեղեկությունների պաշտպանությունը՝ անդամ պետությունների օրենսդրության պահանջներին համապատասխան:

25. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ պետական գաղտնիք (պետական գաղտնիքներ) կամ սահմանափակ հասանելիություն ունեցող տեղեկատվություն համարվող տեղեկությունների փոխանակումն իրականացվում է անդամ պետությունների օրենսդրության՝ դրանց պաշտպանությանը վերաբերող պահանջների պահպանմամբ:

26. Անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան՝ պետական գաղտնիք (պետական գաղտնիքներ) կամ սահմանափակ հասանելիություն ունեցող տեղեկատվություն համարվող տվյալներ պարունակող տեղեկությունների փոխանակման կարգը Միության շրջանակներում սահմանվում է միջազգային պայմանագրերով:

27. Ինտեգրացված համակարգի ստեղծումը համակարգվում է Հանձնաժողովի կողմից, որն ապահովում է դրա գործունեությունն ու զարգացումը անդամ պետությունների ազգային հատվածի պատվիրատուների հետ փոխգործակցության արդյունքում՝ հաշվի առնելով Հանձնաժողովի կողմից մշակվող և Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից հաստատվող ինտեգրացված համակարգի զարգացման ռազմավարությունը: Ինտեգրացված համակարգի ստեղծման, դրա գործունեության և զարգացման ապահովման աշխատանքներն իրականացվում են Հանձնաժողովի՝ լիազոր մարմինների հետ փոխգործակցության արդյունքում մշակող և Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից հաստատվող ծրագրերի հիման վրա (նշելով Հանձնաժողովի ինտեգրացիոն հատվածի ստեղծման, գործունեության և զարգացման ապահովման աշխատանքների ժամկետներն ու արժեքները):

28. Հանձնաժողովը սեփականատիրոջ իր իրավունքներն իրականացնում և պարտականությունները կատարում է ինտեգրացիոն համակարգի այնպիսի բաղադրիչների առնչությամբ, ինչպիսիք Հանձնաժողովի ինտեգրացիոն հատվածը, Հանձնաժողովի տեղեկատվական ռեսուրսներն ու տեղեկատվական համակարգերն են, ինչպես նաև կազմակերպում է դրանց նախագծումը, մշակումը, վարումը, աշխատանքների արդյունքների ընդունումն ու հետագա ընթացքը:

29. Հանձնաժողովն իրականացնում է ապրանքների (աշխատանքների, ծառայությունների) պատվերներ (գնումներ), ապրանքների (աշխատանքների, ծառայությունների) պատվերներ (գնումներ) կատարելու ժամանակ ներկայացված

մրցույթային առաջարկների գնահատում և սույն Արձանագրության 28-րդ կետում նշված ինտեգրացված համակարգի բաղկացուցիչների առնչությամբ գույքային իրավունքների ձեռքբերում:

30. Ինտեգրացված համակարգի հատվածների ստեղծման, զարգացման և գործունեության ժամանակ կազմակերպական ու տեխնիկական որոշումների կիրառման միասնականացումն ապահովելու, տեղեկությունների պաշտպանության պատշաճ մակարդակը պահպանելու նպատակով Հանձնաժողովը համակարգում է տեխնիկական, տեխնոլոգիական, մեթոդական և կազմակերպչական փաստաթղթերի նախագծերի մշակումն ու հաստատում դրանք:

31. Անդամ պետությունը սահմանում է անդամ պետության ազգային հատվածի պատվիրատուին, որն իրականացնում է դրա ստեղծման, գործունեության ու զարգացումն ապահովելու իրավունքները և կատարում պարտականությունները:

32. Անդամ պետություններն ունեն ինտեգրացված համակարգից օգտվելու հավասար իրավունքներ:

33. Սույն Արձանագրության 28-րդ կետում նշված ինտեգրացված համակարգի բաղկացուցիչների ստեղծման, զարգացման և գործունեության ապահովման աշխատանքների ֆինանսավորումն իրականացվում է Միության բյուջեի միջոցների հաշվին, ընդ որում, դրանց ստեղծման և զարգացման աշխատանքների առնչությամբ՝ ելնելով սույն Արձանագրության 27-րդ կետում նշված ծրագրերն իրականացնելու համար անհրաժեշտ ծավալներից:

34. Պետական տեղեկատվական ռեսուրսների և լիազոր մարմինների տեղեկատվական համակարգերի, ինչպես նաև անդամ պետությունների ազգային հատվածների ստեղծման, զարգացման և գործունեության ապահովման ֆինանսավորումն իրականացվում է անդամ պետությունների բյուջեի՝ լիազոր մարմինների գործունեության ապահովման համար նախատեսված միջոցների հաշվին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4
«Եվրասիական
տնտեսական միության
մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եվրասիական տնտեսական միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների ձևավորման և տարածման կարգի մասին

1. Սույն Արձանագրությունը մշակվել է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագիր) 23-րդ հոդվածի համաձայն՝ Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների ձևավորման և տարածման կարգը սահմանելու նպատակով:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկություններ»՝ վիճակագրական տեղեկություններ, որոնք ձևավորվում են լիազոր մարմինների կողմից վիճակագրական աշխատանքների ազգային ծրագրերի շրջանակներում և (կամ) անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան.

«Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկություններ»՝ վիճակագրական տեղեկություններ, որոնք ձևավորվում են Հանձնաժողովի կողմից անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների, միջազգային կազմակերպությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների և անդամ պետությունների օրենսդրությամբ չարգելվող աղբյուրներից ստացված այլ տեղեկությունների հիման վրա.

«լիազոր մարմիններ»՝ անդամ պետությունների պետական մարմինները, այդ թվում՝ ազգային (կենտրոնական) բանկերը, որոնց վերապահված են անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունները ձևավորելու գործառույթները:

3. Անդամ պետություններին և Հանձնաժողովին փոխադարձ առևտրում անդամ պետությունների միջև փոխադրվող ապրանքների վերաբերյալ պաշտոնական վիճակագրական տեղեկություններ ապահովելու նպատակով լիազոր մարմիններն իրականացնում են այլ անդամ պետությունների հետ ապրանքների փոխադարձ առևտրի վիճակագրության վարում:

4. Ապրանքների փոխադարձ առևտրի վիճակագրության վարումն իրականացվում է լիազոր մարմինների հետ՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող մեթոդաբանությանը համապատասխան:

5. Լիազոր մարմինները Հանձնաժողովին են ներկայացնում անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունները՝ վիճակագրական ցուցանիշների ցանկի համաձայն:

6. Վիճակագրական ցուցանիշների ցանկը, անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունները ներկայացնելու ժամկետները և ձևաչափերը հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից՝ լիազոր մարմինների համաձայնությամբ:

7. Հանձնաժողովն իրավունք ունի լիազոր մարմիններից պահանջելու անդամ պետությունների այլ պաշտոնական վիճակագրական տեղեկություններ, որոնք ներառված չեն վիճակագրական ցուցանիշների ցանկում:

8. Լիազոր մարմինները ձեռնարկում են միջոցներ՝ ապահովելու անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների ամբողջականությունը, հավաստիությունը և Հանձնաժողովին ժամանակին ներկայացնելը, տեղեկացնում են Հանձնաժողովին պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունները սահմանված ժամկետներում ներկայացնելու անհնարինության մասին:

9. Սույն Արձանագրության դրույթները չեն տարածվում անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան՝ պետական գաղտնիք (պետական գաղտնիքներ) կամ սահմանափակ հասանելիություն ունեցող տեղեկատվություն համարվող՝ անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների վրա:

10. Հանձնաժողովն իրականացնում է Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների հավաքագրում, կուտակում, համակարգում, վերլուծություն և տարածում, լիազոր մարմինների հարցումների հիման վրա նշված տեղեկությունների տրամադրում, ինչպես նաև վիճակագրության ոլորտում լիազոր մարմինների տեղեկատվական և մեթոդաբանական փոխգործակցության կորրեկցիանցում՝ սույն Արձանագրության շրջանակներում:

11. Հանձնաժողովը մշակում և հաստատում է Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների ձևավորման մեթոդաբանությունը, որը կազմվում է Հանձնաժողովին տրամադրվող՝ անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների հիման վրա:

12. Հանձնաժողովը ձեռնարկում է միջոցներ՝ ուղղված անդամ պետությունների պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների համադրելիությունն ապահովելուն՝ լիազոր մարմինների կողմից միջազգային մակարդակում միասնական, համադրելի ստանդարտների կիրառման առնչությամբ համապատասխան առաջարկություններ ընդունելու միջոցով:

13. Միության պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների տարածումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող վիճակագրական աշխատանքների ծրագրին համապատասխան, Հանձնաժողովի պաշտոնական հրատարակություններում հրապարակելու և համացանցում Միության պաշտոնական կայքէջում տեղադրելու միջոցով:

14. Հանձնաժողովը լիազոր մարմինների հետ համատեղ մշակում և հաստատում է վիճակագրության ոլորտում ինտեգրման զարգացման ծրագրեր:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին»
պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի և հավաքագրումների) գումարների հաշվեգրման և բաշխման, դրանք որպես եկամուտ անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի վերաբերյալ

1. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Արձանագրությունը մշակվել է՝ Եվրասիական տնտեսական միության մասին պայմանագրի 26-րդ հոդվածի համաձայն և սահմանում է անդամ պետությունների միջև այն ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվեգրման ու բաշխման կարգը, որոնց վճարման պարտավորությունը Միության տարածք ներկրվող ապրանքների նկատմամբ առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից:

Սույն Արձանագրությունը կիրառվում է նաև այն տուժանքների (տոկոսների) գումարների նկատմամբ, որոնք հաշվեգրվել են մաքսատուրքերի վրա մաքսային իրավահարաբերությունները կարգավորող և Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերով ու ակտերով նախատեսված դեպքերում ու կարգով:

2. Սույն Համաձայնագրում օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«լիազոր մարմնի միասնական հաշիվ»՝ լիազոր մարմնի համար ազգային (կենտրոնական) բանկում կամ ազգային (կենտրոնական) բանկում թղթակցային հաշիվ ունեցող լիազոր մարմնում բացված հաշիվ՝ տվյալ անդամ պետության բյուջեների միջև մուտքերի հաշվեգրման և բաշխման համար.

«հաշվետու օր»՝ անդամ պետության այն աշխատանքային օրը, որի ընթացքում կատարվում է ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվեգրում՝ լիազոր մարմնի միասնական հաշվին.

«կետանցի դիմաց տոկոս»՝ այն գումարը, որն անդամ պետությունը պետք է փոխանցի մյուս անդամ պետություններին սույն Արձանագրության դրույթների այնպիսի խախտման համար, որի հետևանքով անդամ պետության՝ ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված գումարների փոխանցման մասով պարտավորությունները չեն կատարվել, ամբողջությամբ չեն կատարվել և (կամ) ժամանակին չեն կատարվել.

«արտարժույթային հաշիվ»՝ լիազոր մարմնի համար ազգային (կենտրոնական) բանկում մեկ այլ անդամ պետության արժույթով բացված հաշիվ՝ տվյալ անդամ պետության կողմից մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված դրամական մուտքերը հաշվեգրելու համար.

«ընթացիկ օր»՝ անդամ պետության այն աշխատանքային օրը, որը հաջորդում է հաշվետու օրվան, և որի ընթացքում իրականացվում են հաշվետու օրվա համար ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման հետ կապված գործառնությունները.

«լիազոր մարմին»՝ անդամ պետության այն պետական մարմինը, որն իրականացնում է տվյալ անդամ պետության բյուջեի կատարման դրամարկղային սպասարկումը:

Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող մյուս հասկացությունները կիրառվում են «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրով և Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքով սահմանված իմաստներով:

II. Անդամ պետությունների միջև ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվեգրման և բաշխման կարգը

3. Մաքսատուրքերի գումարները ենթակա են հաշվեգրման ազգային արժույթով այն անդամ պետության լիազոր մարմնի ընդհանուր հաշվին, որտեղ դրանք ենթակա են վճարման՝ մաքսային իրավահարաբերությունները կարգավորող և Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերի ու ակտերի համաձայն, այդ թվում՝ ներմուծման մաքսատուրքերի գանձման դեպքում:

Վճարողները ներմուծման մաքսատուրքերը փոխանցում են լիազոր մարմնի միասնական հաշվին առանձին հաշվարկային (վճարային) փաստաթղթերով (հանձնարարականներով):

Ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման դիմաց կարող են հաշվանցվել անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն վճարման ենթակա հարկերը և տուրքերը, ինչպես նաև այլ վճարներ (բացառությամբ հատուկ, հակազնազցման և փոխհատուցման տուրքերի), որոնք մուտքագրվել են լիազոր մարմնի միասնական հաշվին:

Հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման և փոխհատուցման տուրքերի հաշվեգրման ու բաշխման մասին Արձանագրության համաձայն («Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի թիվ 8 հավելվածի հավելված)՝ կարող են գանձվել հատուկ, հակազնազցման և փոխհատուցման տուրքեր՝ ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման մասով վճարողների պարտքի մարման դիմաց:

Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների վերադարձն (հաշվանցումը) իրականացվում է անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն, եթե մաքսային իրավահարաբերությունները կարգավորող և Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերով ու ակտերով այլ բան նախատեսված չէ՝ հաշվի առնելով սույն Արձանագրության դրույթները:

Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները չեն կարող հաշվանցվել այլ վճարների կատարման դիմաց՝ բացառությամբ այնպիսի հաշվանցման, որը կատարվում է մաքսավճարների, հատուկ, հակազնազցման և փոխհատուցման տուրքերի, ինչպես նաև տուժանքների (տոկոսների) վճարման մասով վճարողների պարտքի մարման դիմաց (այսուհետ՝ պարտքի մարման դիմաց հաշվանցում):

4. Լիազոր մարմնի միասնական հաշվի վրա գտնվող դրամական միջոցների նկատմամբ չի կարող կիրառվել բռնագանձում դատական ակտերի կատարման կարգով կամ որևէ այլ ձևով՝ բացառությամբ մաքսային վճարների, հատուկ, հակազնազցման և փոխհատուցման տուրքերի, ինչպես նաև տուժանքների (տոկոսների) վճարման մասով վճարողների պարտքի մարման դեպքերի:

5. Անդամ պետությունների լիազոր մարմիններն առանձին-առանձին հաշվառում են հետևյալ մուտքերը՝

լիազոր մարմնի միասնական հաշվի վրա գտնվող՝ ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի (վերադարձի, պարտքի մարման դիմաց հաշվանցումների) գումարները.

ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխված գումարները, որոնք փոխանցվել են մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին.

անդամ պետության բյուջե տվյալ անդամ պետության կողմից մաքսատուրքերի գումարների բաշխման արդյունքում հաշվանցված եկամտի գումարները.

ներմուծման մաքսատուրքերի այն գումարները, որոնք անդամ պետության բյուջե փոխանցվել են մյուս անդամ պետությունների կողմից.

անդամ պետության բյուջե կետանցի դիմաց փոխանցված տոկոսագումարները, որոնք սահմանված են սույն Արձանագրությամբ.

բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի այն գումարները, որոնց փոխանցումը մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին դադարեցվել է.

Նշված գումարներն առանձին արտացոլվում են յուրաքանչյուր անդամ պետության բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

6. Անդամ պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվին օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում փոխանցված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարներն արտացոլվում են տվյալ անդամ պետության հաշվետու տարվա բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Անդամ պետության օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրը բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները փոխանցվում են տվյալ անդամ պետության բյուջե և մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին ոչ ուշ, քան անդամ պետության ընթացիկ տարվա երկրորդ աշխատանքային օրը, ինչպես նաև արտացոլվում են հաշվետու տարվա բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Մյուս անդամ պետությունների օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից տվյալ անդամ պետության բյուջե փոխանցված՝ ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտներն արտացոլվում են ընթացիկ տարվա բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

7. Ներմուծման մաքսատուրքերի (հավելյալ գանձված) գումարների վերադարձը վճարողին, դրանց հաշվանցումը պարտքի մարման դիմաց իրականացվում են ընթացիկ օրը լիազոր մարմնի միասնական հաշվից լիազոր մարմնի միասնական հաշվին մուտքագրված և հաշվետու ամսաթվին հաշվեգրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարի սահմաններում՝ հաշվի առնելով վերադարձման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, որոնք հաշվետու ամսաթվին կատարման համար չեն ընդունվել ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից:

Վճարողին ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների վերադարձը, դրանց հաշվանցումը՝ պարտքի մարման դիմաց, Ղազախստանի Հանրապետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվից իրականացվում են հաշվետու օրը՝

վերադարձն իրականացնելու օրը լիազոր մարմնի միասնական հաշվին մուտքագրված (հաշվեգրված) ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների սահմաններում:

8. Վերադարձի և (կամ) պարտքի մարման դիմաց հաշվանցման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների սահմանումն ընթացիկ օրվա ընթացքում իրականացվում է՝ մինչև անդամ պետությունների միջև մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները բաշխելը:

9. Սույն Արձանագրության 7-րդ կետի համաձայն՝ ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձ և (կամ) պարտքի մարման դիմաց հաշվանցում իրականացնելու համար բավարար միջոցների բացակայության դեպքում անդամ պետությունը տվյալ վերադարձն (հաշվանցումը) իրականացնում է հաջորդող աշխատանքային օրերի ընթացքում:

Վճարողին ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները ժամանակին չվերադարձնելու համար տուժանքները (տոկոսները) վճարվում են այդ անդամ պետության բյուջեից և չեն ներառվում ներմուծման մաքսատուրքերում:

10. Անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխումն անդամ պետությունների միջև իրականացվում է անդամ պետության հաշվետու օրվան հաջորդող այն աշխատանքային օրը, որի ընթացքում ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները հաշվանցվել են լիազոր մարմնի միասնական հաշվին:

Ղազախստանի Հանրապետության լիազոր մարմնի կողմից ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխումը անդամ պետությունների միջև իրականացվում է լիազոր մարմնի միասնական հաշվին ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվանցման հաշվետու օրը:

11. Անդամ պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվից տվյալ անդամ պետության բյուջե, ինչպես նաև մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին փոխանցման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարի հաշվարկն իրականացվում է անդամ պետությունների միջև բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի ընդհանուր գումարը տոկոսներով սահմանվող բաշխման նորմատիվներով բազմապատկելու միջոցով:

Ընդ որում, անդամ պետությունների միջև բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի ընդհանուր գումարը որոշվում է հաշվետու օրը մուտքագրված (հաշվանցման միջոցով լիազոր մարմնի կողմից կատարված) ներմուծման մաքսատուրքերի գումարից, հաշվի առնելով հաշվետու օրը ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձի գումարների փոխանցման մասին կատարման համար ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից չընդունված հաշվարկային (վճարային) փաստաթղթերը (հանձնարարականները), հանելով վճարողներին վերադարձման և պարտքի մարման դիմաց հաշվանցման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները:

Այն դեպքում, երբ վճարողին ներմուծման մաքսատուրքի գումարի վերադարձման վերաբերյալ հաշվարկային (վճարման) փաստաթուղթը (վճարման հանձնարարականը), որը ենթակա է կատարման ընթացիկ օրը, կատարման համար չի ընդունվում ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից, տվյալ գումարը հաջորդ աշխատանքային օրը անդամ պետությունների միջև ենթակա է բաշխման: Ընդ որում, ներմուծման մաքսատուրքերի այն գումարը, որը սույն կետով նախատեսված կարգով չի փոխանցվել մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին, ճանաչվում է մեկ օրով ժամկետանց:

12. Յուրաքանչյուր անդամ պետության համար ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման նորմատիվները սահմանվում են հետևյալ չափերով՝

Բելառուսի Հանրապետություն՝ 4,70 տոկոս.

Ղազախստանի Հանրապետություն՝ 7,33 տոկոս.

Ռուսաստանի Դաշնություն՝ 87,97 տոկոս:

13. Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների փոխանցումը անդամ պետություններին իրականացվում է անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին անդամ պետության՝ լիազոր մարմնի միասնական հաշվին հաշվեգրման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը:

Յուրաքանչյուր օր ոչ ուշ, քան մինչև տեղական ժամանակով ժամը 14-ը անդամ պետություններին ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների փոխանցման վերաբերյալ հաշվարկային (վճարման) փաստաթուղթը (հանձնարարականը) լիազոր մարմնի կողմից ուղարկվում է ազգային (կենտրոնական) բանկ՝ մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին հետագա փոխանցման համար: Նշված հաշվարկային (վճարային) փաստաթղթում (վճարման հանձնարարականում) նշվում է այն ամսաթիվը, որի համար իրականացվում է ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումը, ինչպես նաև անդամ պետությունների բյուջեների միջև բաշխման ենթակա գումարը՝ ազգային արժույթով:

Եթե հաշվարկային (վճարման) փաստաթուղթն (հանձնարարականը) ուղարկվել է անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկ ընթացիկ օրը տեղական ժամանակով ժամը 14-ից հետո, ապա համապատասխան վճարումը համարվում է մեկ օրով ժամկետանց:

14. Ներմուծման այն մաքսատուրքերի գումարները, որոնք մուտքագրվել են արտարժույթային հաշիվներին անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից, անդամ պետության բյուջե դրանք փոխանցելու կարգը կարգավորվում է սույն Արձանագրության III մասով:

15. Բաշխված և անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվառումն իրականացվում է անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից:

16. Հերթական օրացուցային տարվա սկզբից ոչ ուշ, քան տասը օրացուցային օրեր առաջ անդամ պետության լիազոր մարմինը տեղեկացնում է մյուս անդամ

պետությունների լիազոր մարմիններին տվյալ անդամ պետության ներպետական օրենսդրությամբ սահմանված ոչ աշխատանքային օրերի մասին:

Ոչ աշխատանքային օրերի փոփոխության դեպքում այն անդամ պետության լիազոր մարմինը, որտեղ տեղի են ունենալու նման փոփոխություններ, տեղեկացնում է մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին նշված փոփոխությունների մասին՝ դրանք ուժի մեջ մտնելու օրվանից ոչ ուշ, քան երկու օրացուցային օրեր առաջ:

17. Այն արտարժույթային հաշվի վավերապայմանների փոփոխման դեպքում, որին պետք է փոխանցվեն ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, այդ փոփոխություններն ուժի մեջ մտնելու օրվանից ոչ ուշ, քան տասն օրացուցային օր առաջ տվյալ անդամ պետության լիազոր մարմինը մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին ծանուցում է հաշվի ճշգրտված վավերապայմանների մասին:

Սույն Արձանագրության կատարման համար անհրաժեշտ այլ տվյալների փոփոխման դեպքում լիազոր մարմինն այդ փոփոխություններն ուժի մեջ մտնելու օրվանից ոչ ուշ, քան 3 օրացուցային օրեր առաջ մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին տեղեկացնում է նշված փոփոխությունների մասին:

18. Կողմերի միջև բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բացակայության դեպքում անդամ պետության լիազոր մարմինը մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին դրամական միջոցներ փոխանցելու վերաբերյալ հաշվարկային (վճարային) փաստաթուղթը (վճարման հանձնարարականը) ազգային (կենտրոնական) բանկ ուղարկելու համար սույն Արձանագրությամբ սահմանված ժամկետում էլեկտրոնային եղանակով Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգի օգտագործմամբ մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններ է ուղարկում համապատասխան տեղեկությունները, իսկ մինչև նշված համակարգի ներմուծումը՝ այդ տեղեկությունները պարունակող փաստաթղթի գրաֆիկական էլեկտրոնային պատճենները:

19. Անդամ պետությունների կենտրոնական մաքսային մարմիններն ապահովում են հաշվեգրման մեթոդով ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվառումն իրականացնելու միասնական սկզբունքների կիրառումը՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կանոնների համաձայն:

20. Սույն Արձանագրությամբ սահմանված ժամկետներում որևէ անդամ պետության արտարժույթային հաշիվն դրամական միջոցներ չփոխանցելու կամ ոչ ամբողջությամբ փոխանցելու և այդ անդամ պետության լիազոր մարմնից բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բացակայության մասին տեղեկություններ չստանալու դեպքում այն անդամ պետության լիազոր մարմինը, որի արտարժույթային հաշիվն դրամական միջոցներ չեն փոխանցվել, տեղեկացնում է անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին և Հանձնաժողովին դրամական միջոցները չփոխանցելու կամ ոչ ամբողջությամբ փոխանցելու մասին:

21. Այն անդամ պետությունը, որը մյուս անդամ պետություններին չի փոխանցել ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխված գումարները, այդ մյուս անդամ պետություններին վճարում է տոկոսներ կետանցի համար գոյացած պարտքի ամբողջ գումարի դիմաց՝ կետանցի յուրաքանչյուր օրվա համար 0,1 տոկոս դրույքաչափով՝ ներառյալ այն օրը, երբ բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը չի փոխանցվել մյուս անդամ պետությանը (անդամ պետություններին):

22. Եթե անդամ պետությունը տեղեկացնում է բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բացակայության մասին նշված գումարների փաստացի առկայության դեպքում, և եթե լիազոր մարմնի միասնական հաշվից դրամական միջոցները ոչ ամբողջությամբ են փոխանցվում մյուս անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին, ապա նման խախտում կատարած անդամ պետությունը պարտավոր է ոչ ուշ, քան անդամ պետության հաջորդ աշխատանքային օրը մյուս անդամ պետություններին փոխանցել ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված գումարները, որոնք ենթակա են հաշվեգրման այդ անդամ պետությունների բյուջեներ սույն Արձանագրության համաձայն՝ ելնելով այն գումարից, որը չէր փոխանցվել մյուս անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին:

Ընդ որում, նման խախտում կատարած անդամ պետությունը կետանցի դեպքում տոկոսներ է վճարում սույն Արձանագրության 21-րդ կետով սահմանված չափով կետանցի յուրաքանչյուր օրացուցային օրվա համար, որը համարվում է խախտման օրվանից հաշվարկված ժամանակահատվածը՝ չներառելով այն օրը, երբ անդամ պետություններին փոխանցվում են դրամական միջոցները՝ սույն կետին համապատասխան:

23. Եթե որևէ անդամ պետությունից դրամական միջոցներ չեն փոխանցվել (ոչ ամբողջությամբ են փոխանցվել) և այդ անդամ պետության լիազոր մարմինը չի տեղեկացրել անդամ պետությունների միջև բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բացակայության մասին, ապա այն անդամ պետության լիազոր մարմինը, որի արտարժութային հաշիվին դրամական միջոցներ չեն փոխանցվել, չփոխանցելու (ոչ ամբողջությամբ փոխանցելու) օրվանից հետո անդամ պետության երրորդ աշխատանքային օրն իրավասու է դադարեցնելու իր միասնական հաշվից առաջին անդամ պետության արտարժութային հաշիվին կատարվող ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների փոխանցումը:

24. Եթե անդամ պետությունը որոշում է ընդունում ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների փոխանցումը դադարեցնելու մասին, ապա այն դրամական միջոցները, որոնք ենթակա են փոխանցման մյուս անդամ պետության արտարժութային հաշիվին, ենթակա են հաշվեգրման առաջին անդամ պետության բյուջեի եկամուտներին՝ մինչև փոխանցումները դադարեցնելու մասին որոշումը չեղյալ հայտարարելը, և դրանք առանձին-առանձին հաշվառվում են այդ անդամ պետության բյուջեում:

Այն անդամ պետության լիազոր մարմինը, որը դադարեցրել է ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների փոխանցումը մյուս անդամ պետության արտարժութային հաշվին, անհապաղ տեղեկացնում է մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին և Հանձնաժողովին ընդունված որոշման մասին:

25. Հանձնաժողովը ոչ ուշ, քան դրամական միջոցների փոխանցումը դադարեցնելու մասին որոշումը կայացնելու օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը խորհրդակցություններ է անցկացնում անդամ պետությունների գործադիր իշխանության մարմինների հետ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման մեխանիզմների աշխատանքները հնարավորինս շուտ ամբողջությամբ վերականգնելու համար:

26. Այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 25-րդ կետում նշված խորհրդակցությունների արդյունքում ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման մեխանիզմների աշխատանքները վերականգնելու մասին որոշում չի ընդունվում, այդ հարցը ներկայացվում է Հանձնաժողովի քննարկմանը:

Հանձնաժողովի կողմից ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման մեխանիզմների աշխատանքները վերականգնելու մասին որոշումն ընդունելու անհնարինության դեպքում այդ հարցը ներկայացվում է Միջկառավարական խորհրդի քննարկմանը:

27. Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների փոխանցումը վերականգնելու դեպքում սույն Արձանագրության 24-րդ կետում նշված գումարները ենթակա են փոխանցման այն անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին, որոնց համար դրանք նախատեսված էին սույն Արձանագրությանը համապատասխան, ոչ ուշ, քան անդամ պետության՝ որոշում կայացնելու մասին ծանուցումն ստանալու օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը, ընդ որում՝ նշված գումարի համար կետանցի դեպքում տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

28. Անդամ պետություններից որևէ մեկի կողմից արտարժութային հաշիվներին չփոխանցված՝ բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, ինչպես նաև անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերի կողմից ԱՄՆ դոլարով դրամական միջոցների փոխանցման մասով սույն Արձանագրության III մասով նախատեսված՝ չկատարված պարտավորությունների գումարներն ավելացվում են պետական պարտքին:

III. Անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից արտարժույթային հաշիվներ մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները անդամ պետության բյուջե որպես եկամուտ փոխանցելու կարգը

29. Մեկ (առաջին) անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկը պարտավոր է վաճառել մյուս (երկրորդ) անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկին ԱՄՆ դոլարով դրամական միջոցներ՝ առաջին անդամ պետության ազգային արժույթի գումարի դիմաց, որը հավասար է առաջին անդամ պետության ազգային արժույթի այն գումարին, որը, սույն Արձանագրության համաձայն, փոխանցվել է երկրորդ անդամ պետության լիազոր մարմնի արտարժույթային հաշվին: Վաճառվող ԱՄՆ դոլարի գումարը որոշվում է ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ առաջին անդամ պետության ազգային արժույթի պաշտոնական փոխարժեքով, որը սահմանվում է առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից երկրորդ անդամ պետության լիազոր մարմնի արտարժույթային հաշվին առաջին անդամ պետության ազգային արժույթով դրամական միջոցների փոխանցման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա համար:

ԱՄՆ դոլարով դրամական միջոցներ վաճառելու պարտավորությունը պետք է կատարվի առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից ոչ ուշ, քան երկրորդ անդամ պետության լիազոր մարմնի արտարժույթային հաշվին առաջին անդամ պետության ազգային արժույթով համարժեք գումարի փոխանցման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը:

Ընդ որում, ԱՄՆ դոլարով դրամական միջոցներ վաճառելու պարտավորությունը յուրաքանչյուր անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից պետք է մյուս անդամ պետությունների միջև հարաբերություններում նմանատիպ իրավունքների իրականացումից և պարտավորությունների կատարումից անկախ կատարվի:

Երկու անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերը կարող են առանձին պայմանագրով սահմանել, որ ԱՄՆ դոլարով դրամական միջոցների փոխանցման մասով հանդիպակաց պարտավորությունների, այդ թվում՝ սույն կետի երկրորդ պարբերության մեջ սահմանված ժամկետում չկատարված պարտավորությունների և սույն Արձանագրության 31-րդ կետի համաձայն տուժանքի վճարման պարտավորությունների կատարումն ապահովվում է այն ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից, որի պարտավորությունների չափն ԱՄՆ դոլարով գերազանցում է մյուս ազգային (կենտրոնական) բանկի հանդիպակաց պարտավորությունների չափն ԱՄՆ դոլարով, մյուս ազգային (կենտրոնական) բանկին ԱՄՆ դոլարով նշված հանդիպակաց պարտավորությունների չափերի տարբերությանը հավասար գումարին համարժեք դրամական միջոցներ փոխանցելու միջոցով:

ԱՄՆ դոլարով դրամական պարտավորությունների մասով սույն կետում նշված պահանջների կատարումն ապահովվում է հետևյալ հերթականությամբ՝

առաջին հերթին բավարարվում են սույն Արձանագրության 31-րդ կետի համաձայն տուժանքի վճարման մասով պահանջները.

երկրորդ հերթին բավարարվում են այն պարտավորությունների մասով պահանջները, որոնց կատարման ժամկետը լրացել է, և որոնք ժամկետանց չեն համարվում.

երրորդ հերթին բավարարվում են այն պարտավորությունների մասով պահանջները, որոնք չեն կատարվել սույն կետի երկրորդ պարբերությամբ սահմանված ժամկետում:

Առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի՝ երկրորդ անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկին ԱՄՆ դոլարով դրամական միջոցներ վճարելու սույն կետում նշված պարտավորության առնչությամբ առաջին անդամ պետությունն առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի հետ համապարտ պատասխանատվություն է կրում երկրորդ անդամ պետության նկատմամբ:

30. Առաջին և երկրորդ անդամ պետությունների միջև հետագա փոխհաշվարկներ իրականացնելու նպատակով առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի՝ երկրորդ անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկին ԱՄՆ դոլարով դրամական միջոցներ վճարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկին ներկայացվող պահանջները սահմանվում են ԱՄՆ դոլարով՝ առաջին անդամ պետության ազգային արժույթով երկրորդ անդամ պետության լիազոր մարմնի արտարժույթային հաշվին դրամական միջոցներ փոխանցելու օրվան հաջորդող օրվա համար առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքով:

31. Առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի՝ երկրորդ անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկին ԱՄՆ դոլարով դրամական միջոցներ վճարելու սույն Արձանագրության 29-րդ կետում նշված պարտավորությունը չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկը կամ առաջին անդամ պետությունը պարտավոր է վճարել տուժանքներ, որոնց չափը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$S_{\text{ուժանք}} = G_{\text{ումար}}_{\text{USD}} \times \frac{\text{LIBOR}_{\text{USD}} + 2\%}{360} \times O_{\text{րեք}}$$

որտեղ՝

Գումար

USD՝ առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի

կողմից երկրորդ անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկին փոխանցման ենթակա գումար (ԱՄՆ դոլարով)։

*LIBOR*_{USD,o/n}՝ Բրիտանական բանկային ասոցիացիայի կողմից (British Bankers

Association, BBA) պարտավորությունը չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելն սկսելու օրվա համար սահմանված մեկօրյա LIBOR դրույքը՝ ԱՄՆ դոլարի համար (տարեկան տոկոսադրույքով)։

Օրեր՝ օրացուցային օրերի քանակը, որոնք հաշվարկվում են չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու օրվանից (ներառյալ) մինչև պարտավորությունը պատշաճ կատարելու օրը (բացառելով պարտավորությունը պատշաճ կատարելու օրը)։

32. Համաձայնագրի սույն Արձանագրության 29-րդ կետում նշված՝ առաջին Կողմի պարտավորությունը չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում երկրորդ անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկը, որի նկատմամբ պարտավորությունը չի կատարվել կամ ոչ պատշաճ է կատարվել, իրավասու է չկատարված կամ ոչ պատշաճ կերպով կատարված պարտավորության վերաբերյալ պահանջը՝ ներառյալ սույն Արձանագրության 31-րդ կետի համաձայն տուժանքի վճարման պահանջը, հատուցման հիմունքներով փոխանցելու երկրորդ անդամ պետության՝ առանց առաջին անդամ պետության և առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի համաձայնության կամ դրանց նախապես ծանուցելու։

33. Անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկը անդամ պետության Կառավարության կամ լիազոր մարմնի առջև պատասխանատվություն չի կրում մյուս անդամ պետության կողմից պարտավորությունը չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար, այդ թվում՝ մյուս անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար։

34. Առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կրած ծախքերն ու վնասները՝ կապված իր կողմից սույն մասով նախատեսված հաշվարկների իրականացման հետ, ներառյալ այն ծախքերն ու վնասները, որոնք առաջացել են արժույթների փոխարժեքների փոփոխության, մյուս անդամ պետությունների կամ մյուս անդամ պետությունների կենտրոնական (ազգային) բանկերի կողմից պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու հետևանքով, մյուս անդամ պետությունների կողմից ենթակա չեն փոխհատուցման։ Առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկին սույն կետում նշված ծախքերի ու վնասների փոխհատուցման պայմաններն ու կարգը սահմանվում են առաջին անդամ պետության կողմից։

35. Սույն մասի նպատակներից ելնելով՝ երկու անդամ պետությունների միջև հաշվարկների (այդ թվում՝ երկու անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական)

բանկերի միջև հաշվարկների) իրականացման աշխատանքային օր է համարվում այն օրը, որը միաժամանակ աշխատանքային օր է համարվում այդ երկու անդամ պետությունների և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների համար:

36. Սույն Արձանագրությանը համապատասխան հաշվարկներ իրականացնելու նպատակով մյուս (երկրորդ) անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկում բացված՝ մեկ անդամ պետության (առաջինի) կենտրոնական (ազգային) բանկի թղթակցային հաշվի, ինչպես նաև այդ թղթակցային հաշվի վրա գտնվող դրամական միջոցների նկատմամբ երկրորդ և երրորդ անդամ պետությունների դատական ու իշխանության մյուս մարմինները չեն կարող կիրառել արգելանք, արգելափակում, հայցի ապահովման, արգելման կամ սահմանափակման այլ միջոցներ, որոնց արդյունքում թղթակցային հաշվի վրա գտնվող դրամական միջոցների օգտագործումն անհնար է դառնում:

37. Սույն Արձանագրությանը համապատասխան հաշվարկներ իրականացնելու նպատակով մյուս (երկրորդ) անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկում բացված՝ մեկ անդամ պետության (առաջին) ազգային (կենտրոնական) բանկի թղթակցային հաշվի վրա գտնվող դրամական միջոցների դուրսգրումն առանց առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի համաձայնության, չի թույլատրվում, եթե թղթակցային հաշվի պայմանագրի պայմաններով այլ բան նախատեսված չէ:

38. Եթե առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից ԱՄՆ դուլարով դրամական միջոցներ վաճառելու՝ սույն Արձանագրության 29-րդ կետում նշված պարտավորությունը 30 օրացուցային օրերի ընթացքում ամբողջությամբ կամ մասամբ չի կատարվում, ապա մինչև առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից այդ պարտավորության լիարժեք կատարումը՝ երկրորդ անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկն իրավասու է առանց սահմանափակումների օգտագործելու առաջին անդամ պետության ազգային արժույթով այն դրամական միջոցները, որոնք գտնվում են երկրորդ անդամ պետության կենտրոնական (ազգային) բանկի՝ սույն Արձանագրությանը համապատասխան հաշվարկների իրականացման համար նախատեսված թղթակցային հաշվին, որը բացված է առաջին անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկում:

39. Մեկ անդամ պետության (առաջին) ազգային (կենտրոնական) բանկն անհատույց հիմունքներով իրականացնում է իրավունքներ և կատարում է պարտավորություններ, որոնք նախատեսված են մյուս (երկրորդ) անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի հետ իր կնքած պայմանագրերով՝ ի կատարումն սույն Արձանագրության և դրան համապատասխան:

IV. Անդամ պետությունների լիազոր մարմինների միջև տեղեկությունների փոխանակման կարգը

40. Անդամ պետության լիազոր մարմինը յուրաքանչյուր օր ոչ ուշ, քան տեղական ժամանակով ընթացիկ օրվա ժամը 16:00-ը (Բելառուսի Հանրապետության համար՝ Մինսկ քաղաքի ժամանակով, Ղազախստանի Հանրապետության համար՝ Աստանա քաղաքի ժամանակով, Ռուսաստանի Դաշնության համար՝ Մոսկվա քաղաքի ժամանակով) մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններ է ուղարկում հետևյալ տեղեկությունները՝ հաշվետու օրվա դրությամբ.

1) ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, որոնք փոխանցվել են անդամ պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվին.

2) հաշվետու ամսաթվին լիազոր մարմնի կողմից ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հաշվին կրեդիտագրված գումարները.

3) ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, որոնք հաշվեգրվել են հաշվետու օրը պարտքի մարման դիմաց, և առանձին՝ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, որոնք հաշվեգրվել են ընթացիկ օրը պարտքի մարման դիմաց.

4) ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, որոնք վերադարձվել են հաշվետու օրը, և առանձին՝ ընթացիկ օրը վերադարձման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները.

5) հաշվետու օրն ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից կատարման համար չընդունված՝ ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձվելիք գումարները.

6) անդամ պետությունների միջև բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերը.

7) բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, որոնք փոխանցվել են մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին.

8) անդամ պետության բյուջե մուտքագրված այն եկամտի գումարները, որն ստացվել է անդամ պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվից փոխանցված ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից.

9) անդամ պետության բյուջե մուտքագրված այն եկամտի գումարները, որն ստացվել է լիազոր մարմնի արտարժույթային հաշիվներին փոխանցված ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից.

10) բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի այն գումարների մասին, որոնց փոխանցումը մյուս անդամ պետությունների արտարժույթային հաշիվներին դադարեցվել է.

11) անդամ պետությանը մյուս անդամ պետությունների կողմից սույն Արձանագրությամբ նախատեսված պահանջները չկատարելու դեպքում կետանցի դիմաց փոխանցված տոկոսագումարները:

41. Յուրաքանչյուր ամիս հաշվետու օրվան հաջորդող հինգերորդ աշխատանքային օրն անդամ պետության լիազոր մարմինը մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին, ինչպես նաև Հանձնաժողով է ուղարկում սույն Արձանագրության 40-րդ կետով նախատեսված տեղեկությունները՝ աճողական կարգով՝ սկսած օրացուցային տարվա սկզբից՝ էլեկտրոնային տարբերակով

Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգի օգտագործմամբ, իսկ մինչև նշված համակարգի ներմուծումը՝ այդ տեղեկությունները պարունակող փաստաթղթերի գրաֆիկական էլեկտրոնային պատճենները:

42. Սույն Արձանագրության 40-րդ և 41-րդ կետերով նախատեսված տեղեկությունների տրամադրման կարգը համաձայնեցվում է լիազոր մարմինների կողմից և հաստատվում է Հանձնաժողովի կողմից:

43. Անդամ պետությունների լիազոր մարմիններն իրականացնում են սույն Արձանագրության 40-րդ և 41-րդ կետերի համաձայն ստացված տեղեկությունների օպերատիվ ստուգում:

Անհամապատասխանությունների հայտնաբերման դեպքում կազմվում է արձանագրություն, և անդամ պետությունները ձեռնարկում են միջոցներ՝ անհամապատասխանությունները կարգավորելու նպատակով:

44. Մեկ անդամ պետության լիազոր մարմինների կողմից մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին սույն Արձանագրության 40-րդ և 41-րդ կետերի համաձայն ուղարկվող տեղեկությունները ստորագրվում են տվյալ լիազոր մարմնի ղեկավարի կամ իր կողմից լիազորված անձի կողմից:

V. Ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկությունների փոխանակման կարգը

45. Անդամ պետությունների կենտրոնական մաքսային մարմինները միմյանց, ինչպես նաև Հանձնաժողովին պարբերաբար էլեկտրոնային տարբերակով տրամադրում են ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկությունները, որոնք չեն առնչվում պետական գաղտնիք կազմող տվյալներին (պետական գաղտնիքներ):

46. Ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկությունները ձևավորվում են հետևյալ առկա աղբյուրներից՝

1) անդամ պետությունների մաքսային մարմինների կողմից ապրանքների մասին կազմված էլեկտրոնային պատճենների տվյալների բազայից.

2) անդամ պետությունների մաքսային մարմինների կողմից մաքսային ելքի օրդերների էլեկտրոնային պատճենների տվյալների բազայից, եթե անդամ պետությունը մաքսային ելքի օրդերն օգտագործում է ներմուծման մաքսատուրքերի վճարումն արտացոլելու համար.

3) անձնական հաշիվների, ռեեստրների և այլ փաստաթղթերի բազայից, որոնք պարունակում են տվյալներ փաստացի վճարված և անդամ պետությունների բյուջեներ որպես եկամուտ փոխանցված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների մասին, և որոնք կազմվել են անդամ պետությունների մաքսային մարմինների կողմից՝ ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվառման իրականացման միասնական սկզբունքների համաձայն՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատված կանոնների վրա հիմնված հաշվեգրման մեթոդով:

47. Սույն Արձանագրության 46-րդ կետում նշված տեղեկությունները չեն ներառում անձնական օգտագործման նպատակով անձանց կողմից ապրանքների ներմուծման և մաքսային վճարների կատարման մասին:

48. Ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկությունները (չափման միավորը՝ ԱՄՆ դոլար, ազգային արժույթով գումարները ԱՄՆ դոլարով վերահաշվարկի համար կիրառվում է անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի ազգային արժույթի նկատմամբ հաշվետու ամսվա համար ԱՄՆ դոլարի միջին ամսական փոխարժեքը), որոնք անհատույց հիմունքներով տրամադրվում են ռուսերենով (առանձին կետերի համար թույլատրվում է լատինական այբուբենի գործածումը) և պարունակում են հետևյալ տվյալները հաշվետու ժամանակահատվածի համար՝

1) ներմուծման մաքսատուրքերի մնացորդների գումարները՝ հաշվետու ժամանակահատվածի սկզբի և վերջի դրությամբ.

2) ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման (գանձման) մասին ձևակերպված մաքսային փաստաթղթերում ներմուծման մաքսատուրքերի՝ փաստաթղթերով արտացոլված գումարը.

3) պարտքի մարման դիմաց հաշվեգրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները.

4) վճարողներին վերադարձված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները.

5) հետաձգված կամ մաս-մաս վճարված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները.

6) այլ տվյալներ, որոնք կապված են ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ:

49. Ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկությունների փոխանակման վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերը մշակվում և հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

Նշված տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանվում են սույն Արձանագրության 48-րդ հոդվածում նշված տեղեկությունների կառուցվածքն ու ձևաչափը, ինչպես նաև դրանց փոխանակման կարգը, ժամկետները և միջոցները:

50. Անդամ պետությունների կենտրոնական մաքսային մարմինների միջև էլեկտրոնային եղանակով տեղեկությունների փոխանակումը, ինչպես նաև դրանց տրամադրումը Հանձնաժողովին իրականացվում է այդ մաքսային մարմինների և Հանձնաժողովի տեխնիկական պատրաստվածությունն ապահովելուց հետո, ինչի մասին նրանք գրավոր տեղեկացնում են միմյանց: Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգը ներմուծելուց հետո անդամ պետությունների կենտրոնական մաքսային մարմինների միջև տեղեկությունների փոխանակումը և դրանց տրամադրումը Հանձնաժողովին իրականացվում են էլեկտրոնային եղանակով՝ նշված համակարգի օգտագործմամբ:

51. Մինչև ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկությունների փոխանակման վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի

հաստատումը անդամ պետությունների կենտրոնական մաքսային մարմինները ոչ ուշ, քան հաշվետու ամսին հաջորդող ամսվա վերջին օրը միմյանց, ինչպես նաև Հանձնաժողովին են տրամադրում սույն Արձանագրության 48-րդ կետում նշված տեղեկությունները՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատված ձևով:

52. Անդամ պետությունների կենտրոնական մաքսային մարմինները, ինչպես նաև Հանձնաժողովը ձեռնարկում են անհրաժեշտ միջոցներ՝ սույն մասին համապատասխան ստացվող տեղեկությունների անօրինական տարածումը կանխելու նպատակով:

Մաքսային միության անդամ պետությունների կենտրոնական մաքսային մարմիններն ապահովում են այն անձանց շրջանակի սահմանափակումը, որոնց հասանելի են նշված տեղեկությունները, ինչպես նաև դրանց պաշտպանությունը՝ անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան:

Հանձնաժողովը սույն մասի համաձայն ստացված տեղեկություններն օգտագործում է՝ սույն Արձանագրության 54-րդ կետի պահանջների կատարման նպատակով:

VI. Մոնիթորինգ և վերահսկողություն

53. Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեն, Ղազախստանի Հանրապետության՝ հանրապետական բյուջեի կատարման վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեն, Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատը, համատեղ վերահսկողական միջոցառումների շրջանակներում, յուրաքանչյուր տարի ստուգում են անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից սույն Արձանագրության դրույթների կատարումը:

54. Հանձնաժողովն յուրաքանչյուր տարի Միջկառավարական կոմիտե հաշվետվություն է ներկայացնում ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվեգրման և բաշխման վերաբերյալ:

55. Մաքսային միության հանձնաժողովի որոշմամբ՝ անդամ պետությունների լիազոր, մաքսային և այլ պետական մարմինների աշխատողներից ու այլ ներգրավված մասնագետներից կարող է ստեղծվել հատուկ կոմիտե՝ անդամ պետությունների կողմից ներմուծման մաքսատուրքերի ստացված գումարների հաշվեգրման և բաշխման կարգի պահպանումը վերահսկելու (աուդիտ իրականացնելու) համար:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Միասնական մաքսասակագնային կարգավորման մասին

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի IX բաժնի համաձայն և դրանով սահմանվում են Միության մաքսային տարածքում մաքսասակագնային կարգավորման միջոցների կիրառման սկզբունքներն ու կարգը:

2. Սույն Արձանագրության մեջ գործածվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«նույնանման ապրանք»՝ ապրանք, որն իր գործառական նշանակությամբ, կիրառությամբ, որակական և տեխնիկական հատկանիշներով ամբողջությամբ նույնն է սակագնային քվոտայի շրջանակներում Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքի հետ կամ (ամբողջությամբ այդպիսի նույն ապրանքի բացակայության դեպքում) այն ապրանքի հետ, որը սակագնային քվոտայի շրջանակներում ունի Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքի հատկանիշներին մոտ հատկանիշներ, որոնք հնարավորություն են տալիս այդ ապրանքն օգտագործելու սակագնային քվոտայի շրջանակներում Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքի գործառական նշանակությանը նույնանման նշանակությամբ, և որը առևտրային տեսանկյունից կարելի է փոխարինել նշված ապրանքով.

«երրորդ երկրներից հիմնական մատակարարներ»՝ ապրանքների մատակարարներ, որոնք ապրանքների՝ Միության մաքսային տարածք ներմուծումից 10 տոկոս և ավելի բաժին ունեն.

«սակագնային քվոտայի ծավալ»՝ ապրանքի քանակը բնամթերային կամ դրամական արտահայտությամբ՝ հատկացված սակագնային քվոտայի շրջանակներում ներմուծման համար.

«նախորդող ժամանակահատված»՝ ժամանակահատված, որի հիման վրա կատարվում է Միության մաքսային տարածքում ապրանքների սպառման ծավալների և Միության մաքսային տարածքում նույնանման ապրանքների արտադրության ծավալների վերլուծություն.

«ներմուծման իրական ծավալ»՝ ներմուծման ծավալ՝ դրա սահմանափակումների բացակայության պայմաններում.

«գյուղատնտեսական ապրանքներ»՝ ԱՏԳ ՄԱԱ ԵՏՄ 1-24-րդ խմբերին դասվող ապրանքներ, ինչպես նաև այնպիսի ապրանքներ, ինչպիսիք են մաննիտը, D-գլյուցիտը (սորբիտ), եթերայուղերը, կազեինը, ալբումինները, դոնդողանյութը, դեքստրինները, մոդիֆիկացված (փոփոխված) օսլաները, սորբիտը, մորթիները, կաշին, մուշտակամորթեղենի հումքը, հումք-մետաքսը, մետաքսի թափոնները, կենդանիների բուրդը, բամբակի հումքը, բամբակի թափոնները, բամբակի մանրաթելը՝ գգած, հում վուշը և չմշակված կանեփաթելը.

«սակագնային քվոտա»՝ երրորդ երկրների ծագման գյուղատնտեսական ապրանքների առանձին տեսակների՝ Միության մաքսային տարածք ներմուծումը կարգավորող միջոց, որով նախատեսվում է սահմանված որոշակի ժամանակահատվածում կիրառել ՄՄՍ ԵՏՄ ներմուծման մաքսատուրքերի տարբերակված (դիֆերենցիալ) դրույքաչափեր՝ սահմանված քանակությամբ (բնահրային կամ արժեքային արտահայտությամբ) և այդ քանակից ավելի ապրանք ներմուծելու դեպքում:

II. Սակագնային արտոնություններ

3. Ներմուծման մաքսատուրքից ազատելու նպատակով սակագնային արտոնությունները տրվում են այն ապրանքների դեպքում, որոնք երրորդ երկրներից Միության մաքսային տարածք ներմուծվում (ներմուծված) են՝

1) որպես օտարերկրյա հիմնադրի ներդրում կանոնադրական (պահուստային) կապիտալում (ֆոնդում)՝ այդ կապիտալի (ֆոնդի) ձևավորման համար հիմնադիր փաստաթղթերում սահմանված ժամկետների սահմաններում: Նման ապրանքների ներմուծման դեպքում սակագնային արտոնությունների կիրառման կարգը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից:

2) տիեզերական տարածքի հետազոտման և օգտագործման բնագավառում միջազգային համագործակցության, ինչպես նաև տիեզերական սարքավորումները տիեզերք բաց թողնելու ծառայությունների շրջանակներում Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող ցանկի համաձայն:

3) անդամ պետություններին պատկանող ջրային փոխադրամիջոցների ծովային արդյունագործության արտադրանքը, ինչպես նաև անդամ պետությունների իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց կողմից վարձակալված (նավավարձված) ջրային փոխադրամիջոցների ծովային արդյունագործության արտադրանքը:

4) անդամ պետությունների արժույթը, երրորդ երկրների արժույթը (բացառությամբ դրամագիտական նպատակներով օգտագործվող արժույթի), ինչպես նաև արժեթղթերը՝ անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն:

5) որպես մարդասիրական օգնություն ներմուծվող ապրանքները և (կամ) այն ապրանքները, որոնք ներմուծվում են վթարի և աղետների, բնական աղետների հետևանքները վերացնելու նպատակով:

6) ապրանքները՝ բացի ենթակցիզային (բացառությամբ ուղևորատար մեքենաների, որոնք հատուկ նախատեսված են բժշկական նպատակներով) ապրանքներից, որոնք ներմուծվում են որպես անհատույց օգնություն (աջակցություն), ինչպես նաև երրորդ երկրների, միջազգային կազմակերպությունների, կառավարությունների գծով բարեգործական նպատակներով ներմուծված ապրանքները, այդ թվում՝ տեխնիկական օգնություն (աջակցություն) ցուցաբերելու համար:

4. Երրորդ երկրներից Միության մաքսային տարածք ներմուծվող (ներմուծված) ապրանքների դեպքում սակագնային արտոնությունները կարող են տրվել նաև «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրով, երրորդ երկրների հետ Միության միջազգային պայմանագրերով, Հանձնաժողովի որոշումներով սահմանված այլ դեպքերում:

III. Սակագնային քվոտաները կիրառելու պայմաններն ու մեխանիզմը

5. Երրորդ երկրների ծագման և Միության մաքսային տարածք ներմուծվող՝ գյուղատնտեսական ապրանքների առանձին տեսակի դեպքում տրվող սակագնային քվոտայի ծավալը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից և չի կարող գերազանցել Միության մաքսային տարածքում նման ապրանքի սպառման ծավալի և Միության մաքսային տարածքում նույնանման ապրանքի արտադրության ծավալի միջև եղած տարբերությունը:

Ընդ որում, եթե մեկ անդամ պետության առումով նույնանման ապրանքի արտադրության ծավալը հավասար է դրա սպառման ծավալին կամ գերազանցում է այն, ապա նման տարբերությունը կարող է հաշվի չառնվել՝ Միության մաքսային տարածքի համար սակագնային քվոտայի ծավալը հաշվարկելիս:

6. Եթե Միության մաքսային տարածքում նույնանման ապրանքի արտադրության ծավալը հավասար է Միության մաքսային տարածքում դրա սպառման ծավալին կամ գերազանցում է այն, ապա չի թույլատրվում սակագնային քվոտա սահմանել:

7. Սակագնային քվոտա սահմանելու մասին որոշում ընդունելիս պետք է պահպանվեն հետևյալ պայմանները.

1) սակագնային քվոտա սահմանելը սահմանված որոշակի ժամկետով (անկախ երրորդ երկրների միջև սակագնային քվոտայի ծավալի բաշխման հարցի քննարկման արդյունքներից).

2) բոլոր շահագրգիռ երրորդ երկրներին սակագնային քվոտայի՝ իրենց հատկացված ծավալի մասին տեղեկացնելը (երրորդ երկրների միջև սակագնային քվոտայի ծավալի բաշխման մասին որոշում ընդունելու դեպքում).

3) սակագնային քվոտայի սահմանման, դրա գործողության ժամկետի ու ծավալի, այդ թվում՝ երրորդ երկրներին հատկացված սակագնային քվոտայի ծավալի (երրորդ երկրների միջև սակագնային քվոտայի բաշխման մասին որոշում ընդունելու դեպքում), ինչպես նաև սակագնային քվոտայի ծավալի սահմաններում ներմուծվող ապրանքների դեպքում կիրառվող ներմուծման մաքսատուրքերի դրույքաչափերի վերաբերյալ տեղեկություններ հրապարակելը:

8. Անդամ պետության արտաքին տնտեսական գործունեության մասնակիցների միջև սակագնային քվոտայի ծավալի բաշխումը հիմնված է սակագնային քվոտա ստանալու առումով նրանց իրավահավասարության վրա և սեփականության ձևի

հատկանիշների, գրանցման վայրի կամ շուկայում ունեցած դիրքի հիմքով խտրականության բացառման վրա:

9. Սակագնային քվոտայի ծավալը բաշխվում է անդամ պետությունների միջև յուրաքանչյուր անդամ պետությունում արտադրության և սպառման ծավալների այն տարբերության սահմաններում, որը հաշվի էր առնվել Միության մաքսային տարածքի համար սակագնային քվոտայի ծավալը հաշվարկելիս՝ սույն Արձանագրության 5-րդ և 6-րդ կետերին համապատասխան:

Ընդ որում, Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ հանդիսացող անդամ պետության դեպքում սակագնային քվոտայի ծավալը կարող է սահմանվել՝ հաշվի առնելով նման անդամ պետության՝ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության առաջ ունեցած պարտավորությունները:

10. Երրորդ երկրների միջև սակագնային քվոտայի ծավալի բաշխումը կատարվում է Հանձնաժողովի կողմից կամ անդամ պետության կողմից՝ Հանձնաժողովի որոշման համաձայն՝ երրորդ երկրների բոլոր հիմնական մատակարարների հետ խորհրդակցությունների արդյունքների հիման վրա, եթե այլ բան սահմանված չէ՝ Միության շրջանակներում առկա միջազգային պայմանագրերով, Միության՝ երրորդ կողմի հետ ունեցած միջազգային պայմանագրերով կամ Բարձրագույն խորհրդի որոշումներով:

Եթե անհնար է սակագնային քվոտայի ծավալը բաշխել ըստ երրորդ երկրների բոլոր հիմնական մատակարարների հետ խորհրդակցությունների արդյունքների, ապա երրորդ երկրների միջև սակագնային քվոտայի ծավալը բաշխելու վերաբերյալ որոշումն ընդունվում է՝ հաշվի առնելով այդ երկրներից ապրանքի մատակարարման ծավալը նախորդող ժամանակահատվածում:

Որպես կանոն՝ նախորդող ժամանակահատված են համարվում նախորդող ցանկացած երեք տարի, որի վերաբերյալ առկա են ներմուծման իրական ծավալներն արտացոլող տեղեկություններ:

Նման նախորդող ժամանակահատված ընտրելու հնարավորության բացակայության դեպքում սակագնային քվոտայի ծավալը բաշխվում է ներմուծման իրական ծավալի առավել հավանական բաշխումը գնահատելու հիման վրա:

11. Սակագնային քվոտայի գործողության ժամկետի ընթացքում ապրանքի մատակարարումների դեպքում, չեն սահմանվում պայմաններ և (կամ) ձևական պահանջներ, որոնք կխոչընդոտեն ցանկացած երրորդ երկրի ամբողջությամբ օգտագործել իրեն հատկացված սակագնային քվոտայի ծավալը:

12. Ապրանքի մատակարարման մեջ շահագրգռված երրորդ երկրի խնդրանքով Հանձնաժողովն անցկացնում է խորհրդակցություններ հետևյալ հարցերի շուրջ.

1) հատկացված սակագնային քվոտայի ծավալի վերաբաշխման անհրաժեշտությունը.

2) ընտրված նախորդող ժամանակահատվածի փոփոխումը.

3) սակագնային քվոտան բաշխելու կամ այն անսահմանափակ օգտագործելու նկատմամբ միակողմանիորեն սահմանված պայմանները, ձևական պահանջները կամ ցանկացած այլ դրույթ վերացնելու անհրաժեշտության վերաբերյալ:

13. Սակագնային քվոտաների սահմանման առնչությամբ Հանձնաժողովը.

1) ապրանքի մատակարարման մեջ շահագրգռված երրորդ երկրի խնդրանքով տրամադրում է տեղեկություններ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների միջև սակագնային քվոտայի ծավալի բաշխման մեթոդի ու կարգի, ինչպես նաև այն սակագնային քվոտայի ծավալի վերաբերյալ, որի առնչությամբ տվել են լիցենզիաներ.

2) հրապարակում է տեղեկություններ հատկացված սակագնային քվոտայի ծավալի շրջանակներում մատակարարման համար նախատեսված ապրանքի ընդհանուր քանակի կամ արժեքի, սակագնային քվոտայի գործողության ժամկետի սկզբի ու ավարտի և դրանց ցանկացած փոփոխության վերաբերյալ:

14. Բացի սակագնային քվոտան երրորդ երկրների միջև բաշխելու դեպքերից՝ Հանձնաժողովն իրավասու չէ պահանջելու, որ լիցենզիաներն օգտագործվեն որևէ առանձին երրորդ երկրից ապրանք ներմուծելու համար:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երրորդ երկրների առնչությամբ ոչ սակագնային կարգավորման միջոցների մասին

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի IX բաժնի համաձայն և դրանով սահմանվում են Միության մաքսային տարածքում մաքսասակագնային կարգավորման միջոցների կիրառման կարգն ու դեպքերը:

Սույն Արձանագրության գործողությունը չի տարածվում արտահանումը վերահսկելու և ռազմատեխնիկական համագործակցության ոլորտում տեխնիկական կարգավորման, սանիտարական, անասնաբուժական ու բուսասանիտարական պահանջների ու միջոցների կիրառման հետ կապված հարցերին առնչվող հարաբերությունների վրա:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«ավտոմատ լիցենզավորում (դիտարկում)»՝ ժամանակավոր միջոց, որով սահմանվում է ապրանքների առանձին տեսակների արտահանման և (կամ) ներմուծման դինամիկան՝ վերահսկելու նպատակով,

«գլխավոր լիցենզիա»՝ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցին տրվող և լիցենզիայով սահմանված քանակությամբ լիցենզավորման ենթակա ապրանքի առանձին տեսակի արտահանման և (կամ) ներմուծման իրավունք տվող լիցենզիա,

«արգելք»՝ ապրանքների առանձին տեսակների ներմուծումը և (կամ) արտահանումն արգելող միջոց,

«ներմուծում»՝ երրորդ երկրներից Միության մաքսային տարածք ապրանքի ներմուծում՝ առանց հետադարձ արտահանման պարտավորության,

«բացառիկ լիցենզիա»՝ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցին ապրանքի առանձին տեսակի արտահանման և (կամ) ներմուծման բացառիկ իրավունք տվող լիցենզիա,

«բացառիկ իրավունք»՝ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների՝ արտահանում և (կամ) ներմուծում իրականացնելու իրավունք, որը տրվում է բացառիկ լիցենզիայի հիման վրա,

«քանակական սահմանափակումներ»՝ ապրանքների արտաքին առևտրի քանակական սահմանափակմանն ուղղված միջոցներ, որոնք ներմուծվում են քվոտաների սահմանման միջոցով,

«լիցենզավորում»՝ վարչական միջոցների ամբողջություն, որոնցով սահմանվում է լիցենզիայի և (կամ) թույլտվության տրամադրման կարգը,

«լիցենզիա»՝ ապրանքների արտահանումը և (կամ) ներմուծումն իրականացնելու իրավունքը հավաստող հատուկ փաստաթուղթ,

«միանգամյա լիցենզիա»՝ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցին տվյալ ապրանքի որոշակի քանակության արտահանման և (կամ) ներմուծման իրավունք տվող լիցենզիա՝ արտաքին առևտրային այնպիսի գործարքի հիման վրա, որի առարկան լիցենզավորման ենթակա ապրանքն է,

«թույլտվություն»՝ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցին տրվող հատուկ փաստաթուղթ՝ արտաքին առևտրային այնպիսի գործարքի հիման վրա, որի առարկան այն ապրանքն է, որի նկատմամբ սահմանված է ավտոմատ լիցենզավորում (հսկողություն),

«թույլատրող փաստաթուղթ»՝ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցին կամ ֆիզիկական անձին տրվող փաստաթուղթ, որով հաստատվում է Հանձնաժողովի կողմից սահմանված դեպքերում ներմուծման և (կամ) արտահանման իրավունքը,

«լիազոր մարմին»՝ անդամ պետության գործադիր իշխանության մարմին, որին լիցենզիա և (կամ) թույլտվություն տրամադրելու իրավունք է վերապահվել,

«արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցներ»՝ իրավաբանական անձինք և իրավաբանական անձ չհանդիսացող այն կազմակերպությունները, որոնք

գրանցված են անդամ պետություններից որևէ մեկում և ստեղծվել են այդ պետության օրենսդրությանը համապատասխան, այն ֆիզիկական անձինք, որոնց մշտապես կամ առավելապես բնակվելու վայրը անդամ պետություններից մեկի տարածքում է, այդ պետության քաղաքացի են կամ մշտական բնակության իրավունք ունեն այնտեղ կամ գրանցված են այնտեղ որպես անհատ ձեռնարկատերեր՝ այդ պետության օրենսդրությանը համապատասխան,

«արտահանում»՝ ապրանքի դուրսհանումը Միության մաքսային տարածքից երրորդ երկրների տարածք՝ առանց հետադարձ ներմուծման պարտավորության:

II. Ոչ սակագնային կարգավորման միջոցների սահմանումն ու կիրառումը

3. Միության տարածքում երրորդ երկրների հետ առևտրի ժամանակ կիրառվում են ոչ սակագնային կարգավորման միասնական միջոցներ (այսուհետ՝ միջոցներ):

4. Միջոցների սահմանման, կիրառման, երկարաձգման և չեղարկման մասին որոշումներն ընդունվում են Հանձնաժողովի կողմից:

Այն ապրանքները, որոնց առնչությամբ որոշում է ընդունվել կարգավորման միջոցների կիրառման վերաբերյալ, ներառվում են այն ապրանքների միասնական ցանկում, որոնց նկատմամբ երրորդ երկրների հետ առևտրի ժամանակ կիրառվում են ոչ սակագնային կարգավորման միջոցներ (այսուհետ՝ ապրանքների միասնական ցանկ):

Ապրանքների միասնական ցանկում ներառվում են նաև այն ապրանքները, որոնց առնչությամբ Հանձնաժողովի կողմից ընդունվել է որոշում սակագնային կամ ներմուծման քվոտայի սահմանման՝ որպես հատուկ պաշտպանական միջոցի, և լիցենզիայի տրամադրման վերաբերյալ:

5. Միջոցների սահմանման կամ չեղարկման վերաբերյալ առաջարկները կարող են ներկայացվել ինչպես անդամ պետության, այնպես էլ Հանձնաժողովի կողմից:

6. Հանձնաժողովի՝ միջոցների սահմանման, կիրառման, երկարաձգման կամ չեղարկման վերաբերյալ որոշումը նախապատրաստելիս Հանձնաժողովն անդամ պետությունների արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցներին, որոնց տնտեսական շահերի վրա կարող է անդրադառնալ նման որոշման ընդունումը, տեղեկացնում է Հանձնաժողովին տվյալ հարցի շուրջ առաջարկներ ու դիտողություններ ներկայացնելու և խորհրդատվություն անցկացնելու հնարավորության մասին:

7. Հանձնաժողովը սահմանում է խորհրդատվություն անցկացնելու եղանակը և ձևաչափը, ինչպես նաև անցկացվող խորհրդատվության ընթացքի ու արդյունքների մասին տեղեկություններն այն շահագրգիռ անձանց հաղորդելու եղանակի ու ձևաչափի մասին, որոնք ներկայացրել են սեփական առաջարկները և դիտողությունները:

Խորհրդատվություն չանցկացնելը չի կարող հիմք ծառայել Հանձնաժողովի՝ արտաքին առևտրային գործունեություն իրականացնելու իրավունքին առնչվող որոշումն անվավեր ճանաչելու համար:

8. Հանձնաժողովը կարող է որոշում ընդունել խորհրդատվություն չանցկացնելու մասին՝ հետևյալ պայմաններից որևէ մեկի առկայության դեպքում.

1) երբ արտաքին առևտրային գործունեություն իրականացնելու իրավունքին առնչվող Հանձնաժողովի որոշման նախագծով նախատեսված միջոցները չպետք է հայտնի լինեն մինչև որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահը, իսկ խորհրդատվության անցկացումը կհանգեցնի կամ կարող է հանգեցնել նման որոշմամբ նախատեսված նպատակի չիրագործմանը.

2) երբ խորհրդատվության անցկացման արդյունքում կարող է ձգձգվել արտաքին առևտրային գործունեություն իրականացնելու իրավունքին առնչվող որոշման ընդունումը, ինչը կարող է էական վնաս հասցնել անդամ պետությունների շահերին.

3) երբ արտաքին առևտրային գործունեություն իրականացնելու իրավունքին առնչվող՝ Հանձնաժողովի որոշման նախագծով նախատեսվում է բացառիկ իրավունքի տրամադրումը:

9. Միջոցների սահմանման ու չեղարկման վերաբերյալ առաջարկներ ներկայացնելու կարգը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից:

10. Միջոցներ սահմանելու վերաբերյալ Հանձնաժողովի որոշմամբ կարող են սահմանվել մաքսային ընթացակարգեր, որոնցով ձևակերպման դեպքում նշված միջոցի պահպանումը վերահսկվում է մաքսային մարմինների կողմից, ինչպես նաև մաքսային ընթացակարգեր, որոնց դեպքում դրանցով անհնար է դառնում այն ապրանքի ձևակերպումը, որի նկատմամբ սահմանվում է միջոցը:

III. Ապրանքների արտահանման ու ներմուծման արգելքներն ու քանակական սահմանափակումները

11. Ապրանքների արտահանումն ու ներմուծումն իրականացվում է առանց արգելքների ու քանակական սահմանափակումների կիրառման՝ բացառությամբ սույն Արձանագրության 12-րդ կետով նախատեսված դեպքերի:

12. Բացառիկ դեպքերում կարող են սահմանվել.

1) ապրանքների արտահանման արգելքներ կամ ժամանակավոր քանակական սահմանափակումներ ներքին շուկայում պարենային կամ այլ ապրանքների կրիտիկական պակասը կանխելու կամ նվազեցնելու նպատակով, որոնք կարևոր նշանակություն ունեն Միության ներքին շուկայի համար.

2) արտահանման ու ներմուծման արգելքներ ու քանակական սահմանափակումներ, որոնք անհրաժեշտ են միջազգային առևտրի շրջանակներում ապրանքների դասակարգման, տեսակավորման և վաճառքի չափանիշների ու կանոնների կիրառման համար.

3) ջրային կենսաբանական պաշարների ներմուծման սահմանափակումներ՝ ցանկացած տեսքով դրանք ներմուծելու դեպքում, եթե անհրաժեշտ է.

սահմանափակել Միության տարածքի ծագման՝ նույնանման ապրանքի արտադրությունն ու վաճառքը.

սահմանափակել Միության տարածքի ծագման՝ այն նույնանման ապրանքի արտադրությունն ու վաճառքը, որը կարող է անմիջապես փոխարինվել ներմուծվող ապրանքով, եթե Միությունում նույնանման ապրանքը բավարար չափով չի արտադրվում.

շուկայից հանել Միության տարածքի ծագման նույնանման ապրանքի ժամանակավոր ավելցուկը՝ այն սպառողների որոշ խմբերին անվճար կամ շուկայական գներից ավելի ցածր գներով տրամադրելով.

շուկայից հանել հայրենական արտադրության ապրանքի ժամանակավոր ավելցուկը, որը կարող է անմիջապես փոխարինվել ներմուծված ապրանքով, եթե հայրենական արտադրության նույնանման ապրանքը բավարար չափով չի արտադրվում, այն սպառողների որոշ խմբերի անվճար կամ շուկայական գներից ավելի ցածր գներով տրամադրելով:

13. Հանձնաժողովի կողմից Միության մաքսային տարածքում քանակական սահմանափակումներ սահմանելիս՝ կիրառվում են արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաներ:

Քանակական սահմանափակումներ կիրառվում են՝

արտահանման ժամանակ՝ միայն այն ապրանքների նկատմամբ, որոնք ծագում են անդամ պետությունների տարածքից,

ներմուծման ժամանակ՝ միայն այն ապրանքների նկատմամբ, որոնք ծագում են երրորդ երկրներից:

Քանակական սահմանափակումներ չեն կիրառվում որևէ երրորդ երկրի տարածքից ապրանքի ներմուծման կամ որևէ երրորդ երկրի տարածքի համար նախատեսված ապրանքի արտահանման ժամանակ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նման քանակական սահմանափակումները կիրառվում են բոլոր երրորդ երկրներից կատարվող ներմուծման կամ բոլոր երրորդ երկրներ կատարվող արտահանման դեպքում: Սույն դրույթը չի խոչընդոտում անդամ պետությունների պարտավորությունների կատարումը՝ միջազգային պայմանագրերի համաձայն:

14. Արտահանման արգելքներն ու քանակական սահմանափակումները կարող են սահմանվել միայն ապրանքների ցանկում ներառված ապրանքների դեպքում, որոնք էական նշանակություն ունեն Միության ներքին շուկայի համար, և որոնց նկատմամբ, բացառիկ դեպքերում, կարող են սահմանվել անդամ պետությունների առաջարկների հիման վրա Հանձնաժողովի կողմից հաստատված՝ արտահանման քանակական սահմանափակումներ ու արգելքներ:

15. Սույն Արձանագրության 12-րդ կետի 1-ին ենթակետի համաձայն՝ Միության ներքին շուկայի համար էական նշանակություն ունեցող գյուղատնտեսական

ապրանքների արտահանման արգելքի կամ քանակական սահմանափակման սահմանման դեպքում Հանձնաժողովը.

հաշվի է առնում արգելքի կամ քանակական սահմանափակման հետևանքները Միության տարածքից նման գյուղատնտեսական ապրանքներ ներմուծող երրորդ երկրների պարենային անվտանգության համար,

Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության գյուղատնտեսական հարցերով Կոմիտեին նախօրոք տեղեկացնում է արտահանման արգելքի կամ քանակական սահմանափակման կիրառման բնույթի և տևողության մասին,

ցանկացած ներմուծող երկրի խնդրանքով կազմակերպում է խորհրդատվություն կամ ներկայացնում բոլոր անհրաժեշտ տեղեկությունները քննարկվող միջոցին առնչվող հարցերի վերաբերյալ:

Սույն կետում «ներմուծող երկիր» նշանակում է այն երկիրը, որի ներմուծումից անդամ պետությունների տարածքի ծագման այն գյուղատնտեսական ապրանքի չափաբաժինը, որի արտահանման մասով նախատեսվում է արգելք կամ քանակական սահմանափակում սահմանել, կազմում է 5 տոկոսից ոչ պակաս:

16. Հանձնաժողովը արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաների ծավալը բաշխում է անդամ պետությունների միջև, ինչպես նաև անդամ պետությունների արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների միջև սահմանում է արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաների չափաբաժնի բաշխման մեթոդը, ինչպես նաև, անհրաժեշտության դեպքում՝ երրորդ երկրների միջև բաշխում է ներմուծման քվոտայի ծավալը:

Անդամ պետությունների միջև արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաների ծավալների բաշխումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ կախված այն խնդիրներից, որոնց լուծումն առաջարկվում է գտնել քանակական սահմանափակումներ սահմանելու միջոցով՝ հաշվի առնելով անդամ պետությունների ներկայացրած առաջարկները՝ ըստ յուրաքանչյուր անդամ պետությունում ապրանքների արտադրության և (կամ) սպառման ծավալների:

17. Արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաներ կիրառելու մասին որոշում ընդունելիս Հանձնաժողովը.

1) որոշակի ժամկետով սահմանում է արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտա (անկախ դրանց՝ երրորդ երկրների միջև բաշխվելու փաստից),

2) բոլոր շահագրգիռ երրորդ երկրներին տեղեկացնում է իրենց հատկացված ներմուծման քվոտայի ծավալի մասին (այն դեպքում, երբ ներմուծման քվոտան բաշխվում է երրորդ երկրների միջև),

3) հրապարակում է տեղեկություններ արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտայի կիրառման, դրանց ծավալի և գործողության ժամկետի, ինչպես նաև երրորդ երկրների միջև ներմուծման քվոտաներ բաշխելու մասին:

18. Ներմուծման քվոտաների բաշխումը երրորդ երկրների միջև, որպես կանոն, իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից երրորդ երկրների բոլոր հիմնական մատակարարների հետ խորհրդատվության արդյունքների հիման վրա:

Ընդ որում, «երրորդ երկրի հիմնական մատակարար» նշանակում է մատակարար, որը Միության մաքսային տարածք տվյալ ապրանքի ներմուծումից ունի 5 և ավելի տոկոս չափաբաժին:

19. Այն դեպքում, երբ ներմուծման քվոտաների բաշխումն անհնար է իրականացնել երրորդ երկրների հիմնական մատակարարների հետ խորհրդատվության արդյունքների հիման վրա, երրորդ երկրների միջև քվոտաների բաշխման մասին Հանձնաժողովի որոշումն ընդունվում է՝ հաշվի առնելով նախորդող ժամանակահատվածում այդ երկրներից կատարված ապրանքի մատակարարումների ծավալը:

20. Հանձնաժողովը չի սահմանում այնպիսի պայման կամ ձևական պահանջ, որը կարող է խոչընդոտել ցանկացած երրորդ երկրի լիարժեք կիրառել իրեն հատկացված ներմուծման քվոտան՝ պայմանով, որ նման ապրանքի մատակարարումն իրականացվի ներմուծման քվոտայի գործողության ժամկետի շրջանակներում:

21. Նախորդող ժամանակահատվածի ընտրությունն այն ապրանքի համար, որի առնչությամբ սահմանվում է արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտա, իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից: Ընդ որում, նման ժամանակահատված են համարվում ցանկացած նախորդող երեք տարի, որի վերաբերյալ առկա են արտահանման և (կամ) ներմուծման իրական ծավալների մասին տեղեկություններ: Նախորդող ժամանակահատված ընտրելու հնարավորության բացակայության դեպքում, արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաները բաշխվում են արտահանման և (կամ) ներմուծման իրական ծավալների ամենահավանական բաշխումը գնահատելու հիման վրա:

Սույն կետում «արտահանման և (կամ) ներմուծման իրական ծավալներ» նշանակում է արտահանման և (կամ) ներմուծման ծավալներ՝ դրանց նկատմամբ սահմանափակումների բացակայության պայմաններում:

22. Ապրանքի մատակարարմամբ շահագրգռված ցանկացած երրորդ երկրի խնդրանքով Հանձնաժողովն այդ երկրի հետ պետք է անցկացնի խորհրդատվություն հետևյալ հարցերի շուրջ.

- 1) սահմանված ներմուծման քվոտան վերաբաշխելու անհրաժեշտությունը,
- 2) ընտրված նախորդող ժամանակահատվածի փոփոխումը,
- 3) ներմուծման քվոտայի բաշխման կամ դրա սահմանափակ կիրառման առնչությամբ միակողմանիորեն սահմանված պայմանների, ձևական պահանջների կամ ցանկացած այլ դրույթ չեղարկելու անհրաժեշտությունը:

23. Արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների միջև արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաների չափաբաժնի բաշխումն իրականացնում են անդամ պետությունները՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված մեթոդով, և հիմնվում՝ արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտայի չափաբաժին ստանալու հարցում արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների

իրավահավասարության վրա, ինչպես նաև՝ սեփականության ձևի, գրանցման վայրի կամ շուկայում ունեցած դիրքի հիմքով խտրականության բացառման վրա:

24. Բացի երրորդ երկրների միջև ներմուծման քվոտաներ բաշխելու դեպքերից՝ չպետք է պահանջվի, որ լիցենզիան օգտագործվի տվյալ ապրանքի արտահանման և (կամ) ներմուծման համար՝ դեպի որևէ կոնկրետ երկիր և (կամ) որևէ կոնկրետ երկրից:

25. Արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաներ կիրառելիս Հանձնաժողովը.

1) նշված ապրանքի առևտրով շահագրգռված երրորդ երկրի պահանջով տեղեկություն է տրամադրում արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտայի բաշխման կարգի, արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցների միջև դրանց բաշխման մեխանիզմի և քվոտաների այն ծավալների վերաբերյալ, որոնց համար տրամադրվել են լիցենզիաներ,

2) հրապարակում է տեղեկություններ այն ապրանքի ընդհանուր քանակի և արժեքի մասին, որի արտահանումը և (կամ) ներմուծումը կթույլատրվի որոշակի ապագա ժամանակահատվածի ընթացքում, ինչպես նաև տեղեկություններ արտահանման և (կամ) ներմուծման քվոտաների գործողության ժամկետի սկզբի և ավարտի ու դրանցում կատարված ցանկացած փոփոխության մասին:

IV. Բացառիկ իրավունք

26. Արտաքին առևտրային գործունեության իրականացումը կարող է սահմանափակվել՝ բացառիկ իրավունք շնորհելով:

27. Այն ապրանքները, որոնց արտահանման և (կամ) ներմուծման համար տրվում է բացառիկ իրավունք, ինչպես նաև անդամ պետությունների կողմից արտաքին առևտրային գործունեության՝ նման բացառիկ իրավունքով օժտված մասնակիցներին սահմանելու կարգը, սահմանվում են Հանձնաժողովի կողմից:

Արտաքին առևտրային գործունեության այն մասնակիցների ցանկը, որոնց անդամ պետությունների կողմից տրվում է բացառիկ իրավունք՝ Հանձնաժողովի որոշման հիման վրա, համացանցում Միության պաշտոնական կայքում ենթակա է հրապարակման:

28. Բացառիկ իրավունք շնորհելով արտաքին առևտրային գործունեության իրականացման սահմանափակումներ սահմանելու վերաբերյալ՝ որոշումն ընդունվում է Հանձնաժողովի կողմի՝ անդամ պետության առաջարկությամբ:

Բացառիկ իրավունք սահմանելու անհրաժեշտության հիմնավորումը պետք է ներառի ֆինանսատնտեսական հաշվարկներ և տվյալ միջոցի կիրառման նպատակահարմարությունը հաստատող այլ տեղեկություններ:

29. Արտաքին առևտրային գործունեության այն մասնակիցները, որոնց անդամ պետությունները Հանձնաժողովի որոշման հիման վրա տրամադրում են բացառիկ

իրավունք, համապատասխան ապրանքների արտահանման և (կամ) ներմուծման հետ կապված գործարքները կատարում են խտրականության բացառման սկզբունքի հիման վրա՝ առաջնորդվելով միայն առևտրային նկատառումներով՝ ներառյալ վաճառքի կամ գնման պայմանները, և երրորդ երկրների կազմակերպություններին (գործարար շրջանառության սովորույթներին համապատասխան) տրամադրում են համապատասխան հնարավորություն՝ նման գնումներին կամ վաճառքներին մասնակցելու հարցում մրցակցելու համար:

30. Այն ապրանքների արտահանումը և (կամ) ներմուծումը, որոնց մասով արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցներին տրվել է բացառիկ իրավունք, իրականացվում է լիազոր մարմնի կողմից տրամադրվող բացառիկ լիցենզիաների հիման վրա:

V. Ավտոմատ լիցենզավորում (հսկողություն)

31. Ապրանքների առանձին տեսակների արտահանման և (կամ) ներմուծման դինամիկան վերահսկելու նպատակով Հանձնաժողովն իրավունք ունի սահմանելու ավտոմատ լիցենզավորում (հսկողություն):

32. Ավտոմատ լիցենզավորման (հսկողություն) սահմանումն իրականացվում է ինչպես անդամ պետության, այնպես էլ Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ:

Ավտոմատ լիցենզավորում (հսկողություն) սահմանելու հիմնավորումը պետք է ներառի տեղեկություններ առանձին տեսակի ապրանքների արտահանման և (կամ) ներմուծման քանակական ցուցանիշների և դրանցում այլ միջոցներով կատարված փոփոխությունների հետազոծելիության անհնարինության մասին:

33. Առանձին տեսակների ապրանքների ցանկը, որոնց նկատմամբ սահմանվում է ավտոմատ լիցենզավորում (հսկողություն), ինչպես նաև դրա գործողության ժամկետները նախատեսվում են Հանձնաժողովի կողմից:

Այն ապրանքները, որոնց նկատմամբ սահմանված է ավտոմատ լիցենզավորում (հսկողություն), ներառվում են միասնական ցանկում:

34. Այն ապրանքների արտահանումը և (կամ) ներմուծումը, որոնց նկատմամբ սահմանված է ավտոմատ լիցենզավորում (հսկողություն), իրականացվում է լիազոր մարմնի կողմից տրված թույլտվությունների առկայության դեպքում՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով:

35. Ապրանքների միասնական ցանկում ներառված ապրանքների արտահանման և (կամ) ներմուծման թույլտվությունների տրամադրումն իրականացվում է՝ հավելվածի կանոնների համաձայն:

VI. Թույլատրման կարգը

36. Ապրանքների ներմուծման և (կամ) արտահանման թույլատրման կարգն իրականացվում է լիցենզավորման սահմանմամբ կամ արտաքին առևտրային գործունեության կարգավորման այլ վարչական միջոցների կիրառմամբ:

37. Թույլատրման կարգի սահմանման, կիրառման և չեղարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվում է Հանձնաժողովի կողմից:

VII. Ընդհանուր բացառությունները

38. Ապրանքների առանձին տեսակների ներմուծման և (կամ) արտահանման դեպքում կարող են սահմանվել միջոցներ, այդ թվում՝ սույն Արձանագրության III և IV բաժիններում նշված հիմքերից տարբեր այլ հիմքերով, եթե այդ միջոցները՝

1) անհրաժեշտ են հասարակության բարոյական արժեքների կամ իրավակարգի պահպանման համար.

2) անհրաժեշտ են մարդու կյանքի և առողջության, շրջակա միջավայրի, կենդանիների և բույսերի պահպանման համար.

3) վերաբերում են ոսկու կամ արծաթի արտահանմանը և (կամ) ներմուծմանը.

4) կիրառվում են մշակութային արժեքների և մշակութային ժառանգության պաշտպանության համար.

5) անհրաժեշտ են անվերականգնելի բնական ռեսուրսների սպառումը կանխելու համար և կիրառվում են միաժամանակ ներքին արտադրության կամ սպառման սահմանափակմամբ՝ կապված անվերականգնելի բնական ռեսուրսների օգտագործման հետ.

6) կապված են անդամ պետությունների տարածքներից ծագող ապրանքների արտահանումը սահմանափակելու հետ՝ ներքին մշակող արդյունաբերությունն այդ նյութերի բավարար քանակով ապահովելու նպատակով այն ժամանակահատվածներում, երբ կառավարության կողմից իրականացվող կայունացման նախագծի արդյունքում նման ապրանքների ներքին գինն ավելի ցածր է, քան համաշխարհային գինը.

7) անհրաժեշտ են ապրանքների ձեռքբերման կամ բաշխման համար դրանց՝ ընդհանուր կամ տեղական պակասի դեպքում.

8) անհրաժեշտ են միջազգային պարտավորությունների կատարման համար.

9) անհրաժեշտ են պաշտպանության և անվտանգության ապահովման համար.

10) անհրաժեշտ են միջազգային պարտավորություններին չհակասող՝ մաքսային օրենսդրության կիրառմանը, շրջակա միջավայրի պահպանմանը, մտավոր սեփականության պաշտպանությանն առնչվող իրավական ակտերի և այլ իրավական ակտերի պահպանումն ապահովելու համար:

39. Սույն հոդվածի 38-րդ կետում նշված միջոցները սահմանվում են Հանձնաժողովի որոշման հիման և չեն կարող ծառայել որպես երրորդ երկրների կամայական կամ անարդարացի խտրականության, ինչպես նաև ապրանքների արտաքին առևտրի թաքուն սահմանափակման միջոց:

40. Սույն Արձանագրության 38-րդ կետով նախատեսված հիմքերով ապրանքի առանձին տեսակի նկատմամբ միջոցների սահմանման կամ չեղարկման նպատակով անդամ պետությունը Հանձնաժողով է ներկայացնում փաստաթղթեր, որոնք պարունակում են տեղեկություններ ապրանքի անվանման, դրա ԱՏԳ ՄԱԱ ԵՏՄ ծածկագրի, առաջարկվող միջոցների բնույթի և դրանց գործողության առաջարկվող ժամկետի, ինչպես նաև միջոցների սահմանման կամ չեղարկման անհրաժեշտության հիմնավորման վերաբերյալ:

41. Եթե Հանձնաժողովը չի ընդունում անդամ պետության՝ սույն Արձանագրության 38-րդ կետով նախատեսված հիմքերով միջոցների սահմանման վերաբերյալ առաջարկը, ապա դրանց սահմանումը նախաձեռնած անդամ պետությունը կարող է միակողմանիորեն սահմանել այդպիսի միջոցներ՝ սույն Արձանագրության X բաժնի համաձայն:

VIII. Արտաքին ֆինանսական վիճակի պաշտպանությունը և վճարային հաշվեկշռի հավասարակշռության ապահովումը:

42. Ապրանքների առանձին տեսակների ներմուծման դեպքում կարող են սահմանվել միջոցներ՝ նաև սույն Արձանագրության III և IV բաժիններում նշված հիմքերից բացի այլ հիմքերով, եթե դա անհրաժեշտ է արտաքին ֆինանսական վիճակի պաշտպանության և վճարային հաշվեկշռի հավասարակշռության ապահովման համար:

Նման միջոցներ կարող են սահմանվել միայն այն դեպքում, եթե վճարային հաշվեկշռի կրիտիկական վիճակով պայմանավորված՝ այլ միջոցներով հնարավոր չէ կանխել արտաքին հաշիվների հետ կապված իրավիճակի կտրուկ վատթարացումը:

43. Սույն Արձանագրության III և IV բաժիններում նշված հիմքերից բացի՝ այլ հիմքերով սահմանված միջոցները կարող են կիրառվել, եթե միայն ներմուծվող ապրանքների մատակարարումների վճարները կատարվեն այն արժույթով, որով ձևավորվում են անդամ պետության՝ սույն Արձանագրության 44-րդ կետում նշված արժույթային պահուստները:

44. Ներմուծման դեպքում կիրառվող սահմանափակումները չպետք է լինեն ավելի շատ, քան անհրաժեշտ է՝ անդամ պետությունների արժույթային պահուստների կտրուկ կրճատման անխուսափելի վտանգը կանխելու կամ անդամ պետությունների արժույթային պահուստների տրամաբանական աճի տեմպը վերականգնելու համար:

45. Հանձնաժողովն ուսումնասիրում է անդամ պետության՝ սույն Արձանագրության 42-րդ հոդվածում նշված միջոցների սահմանման վերաբերյալ առաջարկը:

46. Եթե Հանձնաժողովը չի ընդունում անդամ պետության՝ միջոցների սահմանման վերաբերյալ առաջարկը, ապա անդամ պետությունը կարող է ընդունել

որոշում սույն Արձանագրության 42-րդ կետում նշված միջոցների՝ սույն Արձանագրության X բաժնի համաձայն միակողմանիորեն ընդունման վերաբերյալ:

IX. Լիցենզավորումը ապրանքների արտաքին առևտրի ոլորտում

47. Հանձնաժողովի կողմից սահմանված դեպքերում ապրանքների առանձին տեսակների արտահանման և (կամ) ներմուծման համար պահանջվում է լիցենզավորում, եթե այդ ապրանքների նկատմամբ սահմանված են.

քանակական սահմանափակումներ,

բացառիկ իրավունք,

թույլատրման կարգ,

սակագնային քվոտա,

ներմուծման քվոտա՝ որպես հատուկ պաշտպանական միջոց:

Լիցենզավորումն իրականացվում է լիազոր մարմնի կողմից արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցին ապրանքների արտահանման և (կամ) ներմուծման համար լիցենզիա տրամադրելու միջոցով:

Մեկ անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից տրված լիցենզիաները ճանաչվում են բոլոր մյուս անդամ պետությունների կողմից:

48. Ապրանքների միասնական ցանկում ներառված ապրանքների արտահանման և (կամ) ներմուծման լիցենզավորումն իրականացվում է՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կանոնների համաձայն:

49. Լիազոր մարմինների կողմից տրվում են լիցենզիաների հետևյալ տեսակները.

մեկանգամյա լիցենզիա,

գլխավոր լիցենզիա,

բացառիկ լիցենզիա,

Գլխավոր և բացառիկ լիցենզիաների տրամադրումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից սահմանվող դեպքերում:

X. Միջոցների միակողմանիորեն կիրառումը

50. Բացառիկ դեպքերում սույն Արձանագրության VII և VIII բաժիններով նախատեսված հիմքերով երրորդ երկրների հետ առևտրի ժամանակ անդամ պետությունները կարող են միակողմանիորեն սահմանել ժամանակավոր միջոցներ՝ նաև սույն Արձանագրության III և IV բաժիններում նշված հիմքերից բացի այլ հիմքերով:

51. Ժամանակավոր միջոց սահմանող անդամ պետությունը նախօրոք, սակայն ոչ ուշ, քան միջոցի սահմանման օրվանից 3 օրացուցային օրերի ընթացքում Հանձնաժողովին ծանուցում է դրա մասին և Միության մաքսային տարածքում նման միջոցի սահմանման վերաբերյալ առաջարկ ներկայացնում:

52. Հանձնաժողովն ուսումնասիրում է անդամ պետության՝ ժամանակավոր միջոց սահմանելու վերաբերյալ առաջարկը և անդամ պետության առաջարկի ուսումնասիրման արդյունքների հիման վրա կարող է Միության մաքսային տարածքում նման միջոցի սահմանման վերաբերյալ որոշում ընդունել :

53. Նման միջոցի գործողության ժամկետը տվյալ դեպքում սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից:

54. Եթե Միության միասնական տարածքում ժամանակավոր միջոց սահմանելու մասին որոշում չի ընդունվում, ապա Հանձնաժողովը ժամանակավոր միջոց սահմանած անդամ պետությանը և անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին տեղեկացնում է, որ ժամանակավոր միջոցը գործում է այն սահմանելու օրվանից ոչ ավելի, քան 6 ամսվա ընթացքում:

55. Ժամանակավոր միջոց սահմանելու վերաբերյալ անդամ պետությունից ստացված ծանուցման հիման վրա Հանձնաժողովն անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին տեղեկացնում է անդամ պետություններից որևէ մեկի կողմից ժամանակավոր միջոցի սահմանման մասին՝ նշելով.

1) անդամ պետության նորմատիվ իրավական ակտի անվանումը, որի համաձայն սահմանվում է ժամանակավոր միջոց,

2) ապրանքի անվանումը և դրա ԱՏԳ ՄԱԱ ԵՏՄ ծածկագիրը,

3) ժամանակավոր միջոցի սահմանման ժամկետը և դրա գործողության ժամկետը:

56. Սույն հոդվածի 55-րդ կետում նշված տեղեկություններն ստանալուց հետո անդամ պետությունների մաքսային մարմինները չեն թույլատրում.

ժամանակավոր միջոցը կիրառած անդամ պետության տարածքի ծագման համապատասխան ապրանքների արտահանումը, որոնց վերաբերյալ տվյալները պարունակվում են տվյալ տեղեկություններում, առանց այդ անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից տրված լիցենզիայի,

ժամանակավոր միջոցը կիրառած անդամ պետության համար նախատեսված համապատասխան ապրանքների ներմուծումը, որոնց վերաբերյալ տվյալները պարունակվում են տվյալ տեղեկություններում, առանց այդ անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից տրված լիցենզիայի: Ընդ որում, ժամանակավոր միջոցը չկիրառող անդամ պետություններն անհրաժեշտ ջանքեր են գործադրում՝ ժամանակավոր միջոցը կիրառած անդամ պետության տարածք համապատասխան ապրանքների ներմուծումը չթույլատրելու նպատակով:

Հավելված
Երրորդ երկրների նկատմամբ ոչ
սակագնային կարգավորման
միջոցների մասին արձանագրության

Ապրանքների արտահանման և (կամ) ներմուծման լիցենզիաների ու թույլտվությունների տրամադրման կանոնները

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն կանոններով սահմանվում է ապրանքների միասնական ցանկում ընդգրկված այն ապրանքների արտահանման և (կամ) ներմուծման լիցենզիաների ու թույլտվությունների տրամադրման կարգը, որոնց նկատմամբ երրորդ երկրների հետ առևտրի ժամանակ կիրառվում են ոչ սակագնային կարգավորման միջոցները:

2. Սույն կանոններում օգտագործվում են երրորդ երկրների նկատմամբ ոչ սակագնային կարգավորման միջոցների վերաբերյալ արձանագրությամբ սահմանված հասկացությունները («Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի թիվ 7 հավելված), ինչպես նաև հետևյալ հասկացությունները.

«հայտատու»՝ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակից, որը լիազոր մարմին է ներկայացնում փաստաթղթեր՝ լիցենզիայի կամ թույլտվության ձևակերպման նպատակով,

«լիցենզիայի կատարում»՝ Միության մաքսային տարածք ապրանքների փաստացի ներմուծում կամ Միության մաքսային տարածքից ապրանքների փաստացի արտահանում, որոնց բացթողումն իրականացվել է մաքսային մարմինների կողմից՝ տրված (ձևակերպված) լիցենզիայի հիման վրա:

3. Լիցենզիա կամ լիցենզիայի կրկնագիր տրամադրելու (ձևակերպելու) համար լիազոր մարմնի կողմից գանձվում է պետական տուրք (լիցենզավորման վճար)՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով և չափով:

4. Լիցենզիաներ ու թույլտվություններ տրամադրվում են ԱՏԳ ՄԱԱ ԵՏՄ ծածկագրով դասակարգվող յուրաքանչյուր ապրանքի համար, որի մասով սահմանված է լիցենզավորում կամ ավտոմատ լիցենզավորում (հսկողություն):

5. Լիցենզիաները և թույլտվությունները ստորագրելու իրավունքով օժտված լիազոր մարմինների պաշտոնատար անձանց ստորագրությունների նմուշները, ինչպես նաև լիազոր մարմինների կնիքների դրոշմների նմուշներն ուղարկվում են Հանձնաժողով՝ անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին ծանուցելու համար:

6. Լիցենզիան կամ թույլտվությունը ձևակերպելու համար ներկայացված փաստաթղթերը, ինչպես նաև լիցենզիայի կատարումը հավաստող փաստաթղթերը պետք է պահվեն լիազոր մարմիններում լիցենզիայի կամ թույլտվության գործողության ժամկետի ավարտից հետո կամ՝ լիցենզիայի գործողությունը

դադարեցնելու կամ կասեցնելու մասին որոշումն ընդունելու ամսաթվից՝ 3 տարվա ընթացքում:

Նշված ժամկետը լրանալու դեպքում, փաստաթղթերը ոչնչացվում են այն անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, որտեղ տրամադրվել է այդ լիցենզիան կամ թույլտվությունը:

7. Լիազոր մարմինները վարում են տրամադրված լիցենզիաների և թույլտվությունների տվյալների բազան ու Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում նշված տեղեկությունները տրամադրում են Հանձնաժողովին: Հանձնաժողովը տրամադրված լիցենզիաների մասին տեղեկություններ է տրամադրում անդամ պետության մաքսային մարմիններին:

II. Լիցենզիաների տրամադրման կարգը

8. Լիցենզիայի տրամադրման հայտի ձևակերպումն ու լիցենզիայի ձևակերպումն իրականացվում են ապրանքների առանձին տեսակների արտահանման և (կամ) ներմուծման համար լիցենզիայի տրամադրման հայտի ձևակերպման և Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող լիցենզիայի ձևակերպման վերաբերյալ հրահանգների համաձայն:

Լիցենզիան կարող է տրվել (ձևակերպվել) էլեկտրոնային փաստաթղթի ձևով՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով, իսկ մինչև դրա հաստատումը՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն սահմանված կարգով:

Էլեկտրոնային փաստաթղթի ձևով լիցենզիայի կառուցվածքն ու ձևաչափը հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից, իսկ մինչև դրանց հաստատումը՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն:

9. Մեկանգամյա լիցենզիայի գործողության ժամկետը չի կարող գերազանցել մեկ տարի ժամկետը՝ դրա գործողության մեջ մտնելու ամսաթվից սկսած: Մեկանգամյա լիցենզիայի գործողության ժամկետը կարող է սահմանափակվել արտաքին առևտրային պայմանագրի գործողության ժամկետով կամ լիցենզիայի տրամադրման համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթի գործողության ժամկետով:

Այն ապրանքների դեպքում, որոնց վերաբերյալ սահմանվել են արտահանման և (կամ) ներմուծման քանակական սահմանափակումներ կամ ներմուծման քվոտա՝ որպես հատուկ պաշտպանական միջոց, կամ սակագնային քվոտաներ, լիցենզիան գործում է մինչև այն օրացուցային տարին, որի համար սահմանվել է քվոտա:

Գլխավոր լիցենզիայի գործողության ժամկետը չի կարող գերազանցել դրա գործողությունն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից սկսած՝ մեկ տարի ժամկետը, իսկ այն ապրանքների դեպքում, որոնց համար սահմանվել են արտահանման և (կամ) ներմուծման քանակական սահմանափակումներ կամ սակագնային քվոտաներ, այն ավարտվում է այն օրացուցային տարում, որի համար սահմանվել է քվոտան, եթե Հանձնաժողովի որոշմամբ այլ բան նախատեսված չէ:

Բացառիկ լիցենզիայի գործողության ժամկետը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից՝ յուրաքանչյուր առանձին դեպքի համար:

10. Հայտատուի կամ համապատասխան լիազորությունների գրավոր հաստատում ունեցող նրա ներկայացուցչի կողմից լիցենզիայի ձևակերպման համար լիազոր մարմին ներկայացվում են հետևյալ փաստաթղթերն ու տեղեկությունները.

1) լիցենզիա ստանալու մասին հայտը, որը լրացված և ձևակերպված է ապրանքների առանձին տեսակների արտահանման և (կամ) ներմուծման համար լիցենզիա ստանալու մասին հայտի ձևակերպման և նման լիցենզիայի ձևակերպման համար սահմանված հրահանգներին համապատասխան (այսուհետ՝ հայտ),

2) հայտի էլեկտրոնային օրինակն այն ձևաչափով, որը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից, իսկ մինչև դրա հաստատումը՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն սահմանված կարգով,

3) արտաքին առևտրային պայմանագրի օրինակը, դրա հավելվածները և (կամ) դրանցում կատարված լրացումները (մեկանգամյա լիցենզիայի համար), իսկ արտաքին առևտրային պայմանագրի բացակայության դեպքում՝ Կողմերի մտադրությունները հավաստող այլ փաստաթղթի օրինակը,

4) փաստաթղթի օրինակը (տեղեկություններ, եթե դա նախատեսված է անդամ պետության օրենսդրությամբ)՝ հարկային մարմնում հաշվառման կամ պետական գրանցման մասին,

5) գործունեության լիցենզավորված տեսակի իրականացման լիցենզիայի օրինակը կամ գործունեության լիցենզավորված տեսակի իրականացման լիցենզիայի առկայության մասին տեղեկությունները (եթե դա նախատեսված է անդամ պետության օրենսդրությամբ), եթե գործունեության այդ տեսակը կապված է այն ապրանքի շրջանառության հետ, որի համար Միության մաքսային տարածքում սահմանվել է լիցենզավորման պահանջ,

6) այլ փաստաթղթեր (տեղեկություններ), եթե դրանք սահմանվել են Հանձնաժողովի որոշմամբ, որի հիման վրա սահմանվել է տվյալ ապրանքի լիցենզավորման պահանջը:

11. Ներկայացված փաստաթղթերի օրինակների յուրաքանչյուր թերթ պետք է վավերացված լինի հայտատուի ստորագրությամբ և կնիքով, կամ փաստաթղթերի օրինակները պետք է կարված լինեն, իսկ դրանց վերջին էջերը վավերացված լինեն հայտատուի ստորագրությամբ և կնիքով:

Հայտատուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը պետք է գրանցվեն լիազոր մարմնում:

Հայտն ու փաստաթղթերը (տեղեկությունները) կարող են ներկայացվել էլեկտրոնային փաստաթղթի ձևով՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով: Թույլատրվում է փաստաթղթերը (տեղեկությունները) ներկայացնել նաև հայտատուի էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ հաստատված սկանավորված փաստաթղթերի ձևով՝ եթե դա նախատեսված է անդամ պետության օրենսդրությամբ:

Լիցենզիան տրվում է պետական տուրքի (լիցենզավորման վճարի) վճարումը հաստատող փաստաթուղթը հայտատուի կողմից ներկայացնելուց հետո, որը գանձվում է լիցենզիայի տրամադրման (ձևակերպման) համար՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով ու չափով:

12. Հանձնաժողովի որոշմամբ նախատեսված դեպքերում մինչև լիազոր մարմին հայտը ներկայացնելը հայտատուն կամ լիազոր մարմինն այն ուղարկում է անդամ պետության գործադիր իշխանության՝ անդամ պետության կողմից սահմանված համապատասխան մարմին՝ համաձայնեցման նպատակով, եթե այլ բան նախատեսված չէ անդամ պետության օրենսդրությամբ:

13. Լիցենզիան տրամադրվում է կամ լիցենզիայի տրամադրումը մերժվում է լիազոր մարմնի կողմից, սույն Կանոնների 10-րդ կետով նախատեսված փաստաթղթերի հիման վրա՝ փաստաթղթերը ներկայացնելու օրվանից՝ 15 աշխատանքային օրերի ընթացքում, եթե Հանձնաժողովի որոշմամբ այլ ժամկետներ չեն սահմանվել:

14. Լիցենզիայի տրամադրումը մերժվում է հետևյալ հիմքերով՝

1) թերի կամ անարժանահավատ տեղեկությունների առկայությունը՝ լիցենզիա ստանալու համար հայտատուի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում.

2) սույն Կանոնների 10–12 կետերով նախատեսված պահանջները չպահպանելը.

3) լիցենզիայի տրամադրման համար հիմք ծառայող մեկ կամ մի քանի փաստաթղթերի գործողության դադարեցումը կամ կասեցումը.

4) անդամ պետությունների միջազգային պարտավորությունների խախտումը, որը կարող է տեղի ունենալ այն պայմանագրի կատարման արդյունքում, որի իրականացման համար հայցվում է լիցենզիան.

5) քվոտայի, ինչպես նաև սակագնային քվոտայի սպառումը կամ դրանց բացակայությունը (քվոտայի պահանջով սահմանափակման ենթակա ապրանքների համար լիցենզիայի ձևակերպման դեպքում).

6) Հանձնաժողովի ակտով նախատեսված այլ հիմքերով:

15. Լիցենզիայի մերժման վերաբերյալ որոշումը պետք է լինի հիմնավորված և հայտատուին ներկայացվի գրավոր կամ էլեկտրոնային փաստաթղթով, եթե դա նախատեսված է Հանձնաժողովի որոշմամբ, իսկ նշված որոշման բացակայության դեպքում՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ:

16. Լիազոր մարմինը ձևակերպում է լիցենզիայի բնօրինակը, որը տրամադրվում է հայտատուին: Նախքան ապրանքների մաքսային հայտարարագրումը՝ հայտատուն լիցենզիայի բնօրինակը ներկայացնում է համապատասխան մաքսային մարմին, որը, լիցենզիան հսկողության տակ վերցնելով, հայտատուին է տալիս դրա օրինակը՝ այն հսկողության տակ վերցնելու մասին մաքսային մարմնի կողմից կատարված նշումով:

Եթե լիազոր մարմնի կողմից լիցենզիան տրվում (ձևակերպվում) է էլեկտրոնային փաստաթղթով, ապա հայտատուից չի պահանջվում իր պետության մաքսային մարմին թղթային կրիչով ներկայացնել լիցենզիայի բնօրինակը:

Էլեկտրոնային փաստաթղթով տրամադրված լիցենզիաների կատարման հսկողության գծով լիազոր մարմինների ու մաքսային մարմինների փոխգործակցության կարգը սահմանվում է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

17. Տրամադրված լիցենզիաների մեջ փոփոխությունների կատարումը չի թույլատրվում, այդ թվում՝ տեխնիկական բնույթի պատճառներով:

18. Այն դեպքում, երբ որպես իրավաբանական անձ գրանցված հայտատուի հիմնադիր փաստաթղթերում կատարվել են փոփոխություններ (կազմակերպարավական ձևի, անվանման կամ գտնվելու վայրի փոփոխում) կամ փոխվել են ֆիզիկական անձ հանդիսացող հայտատուի անձնագրային տվյալները, հայտատուն պարտավոր է դիմել տրամադրված լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու և նոր լիցենզիա ձևակերպելու խնդրանքով՝ կից ներկայացնելով հայտը և նշված փոփոխությունները հավաստող փաստաթղթերը:

19. Լիազոր մարմինն իրավունք ունի լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու կամ կասեցնելու մասին որոշում կայացնելու.

1) գրավոր կամ էլեկտրոնային փաստաթղթի միջոցով՝ հայտատուի դիմումի դեպքում, եթե այլ բան նախատեսված չէ անդամ պետության օրենսդրությամբ,

2) որպես իրավաբանական անձ գրանցված հայտատուի հիմնադիր փաստաթղթերում փոփոխություններ կատարելու (կազմակերպարավական ձևի, անվանման կամ գտնվելու վայրի փոփոխում) կամ ֆիզիկական անձ հանդիսացող հայտատուի անձնագրային տվյալների փոփոխման դեպքում,

3) լիցենզիա ստանալու նպատակով հայտատուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերում անարժանահավատ տեղեկություններ հայտնաբերելու դեպքում,

4) լիցենզիայի տրամադրման համար հիմք ծառայող մեկ կամ մի քանի փաստաթղթերի գործողության դադարեցումը կամ կասեցումը,

5) պայմանագրի (որի հիման վրա տրվել է լիցենզիան), անդամ պետության միջազգային պարտավորությունների կատարումը խախտելու դեպքում,

6) լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակի իրականացման համար տրված լիցենզիայի չեղարկման դեպքում, եթե գործունեության նման տեսակը կապված է այն ապրանքի շրջանառության հետ, որի համար լիցենզավորման պահանջ է սահմանվել,

7) լիցենզիայի տրամադրման ժամանակ թույլ տրված այնպիսի խախտումների հայտնաբերման դեպքում, որոնց հետևանքով տրամադրվել է լիցենզիան, որը չէր կարող տրամադրվել սահմանված կարգին համապատասխան գործելու դեպքում,

8) լիցենզառուի կողմից միջազգային նորմատիվ իրավական ակտերով կամ անդամ պետությունների նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված՝ լիցենզիայի տրամադրման պայմանները չկատարելու դեպքում,

9) դատական որոշման առկայության դեպքում,

10) լիցենզառուի կողմից սույն Կանոնների 22-րդ կետը չկատարելու դեպքում:

20. Լիցենզիայի գործողությունը կասեցվում է դրա մասին լիազոր մարմնի կողմից որոշում կայացնելու ամսաթվից:

Կասեցված լիցենզիայի գործողությունը կարող է լիազոր մարմնի կողմից վերականգնվել դրա գործողության կասեցմանը հանգեցնող պատճառները վերացնելուց հետո: Ընդ որում, լիցենզիայի գործողության կասեցումը դրա երկարաձգման համար հիմք չէ:

Լիցենզիայի գործողության կասեցման կամ դադարեցման կարգը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից:

21. Լիցենզիայի կորստի դեպքում լիազոր մարմինը, հայտատուի գրավոր դիմումի հիման վրա, և անդամ պետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով ու չափով պետական տուրքը (լիցենզավորման վճարը) վճարելուց հետո, տրամադրում է բնօրինակի նման ձևակերպվող և «Կրկնօրինակ» նշագրում պարունակող լիցենզիայի կրկնօրինակը:

Դիմումը, որով պարզաբանվում են լիցենզիայի կորստի պատճառները և հանգամանքները, կազմվում է կամայական ձևով:

Լիցենզիայի կրկնօրինակը լիազոր մարմնի կողմից տրամադրվում է դիմումը ներկայացնելու օրվանից՝ հինգ աշխատանքային օրերի ընթացքում:

22. Գլխավոր և բացառիկ լիցենզիա ունեցողները պարտավոր են եռամսյակային կտրվածքով, մինչև հաշվետու եռամսյակին հաջորդող յուրաքանչյուր ամսվա 15-ը, լիազոր մարմին հաշվետվություն ներկայացնել լիցենզիայի կատարման ընթացքի վերաբերյալ:

Մեկանգամյա լիցենզիա ունեցողները պարտավոր են, լիցենզիայի գործողության ժամկետը լրանալուց հետո 15 օրացուցային օրերի ընթացքում, լիցենզիայի կատարման մասին լիազոր մարմին տեղեկանք ներկայացնել:

23. Լիցենզիան հսկողությունից հանելու դեպքում անդամ պետության համապատասխան լիազոր մարմինը, 5 աշխատանքային օրերի ընթացքում, հայտատուին՝ նրա գրավոր դիմումի հիման վրա, լիցենզիայի կատարման մասին տեղեկանք է տալիս:

Տեղեկանքի տրամադրման ձևը և կարգը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից:

24. Մաքսային մարմինները լիցենզիաների կատարման վերաբերյալ տեղեկությունները էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնում են անմիջապես լիազոր մարմին, եթե նման տեղեկությունների տրամադրումը մաքսային մարմինների կողմից նախատեսված է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

Եթե լիցենզիաների կատարման վերաբերյալ տեղեկությունները մաքսային մարմինների կողմից էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվում են անմիջապես լիազոր մարմին, ապա լիցենզիա ունեցողներից չի պահանջվում լիազոր մարմին

ներկայացնել լիցենզիաների կատարման ընթացքի վերաբերյալ հաշվետվություններ ու լիցենզիաների կատարման վերաբերյալ տեղեկանքներ:

III. Լիցենզիաների տրամադրման կարգը

25. Թույլտվության ձևակերպումն իրականացվում է՝ ապրանքների առանձին տեսակների արտահանման և (կամ) ներմուծման թույլտվության ձևակերպման վերաբերյալ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող հրահանգների համաձայն:

Թույլտվությունը կարող է տրվել (ձևակերպվել) էլեկտրոնային փաստաթղթով՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով, իսկ մինչև դրա հաստատումը՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն սահմանված կարգով:

Էլեկտրոնային փաստաթղթի տեսքով թույլտվության կառուցվածքն ու ձևաչափը հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից, իսկ մինչև դրանց հաստատումը՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն:

Մեկ անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից կողմից տրված թույլտվությունները ճանաչվում են բոլոր մյուս անդամ պետությունների կողմից:

26. Թույլտվությունների տրամադրման ժամկետը չի կարող գերազանցել 3 աշխատանքային օրը՝ հայտը ներկայացնելու ամսաթվից:

Թույլտվությունները տրվում են արտաքին առևտրային գործընթացի բոլոր մասնակիցներին՝ առանց որևէ սահմանափակումների, լիազոր մարմին ներկայացված հետևյալների հիման վրա՝

գրավոր դիմումի,

թղթային կրիչում ընդգրկված թույլտվության նախագծի,

թույլտվության նախագծի էլեկտրոնային օրինակի՝ այն ձևաչափով, որը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից, իսկ մինչև դրա հաստատումը՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն սահմանված կարգով:

27. Թույլտվության գործողության ժամկետը սահմանափակվում է այն օրացուցային տարով, որում տրամադրվել է այն:

28. Լիազոր մարմինը ձևակերպում է թույլտվության բնօրինակը, որը տրամադրվում է արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցին կամ այն ստանալու լիազորությունների գրավոր հավաստում ունեցող նրա ներկայացուցչին:

Նախքան ապրանքների մաքսային հայտարարագրումը՝ արտաքին առևտրային գործունեության մասնակիցը թույլտվության բնօրինակը ներկայացնում է համապատասխան մաքսային մարմին, որը, թույլտվությունը հսկողության տակ վերցնելով, արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցին է տալիս դրա օրինակը՝ այն հսկողության տակ վերցնելու մասին մաքսային մարմնի կողմից կատարված նշումով:

Եթե լիազոր մարմնի կողմից թույլտվությունը տրվել (ձևակերպվել) է էլեկտրոնային փաստաթղթի միջոցով, ապա արտաքին առևտրային գործունեության

մասնակցից չի պահանջվում իր պետության մաքսային մարմին թղթային կրիչով ներկայացնել լիցենզիայի բնօրինակը:

Էլեկտրոնային փաստաթղթով տրամադրված թույլտվությունների կատարման հսկողության գծով լիազոր մարմինների ու մաքսային մարմինների փոխգործակցության կարգը սահմանվում է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

29. Տրված թույլտվությունները չեն կարող վերաձևակերպվել արտաքին առևտրային գործունեության այլ մասնակիցների անունով:

Չի թույլատրվում փոփոխություններ կատարել տրված թույլտվությունների մեջ:

30. Տրված թույլտվության կորստի դեպքում լիազոր մարմինը կարող է, 3 աշխատանքային օրերի ընթացքում, արտաքին առևտրային գործունեության մասնակցի գրավոր դիմումի հիման վրա, տրամադրել բնօրինակի նման ձևակերպվող և «Կրկնօրինակ» նշագրում պարունակող թույլտվության կրկնօրինակը: Ընդ որում, դիմումի մեջ պետք է պարզաբանվեն թույլտվության կորստի պատճառներն ու հանգամանքները: Դիմումը ձևակերպվում է կամայական ձևով:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 8

«Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երրորդ կողմերի նկատմամբ հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման (հակադեմփինգային) և փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասին

1. Ընդհանուր դրույթներ

1) Սույն Արձանագրությունը մշակվել է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագիր) 48-րդ և 49-րդ հոդվածներին համապատասխան և դրանով սահմանվում է Միությունում ապրանքների արտադրողների տնտեսական շահերի պաշտպանության նպատակով երրորդ երկրների նկատմամբ հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման և փոխհատուցման միջոցների կիրառման կարգը:

2) Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«Նույնանման ապրանք»՝ ապրանք, որն ամբողջությամբ նույնական է այն ապրանքի հետ, որը քննության (կրկնակի քննության) առարկա է կամ կարող է դառնալ քննության առարկա, կամ նման ապրանքի բացակայության դեպքում՝ այլ ապրանք, որն իր հատկանիշներով մոտ է այն ապրանքի հատկանիշներին, որը քննության առարկա է կամ կարող է դառնալ քննության առարկա.

«Հակազնագցման (հակադեմփինգային) միջոց»՝ գնագցող ներմուծմանը հակազդելու միջոց, որը կիրառվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ՝ հակազնագցման տուրք, այդ թվում՝ ժամանակավոր հակազնագցման տուրք սահմանելու կամ արտահանողի կողմից ընդունված կամավոր գնային պարտավորությունները հաստատելու միջոցով.

«Հակազնագցման տուրք»՝ տուրք, որը կիրառվում է հակազնագցման միջոցի սահմանման դեպքում և որը գանձվում է անդամ պետությունների մաքսային մարմինների կողմից՝ ներմուծման մաքսատուրքից անկախ.

«Գնագցման չափ»՝ ապրանքի սովորական արժեքի և այդ ապրանքի արտահանման գնի տարբերության ու դրա արտահանման գնի հարաբերությունը՝ արտահայտված տոկոսներով, կամ ապրանքի սովորական արժեքի և դրա արտահանման գնի տարբերությունը՝ արտահայտված բացարձակ ցուցանիշներով.

«Ներմուծման քվոտա»՝ Միության մաքսային տարածք ապրանքի ներմուծման սահմանափակում՝ վերջինիս քանակի և (կամ) արժեքի առումով.

«Փոխհատուցման միջոց»՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վրա՝ արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիաների ազդեցության չեզոքացման միջոց, որը կիրառվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ՝ փոխհատուցման տուրք (ներառյալ սկզբնական փոխհատուցման տուրքը) սահմանելու կամ սուբսիդավորող երրորդ երկրի լիազոր մարմնի կամ արտահանողի կողմից ընդունված կամավոր պարտավորությունները հաստատելու միջոցով.

«Փոխհատուցման տուրք»՝ տուրք, որը կիրառվում է փոխհատուցման միջոց սահմանելու դեպքում և գանձվում է անդամ պետությունների մաքսային մարմինների կողմից՝ ներմուծման մաքսատուրքից անկախ.

«Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնաս»՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի դրության՝ ապացույցներով հաստատված վատթարացում, որը, մասնավորապես, կարող է արտահայտվել անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրության ծավալի և անդամ պետությունների շուկայում դրա իրացման ծավալի կրճատմամբ, նման ապրանքի արտադրության եկամտաբերության նվազեցմամբ, ինչպես նաև անդամ պետությունների տնտեսության տվյալ ճյուղում ապրանքային պաշարների, զբաղվածության, աշխատավարձի մակարդակի և անդամ պետությունների տնտեսության տվյալ ճյուղ ներդրումների կատարման մակարդակի վրա բացասական ազդեցությամբ.

«Անմիջականորեն մրցակցող ապրանք»՝ ապրանք, որը համադրելի է այն ապրանքի հետ, որը քննության առարկա է (կրկնակի քննության) կամ կարող է դառնալ քննության առարկա, իր նշանակությամբ, կիրառմամբ, որակական և տեխնիկական հատկանիշներով, կամ այլ հիմնական հատկություններով այնպես, որ գնորդն սպառման ընթացքում փոխարինում է կամ պատրաստ է փոխարինել դրանով այն ապրանքը, որը քննության (կրկնակի քննության) առարկա է կամ կարող է դառնալ քննության առարկա.

«Առևտրի բնականոն ընթացք»՝ արտահանող երրորդ երկրի շուկայում նույնանման ապրանքի առքուվաճառքը վերջինիս ինքնարժեքի կշռված միջինից ոչ ավելի ցածր այնպիսի գնով, որը սահմանվում է արտադրության ծախքերի կշռված միջինի և առևտրային, վարչական ու ընդհանուր ծախքերի կշռված միջինի հիման վրա:

«Վճարողներ»՝ Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքին համապատասխան որոշված անձինք:

«Ժամանակավոր հակազնագցման տուրք»՝ տուրք, որը կիրառելի է Միության մաքսային տարածք այնպիսի ապրանք ներմուծելիս, որի առումով քննություն իրականացնող մարմնի կողմից քննության իրականացման ընթացքում կայացվել է նախնական եզրակացություն՝ գնագցող ներմուծման և դրանով պայմանավորված անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի, վնաս հասցնելու վտանգի առկայության կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման զգալի դանդաղեցման մասին:

«Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք»՝ տուրք, որը կիրառելի է Միության մաքսային տարածք այնպիսի ապրանք ներմուծելիս, որի առումով քննություն իրականացնող մարմնի կողմից քննության իրականացման ընթացքում կայացվել է նախնական եզրակացություն սուբսիդավորվող ներմուծման և այդ ներմուծմամբ պայմանավորված անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի, վնաս հասցնելու վտանգի առկայության կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծումը զգալի դանդաղեցնելու մասին:

«Ժամանակավոր հատուկ տուրք»՝ տուրք, որը կիրառելի է Միության մաքսային տարածք այնպիսի ապրանք ներմուծելիս, որի առումով քննություն իրականացնող մարմնի կողմից քննության իրականացման ընթացքում ներմուծման ավելացված ծավալի առկայության մասին կայացվել է նախնական եզրակացություն, որը լուրջ վնաս է հասցրել կամ սպառնում է այդպիսի վնաս հասցնել անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին:

«Նախորդող ժամանակահատված»՝ քննություն անցկացնելու մասին դիմումը ներկայացնելու օրվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ, որի համար առկա են անհրաժեշտ վիճակագրական տվյալներ:

«Փոխկապակցված անձինք»՝ անձինք, որոնք համապատասխանում են ներքոնշյալ չափորոշիչներից մեկին կամ մի քանիսին՝

այս անձանցից յուրաքանչյուրը մյուս անձի մասնակցությամբ ստեղծված կազմակերպության աշխատողը կամ ղեկավարն է:

անձինք աշխատանքային գործընկերներ են, այսինքն՝ կապված են միմյանց հետ պայմանագրային հարաբերություններով, գործում են եկամուտ ստանալու նպատակով և համատեղ են կրում այն ծախսերն ու կորուստները, որոնք կապված են համատեղ գործունեության իրականացման հետ:

անձինք մեկ կազմակերպության գործատուներ կամ աշխատողներ են:

անձանցից մեկն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն տիրապետում, վերահսկում է քվեարկող բաժնետոմսերի 5 և ավելի տոկոսը կամ միաժամանակ երկու անձանց մասնաբաժինը, կամ նա համարվում է դրանց անվանական սեփականատերը.

մեկ անձն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն վերահսկում է մյուս անձին.

երկու անձ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն վերահսկում են երրորդ անձին.

երկու անձ միասին ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն վերահսկում են երրորդ անձին.

անձինք գտնվում են ամուսնական հարաբերությունների մեջ, արյունակիցներ կամ մերձավորներ են, ինչպես նաև որդեգրող և որդեգրված, կամ խնամակալ և խնամարկյալ են:

Ընդ որում, անմիջական վերահսկողություն ասելով ենթադրվում է իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձի ունեցած հնարավորությունը՝ հաստատելու իրավաբանական անձի կողմից ընդունված որոշումները ներքոնշյալ գործողություններից մեկի կամ մի քանիսի իրականացման միջոցով՝

վերջինիս գործադիր մարմնի գործառույթների կատարում.

իրավաբանական անձի ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացման պայմանները սահմանելու իրավունքի ձեռքբերում.

կանոնադրական (պահուստային) կապիտալը (ֆոնդը) կազմող բաժնետոմսերով (մասնաբաժնով) տրվող ձայների ընդհանուր քանակի 5-ից ավելի տոկոսի տնօրինում:

Ոչ անմիջական վերահսկողություն ասելով՝ ենթադրվում է իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձի ունեցած հնարավորությունը՝ հաստատելու իրավաբանական անձի կողմից ընդունված որոշումները ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձի միջոցով կամ մի քանի իրավաբանական անձանց միջոցով, որոնց միջև առկա է ուղղակի վերահսկողություն.

«Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնաս»՝ անդամ պետություններում նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի արտադրության հետ կապված դրության՝ ապացույցներով հաստատված ընդհանուր վատթարացում, որն արտահայտվում է, որպես կանոն, նախորդող ժամանակահատվածում անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի արտադրական, առևտրային և ֆինանսական դրության էական վատթարացմամբ:

«Հատուկ պաշտպանական միջոց»՝ Միության մաքսային տարածք ներմուծման ավելացված ծավալի սահմանափակման միջոց, որը կիրառվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ՝ ներմուծման քվոտա, հատուկ քվոտա կամ հատուկ տուրք, այդ թվում՝ ժամանակավոր հատուկ տուրք սահմանելու միջոցով.

«Հատուկ քվոտա»՝ Միության մաքսային տարածք ապրանքի ներմուծման որոշակի ծավալի սահմանում, որի շրջանակներում ապրանքը մատակարարվում է Միության մաքսային տարածք առանց հատուկ տուրքի վճարման, իսկ այն գերազանցելու դեպքում՝ հատուկ տուրքի վճարմամբ.

«Հատուկ տուրք»՝ տուրք, որը կիրառվում է հատուկ պաշտպանական միջոց սահմանելու դեպքում և գանձվում է անդամ պետությունների մաքսային մարմինների կողմից՝ ներմուծման մաքսատուրքից անկախ.

«Սուբսիդավորվող ներմուծում»՝ ապրանքի ներմուծում Միության մաքսային տարածք, որի արտադրության, արտահանման կամ փոխադրման համար օգտագործվել է արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիա.

«Երրորդ երկրներ»՝ Պայմանագրի մասնակից չհանդիսացող պետություններ և (կամ) պետությունների միություն, ինչպես նաև այն տարածքը, որն ընդգրկված է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող Աշխարհի երկրների դասակարգչի մեջ.

«Սուբսիդավորող մարմին»՝ արտահանող երրորդ երկրի պետական մարմին կամ տեղական ինքնակառավարման մարմին կամ անձ, որը գործում է համապատասխան պետական մարմնի կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի հանձնարարությամբ, կամ որը լիազորված է համապատասխան պետական մարմնի կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի կողմից՝ իրավական ակտին համապատասխան կամ ելնելով փաստացի հանգամանքներից».

«Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնաս հասցնելու սպառնալիք»՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնաս հասցնելու՝ ապացույցներով հաստատված անխուսափելիությունը.

«Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին լուրջ վնաս հասցնելու սպառնալիք»՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին լուրջ վնաս հասցնելու՝ ապացույցներով հաստատված անխուսափելիությունը.

«Արտահանման գին»՝ գին, որը վճարվել է կամ պետք է վճարվի ապրանքը Միության մաքսային տարածք ներմուծելու դեպքում:

II. Քննություն

1. Քննության իրականացման նպատակները

3. Ապրանքի ներմուծման դեպքում հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց սահմանելուն նախորդում է քննություն, որի նպատակն է հաստատելու հետևյալը՝

Միության մաքսային տարածք ներմուծման ավելացված ծավալի և դրանով պայմանավորված՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայությունը.

Միության մաքսային տարածք գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման և դրանով պայմանավորված՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայությունը կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման զգալի դանդաղեցումը:

2. Քննություն իրականացնող մարմինը

4. Քննություն իրականացնող մարմինը գործում է Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերով և ակտերով՝ իրեն տրամադրած լիազորությունների շրջանակներում:

5. Քննություն իրականացնող մարմինը քննության արդյունքների հիման վրա Հանձնաժողովին ներկայացնում է հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման միջոց կիրառելու կամ դրա գործողության ժամկետը երկարաձգելու կամ հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման միջոցը վերանայելու կամ չեղյալ հայտարարելու նպատակահարմարության մասին առաջարկություններ պարունակող զեկույց՝ դրան կցելով Հանձնաժողովի համապատասխան որոշման նախագիծը:

6. Հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման միջոցի վերանայմամբ նախատեսվում է դրա փոփոխությունը, չեղյալ հայտարարումը կամ ազատականացումը՝ կրկնակի քննության արդյունքներին համապատասխան:

7. Սույն Արձանագրության 15–22–րդ, 78–89–րդ, 143–153–րդ կետերով նախատեսված դեպքերում, քննություն իրականացնող մարմինը, նախքան քննության ավարտը, Հանձնաժողով է ներկայացնում ժամանակավոր հատուկ պաշտպանական, ժամանակավոր հակազնազցման կամ ժամանակավոր փոխհատուցման միջոց սահմանելու և կիրառելու նպատակահարմարության մասին առաջարկություններ պարունակող զեկույց՝ դրան կցելով Հանձնաժողովի համապատասխան որոշման նախագիծը:

8. Քննություն իրականացնող մարմին ապացույցների և տեղեկությունների տրամադրումը, ինչպես նաև քննություն իրականացնող մարմնի հետ նամակագրությունն իրականացվում են ռուսերենով, իսկ օտար լեզվով կազմված փաստաթղթերի բնօրինակներին պետք է կցված լինի դրանց ռուսերեն թարգմանությունը (տվյալ թարգմանության վավերացմամբ):

III. Հատուկ պաշտպանական միջոցներ

1. Հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման ընդհանուր դրույթները

9. Հատուկ պաշտպանական միջոցը կիրառվում է այն ապրանքի նկատմամբ, որը ներմուծվում է Միության մաքսային տարածք արտահանող երրորդ երկրից՝ անկախ դրա ծագման երկրից, բացառությամբ՝

1) այն ապրանքի, որը ծագում է Միության սակագնային արտոնությունների միասնական համակարգից օգտվող զարգացող կամ առավել թույլ զարգացած երկրից, եթե նման երկրից ծագող տվյալ ապրանքի ներմուծման մասնաբաժինը չի գերազանցում Միության մաքսային տարածք ներմուծվող տվյալ ապրանքի ամբողջ ծավալի 3 տոկոսը՝ պայմանով, որ զարգացող և առավել թույլ զարգացած այն

երկրներից տվյալ ապրանքի ներմուծման ընդհանուր մասնաբաժինը, որոնցից յուրաքանչյուրի մասնաբաժինը կազմում է Միության մաքսային տարածք ներմուծվող տվյալ ապրանքի ընդհանուր ծավալի 3 տոկոսից ոչ ավելին, չի գերազանցում Միության մաքսային տարածք ներմուծվող տվյալ ապրանքի ընդհանուր ծավալի 9 տոկոսը:

2) այն ապրանքի, որը ծագում է Անկախ Պետությունների Համագործակցությանը մասնակից, ազատ առևտրի գոտու մասին 2011 թվականի հոկտեմբերի 18-ի պայմանագրի կողմ հանդիսացող պետությունից՝ նշված պայմանագրի 8-րդ հոդվածով սահմանված պայմանները կատարելիս

10. Հանձնաժողովը զարգացող կամ առավել թույլ զարգացած երրորդ երկրից ծագող և սույն Արձանագրության 9-րդ կետին համապատասխան հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության շրջանակից բացառված ապրանքի նկատմամբ հատուկ պաշտպանական միջոց կիրառելու վերաբերյալ որոշում է կայացնում այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 31-րդ, 33-րդ կամ 34-րդ կետերին համապատասխան քննություն իրականացնող մարմնի կողմից իրականացված կրկնակի քննության արդյունքում հաստատվել է, որ նման զարգացող կամ առավել թույլ զարգացած երրորդ երկրից ապրանքի ներմուծման մասնաբաժինը գերազանցում է սույն Արձանագրության 9-րդ կետով սահմանված ցուցանիշները:

11. Հանձնաժողովը Անկախ Պետությունների Համագործակցությանը մասնակից, ազատ առևտրի գոտու մասին 2011 թվականի հոկտեմբերի 18-ի պայմանագրի կողմ հանդիսացող պետությունից ծագող, սույն Արձանագրության 9-րդ կետին համապատասխան հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության շրջանակից բացառված ապրանքի նկատմամբ հատուկ պաշտպանական միջոց կիրառելու վերաբերյալ որոշում է կայացնում այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 31-րդ, 33-րդ կամ 34-րդ կետերին համապատասխան քննություն իրականացնող մարմնի կողմից իրականացված կրկնակի քննության արդյունքում հաստատվել է, որ նշված պայմանագրի 8-րդ հոդվածում նշված պայմաններն այլևս չեն պահպանվում:

2. Ներմուծման ավելացված ծավալի հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի հաստատումը

12. Միության մաքսային տարածք ներմուծման ավելացված ծավալի հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի հաստատման նպատակով, քննություն իրականացնող մարմինը քննության ընթացքում գնահատում է այն օբյեկտիվ գործոնները, որոնք կարող են արտահայտված լինել քանակական ցուցանիշներով, և

որոնք ազդեցություն են թողնում անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի տնտեսական վիճակի վրա, այդ թվում՝

1) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծման աճի տեմպերը և ծավալը՝ բացարձակ կամ հարաբերական ցուցանիշներով՝ համեմատած անդամ պետություններում նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի արտադրության կամ սպառման ընդհանուր ծավալի հետ.

2) քննության առարկա հանդիսացող ներմուծվող ապրանքի մասնաբաժինը՝ անդամ պետությունների շուկայում տվյալ ապրանքի և նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի վաճառքի ընդհանուր ծավալի մեջ.

3) քննության առարկա հանդիսացող ներմուծվող ապրանքի գների մակարդակը՝ անդամ պետություններում արտադրվող նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի գների մակարդակի հետ համեմատությամբ.

4) անդամ պետություններում արտադրվող նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի՝ անդամ պետությունների շուկայում վաճառքի ծավալի փոփոխությունը.

5) նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի արտադրության ծավալի, արտադրողականության, արտադրական կարողությունների օգտագործման, շահույթների և վնասների, ինչպես նաև զբաղվածության մակարդակի փոփոխությունը անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղերում:

13. Ներմուծման ավելացված ծավալի հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասը կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքը հաստատվում է գործին առնչվող և քննություն իրականացնող մարմնի ունեցած բոլոր ապացույցների և տվյալների վերլուծության արդյունքների հիման վրա:

14. Քննություն իրականացնող մարմինը ներմուծման ավելացված ծավալից բացի՝ վերլուծում է այնպիսի հայտնի գործոններ, որոնց հետևանքով միևնույն ժամանակահատվածում անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցվում է լուրջ վնաս կամ առաջանում է նման վնաս հասցնելու սպառնալիք: Տվյալ վնասը չպետք է համարվի Միության մաքսային տարածք ներմուծման ավելացված ծավալի հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնաս կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիք:

3. Ժամանակավոր հատուկ տուրք սահմանելը

15. Ծայրահեղ պայմաններում, երբ հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառումն ուշացնելն այնպիսի լուրջ վնաս կհասցնեք անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին, որը հետագայում դժվար կլինեք վերացնել, Հանձնաժողովը, նախքան համապատասխան քննության ավարտը, կարող է 200 օրը չգերազանցող ժամկետով ժամանակավոր հատուկ տուրք սահմանելու և կիրառելու մասին որոշում կայացնել՝ հիմք ընդունելով քննություն իրականացնող մարմնի նախնական

եզրակացությունը, համաձայն որի առկա են ակնհայտ ապացույցներ, որ քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծման ավելացված ծավալը հասցրել կամ կարող է լուրջ վնաս հասցնել անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին: Քննությունը պետք է շարունակվի քննություն իրականացնող մարմնի վերջնական եզրակացություն ստանալու համար:

16. Քննություն իրականացնող մարմինը գրավոր տեղյակ է պահում արտահանող երրորդ երկրի լիազոր մարմնին, ինչպես նաև իրեն հայտնի այլ շահագրգիռ անձանց ժամանակավոր հատուկ միջոցի հնարավոր սահմանման մասին:

17. Արտահանող երրորդ երկրի լիազոր մարմնի կողմից՝ ժամանակավոր հատուկ տուրք սահմանելու առումով խորհրդակցություն անցկացնելու մասին հարցում ներկայացվելու դեպքում, նման խորհրդակցությունները պետք է սկսվեն Հանձնաժողովի կողմից ժամանակավոր հատուկ տուրք սահմանելու մասին որոշումն ընդունելուց հետո:

18. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմնի կողմից հաստատվել է, որ հատուկ պաշտպանական միջոցի սահմանման համար հիմքերը բացակայում են կամ, սույն Արձանագրության 272-րդ կետին համապատասխան որոշում է կայացվել հատուկ պաշտպանական միջոց չկիրառելու վերաբերյալ, ապա ժամանակավոր հատուկ պաշտպանական տուրքի գումարները վճարողին ենթակա են վերադարձման՝ սույն Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով:

Քննություն իրականացնող մարմինը ժամանակին տեղեկացնում է անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին հատուկ պաշտպանական միջոց սահմանելու համար հիմքերի բացակայության կամ Հանձնաժողովի կողմից հատուկ պաշտպանական միջոց չկիրառելու մասին որոշումը կայացնելու վերաբերյալ:

19. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման մասին որոշում է ընդունվել (այդ թվում՝ ներմուծման կամ հատուկ քվոտա սահմանելու միջոցով), ժամանակավոր հատուկ տուրքի գործողության ժամկետն ընդգրկվում է հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ընդհանուր ժամկետի մեջ, իսկ ժամանակավոր հատուկ տուրքի գումարները, սկսած քննության արդյունքներով ընդունված հատուկ պաշտպանական միջոց կիրառելու մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից, հաշվեգրվում և բաշխվում են սույն Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով՝ հաշվի առնելով սույն Արձանագրության 20-րդ և 21-րդ կետերի դրույթները:

20. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով նպատակահարմար է համարվել սահմանել հատուկ տուրքի՝ ժամանակավոր հատուկ տուրքի դրույքաչափից ավելի ցածր դրույքաչափ, ժամանակավոր հատուկ տուրքի գումարները, որոնք համապատասխանում են հատուկ տուրքի հաստատված դրույքաչափի համաձայն հաշվարկված հատուկ տուրքի գումարին, հաշվեգրվում և բաշխվում են սույն Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով:

Ժամանակավոր հատուկ տուրքի գումարները, որոնք գերազանցում են հատուկ տուրքի հաստատված դրույքաչափով հաշվարկված հատուկ տուրքի գումարը, պետք է վերադարձվեն վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով:

21. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով նպատակահարմար է համարվել սահմանել ժամանակավոր հատուկ տուրքի դրույքաչափը գերազանցող հատուկ տուրքի դրույքաչափ, հատուկ տուրքի և ժամանակավոր հատուկ տուրքի գումարների միջև տարբերությունը չի գանձվում:

22. Ժամանակավոր հատուկ տուրք սահմանելու մասին որոշումը, որպես կանոն, ընդունվում է ոչ ուշ, քան քննությունն սկսելու ամսաթվից 6 ամիս հետո:

4. Հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառումը

23. Հատուկ պաշտպանական միջոցը կիրառվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ այն չափով և ժամկետով, որոնք անհրաժեշտ են անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասը կանխարգելելու կամ վերացնելու, ինչպես նաև անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի՝ փոփոխվող տնտեսական պայմաններին ադապտացման գործընթացը հեշտացնելու համար:

24. Այն դեպքում, երբ հատուկ պաշտպանական միջոցը կիրառվում է ներմուծման քվոտա սահմանելու միջոցով, նման ներմուծման քվոտայի չափը չպետք է ավելի ցածր լինի քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի միջին տարեկան ներմուծման ծավալից (քանակային կամ արժեքային արտահայտությամբ) նախորդող ժամանակահատվածի կտրվածքով՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ավելի փոքր չափի ներմուծման քվոտայի սահմանումն անհրաժեշտ է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասը կամ նման վնաս հասցնելու վտանգը վերացնելու համար:

25. Արտահանող երրորդ երկրների միջև ներմուծման քվոտան բաշխելիս, այն երկրներին, որոնք հետաքրքրված են իրականացնելու քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի մատակարարում Միության մաքսային տարածք, հնարավորություն է տրվում ներմուծման քվոտան իրենց միջև բաշխելու հարցի վերաբերյալ խորհրդակցություն անցկացնել:

26. Այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 25-րդ կետով նախատեսված խորհրդակցության անցկացման հնարավորություն չի տրվում կամ դրա անցկացման ընթացքում նման բաշխման առումով համաձայնություն չի հաստատվում, ներմուծման քվոտան բաշխվում է քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի՝ Միության մաքսային տարածք արտահանում իրականացնելու հարցում հետաքրքրված արտահանող երրորդ երկրների միջև այն համամասնությամբ, որը ձևավորվել է քննություն անցկացնելու մասին դիմում ներկայացնելու օրվան նախորդող 3 տարվա ընթացքում տվյալ ապրանքն այդ արտահանող երրորդ

երկրներից ներմուծելիս՝ հիմք ընդունելով այդ ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալը՝ քանակային կամ արժեքային արտահայտությամբ:

Ընդ որում, հաշվի է առնվում ցանկացած հատուկ գործոն, որը կարող էր կամ կարող է ազդել այդ ապրանքի առևտրի ընթացքի վրա:

27. Այն դեպքում, երբ տոկոսային հարաբերությամբ քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի՝ առանձին արտահանող երրորդ երկրներից ներմուծման աճը ոչ համամասնորեն ավելացել է տվյալ ապրանքի ներմուծման ընդհանուր աճի նկատմամբ, քննություն անցկացնելու մասին դիմում ներկայացնելու օրվան նախորդող 3 տարվա ընթացքում, Հանձնաժողովը կարող է բաշխել ներմուծման քվոտան այդ արտահանող երրորդ երկրների միջև՝ հաշվի առնելով այդ արտահանող երրորդ երկրներից նշված ապրանքի՝ Միության մաքսային տարածք ներմուծման աճի բացարձակ և հարաբերական ցուցանիշները:

Սույն կետի դրույթները կիրառվում են բացառապես այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի առկայությունը:

28. Ներմուծման քվոտայի ձևով հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման կարգը հաստատվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ: Այն դեպքում, երբ նման որոշմամբ նախատեսվում է ներմուծման լիցենզավորում, լիցենզիաները տրամադրվում են պայմանագրի 46-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

29. Այն դեպքում, երբ հատուկ պաշտպանական միջոցը կիրառվում է հատուկ քվոտա սահմանելու միջոցով, ապա նման քվոտայի չափի որոշումը, բաշխումը և կիրառումն իրականացվում է սույն Արձանագրության 24-28-րդ կետերով ներմուծման քվոտայի համար նախատեսված կարգով:

5. Հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ժամկետն ու վերանայումը

30. Հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ժամկետը չպետք է գերազանցի 4 տարին՝ բացառությամբ երբ տվյալ միջոցի գործողության ժամկետը երկարաձգվում է սույն Արձանագրության 31-րդ կետի համաձայն:

31. Հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ժամկետը, որը նշված է սույն Արձանագրության 30-րդ կետում, կարող է երկարաձգվել Հանձնաժողովի որոշմամբ այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմնի կողմից անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով հաստատվել է, որ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի վերացման համար անհրաժեշտ է հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ժամկետի երկարաձգում, և առկա են ապացույցներ այն մասին, որ անդամ պետությունների տնտեսության համապատասխան ճյուղը միջոցներ է ձեռնարկում, որոնք խթանում են տվյալ ճյուղի ադապտացումը փոփոխվող տնտեսական պայմաններին:

32. Հանձնաժողովի կողմից հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ժամկետի երկարաձգման մասին որոշում ընդունվելու դեպքում տվյալ միջոցը չի կարող ավելի սահմանափակող լինել, քան այն հատուկ պաշտպանական միջոցը, որը գործում էր այդ որոշումն ընդունելու օրը:

33. Այն դեպքում, երբ հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ժամկետը գերազանցում է մեկ տարին, Հանձնաժողովն աստիճանաբար մեղմացնում է տվյալ հատուկ պաշտպանական միջոցը դրա գործողության ժամկետի ընթացքում սահմանելով հավասար ժամկետով ընդմիջումներ:

Այն դեպքում, երբ հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ժամկետը գերազանցում է 3 տարին, քննություն իրականացնող մարմինը տվյալ միջոցի գործողության ժամկետի կեսը լրանալուց ոչ ուշ անցկացնում է կրկնակի քննություն, որի արդյունքներով հատուկ պաշտպանական միջոցը կարող է պահպանվել, մեղմացվել կամ չեղյալ հայտարարվել:

Սույն կետի նպատակներով հատուկ պաշտպանական միջոցի մեղմացում ասելով՝ ենթադրվում է ներմուծման քվոտայի կամ հատուկ քվոտայի չափի ավելացում կամ հատուկ տուրքի դրույքաչափի նվազեցում:

34. Բացի սույն Արձանագրության 33-րդ կետում նշված կրկնակի քննությունից՝ քննություն իրականացնող մարմնի նախաձեռնությամբ կամ շահագրգիռ անձի դիմումի հիման վրա կարող է իրականացվել կրկնակի քննություն հետևյալ նպատակներով՝

1) հատուկ պաշտպանական միջոցի փոփոխման, ազատականացման կամ չեղյալ հայտարարման նպատակահարմարությունը որոշելու համար, ինչը կապված է փոփոխված հանգամանքների, այդ թվում՝ հատուկ պաշտպանական միջոցի առարկա հանդիսացող ապրանքի ճշգրտման հետ, եթե հիմքեր կան ենթադրելու, որ նման ապրանքը չի կարող արտադրվել Միությունում տվյալ հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման ընթացքում.

2) Միության մաքսային տարածք ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի մեջ զարգացող կամ առավել թույլ զարգացած երրորդ երկրների մասնաբաժինը սահմանելու համար.

3) Անկախ Պետությունների Համագործակցությանը մասնակից, ազատ առևտրի գոտու մասին 2011 թվականի հոկտեմբերի 18-ի պայմանագրի կողմ հանդիսացող պետության համար նշված պայմանագրի 8-րդ հոդվածում սահմանված չափորոշիչների պահպանման փաստը հաստատելու համար:

35. Սույն Արձանագրության 34-րդ կետի 1-ին ենթակետում նշված նպատակներով կրկնակի քննություն անցկացնելու մասին դիմումը կարող է ընդունվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից, եթե հատուկ պաշտպանական միջոցը սահմանելուց հետո անցել է առնվազն 1 տարի:

36. Կրկնակի քննություններ իրականացնելիս, համապատասխան տարբերությունները հաշվի առնելով, կիրառվում են քննության իրականացմանը վերաբերող դրույթները:

37. Հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ընդհանուր ժամկետը, որը ներառում է ժամանակավոր հատուկ տուրքի գործողության ժամկետը և այն ժամկետը, որով երկարաձգվում է հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողությունը, չպետք է գերազանցի 8 տարին:

38. Այն ապրանքի նկատմամբ, որի համար ավելի վաղ արդեն կիրառվել է հատուկ պաշտպանական միջոց, չի կարող կրկնակի անգամ կիրառվել հատուկ պաշտպանական միջոց նախորդ հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ժամկետին հավասար ժամանակահատվածի ընթացքում: Ընդ որում, այն ժամկետը, որի ընթացքում հատուկ պաշտպանական միջոցը չի կիրառվում, չի կարող 2 տարուց պակաս լինել:

39. Հատուկ պաշտպանական միջոցը, որի գործողության ժամկետը կազմում է 180-ից ոչ ավելի օրացուցային օր, անկախ սույն Արձանագրության 38-րդ կետով սահմանված դրույթներից, կարող է կրկին կիրառվել նույն ապրանքի նկատմամբ, եթե նախորդ հատուկ պաշտպանական միջոցի սահմանման օրվանից անցել է ոչ քիչ, քան 1 տարի և նոր հատուկ պաշտպանական միջոց սահմանելու օրվան նախորդող 5 տարվա ընթացքում նման ապրանքի նկատմամբ հատուկ պաշտպանական միջոցը 2 անգամից ավելի չի կիրառվել:

IV. Հակազնազման միջոցներ

1. Հակազնազման միջոցների կիրառման ընդհանուր սկզբունքները

40. Ապրանքը գնագոյ ու ներմուծման առարկա է այն դեպքում, երբ տվյալ ապրանքի արտահանման գինն իր սովորական արժեքից ցածր է:

41. Քննության տևողությունը, որի ընթացքում վերլուծվում են տվյալներ՝ գնագոյ ու ներմուծման առկայությունը որոշելու նպատակով, սահմանվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից: Ընդ որում, նման տևողությունը սահմանվում է, որպես կանոն, քննության անցկացման մասին դիմումը ներկայացնելու օրվան նախորդող 12 ամիս ժամկետին հավասար ժամկետով, որոնց համար առկա են վիճակագրական տվյալներ, սակայն ցանկացած պարագայում այդ տևողությունը չպետք է 6 ամսից պակաս լինի:

2. Գնագոյ ու ներմուծման չափի որոշումը

42. Գնագոյ ու ներմուծման չափը որոշվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից՝ հիմք ընդունելով հետևյալ համադրությունները՝

1) ապրանքի միջին կշռված սովորական արժեքն ապրանքի միջին կշռված արտահանման գնի հետ.

2) առանձին գործարքներով ապրանքի սովորական արժեքն առանձին գործարքներով ապրանքի արտահանման գների հետ.

3) ապրանքի միջին կշռված սովորական արժեքն առանձին գործարքներով ապրանքի արտահանման գների հետ այն դեպքում, երբ ապրանքի գնի մեջ առկա են էական տարբերություններ՝ կախված գնորդներից, տարածաշրջաններից կամ ապրանքի մատակարարման տևողությունից:

43. Ապրանքի արտահանման գնի համադրումն իր սովորական արժեքի հետ կիրառվում է առևտրային գործառնությունների միևնույն փուլում և, հնարավորության դեպքում, միևնույն ժամանակ իրականացված ապրանքի վաճառքի դեպքերի նկատմամբ:

44. Ապրանքի արտահանման գինն իր սովորական արժեքի հետ համադրելիս իրականացվում է դրանց ճշգրտում՝ հաշվի առնելով գների համադրելիության վրա ազդող տարբերությունները՝ ներառյալ մատակարարումների պայմանների և բնութագրերի, հարկման, առևտրային գործառնությունների փուլերի, քանակական ցուցանիշների, ֆիզիկական հատկանիշների և այլ տարբերություններ, որոնց առումով ներկայացվում են դրանց՝ գների համադրելիության վրա ազդեցության ապացույցներ:

Քննություն իրականացնող մարմինը համոզվում է, որ նշված գործոնների հիման վրա կատարվող ճշգրտումները չեն համընկնում մեկը մյուսի հետ և, այդպիսով, չեն խեղաթյուրում ապրանքի արտահանման գնի և սովորական արժեքի համադրման արդյունքը:

Քննություն իրականացնող մարմինն իրավունք ունի շահագրգիռ անձանցից պահանջելու այն տեղեկությունները, որոնք անհրաժեշտ են ապրանքի արտահանման գնի՝ իր սովորական արժեքի հետ պատշաճ կերպով համադրումն ապահովելու համար:

45. Արտահանող երրորդ երկրի շուկայում առևտրի բնականոն ընթացքի պայմաններում նույնանման ապրանքի առքուվաճառքի գործարքների բացակայության դեպքում, կամ այն դեպքում, երբ առևտրի բնականոն ընթացքի պայմաններում նույնանման ապրանքի վաճառքի ցածր ծավալի կամ արտահանող երրորդ երկրի շուկայում հատուկ դրության պատճառով հնարավոր չէ իրականացնել ապրանքի արտահանման գնի և նույնանման ապրանքի արժեքի համադրում արտահանող երրորդ երկրի շուկայում վաճառքի իրականացման ընթացքում, ապա ապրանքի արտահանման գինը համադրվում է արտահանող երրորդ երկրից այլ երրորդ երկիր ներմուծվող նույնանման ապրանքի համեմատելի գնի հետ (այն պայմանով, որ նույնանման ապրանքի գինը ներկայացուցչական է) կամ ապրանքի արտադրության ծախքերի հետ վերջինիս ծագման երկրում՝ հաշվի առնելով անհրաժեշտ վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերն ու շահույթը:

46. Այն դեպքում, երբ ապրանքը ներմուծվում է Միության մաքսային տարածք երրորդ այն երկրից, որը վերջինիս ծագման երկիրը չէ, տվյալ ապրանքի արտահանման գինը համադրվում է երրորդ երկրի շուկայում նույնանման ապրանքի համեմատելի գնի հետ:

Ապրանքի արտահանման գինը կարող է համադրվել նույնանման ապրանքի համեմատելի գնի հետ վերջինիս ծագման երկրում, եթե տվյալ ապրանքը պարզապես տարանցիկ փոխադրվում է այն երրորդ երկրի տարածքով, որտեղից այն արտահանվում է Միության մաքսային տարածք, կամ դրա արտադրությունը չի իրականացվում տվյալ երրորդ երկրում, կամ այդ երկրում գոյություն չունի նույնանման ապրանքի համեմատելի գին:

47. Այն դեպքում, երբ ապրանքի արտահանման գինը վերջինիս սովորական արժեքի հետ համադրելիս անհրաժեշտ է վերահաշվարկել դրանց արժեքները՝ մի արժույթից մյուսը փոխարկելու համար, ապա նման հաշվարկն իրականացվում է՝ կիրառելով ապրանքի վաճառքի օրվա պաշտոնական փոխարժեքը:

Այն դեպքում, երբ արտարժույթի վաճառքն անմիջականորեն կապված է եղել ապրանքի՝ համապատասխան արտահանման ռեժիմով մատակարարման հետ և իրականացվել է որոշակի ժամկետով, օգտագործվում է այն արժույթի փոխարժեքը, որը կիրառվում էր այդ ժամկետով արժույթի վաճառքի ընթացքում:

Քննություն իրականացնող մարմինը հաշվի չի առնում արժույթի փոխարժեքների տատանումները և քննության ընթացքում արտահանողներին տրամադրում է 60 օրացուցային օրերից ոչ պակաս ժամկետ նրանց արտահանման գները ճշգրտելու համար՝ հաշվի առնելով քննության ընթացքում արժույթի փոխարժեքների հաստատուն փոփոխությունները:

48. Քննություն իրականացնող մարմինը, որպես կանոն, սահմանում է առանձին գնագցման չափ՝ ապրանքի յուրաքանչյուր հայտնի արտահանողի և (կամ) արտադրողի համար, որը ներկայացրել է առանձին գնագցման չափ սահմանելու համար անհրաժեշտ տեղեկություններ:

49. Եթե քննություն իրականացնող մարմինը գալիս է այն եզրակացության, որ ապրանքի յուրաքանչյուր հայտնի արտահանողի և (կամ) արտադրողի համար առանձին գնագցման չափի սահմանումն անընդունելի է արտահանողների, արտադրողների կամ ներմուծողների ընդհանուր քանակի, ապրանքի բազմազանության կամ որևէ այլ պատճառով, ապա նա կարող է սահմանափակում կիրառել առանձին գնագցման չափ սահմանելու առումով՝ ելնելով շահագրգիռ անձանց ընդունելի քանակից, կամ սահմանել գնագցման չափ յուրաքանչյուր արտահանող երրորդ երկրի ապրանքի նմուշի համար, որը, համաձայն քննություն իրականացնող մարմնի տրամադրության տակ եղած տեղեկությունների, վիճակագրորեն հիմնավորված է և կարող է ուսումնասիրվել՝ չխաթարելով քննության ընթացքը:

Առանձին գնագցման չափի սահմանումը սահմանափակելու նպատակով շահագրգիռ անձանց ընտրությունն իրականացվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից՝ նախընտրելի է, որ այն լինի քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի համապատասխան օտարերկրյա արտահանողների, արտադրողների ու ներմուծողների հետ խորհրդակցության հիման վրա և նրանց համաձայնությամբ:

Եթե քննություն իրականացնող մարմինը, սույն կետի համաձայն, սահմանափակում է կիրառում, ապա այն նաև որոշում է գնագցման առանձին չափ յուրաքանչյուր այն օտարերկրյա արտահանողի կամ օտարերկրյա արտադրողի համար, որն ի սկզբանե չէր ընտրվել, սակայն ներկայացրել էր անհրաժեշտ այնպիսի տեղեկություններ, որոնց միջոցով հնարավոր էր որոշել առանձին գնագցման չափ, դրանց քննության համար սահմանված ժամկետում բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օտարերկրյա արտահանողների և (կամ) օտարերկրյա արտադրողների թիվն այնքան մեծ է, որ առանձին քննության անցկացումը կարող է հանգեցնել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից համապատասխան քննության իրականացման ժամկետի խախտման:

Այդ օտարերկրյա արտահանողների և (կամ) օտարերկրյա արտադրողների կողմից կամավոր ներկայացված պատասխանները չպետք է մերժվեն քննություն իրականացնող մարմնի կողմից:

50. Եթե քննություն իրականացնող մարմինը, սույն Արձանագրության 49-րդ կետի համաձայն, գնագցման առանձին չափ սահմանելու առումով սահմանափակում է կիրառում, ապա գնագցման չափը, որը հաշվարկվում է գնագցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի այն օտարերկրյա արտահանողների կամ օտարերկրյա արտադրողների համար, որոնք չեն ընտրվել գնագցման առանձին չափ սահմանելու համար, սակայն համաձայնվել են մասնակցել ընտրությանը և քննության ընթացքում նախատեսված ժամկետում դրա համար անհրաժեշտ տեղեկություններ են ներկայացրել, չպետք է գերազանցի գնագցման այն միջին կշռված չափը, որը սահմանվել է գնագցման առանձին չափ սահմանելու համար ընտրված գնագցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի օտարերկրյա արտահանողների կամ օտարերկրյա արտադրողների համար:

51. Եթե քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի արտահանողները կամ արտադրողները քննություն իրականացնող մարմին չեն ներկայացնում համապատասխան տեղեկությունները պահանջվող ձևով և սահմանված ժամկետում, կամ նրանց կողմից ներկայացված տեղեկությունները չեն կարող ստուգվել կամ չեն համապատասխանում իրականությանը, ապա քննություն իրականացնող մարմինը կարող է գնագցման չափը սահմանել հիմք ընդունելով իր տրամադրության տակ եղած այլ տեղեկություններ:

52. Գնագցման առանձին չափ սահմանելու համար անհրաժեշտ տեղեկություններ ներկայացրած ապրանքի յուրաքանչյուր հայտնի արտահանողի և (կամ) արտադրողի համար գնագցման առանձին չափ սահմանելուց բացի՝ քննություն իրականացնող մարմինը կարող է գնագցման չափ սահմանել քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի մյուս բոլոր արտահանողների և (կամ) արտադրողների համար՝ քննության ընթացքում սահմանված գնագցման ամենաբարձր չափի հիման վրա:

3. Ապրանքի սովորական արժեքի սահմանումը

53. Ապրանքի սովորական արժեքը սահմանվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից՝ հիմք ընդունելով նույնանման ապրանքի այն գները, որոնք գործում են վերջինս արտահանող՝ քննության իրականացման ժամանակահատվածում երրորդ երկրի ներքին շուկայում առևտրի բնականոն ընթացքի դեպքում արտահանող երրորդ երկրի մաքսային տարածքում օգտագործելու նպատակով այն գնորդներին վաճառելիս, որոնք այդ օտարերկրյա պետության ռեզիդենտ հանդիսացող արտադրողների կամ արտահանողների հետ չփոխկապակցված անձինք են:

Սովորական արժեքը սահմանելու նպատակով՝ կարող են հաշվի առնվել նույնանման ապրանքի այն գները, որոնք գործում են վերջինս արտահանող երրորդ երկրի ներքին շուկայում այն գնորդներին վաճառելիս, որոնք այդ երրորդ երկրի ռեզիդենտ հանդիսացող արտադրողների կամ արտահանողների հետ առնչվող անձինք են, այն դեպքում, երբ հաստատվում է, որ նշված առնչությունը չի ազդում օտարերկրյա արտադրողի և (կամ) արտահանողի գնային քաղաքականության վրա:

54. Արտահանող երրորդ երկրի ներքին շուկայում առևտրի բնականոն ընթացքի պայմաններում նույնանման ապրանքի վաճառքի ծավալը համարվում է բավարար՝ ապրանքի սովորական արժեքը սահմանելու համար, եթե այդ ծավալը կազմում է ոչ պակաս, քան արտահանող երրորդ երկրից Միության մաքսային տարածք ապրանքի արտահանման ընդհանուր ծավալի 5 տոկոսը:

Առևտրի բնականոն ընթացքի պայմաններում նույնանման ապրանքի վաճառքի ավելի փոքր ծավալը համարվում է ընդունելի՝ ապրանքի սովորական արժեքը սահմանելու համար, եթե առկա են ապացույցներ, որ տվյալ ծավալը բավարար է՝ ապահովելու համար առևտրի բնականոն ընթացքի պայմաններում ապրանքի արտահանման գնի և նույնանման ապրանքի գնի պատշաճ համադրումը:

55. Սույն Արձանագրության 53-րդ կետի համաձայն ապրանքի սովորական արժեքը սահմանելիս՝ արտահանող երրորդ երկրի ներքին շուկայում ապրանքը գնորդներին վաճառելու ընթացքում ապրանքի գին է համարվում այն միջին կշռված գինը, որով նույնանման ապրանքը վաճառվել է գնորդներին քննության ընթացքում, կամ ապրանքի այն գինը, որով այդ ժամանակահատվածի ընթացքում իրականացվել է դրա ցանկացած առանձին վաճառք գնորդներին:

56. Արտահանող երրորդ երկրի շուկայում կամ արտահանող երրորդ երկրից մեկ այլ երրորդ երկիր նույնանման ապրանքի վաճառքը նույնանման ապրանքի մեկ միավորի արտադրության ինքնարժեքից ցածր գներով հաշվի առնելով վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախսերը, կարող է հաշվի չառնվել ապրանքի սովորական արժեքը սահմանելիս միայն այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ նույնանման ապրանքի նման վաճառքն իրականացվում է քննության ընթացքում բավականաչափ ծավալով և այնպիսի

գներով, որոնցով չի ապահովվում այդ ընթացքում առաջացած բոլոր ծախքերի փոխհատուցումը:

57. Եթե նույնանման ապրանքի գինը, որը վաճառքի պահին ցածր է ապրանքի միավորի արտադրության ինքնարժեքից՝ հաշվի առնելով վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերը, գերազանցում է ապրանքի միավորի արտադրության միջին կշռված ինքնարժեքը՝ հաշվի առնելով քննության ընթացքում վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերը, ապա այդ գինն ընդունվում է որպես քննության ընթացքում բոլոր ծախքերի փոխհատուցումն ապահովող գին:

58. Նույնանման ապրանքի վաճառքը նույնանման ապրանքի միավորի արտադրության ինքնարժեքից ցածր գներով հաշվի առնելով վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերը, համարվում է իրականացված բավականաչափ ծավալով այն դեպքում, երբ ապրանքի սովորական արժեքը սահմանելիս հաշվի առնվող գործարքներով նույնանման ապրանքի միջին կշռված գինը ցածր է նույնանման ապրանքի միավորի արտադրության միջին կշռված ինքնարժեքից՝ հաշվի առնելով վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերը, կամ այդ ինքնարժեքից ցածր գներով վաճառքի ծավալը կազմում է ոչ պակաս, քան ապրանքի սովորական արժեքը սահմանելիս հաշվի առնվող գործարքներով վաճառքի ծավալի 20 տոկոսը:

59. Նույնանման ապրանքի մեկ միավորի արտադրության ինքնարժեքը, հաշվի առնելով վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերը, հաշվարկվում է ապրանքն արտահանողի կամ արտադրողի կողմից տրամադրված տվյալների հիման վրա՝ պայմանով, որ այդ տվյալները համապատասխանում են արտահանող երրորդ երկրի հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվության համընդհանուր սկզբունքներին ու կանոններին և լիովին արտացոլում են ապրանքի արտադրության ու վաճառքի հետ կապված ծախքերը:

60. Քննություն իրականացնող մարմինը հաշվի է առնում իր տրամադրության տակ եղած արտադրության ծախքերի, վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերի ճիշտ բաշխման ապացույցները, այդ թվում՝ քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի կամ արտադրողի կողմից տրամադրված տվյալները՝ պայմանով, որ ծախքերի տվյալ բաշխումը սովորաբար կիրառվի ապրանքի տվյալ արտահանողի կամ արտադրողի կողմից՝ մասնավորապես մաշվածության համապատասխան ժամանակահատվածը սահմանելու, կապիտալ ներդրումների գծով մասնահանումների համար, ինչպես նաև արտադրության զարգացմանն ուղղված կատարվող այլ ծախքերի նկատմամբ:

61. Արտադրության ծախքերը, վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերը ճշգրտվում են՝ հաշվի առնելով արտադրության զարգացման հետ կապված միանվագ ծախսերը, կամ այն հանգամանքները, որոնց առկայության դեպքում արտադրության կազմակերպման ժամանակահատվածում իրականացվող գործառույթներն ազդեցություն են թողնում ծախքերի վրա քննությունն անցկացնելու ընթացքում: Նման ճշգրտումները պետք է ցույց տան ծախքերն արտադրության

կազմակերպման ժամկետի վերջում, իսկ այն դեպքում, երբ արտադրության կազմակերպման ժամկետը գերազանցում է քննության ժամկետը՝ արտադրության կազմակերպման ամենաուշ փուլում, որի ընթացքում իրականացվել է քննությունը:

62. Վարչական, առևտրային և ընդհանուր ծախքերի ու շահույթի ընդհանուր քանակական ցուցանիշները, որոնք բնորոշ են տնտեսության տվյալ ճյուղի համար, սահմանվում են՝ հիմք ընդունելով առևտրի բնականոն ընթացքի պայմաններում նույնանման ապրանքի արտադրության և վաճառքի մասին փաստացի տվյալները, որոնք ներկայացվում են գնագոյն ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի կամ արտադրողի կողմից: Եթե այդպիսի ընդհանուր քանակական ցուցանիշները հնարավոր չէ որոշել նշված եղանակով, ապա դրանք կարող են սահմանվել հիմք ընդունելով՝

1) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի կամ արտադրողի կողմից՝ նույն կատեգորիայի ապրանքների արտադրության և արտահանող երրորդ երկրի ներքին շուկայում դրանց վաճառքի առնչությամբ ստացված և ծախսված փաստացի գումարները:

2) տվյալ ապրանքի այլ արտահանողների կամ արտադրողների կողմից՝ նույնանման ապրանքի արտադրության և արտահանող օտարերկրյա պետության շուկայում դրա վաճառքի առնչությամբ ստացված ու ծախսված փաստացի գումարների կշռված միջինը:

3) որևէ այլ մեթոդ՝ պայմանով, որ նման կերպով սահմանված շահույթի գումարը չի գերազանցում նույն կատեգորիայի ապրանքի այլ արտահանողների կամ արտադրողների կողմից՝ արտահանող երրորդ երկրի ներքին շուկայում դրա վաճառքից սովորաբար ստացվող շահույթը:

63. Այն դեպքում, երբ գնագոյն ներմուծումն իրականացվում է այն արտահանող երրորդ երկրից, որտեղ ներքին շուկայական գները կարգավորվում են անմիջապես պետության կողմից կամ առկա է արտաքին առևտրի պետական մենաշնորհ, ապրանքի սովորական արժեքը կարող է սահմանվել՝ հիմք ընդունելով համապատասխան երրորդ երկրում նույնանման ապրանքի գները կամ հաշվարկված արժեքը (որը քննության նպատակով համեմատելի է նշված արտահանող երրորդ երկրի հետ) կամ նույնանման ապրանքի արտահանման գինը՝ նման երրորդ երկրից դրա մատակարարման ժամանակ:

Այն դեպքում, երբ սույն կետի համաձայն հնարավոր չէ սահմանել ապրանքի սովորական արժեքը, ապրանքի սովորական արժեքը կարող է սահմանվել՝ հիմք ընդունելով Միության մաքսային տարածքում նույնանման ապրանքի համար վճարված կամ վճարման ենթակա և շահույթի հիման վրա ճշգրտված գինը:

4. Ապրանքի արտահանման գնի սահմանումը

64. Ապրանքի արտահանման գինը սահմանվում է վերջինիս՝ քննության ընթացքում վաճառքի տվյալների հիման վրա:

65. Գնագրող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի արտահանման գնի մասին տվյալների բացակայության դեպքում, կամ եթե քննություն իրականացնող մարմնի մոտ հիմնավոր կասկածներ են առաջանում այդ ապրանքի արտահանման գնի մասին տեղեկությունների ճշգրտության առումով այն պատճառով, որ ապրանքն արտահանողը կամ ներմուծողը փոխկապակցված անձինք են (այդ թվում՝ երրորդ անձի հետ նրանցից յուրաքանչյուրի առնչություն ունենալու պատճառով) կամ եթե այդ ապրանքի արտահանման գնի կապակցությամբ իրականացվում են սահմանափակող բնույթի գործողություններ՝ գաղտնի համաձայնության ձևով, ապա վերջինիս արտահանման գինը կարող է հաշվարկվել՝ հիմք ընդունելով այն գինը, որով ներմուծված ապրանքն առաջին անգամ վերավաճառվում է անկախ գնորդին, կամ այլ եղանակով, որը կարող է որոշվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից, եթե ներմուծված ապրանքը չի վերավաճառվում անկախ գնորդին կամ չի վերավաճառվում այնպիսի տեսքով, ինչպիսին այն ներմուծվել է Միության մաքսային տարածք: Ընդ որում, ապրանքի արտահանման գինը վերջինիս սովորական արժեքի հետ համադրելու նպատակով, հաշվի են առնվում ապրանքի ներմուծման և վերավաճառքի միջև ընկած ժամանակահատվածում կատարված ծախսերը (այդ թվում՝ վճարված մաքսատուրքը և հարկերը), ինչպես նաև ստացված շահույթը:

5. Գնագրող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի հաստատումը

66. Սույն բաժնի նպատակով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնաս ասելով՝ ենթադրվում է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասը, նման վնաս հասցնելու սպառնալիքը կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման էական դանդաղեցումը:

67. Գնագրող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը հաստատվում է՝ հիմք ընդունելով գնագրող ներմուծման ծավալի վերլուծության արդյունքները, ինչպես նաև անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների և անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրողների վրա նման ներմուծման ազդեցությունը:

68. Քննության այն ժամանակահատվածը, որի ընթացքում վերլուծվում են տեղեկությունները գնագրող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի առկայությունը հաստատելու նպատակով, սահմանվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից:

69. Գնագրող ներմուծման ծավալը վերլուծելիս քննություն իրականացնող մարմինը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի գնագրող ներմուծման զգալի աճ (բացարձակ ցուցանիշներով կամ անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրության կամ սպառման ծավալի հետ համեմատած):

70. Անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների վրա գնագցող ներմուծման ազդեցությունը վերլուծելիս քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է՝

1) արդյոք գնագցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի գները բավականին ցածր են եղել անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գներից.

2) արդյոք գնագցող ներմուծումը հանգեցրել է անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների նվազեցման.

3) արդյոք գնագցող ներմուծումը զգալիորեն խոչընդոտել է անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների աճին, որը տեղի կունենար նման ներմուծման բացակայության դեպքում:

71. Եթե միաժամանակ իրականացվող քննությունների առարկան Միության մաքսային տարածք ապրանքի ներմուծումն է մեկից ավելի արտահանող երրորդ երկրից, ապա քննություն իրականացնող մարմինը կարող է գնահատել տվյալ ներմուծման ընդհանուր ազդեցությունը միայն այն դեպքում, երբ հաստատվում է, որ

1) յուրաքանչյուր արտահանող երրորդ երկրից քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծման համար սահմանված գնագցման չափը գերազանցում է նվազագույն թույլատրելի գնագցման չափը, և տվյալ ապրանքի ներմուծման չափը յուրաքանչյուր արտահանող երրորդ երկրից աննշան չէ՝ հաշվի առնելով սույն Արձանագրության 223-րդ կետի դրույթները:

2) ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ազդեցության գնահատումը հնարավոր է՝ ելնելով ներմուծվող ապրանքների միջև մրցակցության պայմաններից, ինչպես նաև ներմուծվող ապրանքի և անդամ պետություններում արտադրված նույնանման ապրանքի միջև մրցակցության պայմաններից:

72. Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վրա գնագցող ներմուծման ազդեցության վերլուծությունը ենթադրում է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վիճակի հետ կապված բոլոր տնտեսական գործոնների գնահատումը, այդ թվում՝

անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի տնտեսական վիճակի վերականգնման մակարդակը, դրա վրա անցյալում իրականացված գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման ունեցած ազդեցությունից հետո.

արտադրության, ապրանքի վաճառքի, անդամ պետությունների շուկայում դրա մասնաբաժնի, արտադրողականության, ներգրավված ներդրումներից կամ արտադրական հզորությունների օգտագործումից ստացված եկամտի՝ տեղի ունեցած կամ հնարավոր կրճատումը.

անդամ պետությունների շուկայում ապրանքի գների վրա ազդող գործոնները. գնագցման չափը.

ապրանքի արտադրության աճի տեմպերի, ապրանքի պաշարների, զբաղվածության աստիճանի, աշխատավարձի, ներդրումներ ներգրավելու

կարողության և ֆինանսական դրության վրա փաստացի կամ հնարավոր բացասական ազդեցությունը:

Ընդ որում, այս գործոններից ոչ մեկը կամ մի քանիսն ինքնին չեն կարող վճռորոշ նշանակություն ունենալ գնագրող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը հաստատելու համար:

73. Գնագրող ներմուծման և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի միջև պատճառահետևանքային կապի առկայության մասին եզրահանգումը պետք է հիմնված լինի գործին վերաբերող և քննություն իրականացնող մարմնի տրամադրության տակ եղած բոլոր ապացույցների և տեղեկությունների վերլուծության վրա:

74. Քննություն իրականացնող մարմինը գնագրող ներմուծումից բացի՝ վերլուծում է նաև ցանկացած այլ գործոն, որի հետևանքով այդ նույն ժամանակահատվածում անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին վնաս է հասցվում:

Այն գործոնները, որոնք կարող են համարվել որպես գործին առնչվող, ներառում են, մասնավորապես, գնագցման գներով չվաճառված ներմուծվող ապրանքի ծավալն ու գները, պահանջարկի կրճատումը կամ սպառողական վարքագծի փոփոխությունը, առևտուրը սահմանափակող միջոցառումները, տեխնոլոգիական նվաճումները, ինչպես նաև անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի արտադրողականությունը:

Այս գործոնների պատճառով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը չպետք է համարվի Միության մաքսային տարածք գնագրող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնաս:

75. Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վրա գնագրող ներմուծման ազդեցությունը գնահատվում է կիրառելի անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրության նկատմամբ, եթե առկա տվյալներով հնարավոր է առանձին հատկորոշել նույնանման ապրանքի արտադրությունը՝ այնպիսի չափորոշիչների հիման վրա, ինչպիսիք արտադրական գործընթացը, նույնանման ապրանքի վաճառք՝ դրա արտադրողների կողմից և շահույթն են:

Եթե առկա տվյալներով հնարավոր չէ առանձին հատկորոշել նույնանման ապրանքի արտադրությունը, ապա գնագրող ներմուծման ազդեցությունը անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վրա կարող է գնահատվել ապրանքների հնարավոր այն ամենանեղ խմբի կամ անվանացանկի արտադրության առումով, որոնք ներառում են նույնանման ապրանքը և որոնց մասին առկա են անհրաժեշտ տվյալներ:

76. Գնագրող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնաս հասցնելու վտանգի հաստատման դեպքում, քննություն իրականացնող մարմինը հաշվի է առնում բոլոր առկա գործոնները, այդ թվում

1) գնագցող ներմուծման աճի տեմպերը, որոնք ցույց են տալիս նման ներմուծման հետագա աճի իրական հավանականությունը.

2) գնագցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի մոտ արտահանման բավարար հնարավորությունների առկայությունը կամ դրանց ընդլայնման ակնհայտ անխուսափելիությունը, որը ցույց է տալիս այդ ապրանքի գնագցող ներմուծման աճի իրական հնարավորությունը՝ հաշվի առնելով արտահանման հավելյալ ծավալներն սպառելու ունակ այլ արտահանող շուկաների առկայությունը.

3) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի գների մակարդակը, եթե գների այդ մակարդակը կարող է հանգեցնել անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների նվազման կամ զսպման, ինչպես նաև քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի պահանջարկի հետագա աճին.

4) արտահանողի մոտ քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի պաշարների առկայություն:

77. Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնաս հասցնելու վտանգի առկայության մասին որոշումն ընդունվում է այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 76-րդ կետում նշված գործոնների վերլուծության արդյունքներով իրականացվող քննության ընթացքում քննություն իրականացնող մարմինը հանգել է այն եզրակացության, որ գնագցող ներմուծումն անխուսափելիորեն շարունակվելու է, և հակագնագցման միջոցը չկիրառելու դեպքում այդ ներմուծումը նյութական վնաս կհասցնի անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին:

6. Ժամանակավոր հակագնագցման տուրքի սահմանումը

78. Եթե նախքան քննության ավարտը քննություն իրականացնող մարմնի կողմից ստացված տեղեկությունները վկայում են գնագցող ներմուծման և դրա հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի առկայության մասին, ապա սույն Արձանագրության 7-րդ կետում նշված զեկույցի հիման վրա, Հանձնաժողովն որոշում է ընդունում ժամանակավոր հակագնագցման տուրք սահմանելու միջոցով հակագնագցման միջոցի կիրառման մասին՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին՝ քննության անցկացման ընթացքում գնագցող ներմուծման հետևանքով հասցվող վնասը կանխելու նպատակով:

79. Ժամանակավոր հակագնագցման տուրքը չի կարող սահմանվել քննությունն սկսելու օրվանից հետո 60 օրացուցային օրերից շուտ:

80. Ժամանակավոր հակագնագցման տուրքի դրույքաչափը պետք է բավարար լինի անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար, սակայն չպետք է գերազանցի նախապես հաշվարկված գնագցման չափը:

81. Եթե ժամանակավոր հակագնագցման տուրքի դրույքաչափը հավասար է նախապես հաշվարկված գնագցման չափին, ապա ժամանակավոր հակագնագցման տուրքի գործողության ժամկետը չպետք է գերազանցի 4 ամիսը՝

բացառությամբ այն դեպքի, երբ տվյալ ժամկետը երկարաձգվում է մինչև 6 ամսով այն արտահանողների խնդրանքով, որոնց մասնաբաժինը քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի գնագցող ներմուծման ծավալի մեծ մասն է կազմում:

82. Եթե ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի դրույքաչափը փոքր է նախապես հաշվարկված գնագցման չափից, ապա ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի գործողության ժամկետը չպետք է գերազանցի 6 ամիսը՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ տվյալ ժամկետը երկարաձգվում է մինչև 9 ամսով այն արտահանողների խնդրանքով, որոնց մասնաբաժինը քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի գնագցող ներմուծման ծավալի մեծ մասն է կազմում:

83. Եթե քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ հակազնագցման միջոց սահմանելու համար հիմքերը բացակայում են կամ սույն Արձանագրության 272-րդ կետին համապատասխան հակազնագցման միջոց չկիրառելու վերաբերյալ որոշում է կայացվել, ապա ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի գումարները ենթակա են վերադարձման վճարողին՝ սույն Համաձայնագրի հավելվածով նախատեսված կարգով:

Քննություն իրականացնող մարմինը ժամանակին տեղեկացնում է անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին հակազնագցման միջոց սահմանելու համար հիմքերի բացակայության կամ Հանձնաժողովի կողմից հատուկ պաշտպանական միջոց չկիրառելու մասին որոշում կայացնելու վերաբերյալ:

84. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնաս հասցնելու վտանգի առկայության կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացի էական դանդաղեցման հիման վրա ընդունված է հակազնագցման միջոցի կիրառման վերաբերյալ որոշում, ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի գումարները ենթակա են վերադարձման վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

85. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայության հիման վրա ընդունված է հակազնագցման միջոցի կիրառման վերաբերյալ որոշում (պայմանով, որ ժամանակավոր հակազնագցման տուրք չսահմանելը կհանգեցներ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնասի առկայության), ապա ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի գումարները, սկսած հակազնագցման միջոցը կիրառելու մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից, ենթակա են հաշվեգրման և բաշխման՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով՝ հաշվի առնելով սույն Արձանագրության 86-րդ և 87-րդ կետերի դրույթները:

86. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով նպատակահարմար է համարվել սահմանել հակազնագցման տուրքի՝ ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի դրույքաչափից ավելի ցածր դրույքաչափ, ժամանակավոր գնագցման տուրքի գումարները, որոնք համապատասխանում են հակազնագցման տուրքի

սահմանված դրույքաչափով հաշվարկված հակազնագցման տուրքի գումարին, ենթակա են հաշվեգրման և բաշխման սույն Համաձայնագրի հավելվածով նախատեսված կարգով:

Ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի գումարները, որոնք գերազանցում են հակազնագցման տուրքի հաստատված դրույքաչափով հաշվարկված հակազնագցման տուրքի գումարը, պետք է վերադարձվեն վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով:

87. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով նպատակահարմար է համարվել հակազնագցման տուրքի ավելի բարձր դրույքաչափի սահմանել, քան ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի դրույքաչափին է, հակազնագցման տուրքի և ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի գումարների միջև տարբերությունը չի գանձվում:

88. Ժամանակավոր հակազնագցման տուրքը կիրառվում է՝ քննությունը միաժամանակ շարունակվելու պայմանով:

89. Ժամանակավոր հակազնագցման տուրք սահմանելու մասին որոշումն ընդունվում է, որպես կանոն, քննությունն սկսելու ամսաթվից ոչ ուշ, քան 7 ամիս հետո:

7. Քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի կողմից գնային պարտավորությունների ստանձնումը

90. Քննությունը կարող է կասեցվել կամ դադարեցվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից՝ առանց ժամանակավոր հակազնագցման տուրք կամ հակազնագցման տուրք սահմանելու, այն դեպքում, երբ այն ստանում է գրավոր տեղեկություններ քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի կողմից գնային պարտավորություններ ստանձնելու մասին՝ այդ ապրանքի գները վերանայելու կամ Միության մաքսային տարածք այդ ապրանքի՝ իր սովորական գնից ցածր գներով արտահանումը դադարեցնելու առումով (անդամ պետություններում արտահանողի հետ փոխկապակցված անձանց առկայության դեպքում, անհրաժեշտ է նաև տվյալ անձանց՝ նշված պարտավորություններին կողմ լինելու մասին հայտարարությունները), եթե քննություն իրականացնող մարմինը հանգի այն եզրակացության, որ նման պարտավորությունների ստանձնումը կվերացնի գնագող ներմուծման հետևանքով հասցված վնասը, և Հանձնաժողովը դրանք հաստատելու մասին որոշում ընդունի:

Այս պարտավորությունների համաձայն՝ ապրանքի գների մակարդակը պետք է ավելի բարձր չլինի, քան անհրաժեշտ է՝ գնագցման չափը վերացնելու համար:

Ապրանքի գնի բարձրացումը կարող է գնագցման չափից ավելի պակաս լինել՝ եթե նման բարձրացումը բավական է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար:

91. Հանձնաժողովը չի ընդունում գնային պարտավորությունները հաստատելու մասին որոշում այնքան ժամանակ, քանի դեռ քննություն իրականացնող մարմինը չի գալիս գնագող ներմուծման և, դրանով պայմանավորված անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի առկայության մասին եզրահանգման:

92. Հանձնաժողովը չի ընդունում գնային պարտավորությունները հաստատելու մասին որոշում, եթե քննություն իրականացնող մարմինը հանգում է այն եզրակացության, որ դրանց հաստատումն անընդունելի է՝ ապրանքի մեծ թվով իրական կամ հավանական արտահանողների առկայության կամ այլ պատճառներով:

Քննություն իրականացնող մարմինը, հնարավորության դեպքում, հայտնում է արտահանողներին այն պատճառների մասին, որոնց հիման վրա նրանց գնային պարտավորությունների հաստատումը համարվել է անընդունելի, և նրանց՝ դրա հետ կապված մեկնաբանություններ անելու հնարավորություն տալիս:

93. Քննություն իրականացնող մարմինը հարցում է ուղարկում գնային պարտավորություններ ստանձնած բոլոր արտահանողներին՝ խնդրելով տրամադրել նրանց ոչ գաղտնի տարբերակը, որպեսզի հնարավորություն ունենա այն շահագրգիռ անձանց ներկայացնելու:

94. Քննություն իրականացնող մարմինը կարող է առաջարկել արտահանողներին ստանձնել գնային պարտավորություններ, սակայն չի կարող պահանջել դրանց ստանձնումը:

95. Հանձնաժողովի կողմից գնային պարտավորությունները հաստատելու մասին որոշում կայացվելու դեպքում, հակագնագցման քննությունը կարող է շարունակվել ապրանքն արտահանողի խնդրանքով կամ քննություն իրականացնող մարմնի որոշմամբ:

Եթե քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հանգում է գնագող ներմուծման կամ դրանով պայմանավորված անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի բացակայության մասին եզրակացության, ապա գնային պարտավորություններ ստանձնած արտահանողն ինքնաբերաբար ազատվում է նման պարտավորություններից՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ նշված եզրակացությունը գլխավորապես նման պարտավորությունների առկայության արդյունքն է:

Այն դեպքում, երբ կայացված եզրակացությունը գլխավորապես գնային պարտավորությունների առկայության արդյունքն է, Հանձնաժողովը կարող է որոշում կայացնել այն մասին, որ նման պարտավորությունները պետք է ուժի մեջ մնան անհրաժեշտ ժամկետով:

96. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հանգում է գնագող ներմուծման և, դրանով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի առկայության մասին եզրակացության, արտահանողի կողմից ստանձնած գնային պարտավորությունները

շարունակում են գործել՝ դրանց պայմանների և սույն Արձանագրության դրույթների համաձայն:

97. Քննություն իրականացնող մարմինն իրավունք ունի այն արտահանողին, որի գնային պարտավորությունները հաստատվել են Հանձնաժողովի կողմից, դիմելու դրանց կատարմանը վերաբերող տեղեկություններ տրամադրելու, ինչպես նաև այդ տեղեկություններն ստուգելու համար նրա համաձայնությունը տալու հարցմամբ:

Քննություն իրականացնող մարմնի կողմից սահմանված ժամկետում պահանջվող տեղեկությունները չներկայացնելը, ինչպես նաև այդ տեղեկություններն ստուգելու համար համաձայնություն չտալը համարվում են արտահանողի կողմից ստանձնած գնային պարտավորությունների խախտում:

98. Եթե արտահանողը խախտում կամ չեղարկում է գնային պարտավորությունները, ապա Հանձնաժողովը կարող է հակազնագցման միջոցի կիրառման մասին որոշում ընդունել՝ ժամանակավոր հակազնագցման տուրք սահմանելու միջոցով (եթե քննությունը դեռ չի ավարտվել) կամ հակազնագցման տուրք սահմանելու միջոցով (եթե քննության վերջնական արդյունքներով հաստատվում է դրա սահմանման համար հիմքերի առկայությունը):

Արտահանողին՝ ստանձնած գնային պարտավորություններն իր կողմից խախտելու դեպքում, հնարավորություն է տրվում այդ խախտման հետ կապված մեկնաբանություններ տալ:

99. Գնային պարտավորությունների հաստատման մասին Հանձնաժողովի որոշման մեջ պետք է սահմանված լինի ժամանակավոր հակազնագցման տուրքի կամ հակազնագցման տուրքի դրույքաչափը, որը կարող է սահմանվել համաձայն սույն Արձանագրության 98-րդ կետի:

8. Հակազնագցման տուրքի սահմանումը և կիրառումը

100. Հակազնագցման տուրքը կիրառվում է բոլոր արտահանողների կողմից մատակարարվող և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին վնաս հասցնող, գնագցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի նկատմամբ (բացառությամբ այն ապրանքի, որը մատակարարվում է այն արտահանողների կողմից, որոնց գնային պարտավորությունները հաստատվել են Հանձնաժողովի կողմից՝ սույն Արձանագրության 90–99-րդ կետերի համաձայն):

101. Հակազնագցման տուրքի չափը պետք է բավարար լինի՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար, սակայն չպետք է գերազանցի հաշվարկված գնագցման չափը:

Հանձնաժողովը կարող է հաշվարկված գնագցման չափից ավելի փոքր չափով հակազնագցման տուրք սահմանելու մասին որոշում ընդունել այն դեպքում, երբ տվյալ չափը բավարար է՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար:

102. Հանձնաժողովը սահմանում է հակազնագցման տուրքի առանձին դրույքաչափ այն ապրանքի համար, որը մատակարարվում է գնագցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի յուրաքանչյուր այն արտահանողի կամ արտադրողի կողմից, որի համար հաշվարկվել է գնագցման առանձին չափ:

103. Սույն Արձանագրության 102-րդ կետում նշված հակազնագցման տուրքի առանձին դրույքաչափ սահմանելուց բացի՝ Հանձնաժողովը, քննության ընթացքում հաշվարկված ամենաբարձր գնագցման չափի հիման վրա, սահմանում է հակազնագցման տուրքի ընդհանուր դրույքաչափ այն ապրանքի համար, որը մատակարարվում է արտահանող երրորդ երկրից մյուս բոլոր այն արտահանողների կամ արտադրողների կողմից, որոնց համար գնագցման առանձին չափ չի հաշվարկվել:

104. Հակազնագցման տուրքը կարող է կիրառվել ժամանակավոր հակազնագցման տուրք սահմանելու ամսաթվից ոչ շուտ, քան 90 օր առաջ այն ապրանքների նկատմամբ, որոնց համար սահմանվել են մաքսային այնպիսի ընթացակարգեր, որոնց սահմանելու համար պայման է համարվում հակազնագցման տուրքի վճարումը, եթե քննության արդյունքներով քննությունն իրականացնող մարմնի կողմից տվյալ ապրանքի առումով միաժամանակ հաստատվել է, որ՝

1) նախկինում իրականացվել է գնագցող ներմուծում, որը վնաս է հասցրել, կամ ներմուծողը իմացել է կամ պետք է իմանար, որ արտահանողն առաքում է ապրանքը՝ իր սովորական գնից ավելի ցածր գնով, և որ ապրանքի նման ներմուծումը կարող էր վնաս հասցնել անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին.

2) անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին վնասը հասցվել է գլխավորապես գնագցող ներմուծման ավելացված ծավալի հետևանքով համեմատաբար կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, որը, հաշվի առնելով տևողությունն ու ծավալները, ինչպես նաև այլ հանգամանքներ (այդ թվում՝ ներմուծվող ապրանքի պահուստային պաշարների արագ աճը), կարող է էապես նվազեցնել հակազնագցման տուրքի սահմանման վերականգնողական ազդեցությունը՝ պայմանով, որ մինչև քննության ավարտը տվյալ ապրանքի ներմուծողներին մեկնաբանություններ անելու հնարավորություն է ընձեռնվել:

105. Քննությունն իրականացնող մարմինը քննությունն սկսելու ամսաթվից հետո Պայմանագրով նախատեսված պաշտոնական աղբյուրներում հրապարակում է ծանուցում, որի մեջ զգուշացում է պարունակվում քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի նկատմամբ սույն Արձանագրության 104-րդ կետի համաձայն հակազնագցման տուրքի հնարավոր կիրառման մասին:

Նման ծանուցումը հրապարակելու մասին որոշումն ընդունվում է քննությունն իրականացնող մարմնի կողմից անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի՝ սույն Արձանագրության 104-րդ կետում նշված պայմանների կատարման վերաբերյալ բավարար ապացույցներ պարունակող հարցման հիման վրա, կամ սեփական

նախաձեռնությամբ՝ քննություն իրականացնող մարմնի տրամադրության տակ նման ապացույցների առկայության դեպքում:

Հակազնագցման տուրք չի կարող կիրառվել մինչև սույն կետում նշված ծանուցման պաշտոնական հրապարակման օրը՝ այն ապրանքների նկատմամբ, որոնց համար սահմանվել են մաքսային այնպիսի ընթացակարգեր, որոնց սահմանելու համար պայման է համարվում հակազնագցման տուրքի վճարումը:

106. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ կարող են սահմանվել սույն Արձանագրության 104-րդ կետի համաձայն հակազնագցման տուրքի հնարավոր կիրառման մասին շահագրգիռ անձանց ծանուցման հավելյալ միջոցներ:

9. Հակազնագցման միջոցի գործողության ժամկետը և դրա վերանայումը

107. Հակազնագցման միջոցը կիրառվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ այնպիսի չափով և ժամկետով, որոնք անհրաժեշտ են գնագող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար:

108. Հակազնագցման միջոցի գործողության ժամկետը չպետք է գերազանցի 5 տարին՝ սկսած այդ միջոցի կիրառումն սկսվելու ամսաթվից կամ կրկնակի քննությունն ավարտվելու ամսաթվից, որն անցկացվում էր փոփոխված հանգամանքների հետևանքով և, միաժամանակ, վերաբերում էր գնագող ներմուծման և, դրանով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի վերլուծությանը, կամ հակազնագցման միջոցի գործողության ժամկետն ավարտվելու հետևանքով:

109. Հակազնագցման միջոցի գործողության ժամկետն ավարտվելու հետևանքով կրկնակի քննությունն անցկացվում է սույն Արձանագրության 186-198-րդ կետերի համաձայն ներկայացված գրավոր դիմումի հիման վրա կամ քննություն իրականացնող մարմնի սեփական նախաձեռնությամբ:

Հակազնագցման միջոցի գործողության ժամկետն ավարտվելու հետևանքով կրկնակի քննությունն անցկացվում է այն դեպքում, երբ դիմումի մեջ առկա են տվյալներ այն մասին, որ գնագող ներմուծումը կարող է վերսկսվել կամ շարունակվել և հակազնագցման միջոցի գործողությունը դադարեցնելու հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին կարող է վնաս հասցվել:

Հակազնագցման միջոցի գործողության ժամկետն ավարտվելու հետևանքով կրկնակի քննություն անցկացնելու մասին դիմումը ներկայացվում է ոչ ուշ, քան հակազնագցման միջոցի գործողության ժամկետի ավարտից վեց ամիս առաջ:

Կրկնակի քննությունը պետք է սկսվի նախքան հակազնագցման միջոցի գործողության ժամկետի ավարտը և ավարտվի վերջինս սկսելու ամսաթվից սկսած 12 ամսվա ընթացքում:

Նախքան սույն կետի համաձայն անցկացվող կրկնակի քննության ավարտը՝ հակազնագցման միջոցի կիրառումը երկարաձգվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ:

Այն ժամկետի ընթացքում, որով երկարաձգվում է համապատասխան հակազնազցման միջոցի կիրառումը, ժամանակավոր հակազնազցման տուրքերի գանձման համար սահմանված կարգով, վճարվում են հակազնազցման տուրքեր՝ հակազնազցման տուրքերի այն դրույքաչափով, որը սահմանվել է հակազնազցման միջոցի կիրառման առումով, որի գործողության ժամկետը երկարաձգվում է կրկնակի քննության անցկացման հետևանքով:

Այն դեպքում, երբ հակազնազցման միջոցի գործողության ժամկետի սպառման հետևանքով անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ հակազնազցման միջոցի կիրառման համար հիմքերը բացակայում են, կամ սույն Արձանագրության 272-րդ կետի համաձայն՝ հակազնազցման միջոցը չկիրառելու մասին որոշում է կայացվում, հակազնազցման տուրքի գումարները, որոնք գանձվում են ժամանակավոր հակազնազցման տուրքի գանձման համար սահմանված կարգով այն ժամկետի ընթացքում, որով երկարաձգվել է հակազնազցման միջոցի կիրառումը, ենթակա են վերադարձման վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

Քննություն իրականացնող մարմինը ժամանակին տեղեկացնում է անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին հատուկ պաշտպանական միջոց կիրառելու համար հիմքերի բացակայության կամ Հանձնաժողովի կողմից հատուկ պաշտպանական միջոց չկիրառելու մասին որոշումը կայացնելու վերաբերյալ:

Հակազնազցման միջոցի գործողությունը երկարաձգվում է Հանձնաժողովի կողմից այն դեպքում, երբ հակազնազցման միջոցի գործողության ժամկետը սպառվելու հետևանքով անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ առկա է գնագող ներմուծումը վերսկսելու կամ շարունակելու և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին վնաս հասցնելու հավանականություն: Հակազնազցման միջոցը երկարաձգելու մասին Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից սկսած հակազնազցման տուրքերի գումարները, որոնք գանձվում են ժամանակավոր հակազնազցման տուրքի գանձման համար սահմանված կարգով այն ժամկետի ընթացքում, որով երկարաձգվել է հակազնազցման միջոցի կիրառումը, ենթակա են հաշվեգրման և բաշխման՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

110. Շահագրգիռ անձի դիմումի հիման վրա՝ այն դեպքում, երբ հակազնազցման միջոց սահմանելուց հետո անցել է առնվազն 1 տարի, կամ քննություն իրականացնող մարմնի նախաձեռնությամբ կարող է անցկացվել կրկնակի քննություն՝ փոփոխվող հանգամանքների կապակցությամբ հակազնազցման միջոցի կիրառումը շարունակելու և (կամ) դրա վերանայման (այդ թվում՝ հակազնազցման տուրքի առանձին դրույքաչափի վերանայման նպատակահարմարությունը որոշելու համար):

Ելնելով կրկնակի քննություն անցկացնելու մասին դիմումը ներկայացնելու նպատակից՝ նման դիմումը պետք է ներառի ապացույցներ այն մասին, որ փոփոխված հանգամանքների հետևանքով՝

չի պահանջվում շարունակել հակազնազցման միջոցի կիրառումը՝ գնազցող ներմուծմանը հակազդելու և գնազցող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու նպատակով.

հակազնազցման միջոցի առկա չափը գերազանցում է այն չափը, որն անհրաժեշտ է գնազցող ներմուծմանը հակազդելու և գնազցող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու նպատակով.

առկա հակազնազցման միջոցը բավարար չէ՝ գնազցող ներմուծմանը հակազդելու և գնազցող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար:

Սույն կետի համաձայն անցկացվող կրկնակի քննությունը պետք է ավարտվի այն սկսելու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում:

111. Կրկնակի քննությունը կարող է նաև անցկացվել այն արտահանողի կամ արտադրողի համար առանձին գնազցման չափ սահմանելու նպատակով, որը քննության ընթացքում չէր իրականացնում գնազցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի մատակարարում: Նման կրկնակի քննություն կարող է սկսվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից այն դեպքում, երբ նշված արտահանողը կամ արտադրողը այն անցկացնելու մասին դիմում է ներկայացրել, որը պարունակում է ապացույցներ այն մասին, որ ապրանքն արտահանողը կամ արտադրողը փոխկապակցված չէ այն արտահանողների կամ արտադրողների հետ, որոնց նկատմամբ կիրառվում է հակազնազցման միջոցը, և որ այդ արտահանողը կամ արտադրողն իրականացնում է քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի մատակարարում Միության մաքսային տարածք կամ փոխկապակցված է Միության մաքսային տարածք նման ապրանքի զգալի ծավալների մատակարարման պայմանագրային պարտավորություններով, որոնց դադարեցումը կամ չեղարկումը ապրանքի այդ արտահանողի կամ արտադրողի համար առաջացնում է զգալի կորուստներ և տուգանային պատժամիջոցներ:

Կրկնակի քննություն անցկացնելու ընթացքում Միության մաքսային տարածք քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի մատակարարման նկատմամբ արտահանողի կամ արտադրողի համար գնազցման առանձին չափ սահմանելու նպատակով այդ արտահանողի կամ արտադրողի կողմից հակազնազցման տուրք չի վճարվում մինչև նշված կրկնակի քննության արդյունքների հիման վրա որոշում կայացնելը: Ընդ որում, կրկնակի քննության անցկացման ընթացքում Միության մաքսային տարածք ներմուծվող (արտահանվող) նման ապրանքի համար ապահովվում է հակազնազցման տուրքի վճարում Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքով նախատեսված կարգով՝ ներմուծման

մաքսատուրքերի ապահովման նպատակով՝ հաշվի առնելով սույն կետով սահմանված առանձնահատկությունները:

Քննություն իրականացնող մարմինը ժամանակին տեղեկացնում է անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին կրկնակի քննությունն սկսելու ամսաթվի վերաբերյալ:

Հակազնագցման տուրքի վճարումն ապահովվում է դրամական միջոցներով (դրամով)՝ հակազնագցման տուրքի գումարի չափով, որը հաշվարկվում է սույն Արձանագրության 103-րդ կետին համապատասխան սահմանված հակազնագցման տուրքի միասնական դրույքաչափով:

Այն դեպքում, երբ կրկնակի քննության արդյունքներով հակազնագցման միջոց կիրառելու վերաբերյալ որոշում է կայացվել, հակազնագցման տուրքը նման կրկնակի քննության անցկացման ժամանակահատվածի համար ենթակա է վճարման: Կրկնակի քննության արդյունքներով ընդունված՝ հակազնագցման միջոցի կիրառման մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից սկսած ապահովման գումարը ենթակա է հաշվանցման հակազնագցման տուրքի վճարման դիմաց՝ հակազնագցման տուրքի սահմանված դրույքաչափի համաձայն որոշված չափով, և հաշվեգրման ու բաշխման՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով՝ հաշվի առնելով սույն կետի դրույթները:

Այն դեպքում, երբ կրկնակի քննության արդյունքներով նպատակահարմար է համարվել սահմանել հակազնագցման միջոցի ավելի բարձր դրույքաչափ, քան այն դրույքաչափը, որի համաձայն որոշվում էր հակազնագցման տուրքի վճարումն ապահովելու չափը, հակազնագցման տուրքի այն գումարների միջև տարբերությունը, որոնք հաշվարկվել են կրկնակի քննության արդյունքներով սահմանված դրույքաչափով և հակազնագցման տուրքի ընդհանուր դրույքաչափով, չի գանձվում:

Հակազնագցման տուրքի սահմանված դրույքաչափով հաշվարկված հակազնագցման տուրքի գումարը գերազանցող ապահովման գումարը ենթակա է վերադարձման վճարողին՝ Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքով նախատեսված կարգով:

Սույն կետով նախատեսված կրկնակի քննությունն անցկացվում է ամենահնարավոր կարճ ժամկետում, որը չի կարող գերազանցել 12 ամիսը:

112. Սույն Համաձայնագրի VI բաժնի դրույթները, որոնք վերաբերում են ապացույցները ներկայացնելուն և հակազնագցման քննությունն անցկացնելու, կիրառվում են սույն Արձանագրության 107-113-րդ կետերով նախատեսված կրկնակի քննությունների նկատմամբ՝ հաշվի առնելով համապատասխան տարբերությունները:

113. Սույն Արձանագրության 107-112-րդ կետերի դրույթները կիրառվում են արտահանողի կողմից սույն Արձանագրության 90-99-րդ կետերին համապատասխան ստանձնած պարտավորությունների նկատմամբ՝ հաշվի առնելով համապատասխան տարբերությունները:

10. Հակազնագցման միջոցի շրջանցման հաստատումը

114. Սույն բաժնի նպատակով հակազնագցման միջոցի շրջանցում ասելով՝ հասկացվում է ապրանքի մատակարարման եղանակի փոփոխում հակազնագցման տուրք վճարելուց կամ արտահանողի կողմից ստանձնած գնային պարտավորությունների կատարումից խուսափելու նպատակով:

115. Հակազնագցման միջոցի շրջանցումը հաստատելու նպատակով կրկնակի քննությունը կարող է սկսվել շահագրգիռ անձի դիմումի հիման վրա կամ քննություն իրականացնող մարմնի սեփական նախաձեռնությամբ:

116. Սույն Արձանագրության 115-րդ կետում նշված դիմումը պետք է պարունակի հետևյալ ապացույցները՝

1) հակազնագցման միջոցի շրջանցումը.

2) հակազնագցման միջոցի ազդեցության չեզոքացումը՝ վերջինիս շրջանցման հետևանքով, ինչպես նաև այդ գործոնի ազդեցությունն արտադրության ծավալների և (կամ) նույնանման ապրանքի՝ անդամ պետությունների շուկայում վաճառքի և (կամ) գների վրա.

3) հակազնագցման միջոցի շրջանցման հետևանքով ապրանքի (այդ ապրանքի բաղադրատարրերի և (կամ) ածանցյալների) գնագցող ներմուծման առկայություն: Ընդ որում, որպես ապրանքի, դրա բաղկացուցիչ մասերի կամ ածանցյալների սովորական արժեք ընդունվում է դրանց՝ քննության ընթացքում հաստատված այն սովորական արժեքը, որը հաստատվել է այն քննության անցկացման ընթացքում, որի արդյունքներով Հանձնաժողովը սահմանել է հակազնագցման տուրք՝ հաշվի առնելով համադրման նպատակով կատարված համապատասխան ճշգրտումները:

117. Հակազնագցման միջոցի շրջանցումը հաստատելու նպատակով կրկնակի քննությունը պետք է ավարտվի՝ այն սկսվելու ամսաթվից հետո 9 ամսվա ընթացքում:

118. Սույն Արձանագրության 115-120-րդ կետերի համաձայն անցկացվող կրկնակի քննության ժամանակահատվածի համար Հանձնաժողովը կարող է ժամանակավոր հակազնագցման տուրքերի համար սահմանված կարգով գանձվող հակազնագցման տուրք սահմանել գնագցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի այն բաղկացուցիչ մասերի և (կամ) ածանցյալների համար, որոնք ներմուծվում են Միության մաքսային տարածք արտահանող երրորդ երկրից, ինչպես նաև գնագցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի և (կամ) դրա բաղկացուցիչ մասերի և (կամ) ածանցյալների համար, որոնք ներմուծվում են Միության մաքսային տարածք այլ արտահանող երրորդ երկրից:

119. Այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 115-120-րդ կետերի համաձայն անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը չի հաստատում հակազնագցման միջոցի շրջանցում, հակազնագցման տուրքի գումարները, որոնք վճարվել են սույն Արձանագրության 118-րդ կետի

համաձայն և ժամանակավոր հակազնազցման տուրքերի գանձման համար սահմանված կարգով, ենթակա են վերադարձման վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

Քննություն իրականացնող մարմինը ժամանակին տեղեկացնում է անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին այն մասին, որ հակազնազցման միջոցի շրջանցումը չի հաստատվել:

120. Այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 115–120–րդ կետերի համաձայն անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով հաստատվել է սույն Համաձայնագրի համաձայն կիրառվող հակազնազցման միջոցի շրջանցում, ապա հակազնազցման միջոցը Հանձնաժողովի կողմից կարող է տարածվել քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի բաղկացուցիչ մասերի և (կամ) ածանցյալների վրա, որոնք ներմուծվում են Միության մաքսային տարածք արտահանող երրորդ երկրից, ինչպես նաև գնազցող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի և (կամ) դրա բաղկացուցիչ մասերի և (կամ) ածանցյալների վրա, որոնք ներմուծվում են Միության մաքսային տարածք այլ արտահանող երրորդ երկրից: Սույն կետում նշված հակազնազցման միջոց սահմանելու մասին Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից ժամանակավոր հակազնազցման տուրքերի գանձման համար սահմանված կարգով վճարված հակազնազցման տուրքերի գումարները ենթակա են հաշվեգրման և բաշխման՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

V. Փոխհատուցման միջոցները

121. Սույն Արձանագրության մեջ սուբսիդիա ասելով հասկացվում է՝

1) սուբսիդավորող մարմնի կողմից ցույց տրված ֆինանսական օժանդակություն, որը սուբսիդիա ստացողին տալիս է հավելյալ արտոնություններ, և որն արտահանող երրորդ երկրի տարածքում արտահայտվում է՝

դրամական միջոցների անմիջական փոխանցման (օրինակ՝ դոտացիաների, փոխառությունների տրամադրման և բաժնետոմսերի գնման) կամ նման միջոցներ փոխանցելու պարտավորությունների ձևով (այդ թվում՝ փոխառությունների առումով երաշխիքների ձևով)։

միջոցներ դուրս գրելու կամ միջոցների գանձումից լրիվ կամ մասնակիորեն հրաժարվելու ձևով, որոնք պետք է մուտք արվեին արտահանող երրորդ երկրի եկամուտ (այդ թվում՝ հարկային վարկերի տրամադրման միջոցով)՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արտահանվող ապրանքն ազատվում է այն հարկերից և տուրքերից, որոնք գանձվում են ներքին սպառման համար նախատեսված նույնանման ապրանքի համար, կամ տվյալ հարկերի կամ տուրքերի նվազեցման կամ վերադարձման ձևով՝ փաստացի վճարված գումարները չգերազանցող չափով։

ապրանքների կամ ծառայությունների արտոնյալ պայմաններով կամ անհատույց տրամադրելու ձևով՝ բացառությամբ այն ապրանքների կամ

ծառայությունների, որոնք նախատեսված են ընդհանուր ենթակառուցվածքի պահպանման և զարգացման համար, այսինքն՝ այն ենթակառուցի, որը կապված չէ կոնկրետ արտադրողի և (կամ) արտահանողի հետ.

ապրանքների՝ արտոնյալ պայմաններով ձեռք բերման ձևով:

2) ցանկացած ձևով արտահայտված եկամտային կամ գնային օժանդակություն, որը սուբսիդիա ստացողին տալիս է հավելյալ արտոնություններ, որի արդյունքում ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն տեղի է ունենում արտահանող երրորդ երկրից ապրանքի արտահանման ավելացում կամ այդ երրորդ երկիր նույնանման ապրանքի ներմուծման կրճատում:

1. Արտահանող երրորդ երկրի սուբսիդիան որպես հատուկ սուբսիդիա որակելու սկզբունքները

122. Արտահանող երրորդ երկրի սուբսիդիան համարվում է հատուկ սուբսիդիա այն դեպքում, երբ սուբսիդավորող մարմնի կողմից կամ արտահանող երրորդ երկրի օրենսդրությամբ սուբսիդիայի օգտագործումը թույլատրվում է միայն առանձին կազմակերպություններին:

123. Սույն բաժնում առանձին կազմակերպություններ ասելով՝ ենթադրվում է կոնկրետ արտադրողը և (կամ) արտահանողը, կամ արտահանող երրորդ երկրի տնտեսության կոնկրետ ճյուղը կամ արտադրողների և (կամ) արտահանողների կամ արտահանող երրորդ երկրի տնտեսության ճյուղերի խումբը (միություն, միավորում):

124. Սուբսիդիան համարվում է հատուկ այն դեպքում, երբ տվյալ սուբսիդիան հասանելի է սուբսիդավորող մարմնի իրավասությանը ենթակա որոշակի աշխարհագրական տարածքում գտնվող հատկորոշված կազմակերպությունների համար:

125. Սուբսիդիան չի համարվում հատուկ, եթե արտահանող երրորդ երկրի օրենսդրությամբ կամ սուբսիդավորող մարմնի կողմից սահմանվում են սուբսիդիա ստանալու համար անվերապահ իրավունքը և դրա չափը որոշող ընդհանուր անաչառ չափանիշներ կամ պայմաններ (այդ թվում՝ ելնելով արտադրանքի արտադրությամբ զբաղվող աշխատողների քանակից կամ արտադրանքի բացթողման ծավալից), որոնք խստորեն պահպանվում են:

126. Ցանկացած դեպքում արտահանող երրորդ երկրի սուբսիդիան համարվում է հատուկ սուբսիդիա, եթե այդ սուբսիդիայի տրամադրման հետ մեկտեղ՝

1) սահմանափակվում է այն կազմակերպությունների թիվը, որոնց համար հասանելի է սուբսիդիան.

2) հատկորոշված կազմակերպություններն օգտագործում են սուբսիդիայի գերակշիռ մասը.

3) հատկորոշված կազմակերպություններին անհամաչափորեն տրամադրվում են մեծ գումարներ.

4) սուբսիդավորող մարմինն ընտրում է հատկորոշված կազմակերպություններին սուբսիդիա տրամադրելու արտոնյալ (գերադասելի) եղանակ:

127. Արտահանող երրորդ երկրի ցանկացած սուբսիդիա համարվում է հատուկ, եթե՝

1) սուբսիդիան՝ ինքն առանձին կամ որպես մի շարք պայմաններից մեկը, արտահանող երրորդ երկրի օրենսդրությամբ կամ փաստացիորեն կապված է ապրանքի արտահանման հետ: Սուբսիդիան համարվում է փաստացիորեն ապրանքի արտահանման հետ կապված, եթե սուբսիդիայի տրամադրումը, օրենքով արտահանման հետ կապված չլինելով հանդերձ, փաստացիորեն կապված է իրական կամ նախատեսվող արտահանման կամ արտահանումից ստացվող հասույթների հետ: Այս առումով, այն փաստը, որ սուբսիդիան տրամադրվում է արտահանող կազմակերպություններին, չպետք է միայն այդ պատճառով համարվի ապրանքի արտահանման հետ կապված սուբսիդիա.

2) սուբսիդիան՝ արտահանող երրորդ երկրի օրենսդրության համաձայն կամ փաստացիորեն ինքն առանձին կամ որպես մի շարք պայմաններից մեկը, կապված է, ներմուծված ապրանքների փոխարեն, արտահանող երրորդ երկրում արտադրված ապրանքների օգտագործման հետ:

128. Արտահանող երրորդ երկրի սուբսիդիան որպես հատուկ սուբսիդիա որակելու մասին իրավասու մարմնի որոշումը պետք է հիմնված լինի ապացույցների վրա:

2. Հատուկ սուբսիդիայի չափի որոշման սկզբունքները

129. Հատուկ սուբսիդիայի չափը որոշվում է նման սուբսիդիա ստացողին հասած օգուտի չափի հիման վրա:

130. Սուբսիդիա ստացողին հասած օգուտի չափը հաշվարկվում է՝ ելնելով հետևյալ սկզբունքներից՝

1) սուբսիդավորող մարմնի մասնակցությունը կազմակերպության կապիտալում չի համարվում օգուտի տրամադրում, եթե այդպիսի մասնակցությունը չի կարող գնահատվել որպես արտահանող երրորդ երկրի տարածքում ընդունված սովորական ներդրումային գործելակերպի հետ անհամատեղելի մասնակցություն (ներառյալ ռիսկային կապիտալի տրամադրումը).

2) սուբսիդավորող մարմնի տրամադրած վարկը չի համարվում օգուտի տրամադրում, եթե պետությունից ստացվող վարկերի դիմաց վարկ ստացող կազմակերպության կողմից կատարվող վճարի չափը չի տարբերվում այն վճարի չափից, որը կազմակերպությունը կվճարեր արտահանող երրորդ երկրի վարկային շուկայում համարժեք առևտրային վարկի ձեռքբերման դեպքում: Հակառակ դեպքում օգուտ է համարվում այդ գումարների միջև եղած տարբերությունը.

3) սուբսիդավորող մարմինը վարկային երաշխիքը չի համարում օգուտի տրամադրում, եթե սուբսիդավորող մարմնի կողմից երաշխավորված վարկի դիմաց երաշխիք ստացող կազմակերպության կողմից կատարվող վճարի չափը չի

տարբերվում այն վճարի չափից, որն այն կվճարեր համարժեք առևտրային վարկի դիմաց՝ առանց պետական երաշխիքի: Հակառակ դեպքում օգուտ է համարվում այդ գումարների միջև եղած տարբերությունը՝ միջնորդավճարների տարբերությամբ ճշգրտված:

4) սուբսիդավորող մարմնի կողմից ապրանքների կամ ծառայությունների տրամադրումը կամ ապրանքների գնումը չի համարվում օգուտի տրամադրում՝ բացառությամբ, եթե ապրանքները կամ ծառայությունները տրամադրված չեն համարժեքից ավելի փոքր վճարման դիմաց, կամ գնումը կատարված չէ համարժեքից ավելի մեծ վճարման դիմաց: Վճարման համարժեքությունը որոշվում է՝ ելնելով տվյալ ապրանքների և ծառայությունների գնման կամ վաճառքի համար արտահանող երրորդ երկրի շուկայում առկա պայմաններից՝ ներառյալ գինը, որակը, մատչելիությունը, շուկայում իրացվելիությունը, տեղափոխման հարցերը և գնման կամ վաճառքի հետ կապված այլ պայմաններ:

3. Սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի հաստատումը

131. Սույն բաժնի նպատակով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնաս ասելով՝ ենթադրվում է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասը, նման վնաս հասցնելու սպառնալիքը կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման էական դանդաղեցումը:

132. Սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը որոշվում է՝ հիմք ընդունելով սուբսիդավորվող ներմուծման ծավալի վերլուծության, ինչպես նաև անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների և անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրողների վրա սուբսիդավորվող ներմուծման ազդեցության վերլուծության արդյունքները:

133. Քննության այն ժամանակահատվածը, որի ընթացքում վերլուծվում են տեղեկությունները՝ սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի առկայությունը հաստատելու նպատակով, սահմանվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից:

134. Սուբսիդավորվող ներմուծման ծավալը վերլուծելիս քննություն իրականացնող մարմինը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի սուբսիդավորվող ներմուծման զգալի աճ (բացարձակ ցուցանիշներով կամ անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրության կամ սպառման ծավալի հետ համեմատած):

135. Եթե միաժամանակ իրականացվող քննությունների առարկան Միության մաքսային տարածք ավելի, քան մեկ արտահանող երրորդ երկրից որևէ ապրանքի սուբսիդավորվող ներմուծումն է, ապա քննություն իրականացնող մարմինը կարող է

գնահատել տվյալ ներմուծման ընդհանուր ազդեցությունը միայն այն դեպքում, երբ հաստատվում է, որ

1) տվյալ ապրանքի համար սուբսիդիայի չափը յուրաքանչյուր արտահանող երրորդ երկրում կազմում է վերջինիս արժեքի 1 տոկոսից ավելին, իսկ սուբսիդավորվող ներմուծման ծավալը յուրաքանչյուր արտահանող երրորդ երկրից աննշան չէ՝ սույն Արձանագրության 228-րդ կետի համաձայն.

2) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ազդեցության գնահատումը հնարավոր է՝ ելնելով ներմուծվող ապրանքների միջև մրցակցության պայմաններից, ինչպես նաև ներմուծվող ապրանքի և անդամ պետություններում արտադրված նույնանման ապրանքի միջև մրցակցության պայմաններից:

136. Անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների վրա սուբսիդավորվող ներմուծման ազդեցությունը վերլուծելիս քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է.

1) արդյոք սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի գները բավականին ցածր են եղել անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գներից.

2) արդյոք սուբսիդավորվող ներմուծումը հանգեցրել է անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների նվազեցման.

3) արդյոք սուբսիդավորվող ներմուծումը զգալիորեն խոչընդոտել է անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների աճը, որը տեղի կունենար նման ներմուծման բացակայության դեպքում:

137. Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վրա սուբսիդավորվող ներմուծման ազդեցության վերլուծություն նշանակում է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վիճակի հետ կապված տնտեսական գործոնների գնահատումը, այդ թվում՝

1) արտադրության, ապրանքի վաճառքի, անդամ պետությունների շուկայում ապրանքի մասնաբաժնի, արտադրողականության, ներգրավված ներդրումներից կամ արտադրական հզորությունների օգտագործումից ստացված եկամտի՝ տեղի ունեցած կամ մոտ ապագայում հնարավոր կրճատումը.

2) անդամ պետությունների շուկայում ապրանքի գների վրա ազդող գործոնները.

3) գնային հոսքերի տեղաշարժման, ապրանքի պաշարների, զբաղվածության աստիճանի, աշխատավարձի, արտադրության աճի տեմպերի և ներդրումներ ներգրավելու կարողության վրա տեղի ունեցած կամ ապագայում հնարավոր բացասական ազդեցությունը:

138. Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վրա սուբսիդավորվող ներմուծման ազդեցությունը գնահատվում է անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրության շրջանակներում, եթե առկա տվյալներով հնարավոր է առանձին հատկորոշել նույնանման ապրանքի արտադրությունը՝ այնպիսի

չափորոշիչների հիման վրա, ինչպիսիք արտադրական գործընթացը, նույնանման ապրանքի վաճառքը՝ դրա արտադրողների կողմից և շահույթն են:

Եթե առկա տվյալներով հնարավոր չէ առանձին հատկորոշել նույնանման ապրանքի արտադրությունը, ապա սուբսիդավորվող ներմուծման ազդեցությունը անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վրա կարող է գնահատվել ապրանքների հնարավոր այն ամենանեղ խմբի կամ անվանացանկի արտադրության մասով, որոնք ներառում են նույնանման ապրանքը և որոնց մասին առկա են անհրաժեշտ տվյալներ:

139. Սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնաս հասցնելու վտանգի հաստատման դեպքում, քննություն իրականացնող մարմինը հաշվի է առնում բոլոր առկա գործոնները, այդ թվում՝

1) սուբսիդիայի կամ սուբսիդիաների բնույթը, չափը և առևտրի վրա դրանց հնարավոր ազդեցությունը.

2) սուբսիդավորվող ներմուծման աճի տեմպերը, որոնք ցույց են տալիս նման ներմուծման հետագա աճի իրական հավանականությունը.

3) սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի մոտ արտահանման բավարար հնարավորությունների առկայությունը կամ դրանց ընդլայնման ակնհայտ անխուսափելիությունը, որը ցույց է տալիս այդ ապրանքի սուբսիդավորվող ներմուծման աճի իրական հնարավորությունը՝ հաշվի առնելով արտահանման հավելյալ ծավալներն սպառելու ունակ այլ արտահանող շուկաների առկայությունը.

4) սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի գների մակարդակը, եթե գների այդ մակարդակը կարող է հանգեցնել անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի գների նվազեցման կամ աճի զսպման, ինչպես նաև սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի պահանջարկի հետագա աճի.

5) արտահանողի մոտ սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի պաշարները:

140. Անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնաս հասցնելու վտանգի առկայության մասին որոշումն ընդունվում է այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 139-րդ կետում նշված գործոնների վերլուծության արդյունքներով իրականացվող քննության ընթացքում, քննություն իրականացնող մարմինը հանգել է այն եզրակացության, որ սուբսիդավորվող ներմուծումն անխուսափելիորեն շարունակվելու է, և փոխհատուցման միջոցը չկիրառելու դեպքում այդ ներմուծումը նյութական վնաս կհասցնի անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին:

141. Սուբսիդավորվող ներմուծման և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի միջև պատճառահետևանքային կապի առկայության հաստատումը պետք է հիմնված լինի քննություն իրականացնող մարմնի

տրամադրության տակ եղած գործին վերաբերող բոլոր ապացույցների և տեղեկությունների վերլուծության վրա:

142. Քննություն իրականացնող մարմինը, սուբսիդավորվող ներմուծումից բացի, վերլուծում է նաև ցանկացած այլ գործոն, որի հետևանքով այդ նույն ժամանակահատվածում անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին վնաս է հասցվում:

Այս գործոնների պատճառով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը, Միության մաքսային տարածք՝ սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով, չպետք է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնաս համարվի:

4. Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանելը

143. Եթե նախքան քննության ավարտը քննություն իրականացնող մարմնի կողմից ստացված տեղեկությունները վկայում են սուբսիդավորվող ներմուծման և դրա հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի առկայության մասին, ապա Հանձնաժողովը, սույն Արձանագրության 7-րդ կետում նշված զեկույցի հիման վրա, ընդունում է որոշում մինչև 4 ամիս ժամկետով ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանելու միջոցով փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին՝ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին՝ քննության անցկացման ընթացքում սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով հասցվող վնասը կանխելու նպատակով:

144. Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք չի կարող սահմանվել ավելի վաղ, քան քննությունն սկսելու օրվանից 60 օր հետո:

145. Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքը սահմանվում է արտահանող երրորդ երկրի սուբսիդավորվող և արտահանվող ապրանքի մեկ միավորի համար հատուկ սուբսիդիայի՝ նախապես հաշվարկված մեծությանը հավասար չափով:

146. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմնի կողմից հաստատվել է, որ փոխհատուցման միջոցի կիրառման համար հիմքերը բացակայում են կամ սույն Արձանագրության 272-րդ կետին համապատասխան, որոշում է կայացվել փոխհատուցման միջոց չկիրառելու վերաբերյալ, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի գումարները ենթակա են վերադարձման վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով:

Քննություն իրականացնող մարմինը ժամանակին տեղեկացնում է անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին փոխհատուցման միջոց սահմանելու համար հիմքերի բացակայության կամ Հանձնաժողովի կողմից փոխհատուցման միջոց չկիրառելու մասին որոշումը կայացնելու վերաբերյալ:

147. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնաս հասցնելու վտանգի առկայության կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացի էական

դանդադեցման հիման վրա ընդունված է փոխհատուցման միջոցի կիրառման վերաբերյալ որոշում, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի գումարները ենթակա են վերադարձման վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

148. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայության հիման վրա ընդունված է փոխհատուցման միջոցի կիրառման վերաբերյալ որոշում (պայմանով, որ ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք չսահմանելը կհանգեցնե՛ր անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին նյութական վնասի առկայության), ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի գումարները, սկսած փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից, ենթակա են հաշվեգրման և բաշխման՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով՝ հաշվի առնելով սույն Արձանագրության 86–րդ և 87–րդ կետերի դրույթները:

149. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով նպատակահարմար է համարվել սահմանել փոխհատուցման տուրքի՝ ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի դրույքաչափից ավելի ցածր դրույքաչափ, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի գումարները, որոնք համապատասխանում են փոխհատուցման տուրքի հաստատված դրույքաչափի համաձայն հաշվարկված փոխհատուցման տուրքի գումարին, հաշվեգրվում և բաշխվում են սույն Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով:

Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի գումարները, որոնք գերազանցում են փոխհատուցման տուրքի հաստատված դրույքաչափով հաշվարկված փոխհատուցման տուրքի գումարը, պետք է վերադարձվեն վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով սահմանված կարգով:

150. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով նպատակահարմար է համարվել սահմանել փոխհատուցման տուրքի ավելի բարձր դրույքաչափ, քան ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի դրույքաչափն է, փոխհատուցման տուրքի և ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի գումարների միջև տարբերությունը չի գանձվում:

151. Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքը կիրառվում է՝ քննությունը միաժամանակ շարունակվելու պայմանով:

152. Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքը կիրառվում է սույն Համաձայնագրի 164–168–րդ հոդվածների համաձայն:

153. Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանելու մասին որոշումը, որպես կանոն, ընդունվում է քննությունն սկսելու ամսաթվից ոչ ուշ, քան 7 ամիս հետո:

5. Սուբսիդավորող երրորդ երկրի կամ քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի արտահանողի կողմից կամավոր պարտավորությունների ստանձնումը

154. Քննությունը կարող է կասեցվել կամ դադարեցվել՝ առանց փոխհատուցման տուրք սահմանելու, եթե Հանձնաժողովը որոշում է ընդունում Քննություն իրականացնող մարմնի կողմից ստացված հետևյալ կամավոր պարտավորություններից որևէ մեկի հաստատման մասին (գրավոր)՝

արտահանող երրորդ երկիրը համաձայնում է չեղյալ համարել կամ կրճատել սուբսիդավորումը կամ ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ՝ սուբսիդավորման հետևանքները վերացնելու նպատակով,

Քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողը համաձայնում է վերանայել իր կողմից այդ ապրանքի համար սահմանված գները (անդամ պետություններում արտահանողի հետ փոխկապակցված անձանց առկայության դեպքում ապահովել, որ այդ անձինք կողմ լինեն գների վերանայման մասին արտահանողի պարտավորություններին) այնպես, որ արտահանողի կողմից ստանձնած պարտավորությունների ուսումնասիրման արդյունքում, քննություն իրականացնող մարմինը հանգում է այն եզրակացության, որ նման կամավոր պարտավորությունների ստանձնումը կվերացնի անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը:

Նման պարտավորությունների համաձայն՝ քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի գնի աճը չպետք է գերազանցի արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիայի չափը, որը հաշվարկվել է սուբսիդավորվող և արտահանվող ապրանքի մեկ միավորի համար:

Քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի գնի աճը կարող է ավելի պակաս լինել, քան արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիայի չափը, որը հաշվարկվել է սուբսիդավորվող և արտահանվող ապրանքի մեկ միավորի համար, եթե նման աճը բավարար է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար:

155. Հանձնաժողովը չի կայացնում կամավոր պարտավորությունները հաստատելու մասին որոշում, քանի դեռ քննություն իրականացնող մարմինը գալիս է սուբսիդավորվող ներմուծման և, դրանով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի առկայության մասին նախնական եզրահանգման:

Քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի կամավոր պարտավորությունները հաստատելու մասին որոշումը չի ընդունվում Հանձնաժողովի կողմից, քանի դեռ վերջինս չի ստանում արտահանողների կողմից սույն Արձանագրության 154-րդ կետի 3-րդ պարբերության մեջ նշված պարտավորությունների ստանձնման համար արտահանող երրորդ երկրի լիազոր մարմնի համաձայնությունը:

156. Կամավոր պարտավորությունները հաստատելու մասին որոշումը չի ընդունվում Հանձնաժողովի կողմից, եթե քննություն իրականացնող մարմինը հանգում է այն եզրակացության, որ դրանց հաստատումն անընդունելի է քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի առկա կամ հնարավոր արտահանողների թվի մեծ լինելու կամ այլ պատճառներով:

Քննություն իրականացնող մարմինը, հնարավորության դեպքում, հայտնում է արտահանողներին այն պատճառների մասին, որոնց հիման վրա նրանց կամավոր պարտավորությունների հաստատումը համարվել է անընդունելի, և նրանց հնարավորություն է տալիս դրա հետ կապված մեկնաբանություններ անել:

157. Քննություն իրականացնող մարմինը կամավոր պարտավորություններ ստանձնած յուրաքանչյուր արտահանողի և արտահանող երրորդ երկրի լիազոր մարմնին հարցում է ուղարկում՝ խնդրելով ներկայացնել նրանց՝ այդ պարտավորությունների ոչ գաղտնի տարբերակը, որպեսզի հնարավորություն ունենա ներկայացնելու այն շահագրգիռ անձանց:

158. Քննություն իրականացնող մարմինը կարող է առաջարկել արտահանող երրորդ երկրին կամ ապրանքի արտահանողին ստանձնել կամավոր պարտավորությունները, սակայն չի կարող պահանջել դրանց ստանձնումը:

159. Հանձնաժողովի կողմից՝ կամավոր պարտավորությունները հաստատելու մասին որոշում կայացվելու դեպքում, փոխհատուցման քննությունը կարող է շարունակվել արտահանող երրորդ երկրի խնդրանքով կամ քննություն իրականացնող մարմնի որոշմամբ:

Եթե քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հանգում է սուբսիդավորվող ներմուծման կամ, դրանով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի բացակայության մասին եզրակացության, կամավոր պարտավորություններ ստանձնած արտահանող երրորդ երկիրը կամ արտահանողներն ինքնաբերաբար ազատվում են նման պարտավորություններից՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ նշված եզրակացությունը գլխավորապես նման պարտավորությունների առկայության արդյունքն է: Այն դեպքում, երբ կայացված եզրակացությունը գլխավորապես կամավոր պարտավորությունների առկայության արդյունքն է, Հանձնաժողովը կարող է որոշում կայացնել այն մասին, որ նման պարտավորությունները պետք է ուժի մեջ մնան անհրաժեշտ ժամկետով:

160. Այն դեպքում, երբ քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հանգում է սուբսիդավորվող ներմուծման և, դրանով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի առկայության մասին եզրակացության, ստանձնած կամավոր պարտավորությունները շարունակում են գործել՝ դրանց պայմանների և սույն Արձանագրության դրույթների համաձայն:

161. Քննություն իրականացնող մարմինն իրավունք ունի այն արտահանող երրորդ երկրից կամ արտահանողից, որի կամավոր պարտավորությունները

հաստատվել են Հանձնաժողովի կողմից, պահանջելու դրանց կատարմանը վերաբերող տեղեկություններ, ինչպես նաև նրա համաձայնությունը՝ այդ տեղեկություններն ստուգելու համար:

Քննություն իրականացնող մարմնի կողմից սահմանված ժամկետում պահանջվող տեղեկությունները չներկայացնելը, ինչպես նաև այդ տեղեկություններն ստուգելու համար համաձայնություն չտալը համարվում են արտահանող երրորդ երկրի կամ արտահանողի կողմից ստանձնած կամավոր պարտավորությունների խախտում:

162. Եթե արտահանող երրորդ երկիրը կամ արտահանողը խախտում կամ չէղարկում է կամավոր պարտավորությունները, ապա Հանձնաժողովը կարող է փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին որոշում ընդունել՝ ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանելու միջոցով (եթե քննությունը դեռ չի ավարտվել) կամ փոխհատուցման տուրք սահմանելու միջոցով (եթե քննության վերջնական արդյունքներով հաստատվում է դրա սահմանման համար հիմքերի առկայությունը):

Եթե արտահանող երրորդ երկիրը կամ արտահանողը խախտում է իր ստանձնած կամավոր պարտավորությունները, ապա վերջինիս հնարավորություն է տրվում այդ խախտման հետ կապված մեկնաբանություններ անել:

163. Կամավոր պարտավորությունների հաստատման մասին Հանձնաժողովի որոշման մեջ պետք է սահմանված լինի ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի կամ փոխհատուցման տուրքի դրույքաչափը, որոնք կարող են սահմանվել՝ սույն Արձանագրության 162-րդ կետի համաձայն:

6. Փոխհատուցման տուրք սահմանելն ու կիրառելը

164. Հանձնաժողովը չի ընդունում փոխհատուցման տուրք սահմանելու մասին որոշում արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիայի հետկանչի դեպքում:

165. Փոխհատուցման տուրք սահմանելու մասին որոշումն ընդունվում է այն բանից հետո, երբ հատուկ սուբսիդիա տրամադրող արտահանող երրորդ երկրին առաջարկվել է անցկացնել խորհրդակցություններ, սակայն այդ պետությունը հրաժարվել է առաջարկված խորհրդակցություններից կամ նման խորհրդակցությունների ընթացքում փոխադարձաբար ընդունելի որոշում չի կայացվել:

166. Փոխհատուցման տուրքը կիրառվում է բոլոր արտահանողների կողմից մատակարարվող և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին վնաս հասցնող՝ սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի նկատմամբ (բացառությամբ այն արտահանողների կողմից մատակարարվող ապրանքի, որոնց կամավոր պարտավորությունները հաստատվել են Հանձնաժողովի կողմից):

Հանձնաժողովը կարող է սահմանել փոխհատուցման տուրքի առանձին դրույքաչափ առանձին արտահանողների կողմից մատակարարվող ապրանքների նկատմամբ:

167. Փոխհատուցման տուրքի չափը չպետք է գերազանցի սուբսիդավորվող և արտահանվող ապրանքի մեկ միավորի համար հաշվարկված՝ արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիայի չափը:

Այն դեպքում, երբ սուբսիդիաները տրամադրվում են սուբսիդավորման տարբեր ծրագրերի համաձայն, հաշվի է առնվում դրանց գումարային չափը:

Փոխհատուցման տուրքի դրույքաչափը կարող է պակաս լինել արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիայի չափից այն դեպքում, երբ նման դրույքաչափը բավարար է անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար:

168. Փոխհատուցման տուրքի դրույքաչափը որոշելիս հաշվի են առնվում անդամ պետությունների այն սպառողների՝ քննություն իրականացնող մարմին գրավոր ներկայացրած կարծիքները, որոնց տնտեսական շահերի վրա կարող է ազդել փոխհատուցման տուրքի սահմանումը:

169. Փոխհատուցման տուրքը կարող է կիրառվել ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանելու ամսաթվից ոչ շուտ, քան 90 օր առաջ այն ապրանքների նկատմամբ, որոնց համար սահմանվել են մաքսային այնպիսի ընթացակարգեր, որոնց սահմանելու համար պայման է համարվում փոխհատուցման տուրքի վճարումը, եթե քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմնի կողմից տվյալ ապրանքի առումով միաժամանակ հաստատվել է, որ՝

2) վնասը, որն արդյունքում դժվար կլինի վերացնել, հասցվել է գլխավորապես համեմատաբար կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում այն ապրանքի ներմուծման ավելացված ծավալի հետևանքով, որի համար վճարվում կամ տրամադրվում են հատուկ սուբսիդիաներ.

2) սույն կետի 1-ին ենթակետում նշված ներմուծող ապրանքի նկատմամբ անհրաժեշտ է կիրառել փոխհատուցման տուրք՝ վնասի կրկնությունը կանխելու նպատակով:

170. Քննություն իրականացնող մարմինը քննությունն սկսելու ամսաթվից հետո Պայմանագրով նախատեսված պաշտոնական աղբյուրներում հրապարակում է ծանուցում, որը քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի նկատմամբ սույն Արձանագրության 169-րդ կետի համաձայն հակազնազցման տուրքի հնարավոր կիրառման մասին զգուշացում է պարունակում:

Նման ծանուցումը հրապարակելու մասին որոշումն ընդունվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի՝ սույն Արձանագրության 169-րդ կետում նշված պայմանների կատարման վերաբերյալ բավարար ապացույցներ պարունակող հարցման հիման վրա, կամ սեփական նախաձեռնությամբ՝ քննություն իրականացնող մարմնի տրամադրության տակ եղած նման ապացույցների առկայության դեպքում:

Փոխհատուցման տուրք չի կարող կիրառվել մինչև սույն կետում նշված ծանուցման պաշտոնական հրապարակման օրն այն ապրանքների նկատմամբ,

որոնց համար սահմանվել են մաքսային այնպիսի ընթացակարգեր, որոնց սահմանելու համար պայման է համարվում փոխհատուցման տուրքի վճարումը:

171. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ կարող են, սույն Արձանագրության 169-րդ կետի համաձայն, սահմանվել փոխհատուցման տուրքի հնարավոր կիրառման մասին շահագրգիռ անձանց ծանուցման հավելյալ միջոցներ:

7. Փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետը և դրա վերանայումը

172. Փոխհատուցման միջոցը կիրառվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ այնպիսի չափով և ժամկետով, որոնք անհրաժեշտ են սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար:

173. Փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետը չպետք է գերազանցի 5 տարին՝ սկսած այդ միջոցի կիրառումն սկսելու ամսաթվից կամ կրկնակի քննությունն ավարտելու ամսաթվից, որն անցկացվում էր փոփոխված հանգամանքների հետևանքով և, միաժամանակ, վերաբերում էր սուբսիդավորվող ներմուծման և դրանով պայմանավորված անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասի վերլուծությանը, կամ որն անցկացվում էր փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետն ավարտվելու հետևանքով:

174. Փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետն ավարտվելու հետևանքով կրկնակի քննությունն անցկացվում է սույն Համաձայնագրի 186–198-րդ կետերի համաձայն ներկայացված դիմումի (գրավոր) հիման վրա կամ քննություն իրականացնող մարմնի սեփական նախաձեռնությամբ:

Փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետն ավարտվելու հետևանքով կրկնակի քննությունն անցկացվում է այն դեպքում, երբ դիմումի մեջ առկա են տվյալներ այն մասին, որ սուբսիդավորվող ներմուծումը կարող է վերսկսվել կամ շարունակվել և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին կարող է վնաս հասցվել փոխհատուցման միջոցի գործողությունը դադարեցնելու հետևանքով:

Փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետն ավարտվելու հետևանքով կրկնակի քննություն անցկացնելու մասին դիմումը ներկայացվում է ոչ ուշ, քան փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետի ավարտից վեց ամիս առաջ:

Կրկնակի քննությունը պետք է սկսվի՝ նախքան փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետի ավարտը և ավարտվի վերջինս սկսելու ամսաթվից սկսած 12 ամսվա ընթացքում:

Նախքան սույն կետի դրույթների համաձայն անցկացվող կրկնակի քննության ավարտը՝ փոխհատուցման միջոցի կիրառումը երկարաձգվում է Հանձնաժողովի որոշմամբ: Այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որով երկարաձգվում է համապատասխան փոխհատուցման միջոցի կիրառումը, վճարվում են փոխհատուցման տուրքեր ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերը գանձելու համար սահմանված կարգով փոխհատուցման տուրքերի այնպիսի դրույքաչափերով, որոնք սահմանվել են փոխհատուցման այն միջոցի կիրառման

առումով, որի գործողության ժամկետը երկարաձգվում է կրկնակի քննություն անցկացնելու կապակցությամբ:

Այն դեպքում, երբ փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետի սպառման հետևանքով անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ փոխհատուցման միջոցի կիրառման համար հիմքերը բացակայում են, փոխհատուցման տուրքի գումարները, որոնք գանձվում են ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի գանձման համար սահմանված կարգով այն ժամկետի ընթացքում, որով երկարաձգվել է փոխհատուցման միջոցի կիրառումը, սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով ենթակա են վերադարձման վճարողին :

Քննություն իրականացնող մարմինը ժամանակին տեղեկացնում է անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին փոխհատուցման միջոց կիրառելու համար հիմքերի բացակայության կամ Հանձնաժողովի կողմից փոխհատուցման միջոց չկիրառելու մասին որոշումը կայացնելու վերաբերյալ:

Փոխհատուցման միջոցի գործողությունը երկարաձգվում է Հանձնաժողովի կողմից այն դեպքում, երբ փոխհատուցման միջոցի գործողության ժամկետի սպառման հետևանքով անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ սուբսիդավորվող ներմուծումը վերսկսելու կամ շարունակելու և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին վնաս հասցնելու հավանականություն կա: Փոխհատուցման միջոցը երկարաձգելու մասին Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից փոխհատուցման տուրքերի գումարները, որոնք գանձվում են ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքի գանձման համար սահմանված կարգով այն ժամկետի ընթացքում, որով երկարաձգվել է փոխհատուցման միջոցի կիրառումը, ենթակա են հաշվեգրման և բաշխման՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

175. Շահագրգիռ անձի դիմումով այն դեպքում, երբ փոխհատուցման միջոցի սահմանումից անցել է առնվազն մեկ տարի, կամ քննություն իրականացնող մարմնի նախաձեռնությամբ կարող է անցկացվել կրկնակի քննություն՝ փոփոխվող հանգամանքների կապակցությամբ փոխհատուցման միջոցի կիրառումը շարունակելու և (կամ) դրա վերանայման (ներառյալ փոխհատուցման տուրքի առանձին դրույքաչափի վերանայումը) նպատակահարմարությունը որոշելու համար:

Ելնելով փոփոխված հանգամանքների հետևանքով կրկնակի քննության անցկացման մասին դիմումը ներկայացնելու նպատակներից՝ նման դիմումը պետք է պարունակի ապացույցներ այն մասին, որ

չի պահանջվում շարունակել փոխհատուցման միջոցի կիրառումը՝ սուբսիդավորվող ներմուծմանը հակազդելու և սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու նպատակով,

փոխհատուցման միջոցի առկա չափը գերազանցում է այն չափը, որը բավարար է սուբսիդավորվող ներմուծմանը հակազդելու և սուբսիդավորվող

ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու նպատակով,

առկա փոխհատուցման միջոցը բավարար չէ՝ սուբսիդավորվող ներմուծմանը հակազդելու և սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված վնասը վերացնելու համար:

Փոփոխված հանգամանքների հետևանքով անցկացվող կրկնակի քննությունը պետք է ավարտվի՝ այն սկսելու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում:

176. Սույն Արձանագրության VI բաժնի դրույթները, որոնք վերաբերում են ապացույցները ներկայացնելուն և քննությունը անցկացնելուն, կիրառվում են սույն Արձանագրության 172–178–րդ կետերով նախատեսված կրկնակի քննությունների նկատմամբ՝ հաշվի առնելով համապատասխան տարբերությունները:

177. Սույն Արձանագրության 172–178–րդ կետերի դրույթները կիրառվում են արտահանող երրորդ երկրի կամ արտահանողի՝ սույն Արձանագրության 154–163–րդ կետերին համապատասխան ստանձնած պարտավորությունների նկատմամբ՝ հաշվի առնելով համապատասխան տարբերությունները:

178. Կրկնակի քննությունը կարող է նաև անցկացվել այն արտահանողի համար փոխհատուցման տուրքի առանձին դրույքաչափ սահմանելու նպատակով, որի նկատմամբ կիրառվում է փոխհատուցման միջոցը, սակայն քննություն չի անցկացվել համագործակցությունից հրաժարվելուց տարբեր այլ պատճառներով: Նման կրկնակի քննությունը կարող է սկսվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից՝ նշված արտահանողի դիմումի համաձայն:

8. Փոխհատուցման միջոցի շրջանցման հաստատումը

179. Սույն բաժնի նպատակով փոխհատուցման միջոցի շրջանցում ասելով՝ հասկացվում է ապրանքի մատակարարման եղանակի փոփոխում՝ փոխհատուցման տուրք վճարելուց կամ կամավոր պարտավորությունների կատարումից խուսափելու նպատակով:

180. Փոխհատուցման միջոցի շրջանցումը հաստատելու նպատակով կրկնակի քննությունն անցկացվում է շահագրգիռ անձի դիմումի հիման վրա կամ քննություն իրականացնող մարմնի սեփական նախաձեռնությամբ:

181. Սույն Արձանագրության 180–րդ կետում նշված դիմումը պետք է պարունակի հետևյալ ապացույցները՝

1) փոխհատուցման միջոցի շրջանցումը.

2) փոխհատուցման միջոցի՝ անդամ պետությունների շուկայում նույնանման ապրանքի արտադրության ծավալի և (կամ) վաճառքի և (կամ) գների վրա ազդեցության չեզոքացումը (դրա շրջանցման հետևանքով).

3) հատուկ սուբսիդիայի տրամադրումից ստացված օգուտի պահպանումն ապրանքի (տվյալ ապրանքի բաղադրատարրերի և (կամ) ածանցյալների) արտադրողի և (կամ) արտահանողի կողմից:

182. Սույն Արձանագրության 179–185–րդ կետերի համաձայն անցկացվող կրկնակի քննության ժամանակահատվածի համար, Հանձնաժողովը կարող է ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերի համար սահմանված կարգով գանձվող փոխհատուցման տուրք սահմանել սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի այն բաղկացուցիչ մասերի և (կամ) ածանցյալների համար, որոնք ներմուծվում են Միության մաքսային տարածք արտահանող երրորդ երկրից, ինչպես նաև սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի և (կամ) դրա բաղկացուցիչ մասերի և (կամ) ածանցյալների համար, որոնք ներմուծվում են մաքսային տարածք այլ արտահանող երրորդ երկրից:

183. Այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 179–185–րդ կետերի համաձայն անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը չի հաստատում փոխհատուցման միջոցի շրջանցում, փոխհատուցման տուրքի գումարները, որոնք վճարվել են սույն Արձանագրության 182–րդ կետի համաձայն և ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերի գանձման համար սահմանված կարգով, ենթակա են վերադարձման վճարողին՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

Քննություն իրականացնող մարմինը ժամանակին տեղեկացնում է անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին այն մասին, որ փոխհատուցման միջոցի շրջանցումը չի հաստատվել:

184. Այն դեպքում, երբ սույն Արձանագրության 179–185–րդ կետերի համաձայն անցկացված կրկնակի քննության արդյունքներով հաստատվել է սույն Համաձայնագրի համաձայն կիրառվող փոխհատուցման միջոցի շրջանցում, ապա փոխհատուցման միջոցը Հանձնաժողովի կողմից կարող է տարածվել քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի բաղկացուցիչ մասերի և (կամ) ածանցյալների վրա, որոնք ներմուծվում են Միության մաքսային տարածք արտահանող երրորդ երկրից, ինչպես նաև սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի և (կամ) դրա բաղկացուցիչ մասերի և (կամ) ածանցյալների վրա, որոնք ներմուծվում են Միության մաքսային տարածք այլ արտահանող երրորդ երկրից: Ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերի գանձման համար սահմանված կարգով վճարված փոխհատուցման տուրքերի գումարները ենթակա են հաշվեգրման և բաշխման սույն կետում նշված փոխհատուցման միջոց սահմանելու մասին Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից՝ սույն Արձանագրության հավելվածով նախատեսված կարգով:

185. Փոխհատուցման միջոցի շրջանցումը հաստատելու նպատակով կրկնակի քննությունը պետք է ավարտվի՝ այն սկսելու ամսաթվից հետո 9 ամսվա ընթացքում:

VI. Քննությունների իրականացումը

1. Քննություն իրականացնելու հիմքերը

186. Ներմուծման ավելացված ծավալի և դրանով պայմանավորված անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայությունը հաստատելու նպատակով, ինչպես նաև գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման և, դրանով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասը, նման վնաս հասցնելու վտանգը կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման էական դանդաղեցումը հաստատելու նպատակով, քննությունն իրականացվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից՝ գրավոր դիմումի հիման վրա կամ սեփական նախաձեռնությամբ:

187. Սույն Արձանագրության 186-րդ կետում նշված դիմումը ներկայացվում է՝

1) նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքն արտադրողի (հատուկ պաշտպանական միջոց կիրառելու մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) կամ անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի (հակագնագցման կամ փոխհատուցման միջոց կիրառելու մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) արտադրողի կամ նրա լիազորված ներկայացուցչի կողմից.

2) արտադրողների միության կողմից, որի մասնակիցների թվին են պատկանում նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական միջոց կիրառելու մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) կամ անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի (հակագնագցման կամ փոխհատուցման միջոց կիրառելու մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) արտադրության ընդհանուր ծավալի զգալի մասի՝ առնվազն 25 տոկոսի արտադրողները, կամ նման միության լիազորված ներկայացուցչի կողմից:

188. Սույն Արձանագրության 187-րդ կետում նշված արտադրողների և միությունների լիազորված ներկայացուցիչները պետք է ունենան պատշաճ կերպով ձևակերպված փաստաթղթերով հաստատված լիազորություններ, որոնց բնօրինակները դիմումի հետ ներկայացվում են քննություն իրականացնող մարմին:

189. Սույն Արձանագրության 186-րդ կետում նշված դիմումին կցվում են նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող կամ անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրողների՝ դիմումին կողմ հանդես գալու մասին ապացույցներ: Դիմումին կողմ հանդես գալու համար բավարար ապացույցներ են համարվում՝

1) դիմումատուի հետ անդամ պետություններում նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի արտադրության ընդհանուր ծավալի զգալի մասը՝ առնվազն 25 տոկոսը (հատուկ պաշտպանական միջոց կիրառելու մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) արտադրող՝ անդամ պետություններում նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի այլ արտադրողների՝ դիմումին միանալու մասին փաստաթղթերը,

2) այն փաստաթղթերը, որոնցով հաստատվում է, որ դիմումին կողմ հանդես եկած արտադրողների կողմից (այդ թվում՝ դիմումատուի կողմից) անդամ պետություններում իրականացվող նույնանման ապրանքի արտադրության

մասնաբաժինը կազմում է անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրության ընդհանուր ծավալի առնվազն 25 տոկոսը՝ պայմանով, որ դիմումին կողմ հանդես եկած արտադրողների կողմից (այդ թվում՝ դիմումատուի կողմից) անդամ պետություններում իրականացվող նույնանման ապրանքի արտադրության ծավալը կազմում է դիմումի վերաբերյալ (հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց կիրառելու մասին դիմում ներկայացնելիս) իրենց կարծիքն արտահայտած (կողմ հանդես եկած կամ մերժած) արտադրողների կողմից անդամ պետություններում իրականացվող նույնանման ապրանքի արտադրության ծավալի 50 տոկոսից ավելին:

190. Սույն Արձանագրության 186-րդ կետում նշված դիմումը պետք է պարունակի՝

1) տվյալներ դիմումատուի, դիմումը ներկայացնելու օրվան անմիջապես նախորդող 3 տարվա ընթացքում անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի կողմից իրականացվող նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում), նույնանման ապրանքի (հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) արտադրության ծավալի մասին՝ քանակային կամ արժեքային արտահայտությամբ, ինչպես նաև դիմումին կողմ հանդես եկած արտադրողների կողմից անդամ պետություններում իրականացվող նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում), կամ նույնանման ապրանքի (հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) արտադրության ծավալի մասին՝ քանակային կամ արժեքային արտահայտությամբ, ինչպես նաև Կողմ հանդիսացող պետություններում նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում), կամ նույնանման ապրանքի (հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) ընդհանուր արտադրության ծավալի նրանց մասնաբաժնի մասին.

2) Միության մաքսային տարածք ներմուծվող այն ապրանքի բնութագիրը, որի նկատմամբ առաջարկվում է սահմանել հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց՝ նշելով ԱՏԳ ԱԱ ԵՏՄ-ի կոդը.

3) սույն կետի 2-րդ ենթակետում նշված ապրանքի ծագման կամ ուղարկող արտահանող երրորդ երկրների անունները՝ մաքսային վիճակագրության տվյալների հիման վրա.

4) արտահանող օտարերկրյա պետություններում տվյալ ապրանքի հայտնի արտադրողների և (կամ) արտահանողների մասին և անդամ պետություններում տվյալ ապրանքի հայտնի ներմուծողների ու հիմնական հայտնի սպառողների մասին տեղեկություններ.

5) Միության մաքսային տարածք այն ապրանքի ներմուծման ծավալի փոփոխության մասին տվյալներ, որի նկատմամբ առաջարկվում է սահմանել հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց, նախորդող ժամանակահատվածի համար, ինչպես նաև հաջորդող այն ժամանակահատվածի համար, որի համար դիմումը ներկայացնելու օրվա դրությամբ առկա են վիճակագրական ներկայացուցչական տվյալներ.

6) նախորդող ժամանակահատվածի ընթացքում, ինչպես նաև հաջորդող ժամանակահատվածի ընթացքում, որի համար դիմումը ներկայացնելու օրվա դրությամբ առկա են ներկայացուցչական վիճակագրական տվյալներ, Միության մաքսային տարածքից նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) կամ նույնանման ապրանքի (հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում) արտահանման ծավալի փոփոխման մասին տեղեկություններ:

191. Սույն Արձանագրության 190-րդ կետում նշված տեղեկությունների հետ, ելնելով դիմումի մեջ առաջարկվող միջոցից, դիմումատուն նշում է՝

1) ներմուծման ավելացված ծավալի առկայության ապացույցները, ներմուծման ավելացված ծավալի հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայության ապացույցները, հատուկ պաշտպանական միջոց սահմանելու մասին առաջարկությունը՝ նշելով տվյալ միջոցի չափն ու տևողությունը, և դիմումատուի կողմից առաջարկվող հատուկ պաշտպանական միջոցի գործողության ընթացքում անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի՝ օտարերկրյա մրցակցության պայմաններում աշխատանքին ադապտացվելու համար նախատեսված միջոցառումների նախագիծը (հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում).

2) ապրանքի արտահանման գնի և սովորական արժեքի մասին տեղեկությունները, գնագցող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայության, կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացի էական դանդաղեցման մասին ապացույցները, ինչպես նաև հակազնագցման միջոց սահմանելու մասին առաջարկը՝ նշելով դրա չափն ու գործողության ժամկետը (հակազնագցման միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում).

3) արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիայի առկայության և բնույթի, և հնարավորության դեպքում նաև դրա չափի մասին տեղեկությունները, սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայության, կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացի էական դանդաղեցման մասին ապացույցները, ինչպես նաև

փոխհատուցման միջոց սահմանելու մասին առաջարկը՝ նշելով դրա չափը և գործողության ժամկետը (հակազնագցման միջոցի կիրառման մասին դիմումը ներկայացնելու դեպքում):

192. Գնագրող ներմուծման կամ սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքի առկայության ապացույցները (հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառման մասին դիմում ներկայացնելու դեպքում) և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքի առկայության կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացն էականորեն դանդաղեցնելու մասին ապացույցները (հակազնագցման միջոցի կամ փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին դիմում ներկայացնելու դեպքում) պետք է հիմնվեն օբյեկտիվ այն գործոնների վրա, որոնք բնութագրում են անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի տնտեսական վիճակն ու պետք է արտահայտվեն քանակային և (կամ) արժեքային ցուցանիշներով նախորդող այն ժամանակահատվածի համար, որի համար դիմումը ներկայացնելու օրվա դրությամբ առկա են վիճակագրական ներկայացուցչական տվյալներ (այդ թվում՝ ապրանքի արտադրության ծավալի և դրա իրացման ծավալի, անդամ պետությունների շուկայում ապրանքի մասնաբաժնի, ապրանքի արտադրության ինքնարժեքի, ապրանքի գնի, արտադրական կարողությունների շահագործման չափի, աշխատանքի արտադրողականության, շահույթի չափի, արտադրության եկամտաբերության, ապրանքի իրացման ծավալի, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղում ներդրումների ծավալի մասին տվյալներ):

193. Դիմումի մեջ ներկայացված տվյալները պետք է հղում պարունակեն դրանց ստացման աղբյուրին:

194. Դիմումի մեջ պարունակվող ցուցանիշները նշելիս համադրելիության նպատակով պետք է օգտագործվեն ընդհանուր գումարային և քանակական միավորներ:

195. Դիմումի մեջ ներառված տեղեկությունները պետք է վավերացվեն արտադրողների ղեկավարների կողմից, որոնք ներկայացրել են այդ տեղեկությունները, ինչպես նաև նրանց՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և հաշվապահական հաշվետվությունները կազմելու համար պատասխանատու աշխատակիցների կողմից՝ տվյալ արտադրողներին անմիջականորեն վերաբերող տեղեկությունների առումով:

196. Դիմումը, որին կցվում է դրա ոչ գաղտնի տարբերակը (այն դեպքում, երբ դիմումի մեջ առկա են գաղտնի տեղեկություններ), ներկայացվում է քննություն իրականացնող մարմին՝ սույն Արձանագրության 8-րդ կետի համաձայն, և ենթակա է գրանցման տվյալ մարմնի կողմից դիմումն ստանալու օրը:

197. Դիմումը ներկայացնելու ամսաթիվ է համարվում տվյալ դիմումի՝ քննություն իրականացնող մարմնում գրանցման ամսաթիվը:

198. Հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց կիրառելու մասին դիմումը մերժվում է հետևյալ հիմքերով՝

դիմում ներկայացնելիս սույն Արձանագրության 189–191–րդ կետերում նշված նյութերը չներկայացնելու դեպքում.

դիմումատուի կողմից ներկայացված՝ սույն Արձանագրության 189–191–րդ կետերով նախատեսված նյութերի ոչ հավաստի լինելու դեպքում.

դիմումի ոչ գաղտնի տարբերակը չներկայացնելու դեպքում:

Այլ հիմքերով դիմումի մերժումը չի թույլատրվում:

2. Քննություն սկսելը և անցկացնելը

199. Քննություն իրականացնող մարմինը, նախքան քննություն սկսելու մասին որոշում կայացնելը, սույն Արձանագրության 187–196 կետերի համաձայն պատրաստված՝ հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին դիմում ստանալու վերաբերյալ գրավոր տեղյակ է պահում արտահանող երրորդ երկրին:

200. Քննություն իրականացնող մարմինը, նախքան քննություն սկսելու մասին որոշում կայացնելը, դիմումի գրանցման օրվանից սկսած 30 օրացուցային օրերի ընթացքում ուսումնասիրում է տվյալ դիմումի մեջ պարունակվող ապացույցների և տեղեկությունների բավարար ու հավաստի լինելը՝ սույն Արձանագրության 189–191 կետերի համաձայն: Նման ժամկետը կարող է երկարաձգվել այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմնին անհրաժեշտ է ստանալ հավելյալ տեղեկություններ, բայց այդ ժամկետը չի կարող գերազանցել 60 օրացուցային օրերը:

201. Դիմումը կարող է հետ կանչվել դիմումատուի կողմից՝ նախքան քննությունն սկսելը կամ դրա իրականացման ընթացքում:

Դիմումը համարվում է չներկայացված, եթե այն հետ է կանչվել նախքան քննությունն սկսելը:

Եթե դիմումը հետ է կանչվում քննության անցկացման ընթացքում, քննությունը դադարեցվում է՝ առանց հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց սահմանելու:

202. Նախքան քննությունն սկսելու մասին որոշման ընդունումը՝ դիմումի մեջ ներառված տեղեկությունները չեն հրապարակվում:

203. Քննություն իրականացնող մարմինը, նախքան սույն Համաձայնագրի 200-րդ կետում նշված ժամկետի ավարտը, որոշում է կայացնում քննություն սկսելու կամ դրա անցկացումը մերժելու վերաբերյալ:

204. Քննություն սկսելու մասին որոշում կայացնելու դեպքում քննություն իրականացնող մարմինը գրավոր տեղյակ է պահում արտահանող երրորդ երկրի լիազոր մարմնին, ինչպես նաև իրեն հայտնի մյուս շահագրգիռ անձանց ընդունված որոշման մասին և, նշված որոշումն ընդունելու օրվանից հետո առնվազն 10 աշխատանքային օրերի ընթացքում ապահովում է քննությունն սկսելու մասին

ծանուցման հրապարակումը Պայմանագրում նախատեսված պաշտոնական աղբյուրներում:

205. Քննությունն սկսելու ամսաթիվ է համարվում Միության պաշտոնական համացանցային կայքէջում քննությունն սկսելու մասին ծանուցման հրապարակման ամսաթիվը:

206. Քննություն իրականացնող մարմինը կարող է քննությունն սկսելու մասին որոշում ընդունել (այդ թվում՝ սեփական նախաձեռնությամբ) միայն այն դեպքում, երբ իր տրամադրության տակ առկա են ապացույցներ ներմուծման ավելացված ծավալի և, դրանով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքի առկայության, կամ գնագոյ կամ սուբսիդավորվող ներմուծման և, դրանով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի կամ նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայության կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացի էական դանդաղեցման մասին:

Այն դեպքում, երբ առկա ապացույցները բավարար չեն, նման քննությունը չի կարող սկսվել:

207. Քննության անցկացումը մերժելու մասին որոշում կայացվում է այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմինը, դիմումի քննարկման արդյունքների հիման վրա պարզում է, որ սույն Արձանագրության 190–191–րդ կետերի համաձայն ներկայացված տեղեկություններով չի հաստատվում Միության մաքսային տարածք ներմուծման ավելացված ծավալի, գնագոյ կամ սուբսիդավորվող ներմուծման և (կամ) դրանցով պայմանավորված, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի, կամ այդպիսի վնաս հասցնելու սպառնալիքի կամ գնագոյ կամ սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման էական դանդաղեցման առկայությունը, կամ Միության մաքսային տարածք ներմուծման ավելացված ծավալի հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքի առկայությունը:

208. Քննության անցկացումը մերժելու մասին որոշում կայացնելու դեպքում, քննություն իրականացնող մարմինը նման որոշում ընդունելու օրվանից հետո առնվազն 10 օրացուցային օրերի ընթացքում տեղյակ է պահում դիմումատուին քննության անցկացումը մերժելու պատճառի մասին:

209. Շահագրգիռ անձինք իրավասու են գրավոր և սույն Արձանագրությամբ սահմանված ժամկետում հայտնել քննությանը մասնակցելու իրենց մտադրության մասին: Նրանք համարվում են քննության մասնակիցներ՝ քննություն իրականացնող մարմնի կողմից քննությանը մասնակցելու մտադրության մասին դիմումը գրանցելու օրվանից:

Անդամ պետություններում դիմումին կողմ արտահայտված դիմումատուն և արտադրողները համարվում են քննության մասնակիցներ քննությունն սկսելու օրվանից:

210. Շահագրգիռ անձինք իրավունք ունեն քննության ընթացքը չխախտող ժամկետում ներկայացնելու քննության անցկացման համար անհրաժեշտ տեղեկությունները (ներառյալ գաղտնի տեղեկությունները՝ նշելով նման տեղեկությունների ստացման աղբյուրը):

211. Քննություն իրականացնող մարմինը իրավունք ունի շահագրգիռ անձին դիմելու քննության նպատակով լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու հարցմամբ:

Հարցումները կարող են նաև ուղարկվել անդամ պետությունների այլ կազմակերպությունների:

Նշված հարցումներն ուղարկվում են քննություն իրականացնող մարմնի ղեկավարին (ղեկավարի տեղակալին):

Հարցումը համարվում է շահագրգիռ անձի կողմից ստացված շահագրգիռ անձի լիազոր ներկայացուցչին այն փոխանցելու պահից կամ հարցումը փոստային կապի միջոցով ուղարկելու օրվանից 7 օրացուցային օրեր հետո:

Շահագրգիռ անձի պատասխանը պետք է ներկայացվի քննություն իրականացնող մարմին ոչ ուշ, քան հարցումն ստանալու ամսաթվից 30 օր հետո:

Պատասխանը համարվում է ստացված քննություն իրականացնող մարմնի կողմից, եթե քննություն իրականացնող մարմինը ստացել է այն սույն կետի հինգերորդ պարբերության մեջ նշված ժամկետի սպառման ամսաթվից ոչ ուշ, քան յոթ օր հետո:

Նշված ժամկետը լրանալուն պես շահագրգիռ անձի կողմից ներկայացված տեղեկությունները կարող են հաշվի չառնվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից:

Շահագրգիռ անձի հիմնավորված և գրավոր ներկայացված խնդրանքով պատասխանի տրամադրման ժամկետը կարող է երկարաձգվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից:

212. Այն դեպքում, երբ շահագրգիռ անձը մերժում է քննություն իրականացնող մարմնին անհրաժեշտ տեղեկությունները տրամադրելը, չի ներկայացնում այդ տեղեկությունները սահմանված ժամկետում կամ ներկայացնում է ոչ հավաստի տեղեկություններ՝ այդպիսով զգալիորեն բարդացնելով քննության իրականացումը, նման շահագրգիռ մարմինը համարվում է չհամագործակցող և նախնական կամ վերջնական եզրակացությունները կարող են կայացվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից՝ վերջինիս ունեցած տեղեկությունների հիման վրա:

Հարցվող տեղեկություններն էլեկտրոնային եղանակով կամ քննություն իրականացնող մարմնի հարցման մեջ որոշված ձևաչափով չտրամադրելը չպետք է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից համարվի որպես համագործակցելուց հրաժարվել պայմանով, որ համապատասխան շահագրգիռ անձը կարող է ապացուցել, որ քննություն իրականացնող մարմնի հարցման մեջ սահմանված

տեղեկությունները ներկայացնելու չափորոշիչների ամբողջական կատարումն անհնար է կամ կապված է զգալի չափով նյութական ծախսերի հետ:

Եթե քննություն իրականացնող մարմինը հաշվի չի առնում շահագրգիռ անձի կողմից ներկայացված տեղեկությունները սույն կետի առաջին պարբերության մեջ նշված պատճառներից տարբեր այլ պատճառներով, ապա տվյալ անձը պետք է տեղեկացվի նման որոշում կայացնելու պատճառների և հիմքերի մասին և նրան պետք է հնարավորություն տրվի այդ կապակցությամբ անել մեկնաբանություններ քննություն իրականացնող մարմնի կողմից որոշված ժամկետում:

Եթե քննություն իրականացնող մարմնի նախնական կամ վերջնական եզրակացության պատրաստման ներառյալ ապրանքի սովորական արժեքը որոշելու ընթացքում (հակազնագցման քննության անցկացման ընթացքում) կիրառվել են սույն կետի առաջին պարբերության դրույթները և օգտագործվել են տեղեկություններ (ներառյալ դիմումատուի կողմից տրամադրված տեղեկությունները), ապա նման եզրակացությունների պատրաստման ընթացքում օգտագործված տեղեկությունները պետք է ստուգվեն՝ կիրառելով երրորդ աղբյուրներից կամ շահագրգիռ անձանց կողմից ստացվող մատչելի տեղեկությունները՝ պայմանով, որ նման ստուգման անցկացումը չի բարդացնի քննության ընթացքը և չի հանգեցնի դրա անցկացման համար նախատեսված ժամկետների խախտման:

213. Քննություն իրականացնող մարմինը հակազնագցման կամ փոխհատուցման քննությունն սկսելու մասին որոշումն ընդունելու ամսաթվից հետո հնարավորինս կարճ ժամկետում արտահանող երրորդ երկրի լիազոր մարմին և իրեն հայտնի արտահանողներին ուղարկում է դիմումի կամ դրա ոչ գաղտնի տարբերակի (եթե դիմումը պարունակում է գաղտնի տեղեկություններ) պատճենները, ինչպես նաև տրամադրում է նման պատճեններ այլ շահագրգիռ անձանց՝ վերջիններիս հարցմամբ:

Այն դեպքում, երբ իրեն հայտնի արտահանողների թիվը մեծ է, դիմումի կամ դրա ոչ գաղտնի տարբերակի պատճենն ուղարկվում է միայն արտահանող երրորդ երկրի լիազոր մարմին:

Քննություն իրականացնող մարմինը հատուկ պաշտպանական քննության մասնակիցներին՝ վերջիններիս հարցմամբ, տրամադրում է դիմումի կամ դրա ոչ գաղտնի տարբերակի (այն դեպքում, երբ դիմումի մեջ առկա են գաղտնի տեղեկություններ) պատճենները:

Քննության ընթացքում քննություն իրականացնող մարմինը, հաշվի առնելով գաղտնի տեղեկությունները պաշտպանելու անհրաժեշտությունը, քննության մասնակիցներին՝ վերջիններիս հարցմամբ, հնարավորություն է ընձեռում ծանոթանալու ցանկացած շահագրգիռ անձի կողմից գրավոր ներկայացված տեղեկություններին՝ որպես քննության առարկայի հետ կապված ապացույցներ:

Քննության ընթացքում քննություն իրականացնող մարմինը քննության մասնակիցներին հնարավորություն է ընձեռում ծանոթանալու այլ այն

տեղեկությունների հետ, որոնք կապված են քննության հետ և իրենց կողմից օգտագործվում են քննության ընթացքում, սակայն չեն համարվում գաղտնի տեղեկություններ:

214. Շահագրգիռ անձանց հարցմամբ՝ քննություն իրականացնող մարմինն անցկացնում է խորհրդակցություն անցկացվող քննության առարկայի վերաբերյալ:

215. Քննության ընթացքում շահագրգիռ անձանց հնարավորություն է տրվում պաշտպանելու իրենց շահերը: Այդ նպատակով քննություն իրականացնող մարմինը բոլոր շահագրգիռ անձանց՝ վերջիններիս հարցման հիման վրա, հանդիպելու հնարավորություն է տալիս այն նպատակով, որ նրանք կարողանան ներկայացնել հակադարձ կարծիքներ և հերքումներ առաջարկեն: Նման հնարավորությունն ընձեռվում է՝ հաշվի առնելով տեղեկությունների գաղտնիությունը պահպանելու անհրաժեշտությունը: Հանդիպմանը բոլոր շահագրգիռ անձանց ներկայությունը պարտադիր չէ, և որևէ շահագրգիռ անձի բացակայությունը՝ վերջինիս շահերին վնաս չի հասցնում:

216. Այն արտադրողները, որոնք արտադրանքի արտադրության մեջ օգտագործում են քննության առարկա հանդիսացող ապրանքը, սպառողների հասարակական միությունների ներկայացուցիչները, պետական իշխանության (կառավարման) մարմինները, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ինչպես նաև այլ անձինք իրավունք ունեն քննություն իրականացնող մարմին ներկայացնելու քննության հետ կապված տեղեկություններ:

217. Քննության իրականացման ժամկետը չպետք է գերազանցի՝

1) հատուկ պաշտպանական միջոց կիրառելու մասին դիմումի հիման վրա քննությունն սկսելու օրվանից սկսած 9 ամիս ժամկետը: Այս ժամկետը կարող է երկարաձգվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից, բայց ոչ ավելի, քան 3 ամսով:

2) հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց կիրառելու մասին դիմումի հիման վրա քննությունն սկսելու օրվանից սկսած 12 ամիս ժամկետը: Այս ժամկետը կարող է երկարաձգվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից, բայց ոչ ավելի, քան 6 ամսով:

218. Քննության իրականացումը չպետք է խոչընդոտի քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի մաքսային ձևակերպումներն ավարտին հասցնելը:

219. Քննությունն ավարտելու ամսաթիվ է համարվում սույն Համաձայնագրի 5-րդ կետում նշված Հանձնաժողովի կողմից քննության արդյունքների մասին զեկույցի և Հանձնաժողովի ակտի նախագծի ուսումնասիրման ամսաթիվը:

Եթե քննություն իրականացնող մարմինը հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոցը կիրառելու, վերանայելու կամ չեղյալ հայտարարելու համար հիմքերի բացակայության մասին վերջնական որոշում է կայացրել, ապա քննությունն ավարտելու ամսաթիվ է ճանաչվում քննություն իրականացնող մարմնի կողմից համապատասխան ծանուցման հրապարակման ամսաթիվը:

Ժամանակավոր հատուկ տուրք, ժամանակավոր հակազնագցման տուրք կամ ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանվելու դեպքում, քննությունը պետք է ավարտվի՝ նախքան համապատասխան ժամանակավոր տուրքի գործողության ժամկետը լրանալը:

220. Այն դեպքում, երբ քննության ընթացքում քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է սույն Արձանագրության 3–րդ կետի երկրորդ կամ երրորդ պարբերությամբ նախատեսված հիմքերի բացակայությունը, ապա քննությունն ավարտվում է առանց հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց սահմանելու:

221. Եթե քննություն սկսելու օրվան անմիջապես նախորդող երկու օրացուցային տարիների ընթացքում սույն Արձանագրության 186–րդ կետում նշված դիմումին կողմ հանդես եկած մեկ արտադրողին (հաշվի առնելով վերջինիս՝ Պայմանագրի XIII բաժնի իմաստով անձանց խմբին միանալը) հասնում է Միության մաքսային տարածքում նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական միջոցի կիրառմանը նախորդող քննության անցկացման դեպքում) կամ նույնանման ապրանքի (հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոցի կիրառմանը նախորդող քննության անցկացման դեպքում) արտադրության այնպիսի մասնաբաժին, որի դեպքում, Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող՝ մրցակցության դրության գնահատման մեթոդաբանության համաձայն, տվյալ արտադրողի դիրքը (հաշվի առնելով վերջինիս՝ անձանց խմբին միանալը) Միության համապատասխան ապրանքային շուկայում կարող է ճանաչվել գերիշխող, ապա միջսահմանային շուկաներում մրցակցության ընդհանուր կանոնները պահպանելու նկատմամբ վերահսկողության ոլորտում լիազորված կառուցվածքային ստորաբաժանումը քննություն իրականացնող մարմնի հարցմամբ անցկացնում է հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոցի՝ Միության համապատասխան ապրանքային շուկայում մրցակցության վրա ազդեցության հետևանքների գնահատում:

3. Հակազնագցման քննության իրականացման առանձնահատկությունները

222. Հակազնագցման քննությունը դադարեցվում է առանց հակազնագցման միջոցի սահմանման այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ գնագցման չափը նվազագույն թույլատրելի գնագցման չափից պակաս է, կամ իրականացված կամ հնարավոր գնագցող ներմուծման ծավալը կամ նման ներմուծմամբ պայմանավորված նյութական վնասի չափը կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքը կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացի էական դանդաղեցումն աննշան է:

Ընդ որում, նվազագույն թույլատրելի գնագցման չափի ասելով՝ ենթադրվում է գնագցման այն չափը, որը չի գերազանցում 2 տոկոսը:

223. Որոշակի արտահանող երրորդ երկրից գնագցող ներմուծման ծավալն աննշան է, եթե այն կազմում է Միության մաքսային տարածք քննության առարկա

հանդիսացող ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի 3 տոկոսը՝ պայմանով, որ արտահանող երրորդ երկրներին, որոնցից յուրաքանչյուրի առանձին մասնաբաժինը Միության մաքսային տարածք քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի մեջ 3 տոկոսից պակաս է, միասին վերցված հասնում է Միության մաքսային տարածք քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի ոչ ավելի, քան 7 տոկոսը:

224. Քննություն իրականացնող մարմինը, նախքան հակազնագցման քննության արդյունքներով որոշում կայացնելը, շահագրգիռ անձանց տեղեկացնում է Քննության արդյունքների հիման վրա արված հիմնական եզրահանգումների մասին՝ հաշվի առնելով տեղեկությունների գաղտնիության պահպանման անհրաժեշտությունը և նրանց՝ իրենց մեկնաբանությունները տալու հնարավորություն ընձեռումը:

Շահագրգիռ անձանց մեկնաբանություններ տալու ժամկետը սահմանվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից, սակայն չի կարող 15 օրացուցային օրերից պակաս լինել:

4. Փոխհատուցման քննության իրականացման առանձնահատկությունները

225. Դիմումները քննության համար ընդունելուց հետո և, նախքան քննությունն սկսելու մասին որոշման ընդունումը, քննությունն իրականացնող մարմինը պետք է առաջարկի արտահանող այն երրորդ երկրի լիազոր մարմնին, որից արտահանվում է այն ապրանքը, որի նկատմամբ առաջարկվում է սահմանել փոխհատուցման միջոց, անցկացնել խորհրդակցություն՝ ենթադրվող հատուկ սուբսիդիայի առկայության, չափի ու տրամադրման հետևանքների հետ կապված իրադրությունը ճշտելու և փոխադարձաբար ընդունելի որոշման հասնելու նպատակով:

Այդ խորհրդակցությունները կարող են շարունակվել նաև քննության ընթացքում:

226. Սույն Արձանագրության 225-րդ կետում խորհրդակցությունների անցկացումը չի խոչընդոտում քննությունն սկսելու մասին որոշման կայացումը և փոխհատուցման միջոցի կիրառումը:

227. Փոխհատուցման ուսումնասիրությունը դադարեցվում է առանց փոխհատուցման միջոցի սահմանման՝ այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիայի չափը նվազագույն է, կամ իրականացված կամ հնարավոր սուբսիդավորվող ներմուծման ծավալը կամ նման ներմուծմամբ պայմանավորված նյութական վնասի չափը կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքը կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացի էական դանդաղեցումն աննշան են:

228. Հատուկ սուբսիդիայի չափը ճանաչվում է նվազագույն, եթե այն քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի արժեքի 1 տոկոսից պակաս է:

Սուբսիդավորվող ներմուծման ծավալը, որպես կանոն, ճանաչվում է աննշան, եթե այն ավելի պակաս է, քան Միության մաքսային տարածք քննության առարկա

հանդիսացող ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի 1 տոկոսը՝ պայմանով, որ արտահանող երրորդ երկրներին, որոնցից յուրաքանչյուրի առանձին մասնաբաժինը Միության մաքսային տարածք քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի մեջ 1 տոկոսից պակաս է, միասին վերցված հասնում է Միության մաքսային տարածք քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի ոչ ավելի, քան 3 տոկոսը:

229. Սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող և Միության սակագնային արտոնությունների միասնական համակարգից օգտվող զարգացող կամ առավել քիչ երկրից ծագող ապրանքի առումով փոխհատուցման քննությունը դադարեցվում է այն դեպքում, երբ քննություն իրականացնող մարմինը հաստատում է, որ տվյալ ապրանքի նկատմամբ տրամադրված արտահանող երրորդ երկրի հատուկ սուբսիդիաների ընդհանուր չափը չի գերազանցում դրա արժեքի 2 տոկոսը՝ ապրանքի մեկ միավորի հաշվով, կամ Միության մաքսային տարածք տվյալ երրորդ երկրից նշված ապրանքի ներմուծման մասնաբաժինը այդ ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի մեջ 4 տոկոսից պակաս է՝ պայմանով, որ Միության մաքսային տարածք տվյալ ապրանքի՝ զարգացող կամ առավել քիչ զարգացած երկրներից ներմուծման ընդհանուր մասնաբաժինը, որոնցից յուրաքանչյուրի մասնաբաժինը Միության մաքսային տարածք այդ ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի մեջ 4 տոկոսից պակաս է, չի գերազանցում Միության մաքսային տարածք տվյալ ապրանքի ներմուծման ընդհանուր ծավալի 9 տոկոսը:

230. Քննություն իրականացնող մարմինը, նախքան փոխհատուցման քննության արդյունքներով որոշում կայացնելը, բոլոր շահագրգիռ անձանց տեղեկացնում է քննության ընթացքում արված հիմնական եզրահանգումների մասին՝ հաշվի առնելով տեղեկությունների գաղտնիության պահպանման անհրաժեշտությունը, և նրանց մեկնաբանություններ տալու հնարավորություն ընձեռում:

Շահագրգիռ անձանց մեկնաբանություններ տալու ժամկետը սահմանվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից, սակայն չի կարող 15 օրացուցային օրերից պակաս լինել:

5. Գնագող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման դեպքում անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղը որոշելու առանձնահատկությունները

231. Հակագնագցման կամ փոխհատուցման քննություն իրականացնելիս անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղը հասկացվում է Պայմանագրի 49-րդ հոդվածով սահմանված իմաստով՝ բացառությամբ սույն Արձանագրության 232-րդ և 233-րդ կետերում նշված դեպքերի:

232. Այն դեպքում, երբ անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրողները միաժամանակ նաև այն ապրանքի ներմուծողներն են, որը ենթադրաբար գնագող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա է, կամ փոխկապակցված են այն ապրանքի արտահանողների կամ ներմուծողների հետ,

որը ենթադրաբար գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա է, ապա անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղ ասելով կարող են հասկացվել միայն անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի մնացած արտադրողները:

Անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի արտադրողները համարվում են փոխկապակցված ենթադրաբար գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի արտահանողների կամ ներմուծողների հետ այն դեպքում, եթե՝

նույնանման ապրանքի առանձին արտադրողներն անդամ պետություններում ուղղակիորեն կամ ոչ ուղղակիորեն վերահսկում են քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի արտահանողներին կամ ներմուծողներին.

քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի արտահանողները կամ ներմուծողներն ուղղակիորեն կամ ոչ ուղղակիորեն վերահսկում են անդամ պետություններում նույնանման ապրանքն արտադրողներին.

նույնանման ապրանքի առանձին արտադրողներ անդամ պետություններում և քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի արտահանողները կամ ներմուծողներն ուղղակիորեն կամ ոչ ուղղակիորեն վերահսկվում են երրորդ անձի կողմից.

նույնանման ապրանքի առանձին արտադրողներն անդամ պետություններում և քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի օտարերկրյա արտադրողները, արտահանողները կամ ներմուծողներն ուղղակիորեն կամ ոչ ուղղակիորեն վերահսկում են երրորդ անձին՝ պայմանով, որ քննություն իրականացնող մարմինը հիմքեր ունի ենթադրելու, որ տվյալ փոխկապակցվածությամբ է պայմանավորված տվյալ արտադրողների՝ չփոխկապակցված անձանցից տարբերվող վարքագիծը:

233. Բացառիկ դեպքերում, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղը որոշելիս, տվյալ պետությունների տարածքը կարող է դիտվել որպես տարածք, որի վրա գործում են 2 կամ ավելի աշխարհագրորեն մեկուսացված մրցակցող շուկաներ, իսկ անդամ պետությունների արտադրողները նշված շուկաներից մեկի սահմաններում կարող են դիտարկվել որպես անդամ պետությունների տնտեսության առանձին ճյուղ, եթե այդպիսի արտադրողները նման շուկայում վաճառում են իրենց կողմից արտադրված նույնանման ապրանքի առնվազն 80 տոկոսը՝ սպառման կամ վերամշակման նպատակով, և նույնանման ապրանքի պահանջարկը նման շուկայում գլխավորապես չի բավարարվում նման ապրանքի այն արտադրողների կողմից, որոնք գտնվում են անդամ պետությունների մնացած տարածքում:

Նման դեպքերում գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման հետևանքով անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի, նման վնաս հասցնելու վտանգի կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման գործընթացի էական դանդաղեցման առկայությունը կարող է հաստատվել նույնիսկ այն դեպքում, երբ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի հիմնական մասին վնաս չի հասցվել՝ պայմանով, որ գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման առարկա հանդիսացող ապրանքի վաճառքը

կենտրոնացված է նշված մրցակցող շուկաներից մեկում և գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծումը վնաս է հասցնում նույնանման ապրանքի բոլոր կամ գրեթե բոլոր արտադրողներին անդամ պետություններում՝ նման մեկ շուկայի սահմաններում:

234. Եթե անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղը հասկացվում է սույն Արձանագրության 233-րդ կետում սահմանված իմաստով, և քննության արդյունքներով հակազնագցման կամ փոխհատուցման միջոց կիրառելու մասին որոշում է կայացվում, ապա նման միջոցը կարող է կիրառվել Միության մաքսային տարածք ապրանքի ամբողջ ներմուծման նկատմամբ:

Նման դեպքում հակազնագցման կամ փոխհատուցման տուրք սահմանվում է միայն այն բանից հետո, երբ քննություն իրականացնող մարմինն ապրանքն արտահանողներին հնարավորություն է ընձեռում դադարեցնելու տվյալ ապրանքի արտահանումն այդ տարածք գնագցող գներով (գնագցող ներմուծման դեպքում) կամ սուբսիդավորվող գներով (սուբսիդավորվող ներմուծման դեպքում) կամ ստանձնել համապատասխան պարտավորություններ Միության մաքսային տարածք արտահանման պայմանների առումով՝ պայմանով, որ նման հնարավորությունն արտահանողների կողմից դեռ չի օգտագործվել:

6. Հանրային լուծմներ

235. Քննության ցանկացած մասնակցի կողմից գրավոր և սույն Արձանագրության համաձայն սահմանված ժամկետում ներկայացված միջնորդության հիման վրա քննություն իրականացնող մարմինն ապահովում է հանրային լուծմների անցկացում:

236. Քննություն իրականացնող մարմինը պարտավոր է քննության մասնակիցներին ուղարկել ծանուցում հանրային լուծմների անցկացման ժամի և տեղի մասին, ինչպես նաև հանրային լուծմների անցկացման ընթացքում քննարկվող հարցերի ցանկը:

Հանրային լուծմների անցկացման ամսաթիվը նշանակվում է ոչ շուտ, քան նման ծանուցում ուղարկելու ամսաթվից առնվազն 15 օր հետո:

237. Հանրային լուծմներին իրավունք ունեն մասնակցելու քննության մասնակիցները կամ նրանց ներկայացուցիչները, ինչպես նաև այն անձինք, որոնք ներգրավվել են մասնակիցների կողմից՝ իրենց մոտ եղած քննությանն առնչվող տեղեկությունները ներկայացնելու նպատակով:

Հանրային լուծմների ընթացքում քննության մասնակիցները կարող են հայտնել իրենց կարծիքը և ներկայացնել քննությանն առնչվող ապացույցներ: Քննություն իրականացնող մարմնի ներկայացուցիչն իրավունք ունի հանրային լուծմների մասնակիցներին՝ նրանց կողմից ներկայացվող փաստերի էությանը վերաբերող հարցեր հղելու: Քննության մասնակիցները նաև իրավունք ունեն հարցեր հղելու միմյանց և պարտավոր են պատասխանել այդ հարցերին: Հանրային լուծմների

մասնակիցները պարտավոր չեն բացահայտել գաղտնի համարվող տեղեկությունները:

238. Հանրային լուսմների ընթացքում բանավոր ներկայացված տեղեկությունները հաշվի են առնվում քննության ընթացքում, եթե դրանք քննության մասնակիցների կողմից գրավոր ներկայացվել են քննություն իրականացնող մարմին՝ հանրային լուսմներ անցկացնելու ամսաթվից հետո 15 օրվա ընթացքում:

7. Քննության ընթացքում տեղեկություններ հավաքելը

239. Հակազնազցման կամ փոխհատուցման քննություն սկսելու մասին որոշում ընդունելուց հետո քննություն իրականացնող մարմինը քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի՝ իրեն հայտնի արտահանողներին և (կամ) արտադրողներին ուղարկում է այն հարցերի ցանկը, որոնց նրանք պետք է պատասխանեն:

Հարցերի ցանկն ուղարկվում է նաև նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական քննության անցկացման դեպքում) կամ նույնանման ապրանքի արտադրողներին (հակազնազցման կամ փոխհատուցման քննության անցկացման դեպքում) անդամ պետություններում:

Հարցերի ցանկն անհրաժեշտության դեպքում կարող է ուղարկվել նաև քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծողներին և սպառողներին:

240. Սույն Արձանագրության 239-րդ կետում նշված անձինք, որոնց ուղարկվել է հարցերի ցանկը, պարտավոր են նշված ցանկն ստանալու ամսաթվից հետո 30 օրացուցային օրերի ընթացքում իրենց պատասխանները ներկայացնել քննություն իրականացնող մարմին:

Սույն Արձանագրության 239-րդ կետում նշված անձանց՝ հիմնավորված և գրավոր ներկայացված խնդրանքի հիման վրա, տվյալ ժամկետը կարող է երկարաձգվել քննություն իրականացնող մարմնի կողմից առավելագույնը 14 օրացուցային օր:

241. Հարցերի ցանկը համարվում է ստացված արտահանողի և (կամ) արտադրողի կողմից՝ այն արտահանողի և (կամ) արտադրողի ներկայացուցչին անմիջականորեն փոխանցելու օրվանից կամ այն փոստով ուղարկելու ամսաթվից 7 օրացուցային օրեր հետո:

Ցանկում ներառված հարցերի պատասխանները համարվում են ստացված քննություն իրականացնող մարմնի կողմից, եթե դրանք ստացվել են քննություն իրականացնող մարմին գաղտնի և ոչ գաղտնի տարբերակներով սույն Արձանագրության 240-րդ կետում նշված 30-օրյա ժամկետը լրանալու ամսաթվից կամ երկարաձգված ժամկետը լրանալու օրվանից ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

242. Քննություն իրականացնող մարմինը համոզվում է քննության ընթացքում շահագրգիռ անձանց կողմից ներկայացված տեղեկությունների ճշգրտության և հավաստիության մեջ:

Քննության ընթացքում ներկայացված տեղեկությունները ստուգելու կամ անցկացվող քննության հետ կապված հավելյալ տեղեկություններ ստանալու նպատակով քննություն իրականացնող մարմին, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է ստուգում անցկացնել՝

Երրորդ երկրի տարածքում պայմանով, որ այն ստանում է քննության առարկա հանդիսացող ապրանքին համապատասխան օտարերկրյա արտահանողների և (կամ) արտադրողների համաձայնությունը և նախատեսվող քննության մասին պաշտոնապես ծանուցված երրորդ երկրի կողմից առարկությունները բացակայում են.

անդամ պետության տարածքում պայմանով, որ այն ստանում է քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի համապատասխան ներմուծողների և (կամ) նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի արտադրողների համաձայնությունը:

Ստուգումն անցկացվում է սույն Արձանագրության 239-րդ կետի համաձայն ուղարկված հարցերի ցանկերի պատասխաններն ստանալուց հետո՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օտարերկրյա արտադրողը կամ արտահանողը կամավոր համաձայնում է ստուգում անցկացնելուն՝ նախքան նշված պատասխաններն ուղարկելը և համապատասխան երրորդ երկրի կողմից առարկություն չլինելու դեպքում:

Քննության համապատասխան մասնակիցների համաձայնությունն ստանալուց հետո և նախքան ստուգումն սկսելը՝ նրանց է ուղարկվում այն փաստաթղթերի և նյութերի ցանկը, որոնք պետք է ներկայացվեն ստուգում անցկացնելու համար նշանակված աշխատակիցներին: Քննություն իրականացնող մարմինը ծանուցում է երրորդ երկրին օտարերկրյա այն արտահանողների կամ արտադրողների հասցեների և անվանումների մասին, որոնց նախատեսվում է ստուգել, ինչպես նաև նման ստուգումներն անցկացնելու ամսաթվերի մասին:

Ստուգման ընթացքում կարող են պահանջվել նաև այլ փաստաթղթեր և նյութեր, որոնք անհրաժեշտ են հարցերի ցանկի պատասխաններում ներկայացված տեղեկության հավաստիությունը հաստատելու համար:

Եթե ստուգումն անցկացնելու ընթացքում քննություն իրականացնող մարմինը մտադրվում է նման ստուգման նպատակով ներգրավել տվյալ մարմնի աշխատակիցներ չհանդիսացող փորձագետների, ապա քննության այն մասնակիցները, որոնց նկատմամբ նախատեսվում է իրականացնել ստուգման աշխատանքները, պետք է նախապես ծանուցվեն քննություն իրականացնող մարմնի նման որոշման մասին: Նման փորձագետների մասնակցությունը ստուգմանը թույլատրվում է միայն այն դեպքում, երբ նրանց կողմից՝ ստուգման հետ կապված՝ ստացված տեղեկությունների գաղտնիությունը պահպանելու պայմանը խախտելու համար առկա է սանկցիաների կիրառման հնարավորություն:

243. Քննության ընթացքում ստացված տեղեկություններն ստուգելու կամ իրականացվող քննության հետ կապված հավելյալ տեղեկություններ ստանալու

նպատակով քննություն իրականացնող մարմինն իրավունք ունի իր ներկայացուցիչներին ուղարկելու շահագրգիռ անձանց գտնվելու վայր, հավաքելու տեղեկությունները, անցկացնելու խորհրդակցություններ և բանակցություններ շահագրգիռ անձանց հետ, ծանոթանալու ապրանքի նմուշների հետ և կատարելու քննության իրականացման համար անհրաժեշտ այլ գործողություններ:

8. Անդամ պետությունների լիազոր մարմինների, անդամ պետությունների դիվանագիտական և առևտրային ներկայացուցչությունների կողմից տեղեկության տրամադրումը

244. Սույն ենթաբաժնի նպատակով, անդամ պետությունների լիազոր մարմին ասելով հասկացվում են անդամ պետությունների պետական իշխանության (կառավարման) մարմինները և պետական իշխանության (կառավարման) տարածքային (տեղական) մարմինները, որոնք լիազորված են մաքսային գործի, վիճակագրության, հարկման, իրավաբանական անձանց գրանցման և այլ ոլորտներում:

245. Անդամ պետությունների լիազոր մարմինները, անդամ պետությունների դիվանագիտական և առևտրային ներկայացուցչությունները երրորդ երկրներում քննություն իրականացնող մարմինն են տրամադրում սույն Արձանագրությամբ նախատեսված բոլոր այն տեղեկությունները, որոնք անհրաժեշտ են հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման և փոխհատուցման քննությունների (այդ թվում՝ կրկնակի քննությունների) անցկացման, անցկացված քննությունների արդյունքներով առաջարկների պատրաստման, հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման և փոխհատուցման սահմանված միջոցների արդյունավետության վերահսկման ու Հանձնաժողովի կողմից հաստատված պարտավորությունների կատարման համար:

246. Անդամ պետությունների լիազոր մարմինները, երրորդ երկրներում անդամ պետությունների դիվանագիտական և առևտրային ներկայացուցչությունները պարտավոր են՝

1) քննություն իրականացնող մարմնի հարցումն ստանալու պահից 30 օրացուցային օրերի ընթացքում ներկայացնել իրենց տրամադրության տակ եղած տեղեկությունները կամ զգուշացնել տեղեկությունների տրամադրման անհնարինության մասին՝ նշելով մերժելու պատճառը: Քննություն իրականացնող մարմնի հիմնավորված խնդրանքով հարցվող տեղեկությունները պետք է տրամադրվեն ավելի կարճ ժամկետներում:

2) ապահովեն տրամադրվող տեղեկությունների ամբողջականությունը և հավաստիությունը և անհրաժեշտության դեպքում օպերատիվ կերպով ներկայացնեն համապատասխան լրացումներ և փոփոխություններ:

247. Անդամ պետությունների լիազոր մարմինները, երրորդ երկրներում անդամ պետությունների դիվանագիտական և առևտրային ներկայացուցչություններն իրենց

իրավասության շրջանակներում քննություն իրականացնող մարմինն տրամադրում են տեղեկություններ՝ ըստ հարցվող ժամկետների, այդ թվում՝

1) արտաքին առևտրի մասին վիճակագրական տվյալներ.

2) ապրանքների մասին հայտարարագրերի տվյալներ՝ ըստ մաքսային ընթացակարգերի՝ նշելով ապրանքի ներմուծման (արտահանման) բնահրային և արժեքային ցուցանիշները, ապրանքի առևտրային անվանումը, մատակարարման պայմանները, ծագման երկրները (ուղարկող երկրները, նշանակման երկրները), ուղարկողի և ստացողի անվանումներն ու հաշվառման այլ ռեկվիզիտներ.

3) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներքին շուկայի և անդամ պետությունների տնտեսության համապատասխան ճյուղի մասին տեղեկություններ (այդ թվում՝ ապրանքի արտադրության ծավալների, արտադրական կարողությունների օգտագործման, ապրանքի իրացման, ապրանքի ինքնարժեքի, անդամ պետությունների ազգային ձեռնարկությունների եկամուտների ու կորուստների, անդամ պետությունների ներքին շուկայում ապրանքի գների, արտադրության եկամտաբերության, աշխատակազմի հաստիքների թվի, ներդրումների, ապրանքի արտադրողների ցանկի մասին տվյալներ).

4) անդամ պետությունների՝ քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի շուկայի համապատասխան քննության արդյունքներով հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման միջոցը հնարավոր սահմանելու կամ չսահմանելու հետևանքների գնահատման մասին տեղեկություններ, ինչպես նաև անդամ պետությունների ազգային ձեռնարկությունների արտադրական գործունեության կանխագուշակում:

248. Սույն Արձանագրության 247-րդ կետում նշված տեղեկությունների ցանկն ամբողջական չէ: Անհրաժեշտության դեպքում, քննություն իրականացնող մարմինն իրավունք ունի դիմելու՝ այլ տեղեկություններ ստանալու հարցմամբ:

249. Սույն ենթաբաժնի կատարման հարցերով գրագրությունը և քննություն իրականացնող մարմնի հարցումներով տեղեկությունների տրամադրումն իրականացվում են ռուտերենով: Օտարերկրյա անվանումներ պարունակող առանձին ռեկվիզիտների (ցուցանիշների) դեպքում, թույլատրվում է փոխանցել տեղեկությունները՝ գործածելով լատինական այբուբենը:

250. Տեղեկությունների տրամադրումը գլխավորապես իրականացվում է էլեկտրոնային կրիչների միջոցով: Տեղեկությունների էլեկտրոնային կրիչով տեղեկության տրամադրման հնարավորության բացակայության դեպքում, դրանք փոխանցվում են թղթային կրիչով: Այն տեղեկությունները, որոնք կարող են ներկայացվել աղյուսակով (վիճակագրական և մաքսային տեղեկություններ), տրամադրվում են քննություն իրականացնող մարմնի հարցման մեջ նշված ձևաչափով: Այն դեպքում, երբ նման ձևաչափով տեղեկությունների տրամադրումը հնարավոր չէ, անդամ պետությունների լիազոր մարմինները, երրորդ երկրներում անդամ պետությունների դիվանագիտական և առևտրային

ներկայացուցչությունները դրա մասին ծանուցում են քննություն իրականացնող մարմնին և ներկայացնում հարցվող տեղեկություններն այլ ձևաչափով:

251. Անդամ պետությունների լիազոր մարմիններ, երրորդ երկրներում անդամ պետությունների դիվանագիտական և առևտրային ներկայացուցչություններ ներկայացվող տեղեկություններ տրամադրելու մասին հարցումները գրավոր ձևակերպվում են քննություն իրականացնող մարմնի ձևաթղթի վրա՝ նշելով տեղեկությունների տրամադրման նպատակը, իրավական հիմքերն ու ժամկետը, և ստորագրվում են քննություն իրականացնող մարմնի ղեկավարի (ղեկավարի տեղակալի) կողմից:

252. Քննություն իրականացնող մարմնի հարցումներով տեղեկությունները տրամադրվում են անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին, երրորդ երկրներում անդամ պետությունների դիվանագիտական և առևտրային ներկայացուցչություններին անհատույց հիմքով:

253. Տեղեկությունների փոխանցումն իրականացվում է տեղեկությունները փոխանակող մարմինների միջև համաձայնեցված այն միջոցների օգտագործմամբ, որոնք մատչելի են փոխանցման պահին և ապահովում են տեղեկության պահպանությունն ու պաշտպանությունը չթույլատրված մուտքից: Այն դեպքում, երբ տեղեկություններն ուղարկվում են ֆաքսիմիլային կապի միջոցով, փաստաթղթի բնօրինակը նույնպես պետք է ուղարկվի փոստային կապի միջոցով:

9. Գաղտնի տեղեկությունները

254. Այն տեղեկությունները, որոնք անդամ պետության օրենսդրությամբ համարվել են գաղտնի տեղեկություններ (ներառյալ առևտրային, հարկային և այլ գաղտնի տեղեկություններ)՝ բացառությամբ պետական գաղտնիքի (պետական գաղտնիքների), կամ սահմանափակ մատչելիությամբ ծառայողական տեղեկությունների, ներկայացվում են քննություն իրականացնող մարմնին՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ նման տեղեկությունների նկատմամբ սահմանված պահանջների պահպանմամբ:

Քննություն իրականացնող մարմինն ապահովում է նման տեղեկությունների պահպանման անհրաժեշտ մակարդակը:

255. Շահագրգիռ անձի կողմից քննության մարմին ներկայացված տեղեկությունները քննվում են վերջինիս կողմից որպես գաղտնի տեղեկություններ այն դեպքում, երբ տվյալ անձը ներկայացնում է հիմնավորումներ, որոնք վկայում են նաև այն մասին, որ նման տեղեկությունների բացահայտումը մրցակցային առավելություն կտա երրորդ անձին կամ կառաջացնի բացասական հետևանքներ տվյալ տեղեկությունները տրամադրած անձի կամ այն անձի համար, որից վերջինս ստացել է նման տեղեկություններ:

256. Գաղտնի տեղեկությունները տրամադրող շահագրգիռ անձինք պարտավոր են դրանց հետ միասին տրամադրել նման տեղեկությունների ոչ գաղտնի տարբերակը:

Ոչ գաղտնի տարբերակը պետք է լինի բավարար չափով մանրամասն՝ գաղտնի տարբերակով ներկայացված տեղեկությունների էությունը հասկանալու համար:

Բացառիկ դեպքերում, երբ շահագրգիռ անձը չի կարող տրամադրել գաղտնի տեղեկությունների ոչ գաղտնի տարբերակը, նա պետք է հիմնավորում տրամադրի՝ մանրամասն ձևակերպելով այն պատճառները, որոնց հիման վրա ոչ գաղտնի տարբերակի տրամադրումը հնարավոր չէ:

257. Եթե քննություն իրականացնող մարմինը հաստատի, որ շահագրգիռ անձի կողմից ներկայացված հիմնավորումներով չի կարելի ներկայացված տեղեկությունները որակել որպես գաղտնի տեղեկություններ, կամ եթե գաղտնի տեղեկությունների ոչ գաղտնի տարբերակը չներկայացրած շահագրգիռ անձը չի ներկայացնում գաղտնի տեղեկությունների ոչ գաղտնի տարբերակը ներկայացնելու անհնարինության հիմնավորում կամ ներկայացնում է այնպիսի տեղեկություններ, որոնք չեն կարող համարվել գաղտնի տեղեկությունների ոչ գաղտնի տարբերակը ներկայացնելու անհնարինության հիմնավորում, ապա քննություն իրականացնող մարմինը կարող է հաշվի չառնել այդ տեղեկությունները:

258. Քննություն իրականացնող մարմինը պարտավոր է չհրապարակել և երրորդ անձանց չփոխանցել գաղտնի տեղեկությունները՝ առանց նման տեղեկություններ տրամադրած շահագրգիռ անձի կամ սույն Արձանագրության 244-րդ կետում նշված անդամ պետությունների լիազոր անձանց և երրորդ երկրներում անդամ պետությունների դիվանագիտական ու առևտրային ներկայացուցչությունների գրավոր համաձայնության:

Դիմումատուների, քննության մասնակիցների, շահագրգիռ անձանց կամ սույն Արձանագրության 244-րդ կետում նշված անդամ պետությունների լիազոր անձանց և երրորդ երկրներում անդամ պետությունների դիվանագիտական ու առևտրային ներկայացուցչությունների կողմից քննության իրականացման նպատակով քննություն իրականացնող մարմին ներկայացված գաղտնի տեղեկության հրապարակման, սեփական շահի համար և այլ ոչ նպատակային օգտագործման համար քննություն իրականացնող մարմնի պաշտոնատար անձինք կամ աշխատակիցները կարող են զրկվել Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով նախատեսված արտոնություններից ու անձեռնմխելիությունից և ենթարկվել պատասխանատվության՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատված կարգով:

Սույն Արձանագրությամբ չի խոչընդոտվում, որպեսզի քննություն իրականացնող մարմինը հրապարակի այնպիսի տեղեկություններ, որոնք պարունակում են այն պատճառները, որոնց հիման վրա Հանձնաժողովը կայացրել է որոշումներ, կամ այն ապացույցները, որոնց վրա Հանձնաժողովը հիմնվել է, այնքանով, որքանով դա անհրաժեշտ է՝ այդ պատճառներն ու ապացույցները Միության Դատարանում պարզաբանելու համար:

Քննություն իրականացնող մարմնում գաղտնի տեղեկությունների օգտագործման և պահպանման կարգը հաստատվում է Հանձնաժողովի կողմից:

10. Շահագրգիռ անձինք

259. Քննության իրականացման ընթացքում շահագրգիռ անձինք են համարվում

1) նույնանման կամ անմիջապես մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական քննություն իրականացնելու դեպքում) կամ նույնանման ապրանքի (հակազնագցման կամ փոխհատուցման քննություն իրականացնելու դեպքում) արտադրողներն անդամ պետություններում.

2) անդամ պետություններում արտադրողների միությունները, որոնց մասնակիցների մեծամասնությունը նույնանման կամ անմիջապես մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական քննություն իրականացնելու դեպքում) կամ նույնանման ապրանքի (հակազնագցման կամ փոխհատուցման քննություն իրականացնելու դեպքում) արտադրողներ են.

3) արտադրողների միությունները, որոնց մասնակիցներն իրականացնում են նույնանման կամ անմիջապես մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական քննություն իրականացնելու դեպքում) կամ նույնանման ապրանքի (հակազնագցման կամ փոխհատուցման քննություն իրականացնելու դեպքում) արտադրության ընդհանուր ծավալի ավելի, քան 25 տոկոսի արտադրությունը անդամ պետություններում.

4) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողը, օտարերկրյա արտադրողը կամ ներմուծողը, ինչպես նաև ապրանքների օտարերկրյա արտադրողների, արտահանողների կամ ներմուծողների միությունը, որի մասնակիցների մեծ մասն արտահանող երրորդ երկրից կամ ապրանքի ծագման երկրից տվյալ ապրանքի արտադրողներ, արտահանողներ կամ ներմուծողներ են.

5) արտահանող երրորդ երկրի կամ ապրանքի ծագման երկրի լիազոր մարմինը.

6) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի սպառողները, եթե նրանք օգտագործում են նման ապրանքն արտադրանքի արտադրության մեջ, կամ նման սպառողների միությունները անդամ պետություններում:

7) սպառողների հասարակական միությունները (եթե ապրանքը հիմնականում ֆիզիկական անձանց կողմից սպառման առարկա է):

260. Քննության ընթացքում շահագրգիռ անձինք գործում են ինքնուրույն կամ իրենց ներկայացուցիչների միջոցով, որոնք ունեն փաստաթղթերով ձևակերպված լիազորություններ:

Եթե քննության ընթացքում շահագրգիռ անձը գործում է լիազոր ներկայացուցչի միջոցով, ապա քննություն իրականացնող մարմինը շահագրգիռ անձին փոխանցում է քննության առարկայի մասին բոլոր տեղեկությունները միայն այդ ներկայացուցչի միջոցով:

11. Քննության հետ կապված՝ ընդունվող որոշումների մասին ծանուցումները

261. Քննություն իրականացնող մարմինը Միության համացանցային պաշտոնական կայքէջում հրապարակում է քննության հետ կապված՝ ընդունվող որոշումների մասին հետևյալ ծանուցումները՝

քննությունն սկսելու մասին.

ժամանակավոր հատուկ, ժամանակավոր հակազնագցման կամ ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանելու մասին.

սույն Արձանագրության 104-րդ կետի համաձայն հակազնագցման տուրքի հնարավոր կիրառման կամ սույն Արձանագրության 169-րդ կետի համաձայն փոխհատուցման տուրքի հնարավոր կիրառման մասին.

հատուկ պաշտպանական քննությունների ավարտի մասին.

քննության ավարտի մասին, որի արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հանգել է հակազնագցման կամ փոխհատուցման տուրք սահմանելու համար հիմքերի առկայության կամ համապատասխան պարտավորությունները հաստատելու նպատակահարմարության մասին եզրակացության.

համապատասխան պարտավորությունները հաստատելու առնչությամբ քննության ավարտի կամ կասեցման մասին.

քննության ավարտի մասին, որի արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հանգել է հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման կամ փոխհատուցման տուրք սահմանելու համար հիմքերի բացակայության մասին եզրակացության.

քննության առնչությամբ ընդունվող այլ որոշումների մասին:

Նման ծանուցումներն ուղարկվում են արտահանող երրորդ երկրի լիազոր մարմին և քննություն իրականացնող մարմնին հայտնի այլ շահագրգիռ անձանց:

262. Քննությունն սկսվելու մասին ծանուցումը հրապարակվում է քննություն իրականացնող մարմնի կողմից քննությունն սկսելու մասին որոշումն ընդունվելու ամսաթվից ոչ ավելի, քան 10 օր հետո:

1) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ամբողջական բնութագիրը.

2) արտահանող երրորդ երկրի անվանումը.

3) Միության մաքսային տարածք՝ ավելացված ծավալով ներմուծման առկայության և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ վնասի կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքի առկայության մասին վկայող փաստերի համառոտ նկարագիրը (հատուկ պաշտպանական քննություն սկսելու մասին որոշում ընդունելու դեպքում).

4) այն տեղեկությունների համառոտ նկարագիրը, որոնք վկայում են գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման առկայության և անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված նյութական վնասի կամ նման վնաս հասցնելու սպառնալիքի առկայության կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման էական դանդաղեցման մասին (հակազնագցման կամ փոխհատուցման քննություն սկսելու մասին որոշում ընդունելու դեպքում).

5) այն հասցեն, որին շահագրգիռ անձինք կարող են ուղարկել իրենց կարծիքը և քննությանն առնչվող տեղեկությունները.

6) 25 օրացուցային օրեր տևողությամբ ժամկետը, որի ընթացքում քննություն իրականացնող մարմինը շահագրգիռ անձանց կողմից ընդունում է քննությանը մասնակցելու մտադրության մասին դիմումները.

7) 45 օրացուցային օրեր տևողությամբ ժամկետը, որի ընթացքում քննություն իրականացնող մարմինը քննության մասնակիցների կողմից ընդունում է հանրային լուրմներ անցկացնելու մասին միջնորդությունները.

8) 60 օրացուցային օրեր տևողությամբ ժամկետը, որի ընթացքում քննություն իրականացնող մարմինը շահագրգիռ անձանց կողմից ընդունում է գրավոր տրամադրվող մեկնաբանություններ և քննությանն առնչվող տեղեկություններ:

263. Ժամանակավոր հատուկ, ժամանակավոր հակազնագցման կամ ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանելու մասին ծանուցումը հրապարակվում է Հանձնաժողովի կողմից նման որոշում ընդունվելու ամսաթվից հետո ոչ ավելի, քան 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում և պետք է պարունակի նաև հետևյալ տեղեկությունները՝

1) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի անվանումը, կամ արտահանող երրորդ երկրի անվանումը (եթե արտահանողի անվանումը հնարավոր չէ տրամադրել).

2) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի՝ մաքսային հսկողություն իրականացնելու համար բավարար բնութագիրը.

3) գնագցող ներմուծման առկայության մասին դրական եզրակացության համար հիմքերը՝ նշելով գնագցման չափը և հաշվարկի մեթոդաբանությունն ընտրելու համար հիմքերի ու ապրանքի սովորական արժեքի և դրա արտահանման գնի համեմատության բնութագիրը (ժամանակավոր հակազնագցման տուրք սահմանելու դեպքում).

4) սուբսիդավորվող ներմուծման առկայության մասին դրական եզրակացության համար հիմքերը՝ սուբսիդիաների առկայության փաստի բնութագրմամբ և ապրանքի մեկ միավորի համար հաշվարկված սուբսիդիայի մասին նշումով (ժամանակավոր փոխհատուցման տուրք սահմանելու դեպքում).

5) անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ կամ նյութական վնասի, նման վնաս հասցնելու վտանգի առկայությունը կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման էական դանդաղեցումը հաստատելու համար հիմքերը.

6) ներմուծման ավելացված ծավալի, գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման և, համապատասխանաբար, անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղին հասցված լուրջ կամ նյութական վնասի, նման վնաս հասցնելու սպառնալիքի կամ անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի ստեղծման էականորեն դանդաղելու միջև պատճառահետևանքային կապ հաստատելու համար հիմքերը.

7) ներմուծման ավելացված ծավալի առկայության մասին դրական եզրակացության համար հիմքերը (ժամանակավոր հատուկ տուրք սահմանելու դեպքում):

264. Սույն Արձանագրության 104-րդ կետի համաձայն՝ հակազնագցման տուրքի հնարավոր կիրառման մասին ծանուցումը կամ սույն Արձանագրության 169-րդ կետի համաձայն փոխհատուցման տուրքի հնարավոր կիրառման մասին ծանուցումը պետք է պարունակի՝

1) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի՝ մաքսային հսկողություն իրականացնելու համար բավարար բնութագիրը.

2) քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողի անվանումը, կամ արտահանող երրորդ երկրի անվանումը (եթե արտահանողի անվանումը հնարավոր չէ տրամադրել).

3) սույն Արձանագրության 104-րդ կամ 169-րդ կետերում նշված պայմանների կատարումը վկայող տեղեկությունների համառոտ նկարագիրը:

265. Հատուկ պաշտպանական քննության ավարտի մասին ծանուցումը հրապարակվում է քննության ավարտի ամսաթվից ոչ ավելի, քան 3 աշխատանքային օրեր հետո և պետք է պարունակի քննություն իրականացնող մարմնի կողմից՝ իր տրամադրության տակ եղած տեղեկությունների վերլուծության հիման վրա արված հիմնական եզրահանգումները:

266. Քննությունն ավարտվելու մասին ծանուցումը, որի արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հանգել է հակազնագցման կամ փոխհատուցման տուրք սահմանելու հիմքերի առկայության կամ համապատասխան պարտավորությունները հաստատելու նպատակահարմարության մասին եզրակացության, հրապարակվում է քննությունն ավարտվելու ամսաթվից հետո 3 աշխատանքային օրերը չգերազանցող ժամկետում և պետք է պարունակի՝

1) քննություն իրականացնող մարմնի վերջնական եզրակացության պարզաբանումը քննության արդյունքների մասին.

2) այն փաստերի նշումը, որոնց հիման վրա կայացվել է նման եզրակացություն.

3) սույն Արձանագրության 263-րդ կետում նշված տեղեկությունները.

4) քննության ընթացքում քննության առարկա հանդիսացող ապրանքն արտահանողների և ներմուծողների փաստարկների ու պահանջներն ընդունելու և չընդունելու պատճառները.

5) որոշումներն ընդունելու պատճառների մատնանշում՝ սույն Արձանագրության 48- 51-րդ կետերի համաձայն:

267. Համապատասխան պարտավորությունները հաստատվելու առնչությամբ քննությունն ավարտվելու կամ կասեցվելու մասին ծանուցումը հրապարակվում է քննությունն ավարտվելու կամ կասեցվելու ամսաթվից հետո 3 աշխատանքային օրերը չգերազանցող ժամկետում և պետք է պարունակի այդ պարտավորությունների ոչ գաղտնի տարբերակը:

268. Քննությունն ավարտվելու մասին ծանուցումը, որի արդյունքներով քննություն իրականացնող մարմինը հանգել է հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման միջոց սահմանելու համար հիմքերի բացակայության մասին եզրակացության, հրապարակվում է քննությունն ավարտվելու ամսաթվից հետո 3 աշխատանքային օրերը չգերազանցող ժամկետում և պետք է պարունակի՝

1) քննություն իրականացնող մարմնի վերջնական եզրակացության պարզաբանումը քննության արդյունքների մասին.

2) այն փաստերի նշումը, որոնց հիման վրա կայացվել է սույն կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված եզրակացությունը:

269. Քննությունն ավարտվելու մասին ծանուցումը, որի արդյունքներով ,սույն Արձանագրության 272-րդ կետի համաձայն, որոշում է կայացվել միջոց չկիրառելու մասին, հրապարակվում է նման որոշում կայացվելու ամսաթվից հետո 3 աշխատանքային օրը չգերազանցող ժամկետում և պետք է պարունակի հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման միջոց չկիրառելու մասին Հանձնաժողովի կողմից որոշում կայացվելու պատճառների պարզաբանումը՝ նշելով այն փաստերն ու եզրահանգումները, որոնց հիման վրա կայացվել է տվյալ որոշումը:

270. Քննություն իրականացնող մարմինն ապահովում է իրականացվող քննությունների և կիրառվող միջոցների մասով՝ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպությունը հիմնադրելու մասին 1994 թվականի ապրիլի 15-ի Մարաբեշյան համաձայնագրով նախատեսված բոլոր ծանուցումների սահմանված կարգով ուղարկումը Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության իրավասու մարմիններ:

271. Սույն Արձանագրության 261-270-րդ կետերի դրույթները, հաշվի առնելով համապատասխան տարբերությունները, կիրառվում են կրկնակի քննություններ սկսելու և ավարտելու մասին ծանուցումների նկատմամբ:

VII. Հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման և փոխհատուցման միջոց չկիրառելը

272. Հանձնաժողովը քննության արդյունքներով կարող է հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման կամ փոխհատուցման միջոց չկիրառելու մասին որոշում կայացնել նույնիսկ այն դեպքում, երբ նման միջոցի կիրառումը համապատասխանում է սույն Արձանագրությամբ սահմանված չափորոշիչներին:

Նշված որոշումը կարող է ընդունվել Հանձնաժողովի կողմից այն դեպքում, երբ շահագրգիռ անձանց կողմից ներկայացված բոլոր տեղեկությունների վերլուծության հիման վրա քննություն իրականացնող մարմինը պատրաստել է եզրակացություն այն մասին, որ նման միջոցի կիրառումը կարող է վնաս հասցնել անդամ պետությունների շահերին: Նման որոշումը կարող է վերանայվել այն դեպքում, երբ դրա կայացման համար հիմք հանդիսացած պատճառները փոփոխվել են:

273. Սույն Արձանագրության 272-րդ կետի երկրորդ պարբերության մեջ նշված եզրակացությունը պետք է հիմնված լինի անդամ պետությունների տնտեսության

ճյուղի, քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի սպառողների (եթե նրանք այդ ապրանքն օգտագործում են արտադրանք արտադրելիս), և անդամ պետություններում նման սպառողների միությունների, սպառողների հասարակական միությունների (եթե ապրանքը հիմնականում ֆիզիկական անձանց կողմից սպառման ենթակա առարկա է) և տվյալ ապրանքը ներմուծողների շահերի ընդհանուր գնահատման արդյունքների վրա:

Ընդ որում, նման եզրակացությունը կարող է կայացվել միայն այն բանից հետո, երբ նշված անձանց հնարավորություն է ընձեռվել տալու իրենց մեկնաբանությունները նշված հարցի շուրջ՝ սույն Արձանագրության 274-րդ կետի համաձայն: Նման եզրակացությունը պատրաստելիս հատուկ ուշադրություն պետք է դարձվի անդամ պետությունների համապատասխան առևտրային շուկայում առևտրի բնականոն ընթացքի և մրցակցության վիճակի ու անդամ պետությունների տնտեսության ճյուղի վիճակի վրա ներմուծման ավելացված ծավալի, գնագցող կամ սուբսիդավորվող ներմուծման խաթարող ազդեցությունը վերացնելու անհրաժեշտության վրա:

274. Սույն Արձանագրության 272-րդ կետի դրույթների կիրառման նպատակով նույնանման կամ անմիջականորեն մրցակցող ապրանքի (հատուկ պաշտպանական քննության անցկացման դեպքում) կամ անդամ պետություններում նույնանման ապրանքի (հակագնացման կամ փոխհատուցման քննություն անցկացնելու դեպքում) արտադրողներն անդամ պետություններում, դրանց միությունները, քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի ներմուծողները և ներմուծողների միությունները, քննության առարկա հանդիսացող ապրանքի սպառողները (եթե նրանք այդ ապրանքն օգտագործում են արտադրանք արտադրելիս) և անդամ պետություններում նման սպառողների միությունները, սպառողների հասարակական միությունները (եթե ապրանքը հիմնականում ֆիզիկական անձանց կողմից սպառման ենթակա առարկա է) իրավունք ունեն սույն Արձանագրության 262-րդ կետի համաձայն հրապարակվող ծանուցման մեջ սահմանված ժամկետում ներկայացնելու իրենց մեկնաբանությունները և տեղեկությունները նշված հարցի շուրջ: Այդ մեկնաբանությունները և տեղեկությունները կամ դրանց ոչ գաղտնի տարբերակը համապատասխան դեպքերում պետք է ներկայացվեն սույն կետով սահմանված այլ շահագրգիռ անձանց՝ դրանց հետ ծանոթանալու նպատակով, որոնք իրավունք ունեն ներկայացնելու իրենց պատասխան մեկնաբանությունները:

Սույն կետի համաձայն տրամադրվող տեղեկությունները պետք է հաշվի առնվեն անկախ վերջինիս տրամադրման աղբյուրից՝ դրանց հավաստիությունը հաստատող օբյեկտիվ փաստերի առկայության դեպքում:

VIII. Եզրափակիչ դրույթներ

1. Հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման և փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասին որոշումները դատական կարգով բողոքարկելու առանձնահատկությունները

275. Հատուկ պաշտպանական, հակազնագցման և փոխհատուցման միջոցների կիրառման հետ կապված Հանձնաժողովի որոշումները և (կամ) գործողությունները (անգործությունը) բողոքարկելու մասին գործերի ուսումնասիրության կարգը և առանձնահատկությունները որոշվում են Միության դատարանի կանոնադրությամբ (Պայմանագրի 2-րդ հավելված) և Միության դատարանի կանոնակարգով:

2. Միության դատարանի որոշումների կատարումը

276. Հանձնաժողովն անհրաժեշտ միջոցներ է ձեռնարկում Միության դատարանի հատուկ, պաշտպանական, հակազնագցման և փոխհատուցման միջոցների կիրառմանը վերաբերվող որոշումները կատարելու համար: Միության դատարանի կողմից Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին անհամապատասխան ճանաչված Հանձնաժողովի որոշումները Հանձնաժողովի կողմից համապատասխանեցվում են Պայմանագրին և (կամ) Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերին՝ քննություն իրականացնող մարմնի նախաձեռնությամբ Միության դատարանի որոշումը կատարելու մասով կրկնակի քննություն իրականացնելու միջոցով:

Կրկնակի քննություն իրականացնելիս, հաշվի առնելով համապատասխան տարբերությունները, կիրառվում են քննության իրականացմանը վերաբերվող դրույթները:

Սույն կետով նախատեսված կրկնակի քննություն իրականացնելու ժամկետը, որպես կանոն, չի գերազանցում 9 ամիսը:

3. Քննության ընթացակարգերի վարումը

277. Սույն Արձանագրության կատարման նպատակով Հանձնաժողովը որոշումներ է ընդունում քննություն սկսելու, իրականացնելու, ավարտելու և (կամ) կասեցնելու ընթացակարգերի վերաբերյալ: Հանձնաժողովի կողմից ընդունված որոշումների արդյունքում չպետք է փոփոխվեն Պայմանագրի դրույթները, կամ դրանք չպետք է հակասեն այդ դրույթներին:

Հավելված
Երրորդ երկրների նկատմամբ հատուկ
պաշտպանական, հակազնազցման
(հակադեմփինգային) և փոխհատուցման
միջոցների կիրառման մասին
Արձանագրության

**Կանոնակարգ
հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի հաշվեգրման և բաշխման
մասին**

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Կանոնակարգով սահմանվում է անդամ պետությունների միջև Եվրասիական տնտեսական միության մասին Պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագիր) IX բաժնին համապատասխան սահմանված հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարների հաշվեգրման և բաշխման կարգը: Նշված կարգը կիրառվում է նաև հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարների նկատմամբ հաշվարկված տույժերի գումարների առնչությամբ՝ Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքի համաձայն նախատեսված դեպքերում և կարգով:
2. Սույն Կանոնակարգում օգտագործվող հասկացությունները կիրառվում են «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք ազդեցություն ունեցող այլ տուրքերի, հարկերի և գանձումների) գումարների հաշվեգրման ու բաշխման կարգի մասին» Արձանագրությամբ, «Դրանք՝ անդամ պետությունների բյուջեներ որպես եկամուտ փոխանցելու կարգի մասին» Արձանագրությամբ (Պայմանագրի 5-րդ հավելված), «Երրորդ երկրների նկատմամբ հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման և փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասին» Արձանագրությամբ (Պայմանագրի 8-րդ հավելված) և Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքով սահմանված իմաստներով:

**II. Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարների
հաշվեգրումն ու հաշվառումը**

3. Հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման, փոխհատուցման միջոցի կիրառման մասին Հանձնաժողովի որոշումներն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերը (բացառությամբ ժամանակավոր հատուկ, ժամանակավոր հակազնազցման, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերի), որոնց վճարման պարտավորությունը Միության մաքսային տարածք ներս բերվող ապրանքների առումով ծագել է համապատասխան միջոցը կիրառելու օրվանից, ենթակա են հաշվեգրման, բաշխման և անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցման «Ներմուծվող

մաքսատուրքերի (համարժեք ազդեցություն ունեցող այլ տուրքերի, հարկերի և գանձումների) գումարների հաշվեգրման և բաշխման կարգի մասին» Արձանագրությամբ, «Դրանք՝ անդամ պետությունների բյուջեներ որպես եկամուտ փոխանցելու կարգի մասին» Արձանագրությամբ (Պայմանագրի 5-րդ հավելված) սահմանված կարգով և նորմատիվներով՝ հաշվի առնելով սույն Կանոնակարգով սահմանված առանձնահատկությունները:

4. Սահմանված ժամկետներում մյուս անդամ պետությունների բյուջեներ բաշխված հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման գումարները չփոխանցելու կամ ոչ ամբողջությամբ փոխանցելու և այդ անդամ պետության լիազոր մարմնից հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարների բացակայության մասին տեղեկություններ չստանալու դեպքերում կիրառվում են «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք ազդեցություն ունեցող այլ տուրքերի, հարկերի և գանձումների) գումարների հաշվեգրման և բաշխման կարգի մասին» Արձանագրության 20-28-րդ կետերի դրույթները, «Դրանք անդամ պետությունների բյուջեներ որպես եկամուտ փոխանցելու կարգի մասին» Արձանագրության դրույթները (Պայմանագրի 5-րդ հավելված), որոնք սահմանվել են անդամ պետությունների միջև ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվեգրման և բաշխման համար:

5. Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարները ենթակա են հաշվեգրման ազգային արժույթով անդամ այն պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվին, որտեղ դրանք ենթակա են վճարման Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսդրության համաձայն, այդ թվում՝ տվյալ տուրքերի գանձման դեպքում:

6. Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերը մուծվում են վճարողների կողմից անդամ այն պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվին, որում դրանք ենթակա են վճարման Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսդրության, առանձին հաշվարկային (վճարման) փաստաթղթերի (հանձնարարականների) համաձայն:

7. Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարները չեն կարող հաշվանցվել այլ վճարներ մուծելու դիմաց՝ բացի մաքսավճարների, ինչպես նաև տույժերի (տուկոսների) վճարման համար մուծողների պարտքի մարման դիմաց հաշվանցումից (այսուհետ՝ հաշվանցում պարտքի մարման դիմաց):

8. Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի վճարման դիմաց կարող են հաշվանցվել հարկեր ու գանձումներ, ինչպես նաև այլ վճարներ (բացառությամբ ներմուծման մաքսատուրքերի, ինչպես նաև արտահանման մաքսատուրքերի, որոնք կիրառվում են Միության մաքսային տարածքի սահմաններից դուրս արտահանվող հում նավթի և նավթից ստացված ապրանքների առանձին կատեգորիաների (նավթամթերքների) նկատմամբ), որոնք մուտքագրվել են այն անդամ պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվին, որտեղ դրանք

ենթակա են վճարման՝ Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքի համաձայն:

Ներմուծման մաքսատուրքերը կարող են հաշվանցվել հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի վճարման գծով վճարողների պարտքի մարման դիմաց:

9. Լիազոր մարմիններն առանձին-առանձին հաշվի են առնում

1) լիազոր մարմնի միասնական հաշվին հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի մուտքերը (վերադարձվող գումարները, պարտքի մարման դիմաց հաշվանցումները),

2) բաշխված հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարները, որոնք փոխանցվել են այլ անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին,

3) անդամ պետության բյուջե հաշվեգրված մուտքերը, որոնք առաջացել են այդ անդամ պետության կողմից հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերը բաշխելու արդյունքում,

4) այլ անդամ պետություններից անդամ պետության բյուջե մուտքագրված հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարները,

5) հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերը բաշխելու հետ կապված գումարների փոխանցման գծով անդամ պետության պարտավորությունների չկատարման, մասամբ կատարման և (կամ) ոչ ժամանակին կատարման հանգեցնող՝ սույն Կանոնակարգի խախտման համար անդամ պետությունների բյուջե մուտքագրված տոկոսները,

6) հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի այն գումարները, որոնց փոխանցումը մյուս անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին կասեցվել է:

10. Սույն Կանոնակարգի 9-րդ կետում նշված մուտքերը, յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից առանձին-առանձին, արտացոլվում են բյուջեի կատարողականում:

11. Լիազոր մարմնի միասնական հաշվին անդամ պետության օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրը մուտք եղած հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարներն արտացոլվում են հաշվետու տարվա բյուջեի կատարողականում:

12. Անդամ պետության օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում բաշխված հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման գումարները փոխանցվում են այդ անդամ պետության բյուջե և մյուս անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին անդամ պետության ընթացիկ տարվա երկրորդ աշխատանքային օրվանից ոչ ուշ, ինչպես նաև արտացոլվում են հաշվետու տարվա բյուջեի կատարողականում:

13. Մյուս անդամ պետությունների օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում մյուս անդամ պետությունների լիազոր

մարմինների կողմից տվյալ անդամ պետության բյուջե փոխանցված՝ հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտներն արտացոլվում են ընթացիկ տարվա բյուջեի կատարողականում:

14. Լիազոր մարմնի միասնական հաշվում եղած դրամական միջոցների նկատմամբ բռնագանձում չի կարող տարածվել ո՛չ դատական ակտերի կատարման կարգով և ո՛չ էլ որևէ այլ եղանակով՝ բացառությամբ մաքսային վճարների, հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի (տոկոսավճարների), ինչպես նաև տույժերի վճարման գծով Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքին համապատասխան պարտքի բռնագանձման դեպքերի:

15. Ժամանակավոր հատուկ, ժամանակավոր հակազնազցման, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերը վճարվում են (գանձվում են) ազգային արժույթով այն անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված հաշվին, որի մաքսային մարմինները գանձում են ժամանակավոր հատուկ, ժամանակավոր հակազնազցման, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերը:

16. «Երրորդ երկրների նկատմամբ հատուկ, հակազնազցման և փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասին» Արձանագրությամբ (Պայմանագրի 8-րդ հավելված) սահմանված դեպքերում ժամանակավոր հատուկ, ժամանակավոր հակազնազցման, ժամանակավոր փոխհատուցման վճարված (գանձված) գումարները, ինչպես նաև ժամանակավոր տուրքերի համապատասխան տեսակների գանձման համար սահմանված կարգով վճարված հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարները հաշվանցվում են հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի դիմաց և հաշվեգրվում են անդամ պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվին, որտեղ դրանք վճարվել են Հանձնաժողովի՝ «Հատուկ պաշտպանական, հակազնազցման, փոխհատուցման միջոց կիրառելու (այն երկարաձգելու, ապրանքների բաղադրատարրերի և (կամ) ածանցյալ ապրանքների վրա տարածելու) մասին» համապատասխան որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո 30 աշխատանքային օրերից ոչ ուշ:

«Երրորդ երկրների նկատմամբ հատուկ, հակազնազցման և փոխհատուցման միջոցներ կիրառելու մասին» Արձանագրությամբ (Պայմանագրի 8-րդ հավելված) սահմանված դեպքերում հակազնազցման տուրքերի վճարման ապահովման գումարները հաշվանցվում են հակազնազցման տուրքերի դիմաց և հաշվեգրվում են այն անդամ պետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվին, որտեղ դրանք վճարվել են «Հակազնազցման միջոցների կիրառման մասին» Հանձնաժողովի համապատասխան որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից ոչ ուշ, քան 30 օր հետո:

III. Հատուկ հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարների վերադարձը

17. Ժամանակավոր հատուկ, ժամանակավոր հակազնազցման, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերի, ինչպես նաև ժամանակավոր հակազնազցման, ժամանակավոր փոխհատուցման տուրքերի գանձման համար սահմանված կարգով

գանձվող հակազնագցման, փոխհատուցման գումարների վերադարձը վճարողին իրականացվում է «Երրորդ երկրների նկատմամբ հատուկ, պաշտպանական, հակազնագցման և փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասին» Արձանագրությամբ (Պայմանագրի 8-րդ հավելված) սահմանված դեպքերում այն անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, որում վճարվել էին (գանձվել էին) նշված տուրքերը (եթե Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքով այլ բան չի սահմանվել):

18. Հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման գումարների վերադարձն իրականացվում է այն անդամ պետության օրենսդրության համաձայն, որում վճարվել էին (գանձվել էին) նշված տուրքերը (եթե Եվրասիական տնտեսական միության Մաքսային օրենսգրքով այլ բան չի սահմանվել)՝ հաշվի առնելով սույն Կանոնակարգը:

19. Հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման գումարների վերադարձը, դրանց հաշվանցումը՝ պարտքի մարման դիմաց, իրականացվում է ընթացիկ օրվա ընթացքում լիազոր մարմնի միասնական հաշվից լիազոր մարմնի միասնական հաշվին մուտք եղած, ինչպես նաև հաշվետու օրվա ընթացքում հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի վճարման հաշվին հաշվեգրված գումարների սահմաններում՝ հաշվի առնելով այն հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարների վերադարձը, որոնք հաշվետու օրվա ընթացքում անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից չեն ընդունվել վճարման համար՝ բացառությամբ սույն Կանոնակարգի 20-րդ կետով սահմանված դեպքերի:

20. Հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարները վճարողին վերադարձնելը, դրանց հաշվեգրումը պարտքը մարելու հաշվին իրականացվում են հաշվետու օրվա ընթացքում Ղազախստանի Հանրապետության լիազոր մարմնի միասնական հաշվից հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի այն գումարների սահմաններում, որոնք մուտք են գործել (հաշվեգրվել են) Ղազախստանի Հանրապետության լիազոր մարմնի միասնական գումարների վերադարձման (հաշվեգրման) օրը:

21. Ընթացիկ օրվա ընթացքում վերադարձման և (կամ) պարտքի մարման դիմաց հաշմանցման ենթակա հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարների որոշումն իրականացվում է՝ նախքան մուտք եղած հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարների բաշխումը անդամ պետությունների միջև:

22. Հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերի վերադարձը և (կամ) դրանց հաշվանցումը պարտքի մարման դիմաց իրականացնելու համար միջոցների անբավարարության դեպքում, սույն Կանոնակարգի 19-րդ և 20-րդ կետերին համապատասխան, անդամ պետությունները նշված գումարների վերադարձը (հաշվանցումը) իրականացնում են հետագա աշխատանքային օրերի ընթացքում:

Հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերը վճարողին ոչ ժամանակին վերադարձնելու համար տուժանքները (տուկոսները) վճարվում են վճարողին համապատասխան անդամ պետության բյուջեից և չեն ներառվում հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի մեջ:

IV. Լիազոր մարմինների միջև տեղեկությունների փոխանակումը

23. Անդամ պետությունների լիազոր մարմինների միջև սույն Կանոնակարգը կատարելու համար անհրաժեշտ տեղեկությունների փոխանակումն իրականացվում է Հանձնաժողովի՝ տեղեկությունների փոխանակման կարգը, ձևը և ժամկետները սահմանող որոշման համաձայն:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 9

«Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի

Ա Ր Ձ Ա Ն Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Եվրասիական տնտեսական միության շրջանակներում տեխնիկական կարգավորման մասին

1. Սույն Արձանագրությունը մշակվել է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի X բաժնի համաձայն և դրանով Միության շրջանակներում սահմանվում են տեխնիկական կարգավորման կարգը, կանոններն ու ընթացակարգերը:

2. Սույն Արձանագրության մեջ գործածվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստները՝

«հավատարմագրում»՝ հավատարմագրում իրականացնող մարմնի կողմից համապատասխանության գնահատման մարմնի (այդ թվում՝ սերտիֆիկացման մարմնի, փորձարկման լաբորատորիաների (կենտրոնների)) տվյալ ոլորտում համապատասխանության գնահատման աշխատանքներ կատարելու իրավասությունների պաշտոնապես ճանաչում.

«անվտանգություն»՝ վնաս հասցնելու և (կամ) կորուստներ պատճառելու հնարավորության հետ կապված անթույլատրելի ռիսկի բացակայություն.

«արտադրանքը շրջանառության մեջ դնելը»՝ արտադրանքի մատակարարումը կամ ներմուծումը (այդ թվում՝ արտադրողի պահեստից ուղարկումը կամ բեռնումն առանց պահեստավորման)՝ առևտրային գործունեության ընթացքում հատուցման կամ անհատույց հիմունքներով Միության տարածքում տարածելու նպատակով.

«Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջները կատարելու նկատմամբ իրականացվող պետական հսկողություն (վերահսկողություն)»՝ անդամ պետությունների լիազոր մարմինների գործունեություն, որն ուղղված է

իրավաբանական անձանց, դրանց ղեկավարների և այլ պաշտոնատար անձանց, որպես անհատ ձեռներեց գրանցված ֆիզիկական անձանց, նրանց լիազոր ներկայացուցիչների կողմից Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջները խախտելու վերաբերյալ նախազգուշացմանը, դրանց բացահայտմանն ու կանխմանը, ինչն իրականացվում է իրավաբանական անձանց և որպես անհատ ձեռներեց գրանցված ֆիզիկական անձանց մոտ ստուգումներ կատարելու ու անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսված միջոցների ձեռնարկման միջոցով բացահայտված խախտումների կանխման և (կամ) վերացման նպատակով, ինչպես նաև նշված պահանջների կատարման նկատմամբ իրականացվող վերահսկողություն, իրավաբանական անձանց և որպես անհատ ձեռներեց գրանցված ֆիզիկական անձանց գործունեության ընթացքում Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարման վերլուծություն ու կանխատեսում.

«Միության տեխնիկական կանոնակարգերի հետ համապատասխանության վերաբերյալ հայտարարագիր»՝ փաստաթուղթ, որով հայտատուն հաստատում է շրջանառության մեջ դրվող արտադրանքի համապատասխանությունը Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին.

«համապատասխանության հայտարարագրում»՝ շրջանառության մեջ դրվող արտադրանքի՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության պարտադիր հավաստման ձև.

«Միության շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշան»՝ նշում, որը ծառայում է արտադրանքը ձեռք բերողներին կամ սպառողներին շրջանառության մեջ դրվող արտադրանքի՝ Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության մասին տեղեկացնելու համար,

«արտադրանքի նույնականացում»՝ արտադրանքը Միության տեխնիկական կանոնակարգի կիրառության ոլորտին դասելու և տվյալ արտադրանքի տեխնիկական փաստաթղթերին դրա համապատասխանությունը սահմանելու ընթացակարգ.

«արտադրող»՝ իրավաբանական կամ որպես անհատ ձեռներեց գրանցված ֆիզիկական անձ, այդ թվում՝ օտարերկրյա արտադրող, որն իր անունից իրականացնում է արտադրանքի արտադրությունը կամ արտադրությունն ու իրացումը և պատասխանատու է Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին դրա համապատասխանության համար.

«միջպետական ստանդարտ»՝ տարածաշրջանային ստանդարտ, որն ընդունվել է Անկախ Պետությունների Համագործակցության ստանդարտացման, չափագիտության և սերտիֆիկացման Միջպետական խորհրդի կողմից.

«միջազգային ստանդարտ»՝ ստանդարտացման միջազգային կազմակերպության կողմից ընդունված ստանդարտ.

«ազգային (պետական) ստանդարտ»՝ անդամ պետության ստանդարտացման մարմնի կողմից ընդունված ստանդարտ.

«տեխնիկական կարգավորման օբյեկտ»՝ արտադրանք կամ արտադրանք և արտադրանքին ներկայացվող պահանջների հետ կապված նախագծման (ներառյալ հետազննությունը), արտադրական, կառուցման, մոնտաժի, կարգավորման, շահագործման, պահման, փոխադրման, իրացման և օգտագործման գործընթացներ.

«համապատասխանության պարտադիր հավաստում»՝ արտադրանքի և նախագծման (ներառյալ հետազննությունը), արտադրական, կառուցման, մոնտաժի, կարգավորման, շահագործման, պահման, փոխադրման, իրացման և օգտագործման գործընթացների՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության փաստաթղթային հաստատում.

«պարտադիր սերտիֆիկացում»՝ սերտիֆիկացման մարմնի կողմից Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին տեխնիկական կարգավորման օբյեկտի համապատասխանության պարտադիր հավաստման ձև.

«հավատարմագրում իրականացնող մարմին»՝ մարմին կամ իրավաբանական անձ, որը, անդամ պետության օրենսդրության համաձայն, լիազորված է հավատարմագրում իրականացնելու.

«համապատասխանության գնահատում»՝ տեխնիկական կարգավորման օբյեկտին ներկայացվող պահանջների կատարման ուղղակի կամ անուղղակի սահմանում.

«արտադրանք»՝ գործունեության արդյունք, որն արտահայտված է նյութական ֆիզիկական ձևով և նախատեսված է տնտեսական ու այլ նպատակներով հետագա օգտագործման համար.

«տարածաշրջանային ստանդարտ»՝ ստանդարտացման տարածաշրջանային կազմակերպության կողմից ընդունված ստանդարտ.

«գրանցում (պետական գրանցում)»՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին տեխնիկական կարգավորման օբյեկտների համապատասխանության գնահատման ձև, որն իրականացվում է անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից.

«ռիսկ»՝ վնաս հասցնելու հավանականության և այդ վնասի՝ մարդու կյանքի կամ առողջության, գույքի, շրջակա միջավայրի, կենդանիների կամ բույսերի կյանքի կամ առողջության վրա ունեցած հետևանքների համակցություն.

«գրանցման (պետական գրանցման) վկայական»՝ փաստաթուղթ, որով հաստատվում է Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին՝ տեխնիկական կարգավորման օբյեկտի համապատասխանությունը.

«Միության տեխնիկական կանոնակարգերին համապատասխանության հավաստագիր»՝ փաստաթուղթ, որով սերտիֆիկացման մարմինը հաստատում է շրջանառության մեջ դրվող արտադրանքի համապատասխանությունը Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին.

«ստանդարտ»՝ փաստաթուղթ, որում բազմակի օգտագործման նպատակներով սահմանվում են արտադրանքի բնութագրիչները, նախագծման (ներառյալ հետազննությունը), արտադրական, կառուցման, մոնտաժի, կարգավորման, շահագործման, պահման, փոխադրման, իրացման և օգտագործման գործընթացների իրականացման կանոններն ու բնութագրիչները, աշխատանքների կատարման կամ ծառայությունների մատուցման կանոնները, հետազոտությունների (փորձարկումների) և չափման կանոններն ու մեթոդները, նմուշների ընտրության կանոնները, տերմինաբանությանը, խորհրդանիշներին, փաթեթավորմանը, մակնշմանը կամ պիտակին և դրանց փակցման կանոններին ներկայացվող պահանջները:

«Միության տեխնիկական կանոնակարգ»՝ փաստաթուղթ, որն ընդունվել է Հանձնաժողովի կողմից և որով սահմանվում են տեխնիկական կարգավորման օբյեկտներին ներկայացվող, Միության տարածքում կիրառման և կատարման համար պարտադիր պահանջները:

«տեխնիկական կարգավորում»՝ արտադրանքին կամ արտադրանքին և արտադրանքին ներկայացված պահանջների հետ կապված նախագծման (ներառյալ հետազննությունը), արտադրական, կառուցման, մոնտաժի, կարգավորման, շահագործման, պահման, փոխադրման, իրացման և օգտագործման գործընթացներին ներկայացվող պարտադիր պահանջների սահմանման, կիրառման և կատարման ոլորտում հարաբերությունների իրավական կարգավորում, ինչպես նաև համապատասխանության գնահատման ոլորտում հարաբերությունների իրավական կարգավորում:

«արտադրողի կողմից լիազորված մարմին»՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իր տարածքում գրանցված իրավաբանական անձ կամ որպես անհատ ձեռներեց հանդես եկող ֆիզիկական անձ, որը արտադրողի, այդ թվում՝ օտարերկրյա արտադրողի հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա տվյալ արտադրողի անունից գործողություններ է իրականացնում համապատասխանությունը գնահատելիս և արտադրանքը Միության տարածքում շրջանառության մեջ դնելիս, ինչպես նաև պատասխանատվություն է կրում Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին արտադրանքի անհամապատասխանության համար:

3. Տեխնիկական կարգավորման այն օբյեկտների համար, որոնց առնչությամբ ուժի մեջ չեն մտել Միության տեխնիկական կանոնակարգերը, գործում են անդամ պետությունների օրենսդրությունների նորմերը կամ Հանձնաժողովի ակտերը:

Պետական պաշտպանական պատվերով մատակարարվող պաշտպանական արտադրանքի (աշխատանքի, ծառայությունների), պետական գաղտնիք կազմող կամ անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն սահմանափակ հասանելիություն ունեցող այլ տեղեկատվության պահպանմանն առնչվող տվյալների պաշտպանության նպատակներով օգտագործվող արտադրանքի (աշխատանքի, ծառայությունների), այն արտադրանքի (աշխատանքի, ծառայությունների), որոնց

վերաբերյալ տվյալները պետական գաղտնիք են կազմում, այն արտադրանքի (աշխատանքի, ծառայությունների), որոնց համար սահմանվում են ատոմային էներգիայի օգտագործման ոլորտում անվտանգության ապահովման, ինչպես նաև նախագծման (ներառյալ հետազննությունը), արտադրական, կառուցման, մոնտաժի, կարգավորման, շահագործման, պահման, փոխադրման, իրացման, օգտագործման գործընթացների, նշված արտադրանքի և օբյեկտների թաղման հետ կապված տեխնիկական կարգավորման առանձնահատկությունները, համապատասխանության, ստանդարտացման և հավատարմագրման գնահատումը սահմանվում են անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

Միության տեխնիկական կանոնակարգերում սահմանվում են տեխնիկական կարգավորման օբյեկտներին ներկայացվող պարտադիր պահանջները, ինչպես նաև արտադրանքի նույնականացման կանոնները, համապատասխանության գնահատման ձևաչափերը, սխեմաները և ընթացակարգերը:

Միության տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման համար որպես հիմք կիրառվում են համապատասխան միջազգային ստանդարտները (կանոններ, հրահանգներ, հանձնարարականներ և այլ փաստաթղթեր, որոնք ընդունվել են ստանդարտացման միջազգային կազմակերպության կողմից), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան փաստաթղթերը բացակայում են կամ չեն համապատասխանում Միության տեխնիկական կանոնակարգերի ընդունման նպատակներին, այդ թվում՝ կլիմայական և աշխարհագրական գործոնների կամ տեխնոլոգիական ու այլ առանձնահատկությունների հետևանքով: Անհրաժեշտ փաստաթղթերի բացակայության դեպքում կիրառվում են տարածաշրջանային փաստաթղթերը (կանոնակարգեր, հրահանգներ, որոշումներ, ստանդարտներ, կանոններ և այլ փաստաթղթեր), ազգային (պետական) ստանդարտները, ազգային տեխնիկական կանոնակարգերը կամ դրանց նախագծերը:

Միության տեխնիկական կանոնակարգերը կարող են նաև ընդգրկել տերմինաբանության, փաթեթավորման, մակնշման, պիտակների և դրանց փակցման կանոնների վերաբերյալ պահանջներ, սանիտարական պահանջներ ու ընթացակարգեր, ինչպես նաև անասնաբուժական-սանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական ընդհանուր բնույթ ունեցող պահանջներ:

Միության տեխնիկական կանոնակարգերը կարող են ընդգրկել հատուկ պահանջներ, որոնք արտացոլում են անդամ պետություններին բնորոշ կլիմայական ու աշխարհագրական գործոնների հետ կապված առանձնահատկությունները կամ տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները, որոնք գործում են միայն անդամ պետությունների տարածքներում:

Հաշվի առնելով վնաս հասցնելու ռիսկի մակարդակը՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգերում կարող են ընդգրկվել արտադրանքին ներկայացվող հատուկ պահանջները կամ արտադրանքին և արտադրանքին ներկայացված պահանջների հետ կապված նախագծման (ներառյալ հետազննությունը), արտադրական, կառուցման, մոնտաժի, կարգավորման, շահագործման, պահման, փոխադրման,

իրացման և օգտագործման գործընթացներին ներկայացվող պահանջները, տերմինաբանությանը, փաթեթավորմանը, մակնշմանը, պիտակին ու դրանց փակցման կանոններին ներկայացվող պահանջները, որոնք ապահովում են քաղաքացիների առանձին դասակարգի (անչափահասների, հղի կանանց, կերակրող մայրերի, հաշմանդամների) պաշտպանությունը:

Միության տեխնիկական կանոնակարգը մշակվում է՝ հաշվի առնելով Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող բովանդակության վերաբերյալ առաջարկությունները և Միության տեխնիկական կանոնակարգի տիպային կառուցվածքը:

Միության տեխնիկական կանոնակարգերի մշակումը, ընդունումը և չեղյալ հայտարարումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

4. Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կատարման նպատակով Հանձնաժողովը հաստատում է միջազգային և տարածաշրջանային (միջպետական) ստանդարտների, իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ Կողմերի ազգային (պետական) ստանդարտների ցանկը, որոնց կիրառման արդյունքում՝ կամավոր հիմունքներով ապահովվում է ընդունված Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների պահպանումը:

Նշված ցանկում ներառված համապատասխան ստանդարտների՝ կամավոր հիմունքով կիրառելը Միության համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները կատարելու բավարար պայման է:

Նշված ցանկում ներառված ստանդարտները չկիրառելը չի կարող դիտարկվել որպես Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների չպահպանում:

Նշված ցանկում ներառված ստանդարտները չկիրառելու դեպքում համապատասխանության գնահատումն իրականացվում է ռիսկերի վերլուծության հիման վրա:

Միության տեխնիկական պահանջներին տեխնիկական կարգավորման օբյեկտի համապատասխանությունը գնահատելիս հետազոտությունների (փորձարկումների) և չափումների անցկացման նպատակով Հանձնաժողովը հաստատում է միջազգային ու տարածաշրջանային հետազոտությունների (փորձարկումների) և չափումների ցանկը, այդ թվում՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կիրառման ու կատարման և տեխնիկական կարգավորման օբյեկտի համապատասխանության գնահատումն իրականացնելու համար անհրաժեշտ նմուշառման կանոնները:

Ստանդարտների նշված ցանկի մշակումը և ընդունումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

Մինչ համապատասխան միջպետական ստանդարտների մշակումը, միջազգային և տարածաշրջանային (միջպետական) ստանդարտների ցանկում, իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ հետազոտությունների (փորձարկումների) և չափումների կանոններ և մեթոդներ, այդ թվում՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները կիրառելու և կատարելու և տեխնիկական

կարգավորման օբյեկտների համապատասխանության գնահատումն իրականացնելու համար անհրաժեշտ նմուշառման կանոններ պարունակող ազգային (պետական) ստանդարտների ցանկում կարող են ներառվել հետազոտությունների (փորձարկումների) և չափումների մեթոդները, որոնք ատեստավորվում (վալիդացվում) և հաստատվում են անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան: Հետազոտությունների (փորձարկումների) և չափումների նշված մեթոդների ցանկը Հանձնաժողով է ներկայացվում անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից:

Միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտները կիրառվում են այն բանից հետո, երբ դրանք ընդունվում են որպես միջպետական կամ ազգային (պետական) ստանդարտներ:

5. Միության տեխնիկական կանոնակարգերում սահմանված տեխնիկական կարգավորման օբյեկտների համապատասխանության գնահատումն իրականացվում է գրանցման (պետական գրանցման), փորձարկումների, համապատասխանության հավաստման, փորձաքննության և (կամ) այլ ձևով:

Համապատասխանության պարտադիր հավաստումն իրականացվում է համապատասխանության հայտարարագրման և սերտիֆիկացման ձևով:

Համապատասխանության գնահատման ձևաչափերը, սխեմաները և ընթացակարգերը սահմանվում են Միության տեխնիկական կանոնակարգերում՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող համապատասխանության գնահատման տիպային սխեմաների հիման վրա:

Շրջանառության մեջ դրվող արտադրանքի՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգերին համապատասխանության գնահատումն իրականացվում է մինչև այն շրջանառության մեջ դնելը:

Համապատասխանության պարտադիր հավաստումն իրականացվում է միայն Միության համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված դեպքերում և բացառապես Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխանության հիման վրա:

Համապատասխանությունը գնահատելիս հայտատու կարող է լինել անդամ պետության տարածքում նրա օրենսդրության համապատասխան գրանցված իրավաբանական անձը կամ որպես անհատ ձեռներեց հանդես եկող ֆիզիկական անձը, որը հանդես է գալիս որպես արտադրող կամ վաճառող կամ արտադրողի կողմից լիազորված անձ:

Հայտատուների շրջանակը սահմանվում է՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգի համաձայն:

Համապատասխանության գնահատման վերաբերյալ փաստաթղթերի միասնական ձևաչափերը և դրանց ձևակերպման կանոնները հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

Համապատասխանության գնահատման վերաբերյալ տրված կամ ընդունված փաստաթղթերի միասնական ռեեստրները տեղադրվում են համացանցում՝

Միության պաշտոնական կայքում: Նշված միասնական ռեեստրների ստեղծումը և վարումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

Միության տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված պահանջներին համապատասխանության գնահատման աշխատանքներ իրականացնող համապատասխանության գնահատման հավատարմագրում իրականացնող մարմինները (այդ թվում՝ սերտիֆիկացման մարմինները, փորձարկման լաբորատորիաները (կենտրոնները)) պետք է ընդգրկվեն Միության համապատասխանության գնահատման միասնական ռեեստրում: Միասնական ռեեստրում համապատասխանության գնահատման մարմինների ներառումը, ինչպես նաև դրա ստեղծումը և վարումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

Տեխնիկական կարգավորման օբյեկտների գրանցումը (պետական գրանցումը) իրականացնում են անդամ պետության այն մարմինները, որոնք, անդամ պետության օրենսդրության համաձայն, լիազորված են կատարելու նշված աշխատանքը:

6. Արտադրանքը, որը համապատասխանում է տվյալ արտադրանքի վրա տարածվող Միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին և անցել է Միության տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերը, ենթակա է Միության շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանով պարտադիր մակնշմանը:

Միության շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանի պատկերումը և դրա կիրառման կարգը հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

Միության տարածքում շրջանառության դեպքում արտադրանքի մակնշվածքը պետք է զետեղվի ռուսերենով և անդամ պետության օրենսդրության մեջ համապատասխան պահանջի առկայության դեպքում՝ այն անդամ պետության պետական լեզվով (լեզուներով), որի տարածքում իրացվում է արտադրանքը:

7. Մինչ Միության տեխնիկական կանոնակարգն ուժի մեջ մտնելը, այն արտադրանքը, որի առնչությամբ անդամ պետությունները սահմանել են նույն պարտադիր պահանջները, համապատասխանության հավաստման նույն ձևաչափերն ու սխեմաները, համապատասխանության պարտադիր հավաստումն իրականացնելիս կիրառվում են հետազոտությունների (փորձարկումների) և չափումների նույն կամ համադրելի մեթոդները, և որն ընդգրկված է միասնական ձևաչափով համապատասխանության հավաստագրերի ու համապատասխանության վերաբերյալ հայտարարագրերի տրամադրմամբ համապատասխանության պարտադիր հավաստման ենթակա արտադրանքի միասնական ցանկում, շրջանառության մեջ է դրվում Միության տարածքում, եթե անդամ պետության տարածքում անցել է համապատասխանության հավաստման ընթացակարգերը՝ հետևյալ պայմանների պահպանմամբ.

Միության համապատասխանության գնահատման մարմինների միասնական ռեեստրում ընդգրկված համապատասխանության գնահատման մարմնի կողմից հավաստագրման անցկացում,

Միության համապատասխանության գնահատման մարմինների միասնական ռեեստրում ընդգրկված փորձարկման լաբորատորիաներում (կենտրոններում) փորձարկումների իրականացում,

համապատասխանության հավաստագրերի ու համապատասխանության վերաբերյալ հայտարարագրերի՝ միասնական ձևաչափով ձևակերպում:

Արտադրանքի նշված միասնական ցանկը, նշված համապատասխանության հավաստագրի և համապատասխանության վերաբերյալ հայտարարագրի միասնական ձևաչափերը ու դրանց ձևակերպման կանոնները հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

8. Միության մաքսային տարածքում համապատասխանության պարտադիր գնահատման ենթակա արտադրանքի ներմուծումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

9. Անդամ պետությունը, ղեկավարվելով իր օրինական շահերի պաշտպանությամբ, կարող է ձեռնարկել արտակարգ միջոցներ՝ վտանգավոր արտադրանքի՝ շրջանառության մեջ դնելը կանխելու նպատակով: Անդամ պետությունն այդ դեպքում անմիջապես տեղեկացնում է մյուս անդամ պետություններին ձեռնարկված արտակարգ միջոցների մասին և սկսում է այս հարցի շուրջ խորհրդակցությունների ու բանակցությունների գործընթացը:

10. Հանձնաժողովը տեխնիկական կարգավորման ոլորտում ստեղծում է տեղեկատվական համակարգ, որը Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգի մասն է կազմում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 10

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացման մասին»

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է Եվրասիական տնտեսական միության պայմանագրի X բաժնի համաձայն և դրանով սահմանվում են անդամ պետությունների կողմից չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացման սկզբունքները՝ չափումների արդյունքների և Միության տեխնիկական կանոնակարգերին արտադրանքի համապատասխանության գնահատման (հաստատման) արդյունքների, ինչպես նաև

արտադրանքի քանակական ցուցանիշների համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

2. Սույն Արձանագրության մեջ գործածվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) վկայագրում»՝ չափումների չափագիտական պահանջներին չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) համապատասխանության ուսումնասիրություն և հաստատում.

«մեծության միավոր»՝ ֆիքսված չափի մեծություն, որին պայմանականորեն տրված է միավորին համարժեք թվային արժեք և որը կիրառվում է համանման մեծությունների քանակային արտահայտության համար.

«չափումների միասնականություն»՝ չափումների այնպիսի վիճակ, որի արդյունքներն արտահայտված են անդամ պետություններում կիրառման համար թույլատրված մեծության միավորներով, իսկ չափումների ճշգրտության ցուցանիշները դուրս չեն գալիս սահմանված տիրույթից.

«չափում»՝ փորձարարական եղանակով մեծության մեկ կամ ավելի քանակական այնպիսի արժեքների ստացման գործընթաց, որոնք հիմնավորապես կարող են վերագրվել մեծությանը.

«չափման միջոցների տրամաչափարկում (կալիբրավորում)»՝ գործողությունների ամբողջություն, որով սահմանվում է չափման միջոցի օգնությամբ ստացված մեծության արժեքի և մեծության միավորի նմանատիպ չափանմուշով արտահայտված մեծության արժեքի հարաբերակցությունը՝ չափման միջոցների չափագիտական իրական բնութագրերը որոշելու նպատակով.

«Միավորների միջազգային համակարգ (ՄՀ)»՝ Չափի և կշռի գլխավոր համաժողովի կողմից ընդունված միավորների համակարգ, որը հիմնված է մեծությունների միջազգային համակարգի վրա և ներառում է անվանումներ ու նշանակություններ, նախաձանցների հավաքակազմեր, դրանց անվանումները, նշանակություններն ու կիրառման կանոնները.

«չափման մեթոդիկա (մեթոդ)» չափման այնպիսի գործողությունների կոնկրետ նկարագրված ամբողջություն, որոնց իրականացումն ապահովում է ճշգրտության սահմանված ցուցանիշներ ներառող չափման արդյունքների ստացում.

«չափագիտական հետևելիություն (հետազոծելիություն)»՝ չափման արդյունքի հատկություն, որի համաձայն արդյունքը կարող է համեմատվել ազգային (առաջնային) չափանմուշի հետ՝ փաստաթղթավորված ստուգաչափման և տրամաչափարկման անքակտելի շղթայի միջոցով.

«չափագիտական փորձաքննություն»՝ չափումների միասնականությանն առնչվող չափագիտական պահանջների, կանոնների և նորմերի ճիշտ ու լիարժեք կիրառման վերլուծություն և գնահատում.

«ազգային (առաջնային) չափանմուշ»՝ մեծության միավորի չափանմուշ, որը ճանաչվել է անդամ պետության կողմից պետական կամ տնտեսական

գործունեության մեջ օգտագործվելու նպատակով՝ որպես հիմք այլ նմանատիպ մեծության միավորների չափանմուշներին արժեք տալու համար.

«չափման միջոցների ստուգաչափում»՝ այնպիսի գործողությունների ամբողջություն, որոնք իրականացվում են չափագիտական պարտադիր պահանջներին չափման միջոցների համապատասխանությունը հաստատելու նպատակով.

«չափումների ելակետային մեթոդիկա (մեթոդ)»՝ չափումների մեթոդիկա (մեթոդ), որն օգտագործվում է չափումների այնպիսի արդյունքներ ստանալու համար, որոնք կարող են կիրառվել նմանատիպ մեծությունների՝ չափման այլ մեթոդիկաների (մեթոդների) օգնությամբ ստացված մեծության չափված արժեքների ճշտության գնահատման համար, ինչպես նաև օգտագործվում է չափման միջոցների տրամաչափարկման կամ ստանդարտ նմուշների բնութագրերը սահմանելու համար.

«չափանմուշների համեմատում»՝ չափման միավորի վերարտադրման և փոխանցման ժամանակ չափման արդյունքների ու ճշտության մեկ մակարդակի մեծությունների միավորների չափանմուշների միջև հարաբերակցության որոշում.

«չափման միջոց»՝ չափումների համար նախատեսված և չափագիտական բնութագրեր ունեցող տեխնիկական միջոց.

«ստանդարտ նմուշ»՝ չափագիտական հետևելիությամբ և չափումների ճշգրտության սահմանված ցուցանիշներ ունեցող նյութ՝ ենթադրվող նշանակությանը համապատասխան՝ որակական հատկությունների գնահատման կամ չափումների ժամանակ օգտագործվելու համար որոշակի հատկությունների նկատմամբ բավականաչափ համասեռ և կայուն.

«չափման միջոցի տեսակի հաստատում»՝ անդամ պետության պետական իշխանության (կառավարման) մարմնի՝ չափումների միասնականության ոլորտին առնչվող որոշում, որով փորձարկումների դրական արդյունքների հիման վրա անդամ պետության տարածքում թույլատրվում է կիրառել հաստատված տեսակի չափման միջոց.

«ստանդարտ նմուշի տեսակի հաստատում»՝ անդամ պետության պետական իշխանության (կառավարման) մարմնի՝ չափումների միասնականության ոլորտին առնչվող որոշում, որով փորձարկումների դրական արդյունքների հիման վրա անդամ պետության տարածքում թույլատրվում է կիրառել հաստատված տեսակի ստանդարտ նմուշ.

«մեծության սանդղակ»՝ մեծության արժեքների աստիճանակարգված ամբողջություն, որը ծառայում է որպես ելակետային հիմք՝ համապատասխան մեծության չափման համար.

«մեծության միավորի չափանմուշ»՝ տեխնիկական միջոց (միջոցների համալիր), որը նախատեսված է մեծության միավորի կամ մեծության սանդղակի վերարտադրման, պահպանման և փոխանցման համար:

3. Անդամ պետությունները չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում իրականացնում են համաձայնեցված քաղաքականություն՝ չափումների

միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող՝ անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցման և հետևյալն ապահովող համաձայնեցված գործողություններ իրականացնելու միջոցով՝

1) չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման մեխանիզմների ստեղծում՝ չափումների միասնականության ապահովման աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնների հաստատման եղանակով.

2) մեծությունների միավորների չափանմուշների, չափման միջոցների, ստանդարտ նմուշների և չափման վկայագրված մեթոդիկաների (մեթոդների) օգտագործում, որոնց համար անդամ պետությունների կողմից ապահովվում է իրենց օգնությամբ ստացված արդյունքների չափագիտական հետևելիություն (հետազոծելիություն)՝ Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ), ազգային (առաջնային) չափանմուշի և (կամ) մեծությունների միավորների միջազգային չափանմուշների առումով.

3) անդամ պետությունների համապատասխան տեղեկատվական ֆոնդերում առկա, չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող տեղեկությունների փոխադարձ տրամադրում.

4) չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում իրականացվող աշխատանքների համաձայնեցված կարգի կիրառում.

4. Անդամ պետությունները կիրառում են չափումներին ներկայացվող պահանջների, մեծությունների միավորների, մեծությունների միավորների չափանմուշների և մեծությունների սանդղակի, չափման միջոցների, ստանդարտ նմուշների, չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) առումով անդամ պետությունների՝ չափումների միասնականության ապահովման ոլորտի օրենսդրությունը ներդաշնակեցնելուն նպատակաուղղված միջոցներ՝ չափագիտության և ստանդարտացման միջազգային ու տարածաշրջանային կազմակերպությունների կողմից ընդունված փաստաթղթերի հիման վրա:

5. Անդամ պետություններն իրականացնում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում՝ իրենց պետության օրենսդրությանը համապատասխան աշխատանքներ իրականացնելու համար լիազորված (հավատարմագրված) պետական իշխանության (կառավարման) մարմինների կամ անդամ պետությունների իրավաբանական անձանց կողմից չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում իրականացվող աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչում՝ չափումների միասնականության ապահովմանն ուղղված աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնների և այդ աշխատանքների կատարման հաստատված կարգի համաձայն:

Չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում իրականացվող աշխատանքների արդյունքների ճանաչումն իրականացվում է անդամ պետությունների տարածքներում պատրաստված չափման միջոցների կիրառմամբ:

6. Չափումների արդյունքների, մեծությունների միավորների չափանմուշների, ստանդարտ նմուշների՝ անդամ պետությունների ազգային (առաջնային) չափանմուշների և Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ) նկատմամբ չափագիտական հետևելիության ապահովման նպատակով անդամ պետությունները կազմակերպում են մեծությունների միավորների չափանմուշների ստեղծման և կատարելագործման, ստանդարտ նմուշների անվանացանկի մշակման ու սահմանման, պարբերաբար համեմատելու եղանակով անդամ պետությունների՝ մեծությունների միավորների չափանմուշների համարժեքության որոշման աշխատանքների իրականացում:

7. Անդամ պետությունների նորմատիվ իրավական ակտերը, նորմատիվ և միջազգային փաստաթղթերը, անդամ պետությունների՝ չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող միջազգային պայմանագրերը, չափման վկայագրված մեթոդիկաները (մեթոդները), անդամ պետությունների կողմից կարգավորվող ոլորտներում կիրառվող չափման միջոցները, մեծությունների միավորների չափանմուշների և մեծությունների սանդղակի, հաստատված տեսակի ստանդարտ նմուշների և հաստատված տեսակի չափման միջոցների մասին տեղեկությունները ձևավորում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող՝ անդամ պետությունների տեղեկատվական ֆոնդերը:

Տեղեկատվական ֆոնդերի կառավարումն իրականացվում է անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան, տեղեկատվական ֆոնդերում առկա տեղեկությունների տրամադրումը կազմակերպվում է սույն Արձանագրության 5-րդ կետում նշված՝ անդամ պետությունների պետական իշխանության (կառավարման) մարմինների կողմից՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով:

8. Անդամ պետությունները չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող համապատասխան լիազորություններ են տալիս պետական իշխանության (կառավարման) մարմիններին, որոնք անցկացնում են անդամ պետությունների դիրքորոշումների համապատասխանեցմանն ուղղված խորհրդակցություններ և ապահովում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող աշխատանքների համակարգում ու իրականացում:

9. Հանձնաժողովը հաստատում է հետևյալ փաստաթղթերը՝

1) Միության տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման ժամանակ կիրառվող մեծությունների արտահամակարգային միավորների ցանկը, որը ներառում է դրանց հարաբերակցությունը Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ) հետ:

2) չափումների միասնականության ապահովման աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնները:

3) չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների իրականացման կարգը, այդ թվում՝

Միության տեխնիկական կանոնակարգի նախագիծը, ստանդարտների ցանկի նախագիծը, որոնց կամավոր հիմունքներով կիրառման արդյունքում ապահովվում է Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կատարում,

ուսումնասիրությունների (փորձարկումների) և չափումների կանոններ ու մեթոդներ, այդ թվում՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կատարման և կիրառման ու տեխնիկական կարգավորման համապատասխանության գնահատման համար անհրաժեշտ նմուշառման կանոններ պարունակող ստանդարտների ցանկի նախագիծը չափագիտական փորձաքննության ենթարկելու կարգը.

միջլաբորատոր համեմատական փորձարկումների (միջլաբորատոր համեմատությունների) կազմակերպման կարգը.

չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) չափագիտական վկայագրման կարգը.

որպես չափման ելակետային մեթոդիկաներ (մեթոդներ) կիրառվող՝ չափման մեթոդիկաների (մեթոդների) վկայագրման կարգը.

չափման միջոցի տեսակի հաստատման կարգը.

ստանդարտ նմուշի տեսակի հաստատման կարգը.

չափման միջոցի ստուգաչափման և տրամաչափարկումը կազմակերպելու կարգը.

4) անդամ պետությունների տեղեկատվական ֆոնդերում առկա, չափումների միասնականության ապահովման ոլորտին առնչվող տեղեկությունների փոխադարձ տրամադրման կարգը.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 11

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

համապատասխանության գնահատման մարմինների հավատարմագրմանն ուղղված աշխատանքների արդյունքները ճանաչելու մասին

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի X բաժնի համաձայն (այսուհետ՝ պայմանագիր) և դրանով սահմանվում են համապատասխանության գնահատման մարմինների հավատարմագրմանն ուղղված աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման պայմանները:

2. Սույն Արձանագրության մեջ գործածվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«բողոքարկում»՝ համապատասխանության գնահատման մարմնի դիմելը հավատարմագրման մարմին՝ համապատասխանության գնահատման տվյալ մարմնի առնչությամբ հավատարմագրման մարմնի կողմից ընդունված որոշումը վերանայելու հարցով.

«հավատարմագրման փորձագետի ատեստավորում»՝ սահմանված պահանջներին ֆիզիկական անձի համապատասխանության հաստատումը և

հավատարմագրման աշխատանքների անցկացման համար նրա իրավասության ճանաչումը,

«բողոք»՝ դիմում, որը պարունակում է համապատասխանության գնահատման մարմնի կամ հավատարմագրման մարմնի գործողությունների (անգործության) նկատմամբ դժգոհության արտահայտությունը՝ ցանկացած անձի կողմից, և որը պահանջում է պատասխան,

«հավատարմագրման համար դիմող»՝ իրավաբանական անձը, որը գրանցված է անդամ պետության օրենսդրության համաձայն, և հավակնում է հավատարմագիր ստանալուն՝ որպես համապատասխանության գնահատման մարմին,

«հավատարմագրման մարմին»՝ մարմինը կամ իրավաբանական անձը, որը, անդամ պետության օրենսդրության համաձայն, լիազորված է հավատարմագրում անցկացնելու համար,

«տեխնիկական փորձագետ»՝ հավատարմագրման որոշակի բնագավառում հատուկ գիտելիքներ ունեցող ֆիզիկական անձը, որը հավատարմագրման մարմնի կողմից ներգրավվում և նշանակվում է համապատասխանության գնահատման մարմինների հավատարմագրման գործընթացին մասնակցելու համար և ներառված է տեխնիկական փորձագետների գրանցամատյանում,

«հավատարմագրման փորձագետ»՝ ֆիզիկական անձը, որն անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ատեստավորված և նշանակված է հավատարմագրման մարմնի կողմից՝ համապատասխանության գնահատման մարմինների հավատարմագրում անցկացնելու համար, և որը ներառված է հավատարմագրման փորձագետների գրանցամատյանում:

3. Անդամ պետությունները հավատարմագրման բնագավառում օրենսդրության ներդաշնակեցումն իրականացնում են հետևյալ կերպ.

հավատարմագրման բնագավառում կանոնների ընդունմամբ՝ հավատարմագրման միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությունների կողմից ընդունված միջազգային ստանդարտների ու այլ փաստաթղթերի հիման վրա,

հավատարմագրման բնագավառում միջազգային ստանդարտների կիրառմամբ, որոնք մշակվել են միջազգային ստանդարտների հիման վրա,

միջլաբորատոր համեմատական փորձարկումների (միջլաբորատոր համեմատությունների) անցկացման ապահովմամբ և կազմակերպմամբ,

հավատարմագրման բնագավառում տեղեկատվության փոխանակմամբ՝ տեղեկատվության հրապարակայնության, այն անհատույց և ժամանակին տրամադրելու սկզբունքների հիման վրա:

Անդամ պետությունները փոխադարձ ճանաչում են համապատասխանության գնահատման մարմինների (այդ թվում՝ հավաստագրման մարմինների և փորձարկման լաբորատորիաների (կենտրոնների)) հավատարմագրումն անդամ պետությունների հավատարմագրման ազգային համակարգերում՝

հավատարմագրման մարմինների կողմից պայմանագրի 54-րդ հոդվածի դրույթներն իրականացնելիս:

4. Հավատարմագրման մարմիններն իրականացնում են հետևյալ լիազորությունները.

1) իրականացնում են ստորև նշվածների կազմավորումն ու վարումը՝ համապատասխանության գնահատման հավատարմագրված մարմինների գրանցամատյանի,

հավատարմագրման փորձագետների գրանցամատյանի,

տեխնիկական փորձագետների գրանցամատյանի,

Միության համապատասխանության գնահատման մարմինների միասնական գրանցամատյանի ազգային մասի,

2) Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգ են ներկայացնում տեղեկություններ՝ համապատասխանության գնահատման հավատարմագրված մարմինների, հավատարմագրման փորձագետների և տեխնիկական փորձագետների գրանցամատյաններից, ինչպես նաև՝ հավատարմագրմանն առնչվող և պայմանագրով նախատեսված այլ տեղեկություններ ու փաստաթղթեր,

3) հավատարմագրման մարմինների ներկայացուցիչներին ընձեռում են փոխադարձաբար համեմատելի գնահատումներ կատարելու հնարավորություն՝ անդամ պետություններում կիրառվող ընթացակարգերի համազորություն ապահովելու նպատակով,

4) քննարկում և կայացնում են որոշումներ՝ համապատասխանության գնահատման մարմինների ներկայացրած այն բողոքարկումների առնչությամբ, որոնք վերաբերում են համապատասխանության գնահատման այդ մարմինների առնչությամբ հավատարմագրման մարմնի կայացրած որոշումները վերանայելու հարցին,

5) քննարկում և կայացնում են որոշումներ այն բողոքների առնչությամբ, որոնք ստացվում են անդամ պետությունների ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանցից՝ հավատարմագրման մարմինների, ինչպես նաև՝ իրենց կողմից հավատարմագրված համապատասխանության գնահատման մարմինների գործունեության վերաբերյալ,

5. Հավատարմագրման մարմինն իր մասին արդի տեղեկատվությունը ներկայացնում է Հանձնաժողով՝ համացանցում՝ Միության պաշտոնական կայքում տեղադրելու համար:

6. Հավատարմագրման փորձագետների և տեխնիկական փորձագետների իրավասության համարժեք մակարդակ ապահովելու նպատակով հավատարմագրման մարմիններն ապահովում են հավատարմագրման փորձագետների և տեխնիկական փորձագետների իրավասությանը ներկայացվող պահանջների ներդաշնակեցումը:

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման մասին

1. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է Եվրասիական տնտեսական միության մասին պայմանագրի XI բաժնի համաձայն և դրանով սահմանվում են սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական ու կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման կարգը:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«վերահսկողության արտասահմանյան պաշտոնական համակարգի աուդիտ»՝ վերահսկողության արտասահմանյան պաշտոնական համակարգի՝ անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների անվտանգության մակարդակն ապահովելու ունակությունը սահմանելու ընթացակարգը, որն առնվազն համարժեք է միասնական անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) պահանջներին,

«անասնաբուժական հսկողություն (վերահսկողություն)»՝ անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմինների գործունեությունը, որն ուղղված է կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր, և անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) պահանջներին չհամապատասխանող ապրանքների ներմուծման ու տարածման կանխմանը, ինչպես նաև՝ անասնաբուժության բնագավառում անդամ պետությունների օրենսդրության և Միության իրավունքը կազմող միջազգային պայմանագրերի ու ակտերի պահանջների խախտումների կանխմանը, հայտնաբերմանն ու կանխարգելմանը,

«անասնաբուժասանիտարական միջոցներ»՝ կատարման համար պարտադիր այն պահանջներն ու ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են կենդանիների հիվանդությունները կանխելու և մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների առաջացման ռիսկերից բնակչությանը պաշտպանելու նպատակով, այդ թվում՝ կենդանիների, կերի, կենդանական ծագում ունեցող հումքի և արտադրանքի, ինչպես նաև՝ Միության մաքսային տարածքի սահմաններում դրանք փոխադրող տրանսպորտային միջոցներով այդ հիվանդությունների ներբերման կամ տարածման դեպքում,

«անասնաբուժական հավաստագիր»՝ փաստաթուղթը, որն անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմնի կողմից տրվում է անասնաբուժական

հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների համար և հավաստում դրանց անվտանգությունը՝ անասնաբուժասանիտարական առումով և (կամ) այդպիսի ապրանքների արտադրության վայրերի վարչական տարածքների բարեկեցությունը՝ կենդանիների վարակիչ, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների առումով,

«պետական գրանցում»՝ սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի միասնական պահանջներին կամ Միության տեխնիկական կանոնակարգերին արտադրանքի համապատասխանության գնահատման ընթացակարգը, որն իրականացվում է բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմնի կողմից,

«պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողություն (հսկողություն)»՝ բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմինների գործունեությունը՝ ուղղված բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցությանն առնչվող անդամ պետությունների օրենսդրությամբ և Հանձնաժողովի կողմից սահմանված պարտադիր պահանջների խախտումների կանխմանը, հայտնաբերմանն ու կանխարգելմանը,

«անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) միասնական պահանջներ»՝ այն պահանջները, որոնք ներկայացվում են անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքներին, դրանց շրջանառությանը և անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա օբյեկտներին՝ ուղղված նրան, որ Միության մաքսային տարածքում չթույլատրվի կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր, և անասնաբուժասանիտարական առումով վտանգավոր կենդանական ծագում ունեցող ապրանքների առաջացումը, ներմուծումն ու տարածումը,

«կարանտինային բուսասանիտարական միասնական պահանջներ»՝ այն պահանջները, որոնք ներկայացվում են Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա, կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքին (կարանտինի մեջ գտնվող բեռներին, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերին, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքներին), դրա շրջանառությանը և կարանտինի մեջ գտնվող օբյեկտներին, և որոնք ուղղված են նրան, որ չթույլատրվի կարանտինային օբյեկտների առաջացումը, ներմուծումն ու տարածումը Միության մաքսային տարածքում,

«բույսերի կարանտինի ապահովման միասնական կանոններ և նորմեր»՝ կարանտինային բուսասանիտարական հետազոտությունների կանոնները, ընթացակարգերը, ցուցումները, մեթոդիկաները, Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա, կարանտինի մեջ գտնվող

արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) նախնական զննման, կարանտինային օբյեկտների նույնականացման, լաբորատոր հետազոտությունների և փորձաքննության անցկացման, վարակազերծման մեթոդները և կարևորագույն այլ միջոցառումներ, որոնք իրականացվում են բույսերի կարանտինի գծով լիազորված մարմինների կողմից,

«սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքին (ապրանքներին) ներկայացվող սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի միասնական պահանջներ»՝ այն փաստաթուղթը, որը ներառում է Հանձնաժողովի կողմից սահմանված՝ կատարման համար պարտադիր պահանջներ, որոնք ներկայացվում են սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքին (ապրանքներին) և ուղղված են մարդու օրգանիզմի վրա բնակության միջավայրի գործոնների ունեցած վնասակար ազդեցության կանխմանն ու մարդու կենսագործունեության բարենպաստ պայմանների ապահովմանը,

«կենդանիներ»՝ կենդանիների բոլոր տեսակները, այդ թվում՝ թռչունները, մեղուները, ջրային կենդանիները և վայրի կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչները,

«բույսերի կարանտին»՝ իրավական ռեժիմը, որով նախատեսվում է Միության մաքսային տարածքում կարանտինային օբյեկտներից բույսերի և բուսական ծագում ունեցող արտադրանքի պահպանությանն ուղղված միջոցառումների համակարգ,

«կարանտինային օբյեկտներ»՝ անդամ պետությունների տարածքներում բացակայող կամ սահմանափակ տարածում ունեցող և Միության կարանտինային օբյեկտների միասնական ցանկում ներառված վնասակար օրգանիզմներ,

«կարանտինային բուսասանիտարական անվտանգություն»՝ Միության մաքսային տարածքի պաշտպանվածության վիճակի ապահովումն այն ռիսկերից, որոնք ծագում են կարանտինային օբյեկտների ներթափանցման և (կամ) տարածման դեպքում,

«կարանտինային բուսասանիտարական հսկողություն (վերահսկողություն)»՝ բույսերի կարանտինի գծով լիազորված մարմինների գործունեությունը, որն ուղղված է կարանտինային օբյեկտների բացահայտմանը, կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) կարանտինային բուսասանիտարական վիճակի սահմանմանը, բույսերի կարանտինի համար գործող՝ անդամ պետությունների միջազգային պարտավորությունների և օրենսդրության կատարմանը,

«կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ»՝ կատարման համար պարտադիր պահանջները, կանոնները և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են կարանտինային օբյեկտների ներսերումից և տարածումից Միության մաքսային տարածքի պահպանությունն ապահովելու և դրանց պատճառած կորուստները

նվազեցնելու, ինչպես նաև կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) միջազգային առևտրում եղած խոչընդոտները վերացնելու նպատակով,

«անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա օբյեկտ»՝ այն կազմակերպությունը կամ անձը, որը մասնակցում է անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների պատրաստմանը (արտադրությանը), վերամշակմանը, փոխադրմանը և (կամ) պահպանմանը,

«կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) խմբաքանակ»՝ կարանտինում գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) քանակը, որը նախատեսված է մեկ տրանսպորտային միջոցով մեկ նշանակման կետ՝ մեկ ստացողի ուղարկելու համար,

«անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների խմբաքանակ»՝ անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների քանակը, որը նախատեսված է մեկ տրանսպորտային միջոցով մեկ նշանակման կետ՝ մեկ ստացողի ուղարկելու և անասնաբուժական մեկ հավաստագրով ձևակերպելու համար,

«կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանք (կարանտինի մեջ գտնվող բեռներ, կարանտինի մեջ գտնվող նյութեր, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքներ)»՝ բույսերը, բուսական ծագում ունեցող արտադրանքը, բեռները, հողը, օրգանիզմները, նյութերը, տարան, փաթեթվածքը՝ կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) ցանկի մեջ ներառված, որոնք Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում ենթակա են կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությանը (վերահսկողությանը), որոնք տեղափոխվում են Միության մաքսային սահմանով ու Միության մաքսային տարածքով և կարող են լինել կարանտինային օբյեկտների կրողներ և (կամ) նպաստել դրանց տարածմանը, և որոնց նկատմամբ անհրաժեշտ է ձեռնարկել կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ,

«կարանտինի մեջ գտնվող օբյեկտներ»՝ ցանկացած նպատակային նշանակությամբ հողերը, շենքերը, շինությունները, կառույցները, ամբարները, պահեստավորման վայրերը, սարքավորումները, տրանսպորտային միջոցները, բեռնարկղերը և այլ օբյեկտներ, որոնք կարող են Միության մաքսային տարածք կարանտինային օբյեկտների ներթափանցման և (կամ) այդտեղ դրանց տարածման աղբյուր լինել,

«պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանք (ապրանքներ)»՝ ապրանքները, քիմիական, կենսաբանական և ռադիոակտիվ նյութերը, այդ թվում՝ մարդու համար վտանգ

ներկայացնող իոնացնող ճառագայթման աղբյուրները, թափոնները և այլ բեռներ, սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) միասնական ցանկում ներառված սննդամթերքը, նյութերն ու արտադրատեսակները, որոնք տեղափոխվում են Միության մաքսային սահմանով և Միության մաքսային տարածքով,

«անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքներ»՝ անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների միասնական ցանկում ներառված ապրանքները,

«պետական գրանցման ենթակա արտադրանք»՝ արտադրանքի առանձին տեսակները, որոնք շրջանառության ժամանակ կարող են վնասակար ազդեցություն ունենալ մարդու կյանքի ու առողջության վրա և որոնց անվտանգությունը հաստատվում է պետական գրանցման առկայության փաստով,

«անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների ներմուծման (արտահանման) կամ տարանցման համար թույլտվություն»՝ անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների օգտագործման կարգն ու պայմանները սահմանող փաստաթուղթը՝ հիմք ընդունելով արտահանող երկրների անասնահամաճարակային վիճակը անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների ներմուծման և տարանցման ժամանակ, որը տրվում է անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմնի՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն լիազորված պաշտոնատար անձի կողմից,

«սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ»՝ կատարման համար պարտադիր սանիտարական, անասնաբուժասանիտարական և կարանտինային բուսասանիտարական պահանջներն ու ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հետևյալ նպատակներով,

մարդու և կենդանիների կյանքի ու առողջության պաշտպանությունը՝ սննդամթերքի, խմիչքի, կերերի և այլ արտադրանքի մեջ գոյություն ունեցող հավելումներից, աղտոտող նյութերից, տոքսիններից կամ ախտածին օրգանիզմներից առաջացող ռիսկերից,

կենդանիների և բույսերի կյանքի ու առողջության պաշտպանությունն այն ռիսկերից, որոնք առաջանում են անդամ պետությունների համար կարանտինային նշանակություն ունեցող հիվանդություններ կամ ախտածին օրգանիզմներ փոխանցողների՝ բույսերի վնասատուների, բույսերի և կենդանիների, բույսերի (մուլխոտերի), օրգանիզմների հիվանդությունների հարուցիչների ներթափանցումից, արմատավորումից (խորացումից) կամ տարածումից,

մարդու կյանքի և առողջության պաշտպանությունը՝ կենդանիների, բույսերի կամ դրանցից պատրաստված արտադրանքի միջոցով փոխանցվող հիվանդությունների կապակցությամբ առաջացող ռիսկերից,

այլ վնասի կանխումը կամ սահմանափակումը, որը հասցվում է անդամ պետությունների համար կարանտինային նշանակություն ունեցող բույսերի վնասատուների, բույսերի և կենդանիների, բույսերի (մոլախոտերի) հիվանդությունների հարուցիչների, ախտածին օրգանիզմների ներթափանցման, արմատավորման (խորացման) կամ տարածման հետևանքով, այդ թվում՝ արտադրանքի, բեռների, նյութերի, տրանսպորտային միջոցների հետ կենդանիների և (կամ) բույսերի միջոցով դրանց փոխանցման կամ տարածման դեպքում,

«սանիտարակարանտինային հսկողություն»՝ պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողության (հսկողության) տեսակը՝ անձանց, տրանսպորտային միջոցների, պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) նկատմամբ՝ Միության մաքսային սահմանի անցակետերում, միջպետական փոխանցման երկաթուղային կայարաններում կամ կցման կայարաններում՝ մարդու առողջության համար հավանական վտանգավոր արտադրանքի (ապրանքների) ներմուծումը, վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների) ներթափանցումը, առաջացումն ու տարածումը կանխելու նպատակով,

«սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ»՝ կազմակերպչական, վարչական, ինժեներատեխնիկական, բժշկասանիտարական, կանխարգելիչ և այլ միջոցներ, որոնք ուղղված են մարդու վրա բնակության միջավայրի գործոնների ունեցած վնասակար ազդեցության ռիսկի գնահատմանը, այդ ռիսկի վերացմանը կամ նվազեցմանը, վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների) առաջացման ու տարածման կանխմանն ու դրանց վերացմանը,

«բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցություն»՝ բնակչության առողջության, բնակության միջավայրի վիճակը, որի դեպքում բացակայում է մարդու վրա բնակության միջավայրի գործոնների ունեցած վնասակար ազդեցությունը, և ապահովվում են նրա կենսագործունեության համար բարենպաստ պայմանները,

«սանիտարական միջոցներ»՝ կատարման համար պարտադիր պահանջները և ընթացակարգերը, այդ թվում՝ վերջնական արտադրանքին ներկայացվող պահանջները, մշակման, արտադրության, փոխադրման, պահպանման և օգտահանման մեթոդները, նմուշառման, հետազոտությունների (փորձարկումների) մեթոդների, ռիսկի գնահատման, պետական գրանցման ընթացակարգերը, մակնշմանը և փաթեթավորմանը ներկայացվող պահանջները, որոնք անմիջականորեն ուղղված են մարդու կյանքի և առողջության պաշտպանության նպատակով արտադրանքի (ապրանքների) անվտանգության ապահովմանը,

«պետական գրանցման հավաստագիր»՝ փաստաթուղթ, որով հաստատվում է արտադրանքի (ապրանքների) անվտանգությունը, հավաստվում է սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի միասնական պահանջներին

արտադրանքի (ապրանքների) համապատասխանությունն ու տրվում է բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմնի կողմից՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող միասնական ձևի ու կարգի համաձայն,

«անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմիններ»՝ անդամ պետությունների պետական մարմիններն ու հաստատությունները, որոնք գործունեություն են իրականացնում անասնաբուժության բնագավառում,

«բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմիններ»՝ բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցությանն առնչվող անդամ պետությունների օրենսդրության և Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն գործունեություն իրականացնող, անդամ պետությունների պետական մարմինները և հաստատությունները,

«բույսերի կարանտինի հարցերով լիազորված մարմիններ»՝ բույսերի կարանտինի և պաշտպանության գծով ազգային կազմակերպություններ,

«բուսասանիտարական հսկիչ կետ»՝ բույսերի կարանտինի համար նախատեսված կետը, որն ստեղծվում է Միության մաքսային սահմանի անցակետերում և այլ վայրերում, որոնք սահմանվում են անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն,

«բուսասանիտարական հավաստագիր»՝ միջազգային նմուշի փաստաթուղթը, որը ներկայացվում է կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքին կից (կարանտինի մեջ գտնվող բեռներին, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերին, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքներին) և տրվում է արտահանող (վերաարտահանող) երկրի բույսերի կարանտինի գծով լիազորված մարմնի կողմից՝ 1951 թվականի դեկտեմբերի 6-ի «Բույսերի կարանտինի և պաշտպանության միջազգային կոնվենցիայով» սահմանված ձևի համաձայն, և որով հավաստվում է, որ կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքը (կարանտինի մեջ գտնվող բեռները, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերը, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքները) համապատասխանում են արտահանող երկրի բուսասանիտարական պահանջներին,

«անասնահամաճարակային վիճակ»՝ կոնկրետ նշված ժամանակ որոշակի տարածքում առկա անասնաբուժասանիտարական իրավիճակը, որին բնորոշ է կենդանիների հիվանդությունների առկայությունը, դրանց տարածումն ու հիվանդացության մակարդակը:

II. Սանիտարական միջոցներ

3. Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությունն (հսկողությունը) իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

4. Անդամ պետությունները Միության մաքսային սահմանով պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա

արտադրանքի (ապրանքների) տեղափոխման համար նախատեսված անցակետերում ստեղծում են սանիտարակարանտինային կետեր և ձեռնարկում են միջոցներ՝ անհրաժեշտ սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներն անցկացնելու նպատակով:

Անդամ պետություններն իրականացնում են սանիտարակարանտինային հսկողություն հատուկ սարքավորված և համալրված միջոցների օգնությամբ՝ սանիտարակարանտինային կետերում սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումների անցկացման համար՝ անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն՝ հաշվի առնելով Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող պահանջները:

Հանձնաժողովը սահմանում է այն արտադրանքի ցանկը, որի տեղափոխումը Միության մաքսային սահմանով իրականացվում է հատուկ սարքավորված անցակետերում, որոնք սահմանվում են անդամ պետությունների օրենսդրության և Միության իրավունքը կազմող ակտերի համաձայն:

Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն պետական գրանցման ենթակա արտադրանքի շրջանառությունը Միության տարածքում իրականացվում է պետական գրանցման առկայության դեպքում:

5. Անդամ պետությունները.

1) ընդունում են համաձայնեցված միջոցառումներ, որոնք ուղղված են Միության մաքսային տարածքում մարդու առողջության համար վտանգավոր վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների) ներթափանցման և տարածման, արտակարգ իրավիճակների հետևանքների, ինչպես նաև կենսաբանական ազդակների, քիմիական և ռադիոակտիվ նյութերի կիրառմամբ ահաբեկչական գործողությունների կանխմանն ու վերացմանը,

2) իրականացնում են սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ՝ մարդու կյանքի, առողջության և նրա բնակության միջավայրի համար վտանգավոր՝ պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) ներմուծումը Միության մաքսային տարածք և դրա շրջանառությունն արգելելու համար:

6. Անդամ պետություններն ունեն ժամանակավոր սանիտարական միջոցներ կիրառելու և սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ անցկացնելու իրավունք, եթե.

անդամ պետության տարածքում վատթարացել է սանիտարահամաճարակաբանական իրավիճակը,

համապատասխան միջազգային կազմակերպություններից, անդամ պետություններից կամ երրորդ երկրներից ստացվել է տեղեկատվություն՝ կիրառվող սանիտարական միջոցների և (կամ) սանիտարահամաճարակաբանական իրավիճակի վատթարացման մասին,

սանիտարական միջոցների կիրառման համապատասխան գիտական հիմնավորումը անբավարար է կամ չի կարող ներկայացվել անհրաժեշտ ժամկետներում,

հայտնաբերվել է Միության միասնական սանիտարական պահանջներին կամ տեխնիկական կանոնակարգերին չհամապատասխանող՝ պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանք (ապրանքներ):

Անդամ պետությունները հնարավորինս կարճ ժամկետում միմյանց տեղեկացնում են սանիտարական միջոցներ սահմանելու, սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ անցկացնելու և դրանք փոփոխելու մասին:

Եթե անդամ պետությունը կիրառում է ժամանակավոր սանիտարական միջոցներ, ապա մյուս անդամ պետությունները ձեռնարկում են անհրաժեշտ միջոցները և անցկացնում սանիտարահակահամաճարակաբանական միջոցառումներ, որոնք ապահովում են այդպիսի միջոցների կիրառման մասին որոշում ընդունած անդամ պետության պաշտպանության պատշաճ մակարդակը:

7. Բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմինները.

իրականացնում են սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողություն (հսկողություն) անձանց, տրանսպորտային միջոցների, պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների) նկատմամբ՝ Միության մաքսային սահմանով դրանց տեղափոխման ժամանակ, անդամ պետությունների՝ Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում տեղակայված անցակետերում,

մյուս անդամ պետությունների լիազորված մարմիններից իրավունք ունեն պահանջելու լաբորատոր հետազոտությունների (փորձարկումների) անհրաժեշտ արձանագրությունները,

բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերում ցուցաբերում են գիտամեթոդական և տեխնիկական փոխադարձ օժանդակություն,

միմյանց տեղեկացնում են սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի միասնական պահանջներին չհամապատասխանող ապրանքների հնարավոր ստացման, միջազգային բժշկասանիտարական կանոններում նշված հատուկ վտանգավոր վարակիչ հիվանդությունների հայտնաբերման յուրաքանչյուր դեպքի և մարդու կյանքի ու առողջության համար վտանգավոր արտադրանքի մասին,

սանիտարական միջոցառումների առնչությամբ Միության իրավունքը կազմող ակտերով սահմանված պահանջները կատարելու և Միության մաքսային տարածքը վարակիչ ու զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների), սանիտարահամաճարակաբանական և հիգիենայի պահանջներին չհամապատասխանող՝ պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանքի (ապրանքների)

ներմուծումից և տարածումից պաշտպանելու նպատակով, ինչպես նաև այլ խնդիրների արդյունավետ լուծման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում և փոխադարձ համաձայնությամբ, իրականացնում են համատեղ ստուգումներ (տեսչական ստուգումներ) պետական սանիտարահամաճարակաբանական վերահսկողությանը (հսկողությանը) ենթակա արտադրանք (ապրանքներ) արտադրող անդամ պետությունների տարածքներում:

Վարակիչ և զանգվածային ոչ վարակիչ հիվանդությունների (թունավորումների) հայտնաբերման և (կամ) Միության մաքսային տարածքում մարդու կյանքի, առողջության և նրա բնակության միջավայրի համար վտանգավոր արտադրանքի տարածման դեպքում բնակչության սանիտարահամաճարակաբանական բարեկեցության հարցերով լիազորված մարմինները դրանց, ինչպես նաև ձեռնարկված սանիտարական միջոցների մասին տեղեկություններն ուղարկում են Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգ:

8. Համատեղ ստուգումների (տեսչական ստուգումների) անցկացման հետ կապված ծախսերի ֆինանսավորումն իրականացվում է անդամ պետությունների համապատասխան բյուջեների հաշվին, եթե յուրաքանչյուր առանձին դեպքում այլ կարգ չի համաձայնեցվում:

III. Անասնաբուժասանիտարական միջոցներ

9. Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում անասնաբուժական հսկողությունն (վերահսկողությունը) իրականացվում է Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում անասնաբուժական հսկողության իրականացման միասնական կարգի մասին՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կանոնակարգին համապատասխան:

10. Անդամ պետությունները Միության մաքսային սահմանով անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների տեղափոխման համար նախատեսված անցակետերում ստեղծում են սահմանային անասնաբուժական հսկիչ կետեր և ձեռնարկում են անասնաբուժասանիտարական անհրաժեշտ միջոցները:

11. Անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմինները.

1) միջոցներ են ձեռնարկում արգելելու կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների հարուցիչների և անասնաբուժասանիտարական առումով վտանգ ներկայացնող՝ կենդանական ծագում ունեցող ապրանքների (արտադրանքի) ներմուծումն ու տարածումը Միության մաքսային տարածքում,

2) անդամ պետության տարածքում կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների, այդ թվում՝ մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների և (կամ) անասնաբուժասանիտարական առումով վտանգավոր, կենդանական ծագում ունեցող ապրանքների (արտադրանքի) հայտնաբերման և տարածման դեպքում, ախտորոշման պաշտոնական սահմանումից կամ

ապրանքների (արտադրանքի) անվտանգ չլինելը հաստատվելուց անմիջապես հետո դրանց մասին տեղեկություններն ուղարկում են Հանձնաժողով, իսկ ձեռնարկված անասնաբուժասանիտարական միջոցների մասին տեղեկությունները՝ Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգ, ինչպես նաև այլ անդամ պետությունների լիազորված մարմիններին ծանուցելու համար,

3) ժամանակին տեղեկացնում են Հանձնաժողովին անդամ պետության կենդանիների վտանգավոր և կարանտինային հիվանդությունների ցանկում կատարվող փոփոխությունների մասին,

4) անասնաբուժության բնագավառում ցուցաբերում են գիտական, մեթոդական և տեխնիկական փոխադարձ օժանդակություն,

5) Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով իրականացնում են վերահսկողության արտասահմանյան պաշտոնական համակարգի աուդիտ:

12. Անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա օբյեկտների համատեղ ստուգումն (տեսչական ստուգումը) իրականացվում է «Օբյեկտների համատեղ ստուգումների իրականացման միասնական կարգի և անասնաբուժական հսկողության (վերահսկողության) ենթակա ապրանքների փորձանմուշների վերցման մասին» կանոնակարգին համապատասխան:

Վերահսկողության արտասահմանյան պաշտոնական համակարգերի աուդիտի և համատեղ ստուգումների (տեսչական ստուգումների) անցկացման հետ կապված ծախսերի ֆինանսավորումն իրականացվում է անդամ պետությունների համապատասխան բյուջեների հաշվին, եթե յուրաքանչյուր առանձին դեպքում այլ կարգ չի համաձայնեցվում:

13. Անասնաբուժական հսկողություն (վերահսկողություն) իրականացնելիս լաբորատոր հետազոտությունների անցկացման կանոններն ու մեթոդաբանությունը սահմանվում են Հանձնաժողովի կողմից:

14. Անասնաբուժական դեղամիջոցների, անասնաբուժական նշանակության ախտորոշիչ միջոցների, կերային հավելումների, ախտահանիչ, միջատասպան և տիզասպան միջոցների շրջանառությունը կարգավորող կանոնները սահմանվում են Հանձնաժողովի կողմից և անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

15. Անասնաբուժական (անասնաբուժասանիտարական) միասնական պահանջների և միջազգային առաջարկությունների, ստանդարտների, ուղեցույցների հիման վրա անդամ պետություններն ուղարկող երկրի (երրորդ կողմի) իրավասու մարմինների հետ կարող են համաձայնեցնել Միության մաքսային տարածք ներմուծվող՝ անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա այն ապրանքների անասնաբուժական հավաստագրերի նմուշները՝ միասնական ձևերից տարբերվող, որոնք ընդգրկված են անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների միասնական ցանկում՝ Հանձնաժողովի ակտերի համաձայն:

16. Անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքները, որոնց նկատմամբ սահմանվել է «մաքսային տարանցում» մաքսային

ընթացակարգը, Միության մաքսային տարածքով տեղափոխվում են Հանձնաժողովի կողմից սահմանվող կարգով:

Անասնաբուժական հսկողությանը (վերահսկողությանը) ենթակա ապրանքների ներմուծման (արտահանման) և տարանցման համար թույլտվության տրամադրումն ու անասնաբուժական հավաստագրերի ձևակերպումն իրականացվում են անասնաբուժության բնագավառում լիազորված մարմնի կողմից՝ տվյալ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն:

17. Անասնաբուժական հավաստագրերի միասնական ձևերը հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

IV. Կարանտինային բուսասանիտարական միջոցներ

18. Միության մաքսային սահմանին և Միության մաքսային տարածքում կարանտինային բուսասանիտարական հսկողությունը (վերահսկողությունը) իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող կարգով:

19. Բույսերի կարանտինի ապահովման միասնական կանոններն ու նորմերը հաստատվում են Հանձնաժողովի կողմից:

20. Անդամ պետությունները Միության մաքսային սահմանով կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի և կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) տեղափոխման համար նախատեսված անցակետերում և այլ վայրերում ստեղծում են բույսերի կարանտինի համար նախատեսված կետեր (բուսասանիտարական հսկիչ կետեր)՝ հաշվի առնելով դրանց նյութատեխնիկական հագեցվածությանն ու սարքավորվածությանը ներկայացվող՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատվող պահանջները:

21. Անդամ պետությունները ձեռնարկում են անհրաժեշտ միջոցները՝ Միության մաքսային տարածք կարանտինային օբյեկտների ներսբերումը և այդտեղ դրանց տարածումը կանխելու նպատակով:

22. Բույսերի կարանտինի գծով լիազորված մարմինները.

1) Միության մաքսային սահմանով կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի տեղափոխման ժամանակ իրականացնում են կարանտինային բուսասանիտարական հսկողություն (վերահսկողություն) անցակետերում և այլ տեղերում, որտեղ սարքավորվում և տեղակայվում են բույսերի կարանտինի համար նախատեսված կետերը (բուսասանիտարական հսկիչ կետերը),

2) մեկ անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի տեղափոխման ժամանակ իրականացնում են կարանտինային բուսասանիտարական հսկողություն (վերահսկողություն),

3) Միության մաքսային տարածքում կարանտինային օբյեկտների հայտնաբերման և տարածման դեպքում դրանց, ինչպես նաև ձեռնարկված կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների մասին տեղեկություններն ուղարկում են Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգ.

4) ժամանակին միմյանց տեղեկացնում են իրենց պետությունների տարածքում կարանտինային օբյեկտների հայտնաբերման և տարածման դեպքերի ու իրենց կողմից ժամանակավոր կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման մասին,

5) բույսերի կարանտինի ապահովման բնագավառում ցուցաբերում են գիտական, մեթոդական և տեխնիկական փոխադարձ օժանդակություն,

6) յուրաքանչյուր տարի փոխանակում են նախորդ տարվա վիճակագրական տեղեկությունները, որոնք վերաբերում են իրենց պետությունների տարածքներում կարանտինային օբյեկտների հայտնաբերմանն ու տարածմանը,

7) փոխանակում են անդամ պետություններում տարածքների կարանտինային բուսասանիտարական վիճակին առնչվող տեղեկությունները և, անհրաժեշտության դեպքում՝ այլ տեղեկություններ, այդ թվում՝ կարանտինային օբյեկտների դեմ պայքարի արդյունավետ մեթոդների մասին տվյալները,

8) մշակում են կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների ցանկի, Միության կարանտինային օբյեկտների միասնական ցանկի ձևավորման համար ներկայացվող առաջարկները՝ վնասակար օրգանիզմների մասին տեղեկությունների հիման վրա,

9) կարանտինային բուսասանիտարական հսկողության (վերահսկողության) բնագավառում համագործակցում են այլ հարցերով,

10) փոխադարձ համաձայնությամբ՝

ուղղորդում են մասնագետներին՝ երրորդ երկրներից Միության մաքսային տարածք ներմուծվող՝ կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի արտադրության (պատրաստման), տեսակավորման, վերամշակման, պահեստավորման և փաթեթավորման վայրերի համատեղ հետազոտություն անցկացնելու նպատակով,

մասնակցում են բույսերի կարանտինի ապահովման միասնական կանոնների և նորմերի մշակմանը:

23. Կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների) յուրաքանչյուր խմբաքանակ, որը կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի ցանկի համաձայն, դասվում է կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքի (կարանտինի մեջ գտնվող բեռների, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերի, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքների)՝ բուսասանիտարական բարձր ռիսկայնություն ունեցող խմբին, Միության մաքսային տարածք է ներմուծվում և (կամ) մեկ անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք է տեղափոխվում՝ կից ներկայացված արտահանման (վերաարտահանման) բուսասանիտարական հավաստագրով:

24. Կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների լաբորատոր ապահովումն իրականացվում է Հանձնաժողովի կողմից հաստատված կարգով:

25. Անդամ պետություններից յուրաքանչյուրը կարանտինային բուսասանիտարական ժամանակավոր միջոցներ մշակելու և կիրառելու իրավունք ունի, եթե.

1) իրենց տարածքում վատթարացել է կարանտինային բուսասանիտարական իրավիճակը,

2) համապատասխան միջազգային կազմակերպություններից, անդամ պետություններից կամ երրորդ երկրներից ստացվել է տեղեկատվություն՝ կիրառվող կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների մասին,

3) կարանտինային բուսասանիտարական միջոցների կիրառման համապատասխան գիտական հիմնավորումը անբավարար է կամ չի կարող ներկայացվել անհրաժեշտ ժամկետներում,

4) իրականացվում է երրորդ երկրներից ներմուծվող կարանտինի մեջ գտնվող արտադրանքում (կարանտինի մեջ գտնվող բեռներում, կարանտինի մեջ գտնվող նյութերում, կարանտինի մեջ գտնվող ապրանքներում) կարանտինային օբյեկտների կանոնավոր հայտնաբերում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 13

«Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացման մասին

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն արձանագրությունը մշակված է Եվրասիական տնտեսական միության մասին պայմանագրի XII բաժնի համաձայն և սահմանում է անդամ պետությունների կողմից սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացման սկզբունքները և նրա հիմնական ուղղությունները:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետության օրենսդրություն»՝ իրավական նորմերի ամբողջություն, որոնք գործում են անդամ

պետությունում և սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում կարգավորում են հարաբերությունները.

«արտադրող»՝ կազմակերպություն՝ անկախ սեփականության ձևից (տեսակից), ինչպես նաև ֆիզիկական անձ, որը գրանցված է որպես սպառողների կողմից իրացման համար ապրանքներ արտադրող անհատ ձեռնարկատեր.

«կատարող»՝ կազմակերպություն՝ անկախ սեփականության ձևից (տեսակից), ինչպես նաև ֆիզիկական անձ, որը գրանցված է որպես սպառողների համար աշխատանքներ կատարող կամ ծառայություններ մատուցող անհատ ձեռնարկատեր.

«անբարեխիղճ տնտեսավարող սուբյեկտներ»՝ վաճառողներ, արտադրողներ, կատարողներ, որոնք իրենց գործունեության ընթացքում թույլ են տալիս սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետության օրենսդրության, գործարար շրջանառության սովորույթների խախտումներ, եթե այդ խախտումները սպառողներին և (կամ) շրջակա միջավայրին կարող են պատճառել կամ պատճառել են գույքային կամ ոչ գույքային վնաս.

«սպառողների հասարակական միություններ»՝ քաղաքացիների և (կամ) իրավական անձանց ոչ առևտրային միություններ (կազմակերպություններ), որոնք գրանցվել են անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն, ստեղծվել են սպառողների օրինական իրավունքները և շահերը պաշտպանելու նպատակով, ինչպես նաև միջազգային ոչ կառավարական կազմակերպություններ, որոնք գործում են բոլոր կամ մի քանի անդամ պետությունների տարածքում.

«սպառող»՝ ֆիզիկական անձ, որը մտադիր է պատվիրել (ձեռք բերել) կամ պատվիրում է (ձեռք է բերում, օգտագործում) ապրանքներ (աշխատանքներ, ծառայություններ)՝ բացառապես անձնական (կենցաղային) կարիքների համար, որոնք առնչություն չունեն ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու հետ.

«վաճառող»՝ կազմակերպություն՝ անկախ սեփականության ձևից (տեսակից), ինչպես նաև ֆիզիկական անձ, որը գրանցված է որպես սպառողներին ապրանքներն առքովաճառքի պայմանագրով իրացնող՝ անհատ ձեռնարկատեր.

«սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազոր մարմիններ»՝ անդամ պետությունների պետական մարմիններ, որոնք սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրականացնում են հսկողական (վերահսկողական) գործունեություն և (կամ) նորմատիվ-իրավական կարգավորում՝ անդամ պետությունների օրենսդրությանը, Միության իրավունքի մաս կազմող միջազգային պայմանագրերին և ակտերին համապատասխան:

II. Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում հիմնական ուղղությունների իրականացում

3. Անդամ պետությունների քաղաքացիների համար սպառողների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության հավասար պայմանների ապահովման նպատակով անդամ պետությունները սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրականացնում են համաձայնեցված քաղաքականության անցկացում՝ հաշվի առնելով սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետության օրենսդրությունը և միջազգային իրավունքի այդ ոլորտի նորմերը հետևյալ ուղղություններով՝

1) սպառողներին, պետական մարմիններին և սպառողների հասարակական միություններին ապրանքների (աշխատանքների ծառայությունների), արտադրողների (վաճառողների, կատարողների) մասին օպերատիվ և հավաստի տեղեկություններով ապահովում,

2) անդամ պետությունների տարածքներում անբարեխիղճ տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության և անորակ ապրանքների (ծառայությունների) իրացումը կանխարգելելու համար միջոցների ձեռնարկում,

3) սպառողների համար ապրանքների (աշխատանքների, ծառայությունների) ազատ ընտրությանը նպաստող պայմանների ստեղծում՝ սպառողների իրավական գրագիտության և իրավագիտակցության զարգացման, սպառողների իրավունքների պաշտպանության բնույթի, եղանակների և վարչական ու դատական կարգով՝ օրենքով պաշտպանվող շահերի մասին իրենց իրազեկությամբ, ինչպես նաև անդամ պետությունների սպառողների իրավաբանական օգնության հասանելիություն,

4) սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրազեկման ծրագրերի իրականացում՝ որպես անդամ պետությունների կրթական համակարգերում քաղաքացիների կրթության անբաժանելի մաս,

5) սպառողների իրավունքների պաշտպանության հարցերի քարոզչության և կանոնավոր իրազեկման համար զանգվածային լրատվական միջոցների ներառում՝ ներառյալ ռադիոն և հեռուստատեսությունը,

6) անդամ պետությունների սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին օրենսդրության մոտարկում:

III. Սպառողների հասարակական միությունների հետ փոխգործակցություն

4. Անդամ պետությունները նպաստում են սպառողների հասարակական միությունների անկախ գործունեության համար պայմանների ստեղծմանը, սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում համաձայնեցված

քաղաքականության ձևավորման և իրականացման, սպառողների իրավունքների քարոզչության և պարզաբանման, ինչպես նաև անդամ պետությունների միջև սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում տեղեկատվության փոխանակման համակարգի ստեղծման մեջ նրանց մասնակցությանը:

IV. Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազոր մարմինների փոխգործակցություն

5. Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազոր մարմինների փոխգործակցությունն իրականացվում է հետևյալ կերպ՝

1) տեղեկություններ փոխանակելով՝

անդամ պետությունների՝ սպառողների իրավունքների պետական և հասարակական պաշտպանության ոլորտում պրակտիկայի մասին,

սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետությունների օրենսդրության պահպանման համակարգի գործունեության բարելավման և ապահովման միջոցների մասին,

սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետությունների օրենսդրության մեջ փոփոխությունների մասին,

2) անդամ պետության ռեգիոններին կողմից՝ սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետության օրենսդրության խախտումների դեպքերի նախազգուշացման, հայտնաբերման և կանխարգելման գործընթացում համագործակցելով՝ ներառյալ ներքին շուկայում սպառողների իրավունքների, ինչպես նաև սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրավասու մարմինների հարցումների հիման վրա բացահայտված խախտումների մասին տեղեկատվություն փոխանակելով,

3) սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում անդամ պետությունների փոխադարձ շահերին առնչվող խնդիրների վերաբերյալ համատեղ վերլուծական ուսումնասիրություններ անցկացնելով,

4) համագործակցության ընթացքում առաջացող հարցերի կապակցությամբ գործնական աջակցություն ցուցաբերելով՝ ներառյալ աշխատանքային խմբերի ստեղծումը, փորձի փոխանակումը և կադրերի պատրաստումը,

5) սպառողների իրավունքների պաշտպանության և սպառողների հասարակական միությունների ոլորտում լիազոր մարմինների գործունեության արդյունքների մասին վիճակագրական տեղեկությունների փոխանակում կազմակերպելով,

6) սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում այլ հարցերի շուրջ համագործակցություն իրականացնելով:

V. Հանձնաժողովի լիազորությունները

6. Հանձնաժողովն իրականացնում է հետևյալ լիազորությունները՝

1) անդամ պետությունների համար մշակում է առաջարկություններ՝ սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազոր մարմինների փոխգործակցության արդյունավետությանն ուղղված միջոցների ձեռնարկման մասին.

2) անդամ պետությունների համար մշակում է առաջարկություններ՝ սույն Արձանագրության մեջ նշված դրույթների իրականացման կարգի մասին.

3) ստեղծում է խորհրդատվական մարմիններ՝ անդամ պետությունների սպառողների իրավունքների պաշտպանության հարցերով:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 14

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականություն անցկացնելու մասին

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի 62-րդ և 63-րդ հոդվածների համաձայն (այսուհետ՝ Պայմանագիր) և դրանով սահմանվում է անդամ պետությունների կողմից համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականություն անցկացնելու մասին կարգը:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«կանխատեսումների արտաքին պարամետրեր»՝ ցուցանիշներ, որոնք բնութագրում են անդամ պետությունների տնտեսության զարգացման վրա էական ազդեցություն գործող արտաքին գործոնները և օգտագործվում են անդամ

պետությունների սոցիալ-տնտեսական զարգացման պաշտոնական կանխատեսումը մշակելու ժամանակ.

«կանխատեսման արտաքին պարամետրերի միջակայքային քանակական արժեքներ»՝ կանխատեսման արտաքին պարամետրերի ինտերվալի վերին և ներքին արժեքներ.

«մակրոտնտեսական ցուցանիշներ»՝ ցուցանիշներ, որոնք բնութագրում են անդամ պետության տնտեսության վիճակը, նրա զարգացումը և անբարենպաստ գործոնների ազդեցության հանդեպ կայունությունը, ինչպես նաև ինտեգրացիոն համագործակցության աստիճանը.

«Միության տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղություններ»՝ խորհրդատվական բնույթի փաստաթուղթ, որով սահմանվում են սոցիալ-տնտեսական զարգացման հեռանկարային ուղղությունները, որոնց իրականացմանն են ձգտում անդամ պետությունները՝ Միության ինտեգրացիոն ներուժի օգտագործման և անդամ պետությունների մրցակցային առավելությունների հաշվին՝ յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից լրացուցիչ տնտեսական ազդեցություն ստանալու նպատակով.

«անդամ պետությունների մակրոտնտեսական քաղաքականության հիմնական կողմնորոշիչներ»՝ ծրագրային փաստաթուղթ, որով սահմանվում են անդամ պետությունների տնտեսության համար առավել կարևոր կարճաժամկետ և միջնաժամկետ խնդիրները, ուղղված Միության տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղություններով սահմանված նպատակների իրագործմանը, ինչպես նաև որի մեջ ներառվում են նշված խնդիրների լուծմանն ուղղված առաջարկությունները:

II. Համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականության հիմնական ուղղությունների իրականացում

3. Համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականության հիմնական ուղղությունների իրականացման նպատակով անդամ պետությունները՝

1) համաձայնեցնում են միջոցներ, որոնք ուղղված են Միության ինտեգրացիոն ներուժի և անդամ պետությունների մրցակցային առավելությունների օգտագործմանը տնտեսության այն բնագավառներում և ճյուղերում, որտեղ դա անհրաժեշտ է կամ նպատակահարմար.

2) համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականություն անցկացնելու ժամանակ հաշվի են առնում Միության տնտեսական զարգացման հիմնական

ուղղությունները, անդամ պետությունների մակրոտնտեսական քաղաքականության հիմնական կողմնորոշիչները.

3) մշակում են անդամ պետությունների սոցիալ-տնտեսական զարգացման պաշտոնական կանխատեսումները՝ հաշվի առնելով կանխատեսման արտաքին պարամետրերի միջակայքային քանակական արժեքները.

4) Պայմանագրի 63-րդ հոդվածում նշված տնտեսական զարգացման կայունությունը որոշող մակրոտնտեսական ցուցանիշների քանակական արժեքների շրջանակներում անցկացնում են համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականություն.

5) Հանձնաժողովի մասնակցությամբ մշակում և իրականացնում են միջոցներ, այդ թվում՝ համատեղ միջոցներ, եթե որևէ անդամ պետության տնտեսական զարգացման կայունությունը որոշող մակրոտնտեսական ցուցանիշները չեն համապատասխանում Պայմանագրի 63-րդ հոդվածում նշված քանակական արժեքներին, ինչպես նաև, անհրաժեշտության դեպքում, հաշվի են առնում Հանձնաժողովի՝ տնտեսական վիճակի կայունացմանն ուղղված առաջարկությունները՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատված կարգին համապատասխան.

6) անդամ պետություններում առաջացած տնտեսական իրավիճակին վերաբերող հարցերի շուրջ անցկացնում են խորհրդատվություններ՝ տնտեսության կայունացմանն ուղղված առաջարկություններ մշակելու նպատակով:

III. Հանձնաժողովի իրավասությունները

4. Հանձնաժողովը համակարգում է անդամ պետությունների կողմից համաձայնեցված քաղաքականության անցկացումը հետևյալ կերպ՝

1) մակրոտնտեսական ցուցանիշներ, որոնցով որոշվում են Հանձնաժողովի կողմից հաստատված մեթոդիկայի համաձայն հաշվարկված՝ անդամ պետությունների տնտեսական զարգացման կայունությունը և դրանց՝ Պայմանագրի 63-րդ հոդվածում սահմանված քանակական արժեքների հետ համապատասխանությունը մոնիթորինգի միջոցով.

սույն Արձանագրության IV բաժնում սահմանված տնտեսական զարգացման մակարդակի և դինամիկայի ցուցանիշների ու ինտեգրման աստիճանի ցուցանիշների մոնիթորինգի միջոցով.

2) Բարձրագույն խորհրդի կողմից հաստատվող հետևյալ փաստաթղթերի՝ անդամ պետությունների հետ համաձայնեցում մշակելու միջոցով՝

միության տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղությունները.

անդամ պետությունների մակրոտնտեսական քաղաքականության հիմնական կողմնորոշիչները.

տնտեսական իրավիճակի կայունացմանն ուղղված համատեղ միջոցներ՝ անդամ պետությունների կողմից Պայմանագրի 63-րդ հոդվածում նշված տնտեսական զարգացման կայունությունը սահմանող մակրոտնտեսական ցուցանիշների քանակական արժեքները գերազանցելու դեպքում.

3) տնտեսական զարգացման կայունությունը որոշող՝ Պայմանագրի 63-րդ հոդվածում նշված մակրոտնտեսական ցուցանիշների քանակական արժեքները անդամ պետությունների կողմից գերազանցելու դեպքում տնտեսական վիճակի կայունացմանն ուղղված առաջարկությունները մշակելու միջոցով.

հաստատված կանխատեսումների արտաքին պարամետրերի միջակայքային քանակական արժեքների հիման վրա՝ Միության սոցիալ-տնտեսական զարգացման կանխատեսումները վերլուծական (տեղեկատվական) նպատակներով մշակելու միջոցով.

4) տնտեսության կայունացմանն ուղղված առաջարկություններ մշակելու համար անդամ պետություններում առաջացած տնտեսական իրավիճակին վերաբերող հարցերի շուրջ խորհրդատվություն անցկացնելու աջակցություն մշակելու միջոցով.

5) անդամ պետությունների սոցիալ-տնտեսական զարգացման պաշտոնական կանխատեսումը նախապատրաստելու համար Հանձնաժողովի կողմից հաստատված կանխատեսման արտաքին պարամետրերի միջակայքային քանակական արժեքների վերաբերյալ անդամ պետությունների հետ համաձայնություն մշակելու միջոցով.

6) անդամ պետությունների տնտեսավարող սուբյեկտների տնտեսական գործունեության և ձեռնարկատիրական ակտիվության պայմանների նկատմամբ ընդունվող որոշումների ազդեցության վերլուծության միջոցով.

անդամ պետությունների մակրոտնտեսական հիմնական կողմնորոշիչների համապատասխանության մասով համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականության միջոցների վերլուծության միջոցով.

7) համաձայնեցված մակրոտնտեսական քաղաքականություն անցկացնելու նպատակով անդամ պետությունների և լիազոր մարմինների միջև տեղեկատվության փոխանակման վերլուծության միջոցով: Նման փոխանակման կարգը սահմանում է Հանձնաժողովը:

IV. Ինտեգրման աստիճանի, տնտեսության զարգացման մակարդակի և դինամիկայի, կանխատեսումների արտաքին պարամետրերի ցուցանիշները

5. Ինտեգրման աստիճանը որոշելու համար օգտագործվում են հետևյալ ցուցանիշները՝

1) յուրաքանչյուր անդամ պետության տնտեսությանն ուղղված ազգային ներդրումների, այդ թվում՝ անմիջական ներդրումների ծավալը (ԱՄՆ դոլարով),

2) յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից ազգային տնտեսություն մուտք եղած ներդրումների, այդ թվում՝ անմիջական ներդրումների ծավալը (ԱՄՆ դոլարով),

3) անդամ պետության արտահանման ընդհանուր ծավալի մեջ յուրաքանչյուր անդամ պետության մասնաբաժինը (տոկոսներով),

4) անդամ պետության ներմուծման ընդհանուր ծավալի մեջ յուրաքանչյուր անդամ պետության մասնաբաժինը (տոկոսներով),

5) անդամ պետության ներմուծման ընդհանուր արտաքին առևտրի շրջանառության մեջ յուրաքանչյուր անդամ պետության մասնաբաժինը (տոկոսներով),

6. Տնտեսության զարգացման մակարդակը և դինամիկան որոշելու համար օգտագործվում են հետևյալ ցուցանիշները՝

1) համախառն ներքին արդյունքի աճի տեմպերը (տոկոսներով),

2) բնակչության մեկ անձի համար համախառն ներքին արդյունքը՝ ըստ գնողունակության պարիտետի (ԱՄՆ դոլար),

3) վճարային հաշվեկշռի ընթացիկ գործառնությունների հաշվեկշիռ (ԱՄՆ դոլարով և համախառն ներքին արդյունքի տոկոսներով),

4) ազգային արժույթի իրական արդյունավետ փոխարժեքի ինդեքս՝ հաշվարկված սպառողական արժեքի ինդեքսի հիման վրա (տոկոսներով):

7. Հանձնաժողովն անդամ պետությունների համաձայնությամբ կարող է որոշում կայացնել անդամ պետությունների ինտեգրման աստիճանի, զարգացման մակարդակի և դինամիկայի ցուցանիշների այլ մոնիթորինգ անցկացնելու մասին՝ սույն Արձանագրության համապատասխանաբար 5-րդ և 6-րդ կետերում նշված ցուցանիշներից տարբերվող:

8. Անդամ պետությունները եռամյա ժամանակահատվածի համար համաձայնեցնում են կանխատեսման հետևյալ արտաքին պարամետրերի միջակայքային քանակական արժեքները՝

համաշխարհային տնտեսության զարգացման տեմպերը,

«Brent» ապրանքանիշի նավթի գինը:

Գործադիր իշխանության մարմինները, որոնք լիազորված են կազմելու անդամ պետությունների սոցիալ-տնտեսական զարգացման պաշտոնական կանխատեսումները, փոխանակվում են նաև արտաքին առևտրային գործառնությունների վիճակի մասին տեղեկատվությամբ, այդ թվում՝ փոխադարձ առևտրի ոլորտում: Առանձին անդամ պետությունների սոցիալ-տնտեսական զարգացման պաշտոնական կանխատեսումը ձևավորելու համար Ռուսաստանի Դաշնությունը նշված լիազոր մարմիններ է ներկայացնում ներքին սպառման համար մատակարարվող բնական գազի կանխատեսվող արժեքի կողմնորոշիչ միջակայքի փոփոխության մասին տեղեկատվություն՝ Հանձնաժողովի կողմից հաստատված կարգով:

Ռուսաստանի Դաշնության կողմից մակրոտնտեսական կանխատեսման նպատակով տրամադրվող նշված տեղեկատվությունը կանխատեսված ժամանակաշրջանում անդամ պետություններին բնական գազի մատակարարման գնի՝ Ռուսաստանի Դաշնության պարտավորություն չէ:

Անդամ պետությունների (ազգային) կենտրոնական բանկերը տեղեկացնում են միմյանց անցկացվող դրամավարկային քաղաքականության մասին:

9. Մակրոտնտեսական կանխատեսման նպատակով կատարվող տեղեկատվության փոխանակումն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով համապատասխան տեղեկատվության գաղտնիության՝ անդամ պետությունների պահանջները:

10. Բարձրագույն խորհուրդը կարող է որոշում կայացնել անդամ պետությունների սոցիալ-տնտեսական զարգացման պաշտոնական կանխատեսումը մշակելու ժամանակ օգտագործվող կանխատեսման արտաքին պարամետրերը վերանայելու մասին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 15

«Եվրասիական
տնտեսական միության
մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

համաձայնեցված արժութային քաղաքականության իրականացմանն ուղղված միջոցների մասին

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն արձանագրությունը մշակվել է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի 64-րդ հոդվածի համաձայն և դրանով սահմանվում է անդամ պետությունների կողմից ձեռնարկվող միջոցները՝ ուղղված համաձայնեցված արժութային քաղաքականության իրականացմանը:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«արժութային օրենսդրություն»՝ արժութային կարգավորման և արժութային հսկողության ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրական ակտերը և, ի կատարումն դրանց՝ ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերը.

«արժութային սահմանափակումներ»՝ արժութային գործառնությունների նկատմամբ օրենսդրորեն սահմանված սահմանափակումներ՝ արտահայտված արժութային գործառնությունների ուղղակի արգելքով, դրանց ծավալների, թվի և անցկացման ժամկետների, վճարման արժույթի տեսակի սահմանափակմամբ, դրանք անցկացնելու համար հատուկ թույլտվություններ (լիցենզիաներ) ստանալու պահանջներ սահմանելով, անցկացվող արժութային գործառնության գումարի մի մասը, ամբողջ գումարը կամ ամբողջ գումարի կրկնապատիկ գումարը պահուստավորելով, ինչպես նաև սույն Արձանագրության մասնակից պետությունների տարածքում հաշիվներ բացելու և վարելու հետ կապված սահմանափակումներ.

«ինտեգրացված արժութային շուկա»՝ անդամ պետությունների արժութային շուկաների ամբողջությունը, որոնք համախմբվում են գործունեության և պետական կարգավորման միասնական սկզբունքներով.

«ազատականացման միջոցներ»՝ միջոցներ, որոնց արդյունքը անդամ պետությունների ռեզիդենտների, ինչպես նաև երրորդ պետությունների ռեզիդենտների միջև արժութային գործողությունների նկատմամբ արժութային սահմանափակումների թուլացումը կամ վերացումն է.

«անդամ պետության ռեզիդենտ»՝ անձ, որը անդամ պետություններից մեկի ռեզիդենտն է՝ ըստ այդ անդամ երկրի արժութային օրենսդրության.

«երրորդ պետության ռեզիդենտ»՝ անձ, որը որևէ անդամ պետության ռեզիդենտ չէ.

«իրավասու կազմակերպություններ»՝ իրավաբանական անձինք, որոնք անդամ պետության ռեզիդենտներ են, և լիազորված են կատարելու բանկային գործողություններ արտարժույթով՝ իրենց ստեղծման պետության օրենսդրության համաձայն.

«արժույթային հսկողության լիազորված մարմիններ»՝ գործադիր իշխանության մարմիններ, անդամ պետությունների ազգային բանկեր (կենտրոնական) և անդամ պետությունների այլ պետական մարմիններ, որոնք իրավասու են իրականացնելու արժույթային հսկողություն:

Արժույթային իրավահարաբերությունների կարգավորման դեպքում անդամ պետությունները կիրառում են «ոչ ռեզիդենտ» տերմինը՝ ազգային արժույթային օրենսդրությանը համապատասխան:

II. Համաձայնեցված արժույթային քաղաքականության իրականացմանն ուղղված միջոցները

3. Համաձայնեցված արժույթային քաղաքականության անցկացման համար անդամ պետությունները ձեռնարկում են հետևյալ միջոցները՝

1) Ազգային արժույթի փոխարժեքի ինդեքսի քաղաքականության համակարգում՝ անդամ պետությունների ազգային արժույթի օգտագործման ընդլայնման ապահովման համար, անդամ պետությունների ռեզիդենտների փոխադարձ հաշիվներում, ինչպես նաև փոխադարձ խորհրդատվությունների անցկացման կազմակերպում՝ դրամավարկային քաղաքականության միջոցառումների մշակման և համակարգման նպատակով.

2) Ազգային արժույթների փոխարկելիության ապահովում՝ վճարային հաշվեկշռի ընթացիկ և կապիտալ հաշիվներով, առանց սահմանափակումների, անդամ պետությունների ռեզիդենտների կողմից, անդամ պետությունների բանկերի միջոցով արտարժույթի առքի և վաճառքի պայմանների ստեղծման միջոցով.

3) ազգային արժույթների ուղիղ և փոխադարձ գնանշումների ապահովման համար պայմանների ստեղծում.

4) անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջև փոխադարձ հաշվարկների անցկացման ապահովում՝ անդամ պետությունների ազգային արժույթներով.

5) անդամ պետությունների միջև վճարահաշվարկային հարաբերությունների մեխանիզմի կատարելագործում՝ անդամ պետությունների միջև փոխադարձ հաշվարկներում ազգային արժույթների օգտագործման ընդլայնման հիման վրա.

6) ազգային արժույթի պաշտոնական փոխարժեքների բազմաքանակության արգելում, որը խոչընդոտում է անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջև փոխադարձ առևտուր.

7) անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերի կողմից անդամ պետությունների ազգային արժույթի պաշտոնական արժեքների սահմանում, բորսային շուկայում ձևավորված արժեքների հիման վրա, կամ ԱՄՆ դոլարի հանդեպ անդամ պետությունների ազգային արժույթի կրոս կուրսով.

8) արժույթային շուկայի վիճակի և զարգացման հեռանկարների մասին տեղեկատվության փոխանակում՝ մշտական հիմունքներով.

9) անդամ պետությունների ինտեգրացված արժույթային շուկային կազմավորումը.

10) յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից իրենց ներքին արժույթային շուկայի հասանելիություն այն բանկերի համար, որոնք անդամ պետությունների ռեզիդենտներ են և, ըստ այդ պետության օրենսդրության, իրավասու են կատարելու արժույթային գործարքներ, անցկացնելու միջբանկային փոխարկման գործարքներ՝ ազգային ռեժիմի ապահովման պայմաններում.

11) անդամ պետությունների բանկերին, իրենց թղթակցային հաշվի միջոցների՝ երրորդ պետության արժույթով ազատ փոխարկման իրավունքի տրամադրում՝ անդամ պետությունների ազգային արժույթով.

12) անդամ պետությունների արժույթային ակտիվներն այլ անդամ պետությունների ազգային արժույթով, այդ թվում նաև իրենց պետական արժեթղթերի տեղաբաշխելու պայմանների ստեղծում.

13) ներքին արժույթային շուկաների իրացվելիության հետագա զարգացում և աճ.

14) անդամ պետությունների կազմակերպված շուկաներում ազգային արժույթի վաճառքի զարգացում և անդամ պետությունների արժույթային շուկայի մասնակիցների համար հասանելիության ապահովում.

15) ֆինանսական գործիքների բաղադրատարրերի կազմակերպված շուկայի զարգացում:

4. Անդամ պետությունների՝ արժույթային իրավահարաբերությունները կարգավորող օրենսդրությունների մոտարկման և անդամ պետությունների ազատականացման համար ձեռնարկվող միջոցների նպատակով՝

1) ապահովում են արդյունավետ տնտեսական կոոպերացիային խոչընդոտող արժույթային գործողությունների արժույթային սահմանափակումների

աստիճանաբար վերացումը և անդամ պետությունների տարածքում տեղակայված բանկերում անդամ պետությունների ռեզիդենտների կողմից հաշիվների բացումն ու վարումը.

2) սահմանում են երրորդ պետությունների ռեզիդենտների՝ անդամ պետությունների տարածքում տեղակայված բանկերում բանկային հաշիվների բացման կամ վարման, ինչպես նաև երրորդ պետությունների տարածքում տեղակայված բանկերում անդամ պետությունների ռեզիդենտների հաշիվների կարգի համաձայնեցված մոտեցումները.

3) անդամ պետությունների ռեզիդենտների բանկային հաշիվների պարտադիր հաշվետրման ենթակա դրամական միջոցների ռեպատրիացիայի պահանջի մոտեցումների մշակում՝ ելնելով ազգային ինքնիշխանության պահպանման սկզբունքից.

4) սահմանում են արժութային գործողությունների ցանկը, որոնք իրականացվում են անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջև, որոնց հանդեպ չեն կիրառվում արժութային սահմանափակումները.

5) սահմանում են անդամ պետությունների ռեզիդենտների իրավունքների և պարտականությունների անհրաժեշտ ծավալը՝ արժութային գործողություններ իրականացնելիս, ներառյալ առանց անդամ պետությունների տարածքում տեղակայված բանկերի բանկային հաշիվների, հաշվարկների իրականացման իրավունքը.

6) ապահովում են անդամ պետությունների ռեզիդենտների բանկային հաշիվների պարտադիր հաշվետրման ենթակա դրամական միջոցների ռեպատրիացիային վերաբերող պահանջների ներդաշնակություն.

7) ապահովում են Միության մաքսային տարածքում անդամ պետությունների ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների դրամական միջոցների ու դրամական գործիքների ազատ տեղաշարժը.

8) ապահովում են արժութային գործարքների հաշվառման և վերահսկման պահանջների ներդաշնակեցումը.

9) ապահովում են անդամ պետությունների արժութային օրենսդրությունների խախտման համար պատասխանատվության նորմերի ներդաշնակեցումը:

III. Արժութային վերահսկողության իրավասու մարմինների փոխգործունեությունը

5. Արժութային վերահսկողության իրավասու մարմինների փոխգործունեությունն իրականացվում է՝

1) տեղեկություններ փոխանակելով՝

անդամ պետությունների վերահսկիչ և իրավապահ մարմինների՝ արժութային օրենսդրության կատարման վերահսկողության ոլորտում պրակտիկայի մասին,

արժութային օրենսդրության պահպանման վերահսկողության համակարգի գործունեության բարելավման և ապահովման միջոցների մասին,

արժութային վերահսկողության կազմակերպման հարցերի, ինչպես նաև իրավական բնույթի տեղեկատվության, այդ թվում՝ արժութային վերահսկողության ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրության, արժութային վերահսկողության ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրության փոփոխման մասին.

2) համագործակցության՝ ուղղված անդամ պետությունների ռեզիդենտների կողմից արժութային գործարքների իրականացմանը՝ ներառյալ տեղեկատվության փոխանակումը, ինչպես նաև օրենսդրության խախտմամբ իրականացված գործարքների մասին արժութային վերահսկողության իրավասու մարմինների հարցման հիման վրա, անդամ պետությունների օրենսդրությունների խախտումների կանխարգելումը, վերհանումը և խափանումը.

3) արժութային կարգավորման և արժութային վերահսկողության բնագավառում անդամ պետությունների փոխադարձ շահերին դիպչող խնդիրների առնչությամբ փոխադարձ վերլուծական ուսումնասիրությունների անցկացման.

4) համագործակցության ընթացքում ծագող հարցերի կապակցությամբ գործնական աջակցություն ցուցաբերելով՝ ներառյալ աշխատանքային խմբերի ստեղծումը, փորձի փոխանակումը և կադրերի պատրաստումը.

5) արժութային կարգավորման և արժութային վերահսկողության հարցերով վիճակագրական տեղեկությունների փոխանակման կազմակերպում, այդ թվում՝

անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջև արժութային գործարքների դրամական միջոցների վճարման և փոխանցումների ծավալի վերաբերյալ.

մեկ անդամ պետության ռեզիդենտների կողմից մյուս անդամ պետության իրավասու կազմակերպություններում բացված հաշիվների քանակի վերաբերյալ.

6) արժութային վերահսկողության իրավասու մարմինների համագործակցության այլ հարցերի շուրջ համատեղ գործունեության իրականացման միջոցով:

6. Արժութային վերահսկողության իրավասու մարմիններն արժութային վերահսկողության ոլորտում կոնկրետ ուղղություններով փոխգործակցություն են

իրականացնում՝ ներառյալ մշտական հիմունքներով տեղեկատվության տրամադրումը՝ համաձայն արժույթային վերահսկողության իրավասու մարմինների միջև փոխգործակցության մասին առանձին արձանագրությունների:

7. Գործնական աջակցության տրամադրումն իրականացվում է՝

արժույթային վերահսկողության իրավասու մարմինների ներկայացուցիչների աշխատանքային այցերի կազմակերպման,

սեմինարների և խորհրդակցությունների անցկացման,

մեթոդաբանական առաջարկությունների մշակման ու դրանց փոխանակման միջոցով:

IV. Արժույթային վերահսկողության իրավասու մարմինների հարցումների հիման վրա տեղեկատվության փոխանակումը

8. Տեղեկատվության տրամադրման մասին հարցումի ուղարկումը և կատարումն իրականացվում են հետևյալ կարգով՝

1) հարցումը պետք է ներկայացվի գրավոր կամ տեքստի փոխանցման տեխնիկական միջոցների օգտագործմամբ:

Տեքստի փոխանցման տեխնիկական միջոցների օգտագործման, ինչպես նաև ստացված հարցման իսկության կամ բովանդակության վերաբերյալ կասկածներ առաջանալու դեպքում, հարցումն ստացած արժույթի վերահսկողության իրավասու մարմինը կարող է պահանջել գրավոր հաստատում.

2) վարչական իրավախախտումների գործերով վարույթների շրջանակներում տեղեկություններ ստանալու վերաբերյալ հարցման մեջ պետք է նշվեն՝

հարցումն ուղարկող արժույթային վերահսկողության իրավասու մարմնի անվանումը,

հարցում ստացած արժույթային վերահսկողության իրավասու մարմնի անվանումը,

գործի փաստական հանգամանքների համառոտ նկարագիրը՝ հավելվածով, անհրաժեշտության դեպքում կցելով հաստատող փաստաթղթերի օրինակները,

իրավախախտման որակումը՝ հարցումն ուղարկող արժույթային վերահսկողության իրավասու մարմնի պետության օրենսդրության համաձայն,

հարցումն իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ տեղեկություններ.

3) հարցումը և դրա պատասխանը կատարվում են ռուսերենով:

9. Երրորդ կողմին սույն Արձանագրության շրջանակներում ստացված տեղեկությունները փոխանցելու անհրաժեշտության դեպքում պահանջվում է տվյալ տեղեկությունները ներկայացնող արժութային վերահսկողության իրավասու մարմնի գրավոր համաձայնությունը:

10. Հարցումն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով հարցումն ուղարկող Կողմ պետության օրենսդրությամբ սահմանված ընթացակարգային ժամկետների, հարցումն ուղարկած արժութային վերահսկողության իրավասու մարմնի կողմից պահպանելու հնարավորությունը:

Հարցումն ստացած արժութային վերահսկողության իրավասու մարմինն իրավունք ունի պարզաբանման կարգով լրացուցիչ տեղեկություններ պահանջելու, եթե հարցումն իրականացնելու համար դա անհրաժեշտ է:

11. Հարցումն իրականացնելու անհնարինության դեպքում արժութային վերահսկողության իրավասու մարմինը տեղեկացնում է դրա մասին հարցումն ուղարկած արժութային վերահսկողության մարմնին՝ նշելով մերժման պատճառները:

12. Արժութային վերահսկողության լիազոր մարմինները կրում են արժութային վերահսկողության ոլորտում, փոխգործակցության շրջանակներում տեղեկատվության փոխանակման հետ կապված ծախսերը:

Լրացուցիչ ծախսեր պահանջող հարցումներ ստանալու դեպքում, դրանց ֆինանսավորման հարցը քննարկվում է արժութային վերահսկողության իրավասու մարմինների կողմից՝ փոխադարձ համաձայնությամբ:

V. Արժութային սահմանափակումներ

13. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն, բացառիկ դեպքերում (եթե իրավիճակը չի կարող լուծվել տնտեսական քաղաքականության այլ միջոցներով) իրավունք ունի մտցնելու արժութային սահմանափակումներ՝ մեկ տարուց ոչ ավելի ժամկետով:

Այս պարագայում բացառիկ դեպք են համարվում՝

այնպիսի հանգամանքների առաջացումը, որոնց դեպքում ազատականացման միջոցների իրականացումը կարող է վատթարացնել անդամ պետության տնտեսական և ֆինանսական դրությունը:

վճարային հաշվեկշռում բացասական իրավիճակի զարգացումը, որի հետևանքով անդամ պետության ոսկու և արծույթի պահուստները կարող են նվազել թույլատրելի մակարդակից ցածր:

այնպիսի հանգամանքների առաջացումը, որոնց դեպքում ազատականացման միջոցների իրականացումը կարող է վնաս հասցնել անդամ պետության անվտանգության շահերին և խոչընդոտել հասարակական կարգի պահպանումը:

անդամ պետության ազգային արժույթի փոխարժեքի կտրուկ տատանումները:

14. Այն անդամ պետությունը, որը մտցրել է արժութային սահմանափակումներ, տեղեկացնում է դրա մասին մնացած անդամ պետություններին և Հանձնաժողովին՝ այդ սահմանափակումները մտցնելուց 15 օրից ոչ ուշ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 16

«Եվրասիական
տնտեսական միության
մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և
ներդրումների իրականացման մասին**

I. Ընդհանուր դրույթները

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է Եվրասիական տնտեսական միության մասին պայմանագրի 65–69-րդ հոդվածների համաձայն (այսուհետ՝ պայմանագիր) և դրանով սահմանվում են անդամ պետություններում ծառայությունների առևտրի,

հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման իրավական հիմքերը:

2. Սույն Արձանագրության դրույթները կիրառվում են անդամ պետությունների կողմից իրականացվող ցանկացած միջոցի նկատմամբ, որոնք շոշափում են ծառայությունների տրամադրումն ու ստացումը, հիմնադրումը, գործունեությունը և ներդրումների իրականացումը:

Հեռահաղորդակցության ծառայությունների առևտրի կապակցությամբ բխող իրավահարաբերությունների առանձնահատկությունները սահմանվում են սույն Արձանագրության 1-ին հավելվածի համաձայն:

Գործունեության բոլոր ոլորտների և տեսակների նկատմամբ անդամ պետությունների կիրառած «հորիզոնական» սահմանափակումները սահմանվում են սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածի համաձայն:

Սահմանափակումների, բացառումների, լրացուցիչ պահանջների և պայմանների՝ սույն Արձանագրության 15–17–րդ, 23–րդ, 26–րդ, 28–րդ, 31–րդ, 33–րդ և 35–րդ կետերով նախատեսված առանձին ազգային ցանկերը (այսուհետ՝ ազգային ցանկեր), հաստատվում են Բարձրագույն խորհրդի կողմից:

3. Սույն Արձանագրության դրույթները կիրառվում են անդամ պետությունների՝ ստեղծված, ձեռք բերված, վերահսկվող իրավաբանական անձանց, բացված մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների, գրանցված անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ, որոնք շարունակում են գոյություն ունենալ Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ, ինչպես նաև անդամ պետությունների՝ ստեղծված, ձեռք բերված, վերահսկվող իրավաբանական անձանց, բացված մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների, գրանցված անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ՝ Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո:

Անկախ սույն Արձանագրության 15–17–րդ, 21–րդ, 24–րդ, 27–րդ, 30–րդ և 32–րդ կետերի դրույթներից՝ անդամ պետությունները պահպանում են նոր՝ այսինքն սույն Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ գոյություն չունեցող ծառայությունների մասով ցանկացած միջոց ձեռնարկելու և կիրառելու իրավունքը:

Այն դեպքում, եթե ձեռնարկվում կամ կիրառվում է այնպիսի միջոց, որն առնչվում է նոր ծառայությանը և անհամատեղելի է նշված կետերի դրույթների հետ, ապա անդամ պետությունը մյուս անդամ պետություններին և Հանձնաժողովին տեղեկացնում է այդ միջոցի մասին՝ այն ձեռնարկելու կամ կիրառելու օրվանից ոչ ուշ, քան 1 ամիս հետո՝ կախված այն բանից, թե որն է ավելի շուտ տեղի ունեցել: Այդ անդամ պետության ազգային ցանկում կատարվող համապատասխան փոփոխությունները հաստատվում են Բարձրագույն խորհրդի որոշմամբ:

4. Ինչ վերաբերում է սույն Արձանագրության 6-րդ կետի 22-րդ ենթակետի երկրորդ և երրորդ պարբերություններում նշված ծառայությունների տրամադրման միջոցներին, ապա սույն Արձանագրության դրույթները չեն կիրառվում օդային փոխադրամիջոցով փոխադրման իրավունքների և փոխադրման իրավունքներին անմիջականորեն առնչվող ծառայությունների համար՝ բացառությամբ ինքնաթիռների վերանորոգման և շահագործման նպատակով սպասարկման, ավիատրանսպորտային ծառայությունների տրամադրման և մարքեթինգի, ինչպես նաև՝ պահեստավորման համակարգչային համակարգի ծառայությունների:

5. Անդամ պետությունները չեն կիրառում այնպիսի պահանջների մեղմացում, որոնք նախատեսված են իրենց օրենսդրությամբ և վերաբերում են մարդկանց կյանքի և առողջության, շրջակա միջավայրի պաշտպանությանը, ազգային անվտանգությանը, ինչպես նաև աշխատանքային ստանդարտներին՝ որպես այլ անդամ պետությունների անձանց, ինչպես նաև երրորդ պետությունների անձանց՝ անդամ պետությունների տարածքում հիմնադրվելու նպատակով ներգրավելու մեխանիզմ:

II. Սահմանումները և հասկացությունները

6. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

1) «ստացող պետություն»՝ անդամ պետությունը, որի տարածքում այլ անդամ պետությունների ներդրողների կողմից իրականացվում են ներդրումներ,

2) «գործունեություն»՝ սույն կետի 24-րդ ենթակետի երկրորդից վեցերորդ պարբերություններում թվարկված իրավաբանական անձանց, մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի իրականացրած ձեռնարկատիրական և այլ գործունեություն (ներառյալ ծառայությունների առևտուր և ապրանքների արտադրությունը),

3) «ներդրումների հետ կապված գործունեություն»՝ ներդրումների տիրապետումը, օգտագործումը և (կամ) տնօրինումը,

4) «եկամուտներ»՝ ներդրումների իրականացման արդյունքում ստացվող միջոցները, մասնավորապես՝ շահաբաժինները, տոկոսները, ինչպես նաև՝ լիցենզիոն, կոմիսիոն և այլ վճարներ,

5) «անդամ պետության օրենսդրություն»՝ անդամ պետության օրենքները և նորմատիվ իրավական այլ ակտեր,

6) «հայտատու»՝ մեկ անդամ պետության այն անձը, որը թույլտվություն տրամադրելու հայտով դիմել է այդ կամ այլ անդամ պետության իրավասու մարմին,

7) «ներդրումներ»՝ նյութական և ոչ նյութական արժեքները, որոնք մեկ անդամ պետության ներդրողի կողմից ներդրվում են այլ անդամ պետության տարածքում ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող օբյեկտներում՝ վերջինիս օրենսդրության համաձայն, այդ թվում՝

դրամական միջոցները (դրամական գումարները), արժեթղթերը, այլ գույք,

ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու իրավունքները, որոնք տրամադրվում են անդամ պետությունների օրենսդրության հիման վրա կամ պայմանագրի համաձայն՝ ներառյալ, մասնավորապես՝ բնական պաշարների հետախուզման, մշակման, արդյունահանման և շահագործման համար իրավունքները,

գույքային իրավունքները, ինչպես նաև դրամական գնահատում ունեցող այլ իրավունքներ,

8) «անդամ պետության ներդրող»՝ անդամ պետության ցանկացած անձ, որը ներդրումներ է կատարում այլ անդամ պետության տարածքում՝ վերջինիս օրենսդրության համաձայն,

9) «իրավասու մարմին»՝ ցանկացած մարմին կամ կազմակերպություն, որն անդամ պետության կողմից իրեն պատվիրակված լիազորությունների շրջանակներում իրականացնում է հսկողական, թույլտվության կամ կարգավորիչ այլ գործառույթ՝ սույն Արձանագրությամբ ընդգրկվող հարցերի առնչությամբ, մասնավորապես՝ վարչական մարմինները, դատարանները, մասնագիտական միավորումները, ասոցիացիաները,

10) «անդամ պետության անձ»՝ անդամ պետության ցանկացած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ,

11) «անդամ պետության միջոց»՝ անդամ պետության օրենսդրությունը, ինչպես նաև՝ այդ անդամ պետության մարմնի կամ պաշտոնատար անձի ցանկացած որոշում, գործողություն կամ անգործություն, որ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կամ կազմակերպությունների կողմից ընդունվում կամ կիրառվում է պետական իշխանության մակարդակով՝ այդպիսի մարմինների կողմից իրենց պատվիրակված լիազորություններն իրականացնելիս:

Անդամ պետության մարմնի կողմից հանձնարարական բնույթ ունեցող պաշտոնական փաստաթուղթ ընդունելու (հրատարակելու) դեպքում այդպիսի հանձնարարականը կարող է ճանաչվել որպես անդամ պետության՝ սույն Արձանագրության նպատակներով կիրառվող միջոց, եթե ապացուցվի, որ գործնականում տվյալ հանձնարարականի հասցեատերերի գերակշիռ մասը (պետական, տարածքային և (կամ) համայնքային իշխանության մարմինները,

ինչպես նաև՝ տվյալ անդամ պետության անձինք, այլ անդամ պետությունների անձինք, ցանկացած երրորդ պետության անձինք) պահպանում է այն,

12) «ծառայությունն ստացող»՝ անդամ պետության ցանկացած անձ, որին տրամադրվում է ծառայությունը կամ որը մտադիր է օգտվել ծառայությունից,

13) «ծառայությունները տրամադրող»՝ անդամ պետության ցանկացած անձ, որը տրամադրում է ծառայությունը,

14) «ներկայացուցչություն»՝ իրավաբանական անձի գտնվելու վայրից դուրս տեղակայված նրա առանձնացված ստորաբաժանումը, որը ներկայացնում է իրավաբանական անձի շահերն ու իրականացնում դրանց պաշտպանությունը,

15) «թույլտվություն»՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ նախատեսված, հայտատուի դիմումի վրա հիմնված, որոշակի գործունեություն կամ որոշակի գործողություններ իրականացնելու՝ իրավասու մարմնի կողմից հաստատված տվյալ անձի իրավունքը, այդ թվում՝ ռեեստրում ներառելու, պաշտոնական փաստաթուղթ (լիցենզիայի, համաձայնեցման, եզրակացության, վկայագրի, վկայականի, հավաստագրի և նմ.) տրամադրելու միջոցով: Ընդ որում, թույլտվությունը կարող է տրամադրվել մրցույթային ընտրության արդյունքներով,

16) թույլտվության ընթացակարգեր՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն՝ իրավասու մարմինների կողմից իրականացվող ընթացակարգերի ամբողջությունը, որը վերաբերում է թույլտվությունների և դրանց կրկնօրինակների տրամադրմանն ու վերաձևակերպմանը, թույլտվությունների գործողության դադարեցմանը, կասեցմանը և վերականգնմանը կամ գործողության ժամկետի երկարաձգմանը, թույլտվություններից զրկելուն (չեղյալ հայտարարելուն), թույլտվություններ տրամադրելու մերժմանը, ինչպես նաև այսպիսի հարցերով բողոքների ուսումնասիրմանը,

17) թույլտվության պահանջներ՝ հայտատուին, թույլտվության սեփականատիրոջը և (կամ) տրամադրվող ծառայությանը, անդամ պետության օրենսդրության համապատասխան իրականացվող գործունեությանը ներկայացվող ստանդարտների և (կամ) պահանջների (այդ թվում՝ լիցենզիոն, որակավորման) ամբողջությունը, որն ուղղված է անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգավորման նպատակների ապահովմանը:

Գործունեություն իրականացնելու թույլտվությունների առնչությամբ թույլտվության պահանջներով՝ որպես նպատակ, կարող են ապահովվել նաև հայտատուի բանիմացությունը և անդամ պետության օրենսդրության համաձայն՝ ծառայությունների առևտուր և այլ գործունեություն իրականացնելու նրա ունակությունները,

18) «ռեժիմ»՝ անդամ պետությունների միջոցների ամբողջությունը,

19) «ծառայության ոլորտ»՝

սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածի, ինչպես նաև՝ Բարձրագույն խորհրդի կողմից հաստատվող ցանկերի առնչությամբ՝ առանձին ծառայության մեկ, մի քանի կամ բոլոր ենթաօլորտները,

այլ դեպքերում՝ ծառայության ամբողջ ոլորտը՝ ներառյալ դրա բոլոր ենթաօլորտները,

20) «անդամ պետության տարածք»՝ անդամ պետության տարածքը, ինչպես նաև՝ դրա բացառիկ տնտեսական գոտին և մայրցամաքային շելֆը, որոնց նկատմամբ այն իրականացնում է ինքնիշխան իրավունքներ և իրավագործություն՝ միջազգային իրավունքի և իր օրենսդրության համաձայն,

21) «տնտեսական նպատակահարմարության ստուգում»՝ համապատասխան թույլտվությունների տրամադրման պայմանավորումը՝ տնտեսական անհրաժեշտության կամ շուկայի պահանջարկի առկայության ապացույցով, գործունեության հնարավոր կամ գոյություն ունեցող տնտեսական ազդեցության գնահատմամբ կամ իրավասու մարմնի կողմից սահմանված տնտեսական պլանավորման նպատակներին գործունեության համապատասխանության գնահատմամբ: Սույն հասկացությունը չի ընդգրկում ոչ տնտեսական բնույթի պլանավորման հետ կապված և հանրային շահի նկատառումներով հիմնավորված պայմանները, ինչպիսիք սոցիալական քաղաքականությունը, իշխանության տեղական մարմինների կողմից իրենց իրավասության շրջանակներում հաստատվող սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի կատարումը, կամ քաղաքային բնակության միջավայրի պահպանությունն են, այդ թվում՝ քաղաքաշինության պլանների կատարումը,

22) «ծառայությունների առևտուր»՝ ծառայությունների տրամադրումը, որը ներառում է ծառայությունների արտադրությունը, բաշխումը, շուկայահանումը, վաճառքն ու մատուցումը և որն իրականացվում է հետևյալ եղանակներով.

մեկ անդամ պետության տարածքից դեպի ցանկացած այլ անդամ պետության տարածք,

մեկ անդամ պետության տարածքում այդ անդամ պետության անձի կողմից՝ մյուս անդամ պետության ծառայություններն ստացողին,

մեկ անդամ պետության ծառայությունների մատակարարի կողմից՝ մյուս անդամ պետության տարածքում հաստատություն հիմնադրելու միջոցով,

մեկ անդամ պետության ծառայությունների մատակարարի կողմից՝ մյուս անդամ պետության տարածքում այդ անդամ պետության ֆիզիկական անձանց ներկայության միջոցով,

23) «Երրորդ պետություն»՝ անդամ պետություն չհանդիսացող պետությունը,

24) «հիմնադրում»՝

ցանկացած կազմակերպարավական ձևի և սեփականության ձևի իրավաբանական անձի ստեղծումը և (կամ) ձեռքբերումը (ստեղծված կամ հիմնադրված իրավաբանական անձի մասնակցությունը կապիտալում)՝ նախատեսված այն անդամ պետության օրենսդրությամբ, որի տարածքում այդ իրավաբանական անձն ստեղծվում կամ հիմնադրվում է,

անդամ պետության իրավաբանական անձի նկատմամբ հսկողության ձեռքբերումը, որն արտահայտվում է այդ իրավաբանական անձի կողմից կայացվող որոշումներն անմիջականորեն կամ երրորդ անձանց միջոցով սահմանելու հնարավորություն ստանալով, այդ թվում՝ քվեարկող բաժնետոմսերը (մասնաբաժինը) կազմող ձայների տնօրինման, տնօրենների խորհրդում (դիտորդ խորհրդում) մասնակցության միջոցով և այդ իրավաբանական անձի կառավարման այլ մարմիններում,

մասնաճյուղի բացումը,

ներկայացուցչության բացումը,

որպես անհատ ձեռնարկատեր գրանցվելը:

Հիմնադրումն իրականացվում է նաև ծառայությունների առևտրի և (կամ) ապրանքների արտադրության նպատակներով,

25) «անդամ պետության ֆիզիկական անձ»՝ անդամ պետության քաղաքացին՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն,

26) մասնաճյուղ՝ իրավաբանական անձի գտնվելու վայրից դուրս տեղակայված նրա առանձնացված ստորաբաժանումը, որն իրականացնում է նրա գործառույթները կամ դրանց մի մասը, այդ թվում՝ ներկայացուցչության գործառույթները,

27) անդամ պետության իրավաբանական անձ՝ ցանկացած կազմակերպարավական ձևի կազմակերպություն, որն ստեղծվել կամ հիմնադրվել է անդամ պետության տարածքում՝ այդ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն:

7. Սույն Արձանագրության նպատակներով ծառայությունների ոլորտները որոշվում և դասակարգվում են հիմնական մթերքի միջազգային դասակարգչի հիման վրա, որը հաստատվել է Միավորված ազգերի կազմակերպության քարտուղարության վիճակագրական հանձնաժողովի կողմից (Central Products Classification):

III. Վճարումները և փոխանցումները

8. Բացառությամբ սույն Արձանագրության 11-14-րդ կետերով նախատեսված դեպքերի՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն չէղյալ է հայտարարում գործող սահմանափակումները և չի սահմանում նոր սահմանափակումներ՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների հետ կապված փոխանցումների ու վճարումների առումով, հատկապես՝ ստորև նշվածների նկատմամբ.

1) եկամուտների,

2) փոխառությունների և վարկերի մարման համար վճարվող միջոցների, որոնք անդամ պետությունների կողմից ճանաչվել են որպես ներդրումներ,

3) միջոցների, որոնք ստացել է ներդրողը՝ առևտրային կազմակերպության մասնակի կամ լրիվ լուծարման կամ ներդրումների վաճառքի կապակցությամբ,

4) միջոցների, որոնք ներդրողն ստացել է որպես վնասի հատուցում՝ սույն Արձանագրության 77-րդ կետի համաձայն և որպես փոխհատուցում՝ սույն Արձանագրության 79-81-րդ կետերով նախատեսված,

5) աշխատավարձի և այլ վարձատրության, որոնք ստանում են մյուս անդամ պետությունների ներդրողներն ու քաղաքացիները, որոնց թույլատրված է աշխատել ստացող պետության տարածքում ներդրումներն իրականացնելու կապակցությամբ:

9. Սույն բաժնում ոչինչ չի առնչվում ցանկացած անդամ պետության իրավունքներին ու պարտավորություններին, որոնք բխում են Արժույթի միջազգային հիմնադրամին նրա անդամակցությունից՝ ներառյալ արժույթային գործառնությունների կարգավորման միջոցներին առնչվող իրավունքներն և պարտավորությունները՝ պայմանով, որ անդամ պետության այդ միջոցները համապատասխանում են Արժույթի միջազգային հիմնադրամի՝ 1944 թվականի հուլիսի 22-ի համաձայնագրի հոդվածներին և (կամ) պայմանով, որ անդամ պետությունը չի սահմանում փոխանցումների և վճարումների՝ սույն Արձանագրությամբ նախատեսված, այդպիսի գործառնություններին առնչվող, իր ունեցած պարտավորությունների հետ անհամատեղելի սահմանափակումներ՝ բացառությամբ սույն Արձանագրության 11-14-րդ կետերում նշված դեպքերի, կամ Արժույթի միջազգային հիմնադրամի պահանջի հիման վրա սահմանափակումների կիրառման դեպքերի:

10. Սույն Արձանագրության 8-րդ կետով նախատեսված փոխանցումները կարող են իրականացվել հեշտությամբ փոխարկելի ցանկացած արժույթով: Միջոցների փոխարկումն իրականացվում է առանց փոխարժեքի տատանումներից

բխող չհիմնավորված ուշացման, որը կիրառվում է անդամ պետության տարածքում՝ դրամական միջոցների փոխանցման և վճարումների իրականացման օրվա դրությամբ:

IV. Վճարումների և փոխանցումների մասով սահմանափակումները

11. Վճարային բալանսի վիճակի վատթարացման, ոսկետաժութային պահուստների էական կրճատման, ազգային արժույթի փոխարժեքի կտրուկ տատանումների կամ դրա վտանգի դեպքում անդամ պետությունը կարող է սահմանել սահմանափակումներ՝ սույն Արձանագրության 8-րդ կետով նախատեսված վճարումների և փոխանցումների առնչությամբ:

12. Սույն Արձանագրության 11-րդ կետում նշված սահմանափակումները.

1) չպետք է ստեղծեն խտրականություն անդամ պետությունների միջև,

2) պետք է համապատասխանեն Արժույթի միջազգային հիմնադրամի 1944 թվականի հուլիսի 22-ի համաձայնագրի հոդվածներին,

3) չպետք է չափից ավելի վնաս հասցնեն ցանկացած այլ անդամ պետության առևտրային, տնտեսական և ֆինանսական շահերին,

4) չպետք է լինեն ավելի ծանրաբեռնող, քան անհրաժեշտ է՝ սույն Արձանագրության 11-րդ կետում նշված հանգամանքները հաղթահարելու համար,

5) պետք է լինեն ժամանակավոր և վերացվեն աստիճանաբար՝ այնքանով, որքանով կվերանան սույն Արձանագրության 11-րդ կետում նշված հանգամանքները:

13. Սույն Արձանագրության 11-րդ կետում նշված սահմանափակումների գործողության ոլորտը սահմանելիս անդամ պետությունները կարող են նախապատվությունը տալ այն ապրանքների մատակարարմանը կամ ծառայությունների տրամադրմանը, որոնք առավել կարևոր են իրենց տնտեսական կամ զարգացման ծրագրերի համար: Սակայն նման սահմանափակումները չեն սահմանվում և չեն պահպանվում տնտեսության որոշակի ոլորտի պաշտպանության նպատակով:

14. Սույն Արձանագրության 11-րդ կետի համաձայն՝ անդամ պետությունների կողմից սահմանված կամ պահպանված ցանկացած սահմանափակման կամ դրանց ցանկացած փոփոխության մասին անհապաղ ծանուցվում է այլ անդամ պետությունների:

V. Պետության մասնակցությունը

15. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն իր տարածքում սեփականաշնորհման գործընթացին մասնակցություն ունենալու առնչությամբ մյուս անդամ պետության անձանց համար ապահովում է այնպիսի ռեժիմ, որը պակաս բարենպաստ չէ իր անդամ պետության անձանց համար ապահովվող ռեժիմից՝ հաշվի առնելով ազգային ցանկերում կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված սահմանափակումները, բացառումները, լրացուցիչ պահանջներն ու պայմանները:

16. Եթե անդամ պետության տարածքում գործում են իրավաբանական անձինք, որոնց կապիտալում մասնակցություն ունի այդ անդամ պետությունը կամ որոնք վերահսկվում են վերջինիս կողմից, ապա այդ անդամ պետությունն ապահովում է, որ նշված անձինք՝

1) իրենց գործունեությունն իրականացնեն առևտրային նկատառումների հիման վրա և մասնակցեն սույն Արձանագրությամբ կարգավորվող հարաբերություններում.

այդ հարաբերությունների այլ մասնակիցների հետ հավասարության սկզբունքի հիման վրա,

այդ հարաբերությունների այլ մասնակիցների նկատմամբ խտրականության բացառման սկզբունքի հիման վրա՝ կախված նրանց քաղաքացիությունից, գրանցման (հիմնադրման) վայրից, կազմակերպարավական ձևից կամ սեփականության ձևից,

2) ձեռք չբերեն իրավունքներ, արտոնություններ կամ պարտականություններ՝ բացառապես պայմանավորված իրենց կապիտալում անդամ պետության ունեցած մասնակցությամբ կամ դրանց նկատմամբ այդ անդամ պետության վերահսկողությամբ:

Նշված պահանջները չեն կիրառվում այն դեպքում, եթե այդ իրավաբանական անձանց գործունեությունն ուղղված է անդամ պետության սոցիալական քաղաքականության խնդիրների լուծմանը, ինչպես նաև՝ ազգային ցանկերում կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված սահմանափակումների և պայմանների մասով:

17. Սույն Արձանագրության 16-րդ կետի դրույթները տարածվում են նաև այն իրավաբանական անձանց վրա, որոնց պաշտոնապես կամ փաստացի վերապահված են բացառիկ իրավունքներ կամ հատուկ արտոնություններ՝ բացառությամբ սույն Արձանագրության 30-րդ կետի 2-րդ և 6-րդ ենթակետերի հիման վրա ազգային ցանկերում կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում ընդգրկված այն իրավաբանական անձանց վրա, որոնց պաշտոնապես կամ փաստացի վերապահված են բացառիկ իրավունքներ կամ հատուկ արտոնություններ, և այն իրավաբանական անձանց վրա, որոնց գործունեությունը կարգավորվում է պայմանագրի XIX բաժնի համաձայն:

18. Անդամ պետություններից յուրաքանչյուրն ապահովում է, որ այդ անդամ պետության բոլոր մարմինները պետական իշխանության ցանկացած մակարդակով կամ դրա տեղական ինքնակառավարման մարմինները լինեն անկախ, վերահսկման ոչ ենթակա և տնտեսության ոլորտում տնտեսական գործունեություն իրականացնող ցանկացած անձի ոչ հաշվետու, որի գործունեության կարգավորումը գտնվում է համապատասխան մարմնի իրավասության շրջանակներում՝ չհակասելով պայմանագրի 69-րդ հոդվածի դրույթներին:

Այդ անդամ պետության միջոցները, այդ թվում՝ նշված մարմնի որոշումները, նրա կողմից սահմանվող և կիրառվող կանոններն ու ընթացակարգերը պետք է տնտեսական գործունեություն իրականացնող բոլոր անձանց նկատմամբ լինեն անկողմնակալ և օբյեկտիվ:

19. Պայմանագրի XIX բաժնից բխող պարտավորությունների համաձայն և անկախ սույն Արձանագրության 30-րդ կետի դրույթներից՝ անդամ պետություններից յուրաքանչյուրն իր տարածքում կարող է ունենալ բնական մենաշնորհների սուբյեկտ հանդիսացող իրավաբանական անձանց: Իր տարածքում այդպիսի իրավաբանական անձինք ունեցող անդամ պետությունն ապահովում է, որպեսզի իրավաբանական անձինք գործեն այդ անդամ պետության՝ պայմանագրի XIX բաժնից բխող պարտավորությունների հետ համատեղելի կերպով:

20. Եթե սույն Արձանագրության 19-րդ կետում նշված մեկ անդամ պետության իրավաբանական անձինք իրենց մենաշնորհային իրավունքների գործողության ոլորտից դուրս մյուս անդամ պետությունների անձանց հետ մրցակցում են ուղղակիորեն կամ իրենց կողմից վերահսկվող իրավաբանական անձանց միջոցով, ապա առաջին անդամ պետությունն ապահովում է, որ այդ իրավաբանական անձը չհարաշահի իր մենաշնորհային դիրքը՝ առաջին անդամ պետության տարածքում գործելով այնպես, որ դա անհամատեղելի լինի այդ առաջին անդամ պետության՝ սույն Արձանագրությունից բխող պարտավորությունների հետ:

VI. Ծառայությունների առևտուրը, հիմնադրումն ու գործունեությունը

1. Ազգային ռեժիմը՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության ժամանակ

21. Ծառայությունների առևտրին առնչվող բոլոր միջոցների համար յուրաքանչյուր անդամ պետություն մյուս անդամ պետության ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և ստացողների համար ապահովում է այնպիսի ռեժիմ, որը պակաս բարենպաստ չէ սեփական նույն (նմանատիպ) ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և ստացողների համար նույն (նմանատիպ) հանգամանքներում ապահովվող ռեժիմից:

22. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն կարող է կատարել սույն Արձանագրության 21-րդ կետում նշված պարտավորությունները՝ ցանկացած այլ անդամ պետության ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և ստացողների համար ապահովելով պաշտոնապես նույն ռեժիմը կամ ռեժիմ՝ պաշտոնապես տարբեր այն ռեժիմից, որն այդ անդամ պետությունն ապահովում է սեփական նույն (նմանատիպ) ծառայությունների կամ ծառայությունների մատակարարների կամ ստացողների համար:

Պաշտոնապես նույն կամ պաշտոնապես տարբեր ռեժիմը համարվում է պակաս բարենպաստ, եթե այն փոխում է մրցակցության պայմանները՝ հոգուտ այդ անդամ պետության ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և (կամ) ստացողների՝ ցանկացած այլ անդամ պետության նույն (նմանատիպ) ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և (կամ) ստացողների համեմատ:

23. Անկախ սույն Արձանագրության 21-րդ կետի դրույթներից՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն մյուս անդամ պետության ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և ստացողների մասով կարող է կիրառել ազգային ցանկերում կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված առանձին սահմանափակումներն ու պայմանները:

24. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն ցանկացած անդամ պետության անձանց համար հիմնադրման և գործունեության իրականացման մասով ապահովում է այնպիսի ռեժիմ, որը պակաս բարենպաստ չէ սեփական տարածքում իր անձանց համար նույն (նմանատիպ) հանգամանքներում ապահովվող ռեժիմից:

25. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն կարող է կատարել սույն Արձանագրության 24-րդ կետում նշված պարտավորությունները՝ ցանկացած այլ անդամ պետության անձանց համար ապահովելով պաշտոնապես նույն ռեժիմը կամ ռեժիմ՝ պաշտոնապես տարբեր այն ռեժիմից, որն այդ անդամ պետությունն

ապահովում է իր անձանց համար: Ընդ որում, այդ ռեժիմը համարվում է պակաս բարենպաստ, եթե այն փոխում է մրցակցության պայմանները՝ հոգուտ այդ անդամ պետության անձանց՝ ցանկացած այլ անդամ պետության անձանց համեմատ:

26. Անկախ սույն Արձանագրության 24-րդ կետի դրույթներից՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն ցանկացած անդամ պետության անձանց հիմնադրման և գործունեության մասով կարող է կիրառել ազգային ցանկերում կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված առանձին սահմանափակումներն ու պայմանները:

2. Առավել բարենպաստ ռեժիմը՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության ժամանակ

27. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն նույն (նմանատիպ) հանգամանքներում ցանկացած այլ անդամ պետության ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և ստացողների համար ապահովում է այնպիսի ռեժիմ, որը պակաս բարենպաստ չէ երրորդ պետությունների նույն (նմանատիպ) ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և ստացողների համար ապահովվող ռեժիմից:

28. Անկախ սույն Արձանագրության 27-րդ կետի դրույթներից՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն ցանկացած այլ անդամ պետության ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և ստացողների մասով կարող է կիրառել ազգային ցանկում կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված առանձին բացառումները:

29. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն նույն (նմանատիպ) հանգամանքներում ցանկացած այլ անդամ պետության անձանց, ինչպես նաև իր կողմից հիմնադրված անձանց համար իր տարածքում հիմնադրման և գործունեության իրականացման մասով ապահովում է այնպիսի ռեժիմ, որը պակաս բարենպաստ չէ երրորդ պետությունների անձանց, ինչպես նաև իր կողմից հիմնադրված անձանց համար ապահովվող ռեժիմից:

3. Քանակական և ներդրումային միջոցները

30. Անդամ պետությունները ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման և գործունեության իրականացման մասով չեն սահմանում և ցանկացած անդամ պետության անձանց նկատմամբ չեն կիրառում սահմանափակումներ, որոնք առնչվում են՝

1) ծառայությունների մատակարարների թվին՝ քվոտայի, տնտեսական նպատակահարմարության ստուգման կամ ցանկացած այլ քանակական ձևով,

2) ստեղծվող, ձեռք բերվող և (կամ) վերահսկվող իրավաբանական անձանց, մասնաճյուղերի կամ ներկայացուցչությունների, գրանցվող անհատ ձեռնարկատերերի թվին,

3) ծառայությունների ցանկացած մատակարարի գործառույթություններին՝ քվոտայի, տնտեսական նպատակահարմարության ստուգման տեսքով կամ ցանկացած այլ քանակական ձևով,

4) ստեղծված, ձեռք բերված կամ վերահսկվող իրավաբանական անձի, մասնաճյուղի, ներկայացուցչության, գրանցված անհատ ձեռնարկատիրոջ գործառույթություններին՝ նրանց կողմից գործունեություն իրականացնելու ընթացքում՝ քվոտայի, տնտեսական նպատակահարմարության ստուգման կամ ցանկացած այլ քանակական ձևով,

5) հիմնադրման ձևին, այդ թվում՝ իրավաբանական անձի կազմակերպարավական ձևին,

6) իրավաբանական անձի կանոնադրական կապիտալում ձեռք բերվող մասնաբաժնին կամ իրավաբանական անձի նկատմամբ վերահսկողության աստիճանին,

7) այն ֆիզիկական անձանց ընդհանուր թվի սահմանափակմանը, որոնք ծառայությունների որոշակի ոլորտում կարող են զբաղվածություն ունենալ կամ այն ֆիզիկական անձանց թվի սահմանափակմանը, որոնց ծառայությունների մատակարարը կարող է վարձել, որոնց անհրաժեշտությունը կա և որոնք անմիջականորեն առնչվում են որոշակի ծառայության մատակարարմանը՝ քանակական քվոտաների կամ տնտեսական նպատակահարմարության ստուգման ձևով:

31. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն ցանկացած անդամ պետության ծառայությունների, ծառայությունների մատակարարների և ստացողների մասով կարող է սահմանել և կիրառել սույն Արձանագրության 30-րդ կետում նշված սահմանափակումներն այն դեպքում, եթե այդպիսի սահմանափակումները նախատեսված են ազգային ցանկով կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածով:

32. Անդամ պետություններից ոչ մեկը չի սահմանում և անդամ պետությունների անձանց, ինչպես նաև իր կողմից հիմնադրված անձանց նկատմամբ չի կիրառում հետևյալ լրացուցիչ պահանջները՝ որպես հիմնադրման և (կամ) գործունեության հետ կապված պայմաններ.

1) արտահանել արտադրված բոլոր ապրանքները կամ ծառայությունները կամ դրանց մի մասը,

2) ներմուծել ապրանքները կամ ծառայությունները,

3) գնել կամ օգտագործել ապրանքներ կամ ծառայություններ, որոնց ծագման պետությունը անդամ պետությունն է,

4) պահանջները, որոնք սահմանափակում են այդ անդամ պետության տարածքում ապրանքների վաճառքը կամ ծառայությունների մատուցումը, այդ անդամ պետության տարածք ապրանքների ներմուծումը կամ այդ անդամ պետության տարածքից ապրանքների արտահանումը և կապված են արտադրվող ապրանքների (մատուցվող ծառայությունների) ծավալների, տեղական ապրանքների կամ ծառայությունների օգտագործման հետ, կամ սահմանափակում են ձեռնարկության հասանելիությունն այն արտարժույթին, որը սահմանված է սույն ենթակետում նշված գործառնությունների մասով,

5) փոխանցել տեխնոլոգիաները, «նոու-հաուն» և առևտրային արժեք ունեցող այլ տեղեկություններ՝ բացառությամբ դատարանի կամ մրցակցության պաշտպանության ոլորտում լիազորված մարմնի որոշման հիման վրա դրանց փոխանցման դեպքերի՝ անդամ պետությունների միջազգային այլ պայմանագրերով սահմանված մրցակցային քաղաքականությունն իրականացնելու կանոնները պահպանելիս:

33. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն կարող է սահմանել և մյուս անդամ պետությունների անձանց նկատմամբ կիրառել սույն Արձանագրության 32-րդ կետում նշված լրացուցիչ պահանջներն այն դեպքում, եթե այդպիսի սահմանափակումները նախատեսված են ազգային ցանկով կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածով:

34. Սույն Արձանագրության 32-րդ կետում նշված պահանջների կատարումը չի կարող հիմք ծառայել, որպեսզի ցանկացած անդամ պետության անձ ստանա հիմնադրման կամ գործունեության հետ կապված առանձնաշնորհումներ:

4. Ֆիզիկական անձանց տեղափոխումը

35. Բացառությամբ ազգային ցանկում կամ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված սահմանափակումների և պահանջների՝ հաշվի առնելով պայմանագրի XXVI բաժնի դրույթները՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն իր տարածքում չի սահմանում և կիրառում աշխատողներ վարձելու հետ կապված սահմանափակումներ՝ ստեղծված, ձեռքբերված կամ վերահսկվող իրավաբանական

անձի, մասնաճյուղի, ներկայացուցչության, գրանցված անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության մասով:

36. Սույն Արձանագրության 35-րդ կետի դրույթները չեն կիրառվում այն պահանջների մասով, որոնք ներկայացվում են աշխատողների կրթությանը, փորձառությանը, որակավորմանը, աշխատանքային հատկանիշներին այն դեպքում, եթե դրանց կիրառումը չի հանգեցնում աշխատողների նկատմամբ փաստացի խտրականության դրսևորմանը՝ կախված քաղաքացիությունից:

37. Հաշվի առնելով պայմանագրի XXVI բաժնի դրույթները՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն չի սահմանում և չի կիրառում սահմանափակումներ այն ֆիզիկական անձանց նկատմամբ, որոնք ծառայությունների առևտրին մասնակցում են սույն Արձանագրության 6-րդ կետի 22-րդ ենթակետի հինգերորդ պարբերության մեջ նշված եղանակով, և որոնք գտնվում են այդ անդամ պետության տարածքում:

5. Ծառայությունների միասնական շուկայի ձևավորումը

38. Սույն բաժնի նպատակներով՝ «ծառայությունների միասնական շուկա» ասելով պետք է հասկանալ ծառայությունների շուկայի վիճակը կոնկրետ ոլորտի շրջանակներում, որում յուրաքանչյուր անդամ պետություն ցանկացած այլ անդամ պետության անձանց տրամադրում է ստորև նշվածների իրավունքը.

1) սույն Արձանագրության 21-րդ, 24-րդ, 27-րդ, 29-րդ, 30-րդ և 32-րդ կետերում նշված պայմաններով ծառայությունների տրամադրման ու ստացման՝ առանց սահմանափակումների, բացառումների և լրացուցիչ պահանջների՝ բացառությամբ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածով նախատեսված պայմանների և սահմանափակումների,

2) ծառայությունների տրամադրման՝ առանց որպես իրավաբանական անձ լրացուցիչ կերպով հիմնադրվելու,

3) ծառայությունների տրամադրման՝ ծառայություններ տրամադրելու համար թույլտվության հիման վրա, որը ծառայությունները տրամադրողն ստացել է իր անդամ պետության տարածքում,

4) ծառայությունները տրամադրողի անձնակազմի մասնագիտական որակավորման ճանաչման:

39. Ծառայությունների միասնական շուկայի կանոնները գործում են անդամ պետությունների նկատմամբ՝ փոխադարձության պայմանների հիման վրա:

40. Միության շրջանակներում ծառայությունների միասնական շուկան գործում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից հաստատվող ծառայությունների ոլորտներում՝

անդամ պետությունների և Հանձնաժողովի համաձայնեցված առաջարկությունների հիման վրա:

41. Անդամ պետությունները ձգտում են փոխադարձության հիմքով ծառայությունների միասնական շուկայի կանոնները հնարավորինս մեծ թվով ծառայությունների ոլորտների վրա տարածելուն, այդ թվում՝ ազգային ցանկերով նախատեսված բացառումները և սահմանափակումները փոլ առ փոլ նվազեցնելու միջոցով:

42. Ծառայությունների միասնական շուկայի ձևավորման կարգն ու փուլերը՝ ըստ առանձին ոլորտների, նախատեսվում են ազատականացման ծրագրերով, որոնք մշակվում են Բարձրագույն խորհրդի կողմից հաստատվող՝ անդամ պետությունների և Հանձնաժողովի համաձայնեցված առաջարկությունների հիման վրա (այսուհետ՝ ազատականացման ծրագրեր):

43. Ազատականացման ծրագրերով առանձին անդամ պետությունների համար կարող են նախատեսվել ծառայությունների առանձին ոլորտների ազատականացման ավելի ուշ ժամկետներ, ինչը մյուս անդամ պետությունների համար խոչընդոտ չէ՝ փոխադարձության պայմանների հիման վրա ծառայությունների այդ ոլորտներում միասնական շուկա ստեղծելու գործընթացում:

44. Այն ոլորտներում, որոնց մասով չեն գործում ծառայությունների միասնական շուկայի կանոնները, կիրառվում են սույն բաժնի 1-4-րդ ենթաբաժինների դրույթները:

6. Երրորդ պետությունների հետ հարաբերությունները՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման հարցերով

45. Սույն Արձանագրության մեջ ոչինչ չի խոչընդոտում, որպեսզի անդամ պետությունները երրորդ պետությունների հետ կնքեն տնտեսական ինտեգրման մասին միջազգային համաձայնագրեր, որոնք համապատասխանում են սույն Արձանագրության 46-րդ կետի պահանջներին:

Տնտեսական ինտեգրման մասին այդպիսի միջազգային համաձայնագիր կնքած յուրաքանչյուր անդամ պետություն նույն (նմանատիպ) պայմաններով անդամ պետություններին է շնորհում զիջումներ, որոնք տվյալ անդամ պետությունն ապահովում է տնտեսական ինտեգրման մասին այդպիսի միջազգային համաձայնագրի շրջանակներում:

Սույն կետում «զիջումներ» ասելով պետք է հասկանալ անդամ պետության կողմից՝ նրա ազգային ցանկով նախատեսված մեկ կամ մի քանի սահմանափակումների չեղյալ հայտարարելը:

46. Սույն Արձանագրության նպատակներով անդամ պետության և երրորդ պետության միջև կնքված տնտեսական ինտեգրման մասին միջազգային համաձայնագրերով ճանաչվում են միջազգային այն համաձայնագրերը, որոնք համապատասխանում են հետևյալ չափորոշիչներին.

1) ընդգրկում են ծառայությունների զգալի թվով ոլորտներ, ինչպես նաև՝ ակնհայտորեն ոչ մի դեպքում ապրիորի չեն բացառում ծառայությունների տրամադրման եղանակներից, հիմնադրմանը և գործունեությանն առնչվող հարցերից ոչ մեկը,

2) ուղղված են գոյություն ունեցող խտրական միջոցների վերացմանը և նորերի ներդրումն արգելելուն,

3) ուղղված են ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության ազատականացմանը:

Միջազգային նման համաձայնագրերի նպատակը դրանց մասնակիցների միջև ծառայությունների առևտրի և հիմնադրման ու գործունեության պայմանների հեշտացումն է: Այդ համաձայնագիրը չպետք է հանգեցնի ցանկացած երրորդ պետության նկատմամբ որոշակի ոլորտներում կամ ենթաօլորտներում ծառայությունների առևտրի գործընթացում խոչընդոտների ընդհանուր մակարդակի ավելացմանը՝ նախքան նման համաձայնագրի կնքումը կիրառվող մակարդակի համեմատ:

47. Երրորդ պետության հետ տնտեսական ինտեգրման մասին միջազգային համաձայնագիր կնքած անդամ պետությունը համաձայնագրի ստորագրման օրվանից սկսած 1 ամսվա ընթացքում պարտավոր է այն կնքելու մասին տեղեկացնել մյուս անդամ պետություններին:

48. Երրորդ պետությունների հետ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման հարցերում անդամ պետություններն ինքնուրույն են որոշում իրենց արտաքին առևտրային քաղաքականությունը:

7. Ծառայություններն ստացողի լրացուցիչ իրավունքները

49. Հաշվի առնելով պայմանագրի XV բաժնի դրույթները՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն ծառայություններն ստացողի նկատմամբ չի սահմանում այնպիսի պահանջներ կամ հատուկ պայմաններ, որոնք սահմանափակում են մյուս անդամ

պետության ծառայությունները տրամադրողի կողմից մատուցվող (մատուցված) ծառայություններն ստանալու, օգտագործելու կամ դրանց դիմաց վճարելու իրավունքը՝ ներառյալ ծառայությունները տրամադրողի ընտրությունը կամ իրավասու մարմինների թույլտվությունն ստանալու պարտականությունը:

50. Հաշվի առնելով պայմանագրի XV բաժնի դրույթները՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն ապահովում է, որ ծառայություններն ստացողի նկատմամբ չկիրառվեն խտրական պահանջներ կամ հատուկ պայմաններ՝ կախված նրա քաղաքացիությունից, բնակության կամ հիմնադրման կամ գործունեության վայրից:

51. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն պարտավորեցնում է.

1) ծառայությունները տրամադրողներին՝ անհրաժեշտ տեղեկությունները տրամադրել ծառայություններն ստացողներին՝ պայմանագրի և անդամ պետության օրենսդրության համաձայն,

2) իրավասու մարմիններին՝ ձեռնարկել միջոցներ՝ ծառայություններն ստացողների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության ուղղությամբ:

52. Սույն բաժնում ոչինչ չի շոշափում անդամ պետության՝ ցանկացած այնպիսի միջոց ձեռնարկելու իրավունքը, որն անհրաժեշտ է նրա սոցիալական քաղաքականությունն իրականացնելու համար՝ ներառյալ բնակչության կենսաթոշակային ապահովման և սոցիալական աջակցության հարցերը:

Պայմանագրի XIX, XX և XXI բաժիններով ընդգրկվող ծառայություններին՝ դրանցից օգտվողների հասանելիության և այդ ծառայություններից օգտվողների համար ապահովվող ռեժիմի հարցերը կարգավորվում են համապատասխանաբար այդ բաժինների դրույթներով:

8. Թույլտվությունների և մասնագիտական որակավորումների փոխադարձ ճանաչումը

53. Թույլտվությունների ճանաչումն այն ոլորտներում ծառայությունների տրամադրման համար, որոնց մասով իրականացվում են ազատականացման ծրագրեր, ապահովվում է սույն Արձանագրության 54-րդ և (կամ) 55-րդ կետերում նշված միջոցները ձեռնարկելուց հետո:

54. Փոխադարձ խորհրդատվությունների (այդ թվում՝ միջգերատեսչական բնույթի) հիման վրա անդամ պետությունները կարող են ընդունել որոշում՝ կոնկրետ ոլորտներում ծառայությունների տրամադրման համար թույլտվությունների փոխադարձ ճանաչման մասին՝ այդ ոլորտներում կարգավորման բովանդակային համարժեքություն ձեռք բերելու կապակցությամբ:

55. Ազատականացման ծրագրերով ապահովվում է.

1) գործունեության իրականացման (այդ թվում՝ թույլտվության պահանջների և ընթացակարգերի) համար թույլտվություն ունենալու մեխանիզմների փուլային մոտարկումը՝ անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցման միջոցով՝ ըստ ծառայությունների կոնկրետ ոլորտների այդ ներդաշնակեցումը վերջնականացնելու համար ժամկետներ սահմանելով,

2) վարչական համագործակցության մեխանիզմների ստեղծումը՝ պայմանագրի 68-րդ հոդվածի համաձայն,

3) ծառայությունները տրամադրողների աշխատողների մասնագիտական որակավորման ճանաչումը:

56. Այն դեպքում, եթե մասնագիտական ծառայությունների իրականացման նպատակով թույլտվության համար պահանջվում է մասնագիտական քննություն հանձնել, ապա յուրաքանչյուր անդամ պետություն ապահովում է մասնագիտական այդպիսի քննություն հանձնելու ոչ խտրական կարգը:

9. Ներքին կարգավորումը՝ ծառայությունների առևտրի ժամանակ և հիմնադրման և (կամ) գործունեության մասով

57. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն ապահովում է, որ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման և գործունեության վրա ազդող այդ անդամ պետության բոլոր միջոցները կիրառվեն ողջամիտ, օբյեկտիվ և անկողմնակալ կերպով:

58. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն պահպանում է կամ հնարավորինս արագ ստեղծում է դատական, արբիտրաժային կամ վարչական մարմիններ կամ ընթացակարգեր, որոնք մյուս անդամ պետությունների այն անձանց պահանջի

դեպքում, որոնց շահերը դիտարկվում են, ապահովում են միջոցների անհապաղ ուսումնասիրությունն ու դրանց հիմնավորված ընդունումը՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման և գործունեության վրա ազդող վարչական որոշումները փոփոխելու նպատակով: Այն դեպքում, երբ նշված ընթացակարգերը կախված չեն վարչական նման որոշումներ ընդունելու համար լիազորված մարմնից, անդամ պետությունն ապահովում է, որ ընթացակարգերով իսկապես ապահովվի օբյեկտիվ և անկողմնակալ ուսումնասիրություն:

59. Սույն Արձանագրության 58-րդ կետի դրույթներով պահանջներ չեն նախատեսվում անդամ պետության նկատմամբ՝ ստեղծելու սույն Արձանագրության 58-րդ կետում նշված մարմինները կամ ընթացակարգերը, եթե դա անհամատեղելի է անդամ պետության սահմանադրական կարգի կամ դատական համակարգի բնույթի հետ:

60. Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման և (կամ) գործունեության համար թույլտվություն ստանալու անհրաժեշտության դեպքում անդամ պետության իրավասու մարմիններն անդամ պետության օրենսդրության պահանջների և կարգավորման կանոնների համաձայն ձևակերպված համարվող դիմումը ներկայացնելուց հետո ողջամիտ ժամանակահատվածում տեղեկացնում են հայտատուին դիմումի ուսումնասիրության և դրա արդյունքների հիման վրա կայացված որոշման մասին:

Նշված դիմումը չի համարվում պատշաճորեն ձևակերպված այնքան ժամանակ, քանի դեռ անդամ պետության օրենսդրության պահանջների համաձայն, չեն ստացվել բոլոր փաստաթղթերը և (կամ) տեղեկությունները:

Ամեն դեպքում հայտատուին պետք է դիմումի մեջ տեխնիկական բնույթի ուղղումներ կատարելու հնարավորություն ընձեռնվի:

Անդամ պետության իրավասու մարմինները հայտատուի պահանջով տրամադրում են տեղեկատվություն դիմումի ուսումնասիրության ընթացքի մասին՝ առանց անհարկի ուշացման:

61. Հանձնաժողովը, համաձայնեցնելով անդամ պետությունների հետ, մշակում է Բարձրագույն խորհրդի կողմից հաստատվող կանոններ՝ ապահովելու համար, որ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման և գործունեության ժամանակ պահանջներն ու ընթացակարգերը չստեղծեն չհիմնավորված խոչընդոտներ: Այդ կանոնների նպատակն ապահովելն է, որ թույլտվության այդ պահանջներն ու ընթացակարգերը, ի թիվս այլոց.

1) հիմնված լինեն օբյեկտիվ և թափանցիկ այնպիսի չափորոշիչների վրա, ինչպիսիք ծառայությունների առևտուրն ու գործունեությունն իրականացնելու բանիմացությունը և ունակությունն են,

2) չլինեն ավելի ծանրաբեռնող, քան անհրաժեշտ է՝ իրականացվող գործունեության անվտանգությունը, ինչպես նաև տրամադրվող ծառայության անվտանգությունն ու որակն ապահովելու համար,

3) չսահմանափակեն ծառայությունների առևտուրը, հիմնադրումը և (կամ) գործունեությունը:

62. Անդամ պետությունները չեն կիրառում թույլտվության այնպիսի պահանջներ և ընթացակարգեր, որոնցով չեղյալ է համարվում կամ նվազեցվում է օգուտը և որոնք.

1) չեն համապատասխանում սույն Արձանագրության 61-րդ կետում նշված չափորոշիչներին,

2) պայմանագրի ստորագրման օրվա դրությամբ սահմանված չեն եղել անդամ պետության օրենսդրությամբ և չեն կիրառվել համապատասխան անդամ պետության կողմից:

63. Սույն Արձանագրության 62-րդ կետում նշված պարտավորությունները անդամ պետության կողմից կատարելու փաստը սահմանելիս պետք է հաշվի առնվեն միջազգային այն կազմակերպությունների միջազգային ստանդարտները, որոնց անդամակցելը բաց է բոլոր անդամ պետությունների համար:

64. Այն դեպքում, եթե անդամ պետությունը ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման և (կամ) գործունեության մասով կիրառում է թույլտվության պահանջներ և ընթացակարգեր, ապա այդ անդամ պետությունն ապահովում է, որ.

1) թույլտվությունները տրամադրելու համար պատասխանատու իրավասու մարմինների անվանումները հրապարակվեն, կամ հանրությունն այլ կերպ իրագեկվի դրանց մասին,

2) թույլտվության բոլոր պահանջներն ու ընթացակարգերը սահմանվեն անդամ պետության օրենսդրությամբ, և թույլտվության պահանջներ և ընթացակարգեր սահմանող կամ կիրառող ցանկացած ակտ հրապարակվի՝ նախքան դրա ուժի մեջ մտնելու (գործողության մեջ դնելու) օրը,

3) իրավասու մարմինները անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված ողջամիտ ժամկետում կայացնեն թույլտվությունը տրամադրելու կամ թույլտվության տրամադրումը մերժելու մասին որոշում՝ որպես կանոն, թույլտվությունը տրամադրելու մասին այն դիմումն ստանալու (մուտք լինելու) ամսաթվից սկսած 30 աշխատանքային օրերից ոչ ուշ, որը, անդամ պետության օրենսդրության պահանջների համաձայն, ձևակերպված է համարվում: Այդ ժամկետը սահմանվում է՝ ելնելով բոլոր այն փաստաթղթերի և (կամ) տեղեկությունների ստացման և մշակման

համար պահանջվող նվազագույն ժամկետից, որոնք անհրաժեշտ են թույլտվության ընթացակարգի իրականացման համար,

4) դիմումը ներկայացնելու և ուսումնասիրության հետ կապված գանձվող բոլոր տուրքերը՝ բացառությամբ գործունեությունն իրականացնելու իրավունքի համար գանձվող տուրքերի, որպես այդպիսին՝ չսահմանափակեն ծառայությունների առևտուրը, հիմնադրումը, գործունեությունը և հիմնած լինեն իրավասու մարմնի՝ դիմումի ուսումնասիրության ու թույլտվության տրամադրման հետ կապված ծախսերի վրա,

5) սույն կետի 3-րդ ենթակետում նշված ժամկետը լրանալուց հետո և հայտատուի պահանջով՝ անդամ պետության իրավասու մարմինը, սույն Արձանագրության 60-րդ կետի համաձայն, տեղեկացնի հայտատուին՝ իր դիմումի ուսումնասիրության ընթացքի մասին, ինչպես նաև՝ այն մասին, թե արդյոք այդ դիմումը պատշաճորեն ձևակերպված է համարվում:

Ամեն դեպքում հայտատուին պետք է տրամադրվեն սույն Արձանագրության 57-րդ, 58-րդ, 60-րդ, 62-րդ և 64-րդ կետերով նախատեսված իրավունքները,

6) այն հայտատուի գրավոր պահանջով, որը դիմումն ընդունելու հարցում մերժում է ստացել, դիմումի ընդունումը մերժած իրավասու մարմինը հայտատուին գրավոր տեղեկացնի մերժման պատճառների մասին: Ընդ որում, այդ դրույթը չպետք է մեկնաբանվի որպես տեղեկատվությունը բացահայտելու մասին իրավասու մարմնին ներկայացվող պահանջ, որի հրապարակումը խոչընդոտում է օրենքի իրականացումը կամ այլ կերպ հակասում է հանրային շահերին կամ անդամ պետության անվտանգության էական շահերին,

7) դիմումի ընդունման հարցում մերժում ստանալու դեպքում կարողանա ներկայացնել նոր դիմում, եթե իրավասու մարմինը մերժել է այդ դիմումի ընդունումը՝ դրա ոչ պատշաճ ձևակերպման պատճառով,

8) ծառայությունների տրամադրման համար տրվող թույլտվությունները գործեն անդամ պետության՝ այդ թույլտվություններում նշված ամբողջ տարածքում:

VII. Ներդրումները

1. Ընդհանուր դրույթները

65. Սույն բաժնի դրույթները կիրառվում են անդամ պետությունների ներդրողների կողմից մյուս անդամ պետության տարածքում իրականացվող բոլոր ներդրումների առնչությամբ՝ սկսած 1991 թվականի դեկտեմբերի 16-ից:

66. Ներդրումների իրականացման ձևերից մեկը հիմնադրումն է՝ սույն Արձանագրության 2-րդ կետի 24-րդ ենթակետի իմաստով: Այդպիսի ներդրումների համար կիրառվում են սույն Արձանագրության դրույթները՝ բացառությամբ սույն Արձանագրության 69–74-րդ կետերի դրույթների:

67. Ներդրումների իրականացման եղանակների, ինչպես նաև այն ձևերի փոփոխությունը, որոնցով իրականացվում է ներդրումը կամ վերաներդրումը, չի ազդում դրանք՝ որպես ներդրում որակելու վրա՝ պայմանով, որ այդ փոփոխությունը չի հակասում ստացող պետության օրենսդրությանը:

2. Իրավական ռեժիմը և ներդրումների պաշտպանությունը

68. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն իր տարածքում ապահովում է արդար և իրավահավասար ռեժիմ՝ մյուս անդամ պետությունների ներդրողների կողմից իրականացվող ներդրումների հետ կապված ներդրումների և գործունեության առնչությամբ:

69. Սույն Արձանագրության 68-րդ կետում նշված ռեժիմը պետք է լինի այնպիսին, որը պակաս բարենպաստ չէ անդամ պետության (ազգային) ներդրողների կողմից իրականացվող ներդրումներին և այդպիսի ներդրումներին առնչվող գործունեության մասով այդ անդամ պետության կողմից ապահովվող ռեժիմից:

70. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն նույն (նմանատիպ) հանգամանքներում ցանկացած այլ անդամ պետության ներդրողների, նրանց ներդրումների և այդպիսի ներդրումներին առնչվող գործունեության համար ապահովում է այնպիսի ռեժիմ, որը պակաս բարենպաստ չէ ցանկացած երրորդ պետության ներդրողների, նրանց ներդրումների և այդպիսի ներդրումներին առնչվող գործունեության համար ապահովվող ռեժիմից:

71. Սույն Արձանագրության 69-րդ և 70-րդ կետերով նախատեսված ռեժիմներն անդամ պետությունների կողմից պետք է ապահովվեն ըստ ներդրողի ընտրության՝ կախված այն բանից, թե ռեժիմներից որն է առավել բարենպաստ:

72. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն մյուս անդամ պետությունների ներդրողների կողմից իր տարածքում ներդրումներ իրականացնելու համար ստեղծում է բարենպաստ պայմաններ և թույլատրում այդ ներդրումներն իր օրենսդրության համաձայն:

73. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն, իր օրենսդրության համաձայն, պահպանում է մյուս անդամ պետությունների ներդրողների գործունեությունը

սահմանափակելու, ինչպես նաև սույն Արձանագրության 69-րդ կետում նշված ազգային ռեժիմից այլ բացառումներ սահմանելու և կիրառելու իրավունքը:

74. Սույն Արձանագրության 70-րդ կետի դրույթները չպետք է մեկնաբանվեն՝ որպես անդամ պետությանը պարտավորեցնող, որպեսզի վերջինս մյուս անդամ պետությունների ներդրողների կատարած այդպիսի ներդրումների և գործունեության վրա տարածի ցանկացած ռեժիմի, առանձնաշնորհումների կամ արտոնությունների առավելությունները, որոնք տրամադրվում են կամ հետագայում կարող են տրամադրվել այդ անդամ պետությանը՝ կրկնակի հարկումից խուսափելու մասին միջազգային պայմանագրերի կամ հարկման հարցերով այլ պայմանավորվածությունների, ինչպես նաև՝ սույն Արձանագրության 46-րդ կետում նշված համաձայնագրերի հիման վրա:

75. Յուրաքանչյուր ստացող պետություն մյուս անդամ պետությունների ներդրողներին երաշխավորում է՝ նրանց կողմից հարկային բոլոր պարտավորությունները և ստացող պետության օրենսդրությամբ նախատեսված այլ պարտավորություններ կատարելուց հետո.

1) ներդրումների իրականացման արդյունքում ստացած, ստացող պետության օրենսդրությամբ չարգելված եկամուտները ցանկացած նպատակով օգտագործելու և դրանք տնօրինելու իրավունքը,

2) ներդրումների իրականացման արդյունքում ստացած, ստացող պետության օրենսդրությամբ չարգելված եկամուտները ցանկացած նպատակով օգտագործելու և դրանք տնօրինելու իրավունքը,

3) ներդրողի հայեցողությամբ ցանկացած երկիր սույն Արձանագրության 8-րդ կետում նշված ներդրումների հետ կապված դրամական միջոցների (դրամական գումարների) և վճարումների անարգել փոխանցումներն իրականացնելու իրավունքը:

76. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն, իր օրենսդրության համաձայն, երաշխավորում և ապահովում է իր տարածքում մյուս անդամ պետությունների ներդրողների կատարած ներդրումների պաշտպանությունը:

3. Ներդրողներին հասցված վնասի և երաշխիքի հատուցումը

77. Ներդրողներն ունեն այն վնասի հատուցման իրավունքը, որն իրենց ներդրումներին է հասցվել անդամ պետության տարածքում քաղաքացիական անկարգությունների, ռազմական գործողությունների, հեղափոխության, խռովության, արտակարգ դրություն մտցնելու կամ նմանատիպ այլ իրավիճակների հետևանքով:

78. Ընդ որում, այդպիսի ներդրողների համար ապահովվում է ռեժիմ, որը պակաս բարենպաստ չէ ստացող պետության կողմից իր ազգային ներդրողների կամ երրորդ պետության ներդրողների համար ապահովվող ռեժիմից՝ այն միջոցների առնչությամբ, որոնք այդ անդամ պետությունը ձեռնարկում է այդպիսի վնասի հատուցման առնչությամբ՝ կախված այն բանից, թե ռեժիմներից որն է ներդրողի համար առավել բարենպաստ:

4. Ունեզրկման դեպքում ներդրողների իրավունքների երաշխիքները

79. Մեկ անդամ պետության ներդրողների՝ մյուս անդամ պետության տարածքում իրականացրած ներդրումներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն չեն կարող ենթարկվել ունեզրկման, ազգայնացման, ինչպես նաև՝ այլ միջոցների, որոնց հետևանքները հավասարազոր են ունեզրկման կամ ազգայնացման (այսուհետ՝ ունեզրկում), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ միջոցները ձեռնարկվում են՝ ելնելով հանրային շահերից՝ ստացող պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, խտրական չեն և ուղեկցվում են արագ ու համարժեք փոխհատուցման վճարմամբ:

80. Սույն Արձանագրության 79-րդ կետում նշված փոխհատուցումը պետք է համապատասխանի ներդրողների՝ ունեզրկման ենթարկվող ներդրումների շուկայական արժեքին այն օրվա դրությամբ, որն անմիջապես նախորդում է դրանց փաստացի ունեզրկման օրվան կամ առաջիկա ունեզրկման մասին հայտնի դառնալու օրվան:

81. Սույն Արձանագրության 79-րդ կետում նշված փոխհատուցումը վճարվում է առանց ստացող պետության օրենսդրությամբ նախատեսված ժամկետի ուշացման, բայց ունեզրկման օրվանից սկսած՝ 3 ամսից ոչ ուշ, և ստացող պետության տարածքից ազատ փոխարկելի արժույթով հեշտությամբ փոխանցվում է արտասահման:

Այն դեպքում, եթե փոխհատուցման վճարումն ուշացվում է, ապա ունեզրկման օրվանից մինչև փոխհատուցման փաստացի վճարման օրը փոխհատուցման գումարի վրա ավելանում են տոկոսներ, որոնք հաշվարկվում են՝ ըստ ԱՄՆ դոլարով մինչև 6 ամիս ժամկետով փաստացի տրամադրված վարկերի, ազգային միջբանկային շուկայի դրույքաչափով, որը, սակայն, ցածր չէ LIBOR–ի (London Interbank Offered Rate՝ Լոնդոնյան առաջարկվող միջբանկային դրույքաչափ) դրույքաչափից, կամ անդամ պետության և ներդրողի միջև ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն սահմանվող կարգով:

5. Ներդրողների իրավունքների փոխանցումը

82. Անդամ պետությունը կամ վերջինիս կողմից լիազորված մարմինը, որն իրականացրել է վճարումն իր պետության ներդրողին, ստացող պետության տարածքում այդ ներդրողի ներդրումների հետ կապված ոչ առևտրային ռիսկերից պաշտպանելու երաշխիքի հիման վրա սուբրոգացիայի կարգով կարող է իրականացնել ներդրողի իրավունքները նույն ծավալով, ինչ ներդրողն ինքը:

83. Սույն Արձանագրության 82-րդ կետում նշված իրավունքներն իրականացվում են ստացող պետության օրենսդրության համաձայն, սակայն չհակասելով սույն Արձանագրության 21-րդ, 24-րդ, 27-րդ, 29-րդ, 30-րդ և 32-րդ կետերի դրույթներին:

6. Ներդրումների հետ կապված վեճերի կարգավորման կարգը

84. Ստացող պետության և մյուս անդամ պետության ներդրողի միջև ստացող պետության տարածքում տվյալ ներդրողի ներդրումների կապակցությամբ ծագող վեճերը՝ ներառյալ սույն Արձանագրության 77-րդ կետի համաձայն որպես վնասի հատուցում ստացած գումարների չափին, վճարման պայմաններին կամ կարգին և սույն Արձանագրության 79-81-րդ կետերով նախատեսված փոխհատուցմանը կամ սույն Արձանագրության 8-րդ կետով նախատեսված դրամական միջոցների վճարման և փոխանցման կարգին առնչվող վեճերը, հնարավորության դեպքում, կարգավորվում են բանակցություններ անցկացնելու միջոցով:

85. Եթե վեճը չի կարող կարգավորվել բանակցությունների միջոցով դրանց անցկացման մասին վեճի ցանկացած կողմի գրավոր ծանուցելու օրվանից սկսած 6 ամսվա ընթացքում, ապա այն ներդրողի ընտրությամբ կարող է քննելու համար ներկայացվել.

1) ստացող պետության՝ համապատասխան վեճերը քննելու համար իրավասու դատարան,

2) ցանկացած պետության Առևտրային պալատին առընթեր միջազգային առևտրային արբիտրաժ՝ վեճի մասնակիցների կողմից համաձայնեցված,

3) ad hoc արբիտրաժային դատարան, որը վեճի կողմերի՝ այլ համաձայնության չգալու դեպքում, պետք է ստեղծվի և գործի՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Միջազգային առևտրային իրավունքի հանձնաժողովի արբիտրաժային կանոնակարգի համաձայն (ՅՈՒՆՍՍԻՏՐԱԼ),

4) Ներդրումներին առնչվող վեճերի կարգավորման հարցերով միջազգային կենտրոն, որն ստեղծվել է «Պետությունների և այլ պետությունների ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց միջև ներդրումներին առնչվող վեճերի կարգավորման»

1965 թվականի մարտի 18-ի Կոնվենցիայի համաձայն՝ վեճն այդ կոնվենցիայի դրույթների համաձայն կարգավորելու համար (պայմանով, որ կոնվենցիան ուժի մեջ է մտել վեճի կողմ հանդիսացող երկու անդամ պետությունների համար) կամ Ներդրումներին առնչվող վեճերի կարգավորման հարցերով միջազգային կենտրոնի լրացուցիչ կանոնների համաձայն (այն դեպքում, եթե կոնվենցիան ուժի մեջ չի մտել վեճի կողմ հանդիսացող երկու անդամ պետությունների կամ դրանցից մեկի համար):

86. Ներդրողը, որը վեճը կարգավորելու համար այն արդեն փոխանցել է ազգային դատարան կամ սույն Արձանագրության 85-րդ կետի 1-ին և 2-րդ ենթակետերում նշված արբիտրաժային դատարաններից որևէ մեկը, իրավունք չունի վերահասցեավորելու այդ վեճը որևէ այլ կամ արբիտրաժային դատարան:

Դատարանի կամ սույն Արձանագրության 85-րդ կետում նշված արբիտրաժային դատարանի վերաբերյալ ներդրողի ընտրությունը վերջնական է:

87. Սույն Արձանագրության 85-րդ կետի համաձայն քննվող վեճի մասին արբիտրաժի կայացրած ցանկացած որոշում վերջնական և պարտադիր է վեճի կողմերի համար: Յուրաքանչյուր անդամ պետություն պարտավորվում է ապահովել այդ որոշման կատարումը՝ իր օրենսդրության համաձայն:

Հավելված 1

ծառայությունների առևտրի,
հիմնադրման, գործունեության
և ներդրումների իրականացման
մասին արձանագրության

Հեռահաղորդակցության ծառայությունների առևտրի կարգը

1. Սույն Կարգը կիրառվում է անդամ պետությունների այն միջոցների մասով, որոնցով կարգավորվում է հեռահաղորդակցության ոլորտում գործունեության իրականացումը:

2. Սույն Կարգը չի կիրառվում փոստային կապի ոլորտում գործունեություն իրականացնելու համար:

3. Սույն Կարգում ոչինչ չի մեկնաբանվում որպես ցանկացած անդամ պետության ներկայացվող պահանջ (կամ անդամ պետությանը ներկայացվող պահանջ, որպեսզի այն պարտավորեցնի իր իրավազրույթային ներքո գտնվող ծառայությունները տրամադրողներին), որպեսզի այն սահմանի հատուկ պահանջներ՝ ընդհանուր օգտագործման հեռահաղորդակցության ցանցին միացում չունեցող հեռահաղորդակցության ցանցերի մասով:

4. Սույն Կարգում օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«ընդհանուր օգտագործման հեռահաղորդակցության ցանց»՝ տեխնոլոգիական համակարգը, որը ներառում է կապի միջոցներն ու զծերը, նախատեսված է անդամ պետության տարածքում հեռահաղորդակցության ծառայություններից ցանկացած օգտվողի հեռահաղորդակցության փոխհատուցելի ծառայություններ մատուցելու համար՝ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն,

«հեռահաղորդակցության համընդհանուր ծառայություններ»՝ անդամ պետության կողմից սահմանված հեռահաղորդակցության այն ծառայությունների ցանկը, որոնց մատուցումը հեռահաղորդակցության ծառայություններից ցանկացած օգտվողի ցանկացած բնակավայրում այդ ծառայությունների հասանելիությունն ապահովող սահմանված որակով և զների մակարդակով պարտադիր է համընդհանուր սպասարկման օպերատորների համար,

«հեռահաղորդակցության ծառայություններ»՝ հեռահաղորդակցության հաղորդումների ընդունման, մշակման, պահպանման, փոխանցման և մատուցման գործունեությունը:

5. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն ապահովում է, որ ընդհանուր օգտագործման հեռահաղորդակցության ցանցերին և հեռահաղորդակցության ծառայություններին հասանելիություն ունենալու պայմանների մասին տեղեկատվությունը լինի հանրամատչելի (ներառյալ ծառայությունների մատուցման պայմանների, այդ թվում՝ այդպիսի ցանցերի հետ տեխնիկական միացումների մասնագրերի սակագների (գների) քանակի, նշված հասանելիությանը և օգտագործմանն առնչվող ստանդարտների պատրաստման ու ընդունման համար պատասխանատու մարմինների, վերջնակետային սարքավորումների կամ այլ ապարատուրայի միացմանն առնչվող պայմանների, ինչպես նաև՝ ծանուցումներին, գրանցմանը կամ լիցենզավորմանը և թույլտվության ցանկացած այլ ընթացակարգի ներկայացվող պահանջների մասին տեղեկատվությունը, եթե դա անհրաժեշտ է):

6. Հեռահաղորդակցության ծառայությունները մատուցելու գործունեությունն իրականացվում է անդամ պետությունների լիազոր մարմինների կողմից՝ այդ պետություններում որոշված տարածքային սահմաններում տրամադրված լիցենզիաների հիման վրա՝ պահպանելով ժամկետները և օգտագործելով այն համարակալումը, որն անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տրվել է հեռահաղորդակցության յուրաքանչյուր օպերատորի:

7. Ռադիոհաճախականության տիրույթի կիրառմամբ հեռահաղորդակցության ծառայությունների մատուցման գործունեություն իրականացնելիս անդամ պետության տարածքում գործունեությունն իրականացնելու համար լիցենզիայից բացի՝ անհրաժեշտ է ստանալ անդամ պետության լիազորված մարմնի որոշումը՝ համապատասխան ռադիոհաճախականությունների շերտի լայնությունների, ռադիոհաճախականության ալիքների կամ ռադիոէլեկտրոնային միջոցի շահագործման համար ռադիոհաճախականությունների հատկացման և համապատասխան ռադիոհաճախականությունների և (կամ) ռադիոհաճախականության ալիքների տրամադրման (սահմանման) մասին:

8. Ռադիոհաճախականությունների շերտի լայնությունների, ռադիոհաճախականության ալիքների կամ ռադիոհաճախականությունների հատկացումը, ռադիոհաճախականությունների կամ ռադիոհաճախականության ալիքների տրամադրումը (սահմանումը), ռադիոհաճախականության տիրույթի օգտագործման իրավունքի համար թույլտվությունների տրամադրումն իրականացվում են անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

9. Ռադիոհաճախականության տիրույթի հատկացման և օգտագործման հետ կապված վճարումները գանձվում են անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և չափերով:

10. Անդամ պետությունները ձեռնարկում են անհրաժեշտ բոլոր միջոցները՝ ներառյալ իրավական և վարչական միջոցները՝ հեռահաղորդակցության ցանցերին

և ծառայություններին ոչ խտրական, համարժեք հասանելիություն ապահովելու համար:

11. Հեռահաղորդակցության օպերատորի ընդհանուր օգտագործման հեռահաղորդակցության ցանցերին միանալը՝ անկախ հեռահաղորդակցության ծառայությունների շուկայում նրա զբաղեցրած դիրքից, իրականացվում է անդամ պետության օրենսդրության համաձայն, տեխնիկական հնարավորության առկայության դեպքում՝ այնպիսի պայմաններով, որոնք պակաս բարենպաստ չեն անդամ պետության հեռահաղորդակցության այլ օպերատորների համար նախատեսված, համեմատելի հանգամանքներում գործող պայմաններից:

12. Անդամ պետություններն իրավասու են սահմանելու և կիրառելու պետական կարգավորում՝ հեռահաղորդակցության ծառայությունների առանձին տեսակների սակագների մասով: Հեռահաղորդակցության ծառայությունների սակագների ձևավորումը պետք է հիմնված լինի անդամ պետության օրենսդրության պահանջների վրա:

Անդամ պետությունները ցանկացած անդամ պետության անձանց երաշխավորում են ծառայությունների մատուցումը՝ գտնվելու երկրի սակագներով՝ գտնվելու երկրի օպերատորների հետ հեռահաղորդակցության ծառայությունների մատուցման պայմանագիր կնքելու պայմանով:

13. Հեռահաղորդակցության ծառայությունների այն տեսակների վերաբերյալ, որոնց սակագները ենթակա չեն պետական կարգավորման, անդամ պետություններն ապահովում են մրցակցային օրենսդրության առկայություն և դրա արդյունավետ կիրառում, ինչը կկանխի անդամ պետությունների հեռահաղորդակցության ծառայությունները տրամադրողների, ինչպես նաև՝ դրանք ստացողների միջև մրցակցության պայմանների խեղաթյուրումը:

14. Մինչև 2020 թվականի հունվարի 1-ը Հանձնաժողովի խորհրդի կողմից պետք է հաստատվի երթուղու փոխանցման ծառայությունների համար անդամ պետությունների կողմից գնագոյացում սահմանելու նկատմամբ միասնական մոտեցումը:

15. Անդամ պետությունները ձեռնարկում են անհրաժեշտ բոլոր միջոցները, որպեսզի անդամ պետությունների հեռահաղորդակցության օպերատորներն ապահովեն երթուղու անարգել փոխանցումը՝ ներառյալ տարանցիկը՝ օպերատորների միջև կնքված պայմանագրերի հիման վրա, նաև՝ հաշվի առնելով ցանցերի տեխնիկական հնարավորությունները:

16. Անդամ պետությունները երաշխավորում են չկիրառել տեղական և միջքաղաքային հեռահաղորդակցության ծառայությունների լրավճարում՝ իրենց տարածքում միջազգային կանչերի ավարտի հաշվին:

17. Ռադիոհաճախականության տիրույթի ռեսուրսների, ինչպես նաև համարակալման ռեսուրսի բաշխումը և օգտագործումն իրականացվում են անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն:

18. Անդամ պետությունները երաշխավորում են իրենց տարածքում հեռահաղորդակցության համընդհանուր ծառայությունների մատուցումը՝ տվյալ ոլորտում միջազգային կազմակերպությունների հանձնարարականներով նախատեսված միասնական սկզբունքների և կանոնների հիման վրա: Յուրաքանչյուր անդամ պետություն իրավասու է ինքնուրույն որոշելու համընդհանուր ծառայությունների մատուցման գծով պարտավորությունները: Այդ պարտավորությունները չեն դիտարկվի որպես հակամրցակցային՝ պայմանով, որ մրցակցության տեսանկյունից դրանք կիրականացվեն թափանցիկության, խտրականության բացառման և չեզոքության հիման վրա, և չեն լինի ավելի ծանրաբեռնող, քան այդ անդամ պետության կողմից սահմանված համընդհանուր ծառայության տվյալ տեսակի համար անհրաժեշտ է :

19. Անդամ պետությունների կարգավորող մարմիններն անկախ են հեռահաղորդակցության օպերատորներից և հաշվետու չեն նրանց: Այդ մարմինների որոշումները պետք է կրեն անկողմնակալ բնույթ՝ տվյալ շուկայի բոլոր մասնակիցների նկատմամբ:

Հավելված 2

«Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության և ներդրումների իրականացման մասին» Արձանագրության

Գործունեության բոլոր ոլորտների և տեսակների նկատմամբ անդամ պետությունների կիրառած «հորիզոնական» սահմանափակումների ցանկը

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
----------------	--	----------------------------------

I. Բելառուսի Հանրապետություն

1. Հասանելիության պայմաններն ու կարգը՝ ներառյալ լրավճարների և պետական աջակցության այլ միջոցների հասանելիության սահմանափակումները, սահմանվում են Բելառուսի Հանրապետության օրենսդրությամբ և կիրառվում ամբողջ ծավալով, սակայն չհակասելով Եվրասիական տնտեսական միության մասին պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագիր) XXIV և XXV բաժինների

23-րդ և 26-րդ կետեր

Բելառուսի Հանրապետության օրենսգիրքը

Բելառուսի Հանրապետության

համապատասխան տարբերակների մասին Բելառուսի օրենքները,

«Իրավաբանական անձանց ձեռնարկատերերին պետությանը ցուցաբերելու կարգի իրականացման կատարելագործելու մասին»

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
դրույթներին		Հանրապետության նախարարի 2007 թվականի մարտի 28-ի 182-րդ հրամանով
		Քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանության մասին Բելառուսի Հանրապետության 2007 թվականի հունիսի 28-ի 182-րդ հրավական ակտերը
2. Հողատարածքներն օտարերկրյա իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի մոտ կարող են գտնվել միայն վարձակալության իրավունքով	23-րդ և 26-րդ կետեր	«Հողատարածքները գործարարական գործունեության տրամադրելու մասին» Բելառուսի Հանրապետության 2007 թվականի հունիսի 28-ի 182-րդ հրամանագիրը
3. Կոնցեսիոնների ընտրության ընթացակարգը և կոնցեսիոն համաձայնագրի հիմնական պայմանների ցանկը սահմանվում են Բելառուսի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Կոնցեսիոն պայմանագրի հիման վրա կոնցեսիայի առարկան տնօրինելու և այն օգտագործելու իրավունքը կամ գործունեությունը, այդ թվում՝ դրա պայմանների սահմանումը	15-17-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 31-րդ և 33-րդ կետեր	«Կոնցեսիաների մասին» Բելառուսի Հանրապետության 2013 թվականի հունիսի 28-ի 182-րդ հրամանագիրը «Բելառուսի Հանրապետության կառավարության կողմից գործունեության համար կոնցեսիայի տրամադրելու մասին» Բելառուսի Հանրապետության 2009 թվականի հունիսի 28-ի 182-րդ հրամանագիրը, «Ներդրումների մասին» Բելառուսի Հանրապետության 2013 թվականի հունիսի 28-ի 182-րդ հրամանագիրը
4. Կենդանական աշխարհը կոնկրետ տարածքում կամ ջրային տարածքում օգտագործելու նպատակով տրամադրելու հարցում նախապատվությունը տրվում է Բելառուսի Հանրապետության իրավաբանական անձանց և քաղաքացիներին	23-րդ և 26-րդ կետեր	«Կենդանական աշխարհի կոնկրետ տարածքում կամ ջրային տարածքում օգտագործելու նպատակով տրամադրելու մասին» Բելառուսի Հանրապետության 2007 թվականի հունիսի 28-ի 182-րդ հրամանագիրը
5. Հողաշինարարությունը (հողերի գույքագրմանը, հողօգտագործման	16-րդ, 17-րդ, 23-րդ, 26-րդ	Բելառուսի Հանրապետության 2007 թվականի մարտի 28-ի 182-րդ հրամանագիրը՝ «Հողաշինարարության մասին»

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
<p>պլանավորմանը, սահմանմանը (վերականգնմանն) ուղղված միջոցառումները) և հողաշինարարության օբյեկտների սահմանների ամրապնդումը, հողերի օգտագործման և պաշտպանության արդյունավետությունը բարձրացնելուն ուղղված հողաշինարարական այլ միջոցառումների անցկացումը) իրականացվում են միայն պետական կառավարման հատուկ լիազորված մարմնի ենթակայությամբ գտնվող (համակարգում ընդգրկված) պետական կազմակերպությունների կողմից</p>	<p>և 31-րդ կետեր</p>	<p>սեփականության տակ գործունեության այն տեսակատարաձևում է պետությանը</p> <p>«Հողատարածքները գործարարամադրելու մասին» Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2007 թվականի 667 հրամանագիրը</p>
<p>6. Անշարժ գույքի, դրա նկատմամբ իրավունքների և դրա հետ իրականացվող գործարքների տեխնիկական գույքագրումը և պետական գրանցումն իրականացվում են միայն պետական կառավարման հատուկ լիազորված մարմնի ենթակայության ներքո գտնվող (համակարգում ընդգրկված) պետական կազմակերպությունների կողմից</p>	<p>16-րդ, 17-րդ, 23-րդ, 26-րդ և 31-րդ կետեր</p>	<p>Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 15-ի թիվ 169-3 օրենքը՝ «սեփականության ներքո գործունեության այն տեսակատարաձևում է պետությանը»</p> <p>«Անշարժ գույքի, դրա նկատմամբ դրա հետ իրականացվող գրանցման մասին» Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2002 թվականի հուլիսի 2-ի հրամանագիրը</p>
<p>7. Պետական գույքի գնահատումը՝ դրա հետ գործարքներ և (կամ) իրավաբանական նշանակության այլ գործողություններ կատարելու նպատակով իրականացվում է պետական կազմակերպությունների, կանոնադրական կապիտալում 50%-ից ավելի պետական մասնաբաժին ունեցող, գնահատման գործունեություն իրականացնող</p>	<p>16-րդ, 17-րդ, 23-րդ, 26-րդ և 31-րդ կետեր</p>	<p>«Գնահատման գործունեության մասին» Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2002 թվականի հուլիսի 2-ի հրամանագիրը</p> <p>Հանրապետության նախագահի 13-ի թիվ 61 հրամանագիրը</p>

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կազմակերպություններին)
<p>կազմակերպությունների, ինչպես նաև՝ պետական կառավարման հատուկ լիազորված մարմնի ենթակայության ներքո գտնվող (համակարգում ընդգրկված) կազմակերպությունների կողմից</p> <p>8. Գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքները, որոնց արդյունքներն ունեն համապետական, միջոլորտային նշանակություն, իրականացվում են միայն պետական կառավարման հատուկ լիազորված մարմնի ենթակայության ներքո գտնվող (համակարգում ընդգրկված) պետական կազմակերպությունների կողմից</p>	<p>16-րդ, 17-րդ, 23-րդ, 26-րդ և 31-րդ կետեր</p>	<p>Բելառուսի Հանրապետության 15-ի թիվ 169-3 օրենքը՝ « սեփականության ներքո գործունեության այն տեսակատարածվում է պետության»</p>
<p>1. Հասանելիության պայմաններն ու կարգը՝ ներառյալ լրավճարների և պետական աջակցության այլ միջոցների հասանելիության սահմանափակումները, սահմանվում են Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ ու իշխանության մարմինների կողմից և կիրառվում ամբողջ ծավալով, սակայն, չհակասելով պայմանագրի XXIV և XXV բաժինների դրույթներին</p>	<p>II. Ղազախստանի Հանրապետություն</p> <p>23-րդ և 26-րդ կետեր</p>	<p>Ղազախստանի Հանրապետության օրենսգիրքը</p> <p>համապատասխան տարբերակների մասին Ղազախստանի Հանրապետության օրենքները, Ղազախստանի Հանրապետական և տեղական մարմինների նորմատիվ</p>
<p>2. Օտարերկրյա անձանց մասնավոր սեփականության ներքո չեն կարող գտնվել այն հողատարածքները, որոնք նախատեսված են ապրանքային գյուղատնտեսական արտադրություն և անտառաբուծություն իրականացնելու</p>	<p>23-րդ և 26-րդ կետեր</p>	<p>Ղազախստանի Հանրապետության օրենսգիրքը</p>

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կառուցվածքով)
----------------	--	--

համար: Գյուղացիական կամ ֆերմերային տնտեսություն վարելու կամ ապրանքային գյուղատնտեսական արտադրություն իրականացնելու համար ժամանակավոր փոխհատուցելի հողօգտագործման իրավունքը տրվում է օտարերկրյա անձանց՝ մինչև 10 տարի ժամկետով

3. Ղազախստանի Հանրապետության սահմանամերձ գոտում և սահմանամերձ գծում, ինչպես նաև ծովային նավահանգիստների սահմաններին տեղակայված հողատարածքները չի թույլատրվում տրամադրել օտարերկրացիների և օտարերկրյա իրավաբանական անձանց մասնավոր սեփականությանը:

Ղազախստանի Հանրապետության պետական սահմանի պահպանվող գոտուն անմիջապես սահմանակից (երեք կիլոմետր երկարությամբ գոտի), գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքները տրամադրվում են միայն Ղազախստանի Հանրապետության քաղաքացիներին և իրավաբանական անձանց՝ ժամանակավոր հողօգտագործման իրավունքի հիման վրա՝ նախքան դրանց սահմանանշումն ու սահմանազատումը, եթե Ղազախստանի Հանրապետության պետական սահմանի մասին Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ այլ բան

23-րդ և 26-րդ կետեր

Ղազախստանի Հանրապետության օրենսգիրքը,

«Ղազախստանի Հանրապետության մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի սեպտեմբերի 2-ի ԳԺԿ-ի 1-րդ հոդվածի 1-ին կետը

«Ղազախստանի Հանրապետության սահմանի մասին» Ղազախստանի Հանրապետության 2013 թվականի հունվարի 1-ի ԳԺԿ-ի 1-րդ հոդվածի 1-ին կետը

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
----------------	--	----------------------------------

նախատեսված չէ

4. Մշտական հողօգտագործման իրավունքը չի կարող պատկանել օտարերկրյա հողօգտագործողներին

23-րդ և 26-րդ կետեր

Ղազախստանի Հանրապետության օրենսգիրքը

5. Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության և ընդերքօգտագործողի միջև «Ընդերքի և ընդերքի օգտագործման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության 2010 թվականի հունիսի 24-ի թիվ 291-IV օրենքի համաձայն կնքված ընդերքի օգտագործման պայմանագրերի մասով նախքան պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրը, կիրառվում են այդպիսի պայմանագրերի պայմանները¹

16-րդ, 17-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 31-րդ, 33-րդ և 35-րդ կետեր

«Ընդերքի և ընդերքի օգտագործման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության հունիսի 24-ի թիվ 291-IV օգտագործման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության 1996 թվականի օրենքը, «Նավթի մասին» Հանրապետության 1995 թվականի օրենքը

6. Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության և ընդերքօգտագործողի միջև «Ընդերքի և ընդերքի օգտագործման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության 2010 թվականի հունիսի 24-ի թիվ 291-IV օրենքի համաձայն կնքված ընդերքի օգտագործման պայմանագրերի մասով պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո²

16-րդ, 17-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 31-րդ, 33-րդ և 35-րդ կետեր

«Ընդերքի և ընդերքի օգտագործման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության հունիսի 24-ի թիվ 291-IV օգտագործման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության 1996 թվականի օրենքը, «Նավթի մասին» Հանրապետության 1995 թվականի օրենքը

6.1. Ղազախստանի Հանրապետությունը պահպանում է այն

¹ Տվյալ բացառումները պահպանվում են կիրառվում են ԱՀԿ-ին Ղազախստանի Հանրապետության միանալու մասին արձանագրությամբ նախատեսված կարգով եւ պայմաններով:

² Տվյալ բացառումները պահպանվում են կիրառվում են ԱՀԿ-ին Ղազախստանի Հանրապետության միանալու մասին արձանագրությամբ նախատեսված կարգով ու պայմաններով:

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ)
----------------	---	------------------------------

իրավունքը, որով ներդրողներից պահանջում է Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանցից ներդրումային պայմանագրի համաձայն գնել ծառայություններ.

6.1.1. պինդ օգտակար հանաճոների հետախուզման և արդյունահանման առումով՝ այդ ներդրողի կողմից գնվող բոլոր ծառայությունների 50%-ից ոչ ավելին՝ ներդրումային պայմանագրի իրականացման հետ կապված

6.1.2. ածխաջրածնային հումքի հետախուզման և արդյունահանման առումով.

6.1.2.1. մինչև 2016 թվականի հունվարի 1-ը՝ այդ ներդրողի կողմից գնվող բոլոր ծառայությունների 70%-ից ոչ ավելին՝ ներդրումային պայմանագրի իրականացման հետ կապված

6.1.2.2. 2016 թվականի հունվարի 1-ից սկսած՝ մինչև Ղազախստանի Հանրապետության՝ ԱՀԿ-ին միանալու ամսաթիվը՝ այդ ներդրողի կողմից գնվող բոլոր ծառայությունների 60%-ից ոչ ավելին՝ ներդրումային պայմանագրի իրականացման հետ կապված

6.1.2.3. Ղազախստանի Հանրապետության՝ ԱՀԿ-ին միանալու ամսաթվից սկսած՝ այդ ներդրողի կողմից գնվող բոլոր ծառայությունների 50%-ից ոչ ավելին՝ ներդրումային պայմանագրի իրականացման հետ

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ)
----------------	---	------------------------------

կապված

6.2. Ղազախստանի Հանրապետության՝ ԱՀԿ-ին միանալուց հետո 6 տարվա ընթացքում ենթակապալառուի ներգրավման նպատակով ներդրողի կողմից մրցույթն անցկացնելու ժամանակ ներդրողը Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձի կողմից ներկայացված մրցույթային հայտի գինը պայմանականորեն նվազեցնում է 20%-ով, եթե այդ ենթակապալառուի որակավորված աշխատողների առնվազն 75%-ը Ղազախստանի Հանրապետության քաղաքացի է՝ պայմանով, որ Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձը համապատասխանում է մրցույթային փաստաթղթերով սահմանված ստանդարտներին և որակական հատկանիշներին

6.3. Ղազախստանի Հանրապետության՝ ԱՀԿ-ին միանալու պահից սկսած 6 տարին լրանալուց հետո ենթակապալառուի ներգրավման նպատակով ներդրողի կողմից մրցույթն անցկացնելու ժամանակ ներդրողը Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձի կողմից ներկայացված մրցույթային հայտի գինը պայմանականորեն նվազեցնում է 20%-ով, եթե այդ ենթակապալառուի որակավորված աշխատողների առնվազն 50%-ը Ղազախստանի

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ)
----------------	--	---------------------------

Հանրապետության քաղաքացի է պայմանով, որ Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձը համապատասխանում է մրցույթային փաստաթղթերով սահմանված ստանդարտներին և որակական հատկանիշներին

16-րդ, 17-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 31-րդ, 33-րդ և 35-րդ կետեր

6.4. ընդերքի օգտագործման համար իրավունք տրամադրելու նպատակով մրցույթի անցկացման պայմանները սահմանելիս Ղազախստանի Հանրապետությունը չի սահմանի 50%-ը գերազանցող նվազագույն ղազախստանյան ներկայություն կադրերում կամ ծառայություններում՝ հաշվի առնելով հետևյալը.

6.4.1. ղազախստանյան ներկայությունն այն ներդրողի կողմից ներգրավվող կադրերում, որին տրամադրվել է ընդերքն օգտագործելու իրավունքը (այսուհետ՝ ներդրող), հաշվարկվելու է որպես ղեկավարների, մենեջերների և մասնագետների թվի վրա հիմնված հավասար մասերով համամասնություն՝ համաձայն այս տերմինների նշանակության, որը սահմանվել է ներկորպորատիվ տեղափոխության շրջանակներում տեղափոխվող անձանց մուտքի և ժամանակավորապես գտնվելու նպատակով, ԱՀԿ-ի շրջանակներում Ղազախստանի Հանրապետության ունեցած առանձնահատուկ պարտավորությունների՝

<p>Սահմանափակումը</p>	<p>Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)</p>	<p>Սահմանափակումը (նորմատիվ)</p>
-----------------------	---	----------------------------------

ծառայությունների շուկային հասանելիության մասին ցանկում (այսուհետ՝ որակավորված աշխատողներ), որոնք Ղազախստանի Հանրապետության քաղաքացիներ են

6.4.2. ներդրողին մատուցվող բոլոր ծառայություններում ղազախստանյան ներկայությունը սահմանվում է որպես բոլոր պայմանագրերով ծառայությունների մատուցման դիմաց վճարումների (ծախսերի) ընդհանուր տարեկան գումարի մաս, որոնք վճարվել են Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանց:³ Սակայն Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձին վճարված գումարը պետք է նվազեցվի ցանկացած այնպիսի գումարով, որը ենթակապալի պայմանագրի հիման վրա ծառայությունների մատուցման դիմաց ցանկացած մակարդակով վճարվել է Ղազախստանի Հանրապետության՝ իրավաբանական անձ չհանդիսացող կազմակերպություններին

6.4.3. ընդերքի օգտագործման համար իրավունք տրամադրելու նպատակով մրցույթի հաղթողին որոշելիս Ղազախստանի Հանրապետությունը

³ Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձի հետ կնքված պայմանագրերը հաշվի չեն առնվի, եթե այդ անձը Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում չի իրականացնում համաձայնեցված տեսակի գործունեություն: «Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձ» հասկացությունը ներառում է նաեւ անհատ ձեռնարկատերերին:

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ)
----------------	---	------------------------------

չպետք է հաշվի առնի այն փաստը, որ հավանական ներդրողը կարող է առաջարկել 50 %-ից ավելի ղազախստանյան ներկայության մակարդակ կադրերում և ծառայություններում

6.5. Ղազախստանի Հանրապետությունը պահպանում է այն իրավունքը, որով ներդրողներից պահանջում է ներդրումային պայմանագրի համաձայն գնել ապրանքներ՝ պայմանագրի 28-րդ հավելվածի ցանկի II բաժնի 5-րդ կետով նախատեսված կարգով և պայմաններով

7. Այն գնումների մասով, որոնք իրականացվում են «Սամրուկ-Կազին» Ազգային բարեկեցության հիմնադրամի (ԱԲՀ) և այնպիսի կազմակերպությունների կողմից, որոնցում քվեարկող բաժնետոմսերի (մասնաբաժնի) 50%-ը և ավելին ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն տնօրինում է «Սամրուկ-Կազին» ԱԲՀ-ն, ինչպես նաև այն ընկերություններում, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանում են պետությանը (պետության մասնաբաժինը որոնցում կազմում է 50% և ավելի)՝ «Ազգային բարեկեցության հիմնադրամի մասին» Ղազախստանի Հանրապետության 2012 թվականի փետրվարի 1-ի թիվ 550-IV օրենքի և «Այն ազգային

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կետերը)
----------------	--	----------------------------------

կառավարող հոլդինգի, ազգային հոլդինգների, ազգային ընկերությունների և կազմակերպությունների կողմից իրականացվող ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնման տիպային կանոնները հաստատելու մասին, որոնց բաժնետոմսերի (մասնաբաժնի) 50 տոկոսը և ավելին ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանում են ազգային կառավարող հոլդինգին, ազգային հոլդինգին, ազգային ընկերությանը» Ղազախստանի Հանրապետության Կառավարության 2009 թվականի մայիսի 28-ի թիվ 787 որոշման համաձայն՝ տեղական ներկայության առնչությամբ բացառումները պահպանվում ու կիրառվում են պայմանագրի 28-րդ հավելվածի ցանկի II բաժնի 6-րդ կետով նախատեսված պայմաններով և կարգով⁴

«Ազգային բարեկեցության Ղազախստանի Հանրապետության փետրվարի 1-ի թիվ 550- կառավարող հոլդինգի, ազգային ընկերությունների կազմակերպությունների ապրանքների, աշխատանքների, աշխատանքների գնման տիպային կանոնները որոնց բաժնետոմսերի (մասնաբաժնի) 50 տոկոսը և ավելին ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանում են ազգային կառավարող հոլդինգին, ազգային հոլդինգին, ազգային ընկերությանը» Ղազախստանի Հանրապետության 2009 թվականի մայիսի 28-ի թիվ 787 որոշման համաձայն՝ տեղական ներկայության առնչությամբ բացառումները պահպանվում ու կիրառվում են պայմանագրի 28-րդ հավելվածի ցանկի II բաժնի 6-րդ կետով նախատեսված պայմաններով և կարգով⁴

⁴ Տվյալ բացառումները պահպանվում եւ կիրառվում են ԱՀԿ-ին Ղազախստանի Հանրապետության միանալու մասին արձանագրությամբ նախատեսված կարգով եւ պայմաններով:

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
----------------	--	----------------------------------

8. Պետական մարմինն իրավասու է մերժելու Ղազախստանի Հանրապետության ռազմավարական նշանակության պաշարների օգտագործման և (կամ) ռազմավարական նշանակության օբյեկտների օգտագործման, ձեռքբերման գործարքների իրականացման համար հայտատուին թույլտվություն տրամադրելը, եթե դա կարող է հանգեցնել մեկ երկրից մեկ անձի կամ անձանց խմբի մոտ իրավունքների կենտրոնացմանը: Տվյալ պայմանի պահպանումը պարտադիր է և առնչվում է փոխկապակցված անձանց հետ գործարքներին:

Ազգային անվտանգության ապահովման նպատակներով Ղազախստանի Հանրապետության կառավարությունը սահմանում է սահմանափակումներ՝ Ղազախստանի Հանրապետության ռազմավարական նշանակության պաշարների (օբյեկտների) նկատմամբ սեփականության իրավունքի փոխանցման և ծագման առնչությամբ: Ինչպես նաև՝ Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշումը (ակտը)

15-րդ, 16-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 31-րդ և 33-րդ կետեր

ավելին ուղղակիորեն կա պատկանում են ազգային ազգային հողինգին, ազգային Ղազախստանի Հանրապետության 2009 թվականի մայիսի 2

«Ազգային անվտանգության Հանրապետության 2012 527-IV օրենքը,

«Արժեթղթերի շուկայի մասին Հանրապետության 2003 461 օրենքը

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
<p>իրականացնելու նպատակներով այն թողարկողը, որի բաժնետոմսերի հսկիչ փաթեթն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանում է ազգային կառավարող հոլդինգին, արժեթղթերի կազմակերպված շուկայում բաժնետոմսերի տեղաբաշխում իրականացնելիս չունի բաժնետոմսերը օտարերկրյա քաղաքացիներին և (կամ) իրավաբանական անձանց, ինչպես նաև՝ քաղաքացիություն չունեցող անձանց վաճառելու իրավունք</p> <p>9. Կոնցեսիոների ընտրության ընթացակարգը և կոնցեսիոն համաձայնագրի հիմնական պայմանների ցանկը սահմանվում են Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Պահպանվում է բացառիկ կոնցեսիոներին նշանակելու իրավունքը: Կոնցեսիոնի (շնորհատուի) առանձին իրավունքները և պարտականությունները կարող են իրականացվել լիազոր կոնցեսիոնտների կողմից</p> <p>10. Կարող են նախատեսվել սահմանափակումներ՝ Ղազախստանի Հանրապետության մայրցամաքային շելֆի սահմաններում իրականացվող գործունեության առնչությամբ</p> <p>11. Կենդանական աշխարհը կոնկրետ տարածքում կամ ջրային տարածքում</p>	<p>15–17–րդ, 23–րդ, 26–րդ, 31–րդ և 33–րդ կետեր</p> <p>15–17–րդ, 23–րդ, 26–րդ, 31–րդ և 33–րդ կետեր</p> <p>23–րդ և 26–րդ կետեր</p>	<p>«Կոնցեսիաների մասին» Հանրապետության 2006 թվ. 167-3 օրենքը</p> <p>«Ընդերքի և ընդերքի օգտագործման Ղազախստանի Հանրապետության հունիսի 24-ի թիվ 291-IV օրենքով</p> <p>«Կենդանական աշխարհի վերականգնման և օգտագործման</p>

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
<p>օգտագործելու համար տրամադրելու հարցում նախապատվությունը տրվում է Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանց և քաղաքացիներին</p>		<p>Ղազախստանի Հանրապետության Հրապարակման հոլիսի 9-ի թիվ 593-II օրենքով</p>
	<p>III. Ռուսաստանի Դաշնություն</p>	
<p>1. Հասանելիության պայմաններն ու կարգը՝ ներառյալ լրավճարների և պետական աջակցության այլ միջոցների հասանելիության սահմանափակումները, սահմանվում են իշխանության դաշնային, ռեգիոնալ և մունիցիպալ մարմինների կողմից և կիրառվում ամբողջ ծավալով, սակայն չհակասելով պայմանագրի XXIV և XXV բաժինների դրույթներին</p>	<p>23-րդ և 26-րդ կետեր</p>	<p>Ռուսաստանի Դաշնության համապատասխան տարբերակների մասին դաշնային օրենքի, Ռուսաստանի Դաշնության, Ռուսաստանի սուբյեկտների և մունիցիպալ իրավական ակտերի</p>
<p>2. Օտարերկրյա սեփականությունը գյուղատնտեսական հողերի և սահմանամերձ տարածքների հողերի նկատմամբ արգելվում է և կարող է սահմանափակվել հողերի այլ տեսակների համար: Հողատարածքների վարձակալությունը թույլատրվում է մինչև 49 տարի ժամկետով</p>	<p>23-րդ և 26-րդ կետեր</p>	<p>Ռուսաստանի Դաշնության «Գյուղատնտեսական նշանակության մասին» օրենքի թիվ 101-ԴՕ Դաշնային օրենքով</p>
<p>3. Ռուսաստանյան իրավաբանական անձինք, որոնց կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալում օտարերկրյա անձանց մասնաբաժինը (կամ նրանց համատեղ մասնաբաժինը) կազմում է ավելի քան 50 %, գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքներին կարող են</p>	<p>23-րդ և 26-րդ կետեր</p>	<p>Ռուսաստանի Դաշնության «Գյուղատնտեսական նշանակության մասին» օրենքի թիվ 101-ԴՕ Դաշնային օրենքով</p>

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
<p>տիրապետել բացառապես վարձակալության իրավունքով: Այդպիսի վարձակալության ժամկետը չի կարող գերազանցել 49 տարին</p> <p>4. Բնիկ փոքրաթիվ ազգերի և փոքր էթնիկ խմբերի ավանդական բնակության և տնտեսական գործունեություն իրականացնելու համար օգտագործվող հողերի, ինչպես նաև՝ Ռուսաստանի Դաշնության սահմանամերձ տարածքներում և հատուկ առանձնացված այլ տարածքներում գտնվող հողատարածքների հետ իրականացվող գործառնությունները կարող են սահմանափակվել կամ արգելվել Ռուսաստանի Դաշնության նորմատիվ իրավական ակտերի համաձայն</p> <p>5. Ինչ վերաբերում է Պայմանագրի 16-րդ հավելվածի 6-րդ կետի 22-րդ ենթակետի երկրորդ և երրորդ պարբերությունների մեջ նշված ծառայությունների տրամադրման միջոցներով իրականացվող ծառայությունների առևտրին, ապա Ռուսաստանի Դաշնության իրավաբանական անձինք ունեն արտոնյալ իրավունք՝ որպես կապալառուներ, մատակարարներ, փոխադրողներ կամ այլ կարգավիճակով մասնակցելու արտադրանքի բաժնի մասին համաձայնագրի իրականացման գործընթացին՝ ըստ ներդրողների հետ</p>	<p>23-րդ և 26-րդ կետեր</p> <p>23-րդ կետ</p>	<p>Ռուսաստանի Դաշնության «Ռուսաստանի Դաշնության մասին» 1993 թվականի Դաշնային օրենքը</p> <p>«Արտադրանքի բաժնի սահմանափակումների մասին» օրենքի 30-ի թիվ 2</p>

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
<p>ունեցած համաձայնագրերի (պայմանագրերի)</p> <p>6. Ցանկացած այլ անդամ պետության անձանց կողմից իրավաբանական անձանց հիմնադրումը, մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների բացումը, որպես անհատ ձեռնարկատեր գրանցումը՝ Ռուսաստանի Դաշնության վարչատարածքային փակ կազմավորման տարածքում, ցանկացած այլ անդամ պետության անձանց կողմից վարչատարածքային փակ կազմավորման տարածքում գրանցված իրավաբանական անձանց կապիտալում մասնաբաժնի ձեռքբերումը, ինչպես նաև՝ վարչատարածքային փակ կազմավորման տարածքում գրանցված իրավաբանական անձանց, մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեությունը (այդ թվում՝ օտարերկրյա կապիտալով), կարող է սահմանափակվել կամ արգելվել Ռուսաստանի Դաշնության նորմատիվ իրավական ակտերի համաձայն</p> <p>7. Կարող են նախատեսվել սահմանափակումներ՝ Ռուսաստանի Դաշնության մայրցամաքային շելֆի սահմաններում իրականացվող գործունեության առումով</p> <p>8. Կենդանական աշխարհը կոնկրետ տարածքում կամ ջրային տարածքում օգտագործելու համար տրամադրելու</p>	<p>15–17–րդ, 23–րդ, 26–րդ, 31–րդ և 33–րդ կետեր</p> <p>15–17–րդ, 23–րդ, 26–րդ, 31–րդ և 33–րդ կետեր</p> <p>23–րդ և 26–րդ կետեր</p>	<p>«Վարչատարածքային փակ կազմավորման 1992 թվականի հուլիսի 1-ի օրենքը</p> <p>«Ռուսաստանի Դաշնության մասին» 1995 թվականի Դաշնային օրենքը</p> <p>«Կենդանական աշխարհի օգտագործման և պահպանման ակտի 24-ի թիվ 52-ԴՕ</p>

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կառուցվածք)
----------------	--	--------------------------------------

հարցում նախապատվությունը տրվում է Ռուսաստանի Դաշնության իրավաբանական անձանց և քաղաքացիներին

9. Արտադրանքի բաժնի մասին համաձայնագրեր կնքելու առումով, որոնք կնքվել են մինչև 2012 թվականի հունվարի 1-ը (այսուհետ՝ համաձայնագրեր)⁵

23-րդ և 26-րդ կետեր

«Արտադրանքի բաժնի սահմանափակումների մասին» համաձայնագրերի մասին դեկտեմբերի 30-ի թիվ 2

համաձայնագրի կնքման համար աճուրդի պայմաններով պետք է նախատեսվի ռուսաստանյան իրավաբանական անձանց մասնակցությունը համաձայնագրերի իրականացման գործընթացում՝ Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության կողմից սահմանված մասնաբաժիններով

համաձայնագրով նախատեսվում են ներդրողի պարտավորությունները՝ ստորև նշվածների համար.

ռուսաստանյան իրավաբանական անձանց՝ որպես կապալառուներ, մատակարարներ, փոխադրողներ կամ այլ կարգավիճակով համաձայնագրով նախատեսված աշխատանքներին մասնակցելու արտոնյալ իրավունքի տրամադրման՝ ներդրողների հետ

⁵ Տվյալ սահմանափակումները պահպանվում են կիրառվում են Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությունը հիմնադրելու մասին 1994 թվականի ապրիլի 15-ի Մարաքեշյան համաձայնագրին Ռուսաստանի Դաշնության միանալու մասին 2011 թվականի դեկտեմբերի 16-ի արձանագրությամբ նախատեսված կարգով եւ պայմաններով:

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ)
----------------	--	---------------------------

պայմանագրերի հիման վրա

Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացի հանդիսացող այն աշխատողների ներգրավման, որոնց թիվը պետք է լինի ներգրավված բոլոր աշխատողների 80%-ից ոչ պակաս, համաձայնագրով նախատեսված աշխատանքների միայն մեկնարկային փուլերում օտարերկրյա աշխատողների և մասնագետների ներգրավման կամ Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացի հանդիսացող, համապատասխան որակավորում ունեցող աշխատողների և մասնագետների բացակայության դեպքում

երկրաբանական ուսումնասիրության, օգտակար հանածոների արդյունահանման, տեղափոխման և վերամշակման համար անհրաժեշտ՝ ռուսական ծագում ունեցող տեխնոլոգիական սարքավորումների, տեխնիկական միջոցների և նյութերի ձեռքբերմանը՝ համաձայնագրով նախատեսված աշխատանքների կատարման համար օրացուցային յուրաքանչյուր տարում ձեռք բերված սարքավորումների, տեխնիկական միջոցների և նյութերի ընդհանուր արժեքի 70%-ից ոչ պակաս ծավալով (այդ թվում՝ վարձակալության, լիզինգի պայմանագրերով և այլ հիմքերով), որոնց ձեռքբերման և օգտագործման ծախսերը փոխհատուցման արտադրանքով հատուցվում են

<p>Սահմանափակումը</p>	<p>Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)</p>	<p>Սահմանափակումը (նորմատիվ)</p>
-----------------------	---	----------------------------------

ներդրողին: Ընդ որում սարքավորումները, տեխնիկական միջոցները և նյութերը համարվում են ռուսաստանյան ծագում ունեցող՝ այն պայմանով, որ դրանք արտադրվել են Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում ռուսաստանյան իրավաբանական անձանց և (կամ) Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացիների կողմից՝ այն հանգույցներից, դետալներից, կառուցվածքներից և լրակազմներից, որոնք արժեքային արտահայտությամբ 50%-ից ոչ պակաս չափով արտադրվել են Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում ռուսաստանյան իրավաբանական անձանց և (կամ) Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացիների կողմից:

Անդամ պետությունները համաձայնագրի մեջ պետք է նախատեսեն պայման, ըստ որի օգտակար հանածոների արդյունահանման, դրանց տեղափոխման և վերամշակման համար համաձայնագրով նախատեսված աշխատանքների կատարման նպատակով ներդրողի կողմից ձեռք բերվող և (կամ) օգտագործվող տեխնոլոգիական սարքավորումների արժեքային արտահայտությամբ 70%-ից ոչ պակաս մասը (եթե դա նախատեսված է համաձայնագրով) պետք է ունենա ռուսաստանյան ծագում: Սույն դրույթը չի տարածվում

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ կարգով)
<p>մագիստրալային խողովակաշարային տրանսպորտի օբյեկտների օգտագործման վրա, որոնց շինարարությունն ու ձեռքբերումը նախատեսված չեն համաձայնագրով</p> <p>10. Կոնցեսիոների ընտրության ընթացակարգը և կոնցեսիոն համաձայնագրի հիմնական պայմանների ցանկը սահմանվում են Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության համաձայն: Պահպանվում է բացառիկ կոնցեսիոներին նշանակելու իրավունքը: Կոնցեսիոնների (շնորհատուի) առանձին իրավունքները և պարտականությունները կարող են իրականացվել լիազոր կոնցեսիոնարի կողմից</p>	<p>15-17-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 31-րդ և 33-րդ կետեր</p>	<p>«Կոնցեսիոն համաձայնագրի թվականի հուլիսի 21-ի թվականի հրամանով</p>
<p>11. Այն գործարքով, որն իրականացվում է ցանկացած այլ անդամ պետության անձի կողմից, և որի արդյունքում առաջանում է երկրի պաշտպանությունը և պետության անվտանգությունն ապահովելու համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող, որևէ տեսակի գործունեություն ծավալող ռուսաստանյան տնտեսական ընկերությունների նկատմամբ վերահսկողություն սահմանելու անհրաժեշտություն, պահանջվում է ստանալ Ռուսաստանի Դաշնության լիազոր մարմնի թույլտվությունը՝ Ռուսաստանի Դաշնության նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանվող</p>	<p>15-րդ, 16-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 31-րդ և 33-րդ կետեր</p>	<p>«Երկրի պաշտպանությունն անվտանգությունն ապահովելու ռազմավարական նշանակություն ունեցող ընկերությունների իրականացման թվականի ապրիլի 29-ի օրենքը</p>

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակումը (նորմատիվ)
----------------	--	---------------------------

կարգով:

Օտարերկրյա պետությունները, միջազգային կազմակերպությունները, ինչպես նաև դրանց վերահսկողության ներքո գտնվող անձինք, այդ թվում՝ Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում ստեղծվածները, իրավասու չեն կատարելու գործարքներ, որոնց արդյունքում առաջանում է երկրի պաշտպանությունը և պետության անվտանգությունն ապահովելու համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող, որևէ տեսակի գործունեություն ծավալող ռուսաստանյան տնտեսական ընկերությունների նկատմամբ վերահսկողության սահմանելու անհրաժեշտություն:

Օտարերկրյա ներդրողները կամ անձանց խումբը պարտավոր են իրավասու մարմին ներկայացնելու տեղեկատվություն այն մասին, որ ձեռք են բերել այն տնտեսական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալը կազմող բաժնետոմսերի (մասնաբաժնի) 5 տոկոսը կամ ավելին, որոնք ծավալում են որևէ տեսակի գործունեություն, երկրի պաշտպանությունը և պետության անվտանգությունն ապահովելու հարցում ունեն ռազմավարական նշանակություն

12. Նավահանգստի սահմանների հողատարածքները չեն կարող գտնվել

23-րդ և 26-րդ կետեր

«Ռուսաստանի Դաշնության նավահանգիստների և Ռ

Սահմանափակումը	Սահմանափակումը կիրառելու հիմքերը (պայմանագրի 16-րդ հավելվածի կետերը)	Սահմանափակում (նորմատիվ)
----------------	--	--------------------------

օտարերկրյա քաղաքացիների, քաղաքացիություն չունեցող անձանց, օտարերկրյա կազմակերպությունների սեփականության ներքո

առանձին օրենսդրական կատարելու մասին» 200 թիվ 261-ՂՕ Դաշնային օրենք

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 17

«Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական ծառայությունների վերաբերյալ

1. Սույն Արձանագրությունը մշակված է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի 70-րդ հոդվածի համաձայն (այսուհետ՝ Պայմանագիր) և կիրառվում է անդամ պետությունների կողմից իրականացվող՝ ֆինանսական ծառայությունների տրամադրմանը, ինչպես նաև ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների ստեղծմանն ու դրանց գործունեությանն առնչվող միջոցների նկատմամբ:

2. Սույն Արձանագրության դրույթները չեն կիրառվում տրամադրվող ծառայությունների և այն գործունեության նկատմամբ, որն իրականացվում է ոչ առևտրային հիմքով և ոչ մրցակցության պայմաններով՝ պետական իշխանության գործառույթների իրականացման համար, ինչպես նաև լրավճարների տրամադրման նկատմամբ:

3. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

«պետական հիմնարկ»՝ պետական իշխանության մարմին կամ անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկ, կամ անդամ պետությանը պատկանող կամ այդ անդամ պետության կողմից վերահսկվող կազմակերպություն, որն իրականացնում է բացառապես այդ անդամ պետության պետական իշխանության

մարմնի կամ այդպիսի անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի կողմից վերապահված լիազորությունները,

«գործունեություն»՝ սույն Արձանագրության իմաստով ստեղծված իրավաբանական անձանց, մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների գործունեություն,

«անդամ պետության օրենսդրություն»՝ անդամ պետության օրենքները և այլ նորմատիվ իրավական ակտեր, անդամ պետության ազգային (կենտրոնական) բանկի նորմատիվ ակտերը,

«վարկային կազմակերպություն»՝ անդամ պետության իրավաբանական անձ, որն անդամ պետության բանկային գործունեության կարգավորման ոլորտում լիազոր մարմնի կողմից տրամադրված լիցենզիայի հիման վրա՝ որպես իր գործունեության հիմնական նպատակ՝ շահույթ ստանալու համար իրավունք ունի իրականացնելու բանկային գործառնություններ՝ այն անդամ պետության օրենսդրությանը համաձայն, որի տարածքում այն գրանցված է,

«լիցենզիա»՝ անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից տրամադրվող հատուկ թույլտվություն (փաստաթուղթ), որն իր տիրապետողին իրավունք է տալիս անդամ պետության տարածքում իրականացնելու որոշակի տեսակի գործունեության,

«անդամ պետության միջոց»՝ անդամ պետության օրենսդրություն, ինչպես նաև անդամ պետության լիազոր մարմնի կամ անդամ պետության լիազոր մարմնի պաշտոնատար անձի կողմից որոշում, գործողություն կամ անգործություն:

Անդամ պետության լիազոր մարմնի կողմից առաջարկության բնույթ կրող պաշտոնական փաստաթղթի ընդունման (հրապարակման) դեպքում՝ նման առաջարկությունը կարող է ճանաչվել որպես սույն Արձանագրության նպատակների իրականացման միջոց, եթե ապացուցվի, որ գործնականում տվյալ հանձնարարականի հասցեատերերի գերակշիռ մասը հետևում է դրան,

«ազգային ռեժիմ»՝ ֆինանսական ծառայությունների առևտրում այլ անդամ պետության անձանց և ֆինանսական ծառայությունների նկատմամբ՝ իրենց տարածքում համանման հանգամանքներում իրենց իսկ սեփական անձանց և ֆինանսական ծառայությունների նկատմամբ կիրառվող ռեժիմից ոչ պակաս բարենպաստ ռեժիմ կիրառելը,

«ընդհանուր ֆինանսական շուկա»՝ անդամ պետությունների ֆինանսական շուկա, որը համապատասխանում է հետևյալ չափանիշներին՝

անդամ պետությունների ֆինանսական շուկաների ոլորտում կարգավորմանը և հսկողությանը ներկայացվող ներդաշնակեցված պահանջներ,

բանկային և ապահովագրական ոլորտներում, ինչպես նաև արժեթղթերի շուկայի ոլորտում մի անդամ պետության լիազոր մարմինների կողմից տրամադրված լիցենզիաների փոխադարձ ճանաչումը մյուս անդամ պետությունների տարածքներում,

ամբողջ Միության տարածքում ֆինանսական ծառայությունների տրամադրման հետ կապված գործունեություն իրականացում՝ առանց որպես իրավաբանական անձ լրացուցիչ հիմնադրման,

անդամ պետությունների լիազոր մարմինների միջև վարչական համագործակցություն, այդ թվում՝ տեղեկատվության փոխանակման եղանակով,

«ֆինանսական ծառայությունների տրամադրում/առևտուր»՝ ծառայությունների տրամադրում, որն իր մեջ ներառում է ծառայությունների ստեղծում, բաշխում, շուկայահանում, վաճառք և առաքում և, որն իրականացվում է հետևյալ եղանակներով՝

մի անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք,

մի անդամ պետության տարածքում այդ անդամ պետության անձի կողմից մյուս անդամ պետության անձին (ծառայություններից օգտվողին),

մի անդամ պետության ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողի կողմից՝ մյուս անդամ պետության տարածքում հիմնադրման և գործունեության եղանակով,

«ֆինանսական ծառայություններ տրամադրող»՝ անդամ պետության ցանկացած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, որը տրամադրում է ֆինանսական ծառայություններ՝ բացառությամբ պետական հիմնարկների,

«արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակից»՝ անդամ պետության իրավաբանական անձ, որն իրավունք ունի մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու արժեթղթերի շուկայում՝ այն անդամ պետության օրենսդրության համաձայն, որի տարածքում այն գրանցված է,

«առավել բարենպաստ ռեժիմ»՝ ֆինանսական ծառայությունների առևտրում այլ անդամ պետության անձանց և ֆինանսական ծառայությունների նկատմամբ՝ համանման հանգամանքներում երրորդ երկրների անձանց և ֆինանսական ծառայությունների նկատմամբ կիրառվող ռեժիմից ոչ պակաս բարենպաստ ռեժիմ կիրառելը,

«ֆինանսական ծառայության ոլորտ»՝ ֆինանսական ծառայության ամբողջ ոլորտը՝ ներառյալ դրա բոլոր ենթաոլորտները, իսկ անդամ պետության պարտավորություններից, սահմանափակումներից և պայմաններից բացառումներ կատարելու առնչությամբ՝ առանձին ֆինանսական ծառայության մի, մի քանի կամ բոլոր ենթաոլորտները,

«ապահովագրական կազմակերպություն»՝ անդամ պետության իրավաբանական անձ, որն իրավունք ունի իրականացնելու ապահովագրական (վերաապահովագրական) գործունեություն՝ այն անդամ պետություն օրենսդրության համաձայն, որի տարածքում այն գրանցված է,

«տնտեսական նպատակահարմարության ստուգում»՝ հիմնադրման և (կամ) գործունեության իրականացման կամ ծառայության տրամադրման թույլտվության տրամադրում՝ կախված անհրաժեշտությունից և շուկայում պահանջարկից՝ ծառայությունը տրամադրողի գործունեության արդյունավետությունը կոնկրետ ճյուղի ֆինանսական պլանավորման նպատակներին համապատասխան լինելու վերաբերյալ տնտեսական գնահատում անցկացնելու եղանակով,

«լիազոր մարմին»՝ անդամ պետության մարմին, որը, այդ անդամ պետության օրենսդրության համաձայն, կարգավորում և (կամ) հսկողություն և ֆինանսական շուկայի, ֆինանսական կազմակերպությունների (ֆինանսական շուկայի առանձին ոլորտների) վերահսկողություն իրականացնելու լիազորություն ունի,

«հիմնադրում»՝

այն ցանկացած կազմակերպարավական և սեփականության ձև ունեցող իրավաբանական անձի ստեղծում և (կամ) ձեռքբերում (ստեղծված կամ հիմնադրված իրավաբանական անձի կապիտալում մասնակցություն), որոնք նախատեսված են այն անդամ պետության օրենսդրությամբ, որի տարածքում նման իրավաբանական անձը ստեղծվում կամ հիմնադրվում է

անդամ պետության իրավաբանական անձի նկատմամբ հսկողության ձեռքբերում, որն արտահայտվում է այդպիսի իրավաբանական անձանց կողմից ընդունվող որոշումներն անմիջականորեն կամ երրորդ անձանց միջոցով սահմանելու հնարավորության ստացմամբ, այդ թվում նաև ձայների տնօրինման միջոցով, որոնք տրամադրվում են քվեարկող բաժնետոմսերով (բաժնեմասերով), տնօրենների խորհրդում (դիտորդ խորհրդում) և իրավաբանական անձի կառավարման այլ մարմիններում մասնակցության միջոցով,

մասնաճյուղի բացում,

ներկայացուցչության բացում,

«ֆինանսական ծառայություններ»՝ ֆինանսական բնույթի ծառայություններ, որոնք ներառում են ծառայությունների հետևյալ տեսակները.

1) ապահովագրական և ապահովագրական ծառայություններին վերաբերող՝

ա) ապահովագրություն (համաապահովագրություն), կյանքի ապահովագրություն, կյանքի ապահովագրությունից բացի այլ ապահովագրություն,

բ) վերաապահովագրություն,

գ) ապահովագրական միջնորդություն, ինչպիսիք բրոքերային և գործակալական միջնորդությունն են,

դ) ապահովագրական օժանդակ ծառայություններ, ինչպիսիք խորհրդատվական, ակտուարական ծառայությունները, ռիսկերի գնահատման ծառայությունները և պահանջների կարգավորման ծառայություններն են,

2) բանկային ծառայությունները՝

ա) բնակչությունից ավանդների և վճարման ենթակա այլ դրամական միջոցների ընդունումը,

բ) փոխատվությունների բոլոր տեսակների տրամադրում, այդ թվում՝ սպառողական վարկ, գրավի դիմաց վարկ, ֆակտորինգ և առևտրային գործառնությունների ֆինանսավորում,

գ) ֆինանսական լիզինգ,

դ) վճարման և դրամական փոխանցումների մասով ծառայությունների բոլոր տեսակները,

ե) արժութային բորսայում և բորսայից դուրս կամ այլ կերպ՝ իր հաշվին և հաճախորդների հաշվին առևտուրը՝ արտարժույթով, ածանցյալներով, ֆյուչերսներով և օպցիոններով, արժույթների փոխարժեքներին և տոկոսադրույքներին վերաբերող գործիքներով՝ ներառյալ այնպիսիք, ինչպիսիք «սվոփ» գործարքները և ֆորվարդային գործարքներն են,

զ) խորհրդատվական, միջնորդային և այլ օժանդակ ծառայություններ սույն ենթակետում նշված գործունեության բոլոր տեսակներում՝ վարկային պայմանների ուսումնասիրության հետ կապված տեղեկատվական և վերլուծական նյութերը ներառյալ,

3) ծառայություններ արժեթղթերի շուկայում՝

ա) արժութային բորսայում և բորսայից դուրս կամ այլ կերպ՝ իր հաշվին և հաճախորդների հաշվին ֆինանսական գործիքներով առևտուր,

բ) որպես գործակալ (պետական կամ մասնավոր)՝ արժեթղթերի բոլոր տեսակների թողարկմանը (բացթողմանը) մասնակցությունը, երաշխավորումը և տեղաբաշխումը ներառյալ, և այդպիսի թողարկմանը (բացթողմանը) վերաբերող ծառայությունների տրամադրում,

գ) բրոկերային գործառնություններ ֆինանսական շուկայում,

դ) այնպիսի ակտիվների կառավարումը, ինչպիսիք դրամական միջոցները և արժեթղթերը, կոլեկտիվ ներդրումների կառավարման բոլոր տեսակները, կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվների և ներդրումային պորտֆելների կառավարումը, հոգաբարձությունը, պահպանման հետ կապված ծառայությունները և (տրաստային) ծառայություններն են,

ե) ֆինանսական ակտիվների՝ ներառյալ արժեթղթերի, ածանցյալների և այլ գործիքների հետ կապված քլիրինգային ծառայությունները,

զ) ֆինանսական տեղեկատվության տրամադրումը և փոխանցումը, ֆինանսական տվյալների մշակումը և այլ ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների կողմից համապատասխան ծրագրային ապահովման տրամադրումն ու փոխանցումը,

է) սույն ենթակետում նշված գործունեության բոլոր տեսակներում խորհրդատվական, միջնորդային և այլ օժանդակ ֆինանսական ծառայություններ՝ ուղղակի և պորտֆելային ներդրումներին առնչվող ուսումնասիրությունները և առաջարկությունները, կորպորացիաների ձեռքբերման, վերակազմակերպման և ռազմավարության վերաբերյալ առաջարկությունները ներառյալ,

Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող մյուս հասկացությունները կիրառվում են Ծառայությունների առևտրի, ներդրումների ստեղծման, դրանց իրականացման և ներդրումային գործունեության մասին արձանագրությամբ նախատեսված իմաստով (Պայմանագրի 16-րդ հավելված):

4. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների (մյուս անդամ պետությունների իրավաբանական անձանց) նկատմամբ կիրառում է ազգային ռեժիմ և առավել բարենպաստ ռեժիմ՝ մի անդամ պետության տարածքից մյուս անդամ պետության տարածք ինքնուրույն, միջնորդի միջոցով կամ որպես միջնորդ՝ սույն Արձանագրության 1-ին հավելվածում անդամ պետությունների անհատական ազգային ցանկերում նշված պայմաններին համապատասխան, ծառայությունների հետևյալ տեսակները տրամադրելու առնչությամբ.

1) ռիսկերի ապահովագրում, որոնք վերաբերում են՝

միջազգային ծովային փոխադրումներին և առևտրային օդային փոխադրումներին, առևտրային տիեզերական արձակումներին և ֆրախտին (ներառյալ արբանյակները), որոնց նման ապահովագրումն ամբողջությամբ կամ մասամբ առնչվում է՝ փոխադրվող ապրանքներին, ապրանքը տեղափոխող փոխադրամիջոցներին և փոխադրման առնչությամբ առաջացող քաղաքացիաիրավական պատասխանատվությանը,

միջազգային տարանցման շրջանակներում փոխադրվող ապրանքներին,

2) վերաապահովագրում, ինչպես նաև օժանդակ ապահովագրական ծառայություններ, ինչպիսիք խորհրդատվական ծառայությունները, ակտուարական ծառայությունները, ռիսկի գնահատումը և պահանջների կարգավորումն են,

3) ֆինանսական տեղեկությունների տրամադրում ու փոխանցում, այլ ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների ֆինանսական տվյալների և համապատասխան ծրագրային ապահովման մշակում,

4) խորհրդատվական և այլ օժանդակ ծառայություններ՝ ներառյալ արժեթղթերի շուկայում տրամադրվող ծառայությունների և բանկային ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկատվական նյութերի տրամադրումը (միջնորդությունից և վարկային պատմությունների վերլուծության հետ կապված ծառայություններից, ուղղակի ու պորտֆելային ներդրումների մասով ուսումնասիրություններից և առաջարկություններից, կորպորացիաների ձեռքբերման, վերակազմավորման ու ռազմավարության հարցերով առաջարկություններից բացի):

5. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն թույլատրում է այդ անդամ պետության անձանց մյուս անդամ պետության տարածքում օգտվել սույն Արձանագրության 4-րդ կետի 1-4-րդ ենթակետերում նշված ֆինանսական ծառայություններից:

6. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն իր տարածքում ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողներ, ինչպես դրանք սահմանված են սույն Արձանագրության 3-րդ կետում, ստեղծելու և (կամ) գործունեություն ծավալելու նպատակով մյուս անդամ պետության անձանց նկատմամբ կիրառում է ազգային ռեժիմ՝ հաշվի առնելով սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված անհատական ազգային ցանկով անդամ պետություններից յուրաքանչյուրի համար նախատեսված սահմանափակումները:

7. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն իր տարածքում ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողներ, ինչպես դրանք սահմանված են սույն Արձանագրության 3-րդ կետում, ստեղծելու և (կամ) գործունեություն ծավալելու նպատակով, մյուս անդամ պետության անձանց նկատմամբ կիրառում է առավել բարենպաստ ռեժիմ:

8. Երրորդ պետությունների հետ ֆինանսական ծառայությունների առևտրի, այն իրավաբանական անձանց գործունեության, որոնց կապիտալում մասնակցում է պետությունը, ֆինանսական ծառայություններից օգտվողների իրավունքների, մասնավորեցմանը մասնակցելու, ներդրողների իրավունքների պաշտպանության, վճարների և փոխանցումների, վճարումների ու փոխանցումների վերաբերյալ սահմանափակումների, վնասի հատուցման, ներդրողների երաշխիքների, այդ թվում՝ սեփականազրկման դեպքում, ներդրողների իրավունքների փոխանցման և ներդրողական վեճերի կարգավորման կարգի վերաբերյալ հարցերը կարգավորվում են Ծառայությունների առևտրի, ներդրումների ստեղծման, դրանց իրականացման ու

ներդրումային գործունեության մասին արձանագրությամբ (Պայմանագրի 16-րդ հավելված):

9. Սույն Արձանագրության դրույթները կիրառվում են այն իրավաբանական անձանց, մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների նկատմամբ, որոնք ստեղծվել են Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրը և շարունակում են գոյություն ունենալ, ինչպես նաև Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո ստեղծվածների նկատմամբ:

10. Սույն Արձանագրության 4-րդ կետում թվարկված ոլորտներում, բացառությամբ սույն Արձանագրության 1-ին հավելվածով նախատեսված դեպքերի, անդամ պետություններից ոչ մեկը, ծառայությունների առևտրի հետ կապված, մյուս անդամ պետության ֆինանսական ծառայությունների և ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների նկատմամբ չի կիրառում և չի նախատեսում սահմանափակումներ՝

քվոտայի, մենաշնորհի, տնտեսական նպատակահարմարության ստուգման կամ ցանկացած այլ քանակական եղանակով ֆինանսական ծառայություն տրամադրողների թվի նկատմամբ,

քվոտայի, տնտեսական նպատակահարմարության ստուգման կամ ցանկացած այլ քանակական եղանակով ցանկացած ֆինանսական ծառայություն տրամադրողի գործառնությունների նկատմամբ:

Սույն Արձանագրության 4-րդ կետում թվարկված ոլորտներում, բացառությամբ սույն Արձանագրության 1-ին հավելվածով նախատեսված դեպքերի, անդամ պետություններից ոչ մեկը, որպես ֆինանսական ծառայությունների առևտրի համար պայման, մյուս անդամ պետության ֆինանսական ծառայությունների և ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների նկատմամբ չի կիրառում և չի նախատեսում հիմնադրման պահանջներ:

11. Բացառությամբ սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված անհատական ազգային ցանկով անդամ պետություններից յուրաքանչյուրի համար նախատեսված սահմանափակումների՝ անդամ պետություններից ոչ մեկն իր տարածքում ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների հիմնադրման և (կամ) գործունեության հետ կապված մյուս անդամ պետության ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների նկատմամբ չի կիրառում և չի նախատեսում սահմանափակումներ՝

1) հիմնադրման ձևի, այդ թվում՝ իրավաբանական անձի կազմակերպարավական ձևի առնչությամբ,

2) հիմնադրվող իրավաբանական անձանց, մասնաճյուղերի կամ ներկայացուցչություններին թվի նկատմամբ՝ քվոտայի, տնտեսական նպատակահարմարության ստուգման կամ ցանկացած այլ տեսքով,

3) ձեռք բերվող իրավաբանական անձի կապիտալում բաժնեմասի ծավալի կամ իրավաբանական անձի նկատմամբ վերահսկողության աստիճանի առնչությամբ,

4) հիմնադրված իրավաբանական անձի, մասնաճյուղի, ներկայացուցչության առնչությամբ՝ վերջիններիս կողմից քվոտայի, տնտեսական նպատակահարմարության քննության կամ ցանկացած այլ քանակական եղանակով գործունեության իրականացման ընթացքում:

12. Ֆիզիկական անձանց մուտքի, ելքի, ժամանման և աշխատանքային գործունեության հետ կապված հարցերը կարգավորվում են Պայմանագրի XXVI բաժնով՝ հաշվի առնելով սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում նշված անհատական ազգային ցանկով անդամ պետություններից յուրաքանչյուրի համար նախատեսված սահմանափակումները:

13. Սույն Արձանագրության 1-ին հավելվածում անհատական ազգային ցանկում նշված ֆինանսական ծառայությունների և սույն Արձանագրության 2-րդ հավելվածում անհատական ազգային ցանկում նշված՝ հիմնադրման և (կամ) գործունեության նկատմամբ սահմանափակումների առնչությամբ՝ յուրաքանչյուր անդամ պետություն ապահովում է, որ ֆինանսական ծառայությունների առևտրի վրա ազդող՝ այդ անդամ պետության բոլոր միջոցները կիրառվեն խելամիտ, օբյեկտիվ և անկողմնակալ կերպով:

14. Երբ պահանջվում է ֆինանսական ծառայություններ տրամադրելու թույլտվություն, անդամ պետությունների իրավասու մարմինները, ազգային օրենսդրության և կարգավորման կանոնների պահանջների համաձայն, ձևակերպված համարվող դիմումը ներկայացնելուց հետո խելամիտ ժամկետում, հայտատուին տեղեկացնում են դիմումի վերաբերյալ որոշման մասին: Հայտատուի հարցումով անդամ պետության իրավասու մարմիններն առանց ավելորդ ուշացման տրամադրում են տեղեկություններ դիմումի քննարկման ընթացքի մասին:

15. Այդպիսի դրույթի ապահովման համար, որպեսզի որակավորման պահանջներին և ընթացակարգերին, տեխնիկական ստանդարտներին և լիցենզավորման պահանջներին վերաբերող միջոցները չստեղծեն չարդարացված խոչընդոտներ ֆինանսական ծառայությունների առևտրում, անդամ պետություններն իրավունք ունեն մշակելու ցանկացած անհրաժեշտ կանոններ այն համապատասխան մարմինների միջոցով, որոնք նրանք կարող են ստեղծել: Այդ կանոնները պետք է ապահովեն, որ այդպիսի պահանջներն ի թիվս այլոց՝

1) հիմնվեն օբյեկտիվ և բաց չափանիշների վրա, ինչպիսիք են՝ ծառայություն տրամադրելու ունակությունը և կարողությունը,

2) չլինեն ավելի ծանրաբեռնող, քան անհրաժեշտ է ծառայության որակն ապահովելու համար,

3) լիցենզավորման ընթացակարգի դեպքում՝ չլինեն ծառայությունների տրամադրման համար ինքնին սահմանափակում:

16. Մինչև սույն Արձանագրության 1-ին հավելվածում անհատական ազգային ցանկերում նշված ֆինանսական ծառայությունների ոլորտների համար՝ սույն Արձանագրության 15-րդ կետի համաձայն մշակված կանոններն ուժի մեջ մտնելը՝ անդամ պետությունները չեն կիրառում լիցենզավորման և որակավորման պահանջներ և տեխնիկական ստանդարտներ, որոնք զրոյացնում կամ կրճատում են օգուտները, որոնք տրամադրվում են սույն Արձանագրության 1-ին հավելվածում՝ անհատական ազգային ցանկերում նշված պայմանների համաձայն:

Ընդ որում, անդամ պետության կողմից ներկայացվող լիցենզավորման կամ որակավորման պահանջները և տեխնիկական ստանդարտները պետք է համապատասխանեն սույն Արձանագրության 15-րդ կետի 1 – 3-րդ կետերում նշված չափորոշիչներին, և կարող են խելամիտ կերպով ակնկալվել այդ անդամ պետությունից՝ Պայմանագիրն ստորագրելու օրը:

17. Եթե անդամ պետությունը ֆինանսական ծառայություններ տրամադրողների հիմնադրման և (կամ) գործունեության նկատմամբ կիրառում է լիցենզավորում, ապա այդ անդամ պետությունն ապահովում է, որ՝

1) գործունեություն իրականացնելու համար լիցենզիայի տրամադրման համար պատասխանատու՝ անդամ պետության իրավասու պետական մարմինների անվանումները հրապարակվեն կամ այլ կերպ հաղորդվեն հանրությանը,

2) լիցենզավորման ընթացակարգերն ինքնին հիմնադրման կամ գործունեության համար սահմանափակում և, որ գործունեության իրականացման իրավունքի հետ անմիջականորեն կապված լիցենզավորման պահանջներն ինքնին գործունեության համար անհիմն խոչընդոտ չլինեն,

3) լիցենզավորման բոլոր ընթացակարգերը և պահանջները սահմանված լինեն անդամ պետության օրենսդրության մեջ և, որ լիցենզավորման ընթացակարգեր կամ պահանջներ սահմանող կամ կիրառող անդամ պետության օրենսդրությունը հրապարակվի՝ մինչև այն ուժի մեջ մտնելը,

4) լիցենզիայի տրամադրման համար դիմումը ներկայացնելու և ուսումնասիրության հետ կապված գանձվող բոլոր տուրքերը ինքնին հիմնադրման և գործունեության համար սահմանափակում չլինեն և հիմնված լինեն իրավասու մարմնի՝ դիմումի ուսումնասիրության ու լիցենզիայի տրամադրման հետ կապված ծախսերի վրա,

5) անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ լիցենզիա տրամադրելու (չտրամադրելու) մասին որոշում ընդունելու համար ժամկետը լրանալուց հետո և դիմողի պահանջով անդամ պետության՝ լիցենզիաներ տրամադրելու համար

պատասխանատու համապատասխան մարմինը տեղեկացնի դիմողին իր դիմումն ուսումնասիրելու ընթացքի մասին, ինչպես նաև այն մասին, թե համարվում է արդյոք այդ դիմումը պատշաճ կերպով լրացված: Ցանկացած դեպքում դիմողին դիմումի մեջ տեխնիկական ուղղումներ կատարելու հնարավորություն է տրվելու: Դիմումը չի համարվի պատշաճ կերպով լրացված, քանի դեռ չեն ստացվել անդամ պետության համապատասխան օրենսդրության մեջ նշված բոլոր տեղեկությունները և փաստաթղթերը,

6) դիմողի գրավոր պահանջի համաձայն, որին մերժվել է դիմումի ընդունումը, դիմումի ընդունումը մերժած՝ անդամ պետության՝ լիցենզիաների տրամադրման համար պատասխանատու մարմինը գրավոր տեղեկացնի դիմողին այդպիսի մերժման պատճառների մասին: Այդ դրույթը, սակայն, չպետք է մեկնաբանվի որպես անդամ պետության լիցենզավորող մարմնից այն տեղեկությունները բացահայտել պահանջող, որոնց բացահայտումը խոչընդոտում է անդամ պետության օրենսդրության կատարումը կամ այլ կերպ հակասում է հանրային շահերին կամ անվտանգության էական շահերին,

7) այն դեպքում, երբ դիմումի ընդունումը մերժվել է, դիմողը կարողանա ներկայացնել նոր դիմում, որտեղ կփորձի վերացնել լիցենզիայի տրամադրմանը խոչընդոտող առկա բոլոր խնդիրները,

8) տրամադրվող լիցենզիան գործի անդամ պետության ամբողջ տարածքում:

18. Անդամ պետության տարածքում ֆինանսական ծառայությունների շուկաներում գործունեության իրականացման համար լիցենզիաների տրամադրման կարգը և ժամկետը սահմանվում են այն անդամ պետության օրենսդրությամբ, որի տարածքում նախատեսվում է իրականացնել այդպիսի գործունեություն:

19. Սույն Արձանագրության մեջ ոչինչ չի խոչընդոտում անդամ պետությանը ձեռնարկել պրոլեցնցիալ միջոցներ՝ ներառյալ ներդրողների, ներդրում կատարողների, ապահովագրիչների, շահույթ ստացողների և այն անձանց շահերի պաշտպանությունը, որոնց նկատմամբ ծառայություններ տրամադրողն ունի ֆիդուցիար պարտականություն, կամ ֆինանսական համակարգի ամբողջականության և կայունության ապահովման համար միջոցներ: Եթե նման միջոցները չեն համապատասխանում սույն Արձանագրության դրույթներին, ապա դրանք անդամ պետության կողմից չպետք է օգտագործվեն որպես սույն Պայմանագրի համաձայն այդ անդամ պետության կողմից ստանձնած պարտավորությունների կատարումից խուսափելու միջոց:

20. Սույն Արձանագրության մեջ ոչինչ չպետք է մեկնաբանվի որպես առանձին հաճախորդների հաշիվներին վերաբերող տեղեկություններ կամ այլ գաղտնի բնույթի որևէ տեղեկություններ, կամ պետական հաստատությունների

տրամադրության տակ գտնվող տեղեկություններ հրապարակելու վերաբերյալ անդամ պետությանը ներկայացվող պահանջ:

21. Անդամ պետությունները, միջազգային սկզբունքների և ստանդարտների կամ լավագույն միջազգային փորձի հիման վրա և անդամ պետություններում արդեն կիրառվող լավագույն ստանդարտներին ու փորձին համապատասխան, իրականացնում են ֆինանսական շուկայի ոլորտում պահանջների ներդաշնակեցում՝ ծառայությունների հետևյալ ոլորտներում՝

բանկային ոլորտ,

ապահովագրական ոլորտ,

արժեթղթերի շուկայում ծառայությունների ոլորտ:

22. Անդամ պետությունները ներդաշնակեցնում են վարկային կազմակերպությունների կարգավորման և վերահսկման հետ կապված պահանջները՝ իրենց գործողություններում առաջնորդվելով լավագույն միջազգային փորձով և Բանկային վերահսկողության Բազելյան կոմիտեի արդյունավետ բանկային վերահսկողության հիմնարար սկզբունքներով, այդ թվում՝ կապված՝

1) «վարկային կազմակերպություն» հասկացության և վարկային կազմակերպության իրավաբանական կարգավիճակի,

2) վարկային կազմակերպությունների, բանկային խմբերի և դրանց փոխկապակցված անձանց, բանկային հոլդինգների կողմից տեղեկությունների հրապարակման կարգի ու պայմանների,

3) ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների հիման վրա ֆինանսական (հաշվապահական) հաշվետվություններին ներկայացվող պահանջների,

4) վարկային կազմակերպության ստեղծման կարգի և պայմանների, մասնավորապես՝

հիմնադիր փաստաթղթերին ներկայացվող պահանջների,

իրավաբանական անձի (մասնաճյուղի) պետական գրանցման և վարկային կազմակերպության պետական գրանցման կարգի,

վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափի որոշման, դրա ձևավորման կարգի և վճարման կատարման եղանակների,

վարկային կազմակերպության ղեկավար աշխատողների մասնագիտական որակավորման և գործարար համբավին ներկայացվող պահանջների,

բանկային գործառնությունների իրականացման համար լիցենզիայի տրամադրման կարգի և պայմանների, այդ թվում՝ նաև բանկային գործառնությունների իրականացման համար լիցենզիաների ստացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերին ներկայացվող պահանջների,

5) վարկային կազմակերպության ազգային գրանցման մերժման և բանկային գործառնությունների իրականացման համար դրան լիցենզիա տալու մերժման հիմքերի,

6) վարկային կազմակերպության լուծարման կամ վերակազմակերպման կարգի, ընթացակարգերի և պայմանների (այդ թվում՝ հարկադիր լուծարման),

7) բանկային գործառնություններն իրականացնելու համար վարկային կազմակերպության լիցենզիայի չեղարկման հիմքերի,

8) միաձուլման, միավորման և վերակազմավորման ձևով վարկային կազմակերպությունների վերակազմակերպման կարգի և առանձնահատկությունների,

9) վարկային կազմակերպությունների ֆինանսական հուսալիության ապահովման, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների համար թույլատրված բանկային գործառնություններից բացի գործունեության այլ տեսակների, պրուդենցիալ նորմատիվների, պարտադիր պահուստների և հատուկ հատկացումների սահմանման,

10) անդամ պետությունների իրավասու մարմինների կողմից վարկային կազմակերպությունների, բանկային հոլդինգների և բանկային խմբերի գործունեության նկատմամբ վերահսկողության իրականացման կարգի,

11) վարկային կազմակերպությունների և բանկային հոլդինգների նկատմամբ պատժամիջոցների կիրառման կարգի, պայմանների և չափերի,

12) բանկային խմբերի և բանկային հոլդինգների ֆինանսական հուսալիության ապահովմանն ու գործունեությանը ներկայացվող պահանջների,

13) բնակչության ներդրումների ապահովագրման համակարգերի ստեղծման և գործունեության իրականացման (ներառյալ ներդրումների հետ կապված փոխհատուցումների վճարման գումարները),

14) վարկային կազմակերպությունների ֆինանսական առողջացման և սնանկության ընթացակարգերի (ներառյալ վարկատուների իրավունքների կանոնակարգումը, պահանջների բավարարման հերթականությունը),

15) բանկային ճանաչվող գործառնությունների ցանկի,

16) այն կազմակերպությունների ցանկի և դրանց կարգավիճակի հետ, որոնք իրավունք ունեն իրականացնելու բանկային գործառնությունների առանձին տեխնոլոգիական մասերը:

23. Ապահովագրական ոլորտում՝ անդամ պետությունները ներդաշնակեցնում են ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակիցների կարգավորմանը և վերահսկողությանը ներկայացվող պահանջներ՝ իրենց գործողություններում առաջնորդվելով լավագույն միջազգային փորձով և Ապահովագրական վերահսկողների միջազգային ասոցիացիայի արդյունավետ ապահովագրական վերահսկողության հիմնարար սկզբունքներով, այդ թվում՝ կապված հետևյալի հետ՝

1) «ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակից» հասկացության և ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակցի իրավաբանական կարգավիճակի.

2) ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակցի ֆինանսական կայունության ապահովման, այդ թվում՝ կապված հետևյալի հետ՝

ապահովագրության, համաապահովագրության, վերաապահովագրության, փոխադարձ ապահովագրության հետ կապված պարտավորությունների կատարման համար բավարար ապահովագրական պահուստների.

ապահովագրական պահուստները ծածկելու համար ընդունվող ակտիվների կազմի և կառուցվածքի,

կանոնադրական և սեփական կապիտալների ձևավորման նվազագույն մակարդակի ու կարգի.

ապահովագրական պորտֆելի փոխանցման պայմանների և կարգի.

3) ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների հիման վրա ֆինանսական (հաշվապահական) հաշվետվություններին ներկայացվող պահանջների,

4) ապահովագրական գործունեության մեկնարկի և լիցենզավորման կարգի ու պայմանների.

5) ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակցի գործունեության նկատմամբ անդամ պետությունների իրավասու մարմինների կողմից վերահսկողության իրականացման կարգի.

6) ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակիցների կողմից շուկայում գործունեության իրականացման համար սահմանված կարգի խախտումների համար պատժամիջոցների կիրառման կարգի, պայմանների և չափերի.

7) ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակիցների ղեկավար աշխատողների մասնագիտական որակավորմանն ու գործարար համբավին ներկայացվող պահանջների.

8) ապահովագրական գործունեության իրականացման համար լիցենզիա տրամադրելու մերժման հիմքերի.

9) ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակցի լուծարման կամ վերակազմակերպման կարգի, ընթացակարգերի և պայմանների (այդ թվում՝ պարտադիր լուծարման (սնանկության).

10) ապահովագրական գործունեության իրականացման համար ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակցի լիցենզիան չեղարկելու, ինչպես նաև լիցենզիայի գործողությունը անվավեր ճանաչելու, սահմանափակելու կամ կասեցնելու հիմքերի.

11) միաձուլման, միավորման և վերակազմակերպման ձևով ապահովագրական շուկայի մասնագիտացված մասնակցի վերակազմավորման կարգի ու առանձնահատկությունների.

12) ապահովագրական խմբերի ու ապահովագրական հոլդինգների կազմին և դրանց ֆինանսական հուսալիությանը ներկայացվող պահանջների:

24. Անդամ պետությունները արժեթղթերի շուկայում մշակում են ներդաշնակեցված պահանջներ և պայմաններ գործունեության հետևյալ տեսակների համար՝

բրոքերային գործունեություն՝ արժեթղթերի շուկայում,

դիլերային գործունեություն՝ արժեթղթերի շուկայում,

արժեթղթերի, ֆինանսական գործիքների կառավարման հետ կապված գործունեության, կենսաթոշակային ակտիվների և կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումային պորտֆելների ու կոլեկտիվ ներդրումների կառավարում,

փոխադարձ պարտավորությունների որոշման հետ կապված գործունեություն (քլիրինգ).

պահառուական գործունեություն,

արժեթղթեր տիրապետողների ռեեստրի վարման հետ կապված գործունեություն,

արժեթղթերի շուկայում առևտրի կազմակերպման հետ կապված գործունեության:

25. Անդամ պետությունները ներդաշնակեցնում են արժեթղթերի շուկայի կարգավորման և վերահսկողության վերաբերյալ պահանջներ՝ իրենց գործողություններում առաջնորդվելով լավագույն միջազգային փորձով և Արժեթղթերի հանձնաժողովների միջազգային կազմակերպության, Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության սկզբունքներով, այդ թվում՝ հետևյալ կետերի հետ կապված՝

1) կանոնադրական կապիտալի ձևավորման և վճարման կատարման կարգի սահմանման, ինչպես նաև սեփական կապիտալը բավարար լինելուն ներկայացվող պահանջների.

2) արժեթղթերի շուկայում գործունեության իրականացման համար լիցենզիայի տրամադրման կարգի և պայմանների, այդ թվում՝ այդպիսի լիցենզիայի ստացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերին ներկայացվող պահանջների.

3) արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակիցների ղեկավար աշխատողների մասնագիտական որակավորմանը և գործարար համբավին ներկայացվող պահանջների.

4) արժեթղթերի շուկայում գործունեության իրականացման համար լիցենզիա տրամադրումը մերժելու հիմքերի, ինչպես նաև լիցենզիայի գործողությունն անվավեր ճանաչելու, սահմանափակելու կամ կասեցնելու հիմքերի.

5) ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների հիման վրա ֆինանսական (հաշվապահական) հաշվետվություններին ներկայացվող պահանջների, ինչպես նաև ներքին հաշվառման և ներքին հսկողությանը ներկայացվող պահանջների.

6) արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակիցների լուծարման կամ վերակազմակերպման կարգի, ընթացակարգերի և պայմանների (այդ թվում՝ հարկադիր լուծարման).

7) արժեթղթերի շուկայում գործունեության իրականացման համար արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակցի լիցենզիայի չեղարկման հիմքերի.

8) արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակիցների կողմից ֆինանսական շուկայում գործունեության իրականացման կարգը խախտելու համար վարչական պատժամիջոցների կիրառման կարգի, պայմանների և չափերի.

9) արժեթղթերի շուկայի սուբյեկտների (մասնակիցների) գործունեության նկատմամբ անդամ պետությունների իրավասու մարմինների կողմից վերահսկողության իրականացման կարգի.

10) արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակիցների գործունեությանը ներկայացվող պահանջների և պայմանների.

11) թողարկողի արժեթղթերի էմիսիոն ընթացակարգին (թողարկման կարգին) ներկայացվող պահանջների.

12) անդամ պետությունների արժեթղթերի շուկաներում օտարերկրյա թողարկողների արժեթղթերի տեղաբաշխման և շրջանառությանը ներկայացվող պահանջների.

13) տեղեկությունների ծավալի, որակի և պարբերականությանը ներկայացվող պահանջների.

14) Միության ամբողջ տարածքում անդամ պետությունների թողարկողների արժեթղթերի տեղաբաշխման և շրջանառության ապահովմանը՝ թողարկողի գրանցման պետության կարգավորող մարմնի կողմից արժեթղթերի էմիսիան (թողարկումը) գրանցելու պայմանով.

15) թողարկողների կողմից տեղեկատվության բացահայտման, ներքին (ինսայդերական) տեղեկատվության անօրինական օգտագործմանը հակազդելուն և արժեթղթերի շուկայում մեքենայություններ կատարելու ոլորտում ներկայացվող պահանջների:

26. Անդամ պետություններն իրականացնում են աուդիտի անցկացմանը ներկայացվող ներդաշնակեցված պահանջների մշակում՝ Աուդիտի միջազգային ստանդարտների հիման վրա:

27. Անդամ պետությունները մշակում են իրենց ֆինանսական շուկաներում գործունեության կարգավորման, վերահսկողության և հսկողության ոլորտում անդամ պետությունների լիազոր մարմինների փոխգործակցության մեխանիզմներ, այդ թվում՝ բանկային ոլորտում, ապահովագրական ոլորտում և արժեթղթերի շուկայում ծառայությունների ոլորտում:

Անդամ պետությունները փոխանակում են տեղեկություններ, այդ թվում՝ գաղտնի, Միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերի համաձայն:

28. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն ապահովում է, որ այդ անդամ պետության օրենսդրությունը, որն առնչվում է կամ կարող է առնչվել սույն Արձանագրության մեջ ներառված հարցերին, հրապարակվի պաշտոնական աղբյուրում, իսկ հնարավորության դեպքում՝ համացանցում հատուկ առանձնացված էլեկտրոնային կայքում, որպեսզի ցանկացած անձ, որի իրավունքներին և (կամ) պարտավորություններին կարող է առնչվել անդամ պետության այդպիսի օրենսդրությունը, հնարավորություն ունենա դրանց հետ ծանոթանալու:

Այդպիսի օրենսդրության հրապարակումը պետք է այդպիսի օրենսդրության ընդունման նպատակների բացատրություն ներառի և այն պետք է հրապարակվի այն անձանց իրավական որոշակիությունը և հիմնավորված սպասումներն ապահովող ժամկետում, որոնց իրավունքներին և (կամ) պարտավորություններին կարող է առնչվել անդամ պետության այդ օրենսդրությունը, սակայն, ցանկացած դեպքում՝ մինչև դրա ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը:

29. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն հաստատում է ցանկացած անձի այն գրավոր հարցումների պատասխանների տրամադրումն ապահովող մեխանիզմ, որոնք վերաբերում են սույն Արձանագրության մեջ ընդգրկված հարցերի շուրջ ակտերի գործող և (կամ) պլանավորվող օրենսդրությանը: Հարցումների պատասխանները պետք է տրամադրվեն այդպիսի շահագրգիռ անձին գրավոր հարցումն ստանալու օրվանից ոչ ուշ, քան 30 օրվա ընթացքում:

30. Անդամ պետությունները, ֆինանսական շուկաներում համակարգային ռիսկերը կանխելու նպատակով, ներդաշնակեցնում են իրենց օրենսդրությունը վարկանշային գործակալությունների կողմից՝ թափանցիկության, հաշվետվողականության և պատասխանատվության սկզբունքներին համապատասխան գործունեություն իրականացնելու նկատմամբ պահանջների վերաբերյալ:

31. Անդամ պետությունը կարող է ճանաչել ցանկացած այլ անդամ պետության պրուդենցիալ միջոցները՝ ֆինանսական ծառայությունների տրամադրմանը վերաբերող միջոցները նրա կողմից կիրառելու հարցը որոշելիս: Այդպիսի ճանաչումը, որը կարող է ձեռք բերվել անդամ պետությունների օրենսդրությունների ներդաշնակեցման միջոցով կամ այլ կերպ, կարող է հիմնվել շահագրգիռ անդամ պետության հետ համաձայնության կամ պայմանավորվածության վրա կամ կարող է իրականացվել միակողմանիորեն:

32. Մյուս անդամ պետության հետագա կամ գործող պրուդենցիալ միջոցների ճանաչման մասին համաձայնության կամ պայմանավորվածության մասնակից անդամ պետությունը մյուս անդամ պետություններին ընձեռում է այդպիսի համաձայնությունների կամ պայմանավորվածությունների միանալու հարցի շուրջ բանակցություններ վարելու հնարավորություն, որոնք կարող էին կանոններ ներառել, նման կանոնների նկատմամբ հսկողություն և դրանց իրականացման մեխանիզմ, իսկ հնարավորության դեպքում՝ նման համաձայնությունների և պայմանավորվածությունների մասնակիցների միջև տեղեկությունների փոխանակմանը վերաբերող ընթացակարգեր:

33. Անդամ պետությունների ֆինանսական շուկաներում գործունեության իրականացմանը ներկայացվող կոնկրետ պահանջների ներդաշնակեցումը պետք է

իրականացվի այն պայմանով, որ պահպանվող տարբերությունները չեն խոչընդոտի Միության շրջանակներում ֆինանսական շուկայի արդյունավետ գործունեությունը:

34. Սույն Արձանագրությունում ոչինչ չի խոչընդոտում անդամ պետությանը ընդունել կամ կիրառել ստորև թվարկված միջոցները, այն պայմանով, որ այդ միջոցները չեն կիրառվի մի եղանակով, որը ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման և (կամ) գործունեության առնչությամբ՝ անդամ պետությունների անձանց միջև ստեղծում է կամայական կամ չարդարացված խտրականության դրսևորման միջոցներ, մասնավորապես՝

1) որոնք անհրաժեշտ են հասարակական բարոյականության պաշտպանության կամ հասարակական կարգի պահպանման համար: Հասարակական կարգի նկատառումներով բացառությունները կարող են կիրառվել միայն այն դեպքերում, երբ հասարակության արմատական շահերից մեկի նկատմամբ իրական և բավականին լուրջ վտանգ է առաջանում,

2) որոնք անհրաժեշտ են մարդկանց, կենդանիների կամ բույսերի կյանքի կամ առողջության պաշտպանության համար,

3) որոնք անհրաժեշտ են կանոնների կամ օրենքների պահպանման համար, որոնք համապատասխանում են սույն Արձանագրության դրույթներին, այդ թվում նաև նրանք, որոնք վերաբերում են՝

շփոթեցնող կամ անբարեխիղճ գործելակերպի կամ քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի խախտման հետևանքների կանխարգելմանը,

անձնական բնույթի տեղեկությունների մշակման և տարածման ու անձնական կյանքի և հաշիվների մասին տեղեկությունների գաղտնիության պաշտպանության ժամանակ առանձին անձանց մասնավոր կյանքի մեջ ներխուժելուց պաշտպանությանը,

4) որոնք ազգային ռեժիմի տրամադրման մասով սույն Արձանագրության 4-րդ և 6-րդ կետերի հետ անհամատեղելի են, այն պայմանով, որ փաստացի տրամադրվող ռեժիմում տարբերությունը պայմանավորված է ծառայությունների առևտրի առնչությամբ այլ անդամ պետության անձանցից արդար կամ արդյունավետ հարկում կամ հարկերի գանձում ապահովելու ձգտմամբ,

5) որոնք սույն Արձանագրության 4-րդ և 7-րդ կետերի հետ անհամատեղելի են, այն պայմանով, որ ռեժիմի առնչությամբ տարբերությունը հարկման հետ կապված հարցերի վերաբերյալ համաձայնագրի, այդ թվում կրկնակի հարկումից խուսափելու մասին համաձայնագրի հետևանքն է, որի մասնակիցն է համապատասխան անդամ պետությունը:

35. Սույն Արձանագրության մեջ ոչինչ չպետք է մեկնաբանվի որպես խոչընդոտ անդամ պետության համար ձեռնարկելու ցանկացած միջոց, որն այն անհրաժեշտ է համարում երկրի պաշտպանության կամ անվտանգության ոլորտում իր կարևորագույն շահերի պաշտպանության համար:

36. Անդամ պետություններն ապահովում են սույն Արձանագրության 1-ին և 2-րդ հավելվածների անհատական ազգային ցանկերում նշված գանձումների և սահմանափակումների կրճատումը:

37. Անդամ պետությունները դադարեցնում են սույն Արձանագրության 1-ին և 2-րդ հավելվածներում անհատական ազգային ցանկերում նշված միջոցների կիրառումը ֆինանսական ծառայությունների այն ոլորտների նկատմամբ, որտեղ անդամ պետությունների կողմից կատարվել են օրենսդրության ներդաշնակեցման և լիցենզիաների փոխադարձ ճանաչման հետ կապված պայմանները:

ՀԱՎԵ
ԼՎԱԾ
1

Ֆինանսական
ծառայությունների
վերաբերյալ
Արձանագրության
ն

**Ֆինանսական ծառայությունների այն ենթաոլորտների ցանկը, որտեղ
անդամ պետությունների նկատմամբ, ֆինանսական ծառայությունների
վերաբերյալ Արձանագրության 4-րդ կետին համապատասխան (Եվրասիական
տնտեսական միության մասին Պայմանագրի 17-րդ հավելված) կիրառվում է
ազգային ռեժիմ և ընդունվում են պարտավորություններ՝ նշված
Արձանագրության 10-րդ կետի համաձայն**

Ոլորտ (ենթաոլորտ)	Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման հաստատում (նորմատիվ իրավական)
-------------------	----------------------------	------------------------------	--

I. ԲԵԼԱՌՈՒՍԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ռիսկերի
ապահովագրում՝ կապված

սահմանափակումներ
չկան

–

–

միջազգային ծովային
փոխադրումների հետ

միջազգային առևտրային
օդային փոխադրումների

Ոլորտ (Ենթաօլորտ)	Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիչ առումն հստակ (նորմատիվ իրականացում)
-------------------	----------------------------	------------------------------	--

հետ

միջազգային առևտրային տիեզերական արձակուրդների հետ

միջազգային ապահովագրության հետ, որը մասամբ կամ ամբողջությամբ ծածկում է՝

ֆիզիկական անձանց միջազգային փոխադրումը.

ներմուծվող (արտահանվող) բեռների և դրանք փոխադրող տրանսպորտային միջոցների միջազգային փոխադրումը՝ դրանից բխող պատասխանատվությունը ներառյալ

ապրանքների փոխադրումը միջազգային տրանսպորտով

անդրսահմանային տեղափոխման ժամանակ անհատական տրանսպորտային միջոցների պատասխանատվությունը միայն պայմանագրերի և ապահովագրական սերտիֆիկատների՝ Կանաչ

Ոլորտ (ենթաօլորտ)	Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիրառման համակարգ (նորմատիվ իրականացում)
քարտեզի միջազգային համակարգին միանալուց հետո			
2. Վերաապահովագրում և ռետրոցեսիա	սահմանափակումներ չկան	-	-
3. Ապահովագրական գործակալների և ապահովագրական բրոքերների ծառայություններ	սահմանափակում	Բելառուսի Հանրապետության տարածքում օտարերկրյա ապահովագրիչների անունից ապահովագրական պայմանագրերի կնքման և բաշխման հետ կապված ապահովագրական միջնորդությունը չի թույլատրվում (բացառությամբ սույն ցանկի Ֆինանսական ծառայությունների ենթաբաժնի 1-ին կետում թվարկված ոլորտների, ինչպես նաև՝ բացառությամբ ապահովագրական բրոքերների կողմից վերաապահովագրության հետ կապված գործունեություն իրականացնելու)	«Ապահովագրական գործունեության մասին» Բելառուսի Հանրապետության Հանրապետության նախագահի 2017 թվականի օգոստոսի 2-րդ թիվ 530 հրամանով
4. Օժանդակ ապահովագրական ծառայություններ, ինչպիսիք խորհրդատվական ծառայությունները, ակտուարային ծառայությունները, ռիսկի գնահատումը և պահանջների կարգավորումն են.	սահմանափակումներ չկան	-	-

II. ՂԱԶԱԽՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ոլորտ (Ենթաօլորտ)	Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիր առձև (նորմատիվ իրականացում)
<p>1. Ռիսկերի ապահովագրում՝ կապված միջազգային ծովային փոխադրումների հետ</p> <p>միջազգային առևտրային օդային փոխադրումների հետ</p> <p>միջազգային առևտրային տիեզերական արձակումների հետ</p> <p>միջազգային ապահովագրության հետ, որը մասամբ կամ ամբողջությամբ ծածկում է՝ ֆիզիկական անձանց միջազգային փոխադրումը. ներմուծվող (արտահանվող) բեռների և դրանք փոխադրող տրանսպորտային միջոցների միջազգային փոխադրումը՝ ներառյալ դրանից բխող պատասխանատվությունը ապրանքների փոխադրումը միջազգային տրանսպորտով</p> <p>անդրսահմանային տեղափոխման ժամանակ անհատական</p>	<p>սահմանափակում</p>	<p>սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ՝</p> <p>Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում տեղակայված իրավաբանական անձի կամ նրա առանձնացված ստորաբաժանումների գույքային շահերի և Ղազախստանի Հանրապետության ռեզիդենտ համարվող ֆիզիկական անձի գույքային շահերի ապահովագրումը կարող է իրականացվել բացառապես Ղազախստանի Հանրապետության ռեզիդենտ-ապահովագրական ընկերության կողմից:</p> <p>Արգելվում է իրականացնել վճարումներ և փոխանցումներ՝ կապված ապահովագրական լրավճարների (վճարի) վճարման հետ՝ իրավաբանական անձանց կողմից:</p> <p>Պարտադիր ապահովագրության պայմանագրերը պետք է պահվեն Ղազախստանի Հանրապետության ռեզիդենտ ապահովագրողների կողմից:</p>	<p>«Ապահովագրության գործունեության Ղազախստանի Հանրապետության թվականի դեկտեմբերի 18-ի թիվ 126-ՈՍ»</p>

Ոլորտ (Ենթաօլորտ)	Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիրառման հասցե (նորմատիվ իրականացում)
-------------------	----------------------------	------------------------------	--

տրանսպորտային միջոցների պատասխանատվությունը միայն պայմանագրերի և ապահովագրական սերտիֆիկատների՝ Կանաչ քարտեզի միջազգային համակարգին միանալուց հետո

2. Վերաապահովագրում և ռետրոգեսիա

սահմանափակում

Ղազախստանի Հանրապետության ոչ ռեզիդենտ վերաապահովագրական կազմակերպություններին՝ գործող վերաապահովագրման պայմանագրերի համաձայն փոխանցված ապահովագրական պարգևատրումների ամբողջական չափը, հանելով կոմիսիոն վճարները, որոնք հաշվարկվել են վերաապահովագրողի (ցեդենտի) կողմից նրանից ստանալու համար, չի գերազանցում գործող ապահովագրական (վերաապահովագրական) պայմանագրերի համաձայն ստանալու համար հաշվարկված ապահովագրական պարգևատրումների ամբողջական չափի 60%-ը (ԱՄԿ մտնելու պահից՝ 85%-ը):

Պարտադիր ապահովագրության պայմանագրերը պետք է պահվեն ապահովագրողների կողմից կամ փոխանցվեն Ղազախստանի

Ֆինանսական ֆինանսական կազմակերպության կարգավորման վերահսկման վերաբերյալ՝ «Ն նշանակություն» ապահովագրական (վերաապահովագրական) կազմակերպության խելամիտ նորմատիվների հաշվարկների և խելամիտ նորմատիվների կատարման մասին զեկույցները ներկայացնելու ժամկետների մասին ցուցումների հաստատման և Ղազախստանի Հանրապետության գործակալության կառավարման 2008 թվականի օգոստոսի 22-ի

Ոլորտ (Ենթաօլորտ)	Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիրառման համար (նորմատիվ իրականացում)
3. Ապահովագրական գործակալների և ապահովագրական բրոքերների ծառայություններ	սահմանափակում	<p>Հանրապետության ռեզիդենտ վերաապահովագրողներին՝ վերաապահովագրման համար</p> <p>սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ հետևյալ դեպքի՝</p> <p>Ղազախստանի Հանրապետության ոչ ռեզիդենտ ապահովագրական կազմակերպության անունից ապահովագրական պայմանագրի կնքման հետ կապված միջնորդական գործունեությունը՝ բացառությամբ Ղազախստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս եկող ավտոտրանսպորտային միջոցների սեփականատերերի քաղաքացիաիրավական ապահովագրման պայմանագրի, Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում չի թույլատրվում, եթե Ղազախստանի Հանրապետության կողմից վավերացված միջազգային պայմանագրերով այլ բան նախատեսված չէ</p>	<p>որոշում</p> <p>«Ապահովագրական գործունեության Ղազախստանի Հանրապետության թվականի դեկտեմբերի 18-ի թիվ 126-III</p>
4. Օժանդակ ծառայություններ, ինչպիսիք խորհրդատվական, ակտուարային ծառայությունները, ռիսկի գնահատումը և բողոքների կարգավորման ծառայություններն են	սահմանափակումներ չկան	-	-

Ոլորտ (Ենթաօլորտ)	Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիչ առուման հա (նորմատիվ իրականացում)
-------------------	----------------------------	------------------------------	--

III. ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ռիսկերի ապահովագրում՝ կապված միջազգային ծովային փոխադրումների հետ
 միջազգային առևտրային օդային փոխադրումների հետ
 միջազգային առևտրային տիեզերական արձակումների հետ
 միջազգային ապահովագրության հետ, որը մասամբ կամ ամբողջությամբ ծածկում է՝ ֆիզիկական անձանց միջազգային փոխադրումը.
 ներմուծվող (արտահանվող) բեռների և դրանք փոխադրող տրանսպորտային միջոցների միջազգային փոխադրումը՝ ներառյալ դրանից բխող պատասխանատվությունը
 ապրանքների փոխադրումը միջազգային տրանսպորտով
 անդրսահմանային տեղափոխման ժամանակ

սահմանափակումներ չկան

–

–

Ոլորտ (Ենթաօլորտ)	Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիրառման հսկում (նորմատիվ իրականացում)
-------------------	----------------------------	------------------------------	---

անհատական տրանսպորտային միջոցների պատասխանատվությունը միայն պայմանագրերի և ապահովագրական սերտիֆիկատների՝ Կանաչ քարտեզի միջազգային համակարգին՝ միանալուց հետո

2. Վերաապահովագրում և ռետրոցեսիա

սահմանափակումներ չկան

–

–

3. Ապահովագրական գործակալների և ապահովագրական բրոքերների ծառայություններ

սահմանափակում

Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում օտարերկրյա ապահովագրիչների անունից ապահովագրական պայմանագրերի կնքման և բաշխման հետ կապված ապահովագրական միջնորդությունը չի թույլատրվում (բացառությամբ սույն ցանկի 1-ին կետում թվարկված ոլորտների)

«Ռուսաստանի Դաշնությունում ապահովագրական կազմակերպման 1992 թվականի 27-ի թիվ 4015-Ֆ Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության

4. Ապահովագրման օժանդակ ծառայությունները՝ ներառյալ խորհրդատվական, ակտուարային ծառայությունները, ռիսկի գնահատումը և բողոքների կարգավորման ծառայությունները

սահմանափակումներ չկան

–

–

Հավելված 2
Ֆինանսական ծառայությունների վերաբերյալ Արձանագրություն

Գործունեության և (կամ) հիմնադրման առնչությամբ՝ անդամ պետությունների կողմից պահպանվող սահմանափակումների ցանկ

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիր առումն (նորմատիվ իրավական ակտ)
----------------------------	------------------------------	---

I. ԲԵԼԱՌՈՒՍԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

1. Սահմանափակում ըստ Ֆինանսական ծառայությունների վերաբերյալ արձանագրության 6-րդ և 11-րդ կետերի (Եվրասիական տնտեսական միության մասին Պայմանագրի 17-րդ հավելված) (այսուհետ՝

այն դեպքում, երբ օտարերկրյա կապիտալի մասնակցությունը չափը (քվոտան) Բելառուսի Հանրապետության ապահովագրական կանոնադրական կապիտալում գերազանցում է 30%-ը՝ Բելառուսի Հանրապետության Ֆինանսների նախարարությունը դադարեցնում է օտարերկրյա ներդրումներով ապահովագրական կազմակերպությունների գրանցումը և (կամ) այդպիսի կազմակերպություններին ապահովագրական գործունեություն իրականացնելու համար լիցենզիաների տրամադրումը

«Ապահովագրական գործունեության մասին Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2006 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 17 հրամանագիր, «Բելառուսի Հանրապետության ապահովագրական կազմակերպությունների կանոնադրական

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համայնք (նորմատիվ իրավական ակտ)
----------------------------	------------------------------	--

հավելված 17)

ապահովագրական կազմակերպությունը պարտավոր է ստանալ Բելառուսի Հանրապետության Ֆինանսների նախարարության նախնական թույլտվությունը՝ օտարերկրյա ներդրողների և (կամ) վերջիններիս դուստր տնտեսավարող միություններ հանդիսացող կազմակերպությունների միջոցների հաշվին իր կանոնադրական ֆոնդի չափերն ավելացնելու համար, ապահովագրական կազմակերպության կանոնադրական ֆոնդում 5% և ավելի կազմող իր կանոնադրական կապիտալում բաժնեմասերն (բաժնետոմսերը) օտարելու համար, իր կանոնադրական ֆոնդում բաժնեմասերը (բաժնետոմսերը)՝ օտարերկրյա ներդրողների և (կամ) այդ օտարերկրյա ներդրողների դուստր տնտեսավարող միություններ հանդիսացող կազմակերպությունների օգտին օտարելու համար:

Բելառուսի Հանրապետության ապահովագրական կազմակերպությունների բելառուսական մասնակիցները պարտավոր են ստանալ Ֆինանսների նախարարության նախնական թույլտվությունը կանոնադրական ֆոնդերում իրենց բաժնեմասերը (բաժնետոմսերը) օտարերկրյա ներդրողների և (կամ) այդ օտարերկրյա ներդրողների դուստր տնտեսավարող միություններ հանդիսացող կազմակերպությունների սեփականությանն (տնտեսական վարմանը, գործառական կառավարմանը) օտարելու համար:

Նախնական թույլտվություն չի տրամադրվում հետևյալ դեպքերում՝

նշված գործողությունները կատարելու դեպքում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության չափը (քվտան) Բելառուսի Հանրապետության ապահովագրական կազմակերպությունների

օտարերկրյա ներդրողների քվտան սահմանափակվում է «Բելառուսի Հանրապետության Նախարարների խորհրդի 2006 թվականի սեպտեմբերի 11-ի որոշում

«Ապահովագրական գործունեության մասին» Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2006 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 10 հրամանագիր

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համայնք (նորմատիվ իրավական ակտ)
----------------------------	------------------------------	--

կանոնադրական կապիտալում կգերազանցվի այն իրավաբանական անձը, որին ապահովագրողը, ապահովագրողի մասնակիցը մտադիր է օտարել կանոնադրական ֆոնդերում իրեն պատկանող բաժնեմասերը (բաժնետոմսերը), գործունեություն իրականացնում է 3 տարուց պակաս և վերջին 3 տարվա ընթացքում իր կողմից իրականացվող գործունեությունից շահույթ չի ստացել

առկա է Բելառուսի Հանրապետության ազգային անվտանգությունը (այդ թվում՝ տնտեսական ոլորտում) ապահովելու, ազգային ապահովագրական կազմակերպությունների շահերը պաշտպանելու անհրաժեշտություն

այն ապահովագրական կազմակերպությունները, որոնք օտարերկրյա ներդրողների դուստր տնտեսավարող միություններ հանդիսացող կազմակերպություններ են և (կամ) որոնց կանոնադրական կապիտալի ավելի քան 49%-ը պատկանում է օտարերկրյա ներդրողներին, կարող են ստեղծել առանձնացված ենթաբաժիններ Բելառուսի Հանրապետության տարածքում, ինչպես նաև լինել այլ ապահովագրական կազմակերպությունների հիմնադիրներ (մասնակիցներ)՝ դրա վերաբերյալ Բելառուսի Հանրապետության Ֆինանսների նախարարության նախնական թույլտվություն ստանալուց հետո: Նշված նախնական թույլտվությունը չի տրամադրվում, եթե Բելառուսի Հանրապետության ապահովագրական կազմակերպություններում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության չափը (քվոտան) գերազանցվում է

այն ապահովագրական կազմակերպությունները, որոնք օտարերկրյա ներդրողների դուստր ընկերություններ են կամ կախում ունեցող տնտեսավարող միություններ, Բելառուսի Հանրապետությունում չեն կարող իրականացնել

«Ապահովագրական գործունեության մասին Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2006 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 10 հրամանագիր»

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակումների կիրառման համակարգ (նորմատիվ իրավական ակտ)
	<p>կյանքի ապահովագրություն (ֆիզիկական անձանց հետ կյանքի ապահովագրության պայմանագիրներ կնքելուց բացի), պարտադիր ապահովագրություն (այդ թվում՝ պարտադիր պետական ապահովագրություն), գույքային ապահովագրություն՝ կապված պետական կարիքների համար մատակարարումների իրականացման կամ կապալային աշխատանքների կատարման հետ, ինչպես նաև Բելառուսի Հանրապետության և նրա վարչատարածքային միավորների գույքային շահերի ապահովագրություն: Օտարերկրյա ներդրողների կողմից՝ ապահովագրական կազմակերպությունների և ապահովագրական բրոքերների կանոնադրական ֆոնդում բաժնետոմսերի (բաժնետոմսերի) համար վճարումը կատարվում է բացառապես դրամական միջոցներով:</p>	<p>«Ապահովագրական գործունեության մասին» Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2006 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 10 հրամանագիր</p>
<p>2. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի</p>	<p>ապահովագրական գործակալներ, ապահովագրական բրոքերներ կարող են լինել միայն բելառուսական անձիք</p>	<p>«Ապահովագրական գործունեության մասին» Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2006 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 10 հրամանագիր</p>
<p>3. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի</p>	<p>Բելառուսի Հանրապետության բանկային համակարգում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցությունը սահմանափակվում է 50 %-ով:</p> <p>Օտարերկրյա ներդրումներով վարկային կազմակերպությունների ստեղծման համար անհրաժեշտ է ստանալ Բելառուսի Հանրապետության Ազգային բանկի նախնական թույլտվությունը: Բելառուսի Հանրապետության Ազգային բանկը դադարեցնում է օտարերկրյա ներդրումներով բանկերի պետական գրանցումը՝ Բելառուսի Հանրապետության բանկային համակարգում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության</p>	<p>Բելառուսի Հանրապետության թվականի հոկտեմբերի 10-ի թիվ 441-3 բանկային օրենսգիրք, «Բելառուսի Հանրապետության բանկային համակարգում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության մասին» Բելառուսի Հանրապետության</p>

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համար (նորմատիվ իրավական ակտ)
	<p>սահմանված չափին (քվոտային) հասնելու դեպքում:</p> <p>Բելառուսի Հանրապետության Ազգային բանկն իրավունք ունի ձեռնարկելու ցանկացած միջոցներ՝ տվյալ սահմանափակումը պահպանելու համար: Թույլտվություն տրամադրելու հարցն ուսումնասիրելիս հաշվի է առնվում Բելառուսի Հանրապետության բանկային համակարգում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության քվոտայի օգտագործման մակարդակը, ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ հիմնադիրների ֆինանսական դիրքն ու գործարար համբավը:</p>	բանկի Վարչության թվականի սեպտեմբերի 129 որոշում
4. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	Բելառուսի Հանրապետությունում ֆինանսական ծառայությունների ոլորտում գործունեություն իրականացնելու համար լիցենզիան տրամադրվում է Բելառուսի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կազմակերպարավական ձևով ստեղծված՝ Բելառուսի Հանրապետության իրավաբանական անձանց	Բելառուսի Հանրապետության թվականի հոկտեմբերի 441-3 բանկային օրենսգիրք
5. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	ապահովագրական կազմակերպության ղեկավարի, նրա տեղակալի, գլխավոր հաշվապահի գործառույթները կարող են իրականացնել միայն Բելառուսի Հանրապետության քաղաքացիները, ինչպես նաև օտարերկրյա քաղաքացիները և առանց քաղաքացիության անձինք, որոնք մշտապես բնակվում են Բելառուսի հանրապետությունում, և միայն աշխատանքային պայմանագրի հիման վրա	«Ապահովագրական գործունեության մասին» Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2006 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 10 հրամանագիր
6. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	այն գործունեությունը, որի իրականացման համար պահանջվում է լիցենզիա, կարող է իրականացվել միայն Բելառուսի Հանրապետության իրավաբանական անձանց կողմից կամ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից, որոնք սահմանված կարգով գրանցված են Բելառուսի Հանրապետությունում: <p>Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակները սահմանվում են Բելառուսի Հանրապետության</p>	«Գործունեության տեսակների լիցենզավորման մասին» Բելառուսի Հանրապետության նախագահի 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ի թիվ 10 հրամանագիր

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համար (նորմատիվ իրականացում)
----------------------------	------------------------------	---

օրենսդրության համաձայն:

II. ՂԱԶԱԽՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

1. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	լիազոր մարմնի բաժնեմասը սակարկություններ կազմակերպողի կապիտալում կարող է կազմել սակարկություններ կազմակերպողի քվեարկող բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի 50 %-ից ավելին	«Արժեթղթերի շուկայի մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հուլիսի 11-ի 461-II օրենք
2. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	այն գործունեությունը, որի իրականացման համար պահանջվում է լիցենզիա, կարող է իրականացվել միայն Ղազախստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից Ղազախստանի Հանրապետության լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակները սահմանվում են Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:	«Լիցենզավորման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հունվարի 11-ի 214-III օրենք
3. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	բանկերն ստեղծվում են բաժնետիրական ընկերությունների ձևով	«Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հունվարի 11-ի 214-III օրենք
4. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	ոչ ռեզիդենտ բանկերի մասնաճյուղերի բացումը Ղազախստանի Հանրապետությունում արգելվում է	«Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Ղազախստանի

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համար (նորմատիվ իրավական ակտ)
րդ կետերի		Հանրապետությունում Ղազախստանի Հանրապետության թվականի օգոստոսի 1-ին թիվ 2444 օրենք
5. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	ապահովագրական (վերաապահովագրական) կազմակերպությունը պետք է հիմնադրվի բաժնետիրական ընկերության ձևով	«Ապահովագրական գործունեության մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի դեկտեմբերի 1-ին թիվ 126-II օրենք
6. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	Ղազախստանի Հանրապետությունում արգելվում է ոչ ռեզիդենտ ապահովագրական կազմակերպությունների մասնաճյուղերի բացումը:	«Ապահովագրական գործունեության մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի դեկտեմբերի 1-ին թիվ 126-II օրենք
7. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	ապահովագրական բրոքերի կազմակերպարավական ձև կարող է լինել սահմանափակ պատասխանատվությամբ բաժնետիրական ընկերակցությունը կամ բաժնետիրական ընկերությունը	«Ապահովագրական գործունեության մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի դեկտեմբերի 1-ին թիվ 126-II օրենք
8. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	կամավոր կուտակային կենսաթոշակային ֆոնդը ստեղծվում է բաժնետիրական ընկերության ձևով	«Ղազախստանի Հանրապետությունում կենսաթոշակային ապահովման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հունիսի 1-ին թիվ 105-V օրենք
9. Սահմանափակում	Ղազախստանի Հանրապետությունում արգելվում է	«Ղազախստանի

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համար (նորմատիվ իրավական ակտ)
ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	Ղազախստանի Հանրապետության ոչ ռեզիդենտ կուտակային կենսաթոշակային ֆոնդերի մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների բացումը:	Հանրապետության կենսաթոշակային ապահովման մասին Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հունիսի 10-ի 105-V օրենք
10. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	Կենտրոնական դեպոզիտարիան Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում դեպոզիտորական գործունեություն իրականացնող միակ կազմակերպությունն է: Կենտրոնական դեպոզիտարիան ստեղծվում է բաժնետիրական ընկերության ձևով:	«Արժեթղթերի շուկայի մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հուլիսի 1-ի 461-II օրենք
11. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	արժեթղթերի շուկայի պրոֆեսիոնալ մասնակիցն իրավաբանական անձ է, որն ստեղծվել է բաժնետիրական ընկերության կազմակերպատիրավական ձևով (բացառությամբ տրանսֆեր-գործակալի)	«Արժեթղթերի շուկայի մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հուլիսի 1-ի 461-II օրենք
12. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	ֆոնդային բորսա՝ բաժնետիրական ընկերության կազմակերպատիրավական ձևով ստեղծված իրավաբանական անձ	«Արժեթղթերի շուկայի մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հուլիսի 1-ի 461-II օրենք
13. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	բանկային հոլդինգ՝ բանկի տեղաբաշխված (հանած արտոնյալ և բանկի կողմից գնվածները) բաժնետոմսերի քսանհինգ կամ ավելի տոկոսի ուղղակիորեն տիրապետող կամ բանկի քսանհինգ կամ ավելի տոկոսի քվեարկող բաժնետոմսերի ուղղակիորեն քվեարկելու հնարավորություն ունեցող կարող է լինել միայն Ղազախստանի Հանրապետության ոչ ռեզիդենտ ֆինանսական կազմակերպություն, որն իր գտնվելու վայրի երկրում ենթակա է կոնսոլիդացված վերահսկողության	«Բանկերի և բանկային ընկերությունների գործունեության մասին» Ղազախստանի Հանրապետության Ղազախստանի Հանրապետության թվականի օգոստոսի 1-ի թիվ 2444 օրենք
14. Սահմանափակում	միասնական կուտակային կենսաթոշակային ֆոնդը	«Ղազախստանի

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համար (նորմատիվ իրավական ակտ)
ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում միակ կազմակերպությունն է, որն իրականացնում է պարտադիր կենսաթոշակային վճարների, պարտադիր մասնագիտական կենսաթոշակային վճարների գանձման հետ կապված գործունեություն	Հանրապետության կենսաթոշակային ապահովման մասին Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հունիսի 105-V օրենք
15. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	միասնական գրանցիչը Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում միակ կազմակերպությունն է, որն իրականացնում է արժեթղթերի սեփականատերերի գրանցամատյանների համակարգի վարման հետ կապված գործունեություն	«Արժեթղթերի շուկայի մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հուլիսի 461-II օրենք
16. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	ապահովագրական հոլդինգ՝ Ղազախստանի Հանրապետության ոչ ռեզիդենտ, որը տիրապետում է ապահովագրական (վերաապահովագրական) կազմակերպության տեղաբաշխված բաժնետոմսերի քսանհինգ և ավելի տոկոսին (հանած արտոնյալ և ապահովագրական (վերաապահովագրական) կազմակերպության կողմից գնված բաժնետոմսերը), կամ ունի ապահովագրական (վերաապահովագրական) կազմակերպության քսանհինգ կամ ավելի տոկոսի քվեարկող բաժնետոմսերի ուղղակիորեն քվեարկելու հնարավորություն, կարող է լինել միայն ֆինանսական ծառայությունը	«Ապահովագրական գործունեության մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի դեկտեմբերի 126-II օրենք
17. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	ապահովագրական վճարների երաշխավորմանը ֆոնդը Ղազախստանի Հանրապետությունում միակ կազմակերպությունն է, որն ապահովում է ապահովագրական վճարների կատարումը ապահովագրողներին (ապահովագրված, շահույթ ստացող), պարտադիր ապահովագրության պայմանագրերով ապահովագրական կազմակերպության	«Ապահովագրական վճարների երաշխավորման մասին» Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հունիսի 423-II օրենք

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակիր առումն համար (նորմատիվ իրավական ակտ)
----------------------------	------------------------------	---

հարկադրական լուծարման դեպքում

18. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի

այն կազմակերպությունը, որն իրականացնում է ավանդների պարտադիր ապահովագրություն, ոչ առևտրային կազմակերպություն է, որն ստեղծվում է բաժնետիրական ընկերության կազմակերպատիրավական ձևով: Ավանդների պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող հիմնադիրը (կազմակերպության միակ բաժնետերը) լիազոր մարմինն է

«Ղազախստանի Հանրապետության մակարդակի բանկային տեղաբաշխված ապարտադիր երաշխավորման սահմանափակման Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հուլիսի 169-III օրենք

19. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի

պետական մասնակցությամբ վարկային բյուրոն միակ մասնագիտացված ոչ առևտրային կազմակերպությունն է, որն ստեղծվել է բաժնետիրական ընկերության կազմակերպատիրավական ձևով, որտեղ մատակարարները պարտադիր կարգով ներկայացնում են վարկային պատմությունների ձևավորման համար անհրաժեշտ տեղեկություններ

«Վարկային բյուրո վարկային պատմությունների ձևավորման մասին Ղազախստանի Հանրապետության Ղազախստանի Հանրապետության թվականի հուլիսի 573-II օրենք

20. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի

ապահովագրական պայմանագրերով՝ տվյալների բազաների ձևավորումը և վարումն իրականացնում է ոչ առևտրային կազմակերպությունը, որն ստեղծվել է բաժնետիրական ընկերության կազմակերպատիրավական ձևով՝ պետության մասնակցության բաժնեմասով

«Ապահովագրական գործունեության մասին Ղազախստանի Հանրապետության թվականի դեկտեմբերի 126-II օրենք

III. ՌՌԻՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի

այն ապահովագրական կազմակերպությունները, որոնք օտարերկրյա ներդրողների (հիմնական կազմակերպությունների) դուստր ընկերություններ են կամ որոնց կանոնադրական կապիտալի ավելի քան 49%-ը

«Ռուսաստանի Դաշնությունում ապահովագրական կազմակերպման

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համար (նորմատիվ իրավական ակտ)
<p>որդ կետերի</p>	<p>պատկանում է օտարերկրյա ներդրողներին, Ռուսաստանի Դաշնությունում չեն կարող իրականացնել կյանքի ապահովագրություն, քաղաքացիների առողջության և գույքի ապահովագրում՝ գործադիր իշխանության դաշնային մարմինների կողմից (ապահովագրողներին) համապատասխան բյուջեից այդ նպատակով տրամադրվող միջոցների հաշվին, ապահովագրություն՝ կապված պետական և համայնքային կարիքների համար ապրանքներ, աշխատանքներ, ծառայություններ գնելու գործունեության հետ, ինչպես նաև պետական և համայնքային կազմակերպությունների գույքային շահերի ապահովագրություն:</p> <p>Այն ապահովագրական կազմակերպությունները, որոնք օտարերկրյա ներդրողների (հիմնական կազմակերպությունների) դուստր ընկերություններ են կամ որոնց կանոնադրական կապիտալի ավելի քան 51%-ը պատկանում է օտարերկրյա ներդրողների, Ռուսաստանի Դաշնությունում նույնպես չեն կարող իրականացնել գույքային շահերի ապահովագրում, որոնք կապված են քաղաքացիների՝ մինչև որոշակի տարիքը կամ ժամկետն ապրելու կամ քաղաքացիների կյանքում այլ իրադարձություններ տեղի ունենալու, ինչպես նաև նրանց մահվան հետ, և տրանսպորտային միջոցներ տիրապետողների քաղաքացիական պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրում:</p> <p>Այն ապահովագրական կազմակերպությունը, որն օտարերկրյա ներդրողների (հիմնական կազմակերպության) դուստր ընկերություն է կամ որի կանոնադրական կապիտալի ավելի քան 49%-ը պատկանում է օտարերկրյա ներդրողների, իրավունք ունի Ռուսաստանի Դաշնությունում ապահովագրական գործունեություն իրականացնելու, եթե օտարերկրյա ներդրողը (հիմնական կազմակերպությունը) 5 տարուց ոչ</p>	<p>1992 թվականի նոյեմբերի 27-ի թիվ 4015-1 դրությամբ</p>

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համայնք (նորմատիվ իրավական ակտ)
----------------------------	------------------------------	--

պակաս համարվում է ապահովագրական կազմակերպություն, որն իր գործունեությունն իրականացնում է համապատասխան անդամ պետության օրենսդրության համաձայն:

Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրությամբ սահմանված է ապահովագրական կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության 50 %-ին հավասար առավելագույն չափ (քվոտա): Ապահովագրական կազմակերպությունների օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության չափի (քվոտայի), սույն կետի հինգերորդ և յոթերորդ պարբերություններով նախատեսված՝ օտարերկրյա ներդրումների վերաբերյալ սահմանափակումների կիրառման կամ դադարեցման մասին տեղեկությունները ենթակա են հրապարակման՝ Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Եթե ապահովագրական կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության չափը (քվոտան) գերազանցում է 50%-ը, ապա ապահովագրական վերահսկողության մարմինը դադարեցնում է այն ապահովագրական կազմակերպությունների ապահովագրական գործունեությունն իրականացնելու համար լիցենզիայի տրամադրումը, որոնք օտարերկրյա ներդրողների (հիմնական կազմակերպության) դուստր ընկերություններ են կամ իրենց կանոնադրական կապիտալում ունեն 49 %-ից ավելի օտարերկրյա ներդրողների բաժնեմաս:

Ապահովագրական կազմակերպությունը պարտավոր է ստանալ ապահովագրական վերահսկողության մարմնի նախնական թույլտվությունը՝ օտարերկրյա ներդրողների միջոցների և (կամ) նրանց դուստր ընկերությունների միջոցների հաշվին իր կանոնադրական կապիտալի չափն ավելացնելու համար, իր բաժնետոմսերը (կանոնադրական

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համայնք (նորմատիվ իրավական)
----------------------------	------------------------------	--

կապիտալում իր բաժնեմասը) օտարերկրյա ներդրողի օգտին օտարելու (այդ թվում՝ օտարերկրյա ներդրողներին վաճառելու) համար, իսկ ռուսաստանյան բաժնետերերը (մասնակիցները)՝ ապահովագրական ընկերության՝ իրենց պատկանող բաժնետոմսերը (կանոնադրական կապիտալում բաժնեմասը) օտարերկրյա ներդրողների և (կամ) նրանց մասնաճյուղերի օգտին օտարելու համար:

Եթե ապահովագրական կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցության չափը (քվոտան) գերազանցվի, ապա ապահովագրական վերահսկողության մարմինը նախնական թույլտվություն չի տրամադրում այն ապահովագրական կազմակերպությանը, որն օտարերկրյա ներդրողների (հիմնական կազմակերպության) դուստր ընկերություն է կամ որի կանոնադրական կապիտալի ավելի քան 49%-ը պատկանում է օտարերկրյա ներդրողների կամ որոնք այդպիսին են դառնում նշված գործարքների արդյունքում:

Օտարերկրյա ներդրողների կողմից ապահովագրական կազմակերպությունների՝ իրենց պատկանող բաժնետոմսերի (կանոնադրական կապիտալներում բաժնեմասերի) վճարումը կատարվում է բացառապես դրամային եղանակով՝ Ռուսաստանի Դաշնության արժույթով:

Անկախ սույն կետի դրույթներից՝ այն ապահովագրական ծառայությունները, որոնք ապահովագրական գործունեություն իրականացնելու համար լիցենզիա են ստացել՝ մինչև Ռուսաստանի Դաշնության ԱՀԿ-ին միանալը, կարող են շարունակել տվյալ գործունեության իրականացումը՝ այն պայմանների համաձայն, որոնցով տրամադրվել է լիցենզիան:

2. Սահմանափակում

ապահովագրական գործակալներ, ապահովագրական

«Ռուսաստանի

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համայնք (նորմատիվ իրավական ակտ)
ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	բրոքերներ կարող են լինել բացառապես ռուսաստանյան անձինք (տվյալ սահմանափակումը չի տարածվում ապահովագրական գործակալներ – ֆիզիկական անձանց վրա, որոնք գրանցված չեն որպես անհատ ձեռնարկատեր)	Դաշնությունում ապահովագրական կազմակերպման 1992 թվականի նոյեմբերի 27-ի թիվ 4015-1 դրությամբ օրենք
3. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	<p>Ռուսաստանի Դաշնության բանկային համակարգում օտարերկրյա կապիտալի մասնակցությունը սահմանափակվում է 50 %-ով:</p> <p>Ռուսաստանի Դաշնության բանկային համակարգում օտարերկրյա մասնակցության քվոտայի վերահսկման նպատակներով՝ Կենտրոնական բանկի նախնական թույլտվություն է պահանջվում հետևյալի համար՝</p> <p>օտարերկրյա մասնակցությամբ վարկային կազմակերպություն ստեղծելու՝ ներառյալ դուստր և կախում ունեցող ընկերությունները</p> <p>ոչ ռեզիդենտի (ոչ ռեզիդենտների) միջոցների հաշվին վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը մեծացնելու</p> <p>վարկային կազմակերպության բաժնետոմսերը (բաժնեմասերի) ոչ ռեզիդենտների օգտին օտարելու</p>	Ռուսաստանի Դաշնությունում միջազգային պարտավորությունները որոնք վերաբերում են ծառայություններին են 1994 թվականի նոյեմբերի 15-ի «Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության ստեղծման մասին» Մարաքեշյան համաձայնագրին թվականի դեկտեմբերի 15-ի «Ռուսաստանի Դաշնության միանալու մասին» արձանագրություն
4. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	Ռուսաստանի Դաշնությունում ֆինանսական ծառայությունների ոլորտում գործունեություն իրականացնելու համար լիցենզիան տրամադրվում է Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրությամբ սահմանված կազմակերպատիրավական ձևով ստեղծված՝ Ռուսաստանի Դաշնության իրավաբանական անձանց:	«Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» 1990 թվականի դեկտեմբերի 1-ի թվականի դաշնային օրենք, «Արժեթղթերի և ֆինանսական շուկայի մասին» 1995 թվականի ապրիլի 10-ի թվականի 39-ԴՕ դաշնային «Ռուսաստանի

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համար (նորմատիվ իրականացում)
----------------------------	------------------------------	---

Դաշնությունում ապահովագրակա կազմակերպման 1992 թվականի նոյեմբերի 27-ի թիվ 4015-1 դրությամբ, «Քլիրինգի քլիրինգային գործունեության մասին» 2011 թվականի փետրվարի 7-ի թիվ 7-ՂՕ դաշնային օրենք, «Կազմակերպության սակարկությունների մասին» 2011 թվականի նոյեմբերի 21-ի թիվ 325-ՂՕ դրությամբ, «Ոչ պետական կենսաթոշակային մասին» 1998 թվականի մայիսի 7-ի թիվ 75-ՂՕ դաշնային օրենք, «Ներդրումային ֆոնդի մասին» 2001 թվականի նոյեմբերի 29-ի թիվ 125-ՂՕ դաշնային օրենք, «Ռուսաստանի Դաշնության առանձին օրենսդրության ակտերում փոփոխություններ կատարելու մասին» 2011 թվականի մարտի 29-ՂՕ դաշնային օրենք

5. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-

օտարերկրյա ներդրումներով վարկային կազմակերպությունների առնչությամբ գործում են սահմանափակումներ հետևյալ դեպքերում՝

«Օտարերկրյա ներդրումներով վարկային կազմակերպությունների գրանցման

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակման կիրառման համար (նորմատիվ իրավական ակտ)
րդ կետերի	<p>Եթե ռուսաստանյան վարկային կազմակերպության միանձնյա գործադիր մարմնի գործառույթներ իրականացնող անձն օտարերկրյա քաղաքացի է կամ քաղաքացիություն չունեցող անձ է, ապա նման վարկային կազմակերպության գործադիր կոլեգիալ մարմինը 50%-ից ոչ պակաս պետք է ձևավորված լինի Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացիներից:</p> <p>Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացի հանդիսացող աշխատողների թիվը պետք է կազմի օտարերկրյա ներդրումներով ռուսաստանյան վարկային կազմակերպությունների աշխատողների ընդհանուր թվի ոչ պակաս, քան 75%-ը:</p>	<p>առանձնահատկությունները և գրանցված վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի՝ ոչ ռեզիդենտների միջոցով հաշվին ավելացնելու Ռուսաստանի Բանկի նախնական թույլտվություն ստանալու կարգի դրույթը գործողության դնելու մասին» Ռուսաստանի կենտրոնական բանկի թվականի ապրիլի 02-195 հրաման</p>
6. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	<p>օտարերկրյա վարկային կազմակերպության ներկայացուցչության օտարերկրյա անձնակազմի թիվը, որպես կանոն, չպետք է գերազանցի 2 հոգին: Այն դեպքում, երբ ներկայացուցչությանը անհրաժեշտ են թվով ավելի շատ հավատարմագրված աշխատակիցներ՝ այդ անհրաժեշտությունը պետք է հիմնավորում ստանա Ռուսաստանի Բանկի նախագահին ուղղված դիմումի մեջ, որի հիման վրա ընդունվում է որոշումը</p>	<p>«Ռուսաստանի Դաշնությունում օտարերկրյա վարկային կազմակերպությունների քաղաքացիական և գործուղարկման կարգի մասին» Ռուսաստանի բանկի թվականի հոկտեմբերի 02-437 հրաման</p>
7. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի	<p>ռուսաստանյան ապահովագրական գործի (իրավաբանական անձի) սուբյեկտի ղեկավարները (այդ թվում՝ միանձնյա գործադիր մարմինը) և գլխավոր հաշվապահը պետք է մշտապես բնակվեն Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում</p>	<p>«Ռուսաստանի Դաշնությունում ապահովագրական կազմակերպման մասին 1992 թվականի նոյեմբերի 27-ի թիվ 4015-1 դրույթները»</p>
8. Սահմանափակում՝	լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը կարող է	«Գործունեության

Սահմանափակման առկայություն	Սահմանափակման նկարագրություն	Սահմանափակումների կիրառման համակարգ (նորմատիվ իրավական ակտ)
<p>ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի</p>	<p>իրականացվել բացառապես Ռուսաստանի Դաշնության իրավաբանական անձանց կամ Ռուսաստանի Դաշնությունում սահմանված կարգով գրանցված անհատ ձեռնարկատերերի կողմից:</p> <p>Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակները սահմանվում են Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության համաձայն:</p>	<p>տեսակների լիցենզավորման մասին «Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության» 2011 թվականի մայիսի 4-ի թիվ 99-Ֆ դաշնային օրենք (հետագայում՝ «Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության հոդվածի 2-րդ կետի թվարկված գործող տեսակները կարգավորող օրենսդրություն»), «Ռուսաստանի Դաշնության և բանկային գործունեության մասին» 1990 թվականի դեկտեմբերի 1-ի թիվ 17-Ֆ դաշնային օրենք</p>
<p>9. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի</p>	<p>յուրաքանչյուր բաժնետիրոջ (կապված անձանց խմբի) բաժնեմասն առևտուրը կազմակերպողի կանոնադրական կապիտալում չի կարող գերազանցել 10%-ը՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ բաժնետերը (միավորված անձանց խումբը) լիազոր մարմինն է կամ միևնույն հոլդինգային խմբի մեջ մտնող՝ Ռուսաստանի Դաշնության ֆինանսական շուկայի ենթակառուցվածքային կազմակերպությունները</p>	<p>—</p>
<p>10. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի</p>	<p>Ռուսաստանի Դաշնությունում ապահովագրական պատմությունները վարում է միայն մի կազմակերպություն, որը հիմնադրվել և գործունեություն է իրականացնում Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության համաձայն</p>	<p>—</p>
<p>11. Սահմանափակում ըստ 17-րդ հավելվածի 6-րդ և 11-րդ կետերի</p>	<p>կենտրոնական պահառուի կարգավիճակ ստացած կազմակերպությունը Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում կենտրոնական պահառուի գործառույթներն իրականացնող միակ կազմակերպությունն է</p> <p>կենտրոնական պահառուն ստեղծվում է բաժնետիրական ընկերության ձևով</p>	<p>«Կենտրոնական սահմանափակման մասին» 2011 թվականի դեկտեմբերի 7-ի թիվ 17-Ֆ դաշնային օրենք</p>

